S[an]c[t]a maria stella illuminatrix tenebrarum mearum illumina cor meum et fac me agnoscere
tuum dilectissimum filium dulcissima sponsa christi cito in adiutorio quando egressa
fuerit [illegible] anima mea de corpore meo amen dicas

N. Inv. 1488.

Mgri Vicardi de Tempore

D310
25.

I

Sca maria stella [illegible]

Sermones magistri andree de Stargardia
bam

VBU
25.

Postille sermonum ad populum Magistri N. Wigandi

Reverendo in christo
patri ac domino
domino Mathie dei
sedis apostolice provi-
dencia [illegible]
episcopo domino suo pre-
ceteris gracioso / domino
et tenere diligendo vir benig-
ne venerande [illegible] magister Ni-
colaum Wigandi [illegible] ecclesie pre-
dicte [illegible] decanum [illegible]
[illegible] continue [illegible]
[illegible] sermones postille vul-
garis ad [illegible] populi [illegible]
[illegible] [illegible] vestre [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vestre [illegible] [illegible]
fidelium [illegible] tempore [illegible]
aliquid [illegible] / Et [illegible]
in hoc facto [illegible] vestre
[illegible] de me [illegible] quod in-
[illegible] sint [illegible] [illegible]
[illegible] meo [illegible] ingenii
et plus [illegible] ceteris
[illegible] meis et [illegible]
[illegible] sint digna [illegible] solicite
[illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] de gracia dei [illegible]
scripta videritis et ea maiori
diligencia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pre-
[illegible] [illegible] quod longe me-
lius in hiis et aliis vestra [illegible]
[illegible] [illegible] posset absque
dubio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ne [illegible] plus
[illegible] vestre [illegible]
[illegible] videatur et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] peticionibus
vestris [illegible] annuens in [illegible]
[illegible] mei ingenii [illegible] doctorum
antiquorum et modernorum [illegible] me-
lius potui [illegible] [illegible]
verba mea [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliorum illorum quibus
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] in
[illegible] nostris [illegible]
Subiciens hec scripta in omnibus
[illegible] [illegible] [illegible]
vestre seniorumque meorum [illegible]
corrigenda [illegible] [illegible]
[illegible] quolibet videbitur

Cum appropinquasset
Ihesus iherusalem et venisset
bethfage ad montem oliveti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tangit de
hoc facto / Christus [illegible] / [illegible]
[illegible] in annis [illegible] in terra
[illegible] [illegible] / [illegible] primo in
adventu et [illegible] in dominica
palmarum ~~et non~~ [illegible] [illegible]
[illegible] ad sua passionem
elegit venire / Et non subito [illegible]
[illegible] venit in [illegible] / [illegible]
in mentes hominum / [illegible] [illegible]
[illegible] venire dignaretur
et ad [illegible] / et non ad
[illegible] / [illegible] / hoc [illegible]
[illegible] hodie [illegible] / [illegible]
solum [illegible] / [illegible] mediante
subsidio [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

hominis / sicut xpus dum venire
voluit in civitatem mundi corpus
misit nuncios patriarchas et
prophetas qui eius adventum
nunciabant / sic ipse deus in cenaculum
spiritus sanctus ingreditur / vbi e desi-
derio premittit nuncios suos
spirituales in corda suorum electorum
ut sibi hospitium digne stude-
ant preparare. Et quia ille quod
novit omnia videt / ancillam
etiam facit / omnia sua occul-
ta que est super omnia opera eius
per montem oliueti designata
visionem pacis ierusalem vbi cum
pace suscepi / peculiis pulsus
omnibus vitiis spiritualibus / ad
hospitium cordis venit sed venit
cum humilitate devenit ymnis
et laudibus iterari gloriose …
deceps appropinquat. Et ideo venit
cum bethphage / dum cum vera
confessione fidei et cum cordis humi-
litate clamorem vocibus et laudibus
puram eius desiderat quem docet
vocabulum vocabuli clare liquet
quia bethphage domus bucce
vel domus oris vallium interpretatur
Tunc misit duos discipulos

Duo discipuli

Hii duo discipuli sunt timor
pene eius et amor eius glorie
Primus discipulus est timor a quo
solvit deus quia proverbiorum xiiij° capitulo
Timor domini est fons vite
ut declinet a ruina mortis
Ista declinatio facit hominem
a superbia / que est initium peccati
et per quam homo cadit in mortem

perpetuam vbi ante homines non ap-
petunt bonum sed timore penarum
peccandi audacia non diminuitur
ibi vere quia manet alligatum peccatum
Et ideo dicit origenes … omelia vij
q. vij. Nunc autem ve anime mee
quia prius tiranni in terra regnant
corrigat in hominibus non est eius
discipulus / Sed amor a quo peccatorum
solutum a timore ad ihesum addu-
cit ut super ipsum sedeat et pos-
tea caritas eius venit deus pre-
torem Ieremie xxxj° capitulo In perpe-
tua caritate perpetua dilexi te ideo
attraxi te miserans. Et ideo ut
dicit Gregorius in quadam omelia
Tunc ille in amore dei maior
est qui ad maiorem dei plurimos
trahit / quia donum amor dei ipse
est cum vitius naturalis est unius
nos … / sed amor trahit ad actum
Hii enim duo discipuli est timor
et amor faciunt custodire legem
dei. Et ideo quantum debes duobus
dicit Cassiodorus super i° psalmi dulcis
et rectus dominus. Tu audis quod
dominus tuus dulcis est / tu atten-
de ut diligas / tu audis quod
rectus est / attende ut timeas
ut amore et timore dei contra-
tus legem eius custodias
De hiis etiam duobus discipulis
timore et amore quo solvat
peccatores et ad ducit ad ihesum
omnium sed … habet in vitas
patrum de quodam sancto heremita
amore / qui cum semper alacri…

patet / in domo sua spolia
suorum pauperum victualium quidem
sic iniuriis confinium demum in
venit duos magnos dracones
quibus ipse ministerio dei precepit
ut ipsum sequerentur / et ante hostium
sue domus iacentes domum cus
todirent / quod fecerunt tamquam mu
solito latrones / Senientes et vide
tes dracones leniter hostium illius
hominis custodire / perterriti
conversi amici facti erant / quibus ille
bonus heremita ostendens dixit
mecum quantum vos duriores estis
bestiis / iste enim bestie irrationabi
les in christo deo obediunt / vos autem
nec deum timetis nec vitam suam
dei erubescitis / pro sustinentibus ali
mentorum [illegible] / ipse ex caritate
tate ad cellam suam duxit et ... [illegible]
posita caritatis refecit / Tamen sta
tim cordis compuncti et ad deum vere conversi
intus confecerunt / ut in brevi tem
pus eius sicut ipse ille heremita
virtutibus claruerunt / Ecce quomodo ter
pue ausuros solent capere
et amore adducit ad deum et ad
salutem / sic ergo duobus discipulis
ihesus salvator omnium desiderans
peccatorum salutem dicit / mandando
Ite in castellum quod contra vos est
istud castellum quod dicit hos peccato
ribus et consuetudinibus nullam ac ...
[illegible] qui nunc et repugnabilis
contra deum nimium / Et hoc cas
tellum bene dicit / contra dictos
duos discipulos / quia quiuis cor habet
et ita obstinatum et in malis indura
tum / quod nec timore pene eterne nec
divino amore flectitur. ... animalis
consuetudinis solent. sed tamen
[illegible] ... et ... aliquam

flectitur et dei gratia mediante solue
apostolis / Et non quia multa mu
niunt hoc castellum quia hic ... muro
rum in quibus spat... ulio
in fine Ecclesiastes ... c. i. dicit
quod fluunt et refluunt / Iste fossatum
avaricie quod impleri non potest / Ecclesiastes
v°. contra medium / Avarus non imple
bitur pecunia et qui amat divitias
fructus non capiet ex eis / Iste turres
dignitatum et honorum secularium
... quibus se defendunt contra
discipulos domini et doctores ne solvantur
a peccatis / Iste propugnacula secularium pla
... duobus / Iudicum ix°.
circa fine / Erat autem turris excelsa
in media civitate. i. dignitas
secularis in homine peccatore / et sim
... stantes per propugnacula
. i. potestas secularis per quas multi
se defendunt potentes sensum
suum sicut dicit / Iste scuta ... consu
tum Iob xl°. i. / Corpus
eius quasi scuta fusilia compactum
squamis se ... sibi una
uni coniungitur et nec spiraculum
... / Et io. ... Augustinus
super ... / Aliquando consuescunt
se ... / ... alias
... / tu es adulter quia sicut
... i. ... regnabat
... vel narrat
vel esse homicida quia sicut ... in
... / Alii consuescunt se ... abso
lui / qui est auctor ...
se ... ab eo ... adde
tu arguere / ... peccatum
in ... / quo ...
sibi ... quem ...
... / et ... / Deq. ...
... xv°. moralium c°. xv°.
circa medium vbi dicit se ...

Istud castellu e velud desc
rtu & interitus e castru ste
rile qd e primitu vtatibus
cari dyabol & oibus infernales
ptates & ab isto no e recede
du qr in ipo vicus trors de
sides & carnales b3 loca vnde
Aug sup leviticu Cu aliqs
xpi civitate Amore dei a side
civitate qit cartero ste
ecia si puocet epi no abitar
i quamis no cognit & heu
liba xxviii q iii Cu aliquis
Et statim invenietis asinam alli
gatam & pullum cum ea Asina vl
asinus e stulta aia pctor
pullus no castimus & in ordia
tus affectus de pº dicit Crys
sup m Eo ope imposito qd
p quasda similitudines homines
assimilati sunt asinos dei no
cognoscentes Est enim asinus al
in imnds & inr cetera magis ir
racionabile & stultu in firmi
ignobile & onorifex Asinus
aut stultus quia creatore co
tepnit & creaturis colle vn quis
plus creatura quam deum vl equ
cu deo diligit genus asinini
fore cprobat Asinus ignobilis qm
semetipm subiicere homini &
q omi/ et subdit se dyabolo
pctm Asinus quis qi portare
oims infidele pctor mortalia
qp abiice no pt sine adiuto
creator ¶ De isto sicut e q
pullus asine e castimus af
fectus & in ordiatus qui tamq
asinus iuvenis & indomitus
gluinat e & rebellis p hnu
dancia tpalium ut castrum habi

dancs dus rebellat xº loqui
in pnguedine recalcitravit aliqui
& aliqui abiiciat in possessore & vl
garit dicit pinguedo copia
qz galline p pinguedo copiam
sinites sunt in anpisto Dic q
delicate mutr fuum suu appnu
ea sentiet eu stinacem pu xo
xiiº pº inc Et ita e de car
asinino seu pullo asine ipo
posito ¶ Iste doc qr dicit asina
alligata noius qr pdeus pul
lus asine alligatus invenit
tplici funiculo castima Prima
nisi sanitate corpali & pspi
mundiali que sepe detiet pctm
alligatum & ad deum ne no p
mittit Et maybe pspitas
qualis impedit qr multores
pctores no nisi diuicies ar
bulacionis passi/ ppras ine
compellunt ad deum Ex habunda
tes in diviciis tedia supbeme
cia poplacis tpales remouet
& manet ligati vn Grg vº
mor ca xvii pre finez dicit
qr iniqui cum aliqua tpacia &
adiusti pacia effugiendi late
bras invenit qr ad volupta
desideriorum carnalium occurrit &
ne paupertas terruit dimeys
ac vi demulcent ne despectus
pximor deprimit sese dignitatu
exaltavit si fastidio corpis acce
dit cumulare diuisitatibus invat
se animus inestitie impulsu du
cit mox se impostra bla dimita
istorum relevat se qui amiss oibus
mea se solu ad implet cpmuit
tur voluptat culpa sellat

Et repete miser peccando dis
cat/ que paruula tenuit/ vel al
ligatus inhebriat vinculo tp^a
Dicit^r i. Jo. 1°. cap^a medium/ Omne
quod est in mundo aut est concupiscentia carnis
aut concupiscentia oculorum aut superbia vite
Et hic est tempus funiculus quod difficile
le rumpitur Eccl^es iiii^o. Et sunt
concordat Aug^u sup ps^o. c^o. x
viii^o Funes vero xv^o super illo versu
Funes peccatorum circumplexi sunt me
dicens/ funes peccatorum impedimenta
sunt morum aut spiritualium scilicet
dyabolicarum et angelorum eius aut carnalium
eius etc. Et hii funes peccatorum
quibus ligatur asinus quos multum
prolongauit per addicionem et augmentum
peccatorum vnde Aug^u sup ps^o. c^xxx
xxviii^o versu Funes extende
runt in laqueum dicit enim ipse. ve
hiis qui traxerunt peccata sua sicut
restem longam/ peccatum dicitur rest
quia omnis peccator peccatis precedenti
sibi addit peccata peccatis/ et cum de
beret accusatione sui peccati corrigi
defensione duplicat peccatum quod
confessione posset diffiteri/ Sic. adul
terium et ut non accedat^r facit homi
cidium et addit peccatum peccato/ et ita
pluritas quasi addicit^r in longum
et non cogitat presentem quod male
texuit sed addere et producere peccatum
et in longum protendere ut habeat
in fine vnde ligentur et manus et
pedes et proiciatur in tenebras extrio
res Soluite et adducite mihi
Soluite vos duo discipuli timor
et amor/ cum timor singulariter solt
et amor adducat Soluite i. avi
tis peccatorum asinam/ et pullum

antiquam consuetudinem peccatorum
qui diu consueuerunt portare onera
et sarcinam dyaboli/ et Inuenies la
tum ante meam qui saluator
sum aptius liberare te/ et adducite
et singulariter tu amor/ ad duc
ad gremium meum declarando eis
meam bonitatem quod recipiente peccatorem
non repello Et nouit ibentur
peccatorum solum eo tempore quo ligatus
tenet^r. ad hoc peccatum mortale
quia cum semel soluere non potest vn
dicitur super aliquo. Omnes homines an
quam peccauimus liberum habemus ar
bitrium si voluimus sequi volunta
tem dyaboli an non Sed si semel pec
cantes obligamus nos eius operibus
ea nostra virtute euadere non possumus
Sed sicut nauis fractis gubernacu
lis illuc ducatur ubi tempestas vo
luerit Sic et homo diuino auxilio pri
uatus peccatum non quod ipse vult agit
sed quod dyabolus vult Et ii Regum valida
manum mee sue prelatus tunc peccatores
usque ad mortem in peccatorum suorum
vinculis pernambit vnde alius do
ctor dicit Plus quam potestatem
elige et reges quem vult dominus
sed ipso assumpto rex quam potestatem
impellit/ et amplius per eum repellere
ipsum non potest Sic homo an peccatum
liberum arbitrium cui velit esse
sub rege dyaboli sed cum peccata sea
ciendo tunc non potest se per se a sua
potestate eruere Sed dicit aliquis ego
occupauit qui non voluerunt esse iusti
et facta post baptismum et non possunt
rudere dicitur quod non sunt tales
sed imputet sibi quod primo dyabolo
se voluntarie tradiderunt Et ideo
qui dyabolo tercium sum posuit

in eorum cordibus taliter inherent
ut nullus potest eos eripere de potestate
dyaboli nisi solus deus. Et si ergo
aliquis debeat dimittere vos vo-
lens impedire a salute animarum.
Et quando adulte sunt caro infecta
avaritie singularis pecunie spiritualiter
contrariatur saluti animarum carnalia
enim desideria militant adversus
animam. prima petri ii. Sed cum
inclinatur ad divicias honores
et delicias et non convertitur timori et
amori dei qui voluntas pene
sensualitatis assumit contra quod Christus
docuit paupertatem vilitatem et
asperitatem. Et ideo dicit Gregorius in moralibus
Nos gestamus laqueum nostrum et non
[illegible] [illegible] nimium carnem
nostram depositam natam in peccato nut-
ritam nimis corruptam ipsa ob-
[illegible] sed multo plus spiritualiter consue-
tudine viciatam. Et hinc est quod cum caro
ad usum suum concupiscit et assidue
murmurat et imparatus est despicit
quod illicita suggerit. quando non
enim obtemperat nec timore in-
hibetur et delectationibus suis deditur
et habundat in temporalibus tunc deum dei
sui obliviscitur. Sicut pincerna
pharaonis in prosperitate positus
oblitus fuit Joseph interpretis
sui. Gen. xl. in fine. Contra
quod dicit dominus ne pugna cum
mulieri et peccatis suis donos
pulsatis confitebatur et habitationes
tuas et habueris armenta boum
et greges ovium argenti et auri
et cunctarum rerum copiam elevetur cor
tuum et obliviscaris domini dei tui.
Deut. viii. Pro quo dominus in canticis
conqueritur redemptor non est tunc

dies obliviscitur cum domini sunt
nec sibi [illegible] ut ab eo iussu conqueritur
quia tempus ad tempus sibi conditus
pro [illegible] a malo conversus re-
vocare et ad se adducere non sed
in libera. Dicit quod deus hoc opus
sed non propter suam utilitatem sed propter
nostram utilitatem desiderat enim
nostrorum animarum salutem
Sepe enim deus vocat nos ut
veniamus ad ipsum et prosperitate
nostra venire non curamus. Sed
tamen obedire nolumus et
nos deum dei nostri obedire non
curamus. Job xix. capitulo
Servum meum vocavi et non respondit
in Treni cum non venire [illegible]
[illegible] ad vocem dei vel desiderio
cum suspenderat repente [illegible]
ut pullo vocato a gallina se
alis suis qui intentus circa grana
et non veniens subito a milvo
rapitur per tales deditos temporalibus
dei non auditur cum effectum
penitentie a diabolo in ara rapiunt
cum in prosperitate stantes cum certe
quia huc vel nolebat relinquere
spiritus tacentes. Et ideo dicit Gregorius
in moralibus quod numquam carne sua
deos posuit tunc dei iubicos [illegible]
agitur ut in ea amplius inque-
tus teneret. Sic itaque ea relin-
quere eam non vult et cum ab ea non
abstrahi ibi sed in pecus cum
relinquere appetit sed postea invadit
in ipsa succedunt supplicia illam
abire non potest. Et. Sic eius malis
futuri anima mota carne re-
fruct nutriri propria oberrat
et pugna dyscipulos [illegible]

Et confestim mittet eos .i. sine
contradictione. Et ideo dicit ysidorus de sum-
mo bono libro 2o cao xxvijo Peccare
omnino caveus est / quod si humana
fragilitate peccatum subrepserit ce-
leriter est corrigendus quia nequaquam
sentitur commissum cito cum corrigitur
culpa / que cito cognoscitur tardius
ante sanatur vulnus quod in putre-
factum tenditur. Sicut enim morbus
morbo adveniens periculosior aggravat
et naturam debiliorem reddit
advenientis sic peccatum ad vetera
peccata. Et ideo cum duo peccata congruunt
peccatorem vocat / tunc si non accipit
non despiciet quia venire non possit
confessi sine contradictione velociter.
Hoc autem totum factum est ut ad-
impleretur quod dictum est per prophetam
dicentem Scripture Zach. ix. Dicite
filie syon ecce rex tuus venit
tibi mansuetus sedens super asinam
et pullum filium subiugalis. Et ideo
quod dicit rex tuus Glossa quod
dominus deus rex est omnium potestates
dominatores et potentias et ipse modo
quibus potest dicere ideo tuus sum sed
non est rex omnium per gratiam gratum
facientem. Et ideo dicit Quibusdam
sup bei in maclati. Est non
hec regnare videtur sed paucorum
satis iuri est / qui potest dicere deo
tuus sum. Ille enim hoc vere dicere
potest / qui ad hoc deo totus se subicit
qui aliud cogitare non novit
qui nunquam habet. Vocat vere ani-
dus petitur honor et potestas
Vir ille dives in civitate cum deo
est. Sed nos perfectus ex vade et
vende omnia et da pauperibus
deinde sibi sufficit non accedit.

Et ideo gestatus est qui illud quod pla-
cet relinquere iubet et quod minus
est eligere. Iudas dicebat ego tuus
sum sed non corde / venit
et intravit in eum sathanas
et cepit dicere non est tuus ihesus sed
meus est / cognosco que mea sunt
cogitat / tecum epulatur et mecum
pascitur / ac panem accepit a me
pecuniam / tuus est apostolus sed meus
lucrarius. Item venit luxuria
et dicit / meus es / quia ea que sunt
corporis concupiscis / in illis adoles-
centule augentur / te mihi vendidisti
et in illius meretricis amplexu et
concubitu peccatum per miam. Item
venit avaricia avaricia dicit meus
es quia omnia bona in auro et ar-
gento et possessionibus nomine meo
acquisivit / pecuniam pro iniuria
vel alias illicite. Item venit am-
bitio et dicit meus es nescis quod
ideo alios te prefeci ut mihi sumus
nescis / quod ideo tibi potestatem contuli
ut me te subiectum copiam. Et sic
de aliis peccatis mortalibus predictis.
Et hoc non venit xpus / quia qui
insipientes intelligere noluerunt
gressum ipsius ad adventum / ut ad-
ventus eius veritatem sed venit contra
eas. Unde dicit Lira super Marcum. Si
intellexeris veniet tibi / si non
intellexeris veniet contra te / Euntes
autem discipuli fecerunt sicut precepit
illis / Omnia enim cum tanta creatori
voluntate plus obediunt quam
nunc homo / In quo mandat tam
vel asini / asinum solvite et adducite
iniquitatem in eis et obediunt cele-
riter absque mora. Unde Iob xxx°.

viiiº capitulo sine Numquid mittes
fulgura et ibunt et reuertentia di-
cent tibi assumus qui dicet vtique
Et adduxerunt asinam et pullum
que peccatoribus senibus / et iuuenibus
est verbum quia ad dominum adducuntur
et venire ad saluatorem per verbum
mentis et corporis et ad illum qui venit
in mundum saluos facere Et qui
nos sine labore creauit non nisi
cum magnis laboribus et passi-
onibus trahit ad se et redemit
eiusdem Dimittitur ergo ligatus
aduersis sunt peccatis implicati
deserere mala consuetudine sunt per
constantiam dominus et expectantem red-
dire ad deum nos cogitat clau-
sa Ianua [illegible] nec timore nec
amore nec aliquo sine subsi-
dio solum pro et adducam / Quanto
diuina peccatorum expectat aduentum
ad ipsum reuertatur consequitur ta-
to plus puniet si ad meliorem
[illegible] expectantem ad ductum / non
fuit et reuersus / vnde Aug. libro
de vtilitate agende penitencie Dei
quod nolite negligere exequi
nostra qui nos expectantem penitens
dominus sustinet quia quanto diuina
expectat ut emendemur / tanto
grauius iudicabit si te emendare
neglexeris hoc ille Et impo-
suerunt super eos vestimenta sua
Gregorius super as vestimenta apostolorum
sunt mandata et gratie spirituales quas
apostoli a Christo receperunt et suis pre-
dicationibus super peccatores posuerunt
ut credat et fide opere impleat
quia in eis hoc non possent [illegible]

Nisi mandata sua acceptauerint
et illa disponent custodire / quia sicut
turpitudo nudi vestimentis tegitur
sic peccata preceptis teguntur et gra-
tia vel vestes sunt dona
caritatis et opera / ex caritate facta
que caritas format precepta et
opera multitudinem peccatorum operit
ad Cor. i. q. i. multe et perfecte
vestimenta imposita reponentes in
cordibus credentium quasi sella
dominus parauit vnde sequitur et cetera.
Et eum desuper sedere fecerunt
Sedet deus super fideles et ipsum
in cordibus eorum per gratiam collocare
Anima enim iusti est sedes sapientie
Sedet autem deus super suos electos
sicut rex vel miles in equo ad
demones debellandos ad se[illegible]
dum temptationes et ad saluandos equum
vel asinum in quo sedet vnde
Gregorius super Iob xxiiº sic inquit
Quasi rex deus sedet in corde
quia temptationes aliorum motus
regit in mente cogitationes et tunc
[illegible] [illegible] temperantia ignea
refrenat frigida accendit et
Felix ergo cuius cor deus sic oc-
cupat sedendo in eo dicit 2m
Aug. super ps. c[illegible] xlviiiº inquit
Forte nascit amplius asino compar
[illegible] vi superbi [illegible] iste nos
fecit Cum ibi sedet bonum quod pro
inde ibi nisi bona / cum autem cor
tuum possedit dyabolus quod inde pro
nisi mala vnde idem Aug. super ps.
xxxiiiº inquit / Forte nascitur
amplius asino comparatus et dicat vi

superbi. Ecce iste nos fecit asi
nos. Erit asinus domini qui intuitu be
stiali nesciat equus et mulus in quibus no
n est intellectus qui aliquem civitatem eri
gunt et sua ferocitate percutiunt
ascensores sed domat frenis et
calcaribus ut discant portare
dominum suum. Tu autem anime fre
quentandum oratione tua esto mansue
tus et porta dominum tuum noli
inte velle laudari sed laudetur
ille qui super te sedet. Plurima
autem turba straverunt vestimenta sua
in via. Ecce quo residens in
corde hominis ipsum movet ad
plurima multa bona quibus ad sus
tinendum penas graves pro deo ali
quando adducendis et ad bona opera
perficienda subditus domini et ad spirituales
laudes deo decantandas. Quoad
ad primum dicitur Plurima autem turba
etc. Super quod dicit Beda multi stra
verunt vestimenta sua in via quia multi
martires sicut Christi carnis sue vestimenta
exuti concutere supplicationibus qualibus
via suo sanguine paravit ut
sine offensione ad supernam civi
tatem ierusalem ad quam ducit iter
incedant et ad patrie etiam visionem
vel secundo. Dicit alii straverunt ve
stimenta sua in via quia per quos vestes
esse sua quia possedit corpora
sua domat et castigat ut eas
mereatur vel promovens pro bona dominus
iter ad montem etiam parant
ascensum ad sedem. Alii cedebant
ramos de arboribus et sternebant
in via. Hii sunt erudita doctores
sancte ecclesie qui completet accipie
tes vina [illegible] Et de [illegible] de ar
boribus virentibus per ramique folia

liborum suorum dictis ramos
virtutum ante pedes subiungal
pro sumus ut patria [illegible] sine
offendiculo ambulat per vias
semitas vite donec intret ista
rum dei. Cum ab arbore divi
nitatis de divinis ramos sententiarum
receperunt et plebi sequenda pro
ponunt ut de paupertate la
bore et dolore. Unde illud psalmi
pauper sum ego et in laboribus
a iuventute de altitudine. Et sicut
de humilitate et humilitatem [illegible]
Discite autem quia mitis sum
et humilis corde. Ecce ipsius ple
num et paratum quia tam omnibus
ad [illegible] omnium est et non
apparuit ad sum. Hii sunt omnino
delectabiles facti in via fidelibus
ad sequela. Turbe autem que pre
cedebant et que sequebantur clama
bant dicentes Osanna filio david
benedictus qui venit in nomine domini.
Et hic tangitur tertium sed quo
modo residens in corde hominis
movet ipsum ad laudes spiritua
les sibi decantandas. Turbe
precedentes et sequentes conversionem
peccatorum sunt vires interiores
hominis moventes hominem ad di
versas cogitationes et que prius
movebant ad malum precedentia mo
vet ad bonum et ad gratias agendas
pro beneficiis plurimis impensis [illegible]
petitur. In Bernardus in sermone
de [illegible]. Ecce video imagines
domini in [illegible] quas et vos ipsi simi
liter videmus in Babilonia
et que amplius petit me ad quem
in pretiis constitutum custodit quem
non credit quia sicut in multa te
rra sic et in alia plura cadere

potui nisi omnipotentis tua me
conservasset. Octava est quod gratiosior mea
benignitate expectavit, plangam
cum multis tempore iniquitates meas
et diu plangam pietatem
suam. Nona est quod visitavit cor
meum, et illud immutavit ita
quod ea que erant in corpus mihi
dulcia, ad dispositionem anime mee
nunc facta sunt mihi amara, et
econtra. Decima est quod me pe-
nitentem / innocentem suscepit,
utque primas eorum deliciarum in
quibus deviavi, et quorum remisse
sunt iniquitates etc. Undecima est
quod virtutem continendi remedia
mihi contulit, et quam tamen per
vincendi ut nos pater noster
dimitte, et ne iterum peccatorum
tecum opereatur pari. Duodecima quod
mihi contulit gratiam promerendi a
plenam quam in unius bone conversa-
tionis indulgetur. Decima tercia est
quod mihi contulit spem obtinendi
glorie / seu gratiam speculandi ce-
lestia. Huiusmodi gratiam hec esse cola-
ta scripsit unus / vel obruat
peccatoris tam tota terra virium
tuarum dominum laudare, et anima
mea celesti clamare debebit
et dicere. Benedictus qui venit in
nomine domini, qui me visitasti
et a peccatis revocasti, et in me per
gratiam tuam quiescens te lau-
dare docuisti / Et addit lucas
pax in celo et gloria in excelsis.
Ex quo ad inter quod duo natus
in terris / angeli cantaverunt pax
in terra, sed modo ipso eunte ad
passionem homines clamant pax

in celo / quia tunc / veniebat pax
in terra / modo autem per passionem vadit
in celum / ut sit pax sicut inter homines
et angelos / et una in celo / civitas
beata quia pax angelorum / per istos
ruina / que pax per Christi passionem
est reformata, per reparationem hominum
et propter in locum angelorum / quia
ut est pax nostra / qui facit utraque
unum. Ad Ephesios 2º. Quia utrique tamen
angeli quam homines / dixerunt gloria
in excelsis, quia solum celum / locus est
glorie / sicut est locus terra / locus
miserie / et ideo sicut in celo nulla
est miseria / ita in terra nulla debet
queri gloria / et hoc intendit Beda
cum aliis dicens / Sed ideo celestis
gloria est tribuenda / et illi semper sunt
gratias referende / dicente Gregorio ibidem
dignum est deo semper gratias agere / quia
ipse est unicus eterna vobis beneficia
dans nobis etc.

Erunt signa in sole et
luna et stellis. Luce 21º.
Dominica 2ª. Quinque adventus sunt. Prima
causa. Luce ubi supra / ubi quibusdam
dicentibus / de templo quod bonis la-
pidibus et donis ornatum est. Dixit
ut / venient dies in quibus non
relinquetur lapis super lapidem qui
non destruetur. Et ideo discipulis
querentibus / quando hec erunt / in hoc
non solum signum destructionis templi
sed etiam consummationis seculi / tradebat
eum sicut nos attendere debemus
quod tunc erit plena remuneratio
electorum. In libro Dominus habebit labo-
rantibus dulce est finis viator
cum libenter intrat de via sua

seu hospitas/ macnaus computat
qui veniat cum complemento agro
la/ tpa messis expectat/ et ubi
~~expectatas~~ pruginas/ sp dct deus
messe tegitat/ sic sum dei/ liberet
recipiunt/ dequisulose sele/ et vbi
e thesaurus eius ibi e et cor eius
m^t vi^o. Et io legit^r gc au^r./ ut
boni acceleret/ ut sunt et mali
pterti respiscerit/ vi d^s. Sicut
signa in sole etc. Unde quare pro-
dicit signa dic iudicij/ dicendu
e ad dubitudinem in luna deu-
festa apertorum/ cum videret irata
tbata./ et offensio deus familia-
rebat/ et is in catum/ famis dei
audiret patri similiter. Sicut
instante guerra/ solet fieri
armorum ostensio/ et militum. Sec-
alia ro 2^a. dicit quod p^d. homi-
minibus/ ti e maior modus patri
fantasias/ et peccatores/ sic a-
nimos deficere tercii eum ba-
niosebat/ familia plagere
et sic nigris vestibus induit.
que humana recedere omnia
quod propter facta sunt/ habuit. G.
gre. pura erit signum in sole et
luna. Iudeos quod sicut aliqui
ecum e maior modus/ eo tempore
signum venustic apparet primo
in facie. Sic tunc apparebit
tbacus/ in celestibus luminibus
mundi. Et sic alia signa erunt
in sole et in luna. Ad hec vi.
m^t. xxiii^o. Sol obscurabitur
et luna non dabit lumen suum
et Iohel ii^o. d^r. Sol convertetur in te-
nebras/ et luna in sanguinem/ et hec.

vides/ ut audiat/ ut ille cuius
sanguine in iusto fusi sunt apparere
ubi/ tito veniet iudicare/ iudica-
turus. Ite ut tirant quod domini
gonorum luce et planete attri-
buerunt. Et sicut dicit Ric. 7
sup 4°. sniare d^l. xlviii^a.
Sol et luna obscurari possunt intelligi
dupliciter/ ut in ipso adventu iudi-
cis sic dicunt/ obscurari non sunt
lumine privatas. Sed superveniente
maiori lumine claritate/ ut
lux artificialis in medio meridie non
dicitur lucet/ vel 2^a. pali aliquantulum
tempus aut adventum iudicis
et sic patet/ sol eclipsa q. nam
ad tiderum homines/ quod una. c./ in
possibile/ quod simul eclipset. Et
hec luminaribus maioribus obscurat
stelle que recipiunt ab eis et
lume consequenter obscurabuntur
dicitur per d^a. d^t. Aug. ipse primo
passione tunc tanto erit splen-
dor in corpore/ ut tota clarissima
luminaria celi perfulgore sui lumen
abscondentur. Tunc stelle cadunt
qui apparebit signum filii hominis
in celo. Crux cum tunc fulgebit
ut dictum est/ quod crux e luna lumi-
nosior/ et sole preclarior. Et post i-
gredietur rege civitatis/ precedet
exercitus/ ferrus signa. i. humana
vexilla regalia/ nunciatores
regis adventum. Sic veniente
Christo ad iudicium/ precedet ipsum exercitus
angelorum qui triumphale crucis
vexillum preferentes domini iudicium
nunciabunt. Et mire pessima
gerem profusione sanctis mar-

Richardus

et aliter

confluctum. Unde glossa Theophilus dicit
cum celum et elementa et hec novi-
tatem patientur tunc terra sentiens
ad impetum contremiscet propter [illegible]
[illegible]. Vel secundum Jeronimum qui dicit se le-
gisse .xv. signa in libris hebre-
orum. Tunc marine belue [illegible]bunt
cum magnis clamoribus et [illegible]
[illegible] habitantes in insulis et
prope mare et garrient ad arida
et sic erit pessima [illegible]
Et terrebit plus [illegible] ad virum
unusquisque ad proximum suum [illegible]
quia consurgent multi tyranni et
oppressores pauperum et gens contra
gentem et regnum adversus regnum
et terre motus magni erunt per
loca et pestilencie et fames ut dicitur
[illegible] et sic erit mutacio
locorum et pessima. Et dicitur quod [illegible]
perfusione pluviarum [illegible] et
fluctuum quia mare confundetur
in omnibus [illegible] et sic fiet cum fra-
gore [illegible]. Carissimi [illegible]
[illegible] et [illegible] que [illegible]
[illegible] orbi. Carissimi cum est
[illegible] tunc cum corpus
[illegible] abhominabile. Primo
[illegible] fortis qui cum [illegible]
[illegible] videtis [illegible] vili-
tatem que in nullo esse [illegible]
[illegible] ipsas pro nichilo reputa-
bunt. [illegible] et vana gloria [illegible] ut
plurimum sequitur [illegible] Jacobi 1°
ortus est sol cum ardore et arefecit
fenum et flos eius cecidit. Et
visitabit illos. Sapiencie 5°. [illegible]
sublimi homines [illegible] sunt et
[illegible] est altitudo [illegible]
[illegible]. Et ad [illegible] Ecclesiastici 2°
[illegible] medium arguent eorum [illegible]

punietur et anime eorum inextinguibilem
erit. Argentum eorum et aurum non
valebit liberare eos in die furoris
domini. [illegible] quorum malis quia terra
sufficiet propter tristiciam ita ut ho-
mines erunt pallidi et qui sine
sanguine quia penitencia mentis e[illegible]
et qui numquam [illegible] sine non
tristis [illegible] [illegible] racio
quia [illegible] tristicie et melancolie
occupata [illegible] in corpore in-
[illegible] non potest. Tales homines
qui eum ante illud tempus corda
sua ad graciam dei non preparaverunt
tunc [illegible] et [illegible]
difficilius disponet se ad graciam
suscipiendam quia tunc refrigescet
caritas et superhabundabit iniquitas
[illegible] xxiiii. [illegible] ut [illegible] terra [illegible]
patitur [illegible] tamen [illegible] virtutes
[illegible] quia virtutes celorum move-
buntur. Et exponit [illegible] virtutes i.
angeli [illegible] in celo [illegible]
movebuntur ad [illegible] videntes
quod videbunt regem eorum ad modum
[illegible] sic hanc vindicabit
[illegible]
[illegible] cum angeli et separabunt
malos de medio iustorum et
mittent eos in caminum ignis
[illegible] xiii [illegible]. Si rex terrenus
[illegible] contra aliquos [illegible]
[illegible] mandat in populo dignitates
omnes movent [illegible]
tota civitas [illegible] quanto magis
rege celesti [illegible]
vivos et mortuos angelice virtu-
tes commovebuntur [illegible]
[illegible] [illegible]

xpo apparebunt, i. timebunt / quod
timor terrentie eum exprimes / ap
sit in eos / eis / quia tunc patebit appa
rebit Job xxvi. Columpne celi con
tremescunt / et pavent ad betum iudic
Et ideo dicit Iob / et iterum beda quia fiant
tibi quia fiant potestates cum angeli
contremiscent / quia fiant angeli
testes cum geruntur coram patris
iste maioribus / pauperibus ipse
iudicas potestates / et vorago cum
a facie dni vi. c. v. Et tunc pla
gent omnes tribus terre / a c. xxiiii.
i. purpure illi potestates quas plus
terrena qua celestia dilexerunt
Item plangent tunc mea quia quem
dum venientem pavent / venientes
reprobaverunt / plangent gentiles
quia potius creaturam quam creatorem
sunt venerati / plangent mali xpiani
quia fide sine operibus vixerunt / Et tunc
inquiet multi dicentes cadite super
nos / et luc. xxiii. Tercio xpo
re apparebunt ipsi aliquibus
tunc pro cunctis / propter officium pharisei
qua omnibus simul collectis ista pre
lata respicit / in variis celestibus
Et ideo dicit glo. quamdiu durat
mundus / angeli presunt hominibus
hominibus / et demones demonibus / ad
utilitatem viventibus / vel ad decep
tionem / sicut dicit respondit quod sic
subit iste platonice / Tunc vide
bunt filium hominis venientem i. nube
cum potestate magna et maiestate
Et inde v. in iudicio videbi
ab hominibus in humilitate glorificatus
Quare Ricardus sup q. d. viii.

boni et mali / visum scilicet iudi
cis / vivorum et mortuorum / Sed
mali eum non videbunt nisi
in forma ut est filius homi
nis videbunt eum in claritate
in qua iudicabit / non in sola
qualitate in qua iudicatus est a
terra Et ideo est quia iudicavit
et iudicatur / sunt actus oppositi
Primo respicit infirmitatem secundo
potestatem / et sicut in prima ad
ventu quo venit / ut a nobis
iudicaretur / apparuit in humana
natura mortali ita in secundo quo
venit / ut iuste iudicet omnibus
apparebit in humana natura clara
et gloriosa / quia claritas et cete
nuncie terrore non delectabit
ut dicit possunt / ad Sap. vi.
Dicimus et nobis / hic ad vide
dum / Et boni videbunt gloriam
corporis et / oculo corporali et gloriam
anime eius oculo mentali quo
tam divinam naturam clare videbunt
patrem et filium et spiritum sanctum. Et hinc dicit
aug. Divinam patris et spiritus s.
iniqui videbunt / filium autem
videbunt non ut beatificentur
sed ut iudicentur / Et quo deus in
manifeste veniet / vide super hoc
aug. sup ps. xl. vi. Sed dicit
aliquis oculus corporalis non
pt videre rem in sita distantia
positionata / ergo non omnes vide
bunt filium hominis iudicantem
et remote positum / xpo iudi
cabit in valle Iosaphat / resp.
omnes iudicandi comprehendi non

put de qua valle d(icitur) Josaph
hat Johel · iii°. Congregabo omnes
gentes in vallem Josaphat et
disceptabo cum eis / per quod dicit
Ricardus xpus non descendet
in vallem Josaphat / sed super mon
tem Oliveti qui est supra vallem
de quo in celum ascendit / et reside
bit in aere in loco alto / ut ab
omnibus videri possit. Et forte
prope locum illum / in quo ipsum
apostoli videre desierunt corporaliter
/ homines autem congregabuntur in valle
Josaphat et prope ibi poterunt con
tineri alii propinqui / alii remotiores
et clas consistentes / ad dextram in
dicas non intrare / sed in aere. i.
ad Thessa. iiii°. Simul rapiemur
obviam xpo in aere. Pro isto ibi
electos propinquos consistentibus / reprobis
vero assumptis / in terra manentibus
qua viderunt. Et non est mirandum
quod omnes quantumcumque remoti / vide
bunt iudicem / quia corpora iusto
rum fulgebunt sicut sol / tunc
in sanctificatorum apostolus fulgebit
qua sol / sed solem omnes vident
quantumcumque remoti igitur etc. Secun
dum patet per actuum quod veniet in nube
et in eadem actuum primo. dicitur Sic
veniet / quemadmodum vidistis eum
ascendentem in celum. Sed quare
veniet in nube. Dicendum primo propter
iudicis dignitatem / et quietem inte
riorem omnium / unde statutum est
in canonibus ut sententia diffinitiva
ferantur tamen in scriptis / iudice
sedente pro tribunali / de rebus
iudicandis cum etiam libro vi°.
Thronus autem regalis est nubes
lucida tunc divina virtute formata.

Ezechielis xxiiii°. Ego in altissimis
habito / et thronus meus in columpna
nubis. Secundo propter divini promissi
implacionem / actuum i°. Quia admodum
vidistis ut supra. Tercio propter nimiam
claritatem que tunc in nube cer
ta poterit videri a mali[s] unde
propterea nubes et caligo in circuitu
eius assistere eo venienti in nube
quia nubes tunc fiet / fulminat to
nat / pluit. Dicit v°. in iudicio
fulminabit / per fulgorem terribilem
splendorem / igneus infernalis quia
igneus ante ipsum precedet et inflam
mabit etc. Et g° fulminabit per tonabit
terribilem sonum / dicendo dampnatis
ite maledicti in ignem eternum
Matthei xxv°. Tercio pluet rorem
gratie / super electos quorum gloria tunc
augebitur / in anima corpore dicen
do eis / venite benedicti patris
mei / Hec autem fient in capitulis
sequentibus in sole et luna et stell
rum peiores aspicient. Per hoc
respicite sive electi per ipsos / Et
levate capita vestra. i. mentes
vestras et corda / per boni spes ad
remunerationem / eterne felicitatis. Et
hec vult dicere / in omni dicens
capita levate et mentes ad
gaudia celestis patrie erigere
respicite quia tunc penitentes
nunc / et levate capita ad per
manentes celum / ut si de mundo
habetis timorem / de celo habeatis
consolationem. Sermo quod deus dili
git, desiderate inde gaudete in
veniet quia illi quem amat
appropinquate sive inde non
gaudebit mox in veniunt.

recedere mundo / que non admittit
qui aut[em] ne appropinquare / sic iusti
non gaudent / animus si illius esse
ondunt / et in inniti sorte dei co[n]
buerunt / sicut scriptum quicumque
vult esse amicus s[e]c[u]li huius / inimi-
cus dei. Et absit hoc a fidelibus
qui p[ro]fitentur bonam vitam / p[ro]ut hanc
ardent / et a recta operatione
diligunt / illorum enim est flere de
mundi ruina / qui radices cordis
in eius amore plantaverunt / et
propter hoc perfecte vitam / non querent
de hiis. Cum per quo ad intentus
q[uod] diligentes deum / manere in hoc
seculo / et futuram vitam non deside-
rantes avaricie gibbosi dicun-
tur sunt in cordibus eorum / propter quod
nequeunt levare capita cordis
spiritualia / non possunt quia consuetudo mala
consuetudine / inclinata sunt ad
mala. Et hec dicuntur recte sunt
corde / tale impedimentum non haben-
tes / de quibus dicitur ps. xxxi.
letamini in domino / et exultate iusti
et gloriamini omnes recti corde. Et super
quo dicit Aug[ustinus] Recti corde sunt qui
quicquid patiuntur afflictionis / meroris
laboris tribulationis / non attribuunt
nisi voluntati dei iuste non as-
cribentes insipientiam / qui nesciat
quid agat / in hoc quod aliquos
flagellat / et aliquibus parcit / pravi
et perversi corde sunt / et distorti
qui omnia mala que patiuntur
nunquam se pati dicunt / ascribentes
illi iniquitatem / secundum voluntatem
talia patiuntur. Cui concordat idem
Aug[ustinus] super ps. xxxii. in principio
Exultate iusti in domino etc. dicens

Non iustis exultat mundus / et finito
seculo / fient in iustorum exultationes
Et idem Aug[ustinus] super ps. xxxvii
nisi quis fuerit sursum elevatus re-
ctus curvatus est quia elevatus
erat si sunt similes erige-
re elevatus curvabatur / non enim
rectus erat sed pondus / unde tibi dicitur
hoc enim pondus omnium peccatorum
tuorum est / quod replicabitur capi-
tum. Similia que te hic retinent
nisi te et nutrire te mandat de-
amare seculo / sicut ne sic secula
possessio respicere professus atque benigna
gallicam et ad illa caput ut tunc
in cogitatione / et in tenore tua / et
exultacione levare prout dicitur. Hic
autem tamen. Cum appropinquabit redemptio
vestra. Redemptio nostra eterna ubi
omnia mala temporalia que nos
hic quondam in redemptores danda aufe-
rentur. Ipsa enim a mala que
hic sustinemus propter deum / sunt redempcio
nostra et ad hoc mittit ea / nos
deus ut per illa redimamur propterea
redemptor. Misit dominus populo suo
Et dicit nomen suo / et non alie-
quia non omnibus / et autem et similia
temporibus hic quondam in redemptores mittuntur
dona spiritualia. Et dicit quod
in redempcio nostra dominus facta est per
mortem christi quare ipse redemit nos
in sanguine suo / dicendum quod ille
tunc passione / redempcio eorum
facta est / in ipsi effectu redempcionis
sed in mortalitate et gloria duplici
stole anime et corporis non dum sunt
consecuti. Nupti enim vita / insti-
gantur propriis corporis / et propter

Exultant autem iusti
in domino quia permanentem
domino permanebit iustis et ex-
ultacio /

Vbi dicit ysa. xl°. qui sperant in domino mutabunt fortitudinem

carnis debilitate / sepe ab ore
retrahunt / sed tunc caro plene
subicietur spiritui / ut illa omnino
obediat ac / voluntati tunc cum
iusti mutabunt fortitudinem. Tercio
erit iusta mortalitati subiacent
sed tunc illud visitabitur. I. ad cor.
xv°. Absorpta est mors in vic-
toria. Quarto adhuc puniuntur iusti
malorum hominum persecucionibus, sed tunc
implebitur illud dictum per iustum
Apoc. vi°. usque quo non defendis
sanguinem / sanctorum tuorum / qui habitant
in terra / et acceperunt dictum ut sus-
tinerent adhuc sustinete modicum tempus
donec impleatur numerus fratrum
vestrorum. Quinto nunc subiecti sunt
iusti diversis temptacionibus, Ysa.
sed ibi liberabuntur / quia ibi non
erit mala bestia / nec aliquis
maledictus / quia dominus confortabit seras portarum celestis
ierusalem et benedicet filiis suis in
ea. Sexto Et sicut tunc appro-
pinquabit receptio plena bono-
rum ita perdicio malorum in die iudi-
cii patet id. Deut. xxxii°. iux-
ta est dies perdicionis et adesse festi-
nant tempora. Septimo etiam perdicionis
in corpore et anima. Decimo Aug.
hoc modo. Dicit adventum domini ad
iudicium dicturi sunt / tunc nulla
erit excusacio / puta ne dicere
liceat / te domine non vidimus / non
audivimus prophetas / non misisti
legem / non dedisti precepta nobis
nec vidimus scripturas ... / non
legimus vel nuncia non sunt pe-
trus et paulus / et alii apostoli non pre-
dicaverunt. Quarto et nunc non

fiunt quorum ad sequencia sunt
iudicium nullus nobis proderit. Ve
scivimus / nemo mandata / non
dederunt nos resistere libidini res-
puere avaricia / ignorancia
peccavimus venia meruit / Sed
cum omnia non valebunt sed falsi
surgent primo contra nos / sed nunc sunt
dicens ego domine ne parentum
propter peccata / ... peccatum
Abraham dicet ego unicum filium
meum Isaac pro te domine non pepercit
Ego te iubente terram cognacionem
meam deserui in ... ut ipsi de-
serunt peccata propter te / Moyses dicet
ego deorum non elegi non adulterabar
et omnes fornicatores in ... bri
falsum testimonium / perjurium furti
et omnes malicia concupiscencie di-
lectorum dei et proximi / ...
Ego cum ... cum tibi vesa
et avaricie ... pura ergo ... ut eos
ad ... et humiliter demonstrare
... nichil pepercit ut ...
eos ... Deinde ... et
prophete dicet / domine nos pecca-
tores ... peccavimus / ...
... nunc peccata / Sepius
dicet ego regnum celorum promisi
vobis / et ut conforter vos ad
penitentiam latrones qui me in
brevi tempore confessus est / ad paradisum
introduxi / et beatitudinem in vita
vobis omnibus / Et tunc eis sic a-
parebit in ... dicet / Ite
ite maledicti in ignem eternum
Aug. / Et debet illis plenitudinem
... fieri ... et omnes arbores

cu pducut de se fructu .i. cum
pducere ia incipiunt / emittendo
folia z florez z gcrmi . i. vere
Scitis quia ppe est estas ita z
vos cu videritis hec signa fieri
.i. plia ter motus / sig. in sole
luna z stellis Scitote qz ppe
est regnu dei / qz sicut pductio
folior z fructuu / in arboribz
signu est vicine estatis / ita g
modo plior bestiu / signu
ppinq osumationis mudi vij Gre
g . omel. Ad hoc crescit inducus
ut vivat / Ad hoc qumat ut
qmencz qumanit cladibus co
sumat. Bene aut estati regni
dei qpat qz tunc mea lux
nubila / transierunt ut dies vite
et eciu / solis fulgescunt / put dt
Greg in omel. Cu yeor Ergo
peccatores impenitentes hic pus
hnt estatem vualtez / Deinde
aut habebunt yeme sepiturna
iusti vo hic habent yeme
turbulentez / Deinde habebunt regni
et estatem florida / sine fine qz
tunc deus absterget / oem lacrima
ab oculis scor suor / Apoc xxj
Et no . qz hic dicitur ppe tunc
fore regnu dei / pquod adintell
qz tpus est regnu dei / sicut i
sptula dicitur regnu dei / quia
dicit regnare i. rege sc ad ho
nore dei / dicq illud qz intelligi
Act . xxi . Auferetur a vob regnu
dei Ecco gnl dei dicitur regnum
dei quia facit regnare Luce
xvij Regnu dei int vos e
Tcio gla etna dicitur regnu dei
qz ibi oms regnat ad hore

dei / cy^t iiij^o p̄ma agite appin
quabit em regnu dei Et de
quo ist ipo pt intelligi id qd
hic dicitur Quz spalit de ista
Amen dico vobis no ptibit
gnatio hec / .i. genus hu[ma]nu
no ibit de mortalitate ad imor
talitatez vel qz gnatio .i. gentiu
iudeor no deficiet / Donec
oia fiant .i. oia qz dca sut
oplean^t / vl hec gnatio .i. ogregacio
fidelium no habebit finem donec
mudus clarior impleat / qz ituo
mundus dco nova Et de hoc nota
xx iiij . q . p̄ma pudenda p
archidiaconu qz dt / qz ca diu
manebit eccia quousqz oms
filios colligat z tantu pt unus
filior ut possit restaurare
ruinam dapnator anglor Et
ideo dicitur Apoc vj^o Sustine
te modicu tpus donec impleatur
nius frater vivr Et no . 2^a
dirg . qz dupl e gnatio / vna
faciencium mala Act xij^o Gnatio
p̄ua z adultera Alia paciencium
mala qz e gnatio querencium d[omi]n[u]m
Celu terra transibunt / .i. innova
bunt / deposita pri forma
pmanente aut sba Sn^cte p^o
Tira in eum fiat Et io dt greg
qz nichil in rez corpalium na
e durabilius celo / terra Et no
qz aug vij^o sup Gen disti
guit trip celu p̄mu est
celu aereu qd transibit no 2^a
eius sbam / sz 2^a eius qualitatez
qz innovabit z depurabit
abiqu oflagracionis / so ita
raqua / pro mo / et depurabit

Celum celi, de q(uo) dicitur: in q(u)o
stant sydera, ce(lum) transibit / i(d est) 2(u)m
aliquod / tunc a motu suo ces
sabit / et habebit claritatem. Ter
cium e(st) celum empireum in quo
habitat deus / et sic celum ista trans
sibit in alia dispositione / non
tamen in dispositione incognita.
Verba autem mea non transibunt
scilicet sine effectu impleri. Et
ideo dicit Aug(ustinus) / q(uod) s(er)mo dei q(ui)
placitus transit / sed manet tamen
apprimit permanentes / Ideo virum
vota, verba non peribit / sine im
pletione Ma(tthei) v°. Et ideo dicit propheta
In eternum permanebit domine verbum
tuum / scilicet verbum dei dicitur filio
dei ut Jo(hannis) p(rim)o. In principio
erat verbum / sine voluntate
divina / sine potestate / ut ma
ndata dei / ut est hoc dicitur
verba mea non transibunt. Nota
quod verbum dei a verbis hominis multum
differt / primo quia deus verax
est & omnis homo dicitur men
dax / et ideo verbum dei est stabi
le et immutabile. Num(eri) xxiij°
Non est deus ut homo ut mentiatur
aut filius hominis ut mutetur.
Secundo in spiritualitate Jo(hannis) iii°. Qui
de terra est de terra loquitur / qui de
celo est super omnes est. Et Jo(hannis) vi°
verba que ego loquor vobis spiritus
et vita sunt. Tercio in virtuositate
unde dicit centurio dicit xpo
dic tantum verbo et sanabitur puer
meus Ma(tthei) viii°. Quarto in suavitate
Jo(hannis) vii°. Dicunt ministri iudeorum
missi a ph(arise)is ad capiendum ihesum
numquam sic locutus est homo, sicut hic

loquitur / verba suavitate nobis.

Cum audisset Johannes

in vinculis opera x(rist)i. Ma(tthei) xi°.
Istud evangelium dividitur in tres partes
principales. Primo ponit sollicitudinem
mittentis de x(rist)o. Johannes. In secunda po(nit)
sollicitatoris agniciam i(n)visionem. In 3a
Johannis ponit opera quae dicuntur
2a ibi euntes. 3a ibi. Est autem
notandum s(ecundu)m magistrum hystoriarum quod
Johannes baptizavit xpm quasi die
epiphanie / et eodem die anno revolu
to / xpus convertit aquam in vinum
in chana galilee / et eodem anno
in pascha / immediate sequenti
Johannes fuit incarceratus ab herode
dicto antipas. Et in alio festo
pasche sequenti / uno anno revolu
to erat decollatus / post cuius de
collationem / xpe vixit / uno anno
et per abitum x(rist)i usque ad eius
passionem fluxerunt 3 anni / et tem
pus quod fuit est ab epiphania / usque
ad pascha. Eo autem tempore / quo
Johannes fuit incarceratus / venit ihesus
de Judea in galileam / ubi Johannes
detinebatur captivus / incipiens
publice predicare / et plura miracula
facere / et signanter unum resuscita
tionem filii unice vidue / et hec
fama pervenit ad Johannem in car
cere. Et quare herodes incarce
raverit Johannem / primo dicens propter
redargucionem / quia redarguerat
herodem / quod uxorem fratris sui
philippi contra legem rapuerat / illo
vivente dicens / non licet tibi habere
uxorem fratris tui Marci vi°. Ho°

quia Johannes quedam magna
regis veritatem predicabat tamen non
erat detentus solus contra talia
iuncta Job primo. Et quia domini
statuerunt ne quis peccatum sine
auctoritate dominorum eorum votaret in
Bedeles inhibere timuit offensionem
cesaris / et ideo Johannem incarcerauit
Et ideo dicit quidam doctor Johannes
erat in vinculis propter zelum legis
propter amorem castitatis in vinculis
erat ferreis / quia vincula rumperent
erat in vinculis caritatis in vinculis
fidei / quia vincula rumpebat carna
licet / Johannes cupiditatis / Eo
incarceratus et vinculatus / audita
fama de miraculis Christi / mittens
duos de discipulis suis ait illi
Tu es qui venturus es an alium
expectamus. Duos misit quia
maior duorum ut tu sit dicte
libri. Et misit duos et non plures
nec alios / quia isti missi
erant magis docibiles. Pro quo
nota quod discipuli Johannis pluribus
defecerunt. Primo quod magis proprie
Johannem quam Christum / quamvis sancti mi
nus diligerent / et plus quam Christum
crederent illum Johannem fuisse
esse maiorem Johanne et Christo
ipso invidebant dicentes Johanni
rabi / qui erat tecum trans Jordanem
tecum / cui testimonium perhibuisti
hic baptizat et omnes veniunt
ad eum. Secundo erant invidi de
populo sic intelligunt dumtaxat
Christo quod tunc Johannes illis predicat
de sublimitate Christi / ipsum exalta
do et se sibi submittendo dicens
quod dextra et dextra loquitur / qui

ad
//

desursum venit / super omnes est
Joh. iii. Ipsi quid non intellexerunt
Tercio quod Christo non credebant
et non dixerunt Mathei nono. Quare
nos et pharisei ieiunamus frequenter
discipuli autem tui non ieiunant
Contra istos defectus tria reme
dia ... defectibus contraria. Primum
remedium ... scilicet vite per
... multorum refrenabat
Secundum remedium ... pape
per que alios ... et propter
ignorantiam repellebat. Tercium
remedium / miracula que ...
los ... Johannes ...
dina ... / ...
se monitione / ... / nolens
eos relinquere in errore ...
... ...
misit / hos duos magis flexi
biles ad bonum ...
... / ad Christum adinterrogandum
per Tu es qui venturus es
an alium expectamus / quod dicit
discipulis interrogate Christum an ipse
sit messias in lege promissus
qui debet ... ut non
Et hunc dicto ... Augustinus
Grego / ... et Hylarius quod di
cunt quod Johannes non dubitando
quesiuit sed magis dubitare se gessit
ut per Christum suos discipulos
firmaret qui de Christo dubitant
Et hoc vult Gregorius. Primo de ...
dicitur non ... Johannes
de Christo ... ad ...
in ... / quem baptizavit in flumine
et audiunt ... patris de ipso
testimonium perhibent / et spiritum sanctum
viderunt / super ipsum descendentem

nisi spe columbe / Et demum ipsum
digito demonstravit dicens Ecce
agnus dei. Cum ageret sive
discipulorum / quos omni studio
remittebat ad xpm / ut ipsi
eum audirent / que vero docebat
ipsi viderent / quid ageret / Et que
colloquia apprehendi poterant / ut
ipsi per doctrina Iohis / quibus
infecti vox / in ipsius ardent
devotatem / et ipsum esse receptorem
que deus misit / populo suo / nec
alium ardeant / nec expectarent
nisi eum quem ipse eis predica-
verat / Et inquit quod Iohes querit
vel querens mandat discipulis
sub hac forma de xpo / Tu es
qui venturus es an alium ex-
pectamus d(icit). Sed / quod inquit du-
os venturos predixit / xpm et
antixpm / Iohis v° / Ego veni in
nomine patris mei / et non me
recepistis / veniet alius in nomine
suo / que recipietis / vobis signi-
ficans / quod quicumque non recipit
xpm / expectat antixpm / Vel
aliter hec interrogacio exponitur
et in die ... / Tu qui venisti
in mundum nascendo et es tu
venturus ad inferos moriendo
ut te presencia nuncie ...
... te nunciavi et predicavi
super / Sed dicens ... moderes
prophete istius fuerunt / vi(de)l(icet) quod
Iohes hoc non ignorabant / nec
de hoc dubitabant quia iste est
articulus fidei / descendit ad inferna
quod corporis Christum non vi-
dere locum / Ideo quod non erat
interrogacio Iohis dubitatis

Et admiracionis comparacionis / et racio
quia Iohes admirans de ma(xi)ma
redempcione generis humani per
mortem xpi operaretur / in occasione
et mortuum qui peccatum non fecit
nec inventus est dolus in ore eius
Et volebat cognoscere ineffabilem
caritatem / celestis patris qui proprio
filio suo non pepercit / sed pro nobis
omnibus tradidit illum ad Romanos
viii°. Respondens Ihesus ait illis
intelligens quod non statim viderit ille
sed ut dicitur / Luce vii° tunc in ipsa
hora curavit multos a languoribus
suis et plagis et spiritibus malis
Et cecis multis restituit visum
et cetera Iohis ultimo dicitur / Multa quidem
signa fecit Ihesus que non sunt
scripta / et verissime est quod in maiori
parte miracula a xpo non sunt scripta [1] facta
quod terribile est / quod vel in presencia
horum hec signa fecit / vel ante
ita ut ad istorum discipulorum noticiam
venirent / quibus factis dixit Ihesus
Euntes renunciate Iohanni
que audistis per predicacionem
Et vidistis per miraculorum
operacionem / quasi diceret / nolo me ex-
presse dicere xpm / sed prefundicias
doctrine mee hoc ostendit Iohis vii°
Nunquam sic locutus est homo sicut iste in ma-
teria visa / ostendit me esse xpm
Iohis iii°. Rabbi scimus quia a deo venisti
magister / nemo enim potest hec signa
facere que tu facis / nisi fuerit deus
cum eo in dicat Glo(sa). ordinaria Ce-
perunt ubi loquitur opera et ut
dicat Crisostomus de cetero / validiore

lingua christi quam uberes et effica
ces visio / in unctione venit quam
impletione sermonis Ceca vident
claudi ambulant leprosi mundantur Luce
surdi audiunt mortui resurgunt
pauperes evangelizantur / Et intel
lige plus tales virtutes per 3o
phisicus Ubi querit quare poeticum
ponit miracula qua alia super
dicto ad audientes / quia ipse qui predic
tus est in propheta / de primis dicit 9.
ysa. xxxv. Tunc aperientur oculi
cecorum / et aures surdorum pate
bunt / tunc salibit ut cervus clau
dus / et aperta erit lingua mu
torum / de suscitatione mortuorum
et mundatione leprosorum / patet quod prophe
insignia / et virtute leprosos mun
davit / et mortuos suscitavit
tres / et tot etiam ut ii vel iiii
suscitavit De quibus habetur de primo
Iohannis ii. puella archisynagogi / Et io puero
Luce vii. Hec miracula bene audiunt
christi filium dei / quia ante eum
nulla talia fuerunt Heliseus mor
tuum suscitavit rogando deum et
flendo iiii. Reg. xvii. Item le
prosos mundavit non ex precepto
suo / sed consilio placato et signa
misterii / iiii Reg. v. christus autem
propria virtute divina omnia fecit
predicta Ego occido et ego vivificare
faciam Nota quod christus non
solum corporaliter ita perfecit sed etiam
spiritualiter / quia cotidie cecos / et
claudos / spiritualiter sanat leprosos
mundat surdos auditui restituit
mortuos suscitat / et pauperes

suos animo instruit unde
Gregorius in pastorali et habetur
in libro xl. ix. d. Hic etenim se
cundum Gregorium est qui lumen celestis
contemplacionis ignorat qui presentis
vite / tenebris pressus .i. presens
divinum lumen non videt / nec quin
diligendo inspirat quo gressum
operis dirigat nescit / qui per
pauca delectaciones aspiciens
bona etiam obmittit / Item idem
Gregorius / in past. Claudus est qui
scit quid agendo sit / et quo
delicto iniustus / sequitur et ut
sed dum partim volunt partim
iniuste partim christi claudicat
vel bellas iii. Reg. xviii.
quousque claudicatis in duas
partes sed dus est proximi enim
nos enim debemus adeo autem et
ad nos quitur ydola ul ad alia
transitoria sed pecc. debemus et
dicere cum David Gressus meos
dirige / leprosi sunt / ardentes ma
la libidine / et corpora sua et
alias / pluriormas fedantes
Surdi sunt illi ad clamo
res pauperum et miseriores Alii
subiecerunt in audiendo ubi di
ane inmeritis predicta Sicut aspis
surda et contra aliqui mortui
sunt iacentes in mortali pec
cato Aliqui pauperes sunt .i. de
fectuosi sunt in virtutibus qui
evangelizantur .i. ipsis predica
cionem / ad ipsorum perfectionem quia sunt
paupertas .i. ut dicitur beati Mt. v.
Beati pauperes spiritu Et hec

concordat Ieronimo dicens / quod incre-
dulitatis per christum mediatorem que
alias ignorantia dicitur expellitur.
Tollitur etiam claudicatio fidei
et dilectionis in utraque parte per
cuius / ut sit ambulatio con-
recta locum in via virtutis / abs-
tergitur contagiosus morbus lepre
ut prius exclusi a sanorum consor-
tione / sanati readmittantur ad
illa fugatur etiam inobedien-
tie / ut mente surdi recipiat au-
ditum / et interior auris percipiat
verba illa libere vite ad agendum
vitam perpetuam / et subiugatur invin-
cibile mortis imperium / cum occlu-
ditur illa letalis infirmitas / que
ante omnia germinabat officia
et separabat animam omni deo apostolus
que est fons omnis bone beati-
tudinis. Et ceteris sex huius pos-
tas cognoscit anima pura [illegible]
gitur de quo alibi videri poteris
in antiquo scripto. Et beatus qui
non fuerit scandalizatus in me.
i. beatus qui cum viderit me a-
audiverit pati / ut homines non
negabit / nec forte dicet ut ym
latronum [illegible] cum [illegible] i dicere
[illegible] dicens Si rex israel es salua
te metipsum et nos. Et iuxta
dicit in me / non ante sed christus
numquam causa scandali actiue sed
passiue bene et occasionaliter pec-
cata cum ipse nobis non scan-
dalizat / offendendo aliquos / sed ceteris
vel [illegible] viator / bene scanda-
lizatur. Et hinc concordat Ieronimo
dicens Reges inobedientes [illegible]

a dignitate inferiori non accidisse
nec ab eo desisterit / tamquam si con-
maniti esset / perfecto ad beneficium
multitudinis et ipsi ea / quod rex se
ad liberationem populi sui voluntario
dederit in [illegible] [illegible] et diu-
ersas passiones que non decerent
regia dignitate / in ipso non scan-
dalizari / at si nimium pateretur
nec ab eius ad [illegible] recedere
in dubitate / ad que constanter fi-
dei dinoscitur fore signum / propter-
inter [illegible] inde spiritualiter / super-
naturalia operantem / inter donatiua
quod non esset inculpa / cum culpabi-
libus patientem / et mortem subire
qui mortuos reduxit ad vitam
et [illegible] sepulcri / quadriduanum
revocauit / attamen / quod operabatur
ut deus / et ab hac vita egredi /
ut puro homine / multos homines
disponebat ad scandalum / ut of-
fenderent in lapidem / fundamentalem
et angularem / pedes suos in fide
solida restituisset / Quia ab [illegible]
scandalum ex hoc non susceperit /
beatus est beator que futurus.
Sed queritur utrum quis teneatur
omittere bonum opus ne proximus
scandalizetur. Respondet Ricardus
super quarto d. xxxviii. bonorum
operum quedam sunt de necessitate salutis
ut opera preceptorum dei. Quedam
sunt super erogationis ut opera
consiliorum / quedam indifferentia ut
comedere carnes / bibere vinum ac-
quirere temporalia. Hec considerandum
est quod scandalum duplex / scilicet orivi

in ipo de sua malicia / de insimt'
vel ignorancia / nc̄ ut Richardus
opa necia ad salutem / no sunt
obmittenda / ad vitandum scandalum
/ de quacumqȝ radice germinant /
quia nullus debet obmittere salu
tem propriam / ad vitandum pximi scandalum
/ quia ordinata caritas a se incipit
/ Item nullum bonum opus obmittendum
e / ad evitandum scandalum de ma
licia / ne pcc̄o detur occasio vale
tibus maliciose bona opera impedire
/ Opa no sup necessaria / opus
no sunt simpliciter / necessario ob
mittenda pp̄ evitandum scandalum
proximi cum queque sunt obmittenda
ad opus ad vitandum scandalum
de infimitate / vel de ignorancia
provenientes quousque adhibeatur
sufficiens diligencia ad instruendum
ignorantem / et ad confortandum infirm
um / no sumat scandalum de bo
ope / Opa no in dicti de genere
quorum obmissio nulli alteri prejudi
cat / nisi operanti / et eciam nisi
operantibus tunc obmittenda sunt ad
vitandum scandalum pximi / provenie
de ignorancia vel infirmitate / cum
probabiliter presumitur / scandalum
pximi / nisi tale opus obmittatur
/ Et si probabiliter appet / ut scan
dalizet moraliter obmissio illius
opis / Et venialiter si consilium / pro
tamen proximo / no debitus est pro
priasim ut ex tali ope no scan
dalizetur / tunc iste no tenetur
obmittere / quia pius institutor
no presumitur de infirmitate

in ignorancia / sed de malicia
scandalizatur / Illis autem abeun
tibus cepit ihesus dicere ad turbas
de Johanne quid existis in de
serto videre et cetera / Johannes
erat in carcere / Quid existis videre
et cetera / Tunc exibat ad eum
omnis Jerusalem et omnis Judea et
omnis regio circa Jordanem et
baptizabantur in Jordane ab eo
confitentes peccata sua / Sed quare
vero no recomendabat Johannem
in presencia suorum discipulorum / dicendum
quod Christus propter triplicem racionem
Prima propter vitandam adulacionem
ne videretur Johanni adulari / ipsum
laudando in presencia suorum dis
cipulorum / Secunda causa quod disci
puli Johannis credebant illum
esse Christum vel saltem maiorem Christo
igitur si tam magna ab eo au
divissent / ipi fuissent in hac
falsa opinione confirmati / Tercia
causa / quia de quo ipi aliam ha
bebat bona opinionem de Johanne
igitur quo ad eos / et ad presentes
erat / non recomendacio de Johanne
Circumstancie verbi agitatam
Christus dicit Johannes non est arun
do instabilis simplicis et omnibus
/ Prima quod arundo potest
radices in limo / sed Johannes fun
datus erat / super firmam petram
/ Secunda arundo inanis est vacua /
sed Johannes repletus erat spiritu sancto
ventre matris sue / Circumstancie primo
/ Tercia arundo a levi vento agitatur

Left margin: ertypre pro

Right margin, column 1: no; tunc

Right margin, column 2: qui

buit mitte. Sed Johannes non erat
venta phariseorum flectere potius
quam eos reprehenderet dicendo: pro-
genies viperarum quis demonstravit
vobis fugere a futura ira. Nec
timor militum qui eos a malo
revocaret dicens: Neminem concu-
tiatis et contenti estote stipendiis
vestris, Luce iii°. Nec pote-
stas regum qui eorum adulterium
corripit, Marci vi°. Et ideo
dicit Hylarius de Johanne: Johannes
nec opprobrio cogebatur ut adversus
monita inclinari, Mathei super
Mattheum. Arundo vento agita-
ta sunt homines medulla veritatis
vacui. Arundo vento agitata
est religio simulata, foris cum pulchritudine
postea usque capitis, sed interius vana
commutatione venit. Sed quo
non cedunt gladio qui non potuit
resistere. Ideo quando illi sustine-
bunt flumina persecutionum quos
debent, quos debent comminationum
primo dederunt. Sicut enim solet ut
arundines impulso vento non
solum agitentur sed etiam sternantur,
sic pusillanimes cito et sin
primo comminationis venti con-
territi ut se inclinant et adversus
homines singulos et contra deum
se exhibeant, comminantes ille.
Et hoc comparat Evo de consi-
lia primo b. ca° xxvii°. Vide
hic. Sed quia contra vestibus
homines mollibus vestitum dicit,
dicit non sit quia cum ipse erat
predicator penitentie austeritatem in

vite in habitu ostendebat. Unde
gerebat vestimentum de pilis camel-
lorum et zonam pelliceam circa lum-
bos suos, Matthei iii°. Ecce qui mol-
libus vestiuntur in domibus regum
sunt. Quasi dicat: Johannes autem non
fuit in domibus regum sed in carcere
regum presentatus ut posset
cogitare animam dei et ysaias
dicit. Elius cum paupertate pro veritate
supplicium quam pro adulatione
beneficium, ut in canone Nemo
presumat, xi q. iii. Et per hos
mollibus vestitos in domibus
regum existentes adulatores intel-
liguntur qui ibi presunt et plus
alios diligunt, de quibus propheta
dicit: Molliti sunt sermones eius
super oleum et ipsi sunt iacula. Sed
generaliter retrahentes deorsum. Un-
de narrat Valerius quod Dyogenes
philosophus cum in cena imperatoris
Dyonisii nimis de pluribus viciis
increpabat, propter quod abiectus
erat de cena imperatoris, et quo plus
2 se debebat ad tantam pau-
pertatem quod olus suum lavit propriis
manibus, et videns eum de sociis
suis adulator magnus dixit
illi: Si Dyonisio adulari velles
olera ista non te adulari
oporteret. Et ideo dicit Valerius
Sed iste veritatis amicior
veritatis potius voluit olera
comedere quam adulari. Contra
nota quod multotiens mollities
vestium facit culpam. Unde Gregorius
in omelia de Johanne: non

Si scires non [illegible] cum isto viveres [illegible]

laudasset / sed in prosperitate vestium
et inoliticie / petium pro eo quod virtute
plena sunt reprehensibilia in vestibus
Primo superfluitas in numero et
precio vestium / ut multe habentes
plus sed caritas [illegible]
prosperitas / Tercio curiositas diversarum
mutacionum secunda mollicies ut hic
Et dicere novi aliquorum statum
requirit / talia dico illud quod
status requirit / de honestate
non dicitur superfluitas Et ideo
dicit Crisostomus opere imperfecto
Johannes / non despiciat in omnibus
hominibus / vestes preciosas atque de-
licatas / et mollia vestimenta ubi
temperancia viciis / hic confirmat
ubi status / requirit in desperatione
sunt / ubi omnino cogit ipsa ne-
cessitas Beatus enim gregorius in omni-
bus cogit eciam in preciosis vestibus
desperari et delicari sit affec-
te modestia / et infra Nec divi-
tes homines / regum vituperat / nec
dolor reges condempnat eo quod hoc
ponunt / aliqualiter delicati et
mollibus vestiti / in aulis eorum
requirunt / quibus indiget in suo
regimine indigent / et quibus consi-
stentibus res publica stare / habi-
tus ebant Sed Johannes
consistens professor / professionis
virtutum / in vestis exhortationibus abdica-
cionem laudibus extulit / non tamen
eos / qui talis vestibus non
sunt reprobavit / plurima enim in
professionibus virtutis / sed ea faciunt
ad virtutem ascribuntur / que in non

professoribus / velud cum in vulge-
ta / non requirit / Sed quod dicitis
videre prophetam / dico vobis et plus
quam prophetam id est amplior est Jo-
hannes / quia alii prophete ipsum
precedentes / qui a longe vide-
runt ipsum futurum / sed iste vidit
presentem digito demonstravit / prout
cantus Ecce in principio celi tu
celum vatum est Et io dicit Ego
nullus via vero tam proxime
appropinquabat / Nullus ipsum tam clare
dei filium esse audivit patris propria
audiunt / Nullus ipsum preter
Johannes singulariter ostendit Et
ideo dicit ipse Ego Bonum est
enim / ad videndum videntem prophe-
ciam id est quod videmus amare enim
vadens plus ipse videt / et Jo-
hannes perseguiteo / distancia / labor
vel corpore debent / aliquid con-
sunt ad eum / et videns verum
humo fulget virtus / caritate
quia pergens ad talem / et sibi
ardens tunc tunc disponit
se videntur ardere / cedit / in amplius
sensu / velud puer / quod non credit
famuli / et Regis Juda / non ar-
dentes nimis vera dicere / sed
magis false prophete fila videntibus
Et ideo ablatis partibus ipsorum sunt
superati / et infra Et multitudo
respectu / quantitas est / de vobis tra-
tur constitudo certe corpore / non ad-
here complexus / quibus presunt sibi
credisse / Ubi enim debitum sit
pietatis / et aucta sunt regna
Nulli autem sunt sapientiores

/Serua qui non solum humano/
[con]cta diuino/ spiritu solent videntes
Sed cum videns dominus de-
accepisset [com]blemmati vide-
tes natum sed ij. Reg. xij.
Racius recognouit/ et ai-
dixisse peccaui/ illico audiuit
transtulit deus peccatum tuum Ac-
mulieres acceperunt filios in
resurrectione suos/ Deinde ea dispen-
derat/ quia crediderunt prophete
Et iterum Romam impio filios
suscitauerunt/ Vidue sareptene
multiplicata sunt bona temporalia
/quia acquieuerunt videnti/ ut nec
farina de ydria/ nec oleum de-
ficeret de lechito/ ad designandum
quod/ nunquam annona deficit/ hiis
qui sibi videntibus/ crediderunt
Et in ysaia ad quod itur ad bi-
dentes/ et ad doctores/ sed con-
monita pro salute consumpnis/ p-
fidei eorum vat hominibus non p-
fecimus/ quos per fuerit ipso nobis
vidisse seu audiuisse Johannes
sed non ibant ad illum/ ad quem
eos mittebat/ sed non sequebantur
xpm/ que ipse predicabat pro
nobis/ et vita pariter/ Ex hoc
patet/ quod audire multos sapien-
tes/ et non facere eorum doctrinam
non est multum utile homini ex quo
ponit plures sermones ethicorum
/quia illi non sunt utiles audito-
res moralis scientie/ qui plus
sequuntur suas delectationes/ quam
virtuta/ ut Juuenes etc. ii pro
dicit in primo ethicorum capitulo
medietatem/ et non faciunt eam dicentes

Michaelis etc./ Sic enim est de quo
scriptum est Malachie capitulo iij Ecce
mitto angelum meum i. nuncium
ante faciem tuam/ quem sic vocat
pater ad filium/ Qui preparabit
viam tuam ante te Et non/ quod
Johannes dicitur angelus propter mune-
re angelice/ quia sicut angelus
vixit in simplicitate/ contemplatione
et castitate lingua sua/ et quia
debuit predicare xpm venturum
custodiens/ auribus suis/ ne
leui salte/ maculare vitam
famine posset/ volens illis ex
solis/ quibus diuinus erat sal-
uatoris/ ciuitatem et hominum va-
nitates intueri. Secundo dicitur
angelus/ ratione officij/ et nun-
tius vel/ angelus cum gabri-
el/ patrie annunciauit ad be-
ta virgo maria Joseph et pas-
toribus/ sicut habetur Luce ij et Johannes
xpm palam nunciauit venturum
ad baptizandum/ predicando et mone-
do/ Et Io iij Ego vox clamantis
Capitulo xxiiij Angelorum tertio/ cum
pro dicitur ex Johannes in celes-
tis magna est et dictum/ inter
tertios angelos/ et celestes/ quia
superne/ virtutes sive angelice
potestates/ sicut sunt donatiua
et propter officia angeli/ tertii vero
composita sunt/ Ideo merito dicitur
angelizet/ et nisi dicaliter
angelus dei est qui diligit igitur te
in extinguibilis/ in nomine igitur
supremo/ quia dei igitur est/ qui

sapit et intelligit / velut anime
qui thronum iusticie / in ipso an(ima)
xpo parat. Tercio sibi in omnibus
agendis dictatur / qui potenti
arcet / ad opera peccatis. Quarto
principium omnium agendorum in deo
constituit / ut in ipso consumetur / Firmavit
Quinto immobiliter et super naturam
divinitatis in xpo. Sexto delectatur
in scrutis operum divinorum. Septimo
scripturam nouit / sua te in malicia
eius. Dicitur nunc de preparatione vie
Johannes enim triplicem viam preparat
xpo. Primo viam diuinitatis
per gratiam in corda hominum prebuit.
et primam corda eorum preparans
et diuinam gratiam agere. Secundo preparat
viam incarnationis / ad fidem
hominis ardentem per quam ipse fuit
natus in mundo / contra quem
Christum necesse / nunc sua reputata
tu sibi / verbum dixit angelus ad Mariam
Ecce Elizabeth cognata
tua. Tercio viam vite ad inferos
quia Johannes prius mortuus
descendit ad lymbum patribus
ibi omnibus adventum Christi nunc
ciando. Vel aliter potest distingui
triplex via Christi in mundi in mundo
et de mundo / prima preparavit Johannes
xpo / prima incarnacione. Secunda
penis peccatorum / tercia per suam
passionem / ad quam dirigat per suam
gratiam nos perducat Jhesus Christus
qui vivit etc.

Miserunt Judei ab
Jerusalem sacerdotes et levi-
tas ad Johannem ut interrogarent
eum tu quis es Johannes primo

ad introducendum hoc advertendum nos
videmus / quod qui rex aliquem legatum
solempnem / mittit ad aliquam provin-
ciam / tunc parat aliquis / nuncius
de legato dicens adventum per
hybenus testimonium / ut ipse ampliori
magnificencia recipiatur / et ut
eius monita libencius audiantur.
Rex igitur angelorum / pro celestis
in summo divino / et solempni / filium
suum misit ad provinciam / miserorum
et mortalium / ut populum suum libe-
raret / ab hoste et ab errore / re-
vocaret / et legibus salubribus sole-
daret. Et quia legatus erat
nobilissimus / eius sileri / cari-
ssimus nunquam erat / et arduissimum
erat eius negocium / igitur vo-
luit pater legati / ut ipsum pre-
cedat virtuosus / in fide dignus
precursor / scilicet Johannes baptista qui
dicit se vocem clamantis in deserto
Nunc nuncii / quando eo presente
in deserto trans Jordanem / miserunt
Judei Jerusalem ad eum ut di-
ceret eis. Primo quo non ex-
cecatos / quos Judeis dubitabant alicui /
ipsi cognovit / prophetia Jacob patriarche
esse completam / de adventu xpi
in carnem. Genesis xlix. Non
auferetur sceptrum de Juda / et
dux de femore eius / donec veni-
at qui mittendus est. Et ideo in
Jerusalem / ubi erat studium legis / erat
famosa opinio / vel messiam esse
proxime / vel ipsum iam venisse. Et
ideo audientes de sanctitate Johannis
putaverunt eum esse xpm in lege

promissum / de austeritate vite que in loco cibo veste / et conversatione. Et plus credebat Iohannem esse messiam / quia xpistum. Primo racione austeritatis / quia xpistus faciebat communes vestes / Iohannes vero desertis camelorum / Secundo propter vitam penitentie / quia xpistus panem et vinum carnes / cum suis discipulis et peccatoribus manducavit. Iohannes autem habebat diuinum cibum / et recitabat conversacio non in deserto erat. Math. iii°. Secundo Iohannem filium summi sacerdotis / scilicet zacharie / luc. i°. Et christus erat tamen dum. Tertio propter genus illustre quia christum filium fabri credebant / scilicet ioseph fabri / ipsum natum de paupere matre maria. Iohannem vero filium summi sacerdotis / scilicet zacharie. luc. i°. Et acsi tribus Iudei plus credebant Iohannem esse xpistum. Et ideo miserunt ad eum de ciuitate in ierusalem. que erat ciuitas sapientum / ut si Iohannes esset xpistus ad suam sedem kathedralem veniret / ad quam tanquam verum pontificem / xpistus maior filius veniret / de passionis officiis sicut in aliis erit / de corpore / pontificibus nobis. Ideo miserunt ad eum de ciuitate regali / ut ad eam veniret ubi erat thronus / et sedes regum / ad veniret illius / sedentis super arma xx ysrael appellatur et de. Secundo decas. / quia de hoc Iudeorum dapo.

agrauatur / quia cum corpore esset tantum estimatus / de Iohanne ut xpistus crederetur / quia eum de xpisto dixit non crederet. Et interrogauerunt eum tu quis es. In tanta dignitate esse ut officium tam dignum et nobile tibi audeas usurpare / in predicando et baptizando / et predicando aduentum / et propinquitatem regni dei / quia hoc factum summi sacerdotis / Et confessus est et non negauit et confessus est quia ego non sum xpistus / Et ideo dicit Secundo in omne / In hoc humilitas Iohannis commendatur / quia cum esset tante virtutis / ut xpistus credi potuisset / elegit tamen solide subsistere / in se / ne vanam opinionem / inaniter usurpare tamen sibi / sed negauit / plane quod non erat / ut veritatis locum daret eius membrum / fieret / et ideo sibi nomen fallacis non usurpauit / ergo non vult usurpare nomen / factus est membrum xpisti / Et dum infinites sua student / qualiter cognoscere eius celsitudinem / merito vocatur obtinere / vii Secundo li°. m°. ca°. xvi°. dicit Secundo bis consequitur sibi promittit / bonus sit / virtute aa tamen non ut se ipso bonitate / famam bonam teneat / sed ne infamia tenebrat omne debitet / Secundo vero famam virtutes concesserit caueat / ne sicut est. it

q̄ e rapiat Ita r Johannes
se insin claustra humilitates
tenebat / cu plius eet despo
nderet / nec psumebat an
pe q̄ sibi imperarn vulgus
videbat offir / Si aut sp̄s
vtutes / nomine in fama qua
crebrescet ostancia / opus est
ne vitus eleuat in aīmo / r
ne aīmo attrat p̄ infamia
dep̄ssi vtute / qm̄ fama bo
nos nec infamia potit face
timores / r iustos iudex inter
liberator no 2ᵃ fama vl in
famia / Et 2ᵃ vitates vtutis
r vicij / homines iudicabit Et
stati subdit / iō optimi sui
est / r cuiqumq̄ legati / sibi no
appare / q̄ nomt ee diu sui
Et si aliquis offerat eis dac
repudiu / nemo ut stultus
supra se opimoe hoim re
piat / si nomt omo sibi de
ee / q̄ deo credit / spectat
ad met ostancia / diffama
cone magna hoim / o no de
tollit eciā / si ad eet q̄ fama
vulgariu clamat / inter humili
tates resilitat / claustra se
simosius includat ut hic
Johannes Sussendum / parabu
las / qui t̄palia rapiunt / qui
dno insitis aliena grenit
qui aut eis / qui rapiunt
fama / qui diuos honores
inquirunt / aut qui eciā impu
nent oblatos no respiunt
Et dicit leo papa de abitione

xl. p̄ma d. Ambiciu / principatus
que se dicto extorsit aut ambitus
occupauit / eciā si moribus atq̄
actibus no offendit ip̄is tñ
inicij sui / r pniciosus exempla
et huius bono paginit / difficile
quemque mala sunt inchoata.
principio / Et qua potiati et
fortes / ad quecunq̄ circa hoi
nes gerstut / siudet Gregoriꝯ
xvij.° moraliu dicens homines
huius seculi dilectores / interius
rebus fortes sunt in celestibus
debiles / nā p̄ t̄pali gl̄a usq̄
ad mortem appetiunt assidua
r p̄petua eciā / nec paz mla
boris subpstiunt / p̄ terius luci
quasi in manus tollerit / r
p̄ celesti mercede / remissi ubi
recusiunt fit grauncias / tr°.
inbria toto die assistere fortes
sunt in oracione vero tota dno
vnius hore momento lassiunt
Et hunt in ba xl. vij.° d. sed
Et si bis indr̄ plura inbibens
Greg. sup Job xl.° p̄mo ca°.
r de penitentijs / r remissionib;
d. 2ᵃ ca. 9 / Et hic pater q̄
honor insignis / cu timore
e susscipiendus / quia assimiendo
ad honorem / plus uires suas
/ cu illo honore que subietur
e incerta / r se e impar / absti
nealt / Sz et ad ipm cu metu
eciā / cui sufficere estimat acce
dat p̄ma. e. p̄ma. no vita
da in fine / Non enim dz desp̄
dere latus regime / ne de

desiderans ambicionem / et nunquam
videatur / vnde dicit Aug(ustinus) (regu)
sicut locus regiminis desi-
derantibus negatur / ita sugge-
rentibus et offerentibus / xi. q. i. ipsi
Et Aug(ustinus) intimat / Qui amore
principatus desideravit / inter ...
veniet consuetudinem incolumes
ut filios ... computabit / qui de
principatu tractavit / ut vnus
quisque coram hominibus / quo aliis
maior appareat / sed quo oculis
Dei inferior videatur / qui non qui
maior fuit / ut homines credere
ille inferior / sed qui fuit infe-
rior ille maior. Jo. i. Miserunt
Judei ... ad Johannem in hoc
sitis / Et interrogaverunt eum
quid ergo Elias es tu / et dixit
non sum / Sed dicitur quomodo iudei
venit prius Johannes. Sed Za-
charia quare quesierunt an
esset Elias. Dicitur quod Johannes
Christus primo intravit deser-
tum Luce primo / ... ...
tebat / et conversabatur ... parentis
... usque ad diem osten-
sionis sue ad Israel / Et legitur quod
inceptus etatis sue anno deser-
tum intravit ... de ipso
etiam Aug(ustinus) deserti tenuit Johannis
... obliviscit / an ipse
esset filius Zacharie / ... solita
non haberet ipsius notitiam / propter
sue persone mutationem / et ideo
credebant eum Eliam / quod legerunt
de Elia / Excellentiam sanctitatis
/ abstinentie austeritatis ...

castitatis / cultum solitarie ...
et severitatem correctionis / que
omnia erant in Johanne / De
abstinentia eius Elye magna
dicitur iii. Reg. xvii. Ubi precepit
Deus Elye ut maneret circa
torrentem / et mansit ibi bibendo
aquam / et ... Sic Johannes
circa Jordanem ... locum abs-
... / ... cum
... / ... ambo
castitatis. De austeritate habitus
Helye habetur quarto Reg. i. ubi de
eo dicitur quod erat vir pilosus
et zona pellicea accinctus
renibus etc. Sic similiter Johannes
habebat vestimentum de pilis
camelorum et zonam / etc. De
severitate correctionis Helye
habetur iii. Reg. xxi. ubi patet
quod Helyas contra regem illum ap-
plaudendo non quievit ...
quia ... / iniuste Naboth
lapidari fecerat ... man-
dato dixit regi Achab in loco
hoc / in quo linxerunt canes
sanguinem Naboth / lambent
quoque tuum / Sic Johannes
arguebat Herodem ... ...
Jezabel persequebatur Elyam. iii.
Reg. xviiii. Ita Herodias
Johannem. Item sicut Johannes
prevenit primum adventum Christi
Sic Helyas preveniet secundum eius
adventum / ut vult Aug(ustinus). Et
de istis similitudinibus / predictis
et aliis / credebant Johannem esse

Etiam propheta es tu, videlicet no-
vi testamenti. Luc. 1o. Zacharias de
Johanne dixit: Et tu puer
propheta altissimi vocaberis. Mt.
xio dicitur: Johannes plusquam propheta.
Dicitur propheta proprie predi-
cator futurorum [?] et fu-
turis, et sic Johannes non dicitur
propheta. Mt. xio: Omnes prophete
et lex usque ad Johannem prophetave-
runt. Alii enim dixerunt Christum
predicatorem venturum, sed Johannes
ostendit eum presentem digito suo
dicens: Ecce agnus dei. Joh. 1o.
Vel aliter Johannes se dixit non
esse prophetam, quia noluit se nega-
re maiorem et plusquam prophetam.
Sed dicit in hoc se laudare pretendit,
quod est signum iactantie. Et
contra simulatores dicitur [?] quod hoc
[?] non colligitur clare. Pro quo
nota [?] 27 Greg. vio mo.
Aliqui se dum coram homi-
nibus compellunt bona facere
aut sua facta narrare, non ut
ipsi ex eisdem operibus, sed ut celestis
glorificetur, dum cum se predicant
multotiens eorum predicata despiciuntur
quorum vita nescitur. Compellun-
tur ergo vitam suam dicere, ut audi-
torum suorum vita valeat in
melius mutari, venerant ap-
petitus ut veniant ad dei
laudem et ad spirituales utilitates
audientium audiant. Unde Paulus
dixit Corinthiis raptum
fuisse in tertium celum. Contra hoc
simulatores non faciunt, qui

se minimum apostolorum humiliter
predicaverunt. Dixerunt ergo ei: Quis
es tu, ut responsum demus hiis
qui miserunt nos? Quid dicis
de te ipso? Ait ergo: Ego vox
clamantis in deserto. Non dicit
ego sum Johannes filius Zacha-
rie summi sacerdotis, sed dicit vox
clamantis. Clamare enim ut parate
viam domini [illegible] officium
pertinebat. Et non Johannes
primo dicit vox quia precessit
verbum. Luc. primo: Ipse precedet an-
te faciem domini. Secundo dicit vox quia
manifestat verbum: Ecce agnus dei. Joh. 1o.
Tertio quia verbum conceptum in corde
et occultum per vocem manifestat voce
proferente. Sic Johannes manifestat
Christo manifeste. Johannis iiio: Illum
oportet crescere me autem minui.
Quarto [?] Greg. in omelia dicens:
Beate fides [?] verum quod unigenitus
dei filius verbum patris vocatur
testante Johanne et dicente: In principio
erat verbum, et verbum erat apud deum.
Et ex ipsa vera locutione cognoscitur
quia precursor vox putatur, ut verbum
per eum possit audiri. Unde
Johannes vox dicitur, quia verbum et
dominum ad verbum precessit. Et
dicit se esse vocem clamantis in de-
serto, i.e. [?] et hoc desertum potest
dici mundus, quia desertum est
locus vacuus hominibus ha-
bitantibus bestiis. Sic multi sunt
[?] hominibus [?] timide [?]
sed in eis bestie pluries. Pau-
ci sunt qui rectitudinem animi

ſuat / cuius figura e rectitudo
corporis vij Gn° prius deus
dixit Adam sicut sicut e
nobis Et si iumenta posset
loqui iumenti aperte diceret
ade / et filius suus / 1ª iiba-
bit eum multa sunt bestia
si animalia / principalia / et
occultum detrantur Eccl°. v.
Sicut mordet serpens in silencio
/ nichil eo minus habet qui occulte
detrahit Item multe leones
preparati / prou xxviij°.
leo rugiens / et ursus esuriens
principes impius / super populum
pauperem / Alter enim passi
ps. xxxiij° Ibi habuit fo-
vea arcius / et emittunt ca-
tulos suos Alte apud primum
psalmum Extimauerunt ea aperte
despluia / Iubet deserto est
defectus / aque .i. gratie / ut in
deserto propter cusperunt filii israel
Et desertum paruus / et io cotte
die oportet nos meditari / et
dic panem meum cottidianum
Iubat deserto clamat / clamat
ihesus Si quis sitit veniat
ad me / et bibat Iohis vij°. Et
alibi Venite ad me omnes qui
laboratis et onerati estis / et ego
reficiam vos Ma. xj°. Dirigi-
te viam domini sicut d. ysayas
pagia dirige .i. parate vos / ut
deus veniat ad vos / vel diri-
gite .i. peccata dimittere / et ma-
data seruate / via enim peccatorum
obliqua e / qui debeat ab obseruanda
mandatorum dei Et eius dirigitur
qui precepta seruantur Unde gregor
Greg / in omel dicens / via
dei ad cor dirigitur / cum ad precep-
tum vite paratur / vn scriptum est
Si quis diligit me sermonem
meum seruabit et ad eum veniemus
et mansionem apud eum faciemus
Cuius cor in superbia mentem
eleuat / cuius cor ~~auarie~~ auarie
estibus anhelat / cuius cor luxurie
sordibus polluitur / cordis hostium
contra venientem claudit / et ne ad
eum deus veniat / claustra are
ser vitiorum repignat Unde gregor
Vos li° iiij° dicens / Illa viam
intelligo dirigentibus / per quam ad
fidem ingreditur / Hec enim vo-
luntas que tunc dirigitur cum ad
bella arde inclinatur / et suo-
rum operis in obsequium fidei / et
opus eius vincula intellectum
Nota quod multiplex e via domini
Prima qua deus venit in
mundum / et hec fuit via puritatis
humilitatis / et innocentie / et hanc
viam debemus deo dirige / et
rectificare / ut veniat ad nos
hec e via eius dicens Eco. iiij°
ca°. Hanc viam obliquat
timor / gulacionis / dirigitur at
recta intencione / veri humili
Et hanc dirigere petunt
sancti dicentes Dirige domine deus
meus in conspectu tuo viam meam. Secunda
via / qua deus venit per

mundi / et hec fuit paupertatis
et indigentie / que est via re-
gia dextera Numeri xxi°. Qua
obliquat / timor destructionis
temporalium Unde dicitur plena co-
fidentia in deum ps. [illegible] Aput
deum gressus hominis dirigentur
¶ Tertia via est qua venit de mun-
do / et hec fuit asperitatis et patie-
ntie qua obliquat corporis mole-
stationis / et negligentie dicitur
autem omne fixura ad demum
ps. c.xl. Dirigatur ad deum ora-
tio mea et Quarta via est qua
christus redibit / ad iudicium quod
erit equitatis / qua obliquat
cupiditas in iustitie dicitur autem
occultatione iustitie ps. [illegible] dirige
et non ducunt luci omnes in
iustitia / Unde Luce iii°. dicitur parate

gressibus nostris

viam domini / Ista tercia quo ad man-
datorum impletionem / recte facite
semitas eius / quo ad consiliorum
super erogationem ps. [illegible] vias tu-
as domine demonstra mihi et
semitas tuas edoce me ps. [illegible]
clamat ad omnes / 2° vero ad perfec-
tos / et ad perfectos Dicitur at-
que perfecta semita domini / quia recta
et stricta sunt precepta Unde dicitur
ad impossibile quod Jeremie vi°. State
super vias domine quod non est lapis via
eius / licet vir ut dicitur gressus
eius Dicens quod ducatis hic quod
est pergere / est apostolo deo / sed [illegible]
ad dicendum est aliquando in nobis
in Augustinus super ps. [illegible] xxxviii
usum dirige me domine in veritate

qr liam iohannes vias nos ostari ad

tua. 2° / [illegible] carnes fugientes
dirige me in veritate tua / et
doce me / via primo spiritu no-
vorum / inter mediatum / necessario quan-
do inimicos aut separatos / in re-
gionem longinquam / peregrinatus
primo spiritus / redduntur non pos-
sunt / nisi obtinens mihi curi-
e ¶ Et nota quod primo virtus
dirigit intellectum ad cognoscen-
dum seu primam veritatem / ut
lux solis ad videndum colorem
/ et dirigens totum corpus probatur
Ecclesiastici xxxvii°. In omnibus
deprecare altissimum / ut dirigat
/ sed in veritate fidei viam tuam
Et Ysaie xlviii°. prius medium dicitur
Ego locutus sum / vocavi eum
sed primo veritatem predicavi / et ad-
duxi eum / sed ad fidem / et directa
est via eius / sed in fide operante
per dilectionem Secundo caritas dirigit
affectum ad diligendum deum / ut
ferrum distortum per calorem ignis
/ et malleatum / et malleationem
dirigitur et rectificatur Sic cordis
tortuositatem dirigit igne ca-
ritatis / et percussione prime petri
ad thessalonicenses iii°. Dominus autem dirigat
corda et corpora vestra in caritate
dei / et in patientia christi ¶ Tertio sim-
plicitas dirigit intentionem ad
considerandum divinam maiestatem
ad perquirendum illam ut bonitas
et simplicitas hec dirigit viato-
rem duplicatur / non viam vel
pluralitatis operatio / est de viatori.

Sic appetitus vnus ad summum
bonum / ad quod ipsum naturaliter tendit
et dirigit viatorem / Alia vero de-
ipsi delectabilia corporalia oc-
cupacia sensualitatem per statum
occasionem errandi pri^o vi^o
Simplicitas, iusto dirigit
eos / Et dicit aliquis quo
Iohes assumit testimonium de
ypria / cum forte eius volun-
tas videret / Ex quo puer
cous modestum intuitus / rebi
inasit. Dicitur quod hoc retulit
pertinelatoz spiritus sancti / quod ipsum
iubetis iuris sentiauit / Et
qui missi fuerant erant ex
phariseis et interrogauerunt eum
quid ergo baptizas si tu non
es xpistus neque helyas / neque
propheta / Super quo dicit. Ero ubi
dicit bona interrogacio veritate
si dolo fit / quia nullus potest ablu-
cionem dare eciam / neque penitencia
alia conferre / nisi habeat auctoritatem
propriam / ut quam nisi propria in xpo
quam nisi non in helya / siue propheta
qui designatur / Duo enim sunt
certe claues potestatis scilicet et
scie. potestas in elya scilicet i propheta
helyas cum potestate sibi contra
celum clausit et aperuit / faciens
super duos quinquagenarios / insta
vltionem / Eliseus vero propheta lepram
cognouit / aliter non. cuandum
nisi in baptismo vordanis
Et omnes alii vero prophete despendi

ius bonum et malum sequentia
habuerunt vii in accusabiles sed
iudei / de xpo ignorancia alle-
gantes / ita si xpistus non credisset
veturos / abituros sup ciuita-
tem suam potestatem / atque sacramenta
ex auctoritate / debere conferri non
dixissent Iohanni quid ergo
baptizas si tu non es xpistus
at si xpo hoc agente esset ple-
potestas Ex hoc arguunt omnes
qui non concessam vsurpat sibi
misterio aliqua / seu officio potestatem
Respondit eis Iohes dicens Ego
baptizo in aqua medius autem
vestrum stetit quem vos nescitis et
go ego baptizo in aqua i. corpora-
liter / tu vero lauo / non
meritis tamen in intus / quia in meo
baptismo non datur spiritus sanctus
ut in baptismo xpi / et non est
meus baptismus meus ille quem
quidam presignato e baptismo
christi / sed ad illum prophetiam assue-
facit / Ista enim vna causa
institucionis baptismi Iohannis
Secundo ut propter nouitatem actus
baptizandi plures conuenirent quibus
predicaret xpistum. Tercio ut xpus
baptizatus a Iohanne postea manu
festaret Quarto propter apparicionem
apparicionem / voce patris et visione
spiritus sancti Ioh. 1° ut manifestetur
in israel / ideo veni in aqua bap-
tizans. iii^o. Et io dicit medio
autem vestrum stetit / i. d. in vobis
stetit qui vos baptizat i.

que vos nescitis

non cognoscitis / propter similem habitum
eius / vobis silentium ut venator
non induit habitum cuius colorem
fere fugiunt / sed videlicet ubi apparuit
se solvens sic fecit Christus. Ipse
est qui post me venturus est cuius ego non
dignus sum / quia iam Christus
natus erat / sed ad predicandum clamans
ad baptizandum presens / ad moriendum
et ultimus / ad expoliandum inferos
captivos in infernis ad consummandum
universitatem / que ego imperfecte in
choavi / Et dicitur Ewangelii iii. capitulo x
vii. Ipse est qui venturus est post
me / est dicit precursor sum sequitur in
dex / vox sum / ipse verbum princi
pium est verbum quia vox enunciat
Et addit quarto capitulo Fortior me
est ac si diceret Contrarium ego
quidem forte sum / ad penitentiam in
vitando / ille fortior peccata di
mittendo / ego regnum celorum pre
dicando / ille donando / ego in aqua
ille in spiritu baptizando. Unde dicit
aliquis / qualis ista erat compara
cio Johannis dicentis de Christo
fortior me est. Respondet dicendo
quod non erat comparacio deitatis ad
hominem quia inter deum et hominem
comparacio abolet / sed erat hominis
et hominis / quia Christus homini
omnis erat donata potestas
quia ut deus ab eterno habebat
non erat / Johannes ille fortior quam
fortis armati potuisset intrare
hospitium / ac eius vasa diripere

Christus namque fortior illo erat
qui forte debebat bene unitatem
in fine bellum Rapuit eius
vasa potenter / diripere ipsumque
ligare / ac eo fortior quia passus
vicit moriens superavit / sepultus
propria virtute surrexit / et tercium
corpus non alienum ope / sed propria
virtute / in superna subvexit
Qui ante me factus est id est ho
pressus fuit perfecta lineamenta
corporis et perfectus gratia / et virtutibus
quia cum Maria virginem verbo
consensisset sermoni Gabrielis
ut esset mater vellet / tunc statim
facta fuit perfecta incarnatio
Unde dicitur quo factus est / per quem omnia
facta sunt / et sine quo factum est
nichil. Respondet Symon non dei
tate factus est / omnibus an omnia
secula deus / carne non ante fuit
cum postea mensis post conceptionem
Johannis fuerat ipse Christus con
ceptus. Unde ante me factus id est
coram me. Ad Mariam iustitia
ordinatum Sicut cum coram te au
ctoritate ponitur / ac sicut ingressu
Johannis omnia de Christo fuit nu
be clarescunt Et idem dicitur ante
me factus est potestate / sed eiusdem
confundo / et absolvendo vincula pec
catorum / ad confingens regna
tartarea / et ut electos suos
probebat in superna. Cuius non
sum dignus ut solvam eius cor
rigiam calciamenti. Unde dicitur non

portaut calciamenta vnio ca
sius portare discipulis ubuit
Et hoc vult Jeronimus dicens in
libro disis pauci vestimentis
xpi / non habebant caligas
quas deferrent / nec calciamenta
quia non habebat duos illius.
que discipulis prohibuerat Dicitur
quod Johannes / hic vero illius pa
bolicas sicut Mt. iii. cum dicat
xpm habere ventilabrum in manu
sua / et securim positam ad ra
dicem arboris. Et loquitur Johannes
sic quem modum loquitur. Cum
enim aliquis vult alterius sua
puritatem / et altius excellentiam
tum exprimit in simili inspi
cienti circa ipsum dicens non sum
dignus aqua sibi portare vel
ipsum discalciare / vel calceos eius
tangere. Vel hic verba Johannis possunt
figuraliter intelligi / ut sit sensus
Tante dignitatis est xps quod si
est calciatus non enim ipse dignus
discalciare / xpus enim potest ob
iectum esse / calciamenta non portat
nisi forte sandalia prout sibi
iniunctus portat. Vel aliter
misterie potest exponi sic / per cal
ciamentum pedes / accipitur hic
xpi humanitas / inquantum se exten
dunt diuinitas / per corrigiam cal
ciamenti vnio seu ligatura diui
nitatis eius et humanitatis / quam illo
humanitas potest explicare / Ideo dicit
non sum dignus non soluere. i. non
sum ydoneus nec sufficiens ut
explicem vnionem diuinitatis eius

cum humanitate complecte onerata
inspicit incarnationis verbi dicente
ysaya Generationem eius quis
enarrabit. Et hoc vult Grego
rius / quia eum nescivit esse
calciamenta ex mortalibus mortuus
fuit. Incarnatione enim deus in
venies / quasi calciatus apparuit
qui in diuinitate sua / morta
lia nostre corruptionis assumpsit
Hec in bethania facta sunt
trans iordanem ubi erat Johannes
baptizans / Et dicit notanter
trans iordanem quia secundum glosa
due erant bethanie / vna citra
iordanem altera non longe
ab urbem / ubi lazarus erat
resuscitatus / Et de prima hic loquitur
ewangelista. Et tamen Johannes ew
gelista interpretatur declarata ut maioris
certitudinis dicit / nobis dicitur
sicut / Moraliter Bethania di
citur domus obedientie / interpretatur per
quod intelligitur / quod per obedientiam
fidei homo debet venire / ad
baptismum / quia sine obedientia vera
non valet. Et in glosa Gregorius
v. moralium obedientia sola est
talis virtus / que ceteras virtutes
inserit et insertas custodit. vnde
primo Reg. xv. dicitur melior est
obedientia quam victime obedientia
enim quo victimis oponitur
quia per victimas aliena caro
per obedientiam non propria
voluntas mactatur. Vel secundum
origenem Bethania domus

p(re)ciosus / imp(er)at(ur) vn(de) venies
ad bap(tismu)m / no(n) dicit accede fili
(con)pacie(n)s / (et) hoc q(ui)a ip(su)m et
adultus vel p(ro) aliis / et fuit et
infirmus Jordanis aut imp(er)at(ur)
descensit / (et) signat descensu(m) v(e)l
p(ro)p(ter) humilitatem ad nos / qui ideo
descendit / ut nos lavaret suo
sanguine (et) aqua de late(re) suo
fluctib(us) in passio(n)e / (et) redime(re)t
ad gr(aci)am sua(m) / nobis / (et) in
futuro gl(ori)am (com)pararet q(uam) nob(is)
(con)cedat ih(esu)s (et)c.

Et erant p(ate)r (et) m(ate)r

mirantes que sup(er) hiis
que dicebant(ur) de illo. luc. 2°. De
quo novit(er) festo v(e)l p(ro)ximo
agit(ur) nunc in ista d(omi)nica p(ro)uida
agit(ur) de effectib(us) eiusd(em) nativit(atis)
qui in evang(eli)o p(re)senti (et) ep(isto)la ho-
dierna colligunt(ur). P(ri)mo nativi-
tas xpi effecit / (et) op(er)a inde
secuta / in ho(m)i(n)is melioracio(n)em et
resurrectio(n)em a p(ec)catis (et) pervenire
ad et(er)nam salutem. Sed in malis
bo(n)a occasio(n)ali(ter) fecit / (et) no(n) p(ro)p(ri)e
ruinam et(er)ne dampnac(ionis). Et io
dicit(ur) hic positus in ruinam (et)
r(esurrectionem) multoru(m) in isr(ae)l. Et hoc
no(n) est in q(ui)b(us)dam / q(ui)a dicit(ur) q(uod)
q(ua)n(do) sol materialis oritur d(icitu)r ho(m)i(n)es
dispa(r)ati / d(iver)si d(icun)t(ur) se habe(n)t ad eius
splendore(m) / q(ui)a sani in visu in
eius lum(in)e valde delectant(ur)
(et) debiles (con)strast(ur) / in visu(m)
p(ro)pt(er)ea ducunt / sic cum

sancto datu(m) / ad revelac(ion)em
gencium / p(ro)gnostice q(ua)n(do) dic(itur)
similiter / (et) honeste (con)uc(ti)bus
(et) lucidis op(er)ib(us) / ubi eo p(ro)-
cedentib(us) / cum q(ue) a p(re)ce iuste
vita p(ro) caritate(m) / malicie
ce(n)tu(m) p(er)debent / (et) re(m)ittunt(ur) c(ri)m(in)a
in p(ro)p(ri)a / alii resurrectiu(m) p(er)
op(er)a iusticie (et) xpm vero lum(en)
secuti io dicit(ur) xpm positu(m)
in ruinam (et) in r(esurrectionem) multoru(m)
in isr(ae)l. Et iste e(st) un(us) effectus
nativitat(is) xpi. Alius effectus
habet(ur) q(ui)a ad Gal. iiii°. Q(uonia)m
in lege ante t(em)pus gr(aci)e / (et) ad-
ventu(m) x(risti) / eram(us) similes he(re)di
i(m)minori / qui eo t(em)p(or)e / no(n) d(iffer)t
a s(er)vo / q(ui)a ip(s)e e(st) sub tutorib(us)
(et) actorib(us) qui agunt / causas
re(r)u(m) suas / usq(ue) ad etatem
adultam. Sic status in t(em)p(or)e
leg(is) ant(iqu)e / p(ar)vulis (et) similis (con)-
tinet. Judei p(ro)vocabant(ur) p(er) aliq(ua)
bona t(em)p(or)alia / ad s(er)vanda d(iv)ina
p(re)cepta. sicut pueri. S(ed) nos no(n)
sumus pueri / qui nec p(ro)
sp(irit)ualia p(ro)missa / nec p(ro) t(em)p(or)a-
lia nob(is) data / legem s(er)vamus
Et sicut illi c(er)te p(ro)ni in co-
gnicione / q(ui)a l(itte)re tantu(m) adhe-
bant / ut pueri vel i(m)morales
legentes / p(ro)p(ter) littera(m). Sic nos
c(ontr)ario p(er) xpm natu(m) / docti sumus
intellige(re) / scripturas sp(irit)ualit(er)
Ite(m) alius effect(us) habet(ur) (con)tra
q(ui)a fuim(us) h(er)edes sumus dei
coheredes aut(em) x(risti). Sic cu(m) in illo

tur feliciores dici
debent hi de b[illegible] re-
gnum qui mun[illegible]
hereditatis

hos reputat felices quibus
regnum temporale competit in here-
ditatis / possidentes / Unde cuilibet
bono viro dici potest Ysa.
lviii°. Sustollam te super
altitudines terre et cibabo te
hereditate Iacob patris tui Et
hec predicta patent ex the-
super isto verbo cum dicitur Ecce positus
est hic in ruinam / Et erat pa-
ter eius et mater admirantes Ev.
Luce ca. ii°. Festa sunt multa
Christi [illegible] hic subditas
parentum admirantes super mul-
titudinem circa ipsius nativitatem
et dictis de ipso / Sed dicit aliquis
Ex quo omnes admirantes fuit
ex ignorantia cause i° phi.
Sancte admirabantur / non ex
cognoverunt pater et mater eius
ex quo sciverunt ea facta a deo
et divina virtute / Dicendum quod Io-
seph pater eius putativus et
maria vera mater eius admira-
bantur / non ex eo quod ignorarent
misterium eius dei Sed quia ta-
liter tam pie / et tam mirabiliter
notificatus erat mundo / Iudeis
pastoribus / gentilibus regibus et
Symeoni Et hoc volo osten-
dere Consideremus / nobilem ma-
in ortu Ihesu dicta / et ista sunt
xv signa / singula signa et
admirationem movebant / ut de
hiis que dicebat / ab Eliza-
beth dicente / Unde hoc mihi ut ve-
niat mater domini mei ad

me / Et quod puer Iohannes clausus
in ventre exultabat in adventu
salvatoris Et quod pater Iohannis
Zacharias plenus mirabiliter prophetavit
nato Iohanne Item mirabantur
de exultatione angelorum nato
deo / et de novo ipsorum cantu
Gloria in altissimis deo / Item mira-
bantur de adventu / pastorum ita
subito / ad presepium / et magorum
et de presentatione regum / et de canticis
Symeonis / tandem venit deus
sue fuit cum et / Insuper divina
potentia / et pietate amabilis lau-
dantes / et deum admirabilem iste
sunt cognoscentes / Et videbat
illos Symeon super filio marie
et Ioseph Et quod festa sunt ista
videntes / et ubi postea videbant
super eum in templo / eo die quando in templo
maria filium suum pro eius
offerebat Sed que fuit [illegible] quo
videntes / non habet expressit
sed vere dulcedine plena erat
qualis verba non exprimant
Sed dicit [illegible] cum ad hec vii° dicitur
Nunc ulla gratione / quod unus
est amatorem videntem Sed hic
minor videat maiorem dicens
quod dicit de videns quem cum
[illegible] alia laudationibus [illegible]
modo solus deus / creatura
videret quia ipsam videndo
cum ipsa [illegible] / et po-
tentie dei plena videntes
cum [illegible] insatiabili / et [illegible]
[illegible] videntur creaturas

dei. Et sic Symeon ex officio
et sacerdote potuit dubitare
marie et ioseph. Sed secundo sic
dubitatione laudationis describi-
tur dubitat Daniel iii°. Be-
nedicite omnia opera domini domino et cetera
In dicat Symeon dubitavit Symeon
duos comparatis vel tribus cum filio
non velud superior aut quia
sed velud devotus gratias agens
Et dixit ad mariam matrem eius
Sed quare non ad patrem dicitur
quia magis pertinebat ad ma-
trem quam ad ioseph patrem
putativum. Et hoc ille sanctus
Symeon cognoverat divina re-
velatione sed ipsum tantum esse
virginis filium. Et hinc concor-
Symeon dicere non debuit ad patrem
sed ioseph quia ille non certa
dilatione vel iam fuit [illegible]
aut quia spiritu providit ipsum
ioseph ante passionem christi moritu-
rum nec illi persone ea cum
nunc debere assistere sola cum
matre / illi hac prophetia alloquitur
que erit cum futura discipli-
na et sui filii pena compassione
passionum que ut magis dilec-
ta et tenerius diligens supernaturali
plus ceteris erit passiva / Ecce
positus est hic in ruinam et in
resurrectionem multorum in israel. Hic sic
christus positus est i. a deo
patre statutus vel in mundum mis-
sus seu putatus in ruinam
multorum superborum sic stare arde-
tur quia deponet potentes

de sede et exaltabit humiles.
Et positus in resurrectionem multorum
humilium scilicet sicut ut putatum
Johannis ix°. In iudicium veni in
mundum ut qui non vident videant
et qui vident ceci fiant
Vel positus est in ruinam non
credentium et resurrectionem credentium
[illegible] qui cum eius pre-
dicationi incredulos destruxerit
ex hoc occasionem ruine sumpse-
runt ut multi iudeorum. Sed
alii qui credebant nobis sine
illi obedientes proprium omnino
sumpserunt ut [illegible] populatus
bono et pluribus bonis gentibus humilibus
Vel positus est in ruinam veteris
hominis scilicet peccatorum illi adhibitum
et in resurrectionem novi restitutum / ex
[illegible] sua sancta vita / ipsius
mala vita / hominem veterem [illegible]
[illegible] destruxit / et virtutes plan-
tavit destruens regnum peccati
et plantavit regnum virtutum
Fuit enim superbia / in eius humi-
litate / fuit avaricia in eius
paupertate / fuit luxuria in eius
castitate / invidia in eius beni-
gnitate / gula in eius temperancia
et sobrietate / ira in eius paciencia
et humilitate / accidia in eius
vigilancia et labore ex tenuit
[illegible] castella / [illegible]
[illegible] / plantavit virtutum
de resurrectione spirituali patet / ex predictis
et ruina / vitiorum precipue in [illegible]

r platato ventu Et ssuplet
posite est in signum cui contradicetur
Et hoc tercio deponitur. Tercio quod
signum corporis accipitur. Cuius si-
gnum dicitur ideo a. circa alias
rerum aliis designatis ut circulo
dicitur signum vini et ceterum. De primo
tercio Beda. In signum i. adventum
predicantibus Petrum et Paulum et dis-
cipulos divulgantibus doctrina cum
civitatis. Est signum seu significatio
illa de qua in prologo dedicata in-
tuentibus et significatur ut fugat
asinitate eius actus et liberati
dilectatione tua. Sed cuius significatur
et ad quo multis contradicitur quia
non omnes obediunt exemplo
Secundo signum accipitur pro miraculo
ut dicitur act. vi. de sancto stepha-
no quod faciebat signa et prodigia
Et de hac acceptione signi
dicit augustinus omnia que de christo
narrantur sunt signa et miracula
quibus multis contradictum est. Et
contradicitur. Primo signo contempto
et natus et contradixerunt. Quibus
dixerunt sicut observant et ceteri
et omnes iudei. Item operibus mira-
culosis in eiectione demoniorum
plures iudei contradixerunt dicentes
in belzebub principe demoniorum
eicit demonia. Luc. xi. Item
doctrine eius Ioh. vii. Nunquam
sic locutus est homo. Contradixerunt
pharisei dicentes Nunquid et vos
seducti estis. Item passioni eius
dicentes alios salvos fecit se ipsum
Item vocanti dicentes Quod venerunt

discipuli eius et furati sunt eum dor-
mientibus custodibus Mt. ultimo
Tercio signum accipitur pro vexillo
quod portatur in bello ad distinctionem
militum unius domini ab aliis
Et ita dicit augustinus quod fides est
tale signum cum contradicitur ab in-
fidelibus et tepide volentibus et animalibus
vivantibus fides operibus non adim-
plentibus. Ad titum primo ore con-
fitentur se nosse deum factis autem
negant. Et duorum aliquis scire vo-
luit quid agendum sit ut in di-
mittendus constanter se obli-
ginis puniri. De quibus dicitur Gregor.
xv. moralium tenetur illud Iob.
xxi. recede a nobis scientiam
viarum tuarum nolumus. Et dicit
sunt non nulli qui ideo quod vitas
dicat sinus quod cognoverint volunt.
dum et non faciunt voluntatem
eius plagis vapulabit
multis. Noluit scire quod faciat
et quod minus sit vapulatus existi-
mat. Si nesciat quid operari
debeant. Sed aliud est nescisse
et aliud est scire noluisse nescit
enim qui apprehendere vult et non
potest qui aut nesciat aure
ab ore vitat. Contradicitur Item
non ut nesciens sed ut contemptor pu-
nietur. Quia non vult scientiam
viarum dei. Via enim dei est
pacta que via dantur v.
quas vias minime contempnunt
Et hoc dicit ibi Gregor. xvi.
mor. Nescire est ignorancia.

via enim dei est pax via dei est
humilitas

ſz nolle ſtur ſupbia / Et tua
ipius aiam ptiiſibit gladiꝰ
Et expone tua ipi9 · i · tua
ipius aiam / ptiſibit gladio
· i · dolor paſſionis / qz ſine
magno dolor' no vidit fi
lium crucifigi Et io dicit Beda
virgo maria \ no potuit vi
de' filiu crucifigi / ſi affectu
matrii dolor' / cumiꝰ ſparet
ipiꝰ morte ſipatiuꝰ / r re
ſurrectur9 Et io dr Damaſ
cenꝰ / dolores quos virgo pai
endo xpm no ſenſit eo
morete ſuſtiuuit Ex hoc pz
q maius erat martiriu
bte virginis / qua aliorum ſcor
Primo quia fuit martiriu
amoris / ſz aliorum fidei maior
aut eſt caritas qua fides
i · ad Chorin · xiij · Itez alij
ptiuſſi ſunt in corpe / ipa vero
in corde Itez alij aliꝰ gladiꝰ
qua xpus ſz ipa eodem inſtr
umento / ſz eod gladio quo
Itez alij pꝰ xpm / ſz ipa cu ſi
r in xpo / r eod ictu q xpe
/ vel · aliter 2m Carſ · expoint
aiaz ipius · i · de tua cointez
· i · qua tua reputas / r dilig
it tua / qua tibi paricrez
ineffabilez / colligata ptiiſ
ſibit gladiꝰ · i · paſſio qua cri
fige / r colucabitur · in cruce
vel · 9 expo ſit expoi ſit
tua aiaz ipius filij coituo
ſtatione r gubernatione / r no
dilectione ptiiſſibit gladiꝰ

vii dicit ſymo vide / quāto
amor vinclo mitez ligauit
cu filio / filiuqz cu matre / ut
aiaz m̄ris / aiaz filij / ee dicimi
erat / no imbua ſobſtaia / ſed
in dilectione omo inſtruicabua
Et ve mre aia / filij aia
erat / put omo ac ſue ſit
Oz ipa tanto ligatori / copleo
pomib / in cuius amoe ſue
cor e repata / r mſin uel
ad mre nup ſuerat / credit
q hnamit / cu acute ꝑ filio ᵛ dolet
qua pom hoie innocent
r in mſte morti / tribto / hec
pia virgo / doluiſſet / ſz magne
ꝑ ipo dole' debuit / ex ꝗ carne
in qua patere cum ſcāt / rapte
videbat / ſc in paſſioe / filij
ſui redimi / que nc aliter poſ
ſet / r ipa ſimiliter / vl tuaz
aiaz · i · filij tui aiaz / ipiꝰ filij
p uaz / tua aut pdilectaz
ptiiſibit gladiꝰ in hora paſ
ſionis ipius / Ut reuelent
ex multis cordib cogitatiōes
ac ſi dicet ita poſitꝰ e hic
in ruina / r reſurrecō multorum ut
reuelent / cogitatōes ex cor
dib / que ꝑius occultabant
ante natiuitatem xpi / qz in tēn
cāt / qui Iudeor gratiꝫ xpi
accepturi r qui no Oz au
dita xpi natiuitate / reuelate ſunt
cogitatōes multoꝝ / qz Herodes
/ r alij mali q turbati ſunt cum
eo xpo nato / alij no gaude
tes / ad xpm acceſſerunt ut
paſtores magi / r Symeon

ut cogitaciones multorum peccata
sua / a cordibus confitentium re-
uelata sint / qui ad destinatum
accesserunt / post plures annos.
cum peccata sua confitetur peccata
sua coram sancto baptista baptizati
et aliorum postea confitentium / ex
prius fecit in statum confessionis
Jacobi v°. Confitemini alterutrum
peccata vestra. Ut cogitaciones
omnium hominum generaliter in iudicio
reuelabuntur / coram cristo post hore
tunc / et incarnacione passo. prima
ad Cor. iiij°. veniet dominus
qui illuminabit abscondita te-
nebrarum / et manifestabit consilia
cordium / vel 2us Comprobatur ut
reuelentur a multis cordibus
cogitaciones .i. ut credentium
non credentium / iustorum et iniquorum
diligentium / et odientium fu-
turum / sicut nota contra / passio-
nem vero distinunt temporibus / Et
Et quo tempore symeon allec-
tus est ignibus Et maria prophe-
tauit / de prole ut post propheciam
illico ad ipsam ... / et dulca
... amara sociaret / ut destinatum
filio et in mure / nec ipsa mundi
... intemperate ... / temporibus
fortune [illegible] / adiungantur
tempus / Et erat anna prophe-
tissa. filia phanuel. de tribu
aser. / Et nunquam dicit prophetat
symeon / prophetauit elizabeth
gaudio repleta / prophetauerat
virgo maria / ut nec aliqua
... sexus desit / Et sexus prophe-
tat / et vidua / et [illegible] per-

hibet / ... redemptus per christum
vir et mulier / quia per viros et mulieres
totius mundi vita perdita erat
Et dicit symeon mirus erat / et
in templo senes et anus / clama-
uerunt atque prophetauerunt / et iuvencula
virgo tacet / quia senectus testantur
plus constat in uerbo et infantia
hominum non plus in facto quia
in uerbo et plenius / non verbo persua-
sibiles dictis / et corde non lingua
prophetie recipiunt misterii / sed
in inuisibilibus videndi / forma
presentium / hominum nunc fortur
perfecte iusticie / bonum desperaturus
genus / In anna forma pluralitate
viduitatis / et castitatis prescribitur
hos qui post impias / vita ce-
libem tenere decreuerunt / et hec
anna abiit in iuuenili etate
monogamia / usque quam sor-
nauit / et apostolus / postea credit
in consilium / dicens Soluta est
ea a viro / noli querere virum / Et
hec processerat / in diebus multis
et uixerat / cum viro suo annis
septem / a virginitate sua. In hac
lia hec anna multum gaudebat
primo adeo quod processerat diebus
multis gaudebat ad se ipsam
[illegible] sicut confertur etate temporis
ita etiam maturitate morum
vij prouerbiorum iiij°. Iustorum semita
quasi lux splendens procedit et
crescit usque ad perfectam diem
Hec non multa / cum senectus
plures / in moribus efficiuntur / debet

cum vidua / perficit in matrimonio
meorum sicut tempus etate perficit
Secundo convenit / quo ad personam et
et quo ad statum / matrimonialem
iuxta quatuor conditiones / que in
bono matrimonio / exiguntur. Pri-
mo enim inter coniuges debet esse pax et
concordia. Eccli. xxv. In tribus pla-
citum est spiritui meo
que sunt probata coram deo / et
hominibus / concordia fratrum et amor
proximorum / vir et mulier bene sibi con-
sentientes / Et tale fuit matrimonium
huius sancte mulieris / que vixerat
cum viro suo sancte et pacifice / quia
prius fuisset / cum eius pax vita
et mors. Eccli. xxv. Commorari
leoni et draconi / magis place-
bit / quam habitare cum muliere ne-
quam. Secunda conditio matrimonii est fides
thori / quia nullus debet mulier coniun-
gi / nisi marito suo proprio / et hoc
notatur cum dicitur / cum viro suo non
cum alieno. Tertia conditio est perpe-
tuum ligamen / quod non dissolvitur
nisi per mortem alterius coniugum
i ad Cor. vii. Mulier alliga-
ta est legi / quanto tempore vir eius
vivit / quod si vir dormierit ab-
soluta est a lege viri / et hoc tangitur
ibi cum dicitur annis septem
scilicet usque dum vir vixerat. Quarta
conditio secundum matrimonium est
quod intendat augmentum eo quod
non est ei ita / decorum matrimonium
viduarum sicut virginum quod
non fuit eius annulus / ut vide-
tur benedictione speciali vir-
gines / sic matrimonium huius sancte

mulieris / incepit actenus in
etate / sed angustiate. Et hec
vidua erat / hic convenit tres
partes / respectu dei erat vidua.
Beatus enim viduitatis est medi-
um statum virginitatis et matrimonii
in quo statu / cum mulier sit so-
luta a lege viri / debet totali-
divinis vacare operibus / et quia
hec mulier / septem annis lauda-
biliter vixerat in matrimonio. igitur
merito ponitur / septem cum hoc
conditiones / perficientes statum
vidualem. Prima est ut sperent
in deo tanquam de solacio humano
auxilio / quia mulieres privatae
plures magis molestias patiuntur
in quibus ad nullum / ita bene
possunt recurrere / ut ad deum qui
pupillum et viduam suscipit. In
prima ad Thimo. v°. dicitur quod vidua
est sperat in deo. Et io hic dici-
tur. et hec vidua erat. Secundo
debet tempus antiquitatis habere. Unde dicitur
i ad Thimo. v°. Vidua eligatur
non minus sexaginta annorum que
fuit unius viri uxor. Tertio
est quia periculosum est custodire viduas
viduas unde dicit paulus prima ad
Thimo. v°. Adolescentiores viduas
devita / de ista autem anna hic
dicitur quod erat vidua ad annos
octuaginta quatuor. Quanto tempore
enim nubilitatis / post maritum et septem
annis / fuit in matrimonio et ad huius
erat introductio / ante autem matrimonium
continentiam / et sic erat centum et quatuor
annorum. Quarta debet frequentare ecclesiam

e cum qr mensa monacha
que detinuit ligatura capitis
color obscurus / et alia cetera mores
prope Et ideo hic dicitur illa
Anne non discedebat de templo
Et dicit hic Ieronimus non est
vidua / nisi quem vidue / cor-
autem accipiet / ut non discedat
a templo / et cum non sit proprias mu-
lieribus / si in templo manifesto
(+ non discedebat de templo sancte doctrine) assiste tamen cor eius / nec animo
quietatem vel ardentem / intuitu
tali / nec discerpet abstinentia / De-
quia vero perfectum / et bona aliqua
digni / primo non e locus Tercio
dicit fuge / mundi delicias et
vacare operibus / que libidinem
carnis extinguerunt Judith viii.
que habebat lumbos suos cili-
cium super lumbos suos et ieiunabat
omnibus diebus / vite sue Et ideo
dicitur illa ieiuniis Cum Iero-
nimus dicens vidua non vivat
delicate / quia vidua vivens
delitiis mortua est / sed ieiuniis
et abstinentiis / corpus affligat ne
delectatione vincatur / in libidinem con-
sumat / et vivat temperate / sit vir-
go non vaga discurrens / sed aedibus
quiescens insistat / sed non verba per-
perficiat / sed eius sint de deo sermo-
nes Et in quinta eius officia
que dicit insistere orationibus et obse-
crationibus Est enim obsecratio
efficacissimum genus orandi / quando
tum ad invocationem / aliquid adeo
postulamus / ut dicendo ut per nativitatem
tuam vel per mortem tuam etc. Et ideo

illa dicitur Et obsecrationibus
Quarto dicit esse obsequiosam / prima
ad Timotheum v. eligatur vidua testimonio
bonum habens / si filios pauperes
educavit / si hospites recepit / si
sanctorum pedes lavit / si tribulationem
patientibus ministravit Et talis
fuit ista Anna / et ideo dicitur
illa / Simones Sexto dicit
in bonis operibus continue permanere
/ quia nubens semper cogitat
que sunt mundi / et quomodo pla-
ceant viro suo. j. ad Cor. vii.
Sed vidua debet cogitare continue
ut sibi placeat deo / quia coniugem
fuit una caro / cum viro / et ille
mortuus est / tunc quasi semimortua
debet se cogitare Et ideo dicitur illa
nocte ac die / Ex hoc patet
quod quamvis ab apostolo et etiam detur
mulieribus licentia / ad ulteriores
nuptias / tamen suadetur eis
ut sic maneant / vii ad Cor.
vii Dicitur mulier alligata est
viro suo / quanto tempore vir eius vi-
vit si vir dormierit / vir eius
liberata / a lege viri / cui vult
nubat / tamen in domino beatior autem
erit / si sic permanserit secundum meum
consilium Sed quare est beatior
sic permanens / et non transiens
ad secundas nuptias / Dicendum
quod ideo / quia multa incommoda
et pericula pariunt tales nuptias
unde Ieronimus ad viduam sic inquit
sic evenit ut de secundo marito
et primo marito / habeat filios

domestica pugna constringet / non
licebit tibi amare liberos / nec
forte aspicere / quos pius gemitus
clam porriges illis / cibos invi-
debit mortuis / et nisi oderis
filios / ad hunc eorum videberis
amare patrem. Si autem malis
deponere uxorem / huius plus dolor
qua illa introduxerit / si privignus
languerit / et dolet caput infa-
maberis / ut venefica / si non de-
deris crudelis / si dederis malefi-
cus / Consilio ergo tu apostoli / te
non adire ad secundas nuptias
vo. tu viduarum / que c aut rex
decimus .6. Ieronimus scribit quod
mortuus eorum maritus / allecte
ad secundas nuptias / dominus conthe-
spuunt / una dicta marcia ka-
thonis / interrogata quare secundo
viro non nuberet respondit se non in-
venire virum / qui vellet eam ducere
propter se / sed propter sua / quia forte erat
dives / et interposita. Secunda valeria
dixit se hoc facere non posse.
quia vir eius non esset mortuus
sed adhuc vivus sed in corde eius
et memoria. Tercia eunbia quasi
rogata a parentibus / ut secundo viro
acciperet / eo quod dives et iuvenis
esset respondit se hoc facere non
posse / quia bonum virum amisisset
et si secundum duceret aut esset bonus
aut malus. Si bonus semper esset in
timore / ne eum perderet. Si malus
semper esset in dolore / quia post bonum virum
malum recepisset. Et hec ipsa

hora supervenerat / quod Symeon
loquebatur de Christo. Secundo quo super-
venit si non discedebat de templo
ut supra dicitur. Fudet sermonem
dum Symeon / igitur loquebatur
ad bene et ad desolationem / locum
templi non quo fiebat presentem
tum oblatio supervenit et frustra-
ta dum fuisset observata templo
si cum Ihesu non convenisset / in eo
nulla petitionum parte / sicut illa
eorum intus / illa lex observationis
ei cessisset ad nichilum / nisi pervenisset
ad Christum / nec vivus dei confessio
sufficeret / nisi Christo daretur confesso-
ribus / et capta anima mortua
prostrata erat nisi revixisset in
Christo. Supervenit igitur Anna igitur
ista debita hora / quod ~~debita~~ an
hora venisset in casum / quod scriptum
est bona et vobis ante lucem surge-
vam cum omnibus vinctis
ante lucem / que est Christus aliquod
bonum initium / vite eterne progres-
sus cepit lux et clara lux / cum verbo
cum ipse / incarnatus mundo ap-
paruit / et usque ad tercium sunt perdura-
vit / et cum omnes habeat horam
istam / ut credant in Christum et eo
veniat / cum eo in iustis operibus
concordando ve illis / qui perdunt
horam / conveniendi cum Christo / qui
parati et ad omnem horam / qui ad
ipsum debent convertere post
mortem non / cum hec hora habet
finem ut qui cum Christo in hoc templo
non convenerit / post mortem clausa
ianua illa tempus poterit convenire

Et eciam pro isto dicitur Ergo
non videtur vidisse ad diem
tum suum ad istud bu vidit quod
qui non est probus in illicibus semper
consistere in templo corporali sed con-
tinue mulier non discedit a templo
vel potest dici quod a aurica super dicitur
non discedebat a templo / loquitur
secundum consuetudinem qua dicimus
extollendo laudibus aliquem hominem
quod semper manet in ecclesia / eciam
aliquando inde discedat Confite-
batur domino / Supple completa fuisse
que legerat in prophetis / Romana
legis iusticia / De Christo tunc in
templo / tunc existens, tunc esse
perfectum laudis offerebat / Non
quod laudes et salvatoris mi-
raculose cumulantur / quod antiqua
veritas deccesit desinit / nova
laus succedit / Antiquitus cum angelis
imitator / De x nativitate pas
toribus in massa facta est / tunc an
gelis multitudo celestis exercitus
laudancium illum / Et autem pas
tores quod prope acciderant au
ditu est novum canticum ince
lestibus / Et autem primus pas-
torum de Christi nativitate / tunc debet
esse magis veniunt abhoriente
Et ad hunc plena erant evi-
loquium / De tam eclar adbe
tu magorum / Et eciam Symeon
advenit Christum infantem can
tans / Nunc dimittis / vix illa
verba finierat / et ecce hec mulier
religiosa confitebatur domino / vix
ad multiplicandum et laudes / et ad

dendum / quod laus eius deviabit
ab electis in ipsum / usque in finem
mundi / tunc laudes laudibus
succresserunt / Et loquebatur de illo
omnibus / qui expectabant redemp
tionem israel / Redemptorem non solum
temporalem a quo liberaretur hostibus sed
eciam spiritualem a quo liberaretur dyabo-li
et a servitute peccati / Dicitur dicitur h. p°.
Simon Judeus dux dei israel
etc. i. ipse israelitarum / cuius metro-
polis erat iherusalem / vel redemptorem
iherusalem i. facta in iherusalem / quod
Christus ibi est passus / Vel potest
Sed quid loquebatur de x°. Fuit
primus / quod erant adimpleta vota
iustorum / et iusta desideria patrum
et quibus inbesse prima ipse erat
non quietum nisi primorum / et
singultes cum fuerit inter re-
demptorem Et autem advenit condicerunt
[illegible] illi / predicabat advenit / quod
prophetasse erat / et eius spiritus
amplius [illegible] est / ad noticiam
futurorum / cum Christum comparavit Et
dicitur a grecia / Ita ad ebreos II de
paulus doctor inlicet non punitio
Dicitur sicut privilegia pau
corum / quem legem non faciunt sed
contra lex communis / non aufert
quod alicui possit dari / privile
gium speciale / per eius sententiam
Et ut perfecerunt omnia secundum lege
domini / sed pueri et omnia que
supple ad purificationem requirebat
secundum preceptum legis Reversi sunt
in galileam in civitatem suam nazareth

Et intellige quod reversi sunt non sta-
tim sed post plures annos / quia post septem
annos mortui sunt / in egypto
Et ideo dicit Beda / quod lucas
obmittit illa / que in matheo
plenius sunt posita / scilicet puerorum
propter metum / herodis / dilatum in
egyptum / et mortuo herode inde
relatum / habitasse in nazareth.
que dicitur civitas sua / quia
ibi conceptus fuit christus / ubi etiam
nutriri voluit / ad insinuandum
quod florida erit eius conceptio
quia sine originali peccato / et
eius conversatio / quia sine actuali
vnde ipse est ille agnus / in malum
de quo Exo. xii° insignia /
Puer autem crescebat / et confortaba-
batur plenus sapientia / et gratia dei
erat in illo / Nos enim multum differt
corporalis nascentia / in sequitur
incrementum / et roboratio in eo
quo cum puer nascitur parvus
et debilis / Sic post spiritualem na-
tivitatem / que fit in baptismo
primo natum est sequi incrementum
et corroboratio spiritualis / per sacramentum
eucharistie / confirmationis et alia.
Nota circa impediunt spirituale in-
crementum. Primum est effusio boni
interioris / per circa desideria.
Et ideo dicit Crisostomus non potest bene
proficere ad utraque divisus / quia
planta mittens ramos / ad singulos
iungens / crescens superius in ortu-
lam / restringuit ramos confusos
Secundum est defectus cibi spiritualis scilicet
verbi divini / vel boni operis /
quia non in solo pane vivit
homo. Mt. iiii° et Deut. viii°. Tertium
impedimentum nutrimentum / pane nostro
comedimus / i. operibus nostris non
saciabimur / sicut enim desidus
deficit / sic homo dum sit ...
per virtutes / sic non crescit ad spa-
Quartum est elongatio a fonte inde
spiritualitatis Ecclesiastici xxiiii° Beatus
vir qui confidit in domino / erit enim
tamquam lignum / quod plantatum est
super aquas / quod ad humorem mittit
radices suas / Ille enim bene crescit
in quo est spei altitudo / boni
operis longitudo / et caritatis la-
titudo / quod nobis concedat.

De cum factus esset

Ihesus annorum xii ascendenti-
bus illis iherusalem / secundum consuetudinem
diei festi Luce ii°. Ad literam primo.
Exo. xxiii° preceptum erat / iu-
deis / ter in anno templum domini
visitare / in ierusalem in pascha, pe-
thecostem / et cenophegia i. in scenopegia
et oblationes statutas offerre /
Et hoc preceptum non tangebat
mulieres / nec pueros / quia non erat ipsis
datum preceptum / sed tamen permissum
erat eis viros habere et sequi /
Et duabus sollempnitatibus poterant
se excusare / Sed de sollempnitate
pasche non nisi propter gravem infirmitatem
Et de hoc festo / hic fit mentio
Et ideo ioseph cum maria volen-
tes / implere preceptum legis / se a
nazareth ierusalem tempore paschali
cum ihesu contulerunt Et dicit Beda.

dus seruauit legem, quam dedit
ut nobis qui seruire homines
sumus, seruandam ostenderet, quod
deus iubet, qui eius vestigia
xpi sequi designatur, qua te
mentate faciat se, ad gaudia
etiam peruenire. Item eius dus
per omnes annos, cum parentibus suis
ierusalem veniens, semper in solemni
tatibus iudicium, homines nasci est
ad offerenda deo sacrificia, con
rationes suis ordinibus, latinis
quod confusis sibi recitabant. Et in
hac instituuntur parentes, pueros suos
non ad vanitatem mundi du
cere, sed ad deum laudandum, ne quod
absit contra virtutes, in peccato sup
tolicum audiant illud luce xxiii.
filie ierusalem nolite flere super me
sed super vos ipsos flete. Et quod ut
prius dictum factum est anno xii.
etatis xpi. Super quo dicit Symo
li. iiii. ca. primo consulta sunt ante
xii. annos, in potestate facta
propria que parentibus tribui ad nupcie
mores. Et quando illa praedicta etas
incipit assentire bonis, et persuasi
bilis ad bonum, et ad malum dis
suadibilis, tunc incipit posse
mereri et demereri. Sed salvator
in illa etate ad ministerium
hominum mores, prout decorata mun
intellectum, protulit atque ostendit
aliquid insigne virtutis. Ab ea obe
diencie ostendi facere in homo
primo est constitutum. Ad quod primo constituit
legatum, cum qua primo conturbiat
omnium carnalium accepit notitiam

Et cor subiectum ad nutum sui ipsius
conditor, propterea et obediencia
obseruasset, qua principale volunt
audacia fingens, proiectus est
de loco amenissimo, luhac misfe
cum turbine suis, et precibus bonis
suorum posteriorum. Consumatis diebus
cum redirent, remansit puer
ihesus in ierusalem, et non cognouerunt
parentes eius. Nota quod sollempni
tas festiuitatis paschalis durabat
septem diebus. Deut. xvi.
septem diebus comedes absque fer
mento. Et hec tunc sanctus parentes
ihesu redibant in nazareth. Et
puer mansit in ierusalem, et non sine
causa, sed ut liberius vacaret
disputacioni, et de lege interrogaret
et ne ab illis impediretur. Et di
cunt aliqui cum ipsum disputasse
cum legis doctoribus de adbe
tu v. ¶ Nota xpus dimisit
hic parentes propter scolas, et propterea sco
las propter obedienciam. Hoc patet
quod amor spiritualis preponendus
est amori parentum, et studio animi
obediencie praelatorum. Eccl. iiii. c.
melior est obediencia stultorum qui
victime, qui nesciunt quod faciunt
mali. Hec in hoc festo xpus
omnibus primis hominis etatis dedit
doctrinam, ut propter iracium assu
tum deum non deserit vi
legitur de quodam iuvene nobili
ordine regularium ingresso quod
pater et mater vehementer impetebat
violencia illi illata allega
tes

tand' Juvene

tans. Invenis / ad medium ponit
et datur sibi spacio / ut ad inter-
ius fine declinet / qui stans
in medio dicit in matri. Nota pe
pro in matium affectum de lite de-
scendere / noluit quod notat ego pro
inveni / de hoc ordine discedat
Item notabat hic e argu[illegible] pue-
ros plus confite in absencia
patribus / quia magis / et eciam
de dilectis vincentibus parentibus / et
amicis. Sepe tales reddit ap-
posito bono. Item nota. quod
sollempnitates nocive sunt tamen
de sollempnitate cum instituit
pro salutem animarum / sepe contrarium
in bicia / per commessaciones / ebrie-
tates / et sic occasionaliter sunt
nocive / Maria cum amisit fi-
lium suum in sollempnitate / sic multa
[illegible] in magnis sollempni-
tatibus / quas in dei laudi sunt i-
[illegible] / et sic Christum amittunt
Item in magnis festivitatibus fu-
res solent / spoliare domos / eo
quod [illegible] tunc e plus solliciti
ad decapiendum / et nocendum Item
in festivitate / pharaonis pistor
e suspensus. Gen. xl. Item in
festivitate herodis decollatus
e Johannes. [illegible] Maria
vi. Item dicitur quo vel potuit
a parentibus pipor obliviscere / re-
linqui / qui tanta ipsorum pro-
videncia [illegible]tebat / et quo
no admittebant / absencia pueri
que tamen diligebant. Dicitur
quod filius istius / ad festa confluentibus
vel ad propria redeuntibus mos

redeuntibus mos erat seorsum
viros / et seorsum feminas / incedere
Pueri vero aliquos parte in-
differenter / poterant ire / Unde ma-
ria credebat / ipsum ihesum iuxta re-
mitatem virorum et joseph. eque
credebat cum patre in comitatu
mulierum. Et post hoc [illegible] zacharia
x. Ipse fuit ubi dicitur familie
domus istius seorsum / et mulieres
eorum seorsum / Sic erat honestum
ut viri seorsum / et mulieres seorsum
starent / in ecclesie / et eciam in pro-
cessionibus / ne aspectu vel
[illegible] pollucionem / macu-
larent in locis sacratis. Et si
inveniretur illum esse in comita-
tu et inter illos qui simul commit-
tabant / venerunt iter diei / et cetera.
Factum est secunda die post illa. Et
non invenientes regressi sunt
in iherusalem secunda die tercia. Requirentes
eum. Et quare ita solliciti ipsum
requirebant / Dicitur quia
timuerunt / ne quia herodes vo-
luit eum occidere / quare tunc
puerum occidit / mortem ipsius fore
sciverit / requireret / vel timue-
runt / ne negligencia in custo-
diendo puero eis imputetur.
Et factum est post triduum invene-
runt illum in templo sedentem i-
medio doctorum audientem illos
et interrogantem eos. Nota hic
plures condiciones attendende
sunt pro sapiencia acquirenda / Primo

Ascensor vel [illegible] die
qua redeunt
artum. Et requi-
rebat eum inter
cognatos et
notos i. vicinos

adea habendam valet de hoc
vij dicitur quod invenerunt ipsum in
templo / ubi est locus devocionis
non enim invenerunt hac solacio
in foris / vij. psalmus ii°. Si sapiencia
invocaveris. i. intus per devocionem
cordis ad invocaveris / et illuminatur
cor suum / sapiencia dei ibi
inventus. Secundo requiritur humilitas
vij dicitur sedentem / quia ubi humilitas
ibi sapiencia vij invenia se
deus secus pedes / Sic audie-
bat verbum illius etc. luce x°.
Tercio requiritur desiderium quod notatur
cum dicitur in medio doctorum
ut ipse equaliter omnes audi-
ret / et ipsi cum omnibus et singula-
riter desiderans notatur in eo / quod dicitur
audientem illos / et interrogantem
quia contra sapiens non est desti-
nus psalmus xviij°. Sicut activus
videat / quia audeat sculari
se esse devenit / confusione dignus.
Sed nunc dicitur homines eum
diligentes / Iste est pastor verus
quia antequam ovis / altari
ubi deceret / ipse illud apprehen-
dit. Et non ad quendam vel va-
lit / et ad invenientes / quatuor
sunt considerata / quis / ubi / quando
propter quid / De primo dicitur ipse. luce°.
Remitte domine domine invenies possem
/ invocate eum dum prope est / Ipse
enim debitum / in quo invenimus / potest
est tota vita nostra / quia si quis
dominum / post hanc vitam quesierit
/ ipsum non inveniet nisi ad penam

quia Ianua aperta nunc omnibus
/ tunc claudetur Mathei xxv°. Ro-
missime non venit et reliqua
signiter etc. Nunc enim tempus
Ianua aperta. Ianua nunc
ad indulgenciam / que sibi nunc
per veram contricionem / quietabitur est
aperta. Ianua gracie ad invenien-
dum Ianua celestis glorie / ad intuitum
que post finem temporis / cuilibet
claudetur peccatori / et in fine
seculi omnibus / generaliter. De secundo
scilicet ubi querendus est / et ubi non
debet / quod debet querere in presepio
/ sic quesiverunt / pastores / et in-
venerunt / eum in die nativitatis
sue. Presepium manifestum
est sua paupertas / designatur / quo-
aliquando animalia. i. homines pascuntur.
/ quia tota caro iacet / panis
vite / qui de celo descendit /
Secundo debet querere eum cum regibus
in domo / Mathei ii°. Et intrantes
domum invenerunt puerum etc. /
In domo enim consciencie. i. bona
contemplacione / quiete quiete et videbitur.
Sap. viij°. Intrans in domum
meam scilicet consciencie conquiescam cum
illa / scilicet sapiencia / Item debet querere
in templo / sicut ineunte etate / quia
ibi invenerunt in de nota oracione
et ubi dei auditur Ysaie. dicitur
Domus mea domus oracionis vo-
cabitur. Item debet querere eum pro-
pe / in orto iusticie scilicet sua pa-
ssione / quia sicut in orto

sint diuise herbe id est in iusticia
sunt diuise uirtutes / ~~particulares~~
particulares / Vnde adolescentule in-
terrogantes sponsam dicunt / Quo
abiit dilectus tuus / et queremus
eum tecum / Respondit dilectus meus
descendit / in ortum aromatum
/ ut ibi pascatur et lilia colligat
Ex ad ipso non debet queri in lecto
carnalis conuersationis / quia per-
quirens eum non inuenit vnde
dicitur super [illegible] / assignat huius
inueniendi causam dicens propter actus
perdiderunt / hic filii sunt diui-
tias militias / et honores / et ino-
centia pueritie / quia desiderant
eos hic valere in hoc seculo / et non
curant quomodo passi sunt in
futuro Circa hoc non debet queri in lecto
carnalis delectationis / quia propter
querens eum ibi / non inuenit.
Cap. iii. In lectulo meo quesiui
per noctes quem diligit anima mea
quesiui et non inueni illum / Cum
Genesis xviii. morte tene-
tur illud Job xxviii. Nec
inuenitur in terra suauiter viuen-
tium dicitur / Quis hic non [illegible]
nisi vana anima / designatur
Per qua dicitur in ps. Sicut [illegible]
sine aqua tibi / Hec aut superbia
inueniri in terra / suauiter viuen-
cium non valet / quia quamprimum ad-
huc ab huius uite voluptatibus
pascitur / ab eius superbie intellectus
separatur Item non debet queri in lecto

temporalis negotiationis / quia nec
ibi sponsa ipsum inuenit vnde dicit
Surgam et circuibo ciuitatem per vicos
et plateas etc / Et sequitur eum
quesiui et non inueni illum Et ratio
est quia eius locus est locus
pacis et vite. Sed in hiis locis
inuenitur contrarium / meditacio
[illegible] / vnde ps. vidi iniquitatem
et contradictionem in ciuitate / insuper ibi
vsura et dolus. Sed in hiis tribus
locis querunt christum multi
quia omne quod est in mundo / aut est
concupiscentia carnis / aut concupiscentia oculorum
aut superbia vite. De tribus quo-
que [illegible] / dicitur quod debet querere
cum Maria id est [illegible] / spiritualis
[illegible] / quia Maria amara-a
mare dicitur / Et cum Joseph id est cum
[illegible] / honore operum futurorum
[illegible] querendus est cum [illegible]
meditationis / primo / In superbia te
cordis quere illum / quia totum cor
[illegible] / debet applicari / ad querendum
christum / quia sunt due cordis sunt
ita ut una pars applicatur ad
querendum celestia / et alia forte
maiore ad querendum terrena / [illegible]
non inueniunt / Secundo ad penitentie la-
crimas que sua sunt [illegible] / Tertio
querendus est cum sanctitate bone opera-
tionis / vnde mulieres sancte venerunt cum
aromatibus id est cum odore bonorum
operum / ipsum quesierunt et inuenerunt
[illegible] dicitur / Venit orto iam
sole / quia cum in cordibus / que te-
nebris / vitiorum / christum [illegible] vera-

eius e / vide no potuit / ex toto
quemadmodum e cu plenitudine
consummationis / vii sequitur in euangelio
Sola maria primo ihesum vidit
/ que sola ut quereret / remansit
vii alibi dicitur cum perseuera
uit usque infine . plurimis exit
Deg[?]to pp quemadmodum e dicto
quod primo / rapitur . pp se / r ppe
sua nalez bonitatez / q[?]sep ter
pp vita etiam pecca . Similiter
dimi / r domet ara vim / Stu
pebant aut omnes / qui eu
audiebant / sup prudentia et
responsis eius . i . sup prudentia
responsorum eius / ye . luce . ppe sic
iste aspiciet gentes multas super
ipsum continebunt reges os suum
vt viderent ad mirati sunt maria
r Joseph ulterius alii hoc
videntes / r ipsum audientes
ay . vii° factum e cu consummasset
ihesus uba hec admirate sunt
turbe sup doctrina eius / erat aut
docens eos / sicut potestatem habens
no sicut scribe , r pharisei / r no
mirum de admiratione / q[?] Job xv°
dicitur / In antiquis est sapientia / sed
tunc audiebant maxima sapientia
a puero ut posset dici . id est Johannis
vii° . Numquam sic locutus e homo .
vii dicit Ambrosius dum lingua
/ sapientie proferebat / sed etas humana
infirmitatem pretendebat / vii ipsi
dixerunt de ipso Job . vii° . Quo
quia sit litteras / cu no didicerit
eas / quia erat putatiuus filius
carpentarii / no legis doctoris / r

nos e filium dixi / arte prius
Sed dicens quod maria r joseph
sciuerunt ipsum ee deum / que
sunt ad mirati / Et prudentia eius
Dicens quod de eius potentia / vel
prudentia minime dubitabant
nesciebant tamen quando r ubi
etate / sua prudentia erat os
tensurus / aut que regi miracula
erat facturus / q no dum manifesta
erat beata virgo de eius miraculis
Et dixit mater eius ad illum
fili quid fecisti nobis / sic ut
remanceres nobis ignorantibus
Ecce ego r pater tuus / dolentes
querebamus te Remus l° ii . ca°
xxv° . Anxia eius modica
pp mater erat / pro filio tristis / et
absentia eius modica / probabat
in longum / nec acquiescebat / desi
derans / ipsa cum viro redit in
templum Et ut reperit eu alta
agentem / in medio seniorum / r
doctorum / stupet imple mater / et
exultat , ad presentiam eius no s
pedit / uba doctorum sine senio
rib / sed filio seculum / prestat auditu
siuilitate ubis / ipsum alloquitur
Et primo dulciter dicens fili mi
id est Remus / maternali auctoritate
usa e vsa . nempe eu dei filium
suum appellauit / no nudietatem
sed inequalitatem / presumens / quoniam
unum r idem / fuit dei filius r marie
r marie no potuit / Amplius
continue affectu / eu ipso i medio
doctorum / ut bene ut quia uba . co
cessum / amor prorumpet / nichil .

co amore / bonus nichil efficitur
ad provocandum / Maria mestra querens
nunc filium / secundo quilibet rationabiliter
dicere Quid fecisti nobis & dicat
quasi i[d est] pro quid / quia sciebat quod
non sine causa remanserat in
templo Et ideo dicit Orygenes / non est
nunc imitabile / sed quod [illegible]
cum s[cilicet] ab eius absentavit Tales
stipiciter cum dicat Fili fecisti nobis
sic. dicit nos non fecimus nos sunt
tua negligentia / sed tua volun
tas et providentia / multi sunt
qui non curant filios quo va
gantur vel ubi in mundo nec
eos querunt / quos tamen in iuvene
tute / optime custodiunt et nu
triunt / in magnis laboribus
et expensis sub custodia / multu
cautelaris / cum tamen postea ipsi tan
quam pueri manibus quasi in balneis
tena constituti inclinabiles sunt
[illegible] ad bonum et ad malum
Deinde subdit Ecce pater tuus
et ego / dicit Bedus / differt.
Similis virgo / virum quasi in loquendo
proponit sibi / postea [illegible] ipsa
norma humilitatis / et omnium virtutum
ut distinat mulieres / sive destri
mancte et non solum in aliis / sed
circa in loquendo prefert quod est contra
malas mulieres / que cum domine
veniunt ad viros / nimis garrule
et hoc pro hoc vilipendunt contra
omnia [illegible] ab ea [illegible] ad [illegible]
[illegible] de gorra super [illegible]
Benefecit / inquit [illegible] proponere mala
tu pro nobis dignitatem / quasi vir
est caput mulieris / et vir non

non pro mulier / sed mulier pro viro
est creata Tamen pro humilitate
qua excellenter habebat virgo
maria / Deinde dicit Dolentes
querebamus te Iuxta [illegible] quod
dolere debemus cum maria et
Ioseph / cum ihesum amittimus in [illegible] vel
salutem perditam Sed heu multi
plus dolent de amissione tempora
lium quam eterne salutis / unde dicit
Bernardus / Quid [illegible] Calcet
asina et est qui sublevet part
anima et non est qui relevet Deinde
cum ihesum quererent cum dolore et pena
unde idem Bernardus Quid invenerunt
te bone ihesu / in gaudio quasi [illegible]
[illegible] cum dolore invenerunt Sollicite
magdalena que prius peccando
amiserat / plorando invenit Et
[illegible] eius attigerunt Et cum
stans ad monumentum foris / plorans
[illegible] illum invenit / quem
sublatum credebat Et ait ad il
los / quid est quod me querebatis
nesciebatis quia in hiis / que patris
mei sunt / oportet me esse Et
dicit [illegible]
carnales / [illegible] cum parentibus
debetis me querere / in domo patris
mei / et non est nunc imitativum
sed informativum unde Orygenes [illegible]
[illegible] Credite me carnem [illegible] an
credatis quod venerim mundum de [illegible]
[illegible] et non salvare / scandalum
forte in me patiuntur Aut forte
velud ignari / inter agendum
~~mecum~~ mecum / cum [illegible] in
[illegible] me [illegible] / [illegible] et parere.

anglo nunciati / consensu dedisti
/ non subito conspexisti / Et parere
filium altissimi dei / non dubitare
sed omnimode firmiter sciui / Tu prius
Joseph / nouo angelica oracula
accepisti / quod illud quod sponsa tua
gestabat in vtero / dei spiritu sancto
erat / non dubites quando deum
puerum homine me credit / non
mirum si quiritis / quia facilius
erat omnes hec in deo ipsum
digitis / si me ut deum querentes
qualitate vestitu / quod dolentes
querebatis / Ita deus erant non
potest / nec sine ratione aliquid in-
fecit / quid est quod me querebatis
nesciebatis / qui dicit descendi
de celo / non ut faciam voluntatem
meam tantum / sed eius qui me
qui me misit me patris / Et
consolator docet nos quod impetrando
tibi ad salutem / patri in obediens
deo vir dicit / in tertio capitulo apostolus oportet
obedire deo / qui est pater superualis
vel subintelligere tenetur locum
dei quia hominibus a parentibus
carnalibus / Et ideo dicit Augustinus
Amandus est generator / sed preponendus
creator / Cum genitor Eya. v. capitulo
de Inhoc verbo / quid est quod me
querebatis / non pietatem pietate
comparat / reprobat / et diuinis
actionibus proponit / quando
diuinum honorem / omnino preponit
quando / quando enim est ficticia
non inferior parentibus / et ipsas ca-
pillari / spiritus est pietati et ipsis
honorem impendere / est opus iustitiae /

et iussio legis / sed ubi deus aliud
indicat / abhominibus ab solum /
Et iam consumet / verbis non deceat
filium accipimus / ut cum deum
aliquid velle nouimus / pro quo
sunt cetera / obmittamus / et neque
tristicie / neque lacrime singultos
/ aut vlulatus / delectaciones / aut
assumpciones / quorumcunque ceterorum
addentur / agendum impediant / non
tamen iustum in cetere parentum
/ ut saluator ingerabunt / quod
in illo dixit ad inferiora volutas
/ que vigo sua erat integra a
reprehensione / turbabat / quod christus
contristari / et dolore premisit / et
tamen in passione / gladio do-
loris pertransiuit ut patet / prius etiam
perficere voluntatem / Et ipsi non
intellexerunt verbum quod locutus
est ad illos / i. quid vellet / in-
nuere / Philosophus verbum nolebat eum
in vne / quod sicut aspicis ita ad
ipsum / pertinet esse templum / et quia
eum gubernauit / vir Bonus quod
est vna maiestas / illorum est vna
potestas / et vna domus non solum
materialis / sed et spiritualis vnde
christus dixit / pater Joh xvii.
omnia mea tua sunt / et tua
mea sunt / Ricardus aut quare non
intellexerunt / verbum quod de sua
diuinitate loquebatur ad eos.
est 2ª. Beda quia cum perfecte
velit intelligere / diuina / non multum
decet afficere erga rem corporalem
parentes sed quia parentes vel / deches.
multum gaudebant / quod in medio

doctorum primus insedebat / qui
ipsum tunc loquentem / de sua diuinitate
profunde intelligere non poterant. Et
Et descendit cum eis / et venit in
Nazareth / et erat subditus illis
Hoc nunc descendit quod pertinet
... / quia congruit christo ad loc
... / et congruit ad ministerium in
tellectum / quia in hoc verbo descen
sionis exprimuntur modi humilitatis
vnde Beda li. iiijo. ca. xjo. Incipit
descensus consistit in obedientia.
quia nisi animus a diuina descen
deret omnino reluctabat obedientie
hic descensus fit / ab arce mentis
et ab omni altitudine cordis ab ele
tumore / ab animi iudicio elato
ab omni proposito contradictionis / et
ab omni reputatione / propter congruentiam
quam descensui humilitatis / et ...
obedientie / christus hic docuit quod
dicitur et descendit. Hec cum quibus
descendit dicit littera sed cum eis
Joseph et maria / vnde Beda li. iio.
Ex hac magna virginibus dig
nitas est prerogata / quod christus duabus
virginibus / factus est subditus ...
... quod christus illis obedit et
illorum complet desideria / qui ...
... / et ... tradiderat
... magna facta est ...
celibem vitam / ...
christus in infantia patria fami
liaritate donauerat / ... duobus
castis hominibus / ... vita
subditus. Et quo descendit ...
textus / quia in nazareth vnde
li. iiijo. cap. xjo. Erat nazareth
... et erat christus ... erat.

christi cenobium / vbi christus dei filius
ab omni mundo visibili / quasi
monachus segregatus in ... lex
obedientia ... docebat hic ...
... actione docebat et obedientia
Nazareth cum primo flos inter
pretatur vel florida ... ...
florida in affectibus ... obedientia
flos ... et ... et
fructum / ... / ... precedit
dit / florem et florem sequitur
fructus. ... desiderium est sine
voluptate ordinate vniuscuius
que affectu dei ... obedientie
vult et desiderat / fieri diuine vo
luntatem / super omnia flos est
delectabilis / et incomprehensibilis
vita in virtutibus fructibus ...
... flore est vita eterna. vnde
... descendit in ortum ut
videret / si floruissent vinee sed
genus desideriorum bonorum et ...
... / in bonis operibus ... virtutibus
floruissent. Et si qui fructus
... operibus / carperent vere
flos est obedientia desinens
fructum in fructum / infallibilem
quod est superni regni. Ergo naza
reth ... aut ... con...
... qui cum pater ...
... filium quod de carnali filio ...
... intelligitur. Cum pater spiritualis
... et platus non corrigens
filium usque ad eternam mortem ...
ipsum ... carnalis pater ...
ipsum non corrigendo ... tem
poralia ... sed spiritualis ... per
negligentiam corrigendi ...
... ad ... vnde ... obedientie.

incorreccione comprobatur eciam
nunc. si quis obedit in prosperis
si in aduersis non fuat obediens
paciens. Tales nazareus sa-
cras interpretatur / sanctus aut
a sanguine tincticiam / suppo-
nitur / et sic sanguine tinctus
dicitur et sanguine redemptus
/ ad omnibus quod usque ad san-
guinis / effusionem oportet obe-
dire deo qui pro nobis factus
est obediens patri usque ad mor-
tem autem et omnes sanguinis
effusionem. Tercio nazareus
dicitur. Consecratus aut est dedi-
catus alicuius rei deo. Vnde deo con-
secratus / aut dicatus ad nichil
aliud debet ordinari / sua opera
nisi ad ea que dei sunt prop-
cium diuinis vsibus contrarie
Set qui circa platas humus se-
mitesi Subdit Hugo / iniuria
res sepius vitae et bonitas quas
diuidunt sine intermissione obe-
diencia vnde patet quod male agunt
subditi platis sine non obe-
diunt qui habent potestates li-
gandi super eos atque solvendi
cum xpus ille erat subditus
/ qui tales potestates super eum
non habebat. vnde sequitur in
luca / Et erat subditus illis
Vnde quis quibus / deo homines
Ergo hec erubescunt quod esse
prelatis vel contra regulas qui
contra sunt platis docentes quod

mens pia vivere obediencie no-
lunt / Petrus cum suo pot-
estas amputatur auriculam ser-
ui eius / vel modestia scripture au-
fert obediencia. Ista enim
querunt palam sicut modo quo-
minus sunt inclausti. Contra
quos dicit hic Hugo. Cum
cum hominem morte / et considerem
quod tanto tempore xpus occultatur
fuisset mundo / scilicet sub annis xxx
usque ad tricesimum / quod de tempore me-
dio / nichil modicum legitur
de eo quod fecerit / Sic autem
occultabatur virtutes / in scriptura
nobis in quo / et doctrina ut
homines occulte / in aspectu
illius / cum nichil est occultum
/ non quamuis sit palam mundo
/ qui aspectat revelacionem glorie
invisibilium angelorum / qui non
conuisis / sensu corporeo sunt inhi-
bentur / altissimo placuerunt
viuere in hominum fama / superbia
mentis / studet certi notum sit
recessus / et amore / qui ante
rta recedit / amore obliuiscitur
ymaginis sui / qua adeo re-
cepit / parum pendit illud quod
contellebat / in eo aliud pertine-
bit / quiuitat. occulta vita p-
nata / et vane glorie inlaterbili
desertus ventus non timuit
in motibus positus / sapiencia
ventorum + ad hec eciam humi-
liatum / pro obedienciam xpi

+ plerique portauit

Dicendum est aliquid de obediencie
decore pulchritudine dicit Hymo li-
bro 3º c. 6º Nulla maior intrin-
seca pulchritudo quam ut ipsa conformet
autem suum factorem / et ut actori
creature minimus sit aspectus
conponens ipse / quam tota eo est de-
lectabile / et pulchrior et armonices
quam difformis fiunt ab homine le-
hoc enim facit obediencia a deo.
iniectis facile non auditus / et
omnibus omnes respiciat / inobe-
dientes / tamen ipsum non respiciunt
ab ipso facit credentes de eis
dicit Zacharie vijº Noluerunt
attendere que mandabantur / et
averterunt scapulam recesserunt
retro aures suas aggravaverunt
et cor suum posuerunt ne audirent
audirent legem. Speculum ac-
tione dubio decus est / cum pulchrem
prospiciunt obediencia in
actibus se opponit / Iuxta specu-
lum sedule aspicientes / conservat
pulchritudo nostra / nec non regina
super induitur ornatum. Nullam
enim maiorem pulchritudinem creatura
tua nisi illud agere / quod sibi est
impositum / et preceptum et ut pre-
ceptis obtineat finem / ad quod
est ordinata. Nulla enim est de-
core pulchritudo maior nisi
ut ipsos producat fructus quos
de prima natura deus indidit. Nulla
maior pulchritudo cuiusque avibus
avis seu pisces / quam ut de-
precipiat ab eis / ad quod natura

ea produxit. Nulla maior pul-
chritudo est colorum quam visus in
qualitas ~~limpido~~ limpitudo
color aut figura. Nulla maior
pulchritudo aut audita ma-
ior / quam olfactus palatus
/ qua gustus / qua dicta loqu- gustus
la. Nulla maior pulchritudo
hominis / quam ut obediat homini
ut Ecclesiastico vltimo sicut ut dicit
Salomon faciendi plures libros
nullus est finis frequens / eius me-
ditacio carnis est afflictio finem
loquendi / pariter omnes audiamus
deum time et mandata eius obser-
va. Hoc est omnis homo i. ad
hoc creatus est / omnis homo / et ad
hoc finem suum portat omnis ha-
bet et signatur / quibus conpetere
est tota pulchritudo eius / ut tota
prima et inseparabili pulchritudini
se assistat / et pulchritudo creata
creatori inclinata / percunctet / et
causatum cause / nulla sine
dimittat. Sed que induerunt ad
obedienciam Ruber Rubus / Indu-
cio summe obediencie est obedien-
cia Christi / qui non solum deo pa-
tri obedivit dicens non mea
voluntas sed tua fiat / sed in bonis
hominibus / et circa malis scandalo
coram principibus sacerdotum et pila-
to et herode / ab sibi suo peto fuit
obediens usque ad mortem in
primo dyabolus in aliquo subditus
fuit permittere / se duci ad pi-
naculum templi / et ad montem excel-
sum Iterum quia omnia scriptura

insensibilia obediunt deo / et
illa subiecit ipse homini / ut ho
cognosceret / subiectus esse fore deo
Sol et luna obedierunt / gedeo
ni filii moysi deglutiens da
than et abyron. mare petro
ad ambulandum / et moysi ad sub
mergendum ad pharaonem / et xpiani
enim / bestie benivole / plurima
rigine helye / Aves sancto fra
cisco / demones apostolis et sanctis
hominibus / cetera contrarie dimse
Sed maxime fuit ihesus subditus
illis scilicet marie et ioseph. Unde
basilius in libro / religionum
et dicit de xpo / ab ipsa pueri
etate / parentibus erat obediens
quemlibet laborem corporeum humi
liter et reverenter sustinuit cum enim
maria et ioseph essent homines
honesti et iusti / tamen egeni et
inopes / penuria patiebantur
quod probatur in presepe / et pannis vilibus
tempore natiuitatis. Sed vir probat quod ipsi
sudores corporales continue fre
quentabat sibi necessaria acquirentes
omnibus autem erat obediens illis
et in sustinendo laborem subiec
tionem plenariam ostendebat / Sed
que est signum vere obediencie Dicit
aug. vere obediens mandatum
non procrastinat / sed parat aures
auditui manus operi / linguam
voci / pedes itineri / et se totum
intus colligit ut mandatum
peragat imperantis / ut possit dice

re cum david. paratum cor meum deus
paratum cor meum. Eum contra quod Gre
go. iiij° mo. ca° iiij° dicens Insol
obediencie non docuerunt contemp
torum / rescriptum regule rebel
lorum / et priorum replicantes
non audiunt expellunt allega
tiones appellationes et non
admittunt ubi ista sunt aut
reseruat studium cum prioris
studientium proclamacionem / et va
nam cum rumor non destingue
tur vocis ¶ Sed que est signum
vere inobediencie dicit cum sub
ditus mandatum prelati iniustum
reputat / et contra hoc murmurat
et illud non posse complere se
conqueritur / ¶ Sed que est pena in
obediencie Dicendum quod per inobe
dienciam hic meruit plura peri
cula. ac iram dei / et finaliter
separationem a deo / cum damnatione
perpetua / ut dicit aug. contra
Iulianum. Sed circa principio
non erant res ita disposite
quod homo subiciebat eius deo
Sed quia fiducia credimus p
petuum ignis / post quem abho
nore / ad duxit enim deus
bestias ad adam / ut eis nomina
imponeret Gen. ii°. quas ipse
non timuit ¶ Item ewa dispu
tavit cum serpente et consilium re
cepit ab eo / et ita illum non
timuit quia bestie tunc non
erant hominibus rebelles sed

p⁹ ingressu pcc ablata sut
ea que erant honor / r ppt
inobediencia timor r timor hu
ma(n)e sup venit / Cui (con)cor
dat Aug(ustinus) sup Johanne(m) / sumus e
primo dicens / Qua(re) multa ma
la patimur / Creatura qua fecit
deus / id est a q(u)a inobedientes
sumus deo / r ipsum multiplicat
offendimus / Et sup(er)bia eum deus
instituit (con)tra creaturam minima(m)
r abiectissimam / ut ipsa nos tor
queat / quibus est qd te inflat
humana sup(er)bia / homo tibi dix
(margin: rpste) quibus / r (con)tra niteris eb / respice
pulicibus p(er) potes / r dormi / Et
in cuius (con)fuabat omnia illa
hec in corde suo / Bene dicit
(con)fuabat / incorde omnia quia
vij Beda / Sicut que intelle(xi)t
reque non dum intellige potuit
quasi ruminanda / r diligenter
scrutanda / (con)fectum corda arde
(margin: …ius corde) ter / non enim erat cor eius (con)
fractum / sicut cor fatui dicit
Eccl(esiastic)i xxj Cor fatui quasi
vas (con)fractum omnem sapientiam
non tenebat / sicut aqua cer
cebro / Sed cor eius erat sicut
archa dei / inqua reposita erant
omnia precepta in duabus tabulis
Deu(teronomi) x xxx j / Non dedit rese
gere de infra eius / ad imag
hic ponitur / Sed ad omnia facta
r dicta queciumque in evu(angeli)a hys
toria (con)tinentur / sicut q(uo)d aliqui
scribentur / r scriptores ad ea re
currunt vij auribus ayaira non ina
nire / quia corde pudica secreta
que noverat nulli divulgabat *(margin: divulgabat)*
sed sub tacito corde / scrutans
(con)gruum tempus quo deus vellet
hec divulgari / reue(r)enter (con)ser
tabat / Eccl(esiastic)i xx° ho sapiens
tacebit usque ad tempus / Et ihesus
proficiebat sapientia r etate r gratia
apud deum r apud homines
Et hoc quod dicit proficiebat sa
pientia r gratia / non successu temporis
id quod non habebat accipiendo
sed dona gracie / que habebat tectus
manifestando ad laudem / dei laude
r honoris / utilitatem proficiebat aut
subditis / qui per eius doctrinam
amplius excitabantur ad laudem
dei / Vel dicendum r (com)(m)ent(um) Hugonis
ultra pte sunt q. xij a(rticu)lo
iij° duplex est (pro)fectus sapientie
unus r (secundu)m (con)cretiam / alterius r
affectum / ut aliquis r cius
habitu sciencie / aliquis dicitur
minori alij maiori / Primo
opus (pro)fecit sapientia / 2° sicut (quod) *(margin: …ua)*
r augmentum sue etatis / opa
maiora / faciebat que maiorem
sapientiam r gratiam eius demonstra
bat / Et ideo dicit Gregorius / erat
enim in illa etate pueri sed
thezauri sapientie r sic absconditi
dita / ubi sibi aliqua sapientia est
(in)ut (con)grue r sequitur apud deum
r homines / Dicit Aug(ustinus) (con)scientia

r fama sunt due res iunte / contra
tibi r fama / primo pcest / ꝑ
ostiaz famaz neglexerit crudelis
est. Et ideo eciam carnis est
ꝑfice / apud homines ꝑbos. ꝯ
z bona fama / z sicut non e cru
rius / de symea que exterius
gerit formam hominis / intus e
bestia / Ita et carnis Sic non
e carnis de malo homine nec
bonum ꝑ ipm dimittit. Ad es
bona pducit nos etc.

Nupcie facte sunt in chana galilee Joh. ii°.

Nupcie dicuntur a nubendo 18. e
operiendo vultu recipitur / In dica
nupta quasi nube tecta / q
nub. e velanda. Sz quare mulieres
velant / z non vir / ut mulieres
nubot cognoscant se viris subditas
caput enim mulieris / e vir caput
enim xpus ad Ephes. v°. Sic aus
nupcie primo sunt tunc confessi / una
dictum dei legis in materia illius
confessio / z eius veritatis si
hoc est conventum. Chana dicitur
zelus galilea transmigracio / Illorum
ergo nupcie debite / celebrantur
qui amore / z zelo iuste etiam
coniungunt. Ita quod mediantibus / nup
tijs intendunt filios procreare.
Et educare / ad diuinum cultum / aut
euitare / fornicacionem / z ita transire
de vicijs / ad virtutes. In Bethi-
nomine: in zelo transmigracionis
hee nupcie dicuntur facte / ut con
stat esse / contribuentes / in hono
rem dei dignos ipsos / q zelo

deuocionis de vicijs ad virtutes
/ Et ꝑ vitandi fornicacionem et
bonum prolis / noverint transigere
Ex hoc non duas causas prin
cipales institucionis matrimonii
prima prolis / educacio / ad diuinum
cultum / Et hec sunt cause in
stitucionis eius an peccatum Gen.
ii°. Crescite z multiplicamini. Sc[d]a
fornicacionis euitacio / z hec sunt
cause / principales / institucionis
matrimonii / propter / ut quilibet con
iugatus / habeat uxorem cum sua
z non indiget / eu qualis seruit
bruta. I Cor. vii. Ad Cor. vii° a.
dicit / ꝑ fornicacionem aut vitanda
Assp^c unusquisque qui se ad continenciam
non obligauit / habeat suam uxorem
/ Et si continens exhibit peccat
mortaliter. Ita non quod quicumque actus
coniugalis fit ꝑ una dictarum
causarum duarum. alias debite fiat
excusatur a peccato / si aut fit ca
piditate libidinis / non excusatur
in secundum nihil e in matrimonio
fecit sicuti nisi uxorem adire
ut adulteram uel quoniam mereter
Sz nunquid e peccatum contrahere cum
aliqua ꝑ eius pulcritudinem / aut
ꝑ diuicias / videtur si iste sunt
cause secundarie duarum principaliter
intendat plenum / uel vitare forni
cacionem / non e peccatum. Si aut principaliter
intendit / pulcritudinem / uel pecuniam
iste appetitus posset esse ita in
tensus / quod esset peccatum mortale
Depulc...: hec Gen. xxix.

vbi jacob videns q Rachel ert
pulcra / dixit ad laban septem
annis s'uia tibi pro rachel De
diuicijs hec^ xxx ij^a q^e ij^a sol3
querit prima multi quidem sunt
mirom̃ / ꝑ quib3 sustentatores
requirunt^ pecunie / et ꝑpesse
ssee ad iure q̄ infirmitendo / mro^
cta que suppositis causis ꝑia b3
ul vna ꝑtat ꝑsupposita / me
lius e continhe / cu iugere pau
pe / moricata q̄ diuite no
ꝓbata in moib3 / vij valerius
maxima Refert q̄ qd̄a
nobilis consulebat virum filia
sua an libentius vellet dare
viro paupe ꝓbatu moribus
/ ul diuitem modicu ꝓbatu mo
rib3 Cui illa / potius volo viro
pecunia / qua pecunia viro i
digentem / quasi dicat vir
paup / et discretus debet laboribus
cu modica substancia / potest me
nutrire / s vir pecuniosus / et in
discretus / etia bona cito ꝑdet
et sic nec sibi nec m / tandem
potest subuenire / Et erat m̃
ihu ibi Cuius pucia nupcias
decorabat / q̄ ipa e m pul
chre dilacionis / timoris agnicois
et spe spei Eccli xx iiij^o Dico
q ipa e m pulchre dilacois
i m pudicicie et castitatis q
dicto e contra ꝑmas nupcias
ꝑuorum ꝑtum quibus mater erat
m pudicicie s3 aua ipa est

e m timoris / q3 eua ꝑma
nupta / impaciens et que tres
accessit / et contra obedienciam
venit / Mater agnicois i m
clare intelligentie / s3 illa m erat
obliuionis / q̃ oblita diuini
mandati Mater sce spei / q̃ma
m̃ nunc / contra ꝑmam cauptam
desperacois et diffidencie / quia n
diabeat ꝑma m / Vocatus
e aut ihus et discipuli eius
ad nupcias Ex quo vocati sunt
hy . tu erant paupes / qui ad
sollempnitates nupciarum vocari
no consueuit Ridens terribile
e sponsum et sponsam fuisse pau
pes / et ꝓbos istos plures eis mi
tabant / Damiens dicit q iste nup
cie erant Johannis euang^te is igitur
ꝓ consanguinitate marie fuit
vocati / que tamen dies sequitur
Beda nupcie renouauit
et sic ingo ꝑmansit / q3 copula
coniugalem absolute no contempsit
Ex dictis videtur q xpus no de
buit ire ad nupcias / q3 dicit
ꝑpheta Eccli^te vij^o Melius e ire
ad domum luctus / qua ad domum
conuiuij Respondetur xpus venit
ad nupcias / primo ad humilitatis
sue ostencionem vij Crisostimo Ille eni
qui no dedignatus e formam
serui accipere magis dedignatus
e ad nupcias seruorum venire
Secundo ut gloriam sua contra mulieres p

incarnacionem manifestavit. Sicut et
nuptias suo miraculo et presentia
sua approbavit contra manicheos
hereticos qui dixerunt illas esse
illicitas, ut beda innuit. Sed
nuptias debita castitate celebran-
tes culpa non caret. Nequaquam
pro- dominus miraculo castis contraxisset.
Nunc quia bona est castitas
coniugalis, melior continentia vi-
dualis, optima perfectio virginalis,
ostendens ad probandum omnium electionem
graduum et distinctionem meriti singulorum
et commendans virginis utero
nasci dignatus, prophetatus [illegible]
mox natus benedicitur et tandem
a celebrantibus nuptias invitatur
quas presentia sua honorat. Hec
ille, ut dictum. De nupcio ad Ephe.
v. Sacramentum hoc magnum est,
dico autem in christo et ecclesia, quia coniunctio
viri et ecclesie significat, quia christus
est caput et sponsus ecclesie. Et quamvis
nuptie sint bonum, et tamen
in re temporibus virginitas seu cas-
titas est commendabilior. Nam scilicet
nuptie replent terram,
virginitas paradysum et celum. Vide
[illegible] xxxiii. ca. v. quomodo sit
in Summa li. iiii. Secundo perfec-
to cecidit nuptie, se ex proposito iste
cecidit quomodo servierit castitatem
et si non [illegible] pulchre parat
ponere ad christus. Ita coniuncto magis
[illegible] viro et uxoris, cum [illegible]

castitas mediat tanto amplius
in conspectu christi nuptie pulchre
sunt, pulchriores atque decore
sunt nuptie castitate quam copia
filiorum, et quanto humana caro pra-
vitatis ab amplexibus et con-
cubitu removetur tanto ad spiritualis
creationis sue pulchritudinem [illegible]
propinquat. Nec sit cum hominibus
terre multiplicator hominum po-
[illegible] [illegible] quia omnia
[illegible] produxit. Et deficiente
vino dicit mater ihesu ad eum vinum
non habent. Hug. li. ii. ca. xxx.
Hec dicit deficiente vino fa-
ciens [illegible] cum defectus
qui omnia noverit se interpellans
est locuta ac si ad eam cura omnium
pertinet, et omnium hominum advocata
se fieri ideo officium advoca-
tionis et pie auxiliatricis assump-
sit que nec rogata [illegible] ac
si opus non sit [illegible] [illegible]
[illegible]. Et non mirum quia dicit
Hug. in [illegible] qui [illegible] defecti-
vino [illegible] mirum se pietatem
exhibent [illegible] pietatem, nam
eum qui tenuit pomum in manu
sua dum [illegible] dicitur altera parte
[illegible] pomi refrigerabit odorem
[illegible] ergo [illegible] illa, [illegible]
pietatis [illegible] in quibus vana
[illegible] pietas, novem mensibus tenuit
[illegible] dicit multum. Sed ergo pie
a nobis [illegible] fuit non [illegible]
in [illegible] quia [illegible] misericordie
est, et [illegible] misericordie, ut se compassa.

erit illorum verecundie temporali aquis
fuerit nubitata / magis apparet
nobis / et nunc etiam desponsationi
et verecundie sed prius fuit inebria
ta / Xpo ex iis omnibus nuptiis
vinum spirituale deficit / nisi xpc
suppleat defectum / et vinum con
mordet / letificat / et calefaciat.
Sic quibus nunc dicitur continens in or
dinatitur timor dei det here
/ ne matrib; coniugalibus patet
Thobie vi° / Accipies virginem cum
timore dei / et amore filiorum magis
quam libidine ductus Secundo vinum
letificat / id est in nuptiis gaudium
spirituale ad eas dz / et non deficere
quod tamen plures deficiat / habunda
tibus gaudiis mundi / vii Aug
in sermone de nuptiis / nos conuenimus
istarum adeo concessit / non vetamus
/ sed quales deceat esse / nuptie xpia
norum / ostendimus / in quibus absit
psalacitas / et impudicitia / ubi ut
deo proposito / honeste nascantur
filii / et filie filie xpianorum Salta
tiones eciam mundi / sunt contra
demoniorum / quia in conuiuiis / mer
cator / dat / et accipit / Sic diabolus
[illegible] dat et [illegible] / delectaciones luxuriarum
/ ut similiter sibi apparet [illegible]
[illegible] / et si non psaltasti / tamen
forte tempus cantalenas audi
uisti / et [illegible] / non psalten
tes non possunt [illegible] / quod potius
e errorum in corruptela / in nuptiis
ve abiude / ymat Jacob [illegible]

Thobie / amatorum dei talia non
fuerunt / nec cithara / nec cymbala
Tercio vinum calefaciat / eo in nup
tiis filiorum amorem / ut coniuges
esse debent vii dicit Ambrosius li. de
paradyso Et genes. ii ba xxxvi
q. v. ca° ult / Dei non decla
tur de quo fortius e adam / sed
de ipsius costa / formata e eua
eius uxor ut sciamus unam
in ambobus / et unius esse corporis naturam
Et ideo mulier de costa viri non
de pede e formata / ne videretur
viri ancilla / et in fima pes sui
corporis / lutum calcans / nec de
capite viri / ne domina eius videretur
sed de parte media corporis / et col
laterali / ut collateralis maritum
et socia videretur / ad prudentes Au
ctoritas / Ex quo ergo mulier e pars
corporis viri / et eius membrum / ideo
vir ipsam non diligere / peccat con
tra [illegible] / quia natura dictat ut
membra nostri corporis diligamus
Nemo enim carnem suam unquam
odio habuit / sed nutrit et fouet eam
Sz heu multi plus diligunt con
cubinas / quam legittimas uxores
adulterando Dicunt enim quidam
sed nostri dicta vinum non habent
ea non tangendo / quia ipsius
conpassio erat gratia. Sanus in
et tabi e ult. primo exponit sed
i. quid ad me et ad te pertinet
cognitio [illegible] defectus / qui dicunt
non spectat ad nos / sed ad illos.

quorum sunt imperie / cognoscant
ego plus ipsi defectum / ut quem
in vita sit eis acceptior. Secundo
exponit sic .i. que non est in
tribulationibus / 2° .i. qua debeo
comparari in vita / quia .d. nulla
est talis / nec ego traxi istam
naturam a te uel a tua carne uel
a tuo sanguine sed naturam debilem
et passibilem / 2° quia non comparor
in vita / Et ita exponit Aug.
Sic glosa Ewo li° 9° dicens
quis in tribulatione est / qui Christus
sic intus alloquetur / quia tu misisti
in eo ad consolandum in vita in
quibus a te insuperabilibus ego
nichil / quid a te recepi / a
quo nichil / nichil quod a te habeo
non complevit in vita / sed obiectum
est opprobriis. Et ideo addit
Ecce dominus venit gloria mea / quo
ad primum intellectum suppositum
exponitur .i. non dominus venit gloria
mea quia magis sit illis contra
vile in vita / sed propterea quia ibi
te cognoscerent destitutum est
gloria conveniens / ut ego dicerem eis
eis potestatem mee divinitatis vel
Christus. Cum egrotus se medicis
offert / tunc non multum curat de
ipso / sed cum in valescente infirmitate
nullus de vitiis preteritis sed offert
tunc cum magna reuerentia ei se
exhibent. Ex quo ad primum intel
lectum supra positum sic exponitur
2° Aug. non dominus venit et cum
dicit illud / quia non est in tribulatione

que / .i. quamuis infirmitas contristatur
tunc tu venit gloria mea / amen
qualiter / amorem gloriam electa
que erat passionis gloria mee
cum pro dolore valide clamabo
spiritum pater in manus tuas com
mendo. Dicit enim Iohannes ... magister
quemque debit vobis facere dominus
dicit liceat denegare videat
cum faciet. Et dicit Ewo li° 9°
pobedicamus dicat ad quem sunt
pleniter / quod nichil sit quem non
meruit / atque suscepit quam ob
properare dearum domus vel sine
acceptione / premouet unde in
uit ... quod percipit infinita sunt
pia sacramenta / sed calamitates
animos voluntarios concludere deprime
tes / nichil est comparatione admittes
incomprehensibilia cum sint omnia in
possibilia nulla. Erant autem
ibi lapidee ydrie sex posite
2° .i. purificationem iudeorum capientes
singule metretas binas
uel ternas. Nota quod iste ydrie
erant vasa solum ad usum aque
deputata / quod si fuissent alia
vasa / tunc forte conuiuantes
credidissent ubi prius fuisse
vinum uel fecem vini / quod confectum
aqua traxisset vini saporem
2° Lira. Et iste ydrie posite
erant ibi propter purificationem iudeorum
quia tamen erant ibi aurea et conces
tes multum destabat vel dicit
Ewo li° 5°. Consultis purificatis

vtitur Iudei tunc in rebus corpo
ralibus secundum legem atque antiquorum
tradicionem / et quamvis animas suas re
linquat / infectibus peccatorum. Atque equi
malos persidos / recta lavatos.
manusque tota tunc abluentes cum
ad quinorum accedunt / et nos animas
nostras lugeamus de Iudeis / nos lin
gua spiritu dicatis sex ydrie posite
sunt in hiis / qui post baptismum
in peccata labuntur. Prima ydria
seu purgacio in contricione consistit
de qua per Ezechielem / In quacumque
peccator hora ingemuerit omnium
iniquitatum eius non recordabor.
Secunda confessio / quia omnia in confessione
lavantur. Tercia elemosinarum lar
gicio unde luce xi. Date ele
mosinam et omnia dabuntur vobis
munda. / Quarta iniuriarum dimis
sio unde dicitur orantibus / Dimitte nobis
debita nostra etc. Matheus vi. Quinta
est corporis afflictio vel animi
in pena. Caro enim terit superbiam
potus cibus peccatas / et ut sic
mundi per abstinenciam. Sexta carnalium
gulam Sexta est obediencia preceptorum
et dominorum sermonum unde
Joh. xv. vos mundi estis propter
sermonem quem locutus sum vobis
Hee ydrie sunt vacue sed hee
locionem fiant proprie mundi ple
ne sunt / sed per sermonem dei fiant
aqua in vinum convertitur / cum per ca
ritatem / foras mittit timorem

Sed ille Dicit eis ihesus imple
te ydrias / aqua / Sed quare autem
impleri ydrias / christus non
fecit de nichilo vinum / quod utique
potuit / et finxisset manus ma
lum. Fuisset enim miracula fuisse
mirabilia / non tamen credibilia / Ac
ita eundem. Sed Augustinus ideo enim Christus
aliquid habere erat futurum quod
diminuit / et deus tunc creasset
celestia / sed dyabolus terrestria ergo
christus utitur terrestribus creaturis
ut ostendat / illas sibi obedire
/ et ut deum fore omnium creatorem
tamquam elementorum quia nuptiarum
ita tria vero secundum Gregorius super
Ezechielem / ut prophetie significet
quod prius preparare lectionis historia
corda nostra sint implenda deinde
diuina intelligentie historia est consensu
misterii / convertendo. Aqualiter dicat
Bernardus in sermone de impletione / omnes
nos ad spirituales nuptias vocati
sumus / in quibus sponsus est christus
sponsa eius ecclesia / sed vinum spiritua
le / devotionis / et divini fervoris
nobis defecit Porrigamus mentem
nostram / ut suggerat filio suo
defectum huius vini / Et tunc ipse
dixit Implete ydrias aqua.
Accipiamus aquam triplicem / quam
nobis apposuit salvator. Ploravit
super civitatem Ierusalem / et super Lazarum
sudavit / vini tempore hora sue pas
sionis / que est aqua secunda / non tamen
ab oculis sed a toto / eius corpore

uitanas / Tertia aqua est que de eius corpore cum sanguine emanauit / primam habes per regias lacrimas Petri peccatoris / Secundam habes per in sudore vultus vestri vesteris panis / Tertiam habes cum competentibus accipimus contricionis deuocionis fructum reparatiue aqua superne saluatoris / Hec est enim aqua / que fluit delectare dormientes sine omni molestia / oportet enim hunc esse mundum / mortuum quem inebriari gratia voluit delectari / prima ab aliis peccatis abluit secundam 2a ut futura caueat / contingit concupiscentiam / Tertia per ad eam peruenit homo / potat animam sitientem hec ille / Et impleuerunt eas usque ad summum eius ad desiderium

pfte quod ipse opus esset factum / qui opus imperfectum non nouit / et sub audi / quod ydrias impleuerunt aqua statim fuit conuersa in vinum / quia non legitur in aliquo auctentico quod christus erat aliquid operatus uel dixerit ut aqua conuerteretur in vinum / sed voluntati creatoris statim obediuit creatura / Unde libro quarto / per ministros hic intelliguntur sacerdotes qui sacramenta conficiunt / et predicatores / qui scripturam predicando eorum animas replent unde ministri nuptiarum dicta christi complentes / usque ad summum ydrias / aqua impleuerunt / vellet enim saluator omnem christianum ut omnis anima caperet quantumque posset non anima hic vinum non cognosceret

quantum dilatari potuit in corpore gratie / sine mensura aut quantum hic potuit avidius desiderare videbit aut cum a corpore fuit soluta et theatralibus sedibus posita consolebit / de huius negligentia ut de pena / in mansionibus vero recepta / super sine dolore hic cognosceret vel doleret nisi esset beata et tunc clarius intuebitur / ad quas celsitudines fuisset a suo redemptore sublata sed dum in hac vita / tenebrosa vigebat dilatasset / et spaciam ad capescendas gratias et virtutes / et quantum gratie desuper saluator volebat infundere quam nunquam cessaret / nisi anima fastidiret / Et dixit eis Jhesus haurite nunc et ferte architriclino id est preposito conuiuii triclinium enim est ordo cum mensa / Sed quare illi primo iubet dare / Ut fuisset certum ne aliquis suspicaretur conuiuantes fuisse repletos / et ebrios / et iudicium fuisse corruptum / ita ut nescierunt / an fuisset aqua uel vinum / ille autem cum administratoris conuiuii admittitur vigil est et sobrius Sed quare non iubet fieri / propter dictos necnon dicit / quod conueniencia te imperare / uel contemptui non stricte / ut uerecundiam propter vini defectum / fuisset deceptus in mirando / Et tulerunt ut autem gustauit architriclinus aquam vinum factam / et non sciebat vnde esset mirabatur enim quis tam nobile vinum / et vnde attulisset / et forte.

non erat. Tercia infusione aque / quia
istud vinum / habebat alienum sapo
rem a sapore vini quo modo optimum
erat. Ministri autem sciebant / qui
hauserant aquam. Sed vij hoc scie
bant / Dicitur quod cogitatum / pro
quia ad mandatum verbi / aquam hauserant
et ydrias impleverant. Septimo quod
xpistus / post gustum habebat eos
qui hauserant et fecit architri
clinum / vocavit sponsum architri
clinus et dixit omnis homo primum
vinum bonum ponit / Propter tercium
combinatis / Prima est non propter sensum
vinacitatem / quia tunc sensus
alijs saporibus / precedentibus non im
pediti bene iudicant. Secunda racio
quia meliora sunt premittenda
in convivijs / ut invitans sibi ca
veat / a nota avaricie et ostendat
largitatem. Tercia racio quia primo
est implere homines alimentis quam
grossis igitur eo ordine / ponunt a
parentes / intencio et caritatis ibi
tantis Et cum inebriati fuerint
tunc id quod deterius est .i. cum fuerint
saciati / cibo et potu quia tunc nes
ciunt ita bene discernere inter bonum et
malum. ¶ Hoc hoc notat Hugo
differenciam inter amorem mundi et amorem
dei / quia amor dei incipit
a tristicia / et finitur in magna de
lectacione. Sed amor mundi econtrario
quia tamen modo caro quam dyabolo
ostendit prima delectabilia que
alliciunt / hominem ad desiderandum
iocunda ante Et cum inebriati
fuerint hijs intercedentibus tunc sequitur

id quod deterius est. Sed deus econtrario
in ad Thimotheum iij⁰ Omnes qui pie
volunt vivere in xpisto tribulaciones
paciuntur / sed postea consolantur / Johannis xvj⁰
plorabitis et flebitis vos sed
tristicia vestra vertetur in gaudium
Tu autem servasti vinum bonum usque
adhuc .i. usque ad finem. Communiter cre
dibile est illud / vinum fuisse op
timum vij causa. xpistus sanans
infirmos / tales sanitatem eis
conferebat quales non potuissent
aliqua medicina conferre. Sic
convertens aquam in vinum tale
vinum efficit quale natura facere ; potuisset
non fuisset / quale eciam est dignum
maiestate xpisti / quod fecit ad nobilius
tendendum / vel ad tercium sive actum
nobiliorem quam natura posset pro
ducere. Cum glosa Gregorius dicit quare
autem servat vinum bonum in postero
ordine divino factum esse cognoscitur
qui meliora sunt ordine in fal
libili posuerunt / quicunque per
veniunt ad infallibilem finem
glorie vel penarum. Bonum enim est
quod creavit homines melius quam re
creavit. Bona est natura melior est
gracia. Bona est lex erunt non sibi
proferunt. Bona est activa vita sed
melior contemplativa / que sequitur. Bona
synagoga / sed melior ecclesia. Bonum
est omne quod in ecclesia / cum laborantes
operibus agitur / sed melius est quod in eterna
gloria percipiatur futurum / Hoc fecit ihesus
inicium signorum in Chana galilee
Et expone hoc propter peregrinum quod

e[st] initiu[m] ſignor[um] publice factor[um] et apparuit / q[ui]a q[ua]mvis d[omi]nus ūic
rit paſtorib[us] [et] magos ad p[er]ſ
pe ti[bi] hoc p[er] an[n]os erat notu[m]
Et hoc patet libru[m] de infantia
ſalvator[is] ſ[e]c[un]d[u]m ap[ost]ocriffum, i[n] q[u]o
multa ſigna loq[ui]t[ur] a xp[ist]o facta
i[n] pu[er]itia / vel hoc p[ri]m[u]m d[ic]it p[ri]m[u]m
ſignor[um] factor[um] i[n] cana galilee
ita ut no[n] negetur alibi p[ri]us
feciſſe ſigna / Et manifeſtavit
gl[ori]am ſua[m] .i. gl[ori]oſ[am] potentia[m]
ſue d[iv]i[ni]tatis / vel latente[m] d[iv]i[ni]tatem
ſua[m] vn[de] eius i[n]itiu[s] ta[m] p[ar]vi
erat au[tem] hoc nota ſu[n]t p[er] verb[a]
[et] b[ea]t[u]s q[uod] nathanael / q[ui] erat
de hoc caſtello chana q[ui] ſtupens
d[ic]ebat v[n]de me noſti / [et] dixit de
ih[es]u a nazareth / p[otes]t aliq[ui]d bo[n]i[m]
eē / Et crediderunt in eu[m] diſci
p[u]li eius .i. ſir[m]i[us] [et] alti[us] cre[di]
derunt i[n] eu[m] Sepe e[ni]m abſo
lutu[m] i[n]... vel po[s]itu[m] / po[n]itur
p[ro] p[ro]pato[r] / [et] v[er]titur ſp[eci]aliu[m] / hoc
modo loq[ui]tur / q[ui] gradus c[om]para
tivus / ſic ſe h[ab]et reſpectu ip[s]i[us]
c[om]parat[ivi][^1] / [et] hoc modo ſe habuit
p[ri]or fides diſcipulor[um] reſpectu iſti[us]
de q[u]a h[ic] d[ic]itur / ad q[u]a[m] fide[m]
nu[n]c p[er]venit [et]c[etera]

Cum deſcendiſſet ihc de monte ſecute ſunt eum
turbe multe ma[tthei] viii[o] [et] luc[e] v[o].
Supra ma[tthei] iiii[o] xp[ist]us aſcendit
i[n] monte[m] diſcipulos docturus

ſtatus eius legem p[er]fectionis di
xit b[ea]ti paup[er]es ſp[irit]u [et]c[etera] nu[n]c
deſcendit / ad turbas [et] ſanat lep[ro]
ſu[m] ne ſ[o]l[u]m plus d[ic]eret verba eius
ſunt magna ſ[ed] op[er]a p[ar]va.
Dicit e[ni]m magna no[n] ē magna
ſ[ed] fac[it] ig[itu]r nu[n]c curat lep[ro]ſu[m]
ut magni[s] doctrina maiori[bus]
miraculis videat[ur] [et] c[on]firmat[ur] vn[de]
exponit / Cu[m] deſcendiſſet ih[esu]s
de monte / i[n] q[u]o ſermo[n]e[m] fecerat
de b[ea]titudi[n]ib[us] / q[ui]b[us] o[mn]ibus lep[ro]ſi ca
pere n[on] videbat[ur] / ta[m]e[n] lepra[m] cor
pale[m] mu[n]dat o[st]endens ſe ſup[er]
v[er]ū[m] h[ab]ere p[otes]tatem. Vel aliter
put d[ic]it haymo. Mons i[n] q[u]o
d[omi]n[u]s ſedebat celu[m] ē iux[ta] illud.
Celu[m] m[ihi] ſedes e[st] / I[n] q[u]o
monte aut[em] d[omi]n[u]s ſi[n]g[u]laritate[m]
me[n]ſe q[u]a[n]titate[m] aſſumet / cu[m]
i[n] iudea notus erat. S[ed] poſtq[uam]
de monte ſue d[iv]i[ni]tatis deſcendit
[et] quantitat[em] me[n]ſe ſi[n]g[u]laritate[m]
aſſumpſit / magna t[ur]ba c[re]dita
e[st] eum / p[ro]p[ter] [h]um[ani]tatem. Et ecce
lep[ro]ſus ve[n]iens adorabat eum
dicens / Circa ſup[ra] ma[tthei] / Ideo d[omi]n[u]s
deſcendit de celo excelſo / ut le
p[ro]ſos curaret / [et] q[ui]a iſte lep[ro]ſus
gr[av]i[us] erat / io[] i[n] monte[m] no[n]
aſcendit Dicit n[on] ſp[irit]ualis le
p[ro]ſus / g[r]avat[us] p[e]c[ca]tis / mortalib[us]
q[ui]a du[m] talis / i[n] celu[m] aſcendere
no[n] p[otes]t / vn[de] p[ro]ph[et]a q[ui]s aſcendet
i[n] monte[m] d[omi]ni [et]c[etera] / Innocens ma
nib[us] [et]c[etera] / No[n] e[ni]m aſcendit q[ui] d[omi]n[u]s

ſtus eius

[^1]: ꝓpinqui

sensus eius carnalium vicio(rum)
lepra e(st) corruptus / non enim bo
nar(um) rer(um) / sapore p(otes)t sentire
qua(m)diu delectat(ur) in malis / q(uam)
diu delectatur / ip(su)m malu(m) bo(num) (et)
delectatio n(on) est / Tunc incipit ad
placere ei bonum cu(m) incipit ei
malu(m) displicere / q(ua)nto enim diu
tius / quis detinet(ur) a lep(ra) sp(irit)ua
li i(d est) a p(ecca)to mortali / tanto am(p)lius
ruit in p(ecca)tum vij Greg(orii) xxv°
mor(alium) dicit Nunc p(ecca)tum q(uo)d
no citius penitencia tegit(ur) aut e(st)
p(ecca)tum vel causa p(ecca)ti / aut p(ecca)tum
et pena p(ecca)ti / p(ecca)tum enim q(uo)d pe
nitencia n(on) diluit(ur) mox suo
pondere in aliud trahit / sed tan
tum sit ut illud / n(on) solu(m) sit
p(ecca)tum / s(ed) etiam ca(usa) alterius p(ecca)ti
Hoc illo quippe vicio culpa sepe
orit(ur) / ex quo ceca mens duc(itur)
ut penis et aliis oriat(ur) / unde
p(ecca)tum q(uo)d ex p(ecca)to orit(ur) n(on) pec
catum tantum / s(ed) p(ecca)tum et pena
p(ecca)ti / ac demo(n)stat(ur) / q(uo)d iusto
iudicio / sup(er)atis delictis cor
peccantis / ita obnubilat ut
etiam precedentis p(ecca)ti / merito
in alia cadat / p(re)ire(?) g(e)n(er)o(?) p(ecca)ti
meritum / p(ecca)tor(um) sub p(re)cipitium fo
vea tegit(ur) / ut qui malu(m) sp(onte)(?)
et voluntarie p(er)petrant deinceps
iuste in alia etiam cadant nes
cientes Et ponit ex(emplu)m effrena
ta ingluuies ventris / ad flux(us)
luxurie / carnis instigat p(er) petula(ntiam)
luxuria / sepe p(er) iniuro(?) tegit(ur)

aut homicidio nec h(uman)a(rum) le
gum vlacione puniat(ur) h(ec) ille
Ex hoc patet sup(ra)dictum q(uod) q(ua)nto
quis a lep(ra) p(ecca)ti diutius co(n)
tinet(ur) / tanto aliis p(ecca)tis sep
tib(us) plus gravat(ur) / Nam autem
lepra p(ecca)ti / vel leprosus p(ecca)tori
q(uo)q(ue) assimilet(ur) / p(ate)t quia lepra
membra ho(m)i(n)is putrefaciendo
corrumpit / et ip(su)m abhominabile(m)
facit / et despectu(m) / sic p(ecca)tum im
pios(?) Corrupti sunt et abhomina
biles facti sunt Et sicut vna
sp(eci)es lepre e(st) / alia levior / et
curabilior / sic unu(m) p(ecca)tum altero
vij Greg(orii) xxv° hoc dicit
Tribus modis p(ecca)tum co(m)mitti(tur)
ignorancia / infirmitate / et stu
dio / 2us e(st) g(ra)vius p(ri)mo 3us 2o.
Ignorancia enim paulus peccaverat
qui dicebat / qui prius fui
blasphemus / p(er)secutor et co(n)tume
liosus / s(ed) mi(sericordi)am (con)secutus su(m)
q(ui)a ignorans feci Petrus pecca(vi)t
infirmitate qui o(mn)e robur fidei
qua(m) v(er)bo p(ro)tulit / una vox
ancille / concussit / et deu(m) q(uem) cor
de tenuit voce negavit Stu
dio et industria peccavit hy
de quib(us) dixit x(ristu)s Si no(n) venis
sem et locutus eis no(n) fuissem
p(ecca)tum no(n) haberent / Nunc aut(em)
excusacio(n)em no(n) h(abe)nt de p(ecca)to suo
excusa(cionem) / et viderunt et oderunt
me et p(at)rem meum Alii sunt
enim in sciencia / qui no(n) solu(m) fac(iunt)

ſ pſecut beue agētes ꝛ que
ipi ſicce negligūt / in alijs de
teſtant / hor pctm nō ignoā
cia / nec infirmitꝭ / ſʒ ſtudio p
petrant. Hec ille / Iste lepꝰ au
helitu fetidu reddebit a ein
sicut mortuꝰ ꝯtagioſus dicat
Sic petcor puularz vita pxi
corrūpit vn vba. Sepulc
patēs e guttur eorz ꝛ vn dt
aug pctores / alios ad ſe tra
hūt incitāto / ꝛ adulacōe ꝛ
tot quos ad pctā eliciūt tot
qn deuorāt / qi in ſua ūitam
ꝯūtut. Tcāo lepra ultu dep
inficiāt / quia lepſu agſtrato
homi ſepeat. Sic lepra pec
aſpectū ſtorū anglorꝫ ꝛ hoī
/ quia hec lepra eiciat angelu
de celo / adam de tereſtri para
ſo / ulcis eiciat omes pctores
de iſto mundo p morte / tpaler
ꝛ recludet eos / in domo lepsorū
in inferno / dt. xiijo. Exibunt an
geli ꝛ ſepabunt malos de medio
iuſtorꝫ / ꝛ mittet eos in camī
ignis. Et dicit crisoſtꝫ. q iſte
lepſus adorabat eū. Marcus
addit / q genu flexo / lucas q
pcidit in faciē ſua vn dicit
Bymo li. vo. ca. bo. Cultu la
te adorabat eum / p quia cred
dit ſe poſſe ꝯſequi ſalutēz / ſet
ſe pmo homēz / xpm vō deū ꝛ
hoīem fatebat / ꝛ nō ꝯfiteba
q xpi e tam potens affecta
volūtatis / ut omīa q velit

poſſit pficere vn ſr. / Dne ſi vis
potes me mundare. Origenes
dr quaſi dicat pmo naaman
pnape Syrie p heliſeū pphā
a lepra mundaſti in yordane
ꝛ mariam ſororē moyſi / Ergo
me potes / nō dicat ſi deūm
rogaūs / q ſibi totū attribuēs
de quo dicat potes vn Bymo
Si vult pt / ſi pt vult / ſua volū
tas ſua potentia / e nichil eni
vult q nō pt ꝛ nichil facit
inuitus ꝛ cordiatiſſia e orō
nec patit repulſam / ſi tantū
q dūs velit peat / vn nec
alia importunitꝭ ꝯpellagat omīs
in ſlecte poſtulata. ꝯcedere
valent / quia ad ſua voluntatē
refert q petat petita relata.
/ in volūtatem rogatt illas aliqs
inas ꝑ. patt / ꝛ reprehēſiōe caret
/ omībꝫ licita e / ꝛ ſi nō admitt
iuſte tamē porrigit. Deprecare
omībꝫ e ꝯceſſu / Dne ſi vis potes
iū q quod ꝯferre / nec nō
more mre ꝯſpirados ꝯgruē
libn ponat / ſi vis potes me
liberare / q ſe deus dcaruit
q eui ſet / ſin aut poſtu
lato tenuit i vanū / hoc eiuo.
mardocheus / pplo ſuo ea dām
pctes fūdebat dicens / Dne rex
omipt / in dicōe tua cūcta poſita
ſunt / ꝛ nō e qui poſſit reſiſtē
tue voluntati / ſi decreuei libare
iſrl / ꝯtinuo liberabit. Et dicēdo

ſi vis 2a diſt / no dubitat de
ſua volũtate ad ee pati bonu
/ qr xp(ist)us eu ſit ſumme bonus
nocua no vult dic(it) cr(isostomus) / ſi-
phus petit no em omnibus
prodeſt / corpalis ſanitas vnde
iſte lepſus / neſciebat an ei ex-
pediret / hec corpalis ſanitas
q(uia) timeo cr(ede)re eu nunc dici
homis ſolebat / ſcire aut indica-
ne eius / no e homo / qr hoc
aplus ignorauit / cu ter petiuit
dn̄m ut diſcederet ab eo angelus
ſathane. Et in hoc iſte lepſus
dedit nobis doctrina / q(uod) cotidianis
omnibꝫ / p(ro) p(ro)babilibꝫ q(ue)rimonijs / ut
auferendis impedimentis / ⁊ omnia pe-
tenda / in ſua voluntate referendi
vñ dicat hic origenes / ſupp(ro)na
cingꝫ infirmi / corpalit ad dn̄m
voluiſti / due ut hec i mundiſſima
lepra / vl alia infirmitas ſup
me veniet / aut p(ro)p(ter) mea pctā
/ ut correpti penitentiam / ſiu apter
tua ſa(n)ctitatem / ut mirabilit me
mundans glificari. Si ergo me po-
tes me mundare / in ad bñficiu
/ tibi ad laudẽ / videntibꝫ ad mira-
culu / ⁊ p(ro)ficiendi doctrinam / ergo
plures a lepra mundaſti / Ad i-
ſtar ergo nos lepſi pctōrs cũg
adeo / qui ſanat omnes infirmitates
nr̄as / dicamus ꝑ ſbi c(on)fite-
do / ⁊ ſanitate poſtulando iter
c(on)ſumus in hoc mundo Due ſi
vis potes me mundare / vñ dicit
crisoſtomus de hoc ⁊ habent uba de-
uina. ... i ſiuia / Nunc ergo. Si

recorderis pctōꝝ tuoꝝ / ⁊ ſcripte
ea i c(on)ſpectu dei p(ro) iniquitatibus cle-
mentie diuine ſupplicando tuis
ea delebis / ſi aut nunc obliuiſ-
caris tuoꝝ pctōꝝ volens te
coꝝ recordabitur / nolens qui i
toto mundo / publicabuntur in c(on)ſpectu
om̄i tam amicoꝝ q(uam) inimicoꝝ
⁊ ſanctoꝝ angeloꝝ / vñ ii. Reg
xii°. Dixit dn̄s ad dauid. tu
fecisti pctm̄ ſecreto / ego hoc
tuctis manifeſtabo / Eſt em pctm̄
magni torporis / ⁊ magne ne-
gligentie / ee in mundo ⁊ nolle
mundari / nec uelle c(on)ſiderari ma-
culas ſue turpitudinis vñ aug
ſup pſ°. xxxvii. diſtu / Hoc qſum
dn̄m ⁊ audiuit me d(icit). Ita q(ui)
gaudent / cu intrent cor ſuu
⁊ nichil mali ibi inueniunt / q(ui)
em hnt malas vxores nolunt
intrare domu ſ(ed) exeunt ad
foras ⁊ gaudet / qui aut veniunt
hora intrant domu ſua cu
triſticia / qr intrantur ſt ad te-
dia inimica ⁊ amaritudine / ⁊ ad iuſti-
tates no em e domus c(on)poſita
ubi inter vir ⁊ vxorez ſunt conti-
dianas inuria / melius e em ad
trinit / ſi ergo miſeri ſunt illi q(ui)
redeunt ad p(ar)tes ſuos ⁊ timet
ne aliquibꝫ p(re)latoribꝫ / ſine
cunctant / q(uan)to miſeriores ſunt
qui ad c(on)ſciam ſuaz redire nolunt
ne ibi litibꝫ / pctōꝝ cunctantur
/ ergo ut poſſit libens redire
ad cor ſuu tum munda illius.

Et orā deū / ut mūdet quā
bet mūdo corde / rē aufer pⁿ
des cupiditatū / et auuiae malas
cogitatōnes / et orā nō solū
ad uisus auuicu / sʒ etiā i mūcu
aufer hec oīa / et tūc intra cor
tuū / et gaudebis / quia ipa mū
dicia cordis delectabit Tūc
eni venies ad aliq̄ locū ubi
e silentiū / et quies / et locꝫ e
mūdꝰ circūq̄ hic diceris / et de
lectat te cōposito loci / et ardes
q̄ ibi te cōtinet Sic ergo
hoc visibilis / te delectat mūdi
cia / qua te nō delectat mūdi
cia cordis / cū ī ipius cū dicta
cur te nō offendit / leua ergo
oculos ad deū et dic Exaudi
domi rē / Et imposito dicat de
siderās mūdari dñe si vis po
tes me mūdare / Et extendes
ihūs manū tetigit eū dicens
volo mūdare Ribanꝰ q̄ exte
dit manū / signū fuit liberali
i benefaciendo contra auaros / qui
nō extendūt manus suas ad
paupes mutuant in pⁿ vel
dicat de mulie liberali / manū sua
aperuit in opi / et palmas suas
extendit ad paupes Et q̄
tetigit / signū fuit vē humilit
contra supbos / et delicatos q̄
infirmos abhorrent / instricare
q̄ nō fecerūt / sicut vidue scā Eli
zabeth et Hedwigis / in legit
diquos pⁿ sbīs / cōfessis / lepsos
q̄ fecit fornie aut pⁿ uiro

audiens illorum cōfessiones pⁿ
cōsuli ad eos dimo mutuos ma
pⁿ pitia / et alia abeis / cōsti
tuta e leppi / Et q̄ dixit volo
fuit signū pietatis contra iudeos
qui tu possent curare / ex mi
n l adeo nolunt Et q̄ dixit mu
dare mipatē / i. sic mūdus
fuit signū diuine pietatis / que
pncipalit in infirmitatibꝫ / et oibꝫ
defectibꝫ nris dʒ / inuocari Et
hoc e contra incantatores / et carac
teres / qui plus credunt sup
sticionibꝫ dyabolicis q̄ deo Sʒ
quare xpc tetigit lepsum / cū hoc
ali ge cat / phybitū 2ᵒ qua
sepabant a cōsortio hoim / sicut
Elizeus lepsum vide noluit / sʒ
misit ipm ad yordanē / et
dicit plus dixit / nō veni
solue legē sʒ adimplere Rudeo
scdm origenes / xpc in hoc
nō fecit contra mentē legis pⁿ
hybuit eni lex tange lepsum
ne tangentes inquinarentur / sʒ
ipe habuit omēs infirmitates
sub sua ptate et nulla potuit
inquinari Sic tetigit ad deūdꝰ
q̄ oīa mūda sūt mūdis
cōmca / eni in inmūdicia i ma
culatos / nō inquinat / qua corpus
vnīꝰ meus e de pse alt nō
inquinat Sʒ quare cōtulit ubū
cū sūe oblacōne / ubo ꝓ ipm
pinare potuit dd 2ᵒ Crisos
tomo q̄ aly sciēt ipm ab eo
pinatu / et ipius ptate volūtas

qd pculiari / ubi asunt ppter lepro
sum / nisi in pacciu mundeant
ppter astantes / Et confestim munda
ta e lepra eius . i . leprosus a
lepra mundatus e vn Crisos-
tomus e latinus e ita uo civi
19 tate xxi si cruste loquitur / cum
nullum malum purgatio recipit
/ quia caret sua positione / sed
ni bona purgare a mala / uo
cm illuminare tenebris / sed fugat
a luce / uo go mundatur lepra
/ sed leprosus a lepra . Et non ut
dicat confestim / super quo dicit hic
origenes / dequo leprosus iste sua
attribuit / ideo xpus sanatione
uo distulit / uo fecit ut mali
medici / qui sanatio differunt
causa lucri ut in fine estimet
cura difficilem et ingenium sotiler
/ sed statim sanavit / De quo ps cp
illa in quibus / consistit iustificatio
eeuitia / ut sunt gre infusio et
culpe / remissio fiunt in instanti
/ quia in eo instanti e tacere
tenebrarum depulsio / et ipsius il
luminatio Et ita vult Richardus
sup . iiij . d . xvij . q . iiij . et . vj .
Item nota lepra spiritualis pluribus
modis curatur / primo ablutione
de quo . iiij . Reg . v . ubi naama
syrus lavatus se septies i iordane
mundatus e Sic peccator a lepra spiritua
li mundatur ablutione baptismi
uel lacrimarum precedentium abitiori
contritione Apok . j . Sed curatur
confessione Luc . xvij . Dictum e
leprosis ite ostendite vos sacerdotibus
/ qui dum irent mundati sunt
per quod innuitur peccatorem confessio
pr quod ostendit quia sacerdoti pro
lo eum proposito confitendi remit
titur peccatum / et purgatur lepra
spiritualis / vij pro . sed dixi confitere
Et ideo antequam illi venirent
ad sacerdotes mundati sunt in signum
tamen cum proposito confitendi / Tertio
curatur separatione ab hominum consor
tio / quia in lege leprosi separaba
tur unde et soror moysi maria
tra septem diebus fuit posita extra
castra / propter peccatum detractionis
quod commiserat contra deum / et moy
sen facta leprosa . num . xij . Sic
peccatores mundantur / declinando
aliorum consortia / cum separantur per
cogitationem ab aliis vnde dicit
paulus . j . ad Corin . v . decartu
lingue tendere purgatione i multa
tu carnis ut sponse sulg fiat
inde dum vir vnu v / facit de
sua cogitationis / cum ut me
dicalis li . vj . Quarto curatur ab
in clusione sui absconsione / vn
cum moyses / et abscondit manum
in sinum que facta est leprosa
mox facta e sana et munda . exo .
iiij . Sic abscondendo se a ma
lorum consortio et consilio / et claudendo
se cum bonis fugiendo omnes

occasiones / pro quibus cruciantur
aliquam spiritualem. Ex hoc patet
quod aliqui lapsi iusti consistentes
in claustris sepe cruciantur. Secundo
cruciantur tactu ut habetur p3 xxq°
addite / quod duplex est tactus dei
unus suavis / qui tangit filios
suos in pura perturbationes
et flagella ad probationem / Gen. xx
viij° ubi ysaac dixit ad iacob
accede huc ut tangam te fili
mi / et probem an tu sis filius
meus. Alius est tactus gravis
quo tangit impenitentes
pro meritorum. Job. xix° miseremini
mei miseremini mei saltem vos amici
mei / quia manus domini tetigit
me / Secundo tamen flagella
vel infirmitates / que immittit
vel venie punitur / sunt peni-
tentes sunt satisfactoria patet
Dicit Richardus super iiij. di. xv.
Sustinentes flagella sine in [illegible]
pt. separatur iustatur quod dicitur sunt
omnia illa que deus infligit
super actionem in iusticiam quod dicitur sunt
aliqua / que fiunt deus a
peccatoribus / in fligit iuste punitur
non satisfacit ea in sustinendo
patienter / subiungo qua patiens
tamen / quia ut sic voluntate
sustinet illa quod cooperatur. ad ea
tamen actum principium apportet
aut quod voluntas / sit principium
actum in ea illis / qui aliquid meret
consequenti tamen voluntas sustinet
ea patienter sustinet / et tenetur

remissionis pene / sibi debite
pro suis peccatis / tunc ut sic sunt
taliter sustinentia satisfactionis
materia / sed formaliter ipsa satis-
factio / in actu voluntatis consistit
Et ait illi ihesus iube plenum
di. xvi. / sed in actu quod factum est
Secundo quare hoc prohibet dicto quod
id est prima 2a et tertia / ut ibidem
eius / que alios impedit non
docuit vitare ostentationem / et vana
gloriam. Beda id est secundum propter
facti sufficientiam / quod non erat hoc
ante miraculum vocabulum propriam
quod privata et corpore videbatur. Tertia
id est Ambrosius propter ponere ardentium
magis multum credentibus / quod prefa-
cionis sunt 2a et quod ipsius dixit
thome / quia vidisti me thoma
credidisti / beati qui non viderunt
et crediderunt. Secundo quod opera dei revelare
est honorificum. Tho°. xii°. / qui
prohibuit eum salvator. Fuerit
Christus non simpliciter prohibuit
sed ut aut quod ostendit se sacerdotibus
venire dicit / ne forte sacerdotes
occasionem sumerent detrahendi ipsum
legem pro odium et in inimicicias
Christi ipsum de templo tamquam leprosum
expellerent / non reputantes ipsum
mundatum. Secundo nomine iste leprosus
fuit transgressor precepti / quia
mathei vel dicitur / quod hoc predicatur
ubique dicitur quod tertius est precep-
tum primum obligationis in quo
est voluntas domini de actu perfecto

Secundum preceptum temptationis in quo
e voluntas dni de preparatione ad
actum / ut p3 de abraha r(?) spiat
que precepit dns offrri Gen. xxij°
Tertium e preceptum instructionis
in quo e voluntas / dni non ad
actum / sed ad aliquam rem illum / ut h3
ubi dns docuit phariseos pphylac
terija / leprosis sanitatem(?) non divulgare
bona opera / propter ostentationem / prima
duo precepta implenda sunt di
recte / tertium non dure(?) Sed illud quod
in eo prtendit p(?)t impleri / sine
transgressione / quod voluntas pre
cipientis e attendenda / Sed vade os
tende te sacerdotibus propter legis im
pletionem Leuitici xiij°. et xiiij°.
quorum erat discernere lepram r(?) statuit
ad eorum arbitrium leprosi ab aliis
separabantur / ita non sine ipsorum in
dicio ad consortium hominum sanorum ad
mittebantur. Sed videtur quod non
sufficeret mittere eum ad sacerdotes
cum ipse esset dns legis / r(?) supra
legem / r(?) leprosus iam esset mundatus
Dico quod hoc fecit propter tres rationes
secundum Jeronimum. Prima propter humilitatem
ondendam quo ad nos r(?) honorem
quo ad sacerdotale officium. Secunda
ro ut ipsi sacerdotes scientes le
prosum / a xpo curatum / si crederent
salvarentur / si non crederent / in ex
cusabiles redderentur. Et ne dicere
possent / nescimus quis e ille qui
in terra una mandat e operatur. Tertia
ro ne possent dicere ipsum arguere
ut legis transgressorem / Et offer
munus tuum quod precepit moyses
in testimonium illis Leuitici xiiij°.
preceptum erat illis offerre duos
passeres / vivos / r(?) hoc precepit
duas ob causas / primo ne simularent ceremonias
ignorantia / de burnttis(?) carnationibus
conuenirent enim / multi constituti in
infirmitate ex devotione / r(?) multa p
mitte / qui post liberationem sunt
ingrati ut dicit Aug. homines
ut plurimum qui et ciuitat dei se
miseros / sed post convalescentiam
hebetantur. Secundo mandat xpus
ut simulata dicit fecerat potius
laudis gloriam deo / quia sicut
deus ipsi misit infirmitatem r(?)
abstulit / sic r(?) ad hunc facere sit
Secundo nos iubemur offerre munus
secundum origenem / ut omnes qui viderent
eum / munus portare crederent
miraculo. Tertio secundum theophilum
r(?) Aug. / quia sic propterea sacerdotes
cognitis quod mundatus esset / a xpo
ipsum tamen in munus / propter adventum
xpi / crederent / si natum replicaverit
possit r(?) dicere vos autem tanquam
mundatum munus recepistis
r(?) ta me qui leprosum appellat
Et volueri que dicit / in testimonium
illis / sic dupliciter exponi / primo
ut hoc illis referatur ad sacerdotes
r(?) sit sensus illis .i. contra illos
sacerdotes / Si aliquis vellet te
appellare / ut in munus contradictio
habent / r(?) exponitur sic / ut munus
oblatum sit in testimonium curationis illis

scilicet caritatis / qui ipsum offendebant et non sit inde efficacius curatus quam pluribus dentibus / Tertia quae textum representet / addunt conditiones confessionis / primo enim confessio debet esse voluntaria ideo dicit va de quod dicit / non coacta quo usque ad te / venit vii psalmo. voluntarie sacrificabo tibi. Secundo aperta non accusatoria unde dicit omnes qui dicit clare dicit / et non in volumine verborum apostolus / dicit te quia confessio non debet esse de alienis peccatis / nec accusatoria aliorum / sed sincera / nisi in aliquibus casibus. Tertio integra non divisa. ideo dicit Lucas singularis / sacerdoti et intelligitur quia nulla consuetudo potest inducere quod aliquis / potest sine superioris licentia possit sibi eligere confessorem qui ipsum valeat solvere et ligare de privilegiis et re. Dicimus libro vi°. Tertia quae quod verum non confessi sacerdoti / quem sacerdotes parochiales possunt loco sui / vel sibi admisit / tenentur illi peccata eorum confiteri. Innocentius Richardus super quarto d. xvii a. q. 5. Secundo illorum sunt meliores / quia de illis non sunt rite confessi nec penitentiam proprie susceperunt / ut cum indicati sunt / peccasse ut transgressores / statuti de confitendo / quia ignorantia eos excusat / illa enim confessio fuit eis meritoria / non tamen ita utilis / sicut facta sacerdoti proprio.

clavium. Quinto confessio debet esse satisfactoria / non tantum verbo sed opere sequitur. Et offeres munus tuum vii psalmo Confitebor adversum me iniustitiam meam. Multi enim indicant se in confessione bene confiteri / sed non faciunt iustitiam et satisfactionem / qui sunt similes simiae / qui gustantes amaritudinem corticis in nuce / et non gustantes nucleum / et internam suavitatem ipsam relinquunt. Sic multi de timore satisfactionis relinquunt non gustantes consolationem internam seu remissionem peccatorum / et maxime illi qui sunt restitutores iniuste ablatorum non vere penitent. Sed penitens debet facere / ut bonus agricola / qui quanto laboriosius agrum suum colit / tanto pluribus fructibus domum suam replet. Ager iste est corpus / unum quod quanto plus colitur / penitentiae laboribus / tanto domus eius interior plus pinguescit virtutibus. Psalmo xxviiii° decor agri tecum / et propterea confitere domino tuo. Sexta quae textum ultra addunt quod minus tamen offendit peccato et satisfactio inmittitur pro culpa mortali / quae regulariter secundum antiquos canones durat septem annis / pro quolibet mortali peccato. Sed dicit Richardus d. xviii a. q. i. §. iiii°. De quo poene satisfactoriae infligende sunt in medietate / et poene iste arbitrariis determinate / non omnibus competunt

Isto valancie sunt 2ª arbitrium
preditis divina inmotione regu-
latum / sicut videmus / ex medico
variat medicinam / estimatur
in arte sua / contra aliter in similitate
2ª condiciones / loci temporis / et in fini-
no sequetur in hoc comprim arbi-
trium / sed arte in medicine / peritus
omnibus / que pensanda sunt. Et
sicut quis non dat medicinam
efficacem / qua posset morbum
curare / ne propter debilitatem nature
paciens cadat aliquam parte in maius
periculum currat. Sic peccatoribus di-
vina inmotione / diutius non semper
totam penam / pro peccato debitam, in qua
est infinitum / propter eius magnitudinem
despet et primam deminuitatur. Vel
hoc est contra iusticiam / quia vel quod
in alio / puta per indulgencias
vel elemosinas / vel in purgatorio
residuum complebitur. Aliam partem
huius ewangelii / declinavi quia
feria prima in quadragesima post
illam / quia hec pars sufficit
pro uno sermone etc.

Ascendente Jhesu

in naviculam secuti sunt
eum discipuli eius Ma viiiᵒ Mar. iiiiᵒ
et luce viiiᵒ. Continuatorem
hoc est commentis origenes dicet
dum cum multa miracula ostendisset
intrare ad mare ut ad hunc con-
tellacionem veniret ut in ubis
in alliis in opere mirabilior ap-
pareret / et ne plus diceret
magna loquitur et pauca facit
/ de quo dicit hic ewangelium et pla-
ides ad sensum moralem istos
stillo / de quo advertendum na-
vicula in proposito / per dictam animam
iusti. Pro. xxxiᵒ. Facta est
quasi navis institoris de lon-
ge portans panem suum. Un-
de dicit glo. ex. Sicut navis
institoris onerata mercibus / que
in patria sua habundant per
mare portat / ut illis vendit
cariora ad domum defferit. Sic
anima sancta, virtutum divicijs
gaudet / onerari / ut per eas vitam
eternam acquirit / dispiciens pro-
speritates / et fluxus huius d...
adversitates tollerat. Et de
longe portat panem suum quando
in omnibus operibus suis tantum
eternam retribucionem expectat
celum vini panemque desiderat
deprecans illius qui dicit ad
me omnes qui laboratis et onerati
estis / et ego reficiam vos / de qua
navicula in figura dicitur iii Reg.
x. Classis regis Salomonis
ibat in tharsis deferens inde aurum
et argentum dentes elephantinos
simias / et pavones. Tarsis enim
exploracio gaudii dicitur. Unde
navis ista / ac sancte contempla-
cio gaudii / de celestis deferet
aurum caritatis / argentum verbi pro-
bitur castitatis. Simias sancte
humilitatis / pavones id est varieta-
tes virtutum / huius navis actiona

de navicula

e spes/ gubernaculum precepta/ malo
ro velum voluntas/ que flata
spiritus sancti conflata/ nauem re
gunt/ remi iusticia et misericordia/ quasi
aqua temporalium abiciunt/ illa scilicet
iusticia reddendo/ unicuique quod
suum est/ illa scilicet misericordia de suo indi
gentibus impertiendo. In hac nauicula
sic disposita et talibus instrumentis
munita/ et ornata ascendit ihesus
id est gratia dei saluator/ Secuti
sunt eum discipuli eius/ Anima
nisi sequentur discipuli non ceciderunt
Luce xiiii°. Qui non baiulat
crucem suam/ et venit post me non
potest meus esse discipulus. Cum
enim saluator possideat animam
et in ipsa habitans disponit ipsam
ad sequelam/ et anima unioni
spirat ad obediendum saluatori/ quia
cor regis in manu domini/ et quocumque
voluerit inclinabit illud prouerbiorum
xxi°. Et hec disposicio ad se
quelam alibi vocatur tractus
cantica i°. In funiculis traham
eos in vinculis caritatis. Iste
enim est tractus delectabilis non
violentus. De quo Augustinus super
Johannem inquit/ Ramum viridem
ostendis oui/ ut trahas illam/
nuces pueris demonstrantur et trahitur
et quo currit trahitur sine lesione
trahitur cordis vinculo trahitur.
Et ecce motus magnus factus
est in mari ita ut nauicula
operiretur fluctibus. Circa hoc in mo dicitur.

In inchoacione bone vite primo
veniunt blandimenta dilectionis
in medio certamina/ temptaciones
in fine perfecte plenitudinis/ ut
in bono mundo/ vn̄ propones
sua fouet/ aura et dulcibus
blanditur/ quia quietatem prebet
affectibus/ in temptacionibus probata
tandem sentire requiete possidet
Sic primo ad deum conversis prestat
tranquillitatem/ pacis/ quo ad
exteriorem dona magne dulcis
deuocionis/ et lacrimas pro peccatis
temptaciones et tribulaciones. Sed
que est in preuenientibus per dul
cedinem prodest Gregorius. Sed in prin
cipia conuersionis/ seu inchoa
cionis bone vite/ amaritudo ex
temptacione/ de quo se quis/ non
longe recessit/ tempto eius
consolacione/ peccatorum/ et tercio
preteritum afflictionum/ ac preteritum
et redditur/ ad statum priorem
Sed deus suis electis adhuc
longe consistentibus occurrit per dul
cedines infundens eis deuocionem
et dans eis primos amplexus
Luce xv°. Cum enim filius pro
digus/ adhuc longe esset
vidit eum pater suus/ et misericordia mo
tus occurrens/ cecidit super collum
eius/ et osculatus est eum. Sed secundo
ne peccata temptacionum/ deficiat sed
redeuntes/ ad memoriam dei inuitat
et statum pristinum libenter colo
columbaris/ quasi tractus mellitus.

nuntur / ut redeant ad eundem
locum vii cap. xi°. Unde malo-
rum in mari post bonorum. Et hic
ordo patet de filiis israel / exeuntibus
de egipto quibus deus in principio
multa signa ostendit / in medio
vero tribulationes / postea introduxit
eos in terram promissionis. Item
dominus petro primo fecit gustare
dulcedinem / sue divinitatis in trans-
figuratione / postea permisit eum ca-
dere ad vocem ancille / deinde ipsum
perfecit dono spiritus sancti / ita ut
moreretur pro christi nomine. Item de
filio prodigo. sic habetur qui primo
dilatatus fuit multum postea cepit
egere ita ut ventrem suum siliquis
replere desideraret / tandem fuit
receptus in amorem patris. Hoc primum
dulcedinis designatur per ascensum
ihesu in naviculam. Secundus status temp-
tationis designatur per motum mag-
nitum in mari dicendo hic / post
nonus sicut magnum motum non
gemugit / ex vita tui sed cumulet
procellis. Sicut spiritualis temptatio
est multiplex / et ex pluribus causis venit
Prima est divine consolationis subtractio
que per hoc dormitionem domini insinua-
fit marco / designatur. Quia divine
consolatione / subtracta homo quasi
arundo / in palude a vento
tribulationis / agitatur et concutitur.
homo confortatus dicet ipse deus
michi adiutor / et ego despiciam
inimicos meos. Et item si ex-
urgavit ad cursum me castitas etc.

Secunda est bonum attendatio corporea
sequitur / quia divina consolatione
subtracta homo attenditur legem
omnem gessitur in bonis hanc
semel in se sentiens / dixit. non
sum ut heri / et nudius tertius i.
visit eum nec inest consuetudo
et divina cordis ita ut ad lacri-
mas / non compungar legere non libet
orare non delectat / ad bonum
opus piger sum / ad vigilias
somnolentus ad iram preceps. Et quia
hec temptatio communis signatur
per hoc patet ysaias xxx. lvii° et xvii°
capitulo. Ubi primum mentio de defectu
aque interposita / quam defectus
aque / significat defectum divine conso-
lationis sequitur immediate. Item
vii dicitur numeri xxi°. locutus est
populus contra deum / et moysen
tu eduxisti nos de egipto ut
moreremur in solitudine deest panis
non sunt / aque anima nostra iam
nauseat i. fastidit super cibo isto
levissimo. Tertia species temptationis
est hominum perversitas / quia cum divina
consolatio subtrahitur / et cum homo
attenderat de bonis operibus pagere
/ in illa dimittit / tunc placet aliquid
dicere. Et cum iste ypocrisavit
quod incepit non perficit / et de bo-
nitate / quasi malefactor / ab equalibus
corripitur ab inferioribus vilipenditur
in temptatur. in textu. Erat enim
illis ventus contrarius. Nota-
tur per hoc ventus est contrarie disciplis

Et in hoc seculo nauigantibus
cum xpo primo [illegible]ns e ventus
r hic e libido carnis / que virtutes
procellatur / r girat castus disci-
pulos seu castitatis / iste vero
deiecit domus fortissimam / r
suppsuit filiam sanctissimam
vn Job viii dicitur Tollet eum
ventus vrens r c. xxvii° Ad-
ducet dominus ventum vrentem et
siccabit venas eius Secundus e
ventus / vehemens / r hic est
ventus diabolice fraudis Job primo
Repente ventus vehemens venit
a regione deserti / r concussit an-
gulos quatuor domus / quia sepe
vna diabolice fraudibus / vita bonorum
sic concutitur / ut ipsum autentibus ·
etiam cardinalibus / ad vita per-
turbat / r aliquociens cribrare
conatur / Eiusmodi dominus sepissime
in electis suis temptacionem ad
bonum ipsorum spirituale conuertit
vn Gregorius in omelia Sepe con-
tingit quod qui / plus contemplacione
rapitur / amplius in temptacione
impie fatigetur / sicut sepe post
contingit / bene proficientibus / quorum
mentem dum aut compuncta afficit
a contemplacione / super se ipsam rapitur
statim etiam temptacione / pergunt ne de
hiis adeque rapta e extollatur.
Tercius e ventus circumferens r hic
e ventus glorie secularis qui circumfert
cor ad multos modos glorie vane.
hy sunt de quibus dicit

Judas in epistola sua c° vnico
Nubes sine aqua que a ventis
circumferuntur / hy tres venti sunt
in mente hominis / quorum quilibet
potest suscitare eciam in bono homine
temptacionis motum Decimo Bernardus
in bonis hominibus sic nequit preter inmo-
deratam / temptacionis motum / sed
mente e / si volunt dare vel ne-
gare consensum Ipse non dormiebat
Dicit Augustinus dormiebat corpore
sed vigilabat mente / dormiebat
corpore sicut fatigatus / dormiens
sedit / super fontem dicitur sed hu-
manum corporis humanum dormiebat
ergo corpore sed vigilabat mente
iuxta illud ego dormio r cor
meum vigilat / Et dicit Bernardus libro
c° xliii°. Dormiens illa in
naui / aliquis oudit insigne
virtutis / non solum in ipso quod sua
e virtus / sed in hiis sine accionibus
pilnator ad vite vincendi in forti
ad cautam profectum / que possit
aut fundat / preueniens in hac
vita / ut dein iniecta non in-
quietent / r pericula non pauescat
nec irruentem aquiete atque
tranquillitate deserat pacis Et
inquietum erat mare dormiebat
quod pilnator / agitabat corpori
pote procelle / r dominus dormiebat
irruebant in nauiculam venti
r dominus dormiebat Et inde si

in pace ipius obdormiusti atque
dormies omnis impetracionibus
et requiescas nec turbu'o. nec an
gustia / neque algor neque penu
ria / et sicut quod malum possibile
est evenire / non te deducet a quiete
que est cum xpo et in xpo / Et
sicut hic xpus dicitur dormivisse
ita alibi tamen bonus custos
nunquam dicitur dormitare unde
aug' sup ps'o C°. xx°. Ecce
non dormitabit neque dormiet
etc. sic inquit numquid impetrate mea
est / ut non dormiat neque dormiat
qui custodit me / ymo volo quod
non dormiat / neque dormitat
/ ergo illum tibi elige custodem qui non
dormit / neque dormitat / et non
movebitur pes tuus / deus numquam
dormivit / si vis ergo habere custodem
/ non dormientem elige tibi deum
Cum forte quisquam dicat ad hoc
dicas Ecce inveniam non dormie
tem .q. d. nullum Sed audi ecce
non dormitabit xpus enim custos est
Esto ergo israel / et habebis eum custodem
deus enim est israel ergo / videns deum
qui ergo videt deum per fidem spem
et caritatem / que in fide formata
includuntur habet sine dormitacione
custodem / Et ita si dormit fi
des tua dormit xpus in nobis
xpus enim in corde tuo fides xpi
est / quia apostolus dicit xpum habitare
per fidem in cordibus vestris et cetera

Et accesserunt ad eum discipuli
et suscitaverunt eum / d'. Origenes
ad literam quod discipuli tanto metu
erant tacti / et qui animo alienati
ut invenimus mente / et non modeste
aut leviter illi suggererent ut surgeret
sed turbulenter suscitaverunt eum
Et ideo ipse alloquens discipulos
xpi dicit / o venerabiles discipuli
domini salvatoris vobiscum habetis
et periculum timetis / vita vobiscum
est et de morte solliciti estis / et
mari creatorem presentem timetis
creaturam maris putetis ita
suscitari / qui non possit dormiente
corpore eius fluctus mitigare
Sed quid videtur discipuli parvuli
inveniuntur simul et adhuc in
firmi / ideo trepidant non dum vera
circum / non dum constanter nos pas
sio xpi / et nondum ascensio in
celum nec missio spiritus sancti pacita
mortalem dicit Ego libro ipse
Dormiens xpus deum permittit ut per
dit sequaces suos cum sunt
anni / ad potum / cum stare / cum
perpetuo / et ad virtutes / ut tunc
se ipsos cognoverunt / a virtute defi
cere / dicitur si ipsi qualiter diffiderent
recurrunt ad eum dicto^o. nos male
diffidit / aliquem qui confidentibus
in eum numquam defuit / et sperantibus
in eum numquam deficeret / Ex hoc dicit
dorm' sup luca nos insurgere
periculo tribulacionis temptacionis
vel persecucionis cuiusque xpus eos

discipulorum / de cordibus nostris debemus excitare salvatorem dicentes illud ps. Exurge quare obdormis domine / etc. Super quo dicit Aug. Deus qui non dormit qui custodit Israel / tamen nobis clamat Exurge quare obdormis domine / domine ihesu Christe qui dormisti / in passione iam nobis surrexisti / Sed gentes qui nos persequuntur / mortuum te putant resurrexisse te non credunt exurge ergo illis / ut intelligant quod surrexisti / et quesiverunt Dicentes salva nos perimus / Ubi li. iiii° ca° n°. Vult quod discipuli excitaverunt ipsum / clamoribus et tactibus Sic Christus spiritualibus clamoribus nostris excitatur dicente David. Clamavi in toto corde meo exaudi me domine Ille in toto corde clamat / qui Christum excitat qui omnem intentionem suam ad ipsum dirigit et recolligit Tactibus excitatur etiam Christus quia per opera iustitie facimus Christum ad nos evigilare et intendere super tribulationibus nostris ut nos liberet a vexationibus Sciendum tamen quod deus aliquotiens solet differre clamores / ut crescat eorum merita tribulatorum / unde Greg. in mor. / Cum enim sancti dei assiduis interpellationibus clamant ut liberentur / aliquotiens deus solet differre clamores / ut crescat eorum merita / et si tunc non audiuntur aliorum tamen voluntatem audiuntur

tamen auditur ad eorum voluntatem unde cum dilatione exauditionis meritum pertrahit / Sciunt plures motus / dispositiones ad aliqualem desperationem / ita ut tribulati intra se cogitant / et dicant Est ne deus nobiscum / et ne ita miseros ut de eo dicat / et si sic quod in magnis miseriis / nos sua presentia contineat. Tales excitant dubitationes desperationem et excitant spiritus qui sunt pusille fidei unde suffragatur / ut id. Ex. xxxiii° Miserebor cui voluero et clemens ero in quem mihi placuerit Et id. ad Rom. ix° Non volentis neque currentis sed dei est miserentis Et illius cuius vult miseretur / quem vult indurat / i. divina permittit Super quo Greg. dicit unus usque ad finem vite / in bono perdurat / et in fine desperat dampnatur Alius semper male vivit / et in fine penitet / et salvatur Etiam tamen deus una manu flagellat et alia tenet ne cadat / nichil tamen debet nos commovere / Sed in omni tempestate / clamare cogitemus ad Christum dicentes domine salva nos / Et dicit eis quod timidi estis modice fidei Luc. xviii°. dicit Christus eis discipulis / ubi est fides vestra. Quia dicit Gr. certe fides non timeret / Sed fecit quod vellet ventum et mare placaret unde ca. xvii°. Gr. Sunt fides sicut

granum sinapis / dicetis monti
huic / transi hinc et transibit et nichil
impossibile erit vobis. Est ergo magna
fortitudo fidei in periculis que deus
permittit / infideles enim non temptantur
sed fideles quorum fidem deus sustentat
qui si debiles in fide fuerint superantur
si fortes omnia temptamenta superant
sed incitante gratia salvatoris. Unde
Beda li. v°. ca°. ii°. Si discipuli
tenuissent soliditatem terre descripsissent
pericula marina / qui fidei et virtu-
tum stabilimenta receperunt ideo
devincunt mundo et viciis bellum
/ sed contra virtutes ad fidem nulla sunt
compendia evadendi / Extra fidem
et virtutes omnia minantur annue
ire / naufragium et sic ostibia
pateant desperato ministerio commutes
in virtutibus atque fide horum natura
est sentire gratiam / et ce in bello
ad visus adversitatem bonis.
Hii qui fidei et virtutum donum
invisibiliter intuentur / sentiunt inhabi-
bita placitos eorum hostes
/ quos primo dein fugere cerno
res / unde dicit Augustinus. Si ergo in
necessitate et periculis fortitudo
magna est ut videtur cum fide que
tollit universa / multomagis
contra delicias et luxurias for-
titudo est magna ne misceantur
diabolus incidat. Ostendit reprehenden-
dum deus discipulis / cum timent in
periculo sicut nave / et timor natura-
lis non videtur in se cum tunc pati

Audet terras et deus rediguntur
quia in dubietate debant operibus
sed et christus sustentare posset
imparat / mare plus et dor-
mies / unde timor nature non
temptatur meis / sed modicitas
fidei / unde Augustinus in persona christi
alloquitur discipulos dicens Si
potentes me super terram ostenderit
quare non credit et etiam in mari
potens sim. Et sic tamquam domi-
nus et creator omnium / me suscipit
quare non credit / et ea que ante
facta sunt / in mea hora presente
etiam enim pusillum credit ar-
guetur qui nichil credit con-
dempnabitur. Tunc surgens im-
peravit ventis. Terras cum magna
tempestas fuit in mari non
statim simul cessit / sed sumatque
sic hic ad imperium deus statim simul
cessaverunt / et tanta facta erat tranquil-
litas / qualis non fuit ab initio
creationis maris / ut nec vesti-
gium turbationis appareret / Hoc quoque
arguunt creature irrationales in
obedientes / eo quo insensibilia
obediunt creatori / unde Beda li°.
iiii°. ca°. vii°. dicit. Demil et
cum obedierunt omnia viventia
homini per obedientiam suam
ad deum / et ita obediunt helye
ignes / quia ipse deo obediuit
/ et in non reviuentes fecit iterum
deum / quia ipse erat homo de-
dimus illi. Et tu obedire deo.

de celo potius ignē ad notitie
inscriptionē tuorū preceptorū con
wi sibi subditi c'ant & demones
subiciant vel deo / subiectos Et
magnus macharius athanasius
tecum demones / legitur habuisse
quinquaginta annos ad temptationem
quos p⁹ resistenciam tanti
temporis / habuit ad obedientiam
& subiectionem eius precepto tecum
machario fecerunt cenobium
cum omnibus officinis / & duxerunt
aquas alonge / per aqueductum
Ex hoc facto non plus istum
ad obedientiam sed ad potentiam
tenendam in aduersis vyorig
nomine dedit eum pb⁹ dia
due doctrinam / nobis ut in
tribulatione / contineba pacem
teneamus / stabiles simus fidem
non deseramus / & si omnis ille
mundus tamquam mare ebulliat
et in fluctus consurgat / & si oes
venti / & vertigines demonum
undique seviant / & si omnes
principatus / & potestates mundi co
nentur / & intimos virtutis
spiritus ut furiant sup stos
nolite timere / nolite deficere
omnes eum quotiens magnam
tela fidei / cum deus pcut
undosum natantem mundum re
ipse dominus dominat prosperius
mundi tollerantiam & pacientiam
expectans vel imperiorum / pium
regisionum attendite ad eum ala
criter orando cum apostolo &

Domine dne quare obdormis
dne et / ite domine dne ad
nuntia nos & libera nos & / Cui
concordat Cymus libro · v · ca° no
dicens / venti sunt valide hoc
tempestates mundi velud mare
undique seviens / molestie contrarie
que mundo superiore / arcent reg
nos habeant / que iuste retinere
debeant / tamen cum prosperitate
concipiunt maxime / tamen iniquitas
male agendi accepit facultatem
Et velud ventorum flatus huius
ptate recludi / non putet hoc
plus dne desup comminatur
/ ut aut animalis instabiles resi
leant aut iusta demum sustine
ant ultionem deus impare pt
hominum cordibus / nisi solus deus
/ quis pt mutare corda hominum
nisi deus / qui condidit eius
odium & amorem in eis reponere
pt / in altitudine / aut cocis ausere
nisi creator omnium deus / Tyrann
imperatores aut tirannidem in ulta
imperantes / sic corda hominis non
mutat / quibus mutata / videant
cum eorum iussa compleant ¶ Et
statim facta est tranquillitas magna
Post ista bella clerici tam pia le
sed finalis tranquillitas mentis
quia p⁹ mundum / sic dulcius
p⁹ medium magne tribulationis
ecclesie dei & discipulis xpi
finaliter permanet tranquillitas
deinceps dicitur · i · ad Cor · x · ita me

Fidelis deus / qui no patiet
vos teptari sup id qd potest
s; faciet cu teptatoe pventu
app^{s}. vos talit admiane / ut
ipa teptato / pveniat vobis
ad augmetu miti / ut possitis
sustinere .i. teptatoib; pvalere
Et ideo dicit Aug. Cu dat
dyalo teptandi licencia dat
iuuaz temptato / z resistendi
fortitudine / z pt qmus tumulu
xotinus senciat / tn intrio qetus
manet / qn no cadit abbita
vtute. Vn nota q̃ ista signa i
tue tranquilitat. Pmu e pua
z ita mētis qstia qsta deq
dicit Aug. Si veniat flumin ul
venti / z s; totus mūds cos i
pugnauit / no timebut / q
fundata sunt sup firmā petra
Sz ny ista fidelis monet vn
de qtistatib; ny regione hostiu
z ny pace dicit leuit. xxvi.
Terrebit cos sonitus folii volant
z ita fugiat qsi in gladiu cadut
nullo psequēte. Scdm signu
e vtutu / chimdaia ut pfa
milias / scitur vivit cu dommi
sue de natūe pvidet. Sic ho
vtuosus. Tcm signu e co
cordia viroz interioz / q cu
volutas obedit deo custodie
do eius madata / z psequē
cius z sensualitas obedit
volutati tuc e pax in pte.

Pax multa diligetib; lege tua.
Porro homines mirabant dice
tes qualis e hic q venti et
mare obediunt ei. Virgenes
qualis e iste maior moyse
qui pcussit mare cu laboe
illud diuisit. Exo. xiiii. Potior
e elya qui cu melote id e
pallio yordane pcussit / iiii.
Reg. ii^{o}. ppc pricipiu. Iste vo
vno ūbo madat illis reb; q
no hnt ūba z obediunt ei / z q
no hnt auditu ei obtepant
z carētia intellectu inclinat
iubent ad qfusioz mortaliu
q hec data sunt ūba / audit
z intellect / ad similitudin cētor
gdit / hy soli resistunt / hy soli
inobedientes / sunt ideo soli in
medio / qtpnabit tanqua
detiores insensatis vn nos no
sic s; liberatori de angustys
z tribulatoib; gras agas q
ny nusit z quia defendit / z q
liberauit / z placauit potestaz
z magnitudine eius qsiderantes z ip
sup oina creata laudib; ex
tollentes z benedicentes cu ny pla
ctis. Amen. etc.

Simile est regnu
celoz homini qseminauit
bonu seme in agro suo. m^{t}. xiii^{o}.
nota. 2^{m} Greg. q ecclia militas
dicit regnu celoz / Primo p

dei inhabitacionem per graciam
et sacramentum eukaristie apostoli
vltimo Ecce ego vobiscum sum
usque ad consumacionem seculi / 2o
per illuminositatem qua ea
sunt virtutibus celestibus sapiencie
claritate et honestate sple-
ndorem operibus et exemplis
de quibus dicitur actuum v. Vos
estis lux mundi In ista ecc-
lesia ecclesia prelati maiores
sunt sicut sol in celo qui
illuminat alia sydera et ab
aliis non illuminatur / Sic ipsi
verbo et exemplo et bone vite
alios illuminantes non debent
indigere aliorum inferiorum
illuminacione / Aliud est lumen
illuminans et illuminatum ut
luna et hii sunt prelati mi-
nores quia eorum est a su-
perioribus lumen recipere et
inferioribus refundere / 3m est
lumen illuminatum et non illumina-
ns sicut sunt stelle hii sunt
boni layci qui illuminantur a pre-
latis sed ex officio alios non
tenentur illuminare / 3o est ami-
licans dicitur regnum celorum quia
mica datur a homini facie spa-
ciosa / mediatoribus quibus
quemenne possit ad regnum
celorum Item secundum quod iste
parabolis non sit comparacio quod
ad personam sed negocii adiu-
ncti et ideo exponebimus
Tale sicut est regnum celorum
id est opus sicut mediacionis ami-
citatis simile est operi cooperatoris
seminatoris seminanti bonum semen
unde sermone libro xijo Beatus
est filius hominis ihesus xpistus qui
missus est a patre seminare in
agro hominum mundi qui ager est
totus homines inire curacionis
gubernacionis et redempcionis
Quicquid quod aliquid agit ab eo
quo ipse creavit agit et
agit quoniamque nobis intimo
cognito timatur vel firmatur
Quicquid est pater operatur et ipse
deus seminavit semen bonum
qui creator omnium deus bona
cuncta creavit quia vidit deus
cuncta que fecerat et erant
valde bona Unde Tercia natura
seminavit tota trinitas Pater quod
eructavit cor eius verbum
bonum id est filium et tria dedit
sanctum suum / 2o filius patris
seminatus in vtero matris de-
trina emanacione seminatur / 3o
spiritus sanctus ab utroque procedens
in cordibus fidelium omnium et prius

aplorum caritatem / seminat quia
apparuit aplis in despectu li
guis act iio. Sta hoc nota xpus
seminavit tr semina / vbu vidit
in mundo / vm nisi eos seme
e ubu dei ly v. ro in spolo
pane vivit ho / Ecdo semina
fideles homines in eccla dagno
et nisi / boni seme sunt filii
regni vm Math xiii usque fi sem
aut homo honorabit hoc q dicit
demum / seme aut hoc honora
bitur / tp pcit madata dei supra
quo dicit Cyrus Beme cp ho
norabitur sunt filii timetes deu
docti seme ubi dei / q aut
honorabitur sunt zizania dy
spicta supspicta / sz nec q dei
timore carentes eius mada
ta pficiunt Tcio semina uitu
tes in anima et hui seme sz
virtutu grana sunt multiplicia
sz castitas fortitudo ceterisque vir
tutes. Caveat ergo ala q suscs
pit q virtutes semina ne pereat
sz studeat omnio ut gignet p
recta desideria vm legitur ponite
hoc sup cor vrm / ia cui seme
ingitus est ¶ Si studeat ut
semina floreat odoriferis bonis
opibus ysaye xvii. qui ane se
me tuu florebit / 4o ut fruc
tificent sibi et alye iterant orta
faciat fructu centuplu ut in
fra eos / vm pt. ponit hoc
seme i. bona voluntate qua

deus spe seminat in nobis p
gram vm Bug nolle i e nos
alibes arbitrio non deus velle
bonu / aut velle malu sed
tantu velle / velle bonu pfec
tus e velle malu defectus p
velle gram / cirans fecit ut
pficiat gram / salvas facit ut
deficiat ipm desse dicit
Ex quibus colligitur cp occulte
habemus / libera voluntatem agra
bona cum vita mala / vm ad
Roman vii. velle in adiacet
pficere aut bonu no invenio
Cum aut dormirent homines venit
inimicus eius et sup seminavit
zizaniam in me. tota rabye
hoc primo ponitur. Cu aut
dormirent homines i. cu homines
erant negligentes / in bene opera
do et in custodie mandatorum
dei / pp in advertentiam periculorum
et ad eptorum primorum vm Syd
libro 3o Dormire homis e
in advertencia / periculorum et in
cautella / contra insidias hostium
invisibilium et tempalium quiess
in lecto tepido fumbus / peccatorum
et spiritus torrenus ignorancie
atque vanitatum mundi de per
colaribus / et asspo illa suavitate
odorum qui intiorem olfactu
avitatur vere distractionis autem
Et infra qui eum dormit in
tenebris e / in agendis nec cupiet

quid agat necz sciuta Si quis
ad usus eu parit in sidias a
bella aut si quis fuit ¶
Ex qua dormicione q mala fue
rint / secuta manifeste patet qui
voluit inbenis parit Ita
dormiens ^ in dans e ac si omez
vetustas abicasset / lectis / pps
rations amisit mestu / dories
semper in vilius puato Sz vn
venit ista negligentia a dories
ideo · ex quibz venit consubstanc
cione sensibilis dulcedo / qua
aliqui homines aut in diuinis ·
opibus quis tu adhuc sunt i
gra Et quibz in isto statu sb
tractionis / eius plus put
mereri / quia ista sensibilis
dulcedo inuitat homines ad bo
rquasi cooperat Sic exponit
Aug de platis pt Cu aut
dormiret homines · i · custodes
spuales / qui ad custodiaz et
cautela homiu in feriore sunt
deputati / r hij sut plati enic
negligentes ¶ Ex quo no plati
dormiunt tr · primo cu torpet
in subditorum correctione sz · quis
dicatur cur secura · ne des sop
nu oculis tuis ¶ Sic cu re
soluunt lasciuia ideo quia
nimis dicati tpus consumunt
in crapulis r ebrietatibus r for
nicacoibus vn Amos vi° · Ve
uobis qui dormiut in lectis
eburneis r lasciuiut in stratis
vris ¶ Tercio cu opprimu · culpe
ignorantie ut tamu minus no
valens latitur / r talis soporis
cedit plato / ad in famiaz r
turpitudinez ex signatur e Reg
iiii° · dcm noc pri inebriatus
r nudus dormiens iniuste fuit
a filio suo / cham Et subdit
cedit in ruina / qz sicut illa
inebriatus dequa dr · in · Reg · iiii°
dormiens oppssit filiu suu
Sic platus semper no pugnac q̄
uatus oppunit subditos suos
vn bii sequitur in lra venit
inimicus eius · i · dyabolus q̄ dra
minus xpi edm dei pp quere
volutate / quia volutas dei
e ad salua dus / volutas uo dya
a ad perdendu qz ut dicit Cyrug
li · vi° · ca° · iii° · opatoe dyabli
efficiunt filii nequa no efficac
di ptate / sz astucia suggerendi
no eni actione psonali dyabolus
nequa filius suprseminat int
filios regni dei Sz cu iurisibi
fallit / falsu pnd mistrans
aut cu timoe plus opprimit
a cu pinsso amore adno di
ligenda flectit / a plus accedit
in mimus sup ignis / pinsi
acre aut cu cotigerit ignis
amor dun in magnus Et io
dicitur supseminat · i · in agro ·
nimbi sup doctina r seminat
zizania · i · heresis In medio tritici
· i · in medio crii in quo xpc
seminat omnoda viritatez in agro

ecclesie homines predicando bonos et malos
sanos / in quo xpus per bonos semi-
nat / et in baptismo ab originali
mundat in agro are vicia et
peccata Et hinc concordat petrus
Rauennas dicens Superseminauit
zizaniam / inter katholicos here-
ticos prauos / inter simplices
dolum / inter innocentes nequiciam
seminare consueuit / non ut accipiat
sed ut triticum perdat Et abijt .i.
huiusmodi malis perpetratis latuit.
Et ideo dicit petrus Rauennas dyabolus
impellit ad malum / ut homo
cadat sed propinqua prostratum dereli-
quit. luce xi°. Et plagis impo-
sitis abierunt Hec ideo triplici-
de causa zizania in agro ecclesie re-
perit primo communi nequicia / 2°
occulte malicia 3° occultorum ne-
gligencia De primo dicit gregorius
assidua temptacione nos dyabolus
impugnat / ut psalte tedio vi-
cat terra autem maledicta non ces-
sat germinare / spinas et tribulos
Sic tamen corporis nostri concupiscencie
inclinatur ad malum De tercio hic
dicitur Cum autem dormirent homines
Dicit prouerbiorum xxiiij° per agrum hominis
pigri transiui et per vineam
stulti / et ecce totum repleuerant
vrtice / operuerant superficiem
eius spine Sed in hunc agri-
cultorem dicit mitte ignem cari-
tatis luce xij°. Ignem veni
mittere in terram Et ab isto agro

Isaac metebat .ij. regum xiiij°
Et succendit agros philistinorum
Hec ideo quia morte hec prima
semina fiunt cum vij dicit ysidorus
Cum lux veritatis abscesserit
ab eius aspectu mentem humanam et
que sunt diuine voluntati contra-
ria hec dyabolus seminauit
agendum ut tercia cum modesta-
mentum veritatis petrus / qua dyabolus
inuenit maculauit / ut maculatos
mentes / in quo plus veritate
est sedere et ceteri tunc afundamento
deficiat abijt vero superseminat
dolosi .i. dyaboli dominat in
potencia communicat / et efficaciter
quod cupit / non enim potest in tantum
homines / contra parere quando ipsi liberi
arbitrio uti possunt et quamquam ipse
maneat pietas euadendi et
conseruandi nouum semen ¶
Cum autem creuisset herba et fructum
fecisset tunc apparuerunt et zizania
Cum creuisset herba per profectum fidei
dicit v°. magister autem augetur herba cum
credencium multitudo et fructum fe-
cisset / per effectum boni operis / quia
fides sine operibus mortua est ¶
Jacobi ij°. vel fructum fecisset .i.
spicam vij Beda Cum ad perfectum
boni operis crescimus / ad spiritualem
profectum / tunc vero cunctos operatores
perfectione sollicitant Frumentum
in spica per fructus / nullus ergo
compositum / in tenera mente despiciat
quod frumentum ab herba incipit ut

gnum fiat hec ille. Cum appa
ruerunt zizania / per manifestacionem
erroris et predictum peccatum / sic eciam
fideles incipiebat infideles
apparuerunt heretici / qui prius
latitabant et peccata / seu peccatores
inter priuatos / et dolus inter sim
plices / Accedentes autem servi
patrisfamilias dixerunt ei domine
nonne bonum semen seminasti in
agro tuo. unde ergo habet zizania.
Ex quo nota quod angeli boni
et sancti homines videntes zizania
sic oriri cum tritico / velut confli
guntur et mirantur de mala volun
tate / Prelatorum igitur accedunt ad
deum / de nota ordine et modesta
consideracione / considerantes et requiren
tes unde sit origo mali seminis
Et hoc vult Beda dicens accessio
servorum patrisfamilias / sanctitas est fa
miliaritatis angelice nec sine
humane ad patrem omnium qui semper
sunt ad scriptum perfectis veritatem
potestatem / et contemplacionem benigne
prestat accessum / Interrogacio vero
cognicionem tantam quod et admiracionem pro
cedit. Cognoscentes enim summi dei
omnem creaturam / ab infinita bonitate
completam / et omnia bona facta a deo
et nullam esse mali factorem a domino
Et unde crescerent mala fieri
cupientes in se metipsis conueniunt
dicentes domine nonne bonum semen
seminasti. Hoc quodam querendo
ex quo peccatum non habet causam effi
cientem ex parte actoris vel creatoris

quia deus non est causa mali et
peccatum nichil est / Unde ergo venit peccatum
Dicendum quod licet non habeat causam efficien
tem sed tamen causam deficientem
libere scilicet arbitrium et quamuis natura
non sit prava ex sui institucione
tamen ex corrupcione eius depravata
et prona ad malum. Sed esto sit a
causa intrinseca que permittitur in
bonum et patebit inferius textum
Sed circa hunc textum adhuc ad
uertendum ex quo enim deus est
summe bonus. igitur non potest facere
nisi bonum / sicut enim posset aliquid
male facere / non esset summe bonum
unde omnia mala ab ipso permissa
propter causas iustissimas et purissime
permittuntur. Sed quia nos non possumus
scire omnes causas suarum permissionum
iudicamus credimus eum aliquid iniuste
agere. Et ideo deus increpavit
murmurantes / contra ipsum de precio
equali / sibi et aliis dato Mt. xx°
nonne ex denario conuenisti mecum
si michi licet / An non licet michi
facere quod volo / An oculus tuus
nequam est quia ego summus bonus
contra hoc confirmatur / quod sicut ar
bor non potest facere nisi bonos
fructus Mt. vij°. Ideo deus summe
bonus in toto universo aliquid
facere potest / nisi bonum enim naturam effi
cienti bona non patitur sed tamen
aliquam deformitatem vel maliciam / Sed
unde hoc venit / quod credimus autem
malis / plurima mala agere vel
permittere plura iniuste sed decuit
ut

aliquem no ee iustu pctiy mor
le etnalit pnuiri / Dicebz q
hoc venit ex pctis eor / r apter
ruptone affectus / quia qz ex de
libeate fidei ul rpius defectu r
obscuratione ipius intellectus
Et q ita sit pz in pfectis vamus
qui ardentes dei sime bom
r diligentes ipm / pcomib; dca
pipiy r eu ipis r alijs facta
reputant bona r bij facta ymo
penas gravissias / q alijs sut
amarissia ipis dulcia sapiunt
r ista recta ronez nollet alit
hre / quia ipi sciunt q sicut
despinis / aut de tribulis nemo
colligit uvas r ficus Sic de
pinis melle dulcitat no ptu
dulcedo pcede vn dicit aiun
pha iudicia dni vera iustifica
ta in semetipa r c / Et quia dni
fideles in tali fiore sut tepta
cones de fide ul de opib; dnis
aut no hnt aut no curant
qr qui ea pos e ronis / cibu p
tuc dulce r bom ee no dubi
tat qui palato sanato eius
dulcedies papit r degustat ut.
aliquis tuc illi rei ppomt q
pbi pcomb; dulcis sapit Eos
remisso ul corrupto affectu
nis interpit place' dei) tuc
facilit insipida r displicabilia
apparet opa dina / Et io ma
li ad mala inclinati penas
pmale acte / debitas nimis
graves / iudicant r iustie r
pgsrpus mis diligut tam.

iudices / quia pocantes qua
instincta iustice vn finar
tupices reputat in Buanu
r in iustu homez pfurto
suspendit / q vir bonus repu
tat iustu Sic religiosus
vagus / religios no diligens
reputat nimis claustra nimis
altos / odit clausura; regula
estimat nimis strictam / plati
sui dicit rigidu r impiu q
omia religios diligens accepeit
grabanti / r gaudet Sz pmo
hz zizania 27 no Sz vn pfi
in textu Et ait illis inimicus
ho hc fecit .1. dyab q scd plure
quaue rones sepe homes de
apit Et io in scriptura spec illa
huana ad decipiendos pmos pa
tres formauit / vel dt Crismo
dyab inimicus dia ho / ul ho
dya / no q sit ho na / sz offa
r mala similitudie quia dciud
siluator dicit none duo
vos elegi r vn ex vob dya
c .1. dyabli imitat Et no qs
de potencia inimico dci pru
dya ho inimicus no debet
nec desparie quia qutumcq
potentes sint / r subtiles ty
nullu put vincere nisi volu
tariu ideo magna teptaco
eos intepetando / requirit magna
potencia in resistendo nec
maiori vim r facult diffic
taz ingerint demones qua
cotioni r torpaba. michil em

[margin: pximo]

cum ut quidam abutentur faciunt
nisi quod putant species / vel quod ig-
norant aut debilitat organa
sensuum interiorum vel exteriorum ab
extra non inferunt molestias
dampna et penas / et sic omnia sine
dyabolo fiunt / vel fieri possunt preter
terrorem. Et ideo ut frequenter demo-
nes res exteriores recipiunt in
subsidium ad decipiendum homines
Interiores vero temptaciones raro
attemptant / nisi ubi desunt ex-
teriora / vel ubi vident se posterio-
ra non posse perficere / ut apud
solitarios / et non curantes seculum
Vis autem dixerunt vis imus
et colligimus ea. id est vis ut cognoscimus
malos et reprimus eos a nobis
percucientes eos de ecclesia / et tali
motu petri amputare malcho
auriculam. Joh. xviij°. / Sic tali mo-
tu dixerunt discipuli ad christum
vis ut dicamus ut ignis descen-
dat de celo et consumat illos / Et
ait non ne forte colligentes
zizania eradicetis simul et triticum
In hoc notatur divina patientia non cum
audito dolo patrisfamilias statim
exarsit in iram / nec mox vin-
dictam voluit / instruere nos
ad nostri pacienter ferre. Et hoc
contra vanitatem excommunicandi
prelatorum / quia in excommunicatione fit abs-
cisio membri ab illo corpore in isto
capud tamen contra peccatores unde prius alia reme-
dia sunt adhibenda / quod si non
possunt tamen cum timore fiat.

abscisio exemplo peritorum medicorum
corporalium qui non cito resecant
membrum putridum nisi cum videant
aliter fieri non posse pessimum esse
corporis. Unde dicit Augustinus ideo ma-
li non sunt cito eradicandi quia
multi sepe convertuntur ad deum et fiunt
triticum / et quia frequenter tales ma-
li sustentant bonos / sicut mali
divites et potentes / multotiens sunt
bonis pauperibus utiles sed sibi
ipsis sunt inutiles / unde exemplum unum
lignum siccum et infructuosum pa-
ad vites debiles / et ea sustentat
ita quod per ea vites bene fructificant
Sic quoque mali per elemosinas factas
pauperibus vigore orationum pauperum
a suis erroribus convertuntur. Item
si mali vani statim tollerentur de
ecclesia multum triticum eradicaretur
quia per eorum persecutiones pacientes
tollerantes / multi tamen plurima
purgantur / et merentur vitam eternam
Si tamen nichil boni in eis ap-
paret / et non esset spes de eorum
correctione cum discretione caute excommunica-
ri. Beda hoc exponit de certa-
tate hereticorum qui non statim
sunt excommunicandi donec sufficienter
quia qui aliquis reputatur ziza-
nia vel hereticus cum tamen non sit
Unde exponit ne forte eradicetis
triticum id est iudicetis bonum malum
et ideo cum bona maturitate proce-
dendum est contra tales diffamatos ne
etiam per hoc alii qui sunt triticum eradicentur

id e stabilissent. Alij qui sunt
iusti. Sicud si omnes principes
magnum nimis actu hereticis
indicaret. Ite si subito omnes euel
lerent crimes et fla intelligen
spiritus cundicare. inpte intelli
gentia virtutes vij dicit Aug
quod occasione felicitatis multi labsa
verunt ad inveniendum vitam. 3o
exponitur per temptacionibus dyabo-li
que si cessaverint / omnes etiam
plures euellerent virtutes unde
paulo conquerenti de temptacionibus
dicitur est sufficit tibi gratia mea.
Sinite utrumque crescere usque ad
messem i. usque ad diem iudicij.
Ubi messio est consummacio seculi quod
ius aliquando fuit dixit Ysidorus
ius finis et iusticia quod prohibicio
malorum / cum magna providentia
prescribas / processit ne sini nec
ciettis bu distincte vel distincte e
radicare cum zizanijs eradica
rent triticum. Bonus non
qui sunt eius et distinctio bo
nos a malis ipse tamen habet
paciencia. Sustinet deus in ago
him communi malos sit ut bonis
ee per bonorum societatem agite
cum qua lucta maiora manifes
tant boni et cumulant merita
rite agentium cum congressu herent
cum pluritate malorum probatores
sunt ipsis / cum adversus surgentibus
necnon et ipsi mali sunt meliores

gentium espectu eorum multos quos
affligunt / et multos per occ illorum tu
quibus iniquitate miscent.
ponitur in mirabiles sunt quasi
ad terminum vitantes et demum
sunt gaudium gentium / quorum illico
profiteri / si fuisset potenciatus
facta etiam temptacio subisset
ut patet de David petro paulo
magdalena affra marca egipciaca
ca et de multis alijs quos ad dun
Et in tempore messis dicam messoribus
messis i. angelis qui separabunt
malos a bonis i. electos ab ag
nis Mt. xxv. et ipsi autem
torys sponsus et per vniuersum mundum
colligunt mortuos in fine seculi
/ quia colligunt angeli et separabunt
malos de medio iustorum Mt. xiij.
vel messoribus i. prelatis hic in
mundo constitutis / qui sunt curatores
e claritas / et non totius sed semen
in messe / et non est spe de melio
ratione tum utrumque eradicandi est
vij Aug non potest multitudo
qui cohortatur se non potest magnum
sequitur scandalum / et nulla utili
tas sed morte / et corrupcio plurimorum
/ tum enim peccans est multitudo
/ sed hijs duobus casibus exceptis
peccantibus e contra malos eorum
malicia. Sunt notula et mala
vij sequitur. Colligite primum zi
zania et alligate in fasciculos
ad comburendum / sed quo illius

ordo in suppliciis signabitur cum hec quoniam zizania colliganda et alliganda in fasciculos dicitur. Greg. xv. mo. quod in fasciculos fasciculos ligare est hos qui eius regni traduntur sunt pares paribus sociare ut quos similis culpa inquinat par pena constringat et qui non dispari iniquitate sunt polluti nequaquam dispari tormento cruciat, quia illos similis damnatio concernit quos plus elatos seu superbia sub elevavit. Similiter de luxuriosis et cupidis etc. Sicut enim in domo patris celestis multe sunt mansiones iustorum etc. in civitate malorum sic disparitas, omnes damnati diversis penis subiacent et una pars unius pene omnes tangiunt ut ei sub eo uno ordine estuamus, quia in extrema civitate corpus proprius putat calor. Sic damnatos una gehenna punit, cui non omnes ut a equalitate conveniunt. Ex hoc notandum quod hic pena malorum multiplex describitur. Primo quia separabuntur a bonis, quia pius de membris illius habebunt subsidium aperientes quia nunc ipsi sunt coniuncti. Secundo est colligatus, ut non dissolvatur ut qui fuerunt dissoluti in culpis ruptis vinculis preceptorum dei, tunc simul ligati puniantur. Tercio vi. ligatis manibus et pedibus pariter cum in tenebris exterioribus. Tercium combustio, quia qui in mortalis delectacionibus hic prius estuabant ibi perpetue post ardebunt. Sed quare bonum quando dicit colligite primum zizania etc. Crisostomus in omelia xxv. dicit. Primo electi veniunt videre patrem meum. Dicendum quod sicut iudices presules diffinitas suas prius consueverunt diffinire primos quam reprobati in eternitate prius fuerunt tamen reprobum in initio premia iustorum sic electorum multa prius merint indefessionem supplicia malorum prius in eternitate.

Tritici autem congregate in horreum meum dicitur. Per triticum fideles et bonos debemus intelligere non stiros, quia sicut mali in suppliciis habebunt tria mala, sic iusti in gaudio tria bona, quia quod malum pene eterne habebunt perpetuum gaudium maioris prioritatis. Et ideo dicit triticum quod a grano palea separatur. Item quorum infelix societate habent societates iocundissime plenas amenitates ideo dicit congregate. Unde prius congregate illi sunt eius. Item quorum penarum acerbitatem habent loca infinitas iocunditatis. Et hoc est quod sequitur in horreum meum, id est domum meam celestem

De qua pte. Ela ꝛ dnuac ido^o)
eius Sz quo in bno ꝛ in cor
pt ee seme bonu ꝛ malu co
quo sup dixit / q no statim
debet eradicare zizania ne cu
hoc pl eradicet^r triticu cu q
culpa ꝛ gra simul stare no pnt
q̄ubet armatus hoc qtu dut^r
q bonu seme e cu malo i vo.
simul agro s; seme v̄tutis et
fidei cu pcto / vel cu ibi est
in aliquo / quatu ~~in uno arti~~^o
ad vnu articlm fidei bonu se
ꝛ bonu / bonu quide / q credit
xpm hoiem fuisse ꝛ ee s; no
vera nat huana habuisse / vl
in diuisis articulis / q credit
vnu ꝛ no aliu / vel eciā ec.
in moribus / quia quis facit bo^m
opus / puta elemosina vl silr
ꝛ hoc in pcto / mortli / quatu g
go ad bonu q facit / q e bo^m
cogue triticu e / s; ex alia pte
pcti no e bonu formlr / ymo
e culpabile ex pte pcti mortlis
Sic eciā est de fide que ipctore
fideli ꝛ catholica / s; impcto corte
e informis ꝛ ita e zizania.
quia hmoi fides no e caritate
formata ad qua caritate nos
perducat ihus xc.

Simile est regnum
celorum homi patrifamilias
dix xx. Et expone s^d expo
situ e sup dominica lxxma.

Et adde si vis que ibi dicta
sunt de regno celorum. Sicut est
regnum celorum etc / i. negociu
q fit in eccia puta ab homine
patrefamilias / Sic assimilatur nego
q fit a patrefamilias vniuerse c
tue i. q fit a deo / qui cuncta
creauit / vel a xpo / ut e deus / qui
vere patrefamilias dicitur. Dominus circa
sup ea. de ope impfecto / sic
inqt / homo patrefamilias / xp̄c e
cui celu ꝛ terra / qi vna domus
e / similia aut celestium ꝛ ter
restrium creatura agregatio / qui
edificauit domum sua i. mundu
istu quasi tristega / infimu
terra ꝛ celu / sed q sup terra / di
tauit creatores / in infimo victi /
in celo victores / ut nos inuec
constituti / no contendamus ad eos
descendere / qui sunt in infimo / sed
ascendere ad eos / qui sunt in celo
ꝛ ne forte nescias / quid dicas
fugere / aut quid petere / ut inspi
dedit tibi quasi modicum gus
tu inter lucem / ꝛ tenebras hinc
nocte de infimo / hinc de celo.
ut nox tibi referret de tenebris
inferiorum / ꝛ corpore tristitia / hinc
de splendore celesti / ꝛ de leticia
habitantiu e in celo / Iste dicit
patrefamilias 2^a Greg / q sicut
patrefamilias ex dilectione consistentes
in domo sua remuneat / quia
sibi obediunt / ꝛ puniunt co cor

amore castigat / et punit in
obedientes et rebelles / et pecces
amore provocat / pigros ad
contra studiosi Sed contra
in angelos bonos tamen sibi
obedientes remunerat / demones
ut sibi contrarios castigat / homines
in hoc mundo positos ad bona
operis invitat Tertium dicit
primo mane conduxit operarios
in vineam suam / Dicit non placet
invitatorem / cum ubique est presens
et omnia sunt sibi presentia / sed propter
gratiam et novam manifestationem
Et nota sicut dicitur / tempore dicitur
mane cum sol oritur / sic et quando ad
nos mane dicitur / cum liber in
naturale et in mente / incipit sua
opera cognoscibilitatem ostendere / et sic est
conductus / vel vocatus pluribus modis
sit / vel pro inspirationem gratie / preve
nientis et ad bonum monentis
in persona ania eius prevenien
tis / vel ad monitos angelica
persona angelus suus dicitur ma
dauit dicere / vel huic naturali persona
Sicut est supra nos ut S. beatus
nicolaus mane vocatus est / cum
in cunis adhuc iacens / ieiunabat
ieiunia Sicut Johannes baptista
in annis pluribus consumit homines
hic potuit dicere / Et cantico iiii°
Mane surgamus ad vineas / vi
deamus si floruit vinea et cetera
Et primus illi fecerunt hoc quod

spirituali dono / et privilegio / etate
certe / dolo non tamen / ardentius
et regulatius / cum in tali etate
quis per vinee cultor / vel con
ductus ad vineas / quia sicut puer
non potest peccare / sic nec mereri
Cum quod gloria dicitur Mane
est prima in etas / Doli capax
que non sciat successione
temporis / sed usu et capacitate tamen
sic qui homo incipit discernere
inter bonum et malum / incipit
intelligere primum / et simplicium
minimum / et dementiam Et hec est etas
quam ab anno vii° ad xiii duret
Sed que est ista vinea Videtur
dicere quod est invisibilis ecclesia
que ab abel iusto / usque ad
ultimum electum / qui in fine mundi
nasciturus est quot sanctos protulit
quot tot palmites misit / vel alibi
ut dicitur Dicitur super ac vinea
est invisibilis iusticia / in qua
invisibiles species iusticiarum / sunt pa
stes cum vices / ut mansuetudo
castitas / patientia Ad hanc vineam
colendam adam positus est in
paradyso / sed quia operari neglexit
ideo est eiectus / et nos sumus
hic positi in mundo / ad colen
dam iusticiam Si hanc operari
neglexerimus / pro certo de hoc
loco / in eterna dampnatione Sicut

ꝛ iubet/ pp hoc dicitur/ desine
locus/ ꝛ perdiderunt locum/ ꝛ gentes
ruina eum precedentem/ debet
te admonere ꝛ cautela preparari
vij dicit enim Gregorius/ Sicut merce-
narius/ positus in vinea/ si ne-
glexit eam/ non solum mercedem perdit
sed ab eo dextre vince dampnum
exigitur/ Sic ꝛ nos si neglexerimus
iusticiam/ nobis commissam/ non solum
nullam mercedem habebimus/ sed etiam
dissipate iusticie dabimus mercedem
vinea enim dei/ non est quod nos
sed in nobis est plantata/ qui per
peccatum facit/ dissipat in se dei
iusticiam/ ꝛ qui bona opera facit
ea colit/ Et sicut nemo conducit
ideo operarium/ ad mercenarium/ ut se
manducet/ sic nos non ideo vo-
cati sumus a Christo/ ut operemur
quod solum ad nos pertinet usum
corporalem/ ut congregemus divicias
ꝛ honores/ colamus agros/ ꝛ vi-
neas/ sed ut operemur ad gloriam dei
Et sicut mercenarius qui solummodo
manducat/ sine causa in domo
ambulat/ Sic/ si nos tantum
querimus spectacula/ divicias cor-
porales utilitatem frustra vivimus
super terram Et sicut bonus mercena-
rius totam diem artificialem/ circa
opus domini impendit/ ꝛ prima
horam tamen sumit cibum/ sic ꝛ nos
totum tempus vite nostre/ circa gloriam
dei impendamus/ modicum autem
horam tamen usus/ nostris corporalibus
ꝛ quia dic bonus mercenarius
non laboraverit erubescit mitti
domini dominum/ ꝛ panem petere/ et
quo tu non erubescis/ mitti
ecclesiam ꝛ stare ante deum petens
ab eo panem cottidianum/ cum
nichil boni feceris/ ꝛ Conven- de i°
cione autem facta cum operariis
ex denario diurno misit eos
in vineam suam/ Hic considerandum quod be-
nus modus inhabitandi ipsos la-
borantes in vineam/ ꝛ hoc apparet
Primo ex eo quod non compellit/ sed spontanea voluntate propria a se laborans mittit ut tanto acceptabilius sit operibus meritorum gratis
spontanea voluntate/ fuit magis
placitum acceptatum/ Secundo ex
parte convencio huius inhabitandi
modus/ in equitate quia super dictione
diurni denarii/ ut qui per totam
vitam/ que est dies hominis in suis
predicatoribus vel in officiis/ iuste
operacionis laboraverit/ primum
denarium eterne retribucionis/ die
finita recipiet Et huic concor-
dat Gregorius dicens Conventio est vite eterne
promissio/ quia in denario est figura
rotunda/ cuius non est finis/ ꝛ ideo
significat/ vitam eternam/ in denario est
et ymago regis sculpta/ in quo
anime ad deum plena conformitas
designatur/ in denario est pulchritudo
in qua dotes corporis glorificati
designantur/ in denario dotes
usuales continentur/ devocio quod

denarius eterne vite datur / similiter
tibus mandata decalogi / Et dena
rius / quia ducit ad de
claritatem eternam / et qui datur pro
pribus clarus in luce virtutis fuit
et plabore dein / vel vite honore
Et egressus circa horam terciam et
invenit alios stantes in foro
ociosos / hora tercia est etas ado
lescentie / a quindecimo anno usque
amd ad vicesimum octavum / quia sicut virtus
phebi / hora tercia et primus calor
incipit crescere / Sic opera caloris
naturalis / et iuvenis in homine / isto
tempore / incipit vigere / in qua
homo aliquando vocatur ad dei ser
vicium et sequitur / Sed quia est foro
dicitur civitas / et iste mundus ubi omnia
sunt venalia / vel emptores et ubi
venditores / et emptores se decipiunt
et sic sustentant vitam suam fuge
go fori / ne paciare similiter / sed
aut passus fuit / ipsa res te
compellit in foro / Et cum in foro
permaneres / quia hec pars dei at
invenit assiduus fuit quia non
hec acquire / Non aliquid debe
ce afferre / et manibus querere victum
Et hoc est contra mercatores / quos tamen
et quorum laborem non dampno
sed arceo / quia mercatorem tripices
peccare ante omnia dei intende
non plus minus pecunie / mercibus
ecclesie vel in magno deceret / faciet et
velle suppleri ubicunque parat

deceptum / et fidelitatem fame quantum
et per devesse / a quibus wlt victum Iii B
acquirere / et cum timore / lucrum recipe
2m nobilitatem / gnitos / et vitalitatem
cuius laboret industrie / super hu
habitus in statu suo / et secundum ma
gis status / multitudinem / et pro potestate
rerum / in quibus sunt / et instant
hominibus / nec tamen negocia tamen
insistere / ut per hoc aliquid neglic
gat / eorum que salutis sue sunt
necessaria / Dico 2m nobilitatem / pro
labores militis / cum sit et no
bilior / Dico 2m magnitudinem / et pro
statem rerum / quia pro penesticas ve
dentes / pisces et olea et poma
vel pira / que de una manu ca
piuntur quantitate / non tamen lucra
recipere debent / sicut mercatores ve
dens nobiles res / de equali pe mi
cunia questus / pro equale lucra
recipe / cum illis qui res eque bonas
de longinquis partibus adducunt / Et
si quibus 2m statum suum vivere
vellet / et iuxta suum mutuum lu
cra recipere / omnia melius starent
in civitatibus / sed quia penestica
de modicis precio et labore / wlt
comedere bonis cibis se replere
et potibus / bene vestiri / quam vi
nus pane desinit / Et insti
tor quiescere nec mercator tempore in
laboribus / et periculis maris et terre
se exponens ergo male stant
quantitates Et dicitur status qui supple

in pnictis pos ↄsidebat / no inclia
tes ciuitati / ad opus nutrim vel
ex / passitiu incerto tam pcedet
/ ad opus bonu no ibat. Et g'
in foro .i. in isto mundo / qr vea
les stabat / an deus vel dyabolus
vellet eos ↄduce' / qr adolescens
ab anno q̄rtodecimo / ad vicesimu
octauu in bivia via sua gerit.
Et cu senuerit no recedet ab
ea. Sz qui in hoc foro vel mundo
sut ociosi. Videt. eius sr' a.
Ociosi enim hic no dicunt patres
/ intellige in moribus patres ↄsti
tuti / qr iste mortuu sut / sicut
eni sunt duo / dr' apud deu / q
no audit ea que dei sut / pr'
dyaboli / i certus qui no corpa-
lit' e / sz spiritus oculos dya q
videt / no deus pe qui dyabolo
viuit mortuus e / apud deu / qs
go e ociosus / qui opus dei no
opat' / qui enim rapit alienas
res / no e ociosus sz mortuus. Si
enim aliena no tollis / in hoc
no peccas / tn nec misericordie nec iusticie
opera / vn sidetis tuus inter diu
impotentibus / i pauperibus / ociosus
es / vis no ee ociosus / nec aliena
tollas / i de tuis da egentibus
/ i opatus es vite pietatis. Si vero
d'm in delicijs viuis no es ocio
sus / sz mortuus. Si aut mensurate
bibis / i comedis ociosus es / sed in
go alijs i abstine / ora alietatis

Et opatus es / vite abstinencie
/ fornicator es / no es ociosus / sz
mortuus. Si aut hec tuam
vxorem / in hoc no peccas / nec casti-
vite opari / vis no ee ociosus
/ sine vxore es / vxorem ne q-
sieris. Si vidua es / noli ite-
ad 2as impetias / i opatus es
vite castitatis. Si dicis / sine
vxore ee no possu / sic abs-
tine te a meretricia / i pigeat
erubesce ea facere / que bruta
no faciunt / collige dices sexus
abstinendo ab animalibus ampla-
xibus / i opatus es vite castitatis.
Si dico qr cboste no curat
sz mortuus e. Qui se si in bonis
meliori / mortuus es / sz aute
no inuidere ei / nec gaudere / ocio-
sus es / no plus go tue i vide
sz ↄgaude meliori / opatus es
vite beniuolencie. Ecclesiastes pr
q potu intelligi defectu boni
operis / vel abono ope cessans.
/ quia licet quis aliu no ledat
nec voluptuose viuat / tn a
bono opari recusat / ociosus e
i de hoc tanget. e / vii Ezech. xvi°.
hec fuit iniquitas sororis tue so-
dome / superbia / habundancia / pacis
ocium. Periculu aut fugiens
ocio / tangit gregorius .v. moralium d.
Sut nonnulli qui mala / actiones
fugiunt / sz nullis virtutibus occu-
pacionibus pleros ↄstringit ut eius

ſecundꝰ ab adulis accedunt ceſſat
/ tanto latius [illegible] / ipſe in multis co
gitationes / ſtrepitu potius congre
gant / vnde ſub iudice ſpe / anima
torpens ocio / pro [illegible] deflet
qui inquit / Cum primo viderent
hoſtes et deriſerunt ſabbata eius
hoſtes gratia ſabbata viri inducit
qui maligni ſpiritus vacatione
vera ad cogitationes illicitas per
trahunt / vnde ſemper aliquid boni operis
es faciens / ut dyabolus inveniat
hominem occupatum / de qualitate denarii
vnicuique / vacuitas enim et voluptas
arma ſunt hoſtis antiqui / ad
iniuſtas animas capiendas / de re
muneratione vero cum p. d. f. viii
Et dixit illis / Ite et vos in vineam
meam et quod iuſtum fuerit dabo vobis
Quaſi diceret ego non poſui
vos in mundo ad ocium / ſed ut
colatis et fructum afferatis et fructus
vester maneat. Sed quia cum iſtis
non fecit conventionem / ut cum primis
dicitur. quia deus non ponderat opus
quantitate temporis / ſed plus de
intentione voluntatis / et ſollicitudine
affectionis vnde Gregorius in quadam
omelia dicit / deus plus penſat
affectum / quam cenſum quod prodit
quantum in ſpeciem fuit / ſed qui pre
devotione proferunt / et pnutate
ad plus faciendum / qui ergo tardius
venientes ad fidem vel ab opere
iuſticie / cum maiori ſollicitudine
et fervore / poſſunt operari in vinea.

dum / quia illi qui fuerunt plus
ad hoc invitati eo quod permitteret
eis / primum ſubmiſſum iuſticie
quod eſt iniuſtum / quod ad nos. Et hinc
venit. Gregorius alibi dicit. Fit
pleruſque quod deo accepcior vita
ſpiritualis / recens conuerſa / quam
ſervitute torpens in innocencia vn
dicitur non reſpirat / quantum quis
faciat / ſed conquieſcit. et eo dicitur et quod
iuſtum fuerit / dabo vobis preci
um eſt iuſtus dominus et fidelis / et eo
retribucio ſua / eſt iuſta / et hoc eſt
vm ſi conſiderent iſtud reſpectu
dei / iſtud premium dant. Si aut
conſiderent / reſpectu recipientis
tunc non eſt iuſtum / ſed gratuitum / quia
non ſunt condigne / paſſiones huius
temporis / ad futuram gloriam / que revela
bitur in nobis. Alia racio ponitur
[illegible]. quare non convenit cum iſtis
ut cum primis quia operarios / tunc
hoc non invitavit / ad totum
opus diei aut vite ſue / ideo
quod potuerant / equale opus
facere operari / ſuo merito / remu
nerantur reſervavit / quia poterant
equale opus facere / in vinea
hys qui mane inceperunt
Illi autem abierunt. i. aliqui
ex illis in vita ſeu vocatis
ſed non omnes / de quo habetur figura
Iudicum v°. vbi multis populis erat
vocatis ad pugnandum dicitur in
illa hominum. Sed ex illis omnibus

pcesserunt tm quingenti ad plus
alijs recedentibus / vnde legitur Augustinus
vbi quod in mari marsilie inter
decem naues / vix vna submergitur
ß in mari britannie inter .x.
uix vna saluatur. Item tercio cons
tat homo senecta et noua et fiat
simile: proponit homini, quod ad nos
attinet, tempus iuuentutis, i. inicium,
quia ibi vero incrementum, sicut sol sur
git et ibi vero plenitudinem
roboris pollicetur. Sed a vicesimo
.viij. anno usque ad quinquagesimum
persona homo tempus senectutis
accipit, in quo sol ab altis des
cendit, quod tunc etatis a calore iu
uentutis deficiat et declinat a quinqua
gesimo ad lxx.um vnde duo decem
quibus homines vocat deus .vi.ta
et noua, ut vinea tradat vi
nea . . . et vrtutes . . .
Sed vndecima vero hora exiit et vidit
alios stantes et dixit illis quid
hic statis tota die ociosi. hora
vndecima est etas decrepita a
senectute hominis usque ad finem
eius, quod ergo ad bonam vitam
alias in pueritia, alij in adolescentia
Alij in iuuentute, alij in senec
tute, alij in decrepita etate perduci
quasi diuersis horis operarij ad vi
neam domini vocantur. vnde iste similis
et decrepitus dicitur, quid statis hic
.q. d. Et deo vinee et laborare
in pueritia, et in iuuentute no
luistis, saltem in vltima etate.

venite ad laborem in vineam domini
quia iam non multum laborabitis.
A quo tempus hic est vnde
. . . valde est, Romanorum tertio
. . . equitatur, ut quibus agri
cultores . . . regnum eternum
paratum est, ipsi . . . regno se
parare non negligat. Et ideo deus
adhuc eos monendo et . . .
. . . hortatur. vnde Circa . . .
qui accepit a deo vnum talentum
quod audiuit, sine . . . operatur
. . . et . . . nisi . . .
quod nichil lucratus est . . . Si er
go ille non erit sine pena
qui ociosus stetit, multo magis
nullam iusticiam operatus est
. . . qui perdit . . . sua
. . . vnde . . . Stat hic ociosus
eternus status hic tota die
ociosi. q. d. nescit quod qui non
operatur in hoc seculo, non mandu
cabit in illo, et qui alijs man
ducantibus et bibentibus in hoc seculo
operatur alijs seruientibus, ipse re
cubet cum patre Abraham . . .
. . . qui aut alijs operantibus
hic stat ociosus, ibi foras pellet.
Dicunt ei quia nemo nos con
duxit, i. vias vite eterne nemo
nobis predicauit. Sed quis pe
re hoc dicere, quia deus multifa
rie, multisque modis olim loquens
patribus in prophetis, nouissime locutus
est nobis in filio suo. Et ideo.

dicit Cris. quis pt dice singla
rit/ gloriamus/ qr nos nos gdidimus
illius/ hec est enim vita etna
/ut cognoscat te solu verum deum
/et que misisti ihm xpm/
quo potestis dice/ nos nos
gdidimus/ quo audimus
apostolos/ et sinus ceteris reliq
rit/ domum aut agrum/ propter
aut nomen meum centuplum accipiet
/et vitam eternam possidebit/ quo
patis dice/ nos nos gdidimus
/cu dictum sit vobis/ vendite
que habetis et date elemosinam
et habebitis thesaurum in celis
Dicit illis ite et vos in vineam
meam/ qui dicit senibus et decre
pitis/ qui in fine vite gntum
quamvis multa tempora ad bene
operandum apta fuerunt et per
vos sint neglecta/ tamen
ad huc sup est vobis tempus in quo
potestis bene operando comparare
vitam vite eterne qr nullo tempore
deus spernit penitentes/ et acce
dentes ad opera iusticie/ etiam
si ad summum malorum/ quis be
nerit Sepna d. iii. f. ecce
¶ Nota qr hore distincte/ in beta
etates homini/ qui e minor mundus
pnt etiam distingui/ respectu
totius mundi/ maioris seu respectu
totius huane nature cate Et
sic prima hora fuit ab adam
usque ad noe/ 2a a noe usque

ad abraham/ iii a ab abraha usque
ad moysen. iiii a a moyse usque
ad xpm/ a xpo usque ad fine
mundi Et quo ad hanc compo
nos sumus/ in hora ultima vm
f. Joh. ii. dicit Filioli iam novis
sima hora e/ Et dicit apostolus
in aliqua parte xii tu primi
/qr tunc cum apostolus scripsit erat
undecima et iam nunc e integre.
xii a/ f modicum restat un dicit
Cris hic bene sumus in xi
hora/ quia tamen iusticie
nunc deminuto recessit/ et pl
ritudinis suarum gentium/ iam colli
gens revocavit/ et totam terram
ingressa iniquitatem/ et tenebrose
cum nos fusca operuit/ ultima
cum hora dicitur fuerunt in valli
bus fit/ obscuritas die decli
nante/ ad occasum qui enim videns
valles obscurari/ quis dubi
tat quia iam nox est De primo
in layeis incipit/ spiritualis ob
scuritas peccatorum sed quo nunc
videtis/ clericos postos/ in summo
vertice spiritualium dignitatum/ quis
dubitat qui finis e mundi
montes et colles obscurari te
nebris/ iniquitatum/ quis du
bitat qr fis e mundi/ Si aut
scire factum est. i. cum finis mundi
appropinquasset/ et hec bene comparat
finis mundi/ hore sexto in
qr sicut illa hora laborantes

recipiunt mercedem diurni laboris
sic tunc iusti recipient mercedem
laboris totius vite. Iste sic tu
illa i. appingitur requies sicut in
fine mundi Apoc. xiiii. Amodo
iam dicit spiritus ut requiescant a la-
boribus suis. Et quia usque ad illud
tempus est tempus merendi per opera
iustitie vel demerendi per opera
iniustitie. Dixit dominus vinee
procuratori suo. Dominus vinee i. deus
pater qui est dominus vinee i. militan-
tis ecclesie tunc creatione quia eam
plantavit, tunc acquisitione quia
eam acquisivit et liberavit per filium
suum unigenitum, tunc redemptione
quia sanguine filii sui emit,
tunc gubernatione quia ipse facit
operarios et operarios ad eius
culturam mittit. procuratori suo
i. Christo filio suo. Omnia enim de-
dit pater in manus eius Joh. xiii.
pater omne iudicium dedit filio
suo Joh. v. Hic est vere procurator
qui nostram salutem procuravit nascen-
do predicando moriendo. Iste est
fidelis sine reprehensione quia constitu-
tus super familiam suam. Voca
operarios i. voca eos qui labora-
verunt in vinea ecclesie ad iudicium
vel voca operarios i. statue eos
ante tribunal tuum. De hac voca-
tione dicitur Joh. v. Veniet hora
et nunc est quia mortui audient
vocem filii dei. Et vocavit [illegible] operarios

Tum operati sunt instanter ut tempus
perdant, laborant ut deo placeant,
perseveraverunt ut a patre deo mercedem
eternam reciperent. Et hoc vult
Remigius d. dominus vinee, ipse
ipse est patrifamilias intelligi-
tur quia deus, et dominus procurator
filius quia homo. Sicut ipse est
hostium et hostiarius, ipse tamen ve-
rius est ad iudicium ut unicuique
reddat secundum quod gessit. Voca-
re operarios et reddat illis
mercedem qui ad finem mundi
congregabuntur in iudicio ut unus-
quisque accipiet secundum opera sua
unde scriptum est. Et redde illis
mercedem suam. Redde cito sine
dilatione mercedem suam, sed totam
sine diminutione. unde prima ad
Cor. iii. unusquisque propriam mercedem
accipiet secundum laborem suum. Ab-
sentes non habent sua unde dicit
[illegible]. Separato verbo laborum dum
tu non addis sua, quia nemo
meretur premia eterna, et assumpte
operibus nemo summa mercedem
[illegible] non apposuit sua, sed dixit
mercedem tunc illam videlicet que ab
eternis retribuitur omnibus bonis
iustis operariis dicitur dispositus.
Incipiens a novissimis usque ad
primos. Hoc multi exponunt de prin-
cipio seculi quia primi fuerunt voca-
ti ante legem naturalem, secundum ante
legem Moysi, ultimo post vel sub
lege, quia tamen ceteris patres.

noui testamenti venit ad gloriam
Vel ab ultimo dispensator cepit
distribuere premium quia isti statim
post separationem anime a corpore
peruenerunt ad celum, sed illi post
longam expectationem in lymbo
Quarto exponitur de pluribus vocatis
qui in diuersis etatibus vocantur
per gratiam dei ad bona continuacionis
vite, quia aliqui ab innocentia
puerili seruiunt deo in operibus
iusticie, alii in etate decrepita
ut magnetes quia citius perdu-
cuntur ad premium, et quia ab
ultimo incipit dispensator
Tercio potest intelligi de duobus
vocatis in eadem etate, puta
in iuuentute vel senectute, tamen
diuersis temporibus, quorum unus prius
vocatur ad premium et alter diu
post acceptum, de petro apostolo et
latrone unde dicit Gregorius 10 omelia
A nouissimis operator denarios
reddere cepit quia ad paradisi
requiem latro prius quam petrus
peruenit qui latro, et si petrus
tamen mane non venit et ad
vesperam venit tamen per penitentiam
unde dicit Gregorius li. vi. Cogitur
[illegible] quod non corpore
sed virtute sunt multa et [illegible]
hoc omnibus dedit spe ne ob
dilatum tempus redire ad bella
vel ad iusticiam desperatione horae
frangantur a quo nouissimos

in vocacione

fecit in primo primos. Si ve-
nisset Christus ad vocationem operatorum
ad primum accipientes. Cum venissent
hora xi^a venerant ad laborandum
in vinea, acceperunt et ipsi sin-
gulos denarios, id est quibus unum
premium vite eterne. Unde dicit Augustinus
denarius est vita eterna, que omnibus
iustis erit equalis, nulli breuior,
nulli longior, siue in eternitate
tamen diuersitate meritorum [illegible]
fulgebunt iusti et maius et
minus, ut stelle sunt omnes in celo
[illegible] tamen una differt ab
alia in claritate. Sic unus beatus
videbit clarius deum quam alter,
sed unus plenius videbit ideo quam
alter. Sed contra ad [illegible]
doctorum, virginum et martirum erit
differentia, in quibus contentabitur
sicut multa diuersa vasa impleta
contentantur, et quibus contentatur de sua
plenitudine. Venientes autem et primi
arbitrati sunt quod plus essent
accepturi acceperunt autem et ipsi
singulos denarios et accipientes
murmurabant aduersus patremfamilias
dicentes hii nouissimi una hora
fecerunt et pares nobis illos fe-
cisti qui portauimus pondus diei
et estus. Et quo ibi erit murmur
dicentes quod [illegible] potest intelligi
primus incipit murmur [illegible]
[illegible] et diuturna expectatione patrum

in hymbo/ cu ty illa pres novi
testamenti/ stati sunt pmiu co
secuti. Tertia pt exponi/ de vo
catis ad opa iusticie/ tpe iuve
tutis/ qui gtinue suffirmut
ad regnu cupientes/ desplicuit
ee cu xpo/ ty ipis dm sit in
neath/ aliqui incipientes in ultra
etate/ ad pmiu pduant/ ut
quiq; vin antiqus/ iudex bapti
sat/ qui cito morit et recipit
ad regnu ul meritis/ qui at
et deo intensus sunt/ atq; recipit
pmiu/ qua vna materia/ que
adeo iniectur sine bn vivit
in ecctia. Scdo pt intelligi p
distractos; qr e minimi- deitate
tonis/ nim gtroine/ minimi-
ad iniatonis/ nos nllo minima
bit accipiendo pmiu/ vite/ de
trahendo/ ul gqueiendo/ s; ad
minando/ Sic qr p accessu
grie/ qua pmiabit illos/ qui
tarde venit ad opa iusticie/
caupibit iniciis qui stupor
/ de magna mia dei/ in illis
qui mag. rem pass sunt
/ pxpo qui portaverit onera pa
tiuadata regie/ estus teptaces
dyaboli mudi/ et carnis. Tcio
pt intelligi/ p psuppoitas
locuciones; qr psupposito
q minuacat/ tunc psultaas
possent eis nunc/ ut qr aio
at ille rusticus vini col dixit

suppona q uni/ qr e vna
omnibus minimadi gcacio
Amice no facio tibi in iniura
bit ad dnat gcia minimates
plures tonicos/ pma simuit
a hoc/ q dicit Amice/ et ita
no e visibile/ q quod pssima
describebit/ opatu/ que tenet
pannis/ caritas/ s; p vocaton
ad fidei/ et incitaton ad boni
opus/ et pparaton ad regnu
/ tu cui h sunt exhibita/ aio
fucto ee/ igit no e visibile/ q
tibi facia in iniuriam. Nonne ex
denario duinis gvenisti mecu
Scda no fiat [illegible] i iniura
/ qui tu ei dat/ quam adq; a
qvendo illi pmisit/ s; tibi p
misi denariu/ et illu tibi do.
igit et vu adet/ Tolle qd
tuu e .i. recipe mercedem tibi
pmissam/ Et vade in gla/ tibi
patam/ et pt exponi de bono
minimatore/ ul de malo minima
tore/ pt exponi pt/ Nonne
denaris re .i. p vita etia
tu pmisisti suare dne pre
cepta/ que no suasti/ Tolle
qd tuu e .i. accipe penam
eternam/ optimis malis laboib;
/ tibi patam/ qua trisgredendo
pcepta mea meruisti/ Et
vade in pdicionem vn dr. Ego
dme q mim de iuix dapnacione

sparis

An nichil pt̃ a nob pt̃ / quos
dapnatoꝝ ꝫ amicā / Volo
aut huic nouissimo dare s'
ꝛ tibi Tota iusto ꝯparo no
fuit in iniuria / si due alti tri
tribuit / cogita ul' pro modico la
bore / quantu alti tribuit ꝯpac
to conuencionis / igit' nichil no fic
tibi in iuria / ꝙ alti volo esse
iusto / cogita ꝛ tibi iustus
conueniendo An quia. Ego b.
pone tamen rex pt vnum ma
lefactorem deliget iusta condem
natore aliumq in maleficio
ꝯsilem de iuia liberare / que igit'
in iniuria facta e / qui vnus e de
iusticia interrupto / alio ꝙ alt'
e de mia liberato Et rex bonus
pt sua retinere / ꝛ nulli tradere
de sua largitate / ꝯpaba quibus
placuit / elargiri quanto mag
creator omni deus aquus ꝙ quidem
hemines accepimus no nisi in
corpre anime / s ꝯ largitate
donatis / aquus precepit donacionis
creatio / ꝛ donatu recipiet d'p
ceptu An non licet m ꝙ volo
facere Carita io vnus opus
vnius liberatori / nō ipos. uñ [illegible]
duo despensator largo ꝛ libero
qui posset equalit' primare
unius laborantes cu hiis / q plus
laborauerunt / s ego sum due dis
pensator / liber ꝛ largus / igit' p
cium operis / ad unius dandus / unius

laborantis stingo me no potest
An oculus tuus nequa e / qr ego
bonus sum / q'nta io ꝑ vides
de bonis / alteri conferat de bonitate
dei / no bonitas dei si iuidia
illius e in culpa / s tu ex talis
igit' oculus tuus nequa e vnde
dicit hic Ego porro nequa est
oculus i. intellectus / seu intuitus
arguens eu / qui male / a neqt'
nichil facere pt / qr ipse e bonus
dona / ꝛ nichil sibi prualeat pt
malicias / notanda e / ita deus
fidelis e / ꝛ absqz iniquitate vlla
Sic erunt nouissimi primi et
primi nouissimi. i. equabunt'
nouissi ꝛ primi in gla / quantu
ad gaudia glie / ul' quantu ad premi
essenciale / vel sic nouissi id e
humiles / p sua reputacio / qui
ppt deu ꝙ cetera / paib' ꝛ infimis
se subiecerunt / hic in nimis erunt
primi / in primis / p exaltacio
qr qui se exaltat humiliabit'
Et primi s' p superbia / quantu
ad sua reputacio / erunt nouissi
ppter in supplicio / p ꝯ sua delec
cioni / quia qui se exaltat hu
miliabit'. ꝛ vn dicit [illegible] et
hunc vba. [illegible] Ant
desiderauit principatu nimis / in
veniet ꝯfusionem in celo / nec
int' fines ꝯputabit' / qui
de primatu tractauit / ut ...

eorum festinet / quo alius maior
appareat / sed quo omnibus inferior
videatur / quia non qui maior
fuit / inter homines in honore ille
inferior. Sed qui fuit inferior ille
maior. Multi enim sunt vocati
pauci vero electi / unde dicit Gregorius
ad fidem plures venerunt / et ad cele-
ste regnum pauci perducuntur.
plerique enim deum vocibus sequuntur
et moribus fugiunt. Ex hoc ergo
duo percipere debemus. Primo
ut de se quisque / nimis presumat
quia et si iam ad fidem vocatus est
utrum ad regnum eligendus est
nescit. Secundo ut quisque de pro-
ximo suo quem iacere in viciis
conspicit / desperare non audeat
quia divine misericordie divitias igno-
rat / Sed contra quod deus vult omnes
homines salvos fieri / ut dicit
apostolus. Dicit quod pauci sunt electi
ut hic dicit / illi enim alii sal-
vabuntur / quod videtur esse contra divinam
voluntatem. Dicendum quod duplex
est voluntas divina. Una antece-
dens / que respicit dei bonitatem.
Alia subsequens / que respicit
uniuscuiusque hominis merita. Per
igitur voluntatem deus vult omnes
homines salvos fieri / quia ad hoc
de sua bonitate creavit homines
ut salvus fiat quantum in deo est
Sed voluntate subsequente / que
respicit merita hominum / non vult
omnes homines salvos fieri / sed
tantum illos / qui implent eius
precepta. Unde illud dictum / deus
vult omnes homines salvos fieri
intelligi debet sic / deus vult
omnes salvari / qui salvari
merentur. Sed non omnes merentur
salvari / quia salvantur etc.

Cum turba plurima

convenirent et de civitatibus
properarent ad ihesum. Luce viii. Ho-
quod impletio ostendit duo oportere
docendi / quia ut dicit Crisostomus tunc est
tempus opportunum docendi / quando
multa conveniunt / quia nomine
turbe / sicut diversitas hominum / ita
etiam diversitas innuitur volun-
tatum / quia diversi diversis causis
sequebantur Christum / quidam
causa recuperande sanitatis
alii causa discipline / alii ut
viderent miracula / alii ut obser-
varent eum. Secundo ideo oportet
docendi pluries tangitur in lit-
tera ista. quia non tantum simplices
de villis / sed etiam cives prudentes
de civitatibus conveniunt / ut utrique
doctrine sue possit fructum
sed non in omnibus / tamen in aliquibus
et si non in ipsis quasi homines tamen
in aliis. Dixit per similitudinem
Ex pluribus causis Christus docet
parabolice et per similitudines. Primo.

ut indignus occultaretur eius dictum
vn in ista eorum dicat. Cum dis
cipuli interrogarent xpm de sig
nificatione eius parabole ipse
Dixit vobis nosse datum est
misterium dei / vobis qui libenter
auditis / et auditis fideliter et adhi
betis Joh xv. Omnia quecumque
audivi a patre meo nota feci
vobis / datum est tamquam magis
doctis / magistri quibus homini
est intelligentia sacre scripture. luc
x. Multi prophete et reges vo
luerunt videre / que vos videtis
et non viderunt / et audire que
auditis et non audierunt. Nos
se misterium regni dei .i. habere
intelligentiam sacre scripture. vn
mt. xxi. Dicit xpus Judeis
auferetur a vobis regnum etc.
Ceteris autem in parabolis. sed lo
quitur eis ut phariseis inc
dulis / quibus data non sunt dona
mt. vii. Nolite sanctum dare canibus
etc. ut videntes .i. videre se re
putantes / vel videntes forte
humanitatem meam / non videant
meam divinitatem / vel videntes mira
cula forte non videant intus
virtutem operantem / et audientes
forte verba / non intelligant ea
spiritualiter. Sic Greg. x. Debuit
parabolice pro conditione audientium
quia aliqui in cuius non delecta
gima lectura. multo magis pompe
dentur inobstinati vel delectat

sepe / et excitat intellectus et ut
crescat merita fidelium / pro conditione
ipsius spiritus vn per ex. Ba
qui scrutantur testimonia eius.
Tertio ut vestigia divine sapie(ntie)
creaturis fore ostendat ad Ro. i.
invisibilia dei a creatura mundi
per ea que facta sunt intellecta
conspiciuntur. Exiit qui seminat
seminare semen suum .i. xpus
filius dei / qui habet officium se
minandi. Iste primo exivit a patre
tamquam testificator Joh xvi.
Exivi a patre meo et veni in mundum
Secundo Beda dicit Salvatorem
ullum melius intelligo quam
filium / qui de sinu patris egrediens
ad hoc venit in mundum ut perhi
beat testimonium veritati. Secundo exivit
ut ut reconciliator vn circh.
Cum nunc eum peccatum adeo impe
petum compulsi / a facie eius reg
qui autem vult aliquos recon
ciliare exijt ad eos ab illo cui
facta est iniuria et loquitur cu
eis in pace. Sicut reconciliator
illi reputat. Bir x. Exiit
de secreto patris / et carne apparens
nobis appropinquit. Tertio exiit
ut doctor / vel ut doctus peccator
alij eum ante ipsum exierunt
conspexerunt / firmantes / et turbulos
ut propheta vn re. pro. dixit dno
Jeremie Ecce ego dedi verba mea
in ore tuo. Ecce constitui te hodie

sup gentes / et sup regna / ut
euellas etc. / Alij commerunt aiue
rerum colere / ad semen suscipiend(um)
preparant / ut Ioh baptista Luc p(rim)o
Et tu puer propheta altissimi vo
caberis / preibis enim an(te) faciem
d(omi)ni / parare vias eius / Ipse vero
xp(istu)s convenit seminator Est quod
est semen ostendit x(ristus) infra cum
exponendo hanc parabolam / atque
expositionem terminando n(on) intendo
Semen est verbum dei Super quo dicit
Dyonisius li. vj°. ca°. ij°. Semen
est verbum dei / quod est virtutis / quia
sicut eius virtus est / deus semper
potentia presentia clamat dicens
potens intra erit semen eius
potens intra / est per eum verbum
dei / quo electa inspirata consurgunt
quo divina gratia portantur / quo
ipsa corrupta efficiuntur divina
de quo Aug(ustinus) .i°. q. i°. de trinitate
potens intra erit semen eius
/ quo mutantur hominum volunta
tes / cum peccata relinquuntur
terrena / cum fides unio et
amor infunditur / effugiunt de
mones / infirmitates curantur
/ cum potentia et virtute sustinentur
homines non patiantur mortale
periculum De quo dicit ys(aias) ca° i°
Nisi dominus reliquisset nobis semen
quasi sodoma fuissemus / et quasi
gomorra similes essemus / De quo
nota semen est verbum / ad hoc
ut in fructificet / quia si non
sit seminatum / omnia producta
agri cultura sunt amissa Et
quantumque colitur terra in medium
procedit / si non ad est verbum dei
Et unde enim processit homini ex
natura et passione / et alia accidentia
sicut hec erunt occulta / et nulli
homini patefacta / ubi est fun
damentum salutis / scilicet que est
fides ex auditu / Auditus autem
per verbum dei ad Romanos x. Item
si homo non audit verbum dei
non est ex deo Ioh. viij°. Qui
ex deo est verbum dei audit propterea
vos / non auditis / quia ex deo
non estis / ymmo si est ex deo homo
verbum dei tunc diligit et cum
magna solicitudine audiat
quia non minus erit reus / qui
verbum dei negligenter audit
/ quam ille qui corpus x(risti) / sua
negligentia in terram cadere permittit
fecit .i°. q. i°. In libro Item queque
dicens plus / hoc semen praui
et doctores de lingua / in occupi ... les
sunt audientes verbum dei / vel verbo
dei non credentes Unde ipse dixit
Si non venissem / et locutus eis
non fuissem / peccatum non haberent nunc
autem excusationem non habent / apostolo
suo Item quia in ipso verbo dei
consistit vita eterna Ioh. xvij°.
Hec est vita eterna ut cognoscant
te solum verum deum / et quem misisti
Ihesum xpistum Item eciam verbum

dei dicat cibus meus est. Jo. v. non in
solo pane vivit homo / tunc panis
non est cor nostrum de in fimo tractare
cibum. Sicut nec de illo qui nec
nutrit nec sibi incorporat cibum
dei. ¶ Ex hoc patet quod seminator
est christus. vii aug. de disciplina
christiana / seminator verbi est ego quasi
sum vix et corporibus seminans
inquit corpore digna / quod ipse pro
ea velit surgere. Nolite ergo
attendere ad vilitatem corporis mei
sed ad bonitatem seminis et preciosi
seminatoris / Et dum seminat
aliud cecidit iuxta secus viam
et conculcatum est et volucres celi
comederunt illud. Hic subdit
circumstantias auditorum. ubi dicit
qui sunt quadruplices. ¶ Primi
sunt qui cor vagum et lascivum
habent. Ideo dicuntur fore secus
viam / vii exponit Aliud cecidit
secus viam. i. in cor vagis cogi-
tationibus / secundum subiectum vel
in cor vanitati et voluptati
expositum / quod non est clausum et
septum / per custodiam sensuum exteriorum
ut sicut ager non est septus via
communis litoris intrant viatores
et semen quod cecidit secus via
conculcant. ve. ly. Posuisti cor
tuum quasi via transeuntibus. vii dicit
glo. via est cor. frequencia ma-
larum cogitacionum attritum / que
semen verbi dei possit suscipere
germinare sed oppressis cogitatibus

conculcatum et ab avibus celi dei
rapitur. Et hoc est quod sequitur: i. hec
Et conculcatum est / Conculcacio eius
transeuncium / significat frequenciam
carnalium affectionum. Ber. ixo.
Animus enim qui est fornicacia
quasi scortus ab omni pertransiente cal-
catur / Et volucres celi come-
derunt illud. i. dyaboli qui superveniunt
vel ab anima audientis auferunt
exemplo illius / qui semen suum
aliquando eiecit ad ortum aliquando sui
inimici / qui zizania seminat ne ortus
ille fructificet. Sic tota inten-
cio dyaboli est ne homines salventur.
Et ideo plus studet dyabolus capere
corda iuvenum quasi nos tam pollicitum
tunc / Ex hoc nota quod quaestio
volucrum / significat suggestiones
demonum / quia in peccato carnali
ut frequenter dicunt est motus communis
sed dyaboli et incitantis sed concupiscencia
ex quibus duobus fit generacio peccatorum
mortalium iuxta illud Jacobi primo
Concupiscencia non concepit tamquam ex
viro parit peccatum sed ex concupiscentia
dyabolo. Item dicit dyaboli dicuntur
aues similitudinarie. ¶ Primo propter
eorum agilitatem quod cito volant
per multa loca. ¶ Secundo propter aereitatem
habitationis / Contra conculcacionem perti-
nentia est clausura sensuum exteriorum
xxviii. Sepi aures tuas
spinis / et noli audire linguam
malam nequam / et ori tuo facito hostia

comedas auibus celi Et hoc petebat
dauid dicens Pone domine custo
diam ori meo etc. ¶ Item nota ad
istas aues repellendas / valet
timor dei / quia iste foribolos
dyabolus a dyabolice ponit in ortis
fruinbus tempore fructuum / Item
in contra passione sicut vexilla
circa / mota avertunt timent enim
hee aues illud vexillum crucis
per quod sunt deuicti Et hunc con
positum concordat corpus sicut infra
dicens / Cum autem scitus viam
hi sunt qui audiunt et postea non
faciunt de quibus Jaco. 1º. Si quis
est auditor verbi et non factor com
parabitur viro considerant vultum
natiuitatis sue in speculo / Deinde
venit dyabolus Cum ad ventus
est pessimus vir dicitur Apoc xii
ve terre et mari quia venit ad vos
dyabolus / venit in corde dyabolus ad
cor auditoris / ad modum vie con
ponit suggestionem demonis Et tol
lit verbum .i. memoriam verbi dei / de
corde eorum Et ideo ne credentes
dyabolus salui fiant / subiciet enim ~~dyabolus~~ sa
lutem hominis ut dixi salus autem
per fidem habetur Luc vii Fides tua
te saluam fecit / Fides autem ha
bitur ex auditu verbi dei / et ideo dyabolus
primo insidiatur verbo ut eo im
pedito impediatur fides et fide
impedita salus hominis Et hoc
attendens dauid dixit / Declinate

a me maligni / et scrutabor man
data dei mei De quo dyabolus
venit ad cor meum / Audit dyabolus
Cum per signum aliquod de plebe
cepit affectus venit usque ad cor
pus suum / et abiecta franseq
/ ut quanto plus placatur debi
to insistere dyabolus ad veniendi
cedat / qui se ipso delectatur
plus debito / adeo fetus est alius
/ Et ita tollit verbum ut ad se
illud trahens / sed illud deuitat
ab anima ne ab eo irrigata fe
cundetur ad fructum eterne vite
Tertio dicit super petrosa et fonte
Anima per animam in humanis pla
citis / occupat ut verba regni
ab illa pro ablatione concludat /
et tota eius intentio est / ne
homines salui fiant / et ne nos
illas quas ammiserunt / per de
superbia corpore ardentes pro
ipso humiliate capiamus / Et
aliud cecidit super petram hic
ponit 2us dictum / auditores verbi
dei / et sunt hi qui habent cor duri
/ et ardens per superbiam vide hoc
Aliud .i. alia pars seminis ceci
dit super petram .i. super cor pe
trosum / et durum et rebelle per super
biam Cum concordat Beda super
Lucam 8. petra est cor indomitum
illo fidei vomere penetratum
in quo non est veritas aeris / Item
presumptio ventus quem est

defficiunt olei ad imitacionem
lampades / virgium hoc e defeccus
gr̃e / ꝛ vtute ad rapiens va
lit ibi dei vn̄ dicendis du
ricia loquitur Bn̄9 li. 1o. de consi
deratione dicens Cor durum est
q᷑ se ipsum non exhorret / nec se
sentit nec compunctione scinditur
nec pyetate mollitur / nec mone
patur / nec minis non cedit
flagellis induratur / ingratum e
ad beneficia / ad consilia infidum
ad iudicia torcuosum / verecundiam
ad turpia / impauidum ad pericla
inhumanum ad humana temerarium
ad diuina / immemor preteritorum
ablinustans / puera non aduertens
futura non prouidens / et ut breuiter
dicam nec deum timet nec hominem veretur. Bn̄9
¶ Et nota q᷑ huius duricies cor
dis triplex e rinda 2a vt h thoꝫ
¶ Prima e longa consuetudo pec
cati Sap. xvi. in habescente
iniqua consuetudine / error tanq᷑
lex custoditur e vn̄ aug̃ vocal
bas me dulce / ꝛ ego suspirabam
ligatus / non ferro alieno ꝫ mea
ferrea voluntate / velle enim meum
tenebat inimicus meus / ꝛ inde
michi cathenam fecerat / ꝛ constrin
xerat me / deinde ex voluntate
facta e libido / ex libidine consuetudo
et habet aut necessitas. Sa. rinda
e incredulitas / de iusticia ꝛ iu
dicio dei / quia ardent talis homo
durus cordis / q᷑ deus non puniat
malos nec bonos remuneret ꝫ
q᷑ omnia fiant casu. vn̄ dicitur
dixit insipiens in corde suo non
e deus. Et sequitur ibidem Corrupti
sunt ꝛ abhominabiles facti sunt ꝛc.
¶ Tercia rinda e seducio mentis
Osee v.o non dabunt cogitaciones
suas / ut reuertantur ad deum suum
quia spiritus fornicacionis in medio
eorum e / ꝛ dominum non cognouerunt / q᷑
iste spiritus facit hominem ablinusti
cratum sibi et excecat / sibi
prospiciens / ne videat lumen ¶ Et
nota circa q᷑ non debat huius
vn̄ dicit Comm. super petrum
quin sempe cito nascatur ꝫ q᷑
non hec tre confusiduris / statim
arescit / quia non hec humorem
Sic in cordibus dum ꝑ superbiam
ad modicum hominem nascitur compunctio
compunctionis cum superbi / ꝛ rebelles
verbi commacionis audiunt ꝫ statim
arescit / quia ubi ꝑdicacionis
sine humore gr̃e non ꝑficit vn̄
Job viii.o. ca. medium dicitur nunquid
virere potest scirpus absque humore
aut crescere carectum sine aqua.
Et nota q᷑ alter curiam dicat
quia non debat radicem vn̄ de
radix e timor dei / qui e finis
sanitatis / verbi dei qui circa timor
prestat / humorem verbi dei / ut radicet
ꝛ crescat / in altum ꝛ fortificetur
ut ventus tribulacionis non cedat
ꝛ nec pacia scandalum / Et huius
exposicionem recordat expo psalmis
in fra dicens Comm. super petrum

hy sunt qui cum audierint cum gau-
dio suscipiunt verbum / Quarta tales
superbi / in audiendo verbum dei ali-
quociens delectantur et tamen proponunt
debilitatis nolle abstinere et bene
agere / sed cum de peccatis recor-
dantur / tunc cito recedunt a bono
proposito / quia habuerunt similes
cultes onus quod est verbi ue-
ni dicit Beda / Alii auditores
gerunt dispositionem quia avaricia vel
luxuria; sicut crepatus stulti
raptores homines / et bonos / sed
qui spes corruptibiles esse ab-
tutibus putantur / Alii recedunt
ab hys qui recte cogitaverunt et
verbo dei / quia radices non habent
sed perfusi similitar Sap. iiijo
adulterinae plantationes non da-
bunt radices altas / verbum autem
dei non radicant / Finaliter nisi
in electis Ibidem cap. xxiiijo dicit
[?]ucletie male mitte radices
fructus aut quia arbor non habet
radices / aliquis est cecus / quia
minime sepe conculcata Sic
et iusti sequuntur a bono ad malum
imitantur et non radicantur fina-
liter in bono / et ideo nisi de eis dicitur
Quarta ad tempus credunt et in tempore
temptationis recedunt Et talis
fuit de filia regis Saul qui
inter prophetas erat propheta inter
stultos stultus / Et aliud ceci-
dit inter spinas / Hic ponit
terciam divisionem auditorum verbi dei

quia aliquorum cor est ita an-
xiatum per avariciam quod verbum
receptum / vel honorum desiderium
et rebus / cito perit et
suffocatur Luc. viii Lxxx poc. Aliud
i. alia pars seminis cecidit inter
spinas / i. in corde spinoso sive
ambitioso et avaro / per avari-
ciam / et cum pluribus / minime de-
ditum / divicie enim dicuntur spi-
ne quia vulnerant et pun-
gunt Nota quod divicie spine
nominantur Primo quia
spine florentes sub floribus acu-
leum habent et pungunt Sic divi-
cie habent florem mundane
delectationis multipliciter pungunt
quia divicie cum non congregant
sine labore non possident sine
metu non dimittunt finaliter
sine dolore / quod est sub hys
diviciis / multi reputant delicias
et hy sunt filii stultorum et igno-
bilium ut dicitur Job xxx Secundo
quia sicut spine lacerant ves-
tes / sic divicie cor distrahunt
et lacerant Tercio quia precentissimo
seminator messis spinosa dicta spiciat
Primo ad dandum nobis exemplum
ut in omni genere hominum seminetur
verbum dei ad Ro. io ubi dicit
paulus predicator gentium grecis
et barbaris sapientibus et insipientibus
debitor sum Secundo ut non
doleant predicatores si in mul-
tis non cor / tunc ministrorum perit /

Acina vel semine / iugiter ipsorum
& / in omnibus actionibus ipsum fruc-
tificat / sed plures sunt peccato-
ri / vnde ipse dixit Non est discipulus
supra magistrum / Et aggeus pro-
pheta dicit seminastis multum / et intu-
listis parum / et propterea pauca semi-
ponite corda vestra super vias
vestras / Ascendite in montem por-
tate ligna / et edificate domum
et acceptabilis mihi erit et glorificabor
dicit dominus Et aliud quia illud
est spine etc. simul ortae / de ma-
la terra / cito facit bona vnde dicit
dominus quod in comunibus / possibile
est decipere fieri etiam pigwer
Et simul ortae spinae suffoca-
uerunt illud / i. sollicitudines et co-
gitationes de diuiciis acquirendis
conseruandis et exponendis ista oc-
cupauerunt mentem diuitis quod verbum
dei ab eo cecidit / et intellectum fruc-
tum permanentem / fratres non potuit
quod amor / rerum diuiciarum pre-
ualuit amori dei quod qui cal-
capit cogitationes / de spiritualibus
statim se immiscet cogitationes de
temporalibus / et tamquam forcior preualet
suffocat verbum dei vnde secundum fir-
mamentum / nimis non fructificat
sed nec nimis carum / vnde de ta-
libus dicit Jeremias vi°. Saturaui
eos / et mechati sunt Ideo sic patet
quod melius est seminare verbum pla-
na et pauperibus predicare quam spo-
se diuitibus / vnde dicit Spiritus domini
super me eo quod vnxerit me / et

pauperibus euangelizare misit me Luce
iiij°. Et sicut exponit gregorius sal-
uator noster vtraque / Et aliud
cecidit in terram bonam Hic ponit
qualitatem diuinam auditorum et sunt hij
qui habent cor bonum / propterea vnde
exponit aliud cecidit in terram
bonam. i. in cor bonum / et deuotum
et docile Jacobi i°. / in mansuetudine
suscipe. verbum Et nouit
verbum dei dicitur cadere / quod de alto
descendit / scilicet de celo et aspiratione spiritus sancti
vnde actuum dixit vero apostolus non
enim vos estis / qui loquimini sed
spiritus patris vestri / qui loquitur
in vobis Et ysaie lv°. dicitur
Quomodo descendit ymber et nix
de celo / et illuc vltra non reuertitur
sed inebriant terram / et infundit eam
et dat semen serenti / et panem
comedenti Sic erit verbum meum
quod egredietur de ore meo / Hec terra
bona terra fluens lacte iusticie
et melle gratie / quod non est spinosa
via vanis / et varijs cogitationibus
dedita nec diuinis / per superbia
nec petrosa / nec spinosa / de
cuius superfluitate temporalium Et
ortum facit fructum centuplum
Ad romanos dicitur / de semine cade-
te / in terram bonam quod aliud
dabat fructum / centesimum aliud
sexagesimum aliud tricesimum
Sicut dicit wilhelmus Centesimum
fructum petunt ad contemplatiuos

qui implet precepta dei et consilia
Et sic habent supradicti prelati / qui
celibatus statum / doctores decem
et duanius significat prelatorum quia
illis ad ipsum accessit unus / Sexa
genarius pertinet ad statum vidua
lem / quia iste unus constat ex sexa
ies decem et ad illum statum pertinet
impletor decalogi et per opera
sue Tricesimus fructus pertinet
ad statum coniugatorum / qui debent
habere fidem trinitatis cum decalogi
impletione / quia iste unus constat
ex decem ter iteratis Et huic ex
posicioni concordat expositio sibilla
infra eodem / Ad aliud autem in terram
bonam / hii sunt qui in corde bo
no / scilicet per industriam valentem
reperunt scilicet per girum operum
eius et gratia / stabilitur cor au
dientis verbum scilicet utrumque autem
retinet in memoria / Aliter enim
non prodest sicut nec predesti
tibus / qui statim evomunt et
perdunt in mediata / que non retinet
nichil boni in corpore huius
operatur Et fructum scilicet bone
operacionis afferunt in pacientia
sed expectatione eternorum premi
orum / sicut agricola pacienter ex
pectat fructum terre Iacobi quinto
Ecce agricola expectat fruc
tum preciosum fructum terre paciencie
ferens temporaneum et serotinum
ad quem fructum nos perducat
Ihesus Christus etc.

Assumpsit Ihesus

xii. discipulos suos
Luce xviii. Quia nunc tempore
gaudii legitur hoc evangelium ideo
sit mencio de passione Christi pro
xima est / quia sicut passio Christi
erat propinqua / cum hoc dixit
discipulis / ita nunc est propin
quum eius tempus reputacionis Secunda
ratio ut homines invitentur
ad portandum crucem penitencie cum
Christo / et ascensum in urbem
celestem / quia quilibet Christianus
sic debeat esse imitator ad Gala
tas v. Qui autem Christi sunt carnem suam
crucifixerunt / cum viciis et concupis
centiis nunc maxime contingere
tempore / quia sicut ingressurus reli
gionem prius gustat aliqua opera
religionis / Sic ingressurus
primam pregustat aliquam au
steritatem Quia pessima consuetudo
aliquos non permittit pregustare
primam / ut si quis consuevit de
fine pellicium vel antiquus desi
ciunt carere ipso / in medio
yemis / Item quia dyabolus isto tempore
multum vexat homines / sicut
et tunc ipsos certo amissuros
sicut quidam vexant equos
quos mittunt ad pullaciam / Sed
resistendum est per memoriam passionis
Christi Apocalypsis xii. / ve terre et
mari quia descendit dyabolus ad vos

hus uatu magna / sicut q
p morteu tpus est / quia p9
fine sti / q no diu stabit co
sumibit / ptas eius / teptati
r recipiedi / Ite alia io ad osté
dend / q magnu malu st
petu gule / q nuc ho'ines
cotrit / quia cogula p'mor
pntu / scnta morte e xpi
filij dei / quia hodie qis re
platone moat' ecca / ut a
magitudie remedij appar
at magitudo pecti / r ad hu
beat' cautella vij d'. Duo
d' consideratione remedij pecti
mei / estimo qtitatez / filius
dei iubet' occidi / ut morte vul
nerib; iste profusus sanguine
sucurret / agnosce g° ho / quã
gnia sut illa vulnera / p quib;
aportuit xpm filiu dei vul
nerari / aceto et felle potaré
/ ad satisfaciend p peto p'mor
pntu / q fuit petu gule —
S; quad xpus assumpsit / tu
tice disapulos ut cu signaret
r xij. itiu ad passionē / dico
q ideo / quia oms provocat
ad imitacoz passionis
c. j°. petri ij°. xpus passus
e p nobis / vobis derelinques
exemplu / ut sequam vesti
gia eius. Paucn tu inpedie
tib; pctis veniunt ad fructu
passionis x / qui e visio etne

claritat / quia multi vocati
pauci electi / Et ait ill' ecce
ascendim9 ierlimaz / Ad litez q
altius erat sita. Et no'. q d'
qu scriptura loquit' de ascensu
dni in ierlim / vocat ipm as
census ut hic r luc' ij°. Sed
qn loquit' de ascensu eius
ul altius in egiptu / tuc
vocat ipm descensu / ut ab
irhaun ecca dicit' descedisse
in egiptu Gen xij°. r xxvj. ca°
Sz quare hoc dicit / q hoc fit
ad ondenda facultatē ascen
dendi in celu / r facilitatez des
cendendi in infernu / q' maior
e difficultas potencie fatigabi
ascendendi / qua descendendi vij
act' xiiij°. p multas tribulacoes
opt3 nos intrare regnu dei
Et luc' vlt' Nonne aportuit
xpm pati r ita intrare in
gla3 sua Et io beat' yero'. Abbas
in Omi'. Ecce ascendim9 ierlim
prosper iter nobis faciat dns
salutariu nror / q arduu e
quo ascendere conamur altu q°
penetrare temptamus / Ideo expedi
tos nos ee aptet / r subtiles
/ quo in altu rape onolen
r augusta intrare inflatu e
difficile / Et qsumabut' omia
que scripta sut p pphas de fi
lio hois / q' tradetu

xpi cessauit / qui singlarie tra
de ipso p[ro]dierunt ¶ Primo quo
ubi / et de quib[us] / 2[us] carne eius
ips[u]s nascitur ¶ Sedo quid respi
macula spacium ¶ Tercio c[ur] pas
sure e[st] / p[ri]ma eau[sa]t impleta
tam s[ed] passio eius / re[s]cribat
impleta / ut ipe v[er]e dici posset
q[ua]simatu[m] est / Tradit[ur] eni[m] gen
tib[us] et illudet[ur] / et flagellabi[tur] et [con]spue[tur]
Tradit[ur] e[st] v[er]tus p[at]ris / mi[sericordi]e
homi[n]ib[us] / et illusio facta e[st] dei sa
pie[n]tia / p[ri]ma ad Cor[inthios] i[o] p[re]dicamus
xpm dei sapiencia / et dei v[ir]tute[m] / fla
gellatus e[st] sine omi sua culpa
quia ipe peccatum no[n] fecit / nec
inue[n]tus e[st] dolus in ore eius
i Pet[ri] ii[o] Conspuitur e[st] dei gl[or]ia
Sicut dauid in p[er]sona p[at]ris / ex
urge gl[ori]a mea / Nota q[uod] iusti
multotiens / sicut placuit / trado
eum / eciam ab aliis / a quib[us] plus
deue[n]t diligi / Luc[e] xxi[o] Tradimini
a p[ar]entib[us] / et fr[atri]b[us] viris / Ite[m] deride[tur]
Job xii[o] deridetur iusti sim
plicitas / Cuius derisio figurata
e[st] in Heliseo que[m] deridebat pu
eri dicentes ascende calue / ascende
calue / iiii Reg[um] ii[o] Iusti ab
quibus suis p[re]mebat[ur] / p[ro]p[ter] qua[m]
aliquis maledixit p[ue]ris / et [con]fessi
sunt urs[i] / lacerauerunt xl[ii] due
pueros / Ite[m] iusti flagellant[ur]
s[e]p[er] a malediciis tyrannis a[m]p[li]
mi in istos / et malorum tercium

vii Aug[ustini] Cuius superbis ipse
ordinat / quia de te ipso facias
flagellum / p[er] i[n]ue[n]is / p[er] fla
gello filium corripit / q[uod] facto
flagello in igne p[ro]icit ¶ Ite[m]
iusti [con]spuunt[ur] / et mortificaut[ur]
s[e]p[er] ad litt[er]a / et spualit[er] Sed
magna de[bet] esse [con]solacio / me
bris recipere / q[uia] dicit greg[orius]
Si passio xpi ad mente / a d[omin]o in
iuria / reuocat[ur] / nulla tam ab
ipso pacietur sustinet[ur] / Si fulli
te animo / cum [con]siderabas cogita
xpm traditu[m] a discipulo suo
Decimo in p[ro]p[ri]is domo pat[er] mee
in quo a[m]aui [et]c / Si oportet
te subire indignio cogita xpm
[con]fusionem / et vilib[us] p[er]sonis volu[n]
tarie subditu[m] fuisse usq[ue] ad mor
tem / ad Phil[ippenses] ii[o] Si quis te stultu[m]
reputat / cogita xpm illusu[m]
et derisu[m] / et ab Herode veste alba
indutu[m] / Et p[ost]q[uam] flagellauerint
occident eu[m] / et t[er]cia die resurget
Hic magna crudelitas / quia
no[n] suffici[un]t eis alteru[m] flagellare
s[ed] vel occidere / s[ed] v[tru]q[ue] p[er]petrat
in p[er]sona innocentis / Vnde
potuit illud Job xvi[o] Saciati
ti sunt penis meis Et hoc
dat[ur] doctrina fidelib[us] / ut cu[m] ali
qua graui[ter] sustinet / glaz q[uod]
paciendo / merit[ur] attendant
q[uia] ut dicit greg[orius] tunc [con]solati[o]
p[ro]ximi mi[n]uit vim flagelli / in
Stephano pacient[er] p[ro] xpo

gloria dei ostensa est. Et ipsi nichil horum intellexerunt / et erat verbum istud absconditum ab eis / et non intelligebant que dicebantur. Primo racio huius est quia eius / corporacionem / maxime desiderabant / mortem autem non potuerunt. Secunda racio quia quem non solum homines / mortuos sed vivos credebant vix illum posse mori putabant / vnde cum ipse petro et aliis discipulis dixisset de sua morte / ipse dixit absit hoc a te. Tercia racio / quia credebant ipsum loqui parabolice sicut ipse sepe consueverat. Et hee raciones sunt Crisostomi et Bede. Factum est autem cum appropinquaret Iericho cecus quidam sedebat secus viam mendicans. Mt. x. Marci x° dicitur filius thimei barthimeus sedebat iuxta viam mendicans. Nota quod xpus / hic appropinquans Iericho / cecum illuminat / et luc. x dicitur ibidem curasse vulneratum. Iericho enim luna interpretatur et significat mundus qui sicut est muta et instabilis ad modum lune / cum dicitur xpus appropinquasse / quia xpus ipse / et multi sancti alii dei habitaverunt in mundo corporaliter / tamen mentaliter habitabant cum deo / quia mundum pro nichilo reputaverunt

amore dei. Sic et tu appropinqua Iericho i. te ipsum pro nichilo reputa / propter illum / qui vilis pro te reputatus est. vnde ad phi. ii° Hoc sentite in vobis quod et in xpo ihesu / qui cum in forma dei esset. Cecus quidam / iste cecus secundum gregorium genus humanum / quod creatum erat clare videns / adeo sed propter peccatum excecatum est / per ignoranciam ex parte racionis / et vulneratum est per concupiscenciam malorum ex parte voluntatis ita quod semivivum sit relictum / luce x°. / vel per hunc cecum quilibet peccator potest intelligi / qui caret lumine vere cognitionis / et patitur tenebras culpe et ignorancie vnde gregorius in pastorali et habetur verba hec xiiij. d. Sic enim cecus est qui lucem eterne contemplacionis ignorat / qui presentis vite tenebris / pressus i. peccatis dum ventura lucem nunquam diligendo conspiciat / quo gressus operis dirigat nescit. Vnde nota quod hec cecitas / spiritualis multipliciter cecitatem corporalem superat. Primo quia sicut cecus corporalis errat in mundo / et sepe se offendit sic et cecus spiritualis. Secundo cecus corporalis / in comedendo non discernit mundum ab inmundo / sic cecus spiritualis / in divinis autem delectacionibus / prohibitis pascitur. Item sicut cecus illuditur a videntibus

Sic peccatores a demonibus. Sicut fa-
ctum est Judicum xvi°. Ubi philistei
inimici Judei/ fecerunt eis addu-
ci presones/ dicitur eum prius
eruerunt oculos/ ut luderet
coram eis ¶ Nota non· quod in pluri-
bus cecitas spiritualis est peior corporali.
primo quia ceci corporales quan-
doque here desiderant/ sed spiritua-
les non/ ut dicit Seneca. Item ceci
corporales/ cecitatem suam agnoscunt
sed spirituales non sic/ quod reputant
se videntes et sapientes/ in spiritualibus
ad Ro. i° dicentes se sapientes
stulti facti sunt ¶ Item ceci corpo-
rales/ reputant videntes felices
sed spirituales ceci/ viros/ iustos/ et
intelligentes/ tanquam infelices
derident et contempnunt. Sedebat
per quam sessionem/ pigricia quibus-
quam/ ad bonum opus tardo veniens
designatur/ vel deceptor(?) peregrinari
ex parte(?) mendicabat/ i· amorem ter-
renorum in habebat/ cum non possit(?)
layci(?) sed eciam clerici/ sepe ultra
debitum in habent/ unde cecus apte
dicitur/ apertus videre/ et non videns
lapis enim non dicitur cecus/ quamvis
non videat. Sic laycus non debet
proprie dici cecus/ si adheret ter-
renis. Sed clericus qui plus debet
ea despicere. Unde Ysa· xlii° quis
cecus nisi servus meus. Matthei xv°.
dixit Christus de phariseis/ et
linquite(?) sinite illos/ quod ceci sunt/

et duces cecorum/ Secus viam
i· iuxta· viam veritatis unde Beda/ cecus
sedet secus viam/ dum incipit
credere in Christum/ qui de se dicit
Ego sum via veritas et vita/ Joh.
xiiii°. Vel secus viam/ preter viam
tam(?) culpe/ et caret a via
veritatis Sap. v° Erravimus a
via veritatis/ quod quamvis/ multi cre-
dant in deum/ et in ihesum Christum
tamen male vivendo eum contradicunt
Mendicans i· querens et subveniri
desiderans/ unde propheta ad ima-
nos(?) deus psallitur(?) in —/ quia
pauperes facti sumus nimis. Non
quod iste cecus/ subveniri petebat
quia suam cecitatem/ et paupertatem
cognovit/ multi enim sunt ceci/ et
pauperes/ et tamen superbi/ quod men-
dicare erubescunt/ quia com-
defectus/ et seipsos non cognoscunt
unde Apok. iii°. Dicis quod
dives sum/ et locupletatus/ et nullius
egeo/ et nescis quod tu es miser
et miserabilis et pauper/ cecus et nudus/
Eccl. xxv°. Tres species odivit
anima mea/ pauperem superbum divitem
mendacem/ et senem fatuum et insipientem
Sed non dixit de Judeis. Joh. ix°.
Si ceci essetis i· vos cecos cognos-
ceretis/ peccatum non haberetis/ nunc
autem quia dicitis videmus peccatum
vestrum manet ¶ Et cum audiret
turbam pretereuntem interrogabat quid
hoc esset. Turba quorundam(?) cum

sequebatur ihm / quidam ut noua
miracula viderent / ut curiosi / quidam
ut eum obseruarent / ut maliciosi
quidam ut de paruibus eius ma
ducarent / ut mercenarii quidam
ut sanarentur ut infirmi / quidam
ut docerentur ut discipuli / quidam
ut obsequerentur ut religiosi ¶
Nota quod duo sunt sensus disci
plinae capaces / visus et auditus
visu accipit homo disciplinam
per exemplum / auditu non palam
modo iste cecus perdiderat vi
sum / et subuentum sibi fuit / per
auditum Sicut adam post peccatum
legitur audisse vocem dei in par
adiso ambulantis / sed non legi
tur ipsum vidisse Gen iii ca
vii pater cecus / peccatum / si vult
sibi subueniri / innitatur auditui
/ appeciat aures / audiat / videtur
ihm / et cum xpo ambulantes
/ transit de ibi salutate apropinquabat
Jericho et omni deserto / spirituali
modo / volens nobis subuenire
/ in quantum in eo est / et tunc poterit
salvari / alioquin / per auditum etiam
audiat nullatenus / volens petere
salvatorem / non est spes de salu
te Et hunc concordat Ego dicens
Non sine causa / sensus exteriores
data sunt hominibus / sed quod ab eo.
quod est verum vera / veniant ad in
terius hoc hunc honeste ecco se
nus audito sunt ut amplio

cognoscat creatorem / et ex auditu sa
pientie inquirat quis transiret
Sic et cum inquireret dixerunt ihesus
illum ¶ Nota quod xpo disponente
et agente triplices turbe ipsum se
cute / precessit ipsum turba bonorum
ab adam / usque ad xpm conti nu
tata est a latere a latere eius ka
therva pia discipulorum / et sub
secuta est innumera multitudo fidelium
Et dicit quidam doctor / quod multi
precedebant xpm qui audierunt
ipsum venturum in urbem / et ipsum
predicaturum / ut haberent loca in
templo ad audiendum / ipsum et
videndum eius miracula Contra
illos qui sequuntur predicatores
et veniunt post medium sermonis
cum iam sepe fit / Maledictus ho
qui opus dei negligenter audit.
Dixerunt autem ei quod ihesus naza
renus transiret / Cum odorem
iste cecus sensisset / sed non vide
ret Nazarenum cui interpretatur
floridus / in xpus in nazareth
conceptus et nutritus dicitur floridus
et flos Can ii o. Ego flos campi
et lilium convallium flos ma
nens in passibilitate et humanitate
tressiens et passibilis Et ideo
comparatur rose plantate in Jericho.
i. in deserto huius mortalitatis
Et ideo dicit Augustinus ipsa autem
videatur / per odorem sentiatur. Nota.

q̄ ibus dicat̄ tussire / qr renoi
nistis tussit / quib; tpus salut
et acceptabile / labit̄ ita q̄ sal
uator / aberit no querit / nec
sentit. Et hy quasi pūnitus
cū fixori / blasphemat / moue
tes capita sua. Mt. xxvii.
Sup quos dicit Dyo blasphēmt
/ quia no subsistūt / ut qgstraui
in vysibiles vitates legunt pluēs
distsib; oculor / et lingwe / s; no
sugunt aim / ut q̄ latcat in
scripturis intelligunt / pūunt
bona no psunt in oīuib; et vtu
tib; / coram deo / ut eis fonte vi
tatis / et mētis intellectū appeāt
Et insin mouet caput ante
peīn pendes in cruce cum eis q̄
fide nutāt / aut tn̄ spondent
et abhorret / horridas passio
nes / et salutiferas ſr ipas / ipse
pīb; / amat / et pr suo amoē pen
sum / in ordinato pūnt xp
et gegrpūt vginē mariā cū
omnib; sanctis eius Dz q̄ pt̄e
rint aures et mortē / eius no
petibūt iudicium eius vnde
no peccamus eū / nec sinamus
eū / nos pterire / quos
heu tpus hij agerunt / s; co
hius tēn / intelligentia diligūt
deprecentes / ut tussierunt
Et clamauit dicens Ihū fili
dauid miserere mei. Quo. q̄
clamat / no tn̄ clamoē oronī

quitu interiori / ut possit dicē
clamaui in toto corde meo
exaudi me due / et clamando
p̄mo allegat / officium ad q̄d
venit dicens Ihū .i. saluator
J. Ad thy. i°. Fidelis simo et
om̄i acceptabile dignus / qr
xp̄us ihūs venit in hūc mū
peccatores saluos face. Secūdo
allegabat / pietatem genus q̄
xp̄o in nata c̄ cognē dicens
fili dauid. Erat eīn dauid.
homo mansuetus / et libāalis vn
in ps̄. memento due dauid et
Tercio insinuat spūalis pecī
/ qr no pecuniar / s; miserē pecī
dicens miserere. Quarto ondit
sui indigentiā dicens / michi s;
homo indiget misericī / qr
dicit / q̄ dicit 2° J Ambr.
Tu homo / ꝓ homib; sine ee
miserē homo / Et qui pibat
incrpabat eū ut taceret
Ad literam hoc fecerunt / ad vita
cū tēdiū / Mora. q̄ penites
sunt tumultus carnaliū vicior
/ qui dissipant cogitatōes bōe
homīs / et ipsius orōnes ne
veniat frequent̄ ad deū / impe
diunt. Ex quo itm no inhore
sit due ne / vo / cū sine pote
cijs / et sensualitas cū suis So
guis aut potentiis / septam
pcedit in nobis / ordinē natuē
qgtoni intellectiuā / qr nichil.

ꝯgressio intellectualit nisi
illud prius a potencijs sensitiuis
hauriamus. Dicit ergo ista sensitiua
na cum suis potencijs prius.
Dicta prius ꝯtinues intellectuali
Et ideo ut dicit Gregorius multo⁹
ꝯtingit quod homo peccator/ co
gitat redire ad deum/ ꝯquiri
tur sensualitas/ precedens/ ꝯ
dicat illi ipsum increpando/ ut
taceat/ et plus insensualiter delec
tetur/ ut cum homo intendit
orare/ ieiunare/ et pauperibus
subuenire/ dicit sensualitas
tibi ista desiderare/ quia contra
sunt. vii dicit paulus ad Ro.
vii° video aliam legem in mem
bris meis repugnantem legi mentis
mee/ et captiuantem me peccato/ vel
penitencie significant homines ap
4 Buo positi/ retinentes/ qui sepe
impediunt volentes venire ad
christum/ vii dicit. Sunt qui dicunt
et sunt qui impediunt ne ani
mis suis liberant(?). Sepe enim
aliqui credunt alios adiusti
ciam alij non tortuosi impedi
mentum prestant ad christum/ sed anima constans(?)
perueniat vii decreto dicitur. Ipse
vero multomagis clamabat fili
dauid miserere mei. Quod iste
cecus et multos dicentes vide
tes instruxit/ quod quanto plura
occurrunt nobis impedimenta
bene agendi/ tanto plus cla
memus/ ad deum/ exemplo illius qui

dicit/ Laboraui clamans/ rauce
facte sunt fauces mee Et ideo dicit
Circ'/ tales a via fidei/ ut quo
vetatur/ tanto magis accenditur
pro quod filij dei/ impugnacionibus
non vincunt verius/ cum fidei in
periculis et sciencia et imperturbabilitate
perficiatur. Cum ergo dicitur iubet(?) d.
Oportet tamen diu clamare deo
resistentes hostes/ semper(?) [illegible]
vincat. i. tam perseueranter dam
do pulsando/ intendere/ quousque
consumentur desideria/ carnalium
tollatur studium spiritualia impedientes
fortissima intencione insuper
Stans autem ihesus iussit illum
adduci/ ad se/ Iesus Ecce non
poterant sequi mendicum/ sibilant(?)
in stat dominus/ et vocare illum iubet
nec tota ipsum ad se(?) primitus
prohibeat/ Sic debent facere
principes/ presidentes/ ut pau
peres ꝯquerentes/ et non valentes
accedere eos/ faciant vocari/ et
interrogarent et audirent eos/ ut
faciant iusticiam. Et notandum quod dicitur
stare ihesus/ vii dicit cosma sta
tione dicit/ quod non intrat homo
immutabilis/ sed ut deus ꝯmunicat
stabilis/ restituit visum non vi
denti. Uel stans ad regnum
stabile/ et eternum/ inhibitat/ non
ad penale/ et temporaliter transitum
Cum ergo dicitur xxxviii quo
ca° v°. Dicitur omnis creatura

que de nichilo / facta e(st) / ideo p(er) se ip(su)m tendit ad nichilu(m) / no(n) stat / s(ed) deflet / stare g(ra)o solu(m) c(re)atoris e(st) / p(ro)p(ter) que no(n) tu(n)c sentiret om(n)ia tu(n)c sentit / vn(de) tu(n)c p(re)cius ceco auditu p(ro)buit / s(ed) statu(m) oculo(rum) reparauit / p(ro) humilitate eu(m) despicientes / tu(n)c sit e(st) qui(m) perdurauit vel potentia / stat et voces ceci / ut duo audire dicat(ur) / quia q(ua)ndo miserie / factus homo misericors / stat(im) aut luce reparat / q(uia) i(n)s(u)m(m)is ine tenebris / uentrem sue diu illustrant / in arto et addit / Et vocauit cecu(m) dicentes ei. An(im)equior esto surge / vocat te / Q(ui) proiecto vesti(men)to / suo exilie(n)s eius / venit ad deu(m). Ergo vocat(ur) cecus s(ed) iussu d(omi)ni / n(am) clamat qui vocat / ad venia(m) nisi missu d(omi)ni saluatore / quo e(n)i(m) p(re)dicabunt nisi mittant(ur) ad vocantes. Primo exhortan(tur) que cecu(m) ad animi pace(m) cognoscere misericordia(m) dei / sup(er) eu(m) / q(uia) ad officiu(m) ewangelizat(ionis) p(er)tinet pace(m) a(n)i(m)i p(er) benignitate(m) dei peccatoribus p(re)dicare ne q(ui) peccatores in agnoscere scelera desperarent. Deinde excitare in p(ri)mis moribus, male quiescentes / ut oriat(ur) lux / sedentibus in tenebris et in regione umbre mortis et symoni / et in soluta veteris agil(ita)te.

q(ui)ppe cecus / abiecto vestimento suo venit ad ih(esu)m. Ex hoc instruit(ur) quilibet peccator cecus in a(n)i(m)a / quid age(re) debeat / ut vide(re) possit / v(e)l lumine ih(es)u x(rist)i qui vocat(ur) audiat / qui docet(ur) surgat / et amplius in mente cecitate / in p(e)cc(at)is / et malis co(n)suetudinib(us) / no(n) sedeat / ut docet ap(osto)lus. D. Exurge qui dormis et exurge a mortuis / et illuminabit te xp(istu)s. Abiciat vesti(me)ntu(m) quo se male forsitan excusando / tegebat / aut quo se volebat ne sua culpa noscerent(ur) / seu p(er) vitia / et p(ra)ua co(n)sue(tudine) / in(de) illud exprobam ne tunica mea / quo induar illa lucas. Et cu(m) appropinquasset interrogauit eu(m) dicens. quid vis ut faciam tibi / Cecus dixit. ego no(n) s(um) [illegible] s(ed) voluntatis / vn(de) aug(ustinus) q(ui) creauit te sine te / no(n) saluabit te sine te / Sed quia cecus a xp(ist)o dicens / d(omi)ne dic quid interrogas / q(uia) tu oculis tuis vides infinitas quas clamat / quid voce eius p(er)quirit co(n)cludit in p(rese)n(ti) x / no(n) querit p(ro) passione / s(ed) p(ro) fide / scio eu(m) defectu eius / s(ed) ego volo / ut ille / pluribus pateat / et co(n)fiteat(ur) paulo dicente ad Ro. x. Corde creditur ad iusticia(m) / ore aut(em) co(n)fessio fit ad salute(m). Ex hoc p(atet) / q(uod) interrogauit p(ro)p(ter) [illegible] primo

p fidez ceca mag inflammatur
2o ut plus cfiteret et ut ceci
tate eius cognita ab assisten
tibus miraculum appareat maio
ris Tertio ut non solum fi
dei cordis sed cordis contri
ti etiam oris confessio pcepe bi
ta apparuit vnica audiat et
ideo dicit Aug9 interrogat ut
credamus non nisi confitentem
posse saluari Et ille dixit
due ut videam scilicet corporalia
oculis corporalibus Thobie v. quale
gaudium est michi qui in tenebris
sedeo et lumen celi non video
credibilia oculis fidei Ad Cor
xiiio videmus nunc per speculum
et in enigmate celestia oculo
vero fidei Job iiio videbimus
eum sicuti est Et quare iste cecus
nunc non dixit fili dauid ut
supra Sed dicit due Videt enim
ad audiendum quod ihesus ut filius
dauid secundum carnem potuit nichil
sed ut talis non potuit cecum illuminare
sed solus deus ut est dominus hius
omnium infinite potentie
tez 3o pt vii quia diu dixit
fili dauid inmisericordiam suspensa
sunt sanitas Sed cum dixit sta
ti sunt data non mirum quia
deus illuminat cecos Et rota quod
cecus ter clamat petendo
illuminatorem ad modum instructorem
quod si ceca sumus properantem et despicit

terminus illuminari Ad hoc pcipuum
ter clamando et in voces diuinis
corde potione oris professione
et ope perseueranter Et ihesus
dixit illi respice non legitur
apposuisse manum ad sanandum
nec vnxisse sed tamen dixisse
hoc verbum respice quia ipse dixit
et facta sunt Et alibi dicit pecca
coniecit verbum suum et sanat eos
Fides tua te saluum fecit Ecce
quod lumen cordis scilicet fides illuminat
oculos corporis Non est coro Ad
xvo fide purificans corda eorum
Nota quod non quod eo fide impetrauit
salutem corporalem adeo ut habuit
iterum salutem spiritualem Luce viio
ubi dicitur de Marie magdalene fides
tua te saluam fecit Iste saluus
etiam Marci vlt Adam accedit
et baptizatus fuerit saluus erit Et
confestim vidit Nunc enim est mentis
in mundum et factum dum vnde iste cecus
potuit dicere illud Job iuxta
pro auditu auris audiui
te nunc autem oculus meus videt
te Et sequebatur eum Et hoc
erat signum illuminationis perfecte cor
poris et anime quia deus opus
imperfectionis non nouit Sed
quare sequebatur eum cum tamen non erat
vocatus ad sequelam nec ad scri
pulatum vnde quod dominus non solum
voluit discipulos esse testes

suor maculor / s; eciam alios q
beneficia ab eo receperunt / ut
maria mag(dalena) lazar(us) / pstu
cetu / ne ap(osto)li p(ro)li testimoniu
ph(i)bentes / tunc tu(n)c vocato
/ et tunc p(ro)mulgat / g(rat)ius erat
suspecti / Magnificauit dominu(m) Ecc(lesiastic)i
xliij° / benedictus dominu(m) / exalta
te illu(m) / q(ui)a potestas maior e(st)
eum om(n)i laude / Sic maria
(con)siderans / potencia dei / et ip(s)i(us)
bonitate(m) / ip(s)um magnificabat
/ Et omnis plebs ut vidit ded(it)
laude(m) deo / nobis eni(m) de benefi
cijs dei debet(ur) vtilitas / deo at
gl(or)ia / ve(rsus) xliij° Gl(or)ia(m) mea(m) alt(er)i
no(n) dabo / plebs eni(m) (con)siderans
vtilitate(m) ceci / in sanitate col
lata / que p(ro)ut illi (con)paciebat(ur)
p(ro)p(ter) infirmitate(m) / postea (con)gaudebat
illi ad Ro(manos) xij° p(ro)p(ter) restituta(m)
sanitate(m) / ad Ro(manos) xij° Gaude
te cu(m) gaudentib(us) / rogam(us) (er)go
cu(m) isto ceco sic g(rati)as / et gl(or)ia(m) de
deonib(us) beneficijs / q(uatinus) ad et(er)nam
gl(or)iam ip(s)o auxiliante venire
mereamur etc.

Ductus est ihesus in desertu(m) a(b) sp(irit)u m(atthei) iiij° / p(ro)p(ter) q(uo)d
matheus ostendit x(rist)um vi(n)dicacionem
hominu(m) contestionis / Iohan(n)e
q(u)i h(oc) p(ro)p(ri)u(m) ut homo baptiza(tus)
et deu(s) vocat(us) p(at)re / q(ui) v(oc)e
dixit / hic e(st) filius meus dilectus

et sp(iritu)s s(an)c(t)i visione (con)gnouit
hic ostendit ip(su)m ee vi(n)dicaco(nem)
hominu(m) / a demonis temptatione / p(ro)p(ter) eminencia(m) et angelorum
ministrio / Et dicit tu(n)c · i(d est) p(ost)
baptismu(m) / p(ost) apparicio(n)e(m) sp(iritu)s
s(an)c(t)i / q(ui) dat(ur) in bap(tis)mo / quia
tu(n)c dyab(olu)s fortius impugnat
homines / q(uam) ut(ur) quare x(ristus) ma
inut ad locu(m) p(ri)me an(te) bap(tismum)
s(ed) p(ost) · Racio p(ri)ma · 2(a) · Gl(os)a s(upe)r
ista · In bap(tis)mo dat(ur) g(rati)a
dei / tamen p(ro)p(ter) fundame(n)tu(m) esse
sp(irit)ualis / q(uia) ee sp(irit)uale p(er)mitt(itur)
sp(irit)ualis et uictoria op(er)acio
ei(us) op(er)acionis p(ri)ncipia s(unt)
/ v(ir)tutes theolo(gi)ce / et moralis
que su(n)t arma sp(irit)ualia / data
homi(ni) ad certam(en) / q(ue) mundi
carnis et dya(bo)li · Ideo ut hec
arma no(n) rubiginet(ur) · deb(et)
ho(mo) (con)tra iniquos / et ideo x(ristus)
stati(m) / p(ost) bap(tismum) intuit locu(m)
austitatis / et pene / Beda r(ati)o
te(r)cia / Greg(orius) Resistit eni(m) tenda
mollicia / g(rati)a sp(iritu)s s(an)c(t)i g(rati)a
ad hoc ondendu(m) e(st) / x(ristus) stati(m)
p(ost) bap(tismum) intrauit in desertu(m)
Ter(ci)a rac(io) s(u)p(er) lit(er)a(m) 2(a) Greg(orius) e(st) ad
deu(m) / q(uia) p(er) bap(tismum) (con)pellit(ur)
dyab(olu)s et ide(m) sp(irit)us s(an)c(t)us in
dya(bo)l(u)s tu(n)c volens recup(er)are
ius suu(m) p(er)ditu(m) / stati(m) i(m)pu
gnat / homines q(uo)s amisit / quia
illos temptare negligit quos

quiete iure possidere se sciat ideo statim recepta gratia / homo se disponere debet ad resistentiam Deinde dubitatur de diversitate eorum etc. quia matheus hic dicit Ductus est / sed marci primo dicitur Expulsit eum spiritus in desertum luce iiii° dicitur agebatur a spiritu in desertum Dicendum quod in verbis nulla est diversitas Sed concordes verbis eorum etc. / Christus autem in desertum / ostenditur fuisse totius operis trinitatis quia iohannes eo quod mathei dicit / ductus tangitur clementia spiritus sancti / quia voluntarie / et cum magna sua clementia misit se duci / que est proprietas attributa spiritui sancto In eo quod marcus dicit / expulit denotatur potentia attributa patri / Sed quod lucas dicit / agebatur innuitur sapientia filii / quia sapientibus est duci et agi ratione / vel aliter per hoc ostenditur / quod aliqui intrant desertum scilicet vite / deserendo mundum et carnis properantes / spiritu sancto ducente quod ab anteriori Osee ii° Ducam eum in solitudinem / et loquar ad cor eius Alii intrant compulsi quasi a posteriori / quibusdam infirmitatibus impellentibus / vel propter timorem mortis temporalis / vel eterne unde Gregorius felix necessitas que ad bonum compellit unde dicit Crisostomus libro iiii° videt homines propter se semper asper

sepulchri / contra omni a malo / et prun tatis / preciosi morte / nisi melius Alii intrant coactu speciali spiritus / scilicet cum aliqua revelatione vel monitione / unde paulo dictum est Actuum ix° Surge et ingredere civitatem et dicetur tibi quid te oporteat facere Et sunt quidam Crisostomus de super quinto Non enim ductus est tamen in desertum / a spiritu / sed et omnes filii dei ducuntur in desertum / quando ducunt contra illicita / et mundana et carnis voluptates / ut si ipse susceperis non duceris / uxorem duxit te spiritus sanctus / in desertum / ut temptaret concupiscentia carnis / cum enim temptat libidinem qui continens est cum uxore / Sic etiam qui cognoscit omnem mundi leticiam quamvis in medio civitatis / sic ductus est in desertum ut temptetur. Caue tibi ne postquam spiritus sanctus duxit te in desertum / ad bonum finem / ubi propter eius laudabiliter conversatus fuit / spiritus malignus reducat te / de deserto ad mundum iniquo fine tuum male finies Et dicitur ibique ductus in desertum ad locum qui est inter iherusalem et Jericho / qui prius vocabatur dorobyin id est locus sanguinis / propter magnam sanguinis effusionem / quam latrones ibi violenter fundebant De quo loquitur Crisostomus libro iiii° dicens

Stulticia e[st] hui[us] mu[n]di / sapie-
tib[us] derisio deliciis / i[n]ducit
fabula / q[uia] v[ite] r[e]stetit i[n] deserto.
q[ua]n[do] eni[m] e[st] vid[er]e iuuenem de-
licatu[m] / i[m]maculatu[m] / absq[ue] co[n]sor-
tio ho[min]u[m] / i[n] deserto cu[m] bestiis.
q[ui]bus sociebat[ur] rex regu[m] [et] do[min]us
d[omi]nantiu[m] / i[n] deserto h[ab]itacula co[n]so-
latoe / p[ri]uat[us] spiritualita[te] sacie-
abi[tur] ce[r]ta [et] Jeiunia cruciat[us]
/ no[n] sc[il]i[cet] p[e]r t[em]p[u]s unu[m] / u[e]l aliq[ue]
h[ab]ue / corp[or]ales q[ua]m[vi]s anglor[um]
/ no[n] care[n]t co[n]sortio / q[ui]a ho[mi]nu[m]
co[n]so[r]tia de vitabat / no[n] sinebat[ur]
ut ho[m]i[n]u[m] sup[er] ho[m]i[n]u[m] natura[m]
agebat / carebat lectulo / nec
puluinar supponebat d[e]uoto
capiti / h[ab]itaculu[m] q[ui]escenti / sedi-
le no[n] erat ei / t[er]ra aut[em] stratu[m]
eius erat / [et] sella no[n] opabat[ur]
noct[ur]no t[em]p[or]e ro[r]ib[us] carebat
/ tugurio nulla h[ab]ebat edicula[m]
nec aliquo tecto tegebat[ur]. ab
i[n]tep[er]ta t[em]p[er]a[n]tia aeris / yeme
spiritualita[s] / erat cu[m] i[n] deserto sup[er]a-
bat[ur] / locus ille arborib[us] i[n]so-
los / tu[n]c p[er]ditus / q[uia] p[ro]hibe-
bat yems [et] pleuit vid[e]l[icet]
a septima die Januarii / usq[ue] ad
xiiii[a]m februarii / i[n] deserto sunt
mori eius / q[uia] t[em]p[or]e aut[em] e
ymbribus / a fulgorib[us] / ap[er]tu[m]
nichil de ciuitatib[us] tulit / n[e]c
sibi allatu[m] e[st] / nec postulau[it]
a[n]i[m]e / ambo eni[m] paupertas

erant / pau[er] i[n] deserto i[n]tuit
pau[er] q[ui]a ibi demo[ra]t[us] e[st] / nec
ignem h[ab]uit [et]c[etera]. Et i[n] fin[e]
tu[n]c au[tem] ardi[m]us / q[uia] i[n] o[mn]ib[us]
h[ab]ere agebat / [et] i[n]cedebat in[ter]
p[o]lutes. Et sup[ra]. de occulta vita
e[ius] / dicit ide[m] Bernardus Jh[esu]s vo-
luit nos docere / ut vitam occulte
in co[n]spectu eius / cu[m] m[u]lt[u]m p[ro]-
ce[sseri]t occultu[m] / ne[c] q[ua]n[do]q[ue] pala[m]
fieri i[n]mundo / nec ap[er]te v[e]l s[e]c[re]t[e]
op[er]ib[us] / appare[n]tib[us] / q[ua]m [con]sp[ec]t[u]s
gl[ori]as i[n]visibiliu[m] anglor[um] q[ui]
no[n] co[n]visio / se[n]su corporeo / s[ed]
i[n]visibilit[er] altissimo / placuerit
v[ir]tute i[n] ho[m]i[n]u[m] fama / fastiu[m]
merces audit co[n]t[ra] notu[m] fieri
recessus e[st] amicte / recedens
amicte / obliuiscat[ur] ymagi[n]is
sue / qua accepit [et] luce p[ro]te-
nebris co[n]mutat[ur]. Et ite[m] i[n] alio
loco / audit vita[m] solitaria[m]
valet dicens / legit[ur] i[n] genesi
q[uod] cu[m] amon pasceret asinos i[n]
deserto / i[n]uenit aq[u]a[m] calida[m]
a' i[m]pl[er]e calidas v[ir]i / q[ua]ndoq[ue]
asinos [et] motus bestiales q[ui]q[ue]
sensum exteriore[m] / pascit i[n] solitu-
dine / retrahens eos / ab amo[en]i-
tatib[us] ciuitatu[m] / [et] h[ab]itant p[er]i-
culosi co[n]uersione[m] ab eius pas-
cibus / [et] accerat[ur] o[mn]i a[n]i[m]a[m]
i[n]uenit aquas calidas [et] la-
crimas / deo acceptas / in cord[e]
suo igne caritat[is] de co[n]tab[ue]-
re[n]t idem co[n]s[iderans] li[bro] ca[pitulo] vii[o] dicit

qui non includentur / Ite igitur ihesus ductus
in desertum a spiritu / ut in spiritu pa
ret / spiritu vinceret / spiritu ambula
ret / ad similitudinem verum imitatorum ceterorum
membrum tenens / ut in desertum
ducti / spiritu carnis / spiritu vigilemus
spiritu ambulemus / et desideria carnis
non perficiamus. Hec Beda. Ex hoc
patet / quod Christus iuit ad locum
pugne ieiunii et maceracionis
non per se / sed quia nostram salutem pro
curaret / ut per hoc nos salutem
procuraret / quia eius ieiunio
quo ipse non indigebat / nobis
et toti humano generi. Crisostomus in opere
imperfecto. Diabolus non fatigetur in
vane / si temptare nunc divicias
et carnis delicias / deserendo / quia
Christus iuit in desertum / deserendo
illa / non coactus / sed ut tibi prebere
resistendi temptacionibus preberet
exemplum. A spiritu sanctus angelus spiritu
duxit quippe in omne / quia a spiritu
sancto est / ut illuc eum spiritus
suus duceret / ubi ipsum ad temptan
dum spiritus malignus inveniret
vel a spiritu sancto / ut patet ex simplici
bus. Sed ad aliquid / ut temptaretur
a dyabolo. Non dicit ut dyabolus
temptaret Christum / quia ipse non po
tuit temptare Christum nisi ipse
permitteret. Sed dicens / temptari
est malum / et periculosum / sed Christus
docuit nos orare pro amocione
temptacionis. Matthei vi°. Et ne nos

in ducatur in temptacionem. Et xxvi. d.
orate ut non intretis in temptacionem
quare ergo ipse temptari voluit. Et
Dicendum iuxta predicta / quod temptacio quedam
a bono temptatore tendens ad
bonum finem. Sic deus temptavit
abraham / cum ipsum diligeret
mandans illi / offerre filium
suum ymmolandum. Et sic deus temptat
suos promissime / et david pe
tulans velit persistere / unde david ait
Proba me deus / et tempta me.
Secunda est temptacio / a malo
temptatore / et ad malum tendens
finem / et hec est duplex / quedam
interior a carne / que propter peccatum
originale / manet in carne
et hec non fuit in Christo / quia
omni peccato caruit / secunda ab hoste
exteriore / scilicet dyabolo / et hec
fuit sine peccato / et hac temptari se
voluit scilicet solum / hac etiam temptacione
temptatus fuit. Vel Et secundum notandum quod
pluribus causis temptari voluit.
primo ad exemplum ostendendum videlicet
et ad maius meritum / suorum elec
torum / quia homo iustus ex hac
fit melior et humilior / quia quis
non potest gloriam de victoria / si ceo
se adhuc esse in pugnando. ii.
Reg. ii°. Nos gloriatur attentus in
Augustinus super psalmos. Cautum
dimittit deus temptari / quantum
prodest ut ~~temptetur~~ exerceri

T au
Bon

virtutibus / et quibus conferebat ut qui te ves
tiebat / ante ipso inbecillare.
Contra temptationes homo fit cau
tior / impunitus vita / sciens se habere
pugnam / cum hoste callidissimo
Scriptum enim erat: calidior cunctis
animantibus terre. Secundo xpus voluit
temptari / ut suos victo dyabolo
/ temptatos confortaret / habeo confortaret
Glo / quia cum dyabolus principaliter bene
pugnat subditi efficiuntur au
ditores. Tercio ut homo cohortatus
fiet devotior / considerans divinam
bonitatem / dum dei filius sue vite
sine peccatorum / psalmus Tu dominus protector
vite mee a quo trepidabo. Et
vii Aug. magna consolatio me
bis conceptis consideremus quod debet
temptatis / quia ille sibi subveniat
qui expertus modos et difficultates
temptandi / non ignorat. Ad hebreos iiii.
Non habemus pontificem qui non possit
nobis compati / in infirmitatibus nostris.
Et alibi fidelis deus / qui non
patitur vos temptari / ultra quam
potestis sustinere / vii xpus temptatus
a dyabolo / voluit nos modum
vincendi temptaciones docere. Ecclesiastico
dimicatoris / vel luctamen quod cum
discipulos / suos modum pugnandi
et luctandi docere voluit / ipse
prius in exemplum cum aliis pugnat
ut discipuli modum capiant. Et
cum ieiunasset xl diebus / et

xl noctibus / postea esuriit. Et
hiis diebus et noctibus ieiunavit ab
omni cibo corporali / quasi vite
supernaturalis. Et quare ieiunavit
dicendum / quia in remedium nostri
peccati tam originalis quam actualis
/ omnia enim que xpus egit et
sustinuit in obprobriis / contumeliis et
maceracionibus ieiuniis et vigi
liis / in remedium / et medicamen
nostrorum peccatorum fecit. vii psalmus
Obprobria exprobrancium ceci-
derunt super me et / et operui in
ieiunio animam meam. Ieiunavit
enim ut carne innocente pro
nobis maceraret / quia deposi-
cionem Ieremias / vel languores
nostros ipse abstulit. vii Ysa
ie liiii° ca° xvii°. Ieiunium xpi
pena est sui corporis / set tota
humani generis / reffectio ipsi ad
implecionem / non sibi autem ad be
neficium. Ieiunium xpi sum et
nunc sum / pro actuale pena
sui corporis / nunc pro exemplo / nunc
pro doctrina / nunc pro cura. Et
ieiunavit xpus / ut ieiunium aliter
prius figuratum in eo ceptum / et
adeo remuneratum ipse consummaret.
Ieiunavit moyses / ascendens
in montem xl diebus / et noctibus
pro quo meruit legem recipere
duarum tabularum / preceptorum
de diligendo deo / et proximo / et
diminuto alloquium Exodi xxxiiii.

ieiunauit helyas in itinere iuſſ
mote dei / dieb(us) xl ꝯfortat(us)
meruit in via cibo angelico
/ et meruit futuram reuelacionem
/ ut fugeret ꝯp(ro)pus inſecto(r)is ſue
dote / iii. reg. xix.° Item ieiu
nauit daniel / et ſocii eius
ieiunauit, qui cum nollet ve
ſci cibis regis / ſed leguminibus
meruerunt habere diuine legis
intelligenciam / pre omnib(us) aliis / qui
non ſunt inuenti ſapienciores
eis in toto regno eius. Item
xpus per ieiunium ab hoste
triumphum / et angelicum ministerium
habuit / Sed quare instituit se
ieiunium ab escis ꝯſuetis quod
prima mors est de cibo p(er)gula
primorum parentum quoniam apo-
ſtolis cecidimus / tunc pabulo
ad eandem priorem reuertamur. vii
capitulo regis una paradisus
est / aqua superbiendo inobediendo
et visibilia sequendo / tribu-
lacio sumendo / discessimus / ꝯtra-
rie est / pabula vita redire
nisi qualiter flendo / tractanti
obediendo / inuisibilia diligendo
abstinendo et appetitum carnis
restringendo / redeamus / vii ca-
pitulo sicut aual voracissimum
est esca cum qua captus est
postea numquam comedit / si mori
debet. Secundo ut declaret diuinus
deo de corpore meo / et deinde nob(is)

ad utilitatem / et ad pium gesto
De hoc de quo xl. Tercio ut
diuinum ieiunium imitetur. vii
Bis omnia que xpus passus
est pro nobis passus est / an forte
respice volumus ecclesia / et pa-
tiatur locus / qua magna
per ieiunias cum xpo / quod ferimus
eo ad mensam eius / in regno
patris sui / si aut non ꝯpatimur
illi / cum ipso non regnabimus
Sed verum ieiunium / quod diriges-
sit / sub precepto / dico quod. vii d.
in dicto ca. dominica diui. Quinta
obseruacione / obseruata est / ut ieiunio
eius post dies diuersos nisi in-
firmitas impedimentum ullatenus
soluatur. vii sequitur in dicto textu
postea esuriit / Et hoc ideo et quod
dicit / ne super nescium ieiunio
et non esuriens manifestaret / con-
diuitas / et subtraheret dyabolo
occasio temptandi diuinum etc. cum
data est dya.° ulterius occasio temp-
tandi xpum. Quinto oportet lucta
politarum / quod de quo ꝯfortauit
xpum / sine quanto ad inuicem
habuit occasionem / dicitur pho-
go politamus aut decem et bestia
quod corpore per ieiunium cogitatus
eius ut macetur et debiliter / et
minus posse resistere. Item evidē
fecit ab / qui prius non erant
Et accedens temptator d. dico

Assupsit effugie quit tepta
agnitentes humanas / vz no aut
tum hominis / ne deliru cerder
nis adolescentis / ne impetuus
pr videret / sz hominis mediocris
tre etatis / modestor / maior
inlite / perite z magne elloque
tie / qui no stati uba teptatoris
emisit / sz velud teptator uba
aliqua pmisit / que nllo ad
ponit / Et forte videns eum
humana societate / puatu et
macatu / bestys commitem
/ no hntez lectu nec sedile / sz
sine domicilio / z tecto ymbrib
expositu / cui sibi cpatiendo di
xit / O homo bone statue / z i
omnib bn dispositus / cur facis
hic / in loco horroris / z faste so
litudinis / cu bestys / cu tua
eligans psona / locu desti
nis requirunt / sz bonu societate
z consortiu / hic nec sunt pota
nec cibi / qui te pascat / scio
q multis diebz nllo te pauit
vnqm tpus Dixit ei si
filius dei es / dic ut lapides
isti panes fiant Et pq ista
q dyabolus e comulis teptuez
dampnatus / cu bona ne / no a
nisit / vn ipe nomit sacri
spitum / z prophetias / autiens
multis doctorib Et ido ab eo
tpe / quo abiuthe atq dam9.

Facta sunt / pmissio de xpo
tectus deorum / qz timuit / et
suspicabat supplantacem / dein
ti pcepit ypinas / ppheta ffe
ctae ugo gaperet / qz tirtus
masit / cu cognoneat corpus
vginis / timuesce integritate
huata / omis hoc cognoscetes
obstupuerunt / sciebant eum
q nec ioseph / nec aliquis
fornicator / ad ea accessit vn
diligenti inqrebat / ut rei sci
rent eventu / cu aut ugo pe
perit integritate huata / nutu dei
nu claudebat / quia pl nat
hoc ee sciebant / sz factu intel
ligebat / poterat sator / que
ipi sciunt infinite / infinita
audierunt deinde apud eo
stores infitatu greinibz / bonez
pure ee dixerunt / Qz audie
tes ab anglis novum cantu
de nata humitate obstupuerunt
locus nativitatis eius aliqs
ostendebat humanu / novitas de
claritas pastorib / aliqs din
ptendebat / fasta / lactans
crucifio humanit / eam indicia
Qz q ihus vocare dnus erat
nom ppria / erat humanit
signu / sz stella nova orta / re
gib ipoz adunco / z oblatis
ad dnitatez ptinebat / Dela
cius ad teplu / cu oblatoib
paupm erat humanit / sz pphete

ſimeonis / racione divinitatis
fuga in egiptum / puero homine
devenimus / ſz ydulorum caſus
ipſum ondit dominum et auctorem
Regreſſio in iudea / demirimur
hominem / ſz seſſio eius in doc-
tores anno .xij. interrogatio /
Et viſio de lege domini dum au-
ditum queſtio arguebat
pro domino / cum dixerunt fily quid
feciſti nobis ſic / Sz ipſius viſio
neceſſitatis quod in hys que patris
mei ſunt etc. ondebat deum
Deſcenſio in nazareth / et ſub-
iectio quis ſervua / vincebat
humanitatem erat aſſercio ſz puri
reuerencia / ipſius viſio et locucio
et omnium viciorum carencia / et nulla
reprehenſibilitas / tendebat ad
dominum / vnde cogitabat / ſi homo
e / quare nullum peccatum habet
Ecce nulla iniuria avaricie / in
eo e / lingwa eius / non nouit
mendacium / oculi eius / concupiſcen-
ciam admittunt nulla durze
eius voluptate mollit lu-
xuria / pequa humanum genus
nobis e / ſubiectum / nulla in eo
conſingit / nulla libido / interiora
eius tangit / Tandem cum xpus
ad baptiſmum venit / conſuetus e
ut homo peccator / ſz cum patria vox
ſuper eum inſonuit / cum ſuis ſuit
deonces / in ſuis opinionibus
/ ſz tamen ſic decenta in dubio eſt
manet eadem virtuoſum hominem
filium dei / appellare ergo ut ſepe
/ debere

ſcriptura appellat / Acceſſit ad
deſertum ad homines pertinebat /
ſz longa eius abſtinencia / ac alio
alterum virtutes de mirabilibus dixit
ergo intra ſe dyabolus iſte qui temptat
primum hominem / qui credit fuiſſe
luciferum / quid igitur agam conſur-
ga ad uſum illum / et temptabo
eum / eiſdem modis / quibus primum
hominem decepi / maculabo eum
vicys / ſi e purus homo habebo co-
gnicionem an ſit deus / vel purus
purus / Et ita accedens dixit
Si filius dei es ſpecialis
quod ego intendo inquirere / non ad-
optiuus que de illo / non tantum
timeo / quia adoptiuos magnum
capium vides michi / immune
/ non autem tu adoptiuos / cum plures
filios dei adoptiuos / nunc te-
neo in vinculis meis / quos
illis hucuſque carcere poterunt
/ nec ipſi ſemet deirgonibus te-
nebrarum carcere putant / timeo ergo
quod tu ſis ille / qui ad hoc fi-
cturus veniſti / Et dicat non
dic non dicat ſcit / quod d. tunc
dicere iſte e / quod ſuit Si es verus
naturalis filius dei / non nocet eum
dum inſpiracio / ſolo verbo omnia
creaſſe / vnde peccata ipſe dixit
et facta ſunt / Unde Criſoſtomus cogitabat
apud ſe dyabolus / ſi potuit de la-
pidibus facere panes vere filius
dei eſt / Et dixit dic ut lapi-
des panes iſti panes fiant /

qui dicit hoc e[st] necessitat[is] nature
q[uod] tibi suadeo. Gen. xxviii°. q[ui]
q[ui]ntu[m] in die rei vite / sol[us] [et] lat
[et] pauce. Et de hoc in se[cun]d[u]m q[uo]d
ineth ad mandatu[m] dyaboli / nil
ip[s]i[us] de attotu[m] / siticus e[st] q[uo]d
ip[s]e inputa[vi]t / lingit p[ro]ditor[em]
s[ed] p[re]ca pugit / vij x[pistu]s ad p[ri]m[u]m
s[er]m[onem] illud q[uod] potuit effi[cere]
noluit / Sermo [seneca]e d[e] x. ei
Sapiens nubit no[n] se manifes
tando, s[ed] tepta[ci]o[n]es subtili[te]r
repellendo / Septu[m] e[st] d[e]u[teronomi]j
viij°. Et vt dicit d[omin]us aucte[r] s[u]p[er]
tu[m]e / q[uod] q[uam]uis a[n]i[m]al[ibus] ho[m]i[ni]b[us]
alic[uius] p[ro]p[ri]u[m] / potu[i]t adducere
/ quia ad vincere[n]t / q[ui]ater[n]u[m] / r[ati]o[n]e
tepta[ci]onu[m] potuit mitte[re] in
abyssu[m] / p[ro]p[ter] ter[ram] sua[m] no[n] aut[em]
s[ed] pacia[m] exhibuit [et] doctrina[m]
2[o] reg[um] Nota q[uod] a[n]i[m]a testo
ma / que d[ominu]s dyabolo dicit
apposuit / de li. de ciui[tate] sup[er]
sit / hinc e[st] q[uod] dauid q[ui] golia
pugnaturus / quinq[ue] lapides de
torrente elegit / s[ed] u[n]o tantu[m] vno
hoste[m] deiecit / quia deus quinq[ue]
libr[is] leg[is] moysi / sibi valuit
/ s[ed] de solo deut[eronomio] sp[eci]a[l]i[ter] / is
fictus sup[er]sit ho[mo] / dya[bolus] te[m]p
tato[rem] q[ui] sup[er]auit / iu d[e]ut[eronomi]o i[n]
2a lex inp[er]at / [et] s[ecun]d[u]m au[gustinu]m i[n]
g[ene]r[e] / p[er] qua[m] dyabolus e[st] p[ri]n[ci]
palit[er] e[st] deiect[us] / Non in solo
pane viuit ho[mo] s[ed] in o[mn]i v[er]bo q[uod]

p[ro]cedit de ore dei / homo cu[m]
ex duab[us] p[ar]tib[us] s[ubst]a[n]tialib[us] a[n]i[m]a
[et] corp[or]e / [et] sicut corp[us] p[er] cibo
tic[us] no[n] alit[er] deficit q[uia] a[n]i[m]a
tic[us] / Sic a[n]i[m]a n[on] fuit ubi
dei alimo[n]ia q[ui] fortata asta
tu sue virtutis q[ui]p[er]it / Ait g[e]o
d[e] in d[i]c[t]o dya[bolo]. Non in solo
pane viuit homo. ac s[i] d[iceret]
d[e]i[n]ust[u]m dya[bolo]. p[ro]p[ter]ea itaq[ue]
supplantat[io]n[em] co[n]tra me ho[min]is
sufficiat tibi adam / in paradiso
p[er]te fuisse deceptu[m] / suadendo
illi cibos illicitos me nec / e[st]
sine d[e]o viuat / nec tuis sua
sionib[us] credo / volu[n]tas dei cib[us]
me[us] e[st] / ubi dei refic[io] me
mea / tu suades in de corpali
cibo [et] no[n] sp[irit]uali quia a[n]i[m]a
viuit / que e[st] nobilior corpe
de pe. [et] ix. Sic infinitas
sui q[ui]co[n]r[um]. Sus li. ix°. ca°. x°.
Corpus corruptibile de corp[or]a
li / alim[en]to fit / et incorp[or]ale.
sp[iritu]s incorp[or]ali vita / viuit
corr[u]p[ti]bile alime[n]tu[m] / p[ro]stare
a[n]i[m]e vita nec[essari]o / vita q[uam] a[n]i[m]a
ve[re] viuit / p[er] corpus sine ali
me[n]tis corpalib[us] / sustentare
an[imam] Sym[eo]n retrat alibi de
quod[am] Juuene p[ro]fecta a[n]i[m]o
/ qui haud g[ra]n[d]e adeo meruit
/ ut sup[er]a o[mn]i die d[omi]nico cor[pore]
x[pist]i / reliq[ui]s t[em]p[or]e totus vite
sue sine corpali alim[en]to fuisset

vij. pz ꝙ non solum pane cor-
pali sustentatur homo corpalis
s; eciam vbo dei. Est autem vbum
dei non solum illa tria ppria
in diuinis s; dei filius / s; omne
ꝙ animam racionalem / dirigit et in-
struit / et viuere facit / a visibilium
delectacione suspendit / tuta red-
dit a viciis / tenetur a dyabolo
et inspirat. dirigit. Et nota
ꝙ vbum dei / auditu vel scriptu-
ra lectum pbet vitam spualem
primo enim illuminat hominem ad
cognicionem fidei ad Ro. x. fides
ex auditu / auditus autem per vbum
dei / Sec(undo) inflammat ad dei dileccionem
quia ignis est Je(remie) xxiij. nonne
vba mea quasi ignis / tercio fruc-
tificat per doctrinam sapiencie luc v.
qui in vbo dei ceperunt multitudinem
piscium. Sec(undo) nota de dei spiritualem
scripturam / quam recepit populus
dei / quia sicut ab ore manat
vbum ita voluntas dei / ad bonum
inspirat fideles / vel malum
dimittens. pe(tr)o ca. Spiritu oris eius
omnis virtus eorum / tercio quandoque
de dei dicitur / ipse filius dei / quia
sicut homo suam voluntatem
manifestat ore sic pater filium suum
deus manifestat nobis voluntatem
suam. vij. pe(tr)o ca. In labiis meis
pronunciaui / omnia iudicia oris
tui. i. filij tui / tua iudicia
notificatis. Quarto quandoque per os dei
intelligitur scriptura. v. / per quam

scriptura celestia / sunt nobis manifesta.
vij. pe(tr)o ca. Bonum michi lex oris
tui / super milia auri et argenti.
Quinto quandoque os dei dicitur ipsa pi(?)
tur scriptura / que nobis secreta dei
reuelat / vij. pe(tr)o ca. Et custodiam
testimonia oris tui. i. sacram scrip-
turam / que dat nobis testimonium
de caritate v. Quinto dicitur os dei
quibus doctores ecclesie docentur / diuina
eloquia. Je(remie) xv. Si separaueris
preciosum a vili / quasi os meum eris.
Et de singulis hoc dictum potest
intelligi in proposito secundum dei.
Tunc assumpsit eum dyabolus in sanctam
ciuitatem / postquam dyabolus temptauit
christum de gula / et ipsum vincere
non potuit / tunc temptat eum
de vana gloria / et dicitur de spiritu-
alitate loci / ut mutaret locum
in christo per mutacionem voluntatis
eius. Sed quomodo assumpsit eum / quasi
dicitur / quod in brachiis portauit
ipsum alij dicunt quod eum manu
duxit / sed de isto non est vis
quomodo autem non declarauit.
Sed quo duxit eum? Videlicet in
sanctam ciuitatem. i. in ierusalem / vbi
colebatur sanctus sanctorum / magis quam
deus / ad differenciam aliarum ciuitatum
in quibus ydola colebantur. Et ideo
duxit eum in ierusalem / quia erat
ciuitas nobilis / et famosa et
magis apta vane glorie et super-
bie / sicut nunc in magnis.

ciuitatib9/ ubi sunt plures docti
maior viget superbia Et quod
pretendebat dyab9 dd/ quia intuitus
eius erat/ quia plus videret
xpm/ volaret/ r ...mbe v9
surgeret vana gloria Et diuina
pro virtute factum sunt/ ut ipse vi
deret/ quia ...ue dyab9 ...deat
eum videri ab omnib9/ Et quare
dicit/ permisit se a dyab9 portari
videtur dicendum non mirum/ quia xpc
permisit se a dyab9 portari/ qui
se post ea permisit a membris dyab.
crucifigi Nota hoc docent
prelati/ i superiores ut sunt cauti
ne erigantur in superbia vn
de Magna sublimitas mag
na debet gerere cautela quia de
honore quiditatib9 sollicitudinib9
circumuallantur cum enim plus ...
plus ...es ...igitur Et statuit
eum supra pinnaculum templi
Ad literam istud pinnaculum erat
tectum templi/ quod deambulato
rium supra portam templi ubi
solebant sacerdotes predicare
populo/ quasi cathedram doctoral
in qua multos seduxit per
vanam gloriam/ vn legitur Jacobum
fratrem domini/ cum diceret et vellet
populum/ supra pinnaculum templi
fuisse eleuatum Et dixit ei si
filius dei es mitte te deorsum
dicit Jeronimus In omnibus istis temp
tationibus dyab9 nititur ut

intelligat si filius dei sit xpc
sed dominus temperat sermonem/ ut
dyabolum in dubio relinquat
r dicat/ mitte te deorsum est d.
hoc potestate propria virtute ministerio
angelorum tibi ...tum/ Et no
ta ille qui de alto cecidit non
ad celi ascensum prouocat/ sed ad
descensum/ quia omnis cadere
per vanam gloriam uel superbiam ad
ima appetit quia ut dicit Aug
superbia insidiatur bonis operibus
ut pereat Et no 2m Crisostomum per
mittit suos in altum leuari
ut possit eos in infimum cadere
permittere r geniti/ r facit ut
corinus/ que rostro suo nuces
in altum ducit/ quia cadere per
mittit super lapides ut fran
gatur/ r nucleum habeat Sic per
misit/ diuitias epulones di
tari ut eius animam post sublimia
tis r constructione habere Scriptum
enim est Et tunc xpus super vos
erat audire scripturas/ to r ipse
audire scripturas vult uos ut ...
tutes conseruat/ r docat sunt
euidentes ingenti/ r laqueum fi
delibus parat Et hoc scriptum est
in psalmo/ Quia angelis suis deus
mandauit de te/ r in manibus
tollent te ne forte offendas
ad lapidem pedem tuum Jeronimus
hoc testimonium scripture non intelligit
de xpo/ sed de omni viro sancto

intelligens quod dyabolus male
interpretatur scripturam habent/ quo
quod victurus dyabolus/ quia angeli
non portant eum/ sed ipse ange-
los dans eis ex consuetudine eos
inces/ glosa. ordinaria. deponit hunc
versum/ Detrimos iusto homine
sunt. Angelis suis .i. administra
toriis spiritibus mandavit de ipso
iusto quod in manibus suis .i. au
xiliis tollant eum/ et custodiant
ne offendat pedem .i. affectum men
tis ad lapidem .i. ad veterem legem
scriptam in lapideis tabulis
per lapidem potest intelligi omnis
occasio peccati vel ruine. Cri-
sostomus. Dicit sic: Dei filius dei por-
tatur angelorum manibus hoc non
est ideo/ ne offendat ad lapidem
pedem suum quasi infirmus/ sed propter
honorem quasi dominus. vij. alloquens
dyabolus dicat dyabolo. quod legis-
ti quod filius dei portatur ma-
nibus angelorum/ sed quod super aspidem
et basiliscum calcat/ non legisti
sed illud profers/ quasi simplex/ et qui
volens facere suspicionem tantus
quasi astutus/ Ait illi ihesus rur-
sus scriptum est. Sexto capitulo deuteronomii vj.
Non temptabis dominum deum per po
tentiam seu potestatem/ tamen potentiam
spiritualem/ Augustinus non autem dixit vel
Non temptabis me dominum ut os-
tenderet dyabolus se esse dominum. Sed
dixit Non temptabis dominum deum

tuum/ quod quibus homo temptatur
a dyabolo dicetur postea/ sed quid est
temptare deum/ dico quod est querere
experimentum de dei virtute absque
in evitabili necessitate et
hoc est peccatum/ vnde quandocumque ho-
mo aliquis quod potest facere secun-
dum viam humanam ad euadendum peri
culum/ non debet illud dimittere
et querere divinum experimentum/ sed
propria deficiat humana prouidentia
Secunda si homo tunc totum se
committat divine potentie non est
dicenda temptatio/ Quia salua-
tor per viam humanam poterat
de pinnaculo descendere sed per gra-
dus ad hoc factos (Ideo bene
dixit Non temptabis etc. Ergo hec
petitio quod duellum et purgationes
per ferrum candentia sunt iniqua. quia
probat deus temptare videtur. et
ideo sunt a iure prohibita/ Ex hoc
trahitur doctrina patrie vij. capitulo
ait in omne/ precipite quanta-
cumque parata sit/ quanta ipsa certa
sit/ nos si in iniuriis aliquis
lesione provocamur fuerit com-
moti aut quantum possumus nos
ipsos ulcisci aut quod non
possumus facere iniuriam dicere ad
similitudinem dyaboli qui pertulit
et nichil ei nisi verba mansue-
tudinis/ qui primus poterat
in abyssum leuis eius alicuius
deiecisset si hostem suum non ex

tangi vero / si miteri patiens supe-
raret. Iterum assumpsit eum dyabolus
in montem excelsum valde et ostendit
ei omnia regna mundi et gloriam
eorum. Augustinus duos retro ventris
seu gule dum superat retro va-
ne glorie tussiverat / ideo dyabolus
ponit ei retro avaricie i. avari-
cie duces enim in montem excel-
sum / qui hic non nominatur / et ostendit
ei omnia regna / et civitates reg-
norum / non ut ipse videret oculis
corporalibus / sed partes in quibus erant
sita ostendendo / et describit eorum magni-
tudinem et gloriam enarrando / ut si
quis ascenderet locum excelsum et
digito ostenderet dicens ibi roma
habundans metallis divitiis ibi
alexandria habundans et talibus
rerum / vn ibi Augustinus dicit cum volumus
dives fieri / quasi ascendere in montem
et incipis cogitare de divitiis et
honoribus acquirendis / tunc princeps
mundi dyabolus gloriam regni sui ti-
bi ostendit / providens sibi ut si va-
lueris illa comprehendere / serviat ei / ne-
gligens iusticiam dei / quia non
potest simul servire deo et mammone
Et ait illi hec omnia dabo tibi
si cadens adoraveris me. Pre-
sumptio mentitur / quia dare non
potest ea que sua non sunt / quia dei
sunt omnia creata. Et hoc est con-
tra hereticos qui dicunt ex hoc loco
quod dyabolus est deus rerum corporalium

quia est filius / tantum cum corporales
non sunt in eius potestate / nisi
inquantum sibi permittitur a deo
Tunc dixit ei ihesus / hic inc-
repat dyabolum / et repellit et non
sustinet audiendo quod peticio
adoracionis / dicte fuit gravi-
dem / cum ipse debetur honor. Et
ut dicit Augustinus / ipse in iniuria
patiens homo dei sed si dei i-
niuria / illo modo et tollerare
non usque ad auditum / quia esse
pacientem in propriis iniuriis
laudabile est / Iniurias autem
dei dissimulare / nimis est impium
Et adverte quod in hac temptatione
dyabolus non dixit / si filius dei es
ut in precedentibus / quem desiderabat
a christo adorari / quia filius dei
est proprium adorari / Vade retro
sathanas vade scilicet in abyssum
precepit dominus abire dyabolum cum
peccata est loquens licencia ut
cum voluntatem / cognosceret non
poterat / sentiret potestatem eius si pro-
dubio / venit dubius / recessit
non an filius dei / esset propius
dominus dyabolus investigare potuit
Nam si dyabolus christum scivisset ad
redempcionem humani generis venisse
incarnatum nequaquam fecisset non ad-
misisset eum crucifigi unde dicit
apostolus / si cognovissent numquam dominum
glorie crucifixissent. Et non cognita

ptate xpi in eius passione
dya⁹ illaz intebat / inuperis
Et ait ei retro .i. respice retro
ad opa. antiqua et ptita / qu tu
dyabole / et quo captiui possedi
sti inimicos / q. d. dne attende
retro / qu pmu hoies decepi
sti / et pcuctas hactenus gna
tiones / posteros eo / yoolatri
gclusisti / et sufficiat tibi usqz
hunc / nunc aut ipos solu me so
uterre / no valebis sz aptate ex
in inicio here te iactitabas po
tenti euacere / vel ali' et hic
Vade retro / .i. remittere i opta
gla gditus fuisti / et iniquitas
inscia, oculpa tua pa ica
disti / quo go desideras adorari
Et dicit scriptum est / qr e adimpleg
quia adimplet deo / et omib, inst
capib, omib, in lucie fuere.
Scriptu e enim ppc. de ut vi.
dnm deu tuu adorabis adora
toe latrie debit cultu pohi
bitoin / Et illi soli fuies / per
pimpeta obediencia vn, pe ta
Suntt dns in timoe / qu dne
dicet / dya⁹. precepitu e cuilibz
catiue rionali adorare deu et
no aliu / tu aut no es deo / sz
pmu caciua / go no dee adora
ri / sz adorare / qr in noie dni
omie genu flectat / celestiu
terstiu et in fiuor adephi. iia
Et dicit deus li ix⁹. ca⁹. vi⁹. iy.

hoc adorato esimto / dicitur vide
q adorate sit in teruli⁹. simuly
in acone / adorato in imitacone
simuly in ope / Tunc reliquid
eu dya⁹ / et ecce angli accesserunt
et ministrabant ei / hic audit
dinitas ministerio scor anglor
prout pus acceptatoe rsule
humanitas eius erat declarata
Dicit sup ay⁹. cro dixit aur
angelos destruxisse / quia ppt
admistru eius intire cant
sz paperte dios recessant ab
eo ad tepus / ut diuinitas dya
lateret / et ne videns / angelos stare
iuxta eu / ei no appropinquaret
Gz mq⁹ ministrabat angli xpo.
pbat bra scire / no possimus
veru ad pmacones infirmitatu
ul ad correctio, aiar / ul ad esfu
gacio, demoni / que oia deo
p angelos fient / vn, talia ee
facientib, ipe fides videt. Cy
mari⁹. e qz no pp necitatez
impotentie / ei ministrabat / sz pp
honorez ptatis / et in signu re
uelatie / et ita nos ei cu scis
anglis ministremus / quatenus ad
ipor sglaz / ptingere valeamus
qd nob cecedat xc.

Egressus ihc secessit
in ptes tyri et sydonis
ay⁹. xv⁹. pqua scribe et phaizei

redarguebat / xpm aliquociens quod
discipuli eius / sustinuerunt tra-
diciones seniorum / et manus non
lavarent / quibus manduca
rent panem ut habetur eodem capitulo. in
principio. Ideo recessit in partes
gentilium / tyri et sydonis / et i-
bi hoc fecit / ut nobilis et bonus
venator / qui cum in una regione
non potest proficere / transfert se ad
aliam / et quoniam inter iudeos
rex inter iudeos / propter de-
fectum / capere non potuit
non poterat transtulit se / ad gen-
tiles / ubi per tactus fidei cepit
magnam multitudinem. ¶ Et ecce
mulier chananea / a finibus illis
egressa clamavit dicens ei / Iterum
in simone de chananea / alloquens
hanc mulierem dicit / O mulier quo-
modo ausa es dicens peccatrix
iniqua accedere ad deum / petre
non recipis mediatorem tuum
petrum et iohannem. Sed ipsa respondet
pro se (?) potuerat / ego pro media-
tore accepi / permissam / que locum
replet / ad vocatum ideo enim xpistus
descendit de celo / et carnem
assumpsit / et factus nobis omnibus
plus / ut eum loqui audeam
unde ibidem Iterum / in hoc ostendit
quod nemo debet desperare
de salute / quia malignitas
nobis non est (?) / qui possimus

ab ea cavere / si tamen possumus
cum adiutorio dei resurgere
Unde si quis publicanus est
fieri evangelista / ut matheus
Si quis blasphemus / potest fieri
apostolus / ut paulus Si latro
potest fieri incola paradisi / Si
magus et ydolatra potest vere
adorare / nec est aliqua malicia
tam magna quin possit purgari
penitencia / Ideo principem maligni-
tatis / elegit xpus / ut nullus
desperet / noli ergo iam dicere / iam
perii / iam hec incedunt (?) fortio
res te (?) / quia potest tuam
infirmitatem / tu enim non esses (?)
a te / et a quo accepisti / multo
magis te potest emendare. Ideo
idem Iterum in eodem simone est
ad vocatarum / filie non afferat
secum / (?) puella / sed (?)
fides devota / inter se cogitans
et dicens deus est ad quem vado
videt absconsa et celata / (?)
omnia novit / et (?) non pre-
(?)xit / ad divinos magos vel in-
cantatores / demonum advocato-
res / omnia illa reliquit et omnes
dyaboli falsitates / sed ad sal-
vatorem venit / clamando et dicens.
Miserere mei domine fili david.
vere eum deum xpm credidit
cum dixit / Miserere / unde hominem
cum subiunxit / fili david. &c.

xpus factus e(st) 2(us) / carne ex
semine dauid. Et quietabilis
e(st) hec michi. ex ope pietatis
quia alienum malum / suum re
putabat / cum dicit / anime mee
vnde dicit in p(er)sona h(uius) mulieris
ideo anime mee / q(uia) non habeo
gl(or)iam / honorem / ap(u)d nec iste
vite / fiducia igitur. ad solam mi
sericordia(m) tua(m) confugio / ubi respit
intuitum. Nota q(uod) filia. sala-
no p(er)sona liberac(i)one d(omi)n(u)m ro-
gasse / nec alibi legit(ur). / demo
niacum / p(er)sonaliter d(omi)n(u)m p(er)se ro
gasse vnde dicit Cancellari(us) su
p(er)ius / et demoniaci / hii sciunt q(uo)d
laqueum absconditum / ince(n)d(iu)m q(uo)
se iugulent / aut ignem et aquam
quam se p(re)cipitent / s(ed) medium p(er)
uteris / e(n)im ignorant. Sic pec
catores / quos dyabolus possidet
p(re)ceptos sunt / ut faciat mala
/ bona aut facere nesciunt / q(ui)a
eum vsuarij laqueos occultos
/ quo se iugulent h(abe)nt si / fa
tuas mulieres / ut gladios quib(us)
se occidat d(icitu)r, et(iam) d(icitu)r gladi(us)
igneus / e specie mulier(is) / s(ed) medi
cos spirituales / q(ui)a nesciunt vn(de)
de q(uo)ibus bone mee operatet
filie ab sesse / anime fideles / co(m)mi
ratalib(us) ab se ssio dicatur debeant
Prima filia mea ademonio ma
le vexat(ur). Sed q(uia) addit ma
le innu(it) aliq(ue) demonium alique
bene vexat / Fuerit Eunuchus i(n)s(t)e.

no sua / intuitione tui / s(ed) diuina
p(ro)videncia / que bene vt(itur) mal
demonum et malorum homi(num) volu(n)tatib(us)
ad p(ro)fectum / vexatorum credentium
vexantes et quos alicuos tamen
nobiliores / fecerit sunt coronae
hoc (quod) de martirib(us) / qui ani(m)a
ntib(us) / et demoniacis vexacionib(us)
multi v(ero) sunt vexati / et tam(en) p(er) diuina
p(ro)videntia sanctitas vexato
res p(ro) humanas / ad p(ro)fectum suorum
electorum retorsit. Sed hec filia
male vexabat(ur). a demone
matiua nerita / s(ed) diuina p(ro)viden
cia / ad p(ro)fectum vtriusq(ue) / bene
fuit vexata / q(ui)a mi(n)us deseperas
q(uod) nullo posset innari et p(ro)pinquius
sunt liberari ademonio venit
ad p(ro)vincias / p(ro) fide ab eum ore
gentilium / et fidei perfecte obti
nuit orationib(us) corporales / et non
dubito etiam qui etiam spirituales
et in fira / vexat demonium filias
hominum cum inaudi homine innitit(ur)
cogitatur non eam interius actum
/ ut suo motu / facit(ur) in p(ro)hibita.
/ vexat alia filia / intelligencia
ut aut velit / plus sapere / quam
oportet / ut se in aliquo errore
involucat(ur). / vexat / et aliam
filiam / s(ed) memoriam / ut illicitam
memoria in mira / p(er) memoret(ur).
ut homo. illam vlciscit(ur) / vel non
remittat / Et nota q(uod) lex p(ro)pter
actiue habet delicias / cum intentus
h(abe)t in sua / corrigentem vexator

vii Aug li. confess/ Sue insisti
rsite/ ut pena sit b/ inordinati
animi/ ius cum ordinata in
quieta sunt/ ordinata/ aut
quiescunt Item adulte quod h nili-
dixit/ vocat et non legit quod
inter bonis/ nemo adya
lexit/ si a scipo/ de hoc sunte
intractatu. Aug/ nemini lege
nisi a scipo/ r vide de hoc i
quadrin li. meo/ Item non inbit
ei ibi/ 2a. pe. pitu. inqua
oubit patia huius mulieris
quo ad psenicanea infide/ quod
multociens accepta/ sed psenicin
bat in pte/ r primo quod plerum
dum ei non videm/ 2o quod apli
non vident condixit/ pecato
gantes/ Ideo quod clamor eius
no videbat pcessit/ vn Aug
in sermone/ o nova res matia
rogat milit/ orat r deflet ca
sum/ r auget tragedias i. fle
bilis cantu fiun/ enarrat pia
pa os/ r addat homini non int.
simo tacet fine clausus e/
medicus medicamenta retinuit/
quod nonnum alios pbocate/ ad se
ques rpetens/ r hac muliere
repellis/ que sequitur te cum
magno desiderio Ecce quod dus
non videt. Fudet ideo tripliciter
de ca/ primo ut attendite de
prim muliere ad gstanti/ et

vehement postulans/ quia 9
sive dono indigentum/ e ut qui
differt amorum vehemans
desiderant sublevari/ Secunda
spetu desiderium pauperum exau
diunt dus Ho. ut disciplo
rum/ misericordie animos/ p
clamores mulier/ contracte ad
orandis/ pca ut qui eius/ no
poterit impetrare/ interim
adiuo quitat se/ ad familiam
quam diligit dus Ideo ad a
pletur sui pcepti/ quod dus
noluit in prim/ sue pdica
gentilibus/ quisque ne ex hoc
indei haberi occasionem/ quem
ipm in dicat p. x. in via
gentium/ ne abieritis r civitates
samaritanorum ne intrauiritis
s ite ad oves que ~~intrauerit~~
perierunt/ domus isrl/ Et ac
cedentes disciplis rogabant
dicentes/ dimitte illa quia
clamat post nos/ pont dis
ciplorum intercessor/ quia 2m.
ideo/ huic ordo ovina/ ul
aliquis causis/ sequentur ut quod
ignorabat misterium/ r causam diuina
secreta/ pp qua/ xo. defebat
responsum/ ut una/ inota sit pe
misera/ inlicet/ ut quod i portu
inota clamore eius/ clara ta
tione/ desiderabant. Et medias
causa. tangit Aug quod ovina
petebat implicate ea exaudiri

tur de ambita / ita dimitti. Et
dicit Ier / vide quo huius mulier ia
nonenut inueniat / apl'os hec
intercessores / nisi qui in ventib;
fatta fuit aut illorum amicos
/ et virum dum eu eius addet ve
stigia. Ideo enim e dubium / qui
mult' sonitus / mulieris oret pro
uobis / sequo plus in carne
viuentes / hoc fecerunt instinc
tu ut dicit Ber' Illa beata vita
caritatis fletu non minuit / sed
auxit ut exemplificat de David
qui mistus e patrib; et vita
continuit / prus. Ipse aut res
pondens discipulis ait / non sum
missus nisi ad oues nisi ad oues
que perierunt domus isrl / de e
ad iudeos qui per infidelitatem
perierunt / Et quo hoc e verum dicit
Ier' in finibus d' veniebat tantum
pro illos / qui receperunt prom
tum celestem regis precepta
volla adsq' iuit / et filios et filias
demonis obtulerunt / tu parave
tus David. David dicit ad
te / in proprium patre tui posti
la ame et dabo tibi gentes he
reditatem tuam / quo hoie ihu
despicias haut mulieres gentiles
qte Ier sup Amos loquens xpo
dicit de quo es missus solum
ad oues que perierunt / domus
isrl / quare hoc non dixisti re
gibus gentilibus / qui tibi munera
obtulerunt / sed eorum fides et deuoc

accepisti quare centurionis fidem
cum gentilis / quare dasti / quare
samaritanae / fidem sitisti / regis
conspexisti ea / patrocinium de fontes
ubi sitivisti eam venturam
et longa collocutionem cum ipsa
habuisti / ipsam et plebes de illa
ciuitate gentiles quesisti / er
go fecit tibi hec mulier cha
nanea. iusta. Exponit vero
verba non ideo dixi / verba hec
non sum missus nisi ad oues
rem Dei fidem huius mulieris res
pua / sed ut ostenderet probari seu
de animam / ipsam paciencia et persc
verantiam / constanciam et auctoritatem
humilitatem eius pro firmiorem
Dicunt aliqui tamen respondens
dedonum / quod dns non dixit / quod
ad gentes filius david non sit
missus / sed quod primus et principaliter ad
plebem isrl / seu iudeorum missus
sit / ut illis non recepientibus a
bu dei / et aliunde per apl'os
fiet transmigratio ad gentes / et
ut rebellio et resistencia
eorum fiet manifestior / quia
non solum semel / ad eos missus ut
moysi / aaron / et iosue et ppha
per ipsorum salute / et recalcitrauerunt
et multa mala intulerunt
vnde dicit eis xpus / Ecce
mitto ad vos prophas et sa
pientes / et scribas et ex illis

omittetis / r crucifiget / r flagella
bitis in synagogis vestris / quere
dus no grcontes / misit filium
suu / r mei venit / s illu qp
hes / eiecerunt extra vineam
r occiderunt Mt. xxi^o vij dns
dixit Joh xv^o. nisi fince / Si no
venissem r locutus eis fuissem
pctm no haberent / nunc autem
no hnt excusacionem de pcto suo
At illa venit r adorauit eum
dicens / prius a longe secuta e
nunc magis prope accessit dicens
Dne / qui potens ad iuua
quia miserere mei / qz corpa de
fectum filie mee / qi meu
propriu estio Et dicit Crisostomus
vult omnes deus suas ymma
gines / quas creauit sibi apppsre
no turbinis eis / scita qz pe
tunt / ne faciens resistie aiatu
nec vult ... / at tempe s.
simnutem ... / sepe nos
videt / qz nec petitis cedu
la / in conspectu dni plangent
r obscurans confundat / s illu qui
omnia corda nouit / largius
dantibus pvidet cu scita non
audit Nota qz h mli no
dicat / demonum appelle / nel
sic totu / multa eni sunt / qui
vlut pollunt / qz deus totu sciat
pctorum salute / r ipi in hoc
nichil laborant / s optet
ad iustificatorem impij dei age

r nos / ideo dicit Adiuua / dei
eni adiutores sumus s. ad cor
in^o. Adiuua si cecidisset asinus
tuus / cu pctis ad lutu / leuae
illu adiuuaas r me / ut pctis
deus tollat / et subleuet / qz
eni Aug / qui fecit te sine
te no saluabit te sine te.
Qui respondens ait / no e bonu
sumere pane filiorum / r mittere
canibus / ad manducandum / Littera pe
principalis in qua ondit humi
tas / mulieris / r hoc vult indica
qui abantiquo vnu deu colue
runt filij sunt / nos e gentiles
canes / quia canes tanqz ani
di / cu carnibus ad sacrificia ydo
lorum currunt ideo dicit Nos e bonu
i. racionabile / qz contra mir / r nec
sumere pane i. doctrina ciuitas
operacionem miraculorum collacionem
... filiorum i. Judeorum vt^e i^o
filios erudituri r exaltaui
ipi aut spreuerunt me / r mit
te canibus i. gentilibus / vnde
panis filiorum e omne subsidiu
qz debetur credentibus / intelligo
filiacionis / quo ptate accepi
fieri filij dei / credentes in noie
eius / qui no ex sanguinibus / neqz
ex voluntate carnis / s ex deo
nati sunt / Et illa dixit etia
dne / i. ... verum tm vide
et / qz no e sumere bonu pane
filiorum / Nam r catella comedunt

de micis que cadunt de mensa
dominorum suarum suorum / Iudeos vo
cat dominus / quibus doctrina et mira
culorum opera fuit apposita tam
diues / quasi d. Si non me vobis
ostendere / tot miracula / ut Iudeis
saltem ostende miraculum unum sa
nando / filiam meam / ut nos gen
tiles / simus in aliquo participes
tue largitatis / si non in totum ta
men saltem ut iudei vii d. Cum
videret dominus mulieris providentiam
et humilitatem / neque enim quod dicte
canis est / neque conterritur / de vicio
nec doluit de laude diminuta
et ipsorum exaltatione dixit enim
xpus Non est bonum sumere et ch
conpensit condimento dicens / Utique
due contra respiciens p
dicatores vocat / iudeos filios
qui dicit eos dominus xpus gen
tiles / vocat canes / iuxta prophe
tie / subeas nomine / qui aut
confitetur / vocat eos catulos / qui
dicit Ego sum canis vel catulus
tamen non sum aliena / si dicis
me canem / mitte me / ut canes
micis et reliquiis / mense non
prohibentur filius ut filios / et non
possunt relinquere mensam / do
mini / Ista profunda humilitas
meruit exauditionem vii sequi
tur Videns ihesus ait illi
Nota dominus mulier a longe clama

non vidit / sed tu ei corde / et
animo appropinquavit / vidit in
signum / quod duas petentes mane
tes / in luto peccatorum / longe ab ipso
non audit / qui sunt tamen plebs
et aliis non dimittens / sed quanto tales
plus premittit inclinare / Io
sophie primo visitabo super viros
in fecibus defixos / Sic aliqui
tempore quadragesime clamat ad dominum
et peccare non cessant nec finiunt
cessare promittunt / Mulier singula
corpore mete vilis / O magna est
fides tua / Rabanus mulier / mag
dicitur quia tu gentes / nec
in lege erant / instructe nec
vocibus / prophetarum tam ad predicationem
apostolorum / statim in audito auris
obedierunt Et dicitur fides eius
magna respectu tepiditatis
iudeorum pro qua tepiditate
filiationem divinam / pane et
mensa amiserunt / filiationem
quia iam non dicuntur constituti
filii dei / sed filii dyaboli / nec sa
piunt reges / non habentes sed suppo
gentilibus et romanis principibus
subiecti / pane doctrine et mira
culorum / non habent et omnium quem spiritualiter
impinguavit ecclesia sunt pri
vati ... ecclesie katholice
non habent dominicorum sacramentorum / et eu
karistie in qua mensa ille
sumitur et offertur quo ipsi occi
derunt Fiat tibi sicut vis

Crist in sinuosa qsideta vicinitate
sinos / pcem suu imitat. v.
filius dei qui creando / celu
terr solem luna / et stellas et
omnia que in hys qtinentur
dixit fiat et facta sunt. g. 9.
mihi ffiat tibi / ordenis p. e
vin / cu pro indigm. / et occ
et potuit. Et nota q mar. vii
dicit p hunc sinone / vade
omt demoni a filia tua / p
quo dicit demo / p hunc sinos
fidelis humilis / et p deus mete
q posit / p hunc ego sinoz
fidelez et humilez meruit ex
audiri / q. d. no ione sino
ribus tantu / s qua sino
iste pcessit / ex corde fideli et
pfunda humilitate / et hoc est
patet / quantu valet ordinis
pseuerancia / qua ipa mih
p gemmatos impetrat / q
apli no impetrunt / q deus
potius audit qua pueris
wlt rogari p amorem m
malor / ipa em ogtis delet
ptim / no aliena / sec. aug. q. d.
deus fiat tibi sicut vis / p
largissima dei mma q non
dixit p mete filia tua / s lacas
fiat tibi sicut vis / q. d. q d
quid bom / desideras petes
ad tua salutez fiat tibi. Con
svevit em deus susceptius

bonorem plus dare q petit
ut p de salone petere sapiaz
que venit ei et omnia bona
pri cu illa. Sap. vii. D. e
de paliticis qui p tegulas scu
tectu missus fuit an pedes
xpi / desiderans sanitatez cor
palez / qui cu hoc audire me
ruit remittu tibi pcta tua
Item de latrone qui petiuit
memoriaz / et audiuit hodie me
cu eris in padiso. / Due em
tribuit scdm sua voluntatez
tuis / Et sanata e filia eius
ex illa hora / Anima dus illu
simonez dixit / q mar. vii. d.
q cu in venit domu in
venit filia iacentez in lecto et
demoni exiuisse vn Brunoy
ex hac patet / q no e quies
anime a demonio vexante et a
similis peccato nisi demoni
exeat et pcta exeat / Et em
anima sup lectu qsae quiescit
in pace cu pcta p diua viu
te generate volut peccatore
pcta pellunt / vexant em
pcta qsciaz / et quamuis no seq
macula in corpe eius i acto
pmult suo indico / cu int ala
et deu disiones pauetes me
inponunt ut dicit. ys. lix. e.
in pricipio. iniquitates vre diui
serunt int vos et deu vrm et
pcta vra absconderunt facie eius

a vobis / ne perdiderit cum homines
decidit / ab altitudine innocencie
cum ad yma deuenit / cum peccatoribus
dampnis / cum excludunt a legibus
et regno dei / et a sedibus paradisi
nos sicut vtitur / viuunt deus et
regno eius / et beatitudine eterne
ad quam nos perducat.

Erat ihesus eiciens
demonium et illud erat mu-
tum. Lu. xi. Luce xi. Mar. ix.
Nota 2m probat ii. mettha.
Duo sunt opera perfectionis / que non
mentiri / et mentientes posse / mani-
festare / que xpistus de propria
potentia perfectissime habuit / qui
veritatem docuit / et in omnibus
factis suis / et dictis docuit se
calumpniatores falsidicos / et blas-
phemos / prout adimplere conue-
bat / temporibus et locis congruis / co-
futauit. Et hoc opus docuit
in presenti anno / et dominica istius
precedit / in prima describitur bonum
opus et calumpniator facta per
iudeos / et habet partes primo.
prosequar vii dicit / Erat ihesus
eiciens demonium / supple contra
scribis et phariseis / a corporibus
obsessis / quia corpora homi-
num iustine pruntur primo
et occulto iudicio dei / sed aliis
insup. Nota quod demon eiectus
e terra / primo de celo / nec ibi
stare non potuit / propter superbiam
suam Ezechi. xxviii. Ita te
de monte sancto dei / et eiecit tra-
dit super terram / ad vocacionem inter
vii in ipsius eiectione / audiuit
et clamor sanctorum angelorum di-
centium / ve terre et mari / quia descen-
dit ad vos dyabolus / habens iram
magnam / sciens quod modicum tem-
pus habet. Apoc. xii. Item non quod dyabolus
descendens in mundum terram sibi vsur-
pauit primo dominium et homines
peculium vsurpare / sed in eiecit
eum xpistus virtute sue passionis
Johannes xii. Nunc princeps mundi
eicietur foras. Secundo vsurpa-
uit sibi domicilium humani corporis
quia corporaliter vexabat / et
vocat homines et inde eiecit
eum xpistus qui multos vexatos
a demonibus liberauit. Mar. i.
Tertio vsurpauit corda hom-
num per peccatum / habitans in eis vn-
de ciuitas babilonie
dicitur. Apoc. xviii. Cecidit
babilon ciuitas magna et fa-
cta est habitacio demonum. Et inde
eiecit eum per gratiam / et primam dan-
do contricionem peccatori / que est finis
de felle piscis. Thobie vi. dicitur. Thobie
vi. Fumus eius extricat omne
genus demonum. Et illud erat
mutum. i. mutum faciens cecum

scd'm mathei 2 marci / Iste
homo no solu erat mutus / sed
etia cecus 2 surdus vn dicit
magna demonis nequicia.
vtrique eni ingressu opilaue
rat / p q iste erat cecitum
auditu sed 2 visum / 2 tm sp
sed linguam ligauerat ne 9fite².
Nota q dyabolus multos cece
cat / pctores in oculis spualib;
qui creati sunt ad 9templacoa spua
lia / nonne magna cecitas e
in superbo / qui p maltu leuat
2 forte cum pedib; homi 9cul
cat². Simil in auaro qui p
vilez subaz pdit eraz propter
Simil luxuriosis / vn amor car
nalis cecauit sapp̄nes / de
cepit dauid / infatuauit salom
2 plures sapientes / vnd' / vnl'bu
cerunt amor vincit omnia linc
tera / Credit amor reru dedecus
ee decus 9te dya⁹ facit omnes
pctores surdos / no ut audiat
pulsantem xpm / ad cor volente
sibi aperire / ut deinde inde
ciat / 2 ne audiat cu effectu
pdicatore dicente / pniam agi
te appropinqbit eni regnum celorum
9te nota q no e mirandum / q' d' dyabolus
dya⁹ facit homines / mutos q
ipe intendit omnes homines
d' in pnia⁹ ecce occupare 2 ipe e.

mutus / Explicat. Cp'mo i laude
dei 2 grarum accone / ita eu deu
laudent / simul astra matutina
2 omnes filij dei / Job xxxviiiº
q ipe eu pnubaria obmittit
laude dei / vn ys'. xxxvii º.
Anima no infirmus 9fitebit²
tibi / nec p morē laudabit te.
Et ita plures homines facit mu
tos / qui debuerunt domini no
reddunt deo grates / sicut porcus
no reddit grates / pastori sed morcu
mercedem sibi minuat. Cp'º dya⁹
e mutus / ad loquendum vitatem
q ipe ab inicio in vitate no
stetit / sed e mendax 2 pr menda
cij Job viijº. Et isto modo
multos facit mutos / qui vitate
9gnitam tacent 2 sicut queniet me
ciunt² / vn dixit petrus dixit
ananye Act vº. Anania tepeit an
sathanas / cor tuu mentiri te
spm sanctu / 2 fraudare de p'cio
agri / Cp'º dyabolus est mutus
ad veniam petendam / adeo de sua
transgressione Job xliº. Cor eius
indurabit² quasi lapis / 2 stringet²
q' malleatoris incus 2 sic etiam
facit homines mutos ad pniam
agendam / ligando eorum linguas
ne 9fiteant² / 2 petant veniam
de p'ctis suis / dum eni obmittent
aut ponde timore / quod timor de
satisfactione / q' d' concupiscentia.

quus oppositis et delectatione ma
la / pertinentes impetus, quus
compefectione / fidei ad utilitatem
sentienti pime / quia forte non
credunt / in confessione rua gloe
pata dimitti / Secundo eiecto
demonio locutus e mutus et tc
audiuit et vidit vi^o d^t. Cirt
tria miracla facta sunt / simul
in isto home / et vino quibz /
facta sunt in eo / pimum / qua
tinatus fuit / a demone vocatur
ut dicit 2^m illuminatus e cecitate
tate 2^m mathen et marcu
Tercium quia recepit auditu
2^m Thym tercium quod recepit
facultatem loquendi / quia non
loquer sine miraclo nisi ab
aliquo didicisset / Mirum e quod
iste loqui non didicerat / nec
umquam loqui audierat / stati
locutus e diserte / et recte putantes
deus eet miraculum / nota quod
loquela data e homini / pincipaliter
pp tria / ad laudandu deum / et hac
loquela aufert spiritus luxurie
seu luxuria / y^e^c primo Cum multi
plicauit diuicias vinum non caueant
da / mamque cum vir plene sui
sue sunt verbo ad edificandu
proximum / et hanc aufert auaricia
que sibi soli intendit / et plus
debito diligit alys concessa
mt xv^o dicat' cum aut unum
talentum acceperat / abiens fodit
in terra / Tercio ad accusandum se
ipm / et hanc aufert supbia
que non wlt videri rea / pu^e
xxviij^o vir mali non cogitat
iudicium vi apok xvi^o dicat
vidi de ore bestie et ore
oure in modo spiritus inmu
ndicie / pimum demonium eiciatur
p jeiunium luc vi^o d^c genus
demoniorum et demonium eiciatur p
recordationem dominice passionis
quia ista e pe cordis piste
posita sup carbones / expellens
omne genus demoniorum / Thob vi^a
Tercium expellit peccatorum j. reg xvi^o
tollebat dauid et cetera Et mirate
sunt turbe ad miracula eius e in
9 specie affectus tempore occulta
vi iste mirate / admirabantur
facta dei / videntes ea sup
humanas vires fieri / et hec admirati
to mltis comunibus fuit tempore
salutis / et in nimoribus respecta mi
licia tempore mine / quia blasphe
mabant Et io dicit dyonis
li. vi^o ca^o xviij^o angeli et s
non admirantur / cum vident
homines sine admiratione / pcessum
possessiones et sensuum valitudine
destitutum infirmitatem et liberta
tem ultra humanas potencias
puehi / qui dicunt iapellere ab ob
sessis corporibus demones non e
in homine ptate / et cum hic
ihesus e filius dauid et carne

Et no plus qua ho / ut ipi cre
debant dampnati sunt ceteis dixerunt
i. scribe et pharisei / qui erant ma
iores synagoge / qui fra domi
calupniari conveniunt / ul ne
spar gando ul sustine / in temptando
Et quia illud miraculum erat pub
licum negare no poterant / et
in illud prave sunt conati
detrahere in virtute demonis facta
esse eiectio ¶ Et no. q enim
erat ista sentencia iudeorum / no
credebant xpm hoc fecisse / i
virtute demonis / s; motu invidie
hoc dicebant / no curantes q
an dicerent verum ul falsum / dum
possent aliquo miraculum viciare
/ vii Cris Invidia no querit
quid dicat / s; solu quid nocere
cat Invidia ulla malicia e
decior ad ulc eum imbrevi q
plectit proprium suum / Invidia at
nunq quiescit Cum q or Byo
ubi sup. dicens / ab h. v. obi
ciebant / hac nephandissimam
auctem confectus / apto herct
et no ut dei filio a' prophana sre
Cu helyas propha quem rege
gravit arguerit / Eo co quod
miserat / ad consulendum belzebub.
ac si no esset deus in isrl / ut
sit multo / tanto enim est oculo
/ qui no ad verum deum / s; ad bel
zebub in suis operibus haberet
recursum / In belzebub principe

demonorum eiciet demonia ¶ Nota
q Iudei / cultores dei viui
campum univsionis / ydolu quorum
morum / qui erant ene victum
appellabant / belzebub. / cui
ydolo dicebant / presidere princi
pe demoniorum lucifero / nova
vs ydolorum / abelo habuerunt
originem / et ninive rex / qui
ny in fey edificavit patris / fuit
nomine beli / p omnium mortem
in signum magne dilectionis
cuius fecit fieri statuam. ad si
militudinem patris dans libera
tem sui nomius fugientibus ad ipa
tium homines / loca illius inceperunt
dimi stare / et carnes i molac
p q ibi magna aggregatio ¶
muscarum facta fuit vn Iudei
derisive vocabant illud ydo
lu belzebub. i. virum muscarum
Etio in videast, dixerunt xpo
q in belzebub principe et c. q. d.
consortium e / ul familiar principi
demonorum / ul consensu eius eiciat
ante illum demones in morte obe
diunt / ei ut dicebant ab abessi
qui vult / Alii temptantes ipsi
ad probandum ul decipiendum Sig
de celo querebant ab eo / ut to
tum tempore ingsicco nec decidit
pluvie. i. Reg xvii. a' ignis
emissior ut tempore helye unde
Cris ipse dixit, signum e miro
defixere p sic / sic ipse testomonium

quere / signum est magis velle esse
Et hoc exemplum est iudeorum sicut que-
rendo premia de celo / Iudei signum
querunt petunt. Sed quia ipsi non de-
precabant signum / ut crederent eo
non fecit eis signum sed videtur eis
sequitur. Ipse autem ut vidit co-
gitaciones eorum dixit eis omne
regnum in se divisum desolabitur
et domus supra domum cadet. Si autem
sathanas in seipsum divisus est quo-
modo stabit regnum eius quia dicitis in
belzebub me eicere demonia.
Istud est 2a pars evangelii in qua describitur
vel confutatur calumpnia iudeorum
facta ad xpistum / et ponitur primo talis ra-
cio. Omnis civitas domus / nisi sibi
sit durare non potest. Et sic civitas
aliarum rerum / si igitur sathanas
sathanam eicit / tunc in se sunt
contrarii / et divisi igitur regnum eius
stare non potest / quod est falsum quia dura-
bit usque ad finem seculi regnando
in pravis hominibus. Dicit autem quod
discordia demonum periculum destruc-
tionis regni eorum / declarat dominus per
similitudinem / quia si per discordias reges
dividuntur in se regnum patitur
dissolucionem / et si habitatores unius
domus / pugnent contra habitatores
alterius / tota civitas desolatur
vel dicit. Ideo ubi est discordia
docet divisorum / seu contrarietatem in-
ducere corrupcionem / ipsa enim bonorum
et malorum copia. Quod autem contingit
quod homines omni magnitudine abun-
vicem dividuntur / et per hoc salvator

contra istos hoc intendit regnum
demonum propria virtute ad
malum non in se demonstratur esse
divisum ita quod aliquibus hominibus
amittentur et aliqui non patitur
unus alteri ab homine depelli
Sed cum in se discordia habeant
adversa pacem ausu / ad nocen-
dum et in una sapiencia unio
contra malo / reputatur / quod illo
discrepante contendes / vult ergo
hoc xpistus concludere / si ergo sa-
thanas non eicit sathanam / vi-
detur ergo in nomine illius ab isto
homine eici demonium / sed vi-
dimus quia non eicit omne genus
celestium terrestrium et infernorum.
Contra hoc nota quod demones hii
dividuntur / in se per legiones
ut in diversis viciis temptant prout
dicit glosa super Josue dicens sunt
species mali qui dividuntur per turmas
quia mollicies est cum quibusdam per
fornicacionis / alius iram alius libidinem
Sed adversus se invicem non
dividuntur / ita ut quilibet vis pos-
set alteri libere / Si autem ego
in belzebub principe eicio demonia
filii vestri in quo eiciunt / Ideo ipsi
iudices vestri erunt / Porro si in
digito dei eicio demonia profecto
venit in vos regnum dei. Secun-
dum est ergo non sumus minores verum
quia apostoli mei / qui sunt discipuli
tui vel vestri consecraste / quibus ergo.

dei virtute eiciebam demonia. Si vos
credatis / quod ipsi divina virtute
hoc operentur / quia michi impo-
suistis eis / hoc quod ipsi eiciunt
demonia / in virtute belzebub ego
ergo virtute divina eicio demonia
Et hoc vult remigius dicens
filios eorum dicit discipulos
suos dicit / qui sine dubio ex eorum
progenie nati erant quibus iam
dederat potestatem fugandi demones
dicens Imponite manus infirmos
curate / leprosos mundate demones
eicite gratis accepistis gratis
date / Vel secundum ieronimum filios eorum
appellat exorcistas illius tempo-
ris ut dicit Josephus Salomon per
sua sapiencia invenit quedam carmina
pauca verba concepta / et quosdam
carminatores / et quasdam herbas
ad expulsionem demonum vim co-
optaste / qui tunc habebant officium
coniurandi demones cum carmi-
nibus / potestatem sulphuream et radicibus
super posita / ponebat in ore
obsessi / et nubis fumus adiura-
bant demones ut exiret et pel-
vim aque plenam in medio
positam subverteret / in signum sue
eiectionis / et ita fiebat / et ita dicit
se vidisse Josephus presentibus
coram tyto et vespasiano principibus
cum capitaneis exercitus eius etc.
Et ideo Iudices ipsi vestri erunt
exponitur etiam dupliciter primo

de apostolis / qui apostoli in finali iu-
dicio per approbacionem dive sive ipsos
iudicabunt / de quibus dicitur Cum
sederit filius hominis in sede maie-
statis sue / sedebitis et vos super
xii tronos etc. Secundo exponitur de exor-
cistis sic quod ipsi iudices vestri
erunt / non assessione sed comparacione
quando ipsi expulsionem demonum
ascribunt deo / et non dyabolo / sicut
vos et hoc modo mulieres quisque
et sic bone mulieres iudicabunt
reges et imperatores i. comparacione
operum suorum / ipsi videbuntur damp-
nabiles Deinde dicit Porro
si / si in digito dei i. in virtute
spiritus sancti eicio demonia quod dicitur Si
verum est / quod dubium non est / quod vos
dicit profecto i. absque dubio
nil cunctaretis / pervenit in vos
regnum dei i. ianua regni ce-
lestis / que prius et mala parata
qua affectatis cito aperietur
et vobis aperiri potest si credi-
deritis Si vero non credideritis vos
met regnum dei vobis claudetis
et aliis subditis vestris quod prelati
sic quia accepistis a principe de-
bitis / sicut xi. capitulo Ve sine ve
vobis legis peritis / qui tulistis
clavem sciencie / ipsi non introistis et
eos qui introibant prohibuis-
tis / vel aliter pervenit in vos
regnum dei i. messias i. salva-
tor mundi in lege promissus in medio
vestri habitat / et vobis loquitur. Et

hoc vult secundum dicens Regnum
dei scripturam significat / secundo in
alio loco / dixit Regnum dei intra
vos est / secundo etiam Iohannes
predicans in deserto loquebatur dicens
eis medius vestrum stetit quem
vos nescitis / vel regnum dei
i. iusticiam potestatis / qua bonos a
malis secernet iudex iudicii 2m
Remigius / quod profecto venit in vos
qui meum filium imponitis et me
blasphematis / Item quod manus
vel brachium dicitur pater dicitur filius
patris Emitte manum tuam de
alto Et versus Brachium
domini cui revelatum est / Et hoc ideo
quia per ipsum pater potuit operatur
sicut manus vel brachium est coniunctus
[illegible] cum corpore ita filius cum patre
Digitus dei dicitur spiritus sanctus
qui procedit a patre et filio sicut
digitus a manu et corpore [illegible]
propter distinctionem donorum spiritus sancti
quia sicut varii sunt digiti
et una manus tantum / sic varia
sunt dona spiritus sancti / unus
tamen atque idem spiritus sanctus Item
2m Cirillus / propter virtutem operandi
quia sicut manus operatur per di-
gitos sic filius per spiritum sanctum
Cum fortis armatus custodit
atrium suum in pace sunt omnia
que possidet / Si autem fortior
super veniens vicerit eum universa
arma eius aufert in quibus
confidebat et spolia eius distribuet
Tertia io / nunc dicit tollere

violenter aliena non possessione
vincit propria virtute / Sic ergo vio-
lenter tollo demones ea que
possident / quia ipsum eicio a
possessionibus suis / in quibus
habitabat propter [illegible] vel preoccupaverunt
et eos in usum meum converto
Sequitur ergo oportet / quod prius
vincam ipsum propria virtute et hoc
vult hic dicens Cum fortis
i. dyabolus / qui fortis est in malis
Iob xli / non est potestas super terram
que comparetur ei / Armatus i.
scilicet spiritualibus nequiciis arma
enim dyaboli sunt diversa peccata
in quibus confidens invaluit contra
homines vnde Theophilus lorica
eius sunt omnes luxuriosi
Iob xli Super omnes congre-
gationes aquarum i. voluptatum
carnalium requiescit et sicut
cum lorica induit se armis
Galea eius in capite sunt superbi
et ambitiosi qui deducunt per [illegible]
humiles funda et lapide cum illis
qui tangunt inferiores superbie
Arcus eius sunt detractores
insidiantes bone fame bonorum
quia arcus denotat insidias
Scutum eius sunt ypocrite / Iob
xli corpus eius quasi scuta fu-
silia. Cum ergo talis fortis armis
preditus armatus custodit scilicet
ad dampnacionem custodit / atrium suum
i. mundum in maligno positum per

lupus custodit ovile ad devo
randas oves / vel atrium suum .i. cor
mundanum latum / et spaciosum in
diversis mundi cupiditatibus / In
pace sunt omnia que possidet.
.i. omnes peccatores sibi non resiste
tes quos non inquietat quia
sibi fauent Sed ita mala est
pax / quia malum est facere pacem
cum spiritu a quo eius conspiracio
est periculosior. melius est in virtu
tis guerra / quia tenet pacem
dubia / ymo faciunt nocivam
/ quia dicit Virgilius illos pulsare
negligit / quos quietos iure
pre possidere putat / vel in pace
.i. in ocio / que item est mala
pax / sicut vinea que non foditur
pacem habere dicitur et destruitur
et lorica que non induitur consumitur
rubiginem sic anima ociosa. Ecclesiastici
xxxiii° multam maliciam do
cuit ociositas / Sed ista bona
pace non habent .i. pace peccatores
ysaie lvii°. Non est pax impiis
Si autem fortior illo .i. christus vide
licet predicto forte et potente su
Cas. Illi non dicunt tunc forte
hostes / qui sunt principes fortio
res superveniens .i. de superiori de
in mundum veniens per carnem as
sumptam. Joh iii°. Qui desur
sum est super omnes est / vel super
veniens per graciam in mentes prius
peccatrices / et omne bonum de

sursum est Jacobi i° vicerit eum
eius triplicem temptacionem in deserto
sancte viriliter resistendo et preterea
ab eo continuata patenter resis
tendo Apocalipsis v°. Vicit leo
de tribu Iuda / Unde Remigius Ille
dyabolum plus vicit in quo
vestigium peccati / antequam homo factus
in illum invenire potuit dicente
ipso Johannis xiiii°. Venit ad me princeps
huius mundi / et in me non habet
quicquam / Ergo contra illum ar
persecutus acuit qui sibi prius
fuit / multo prius in peccatoribus
potestatem habitam amisit vel
christus dixit Nunc princeps
mundi eicietur foras et universa
arma eius Unde Remigius arma
dyaboli sunt vicia peccati ut super
tactum est quia dicit Apostolus manifesta
sunt opera carnis / que sunt
fornicaciones immundicie ydo
lorum servitus. Qui enim talia a
gunt regnum dei non consequentur
Sed christus ipsa arma dyaboli
abstulit / cum in quibus hominibus
vicia / in virtutes commutat. ut
pro superbia humilitatem / pro luxuria
castitatem pro avaricia diligenciam
largitatem / vel arma dyaboli
intelliguntur predicti peccatores potentes
reges et principes et alii prelati
in quibus dyabolus videlicet armis
confidebat maxime ante christi passionem
quia quasi omnia in sua potestate prela
tos tenebat / non solum seculares

p̄de timebat / que arma due
abstulit / qui non solu subiectos
ꝑ imperatores et reges ad sua
fidē ꝯuertit / Et quē due detine
quos hoste / potestate triumphat. pꝫ
tu subiugit / Et spolia eius
distribuet / i· peccatores dyabolo
ablatos diuisis dignitatibus re-
munerabit / victor enim e spolia
distribue. Sicut enim rex post
victoriam / letus militibus spolia-
diuidit sic christus eos dominibus
dūs discipulos suos in mūdum
tūc misit / et eis partes mundi
ad predicandum distribuit / petro
et paulo romam andree achai
am jacobo judeam johan
asiam etc / vel 2o Beda xc
spolia recepta dyabolo diuisit
in regno celestis / ea militantis
qua triumphat homines diuisis
dignitatibus / et premiis remunerat
quia quosdam dedit apostolos quosdam
... quosdam doctores aliquos
pastores / aliquos facit ꝯtinentes
aliquibus voluntariē pauperes
eius iure / quia ascendens in altum
captiuam duxit captiuitatem
dedit dona hominibus Ex hoc
patet dictum phariseorum / non sub-
sistere scilicet quod xpus in belzebub
eiciat demonia / per quo e for-
tior dyabolo / et non agit nisi
propria virtute ut pꝫ ex supra dictis
Qui non e mecum adversum
me e / et qui mecum non colligit
dispergit / hic xpus ondit dyabo
non comparari sectio et ꝓpulsione
demonum Et ex hac lra forti
quā non esset Ego non comparor
virtute illius / qui e in contrarius
voluntate et actu / Ex dyabolus hic
in malo e in contrarius / ergo nec compari-
tur virtute xpus eius demonia
pellit vos dicat Et hic wlt lra
dicere / Qui non e mecum / i· qui
non hꝫ vnam intentionem mecum nec
quod ego volo ipse wlt voluntate
bona / et in conformi / vel qui non
e mecum· i· qui dissimilia opera
meis operibus facit ꝯtra me est
·i· in e contrarius / ut dyabolus et omnes
peccatores / et hoc sine dubio habet
veritatem / quia omne contrarium tenē-
tur conformare diuine voluntati / sed
hoc mali non faciunt· ii· ad corinthios
vio· Que enim e conuentio xpi ad
belial aut que pars fidelis cum
infideli / aut que societas
lucis ad tenebras multum enim
sunt diuersa illa / que xpus nobis
et dyabolus suggerit / xpus enim inbet
humilitatem dyabolus superbiam xpus
castitatem dyabolus discordiam vel
subdit / Et qui non colligit me-
cum / dispergit / hic ondit quod dyabolus
e contrarius xpo in actu quia xpus
venit omnes dispersos congregare
Joh xio Christus erat moriturus
pro gente / et non tantum pro gente sed
ut filios dei qui erant.

dispersi congregavit in unum. Sed dyabolus
oves congregatas dispergit. Joh. x°
lupus rapit et dispergit oves. Unde
dicunt Judeorum stulti fit non per se
sed / quod Christus in nomine belzebub
eiceret demonia / cum Christus voluntarie
tantum contrariatur dyabolo. Contraria voluntate
et contraria operantur patet clare
omnium istorum dicta. / Cum autem
immundus spiritus exierit ab homine
ambulat per loca inaquosa querens
requiem et non invenit. Tunc dicit revertar
in domum meam unde exivi / et cum ve-
nit invenit eam scopis mundatam
et ornatam. Tunc vadit et assumit septem
alios spiritus nequiores se et ingressi
habitant ibi et fiunt novissima illius
hominis peiora prioribus. Exhor-
tatur ut foret quietam ibi. Ista
sunt dyabolus deducit / hominem de
malo in peius / quod semel ex-
pulsus nititur redire et in omnibus
pravis possibilibus se coniungere
sicut spiritus sancto pollutam mundare
studeat. Sequitur dyabolus cooperante non
x° sunt contrarius / unde hec littera ex-
ponitur / de Judeis et gentilibus. Sic-
ut in mundo spiritus id est dyabolus
qui dicitur spiritus / propter quod in mundis
ac vicus / quod in mundas cogitatio-
nes nobis suggerit et quod in mun-
dis deus delectatur sicut porcus
in fimo / Exierit ab homine
id est a toto populo Judaico in Christo
dicitur dyabolus primo habitat in Judeis

qui erant in egipto viventes
et in morte intus egiptiorum / qui
expulsus fuit ab eis qui mac-
taverunt agnum paschalem et liniti
fuerunt eius sanguine et qui legem
acceperunt in monte / Ambulabat
per loca inaquosa / scilicet expulsus
a Judeis / quesivit requiem in gen-
tibus et paganis / quorum corda
fuerunt arida quia spiritus sancti
pinguedine carentia. Et inaquosa
quia non erant aqua sapientie
et doctrine irrigata. Et hoc vult
remigius dicens loca inaquosa
appellat corda gentilium ab a-
quore pellutarum / aquorum id est san-
ctarum scripturarum et donorum et ab
infusione spiritus sancti / et ab vinta(?)
bapt. aliena ut posset dicere
cum propheta Anima mea sicut ter-
ra sine aqua tibi / Querens requiem
id est perpetuam maiorem unde remigius
putabat dyabolus se habere perpetuam
requiem / in populo gentili. Sed ex quo
veniente filio dei in carne gen-
tilitas credidit / ideo in eis ces-
sare non potuit / quia nunc ydo-
latrie / et maculis cum quibus
dyabolus illos suasit Christo venien-
te abierunt / Unde dicit revertar in
domum meam unde exivi id est in Judeos
unde exivi tempore Moysi ad illos
redire volo / tempore Christi quem no-
luerunt accipere / per fidem et operantes

cecitatem vn cilicive ryrudo
et ciconia cognoverunt tempus sui
populus autem meus non cognovit
Et tu venit iubemini ea scop
mundatam .i. superflue observa
cionibus / et deuteronomie legis que
sublata sunt post adventum christi
dedicata. Scopa enim dicitur virgeum
instrumentum quo mundatur domus
et non tollit tenaces sordes sed
superficiales tantum / sic Iudei
mundabant sola actionem sed intus
remanserunt sordibus pleni mathei
xxiiio. ve vobis scribe et pharisei
ypocrite qui mundatis quod deforis
est calicis et parapsidis intus autem
pleni estis rapina et immun
dicia. Et eius addit / vacatam
vacabat enim iudaismus populus
quia tempore christi cessavit lex cere
ritus videlicet circumcisio sacrificia et
alia cerimonialia. vacabat etiam
templum iudeorum ut dicit Iohannes
quia christus hospitem non habebat
1 dicente dimittens christus discipulos suos post
cena ultima. Ecce mitto eam vos
quod Ioh xiiiio. et ornatam
apparentie operis ypocrisim mathei xx
iiio. ve vobis scribe et pharisei quod
similes estis sepulcris dealbatis
que apparent hominibus foris
speciosa / intus non plena sunt
ossibus plena mortuorum. Et
tunc / vadit et assumit. vii alios

spiritus nequiores se / i. universitatem
omnium demoniorum vel omnium viciorum
quia vitium nequius est diaboli
dyabolus enim saltem natura bonus est
sed ipsa natura vitii pessima. Et
ingressi habitant ibi / sub pretextu
ypocrisis i. simulate sanctitatis
Et fiunt novissima i. posteriora
hominis illius scilicet iudaici
peyora prioribus / quia peyori et
nequiori culpe correspondet gravior
pena. prius enim iuda serviebat
contra prophetas postea dominum prophetarum
occiderunt christum / qui in conventiculis
suis non cessant blasphemare
et sic modo deteriores sunt / quia
prius ante legem spiritualiter quia ad
superbia et vanitate non suscipe
quia non venturum non credunt. Et
quia sunt peyores patet quia ut dicit
Remigius ipsi peyora sustinuerunt
sub tyto et vespesiano quam
prius vincti passi fuerunt in egypto
et in babilonia sub antiochio.
Et cetera omnia ista ad literam intel
ligantur de iudeis per quod matheus
qui addit Sic erit huic generationi
tam pessime. Item literaliter potest
pertinere apponi / de quolibet baptizato
qui post gratiam acceptam non solum
bona operari negligit sed plura
peccata mortalia addit / a quo
demonus exivit / tempore baptismi

qui denum p corda stoꝝ arida
a bonis fluxui / libidinis ambulas
querent noce / ſ; quia non pt
reuiuat / ad qͣ stat p9 baptizat
summe quia pius / Et tunc fiunt
nouissima hominis illiꝰ peyora
quia necligunt c uiaz vitatis non
agnouisse / quia p9 agnita ret°
ne / ij° pet. ij°. vel pt compa
racionis nichil peioris c q d
in aliquo tpe penitere r ad
p9 recadiuate Et ut dicit Greg
loca arida sunt corda iustorum
que per disciplīe fortitudinem ab ar
carnali / concupia tanꝙ a malo
humore siccaūt / loca vero humec
ta sunt mentes terrenorum hominum
quas humor carnalis concupie
fluidas facit / inquas dyabolus iniq
tatis / sine vestigia tanto altius
imprimit quanto in eis mentibus
lasciuie ipsius / cū mari fluida
descendit / r quo negocia reci
dinatis peyorant pt addi
potes ad ducere aliam expositionem
Factum est aut cum hec dice
ret extollens quedam mulier vocem
de turba dixit ad ihm illi.
Glosa pe eiusdem qui describit
ipsius aut r vitatem r vitat
docete perpm signa quedam
aquarum bona videt / r devota
que dicitur fuisse marcella pe
dissequa marthe quae iuris
xp̄i blasphemantibus hec enim
publice laudabat / r alibi vu
per pitib xpm iudicis de sumis
faculatatibus ei ministrabat luc #
xviij° Et viri cum negantibus
r declinantibus sola mulier ego
iam in mobiliter stabat vij aug
ad beatam virginem r certum ceteri
interdum procliuiores feminas sequi
humane iubet audacia confidencia
(p deus) primo 2° Beda hoc
cum scribis r phariseis xp̄m blasphe
mantibus r temptantibus ipsa cū mag
fide / xp̄m filium dei confitebatur
Sicut hoc cum non silerent r tanc
aliuinus homines singulariter loquebar
ſ; voce extollendo in altum cla
mabat / quia accensa erat feru
e suauitate · verborum eius ita quod se
a laude eius non potuit continere
Et dicit de turba / quia non erat
de nobilibus / ſ; de popularibus scilicet
plebe cum deuocione et nobili
bus viri ps ta. pauper r inops
laudabunt nomen tuum / Beatus
venter qui te portauit · i· qui ad
hoc te bene portauit vel · i·
qui te portauit / non enim ait venter
filius / ſ; venter a filio beatificato
honore / sicut vas nouum a
bono vino suscipit odorem
accipit non vini vase Luc vij°.
venter tuus sicut aceruus tritici
vallatus lilijs aceruus / quod pignas
tritici dicitur ioh xij°. Nisi gra
num frumenti vallatus lilijs i.

luc vij°. ad calcaneos xp̄i dure mulier
cum lacrimantibus flebat

suscepit

i. simplici castitate maior et
dotior. Nota quod propter istam ma-
culam que invenitur virginis
facta sunt venter iste dicitur beatus
specialiter primo quia ibi deus factus
est homo. ubi in statu eius temporal-
is mortalis in mensure principio
dicitur canticum Joh. 1o. ubi caro
factum est. Bethlehem mirabile qui
fecit venter factus est mater ve-
re ut si quis ante nativitatem
suam faceret dominum magis predica-
nasceretur vir perfecta. Gloriosa dicta
sunt de te civitas dei homo
natus est in ea et ipse fundavit eam.
Tercio quia venter ille maius
se continebat quam deum quod totus non
capit orbis. unde Bernardus in quodam
sermone venter capacior celis.
diffusior terra latior elementis qui
illum continere valuit quem totus
mundus comprehendere non potuit
Quarto dicitur. hic venter beatus propter ea
privilegia que habuit maria in
Bernardus de ea dicit ipsa fuit sine
corruptione fecunda sine gravamine
gravida. sine dolore puer-
pera. et hijs multum contra ut dicit
Beda iudeorum perversi et pessimi
nutritorum hereticorum confundit pessimam
quia sicut tunc iudei blasphe-
mantes negabant eum esse filium
dei. ita postea quidam heretici nega-
bant ipsum verum esse hominem sed
dicebant ipsum assumpsisse corpus
aereum. Sed hec mulier confundit
utrosque quia Christum filium dei
confitetur. ad ipsum blasphemos
et verum filium hominis contra hereticos
quod alios finxerunt beatificet ventrem
et ubera matris. Secundo quia Christus augmentum
habuit lactis alimonia primo
enim lacte pastus est. preterquam quod nec
alius esurivit. Et quod sola virgo
lactabat ubera de celo plenus re-
pletus. et ubera que suxisti.
Et hoc patet quod tam ubera virginis
Christus suxit et non alias mulieres
et hoc prefiguravit moyses qui
lactari noluit a muliere egyptiaca.
ut quidam dicunt et magister in hys-
toriis qui dicit quod cum plures
mulieres egyptiace. obtulissent moysi
ubera. ipse semper faciem avertebat
et quesita ei fuit hebrea
et in ventri matris propria que ipsum
alunt. At ille dixit quin ymmo
Et hec non est contraria adiuncta
sed suppletiva quasi diceret. mulieri
quod dicis beatificando tam ven-
trem qui me portavit corporaliter.
quamvis enim verum in hoc dicis
tamen diminutive quia non solo est
beatificanda mater mea propter hoc quod
me in ventre portavit corporaliter
sed potius ipsa beatificanda est et hoc
qui audiunt verbum et custodiunt
illud. i. qui me concipiunt et por-
tant in cordibus spiritualiter unde

Cuius hoc non fuit nisi repudia-
tio mentis. Sed ouderent quod nichil
partus ei profuisset nisi valde
bona et fidelis fuisset. Unde
Aug. in libro de bona virginitate
dicit beatior fuit maria acci-
piendo fidem christi quam concipiendo
carnem christi. Nam materna propinqui-
tas nichil marie profuisset nisi
felicius christum corde quam carne
gestasset / ab(sque) ... enim loquendo
in hoc ... non sufficit / quod christum
portavit in utero quod multi sancti
sunt in celo / quorum matres sunt
in inferno / sed quia bona fuit
et voluntatem dei fecit ... sequitur.
Beati qui audiunt verbum dei / Apocalypse
ab ore meo ultimo capitulo / Et
custodiunt illud fide et opere
Iacobi primo. Estote factores verbi et
non auditores tantum. Circa hoc
queritur qui sunt ydonei ad au-
diendum verbum dei. Pro quo notandum
quod qui vult audire verbum dei
debet ad hoc esse dispositus quo
ad duo videlicet quo ad affectum et
intellectum / ita quod affectum non habeat
depravatum / et intellectum non ob-
tenebratum / quorum contrarium plerique omnes
obtinentur iuxta illud. Sap. 2o.
Excecavit eos malicia eorum.
Item non homines sunt ita
duri quidam sunt in malicia in-
durati / alii sunt ex fragilitate
humana peccatis implicati / Tertii

sunt spiritualibus profectibus intenti
Primi nequaquam sunt ydonei ad
audiendum verbum dei / ymmo talibus
non est predicandum / Exhibitore dicitur Matthei
vii. Nolite sanctum dare canibus
neque margaritas mittere ante
porcos. Super quo dicit Aug. per
canes impugnatores veritatis
intelliguntur / et per porcos contempto-
res / vel secundum Crisostomum per canes in-
telliguntur obstinati spe(cie) ...
non habentes porcos in luto lu-
xurie commorantes luxuriosi intel-
liguntur. Tales peiores efficiuntur
audita veritate quam impugnant
vel vilipendunt. Secundi possunt
et libenter debent audire verbum dei
quia est medicina contra morbum
peccati. Sap. xvi. neque herba neque
malagma sanavit eos sed
verbum tuum / et sermo tuus domine qui
sanat omnia. Unde Eustracius super
primo Ethicorum / neque enim penitus
omnino inutilis est auditus sine
moralibus / si enim statim non sit ob
ipsa profectus obveniat consue-
scentes tamen in quanto malo depressi
sunt / et nequitiam distant a bono
quique habent quendam appetitum
ad bonitatem et paulatim ad melius
disponuntur. Tertii scilicet boni et spiritua-
libus profectibus intenti debent
audire libenter verbum dei quia
probati proficiunt / et ad meliora di-
riguntur / sicut enim una medicina
est curativa egritudinis / alia non.

co(n)firmata sanitat(e) p(ro)p(ter) v(er)bu(m) dei
q(uo)d e(st) medicina anime nos solu
tiuu(m) co(n)tinue peccator(um) Et co(n)
s(er)uat bonos in bono (et) dirigit
ad meliora / vij dist(inctione) p(ar)s. co(n)
o(mn)e c(apitulo) vij^o. / p(ro)p(ter) longa(m) co(n)tinua
p(ro)p(ter) p(ro)fectu(m) plurimor(um) / Secundum soli
dior(um) capacitate(m) s(ed) possimus
nunc aut(em) festinem(us) manna ce
leste suscipe illud cum manna
sapit quisq(ue) vult sapore ita
sit in ore eius tu ergo sic v(er)bu(m)
dei / q(uo)d in eccl(es)ia p(re)dicat(ur) tota
fide (et) deuoc(i)o(n)e suscipias / Di
tribuit tibi q(uo)d cuiq(ue) desideraue
Si tribularis co(n)solat(ur) te dicens
Cor contritu(m) (et) humiliatu(m) n(on) re
si letaris co(m)pate similis p(re)ce
multiplicat tibi gaudia dicens
letamini in d(omi)no (et) exultate iu(s)
ti. Si in dolore es sanat te
dicens Qui sanat om(n)es infirmi
tates tuas / Si paup(er)tate co(n)
sumeris co(n)solat(ur) te dicens D(omi)n(u)s
suscitat de t(er)ra inope(m) (et) de
stercore erigit paup(er)em Sed aliq(ui)
ex longo vsu / (et) audire v(er)bi
dei / qui forte aliq(ua)s scintillulas
spiritualis intelligencie p(er)ceperunt
in audiendo v(er)bi dei / attendant
(et) illud despiciunt / (et) vilipendunt
Sed talib(us) accidit sicut p(ri)us de q(ui)b(us)
dam filiis isr(ae)l / quib(us) manna
vtebat(ur) in viles / q(uonia)m ipsi
de auaricia vsq(ue) in d(ic)ere illam

alteram sumebant Sic accidit
illis qui v(er)bu(m) audiendo colligu(n)t
et vltra qua(m) oportet volentes
scrutari co(n)s(crip)tiu(m) s(e)c(re)ta diuina
n(on) co(n)tentant(ur) in mensura eo
inor q(uam) debet / cu(m) s(ed) sufficere
talib(us) manna co(n)tinet(ur) in viles
vij dist(inctione) vbi e(st) sicut v(er)bu(m)
incarnatu(m) aliter fuit i(n) v(ent)re
aliter in mundo luc(e) iiij^o Sic
v(er)bu(m) dei p(re)dicatu(m) quib(us)da(m) e(st)
manna (et) dulcedo / sicut vere
p(ro)fitetur co(n)quib(us)da(m) / vel vi(n)um effi
cit(ur) vt illis qui sibi p(ro)fecto(rum)
inueniu(n)t / (et) de alto sp(irit)u(m) glau
(con)tra nota ad audiend(um) v(er)bu(m) dei
vtilit(er) p(ri)mo req(ui)rit(ur) humilitas
que co(n)sistit in tribus 2^m humilem
Primum vt vllas scripturas
nil dedi loq(ui)tur vile(m) reputet
q(ua)nuis illa p(ri)us sepe audie
rit / (et) q(ua)nuis melius illa sciat
q(uam) p(re)dicans vij dist(inctione) ffirrepte
eam audire s(an)ctis p(ro)dest ..
sepe audiuimus amplius r(e)p(re)ugnu(m)
Dete(r) q(uia) vos p(re)dicant aliq(ui)
ocelte gre mse h(ec) vij valere
plus in doceri. audire qua(m)
in libris (con)p(re)hendere / q(uia) vehemen(ter)
fit impressio in mentib(us) / audiencium
de visu doctor(is) (et) auditu qua(m)
de studio / (et) libris / (con)tra ad h(oc) ca(pitulum)
gu(m) postulata in p(ri)mo. Homo
ab omnib(us) audientib(us) (et) vij co
p(er) q(uid) ista om(n)es dico m(u)ltor(um)

fidelium aliquis bonitatis apc[?] in
auribus auditorum Sicut cum sanctus
Stephanus qui traxit paulum persecutorem Item verbum dei auditum
qui traxit anthonium vade et vende
omnia que habes et da pauperibus
ardenter illud verbum ad se dicitur
fecit statim et audita scribitur
Aug. audiens sermonem abiit summo
confusus fuit ¶ Secundo humilitas
consistit in hoc quod audiens nullum
predicatorem audire contempnat et
hoc est viij de hys / qui contempnunt
audire predicare / sive ordinaria
sive commissa ¶ vnde hugo prudens
lector vel auditor / omnes libenter
audit omnia legit non scripturas
non doctrinas / non personas cuiusque
spernit in dubii ab omnibus quos
sibi deesse videt / querit non
tantum / sciat sed quantum ignorent
sed quantum ignorent considerat / sed
aliqui ita afficiuntur ad aliquos
religiosos / vel etiam seculares predicatores ita despiciant / non
attenderent / quod in ebrea pocula
de vase tuo / meliore sunt sepe
potum / quam pretiosum de cyphos
aureos ¶ Tertio humilitas audiendi
verbum dei in hoc consistit ut cum
audiens aliquid supra capit
alios non contempnat / vnde Aug.
aliquam sua scientia inflantur et
eligent / et cum sibi in se aliquid

conspiciunt estimant / quod nec alii
possunt esse in doctrina sub ce-
lequari / et quamtumque tales clarius
ipsi invenerint signum est eos
veritatem scientiam nullatenus attigisse et
cum intellectum dat principalis Secundo
principale requisitum ad verbi
audiendum et discendum verbum dei est
studiositas / et diligentia que similiter
consistit in tribus primo in vehementi
applicatione / animi que ad ea
audiuntur vel leguntur vnde hugo.
studium est vehemens animi applicatio scrutando penetrare occultum
non enim acies vel mente vagis
et distinctis se offert intelligentia
puritatis sed cum laboribus
Secundo consistit in aliqua sententie
audite recollectione / vnde hugo.
in omni doctrina debemus aliquid
breve et certum colligere / quod in archa
memorie recondatur et hoc sepe
resumere / et de mente memorie ad
palatum revocare et cetera alium
ruminatum vnde Grego. omelia iiij.
super evangelium alta legunt / et accepta
lectione jeiunii sunt multi predicatorum
voce audiunt et post voce vacui
recedunt / quorum et si venter est
vrstea cum non replentur quia cum
intellectum sacrorum verborum percipiunt
cum oblivioni traduntur audita in cordis
visceribus non imponunt ¶ Tertio
consistit in mentis ad deum per contemplationem ¶ vnde hugo ingenium

homines ad capescendum diuina i
sinu q[uod] efficax / sine diuino
auxilio oportet ergo audientem
uerbum dei mentem ad diuina dirige
re / Sap vij^o. optaui et datus
est mihi sensus vocaui et venit in
me spiritus sapientie / vnde Aug[ustinus] p[er]
Can[oni]ca. Iohannis / Dicat nolite
putare quemquam hominem ad di-
scere ab homine / admonere possumus
per strepitum vocis nostre si non sit
intus qui doceat inanis est
ciii strepitus noster. kathedram habet
in celo qui docet homines in
terra. Item principale uerbum dei
quod requiritur ad discendum et ad-
audiendum uerbum dei utiliter est
quies / qui silet consistit in tribus
primo in rerum temporalium abdica
cione vnde Seneca in quadam epistola
Diuitiis et diuiciis potest vacare
non potes / necesse illa animam dirigit
in habitare sapientia quam videt
inhibitam desideriis et curis tempora
libus nimis involutam vnde p[ro]-
vie vacare studio / a pro paup[er]e
aut pauperi similis / vnde legitur de
quibusdam philosophis qui renunciauerunt diuitiis
sollicite / quia tusseuenit ad studium
magnum pondus auri proiecerunt
in mare ne in studio impedirentur
xij^a. q. ij^a. Sola episcopi / Secundo quies
Secundo consistit in sedacione passio
num interiorum distrahencium / ut sunt ira
amor prauus concupiscencia carnalis
et cetere passiones / que turbant

actum intelligencie ne cognoscat
veritatem vnde in figura Rachel
sumpta sunt ydola patris que
abscondit sub stramenta ca-
meli strauit camelis et desuper
sedit Gen xxxi^o. per ydola intel
liguntur passiones naturales / que preciosam
cupiditatem perdunt ... concupiscentiam continuo
que non dicuntur ydola quia homines
carnales ea colunt et desuper posuit
Sed anima contemplativa et auditiva uerbi
dei substrauit et desuper sedet eis
omnino dominando. Tercio consistit in vaca
cione actuum temporalium vnde Eccl. xx
xviij^o. Sapientiam scribe in tempore
vacuitatis .i. ocii Et hoc et glosa
requirit vacacionem actuum et actionibus
secularibus / Beati ergo qui sic audiunt
uerbum dei / Et custodiunt illud.
Nota ad iure quod hec custodia uerbi
dei consistit in tribus primo in audien
di diligencia quia iste uerbum dei
custodit qui totum in audiendo se
illud recolligit caues ne aliquid ex
hiis deperdat / Contra ille non cus
todit / qui aperiendo mentem suam
ad aliena dirigit / et per uerbum dei
intrare non permittit / et talis non e-
nim iterum / quia qui corpus suum
in terram cadere permittit ut dicit
Aug[ustinus] et sicut uerba cum sermone
.i. q. i. Interrogo que canone
vides potest sine hec Secundo cus
todia uerbi dei consistit in memoria

illud vn̄ Greg' in moral' ubi d'
q̄ amr̄ papit' iuete retinete
cib' em iuetis e s̄bn d' regi
acceptus cibus a stomacho.
languet' reiciat' dep' q' s̄mo
auditq in ventre mēt' no
tenet' s; quedā alimta no
retinet debiti vita dessat'
Tertio q̄sistit hec custodia i vita
vn̄ aug' sup b̄ti im̄aclati
iusti in quo corrigit re' custo
dientes verbo dei e opa frustra
preceptor em custodiunt' i meo
ria si em no custodiunt' i vita
abiat memoria. Ita quidē verba dei
tenendo agnit ne illorum ob
liviscāt' no agunt v meido
ut p illa corrigant' vn̄ pp̄ha
no agit in q° corrigit adu
lescentior in eo tua sua s; via
sua reddet in custodiendo s̄
mones tuos in illo em modo
danda e via correcta. q̄d diu
vita e p̄usa. / Verbo no q̄s
pa audiendo / et custodiendo verba
dei beatificant' et b̄ti dicunt' +
p̄ua'. ppt q°. virtutes dei vi
q̄uo em h' virtutes mundatas
Ioh xv°. Iam vos mudi estis
ppter s̄mone q̄ locutus sum
vob' hoc etia x̄p̄us beatificat
.d. b̄ti mundo corde m̄t v°. S'o
h' virtutes inflamativa / quia
accendit ad amorē dei / et no
ignitu dicit' / sicut ignis vcit

dus iuitte in terra / et volo ut
ardeat vntr em s̄mo dimm̄
ut corrigat q̄stratum peccator'
s; no coniret ut p̄dat ell' ignis
ardebat verbis moysi / Exo. iiij°.
Hoc igne accensi discipuli
dicunt euntes cū duo in emaus
dicebat none cor nrm̄ erat
ardens cū loquere nob' i via
luc' xxiiij°. Vn̄ isti diligentes
beatificant' Thob' xiij°. Be
ati omes qui diligunt te / et q̄ gau
dent sup pace tua. Tercio
verbu dei h' virtutes illuiativa vn̄
ps' lucerna pedib' meis verbu
tuum et isti beatificant' luc' x°.
Bti qui vident que vos videt'
Quarto verbū dei h' virtutes disti
plativa et causativa qr facit hoies
discipulos x Ioh viij°. Si man
seritis in s̄mone meo vē discipli
mei eritis et isti beatificant' ipse
Beatus que elegisti et assupsisti
Quinto dicto quo verbu dei het
hab' virtutes / q̄re multi i mudo
frigidi et tenebrosi et ad°. alia
audiencie verbu dei no mundant'
nec inflama' nec illuia' nec
fiunt discipuli. Dicendum q̄ hoc
no e ex defectu verbi dei / s; au
dientum qr vel se elongāt et no
debite / appinquat corpe vel cor
de. ignis em valde no calefa
cit q̄stitutu distans calefacit le
Dio. qm inter se et istu ignem
ponit / magnum obstaculum s;

peccatum mortale dicitur in libro Trenorum iii°. Opposuisti nubem tibi ne transeat oratio. Ubi per nubem intelligitur tenebrositas peccati mortalis que obnubilat cor ne in ipsum transeat cum effectu verbum dei. Item quia homo per longam consuetudinem peccandi est ita congelatus quod ambigue verbi dei liquefieri non potest / quia per longam consuetudinem peccandi induratur cor hominis in divinis. Unde Augustinus: Difficile est peccati consuetudinem vincere. Primus enim usus vix aboletur. Assidua consuetudo vicium in naturam convertit. Animus sceleribus astrictis vix ab eis divelli potest. A quibus malis nos custodiat Jhesus Christus.

Post hec abiit Jhesus trans mare Galilee quod est Tiberiadis. Johannis vi. Mathei xiiii. Marci vi. et Luce ix°. Post curacionem infirmi iacentis longo tempore circa piscinam et post longam [illegible] Christi cum Judeis Jerosolimis habitam Jhesus abiit trans mare Galilee et operatus est hoc miraculum de quo hic dicitur. Vel aliter introducitur hoc evangelium quia sicut corpus humanum quod subiacet continue corrupcioni indiget continuo cibo ad restauracionem deperditi, sic anima subiacens diversis tribulacionibus et tristiciis in hoc tempore presenti non posset bene conservari et manere in corpore nisi aliquibus consolacionibus spiritualibus recrearetur. Et ideo inchoat dominica media quadragesime dominica que ordinatur officium misse letum et consolatorium et precipue evangelium in quo dominus legitur refecisse in maxima multitudine ne deficeret in via. Unde ut dicit Wilhelmus in racionali: hodie romanus pontifex celebraturus pergens ad ecclesiam sancte crucis rome que dicitur Jerusalem et rediens ab eadem auream rosam in manu portat sub aspectu populi. Cuius duplex est racio. Prima ut fideles ne per plus iusto appetitum constringentes observancie deficiant a labore. Rosa enim ceteris floribus plus delectat colore, odore recreat et sapore confortat. Secunda racio est spiritualis quia rosa ista Christum significat qui de se dicit in canticis: Ego flos campi et lilium convallium. Qui pre ceteris floribus id est sanctis suis delectat in visu quia ipse est speciosus forma pre filiis hominum in quem desiderant angeli prospicere. Omni odore suo recreat [illegible] Canticorum primo: Meliora sunt ubera tua vino fragrancia unguentis optimis. Qui sapore confortat in gustu, unde ipse dicit: Panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita. Que in se omne delectamentum et omnis saporis suavitatem. Triplex autem est materia rose quam defert papa munita auro musco et balsamo quia

templo est in xpo scilicet deitas
corpus et anima pro dictum quod
in principio istius ewangelii officium.
hodiernum / ab initio usque ad fi-
nem plenum leticia. Et est sciendum
quod hoc ewangelium bis legitur in anno
uno in mense quadragesime et semel
dominica dominica proxima ante ad-
ventum et hodie incipitur ibi etc.
Post hec abiit / unde sciendum quod
dicitur erat autem proximum pas-
cha. ut in matheo quod tunc erat tempore
paschali proximum scilicet tempore ab-
eccia recitatur. Et dominica autem
adventum incipit ibi / Cum sub-
levasset oculos etc. et tunc legitur
unde illius clausula. Hic est vere
propheta qui venturus est in mundum
quia tunc etiam incipit agere
de adventu Christi et legitur epistolam
Jeremie xxiij°. Ecce dies ve-
niunt etc. Primus quo ewangelio
positum incipit valde deuotio-
nibus ad moralem sensum et ad magis
instruendum flectere cogitationem nostram
de quo in principio dicitur primus sensus
significat / quod angustissimum et in eodem
statu non permaneat / sed semper est in
motu et tamen nunc elevatur
et postea deicitur / nunc crescit in
pluralitate suppositorum augmentum
recipiendo nunc decrescit minue-
ndo. Hoc mare dicitur propter
quod tam calcatis huius mundi fluctibus
sine aliqua sui iniquitate iter
vite celestis nobis aperit / secundo

transitum ait petrus iacobus
apostolorum qui transierunt bene
faciendo et sanando omnes de-
pressos a dyabolo et sanabat
omnes egrotos. Et ideo illos sa-
nabat ut dicitur Gymo li v° ca-
mo. / ut essent habiles ad sequen-
dum nec possent eum deum infinite
in uocatis si non dominum sequerentur
ideo ab infirmitatibus liberat ut se-
querentur nec sequi xpm possunt
qui ab infirmitatibus anime detinen-
tur. Christus primo curavit infirmi-
tates nostras / qui probaverunt gratiam
nos lavit aperte / et gratias diui-
nas infundit / et amorose traxit
et ita habiles nos fecit ad sequendum.
Et ideo dicitur quod sequebatur eum
multitudo magna quia per eiusmodi
turbe que secute sunt xpm sine
etiam electorum / que in omnibus
gentibus est collecta hec eum conti-
nue dominum sequitur sed non gressu pedis
sed imitatione operis. Et ideo ipse
dicit / Qui michi ministrat me
sequatur. Rex ergo autem in hoc mari
huius mundi / quasi pisces moventur
quod carnalibus desideriis in volunt-
tatibus eterne vite / nequaquam
attingere volunt / et ideo in mare
galilee dicitur est / quod rota seu vo-
lubilitas interpretatur quod sicut mo-
bilis rota in circulo volvitur sed
nullum iterum iter perficit. Sic et
illi qui in mundi amore irreti-
tes plantantur cum sint mobiles

iniquitati et dulcis conparationibus
dedita cum iter istum celestis vite
nullo modo accipiunt. de quibus dicit
propheta In circuitu impii ambulant.
Nos autem qui hic manentem ci
vitatem non habemus sed futuram
toto desiderio inquirimus cum
Christo deserviendo cum duo hoc
mare transnavigemus / ad ea que
retro sunt obliviscentes et ea
que ante sunt extenti semper
vocatem / quia nos vocant ut
ipsum sequamur ad bravium remu
nerationis eterne quem ipse cum hac
terra spiritualiter ab ipso tenuit et
rexit invenimus. Subiit ergo in mon
tem Ihesus et ibi sedebat cum disci
pulis suis. Moraliter per montem significatur
perfectio iusticie unde dicitur Iusti
cia tua sicut montes dei / quia gro
ssa terrena in [illegible] spiritualibus
non sapiunt ymo qui biberit
ex hac aqua sitiet iterum Iohannis iiii°.
Spiritualia non sapiunt eos Dominus
ad altiora cum discipulis ascendit
ut ostendat in spiritualibus [illegible]
et perfectionem iusticie invenimus.
Cum Gregorius dicit libro iiii° capitulo xvii°
dicit dominus pascat in montibus
Israel ut ad interiora dirigat per
[illegible] / vivit corpus ex anima sed
anima ex corpore non vivit ymo
liberius sine corpore vivit et sic
omnis vivens / per illud corpus
non vivunt / sed ipsam semper corpori
[illegible] omnis quia corpus est quod
ipsam vivere faciat. Et eo anima

alimenta suscepit vitale alimentum
non ab inferiori non ab externali / sed
ab eo quod super ipsam posita est et
in omnibus est. Ex hoc quo quod ab
anime corporum partibus homines de
sursum venit et inde est [illegible]
per montem eciam potest intelligi ci
tas / et pacem superna vel eciam
et superna patria ascendit igitur
anima de planitie et latitudine
invisibilium in montem ubi pascitur
in loco uberrimo. Cum [illegible]
[illegible] montes in que dies
transnavigatis mare subiit celum
siquidem in quo post triumphum superate
crucis [illegible] mundi fluctus
calcatus victor ascendit / quia
ibi cum discipulis sedebat [illegible]
/ quia eos [illegible] caput cuius
membra ipsum sequentur [illegible] ipse
ait in Iohannis xvii°. Volo pater ut
ubi ego sum illic sit et minister
meus. Erat autem proximum pas
cha dies festus iudeorum / Pascha
enim transitus interpretatur quia Gre
gorius [illegible] pascha [illegible] refe
cat significat quod qui [illegible] pa
[illegible] ubi corpus et sanguinem domini
fructuose et utiliter ad [illegible] re
[illegible] desiderat / debet de viciis
transire ad virtutes de amore
mundi ad amorem dei ne ad [illegible]
[illegible] indigne accedat / et
iudicium sibi manducet et bi
bat / ut per hoc significat [illegible]

pascha iniu(m) et tussitus ur absc(on)
ſeculo ſp(eci)e e(st) q(uod) dies m(e)i tanq(uam)
umbra· que p(re)teriit / Ideo no
negligamus aſtensi(on)i mor(ti)s veu
tu(m) ſi ita feſtiueq(ue) ad p(er)fectu(m) in
tem q(uod) Janua gl(ori)e r(e)p(er)ue nob(is)
e ap(er)ta· / Cu(m) ſubleuaſſ(et) g(o) oc(u)los
Jh(esu)s et vidiſſ(et) q(uod) multitudo ma
xia venit ad eu(m) dixit ad ph(i)
lippu(m) vn(de) emem(us) panes ut
manducet hij / Subleuacio oc(u)lor(um)
reſpectu d(omi)ni n(ost)ri in dicat q(uo)s
veni(en)tes d(e) ad ſe d(omi)n(u)s ſuſcep(er)it
gr(ati)oſe / Oculi eni(m) d(omi)ni ſ(un)t ſp(irit)ualia
dona· que cu(m) d(omi)n(u)s dilect(is) ſuis
miſ(eri)cordit(er) co(n)cedit / tu(n)c n(on) eos ocu
los ſuos dirigit· i· p(ro)ſpectu
ſue p(ro)ectatis dona illa eis i
pendit ut ſic q(ui) corde tenet
op(er)e (com)pleant / Et nota q(uod) i(n) mult(is)
locis cu(m) ſaluator n(oste)r legit(ur)
oculos ſuos in celu(m) ſubleuaſſe·
et hoc admira(n)t in ſtricio(n)e(m) ut ſic
q(ui) celi reſpicias celu(m) ut p(at)ria(m)
n(ost)ra(m) ad qua(m) tendim(us) / q(uia) no(n)
hem(us) hic manente(m) ciuitate(m)
ad heb· ult(imo)· ca· medii / Et ip(s)e
ille e(st) locus ubi p(at)er car(iſſi)m(us)
h(abe)m(us) qui ſit nos a(m)ic(us) do(mi)n(u)s
fr(atr)es n(ost)r(i) qui ſ(un)t incol(a)e / et qu(i)a
ibi e(st) theſaurus n(oste)r / et ubi e(st) op(er)a
n(ost)ra / et ibi ſit cor n(ost)r(u)m / m(at)h(ei)
vi(º) p(er) mediu(m) ubi theſaurus tuus
e(st) / Subleuat (Christus) p(ri)mo oc(u)los
(ve)ra(m) refectum ut ſic exemplo
eius / et tu leua oc(u)los cordis

Viſitan(t) paup(er)i dat(ur) vite
de ymagine(m) dei i(n) paup(er)e
cogita eu(m) eē filiu(m) dei et fr(atr)e(m)
(Christ)i / et p(ro)pi(n)q(u)e m(em)bra / q(uia) (Christus)
reputat ſibi fi(eri) / bonu(m) vel
malu(m) q(uod) fit paup(er)i / m(at)h(ei) xxv°
Ex(em)p(lum) vin(itor) co(m)mune(m) mens fe
ciſtis in feaſtis / Q(ui)s° leuauit
i(e)h(esu)s oc(u)los p(at)ri p(ro) ſua cla
rificacione rogaturus / Job xvii°
ip(s)e p(ri)m(u)s / Subleuat i(e)h(esu)s
oc(u)lis in celu(m) dixit / pater
venit hora clarifica filiu(m)
tuu(m) / et Exemplo g(o) eius ele(ua)
oc(u)los cordis in o(mn)ibus ad dei
potencia(m) Sapia(m) et bonitate(m) ut
de eo (con)fidas et ab eo q(uod) indiges
ſpiritualis impetres / attende po
tenciis dei nichil eē difficile
et eius ſapie nichil occultari
ymo tua miſeria plus ſibi
q(uam) tibi eē nota / bonitati vo
eius p(ro)pi(n)q(ui)u(m) eē ſ(ancti) miſ(er)ic(or)di(e) et
parce(re) / Ite eleuauit (Christus) oc(u)los
p(ro) co nilog(ue) r(e)ſinu(m) dant(ur)
luc(e) x°. p(ri)mu(s) et / Cu(m) ſuſpiceret
ih(esu)s dixit homo q(ui)da(m) deſ
cendebat ab ihr(uſa)l(e)m in iericho
Ite diſcipulos doctur(us) / luc(e) vi°.
eleuatis oc(u)lis i(n) diſcipulos
ſuos / dicebat Beati paup(er)es
ſp(irit)u et c(etera)°. g(o) eius tu ex(em)plo
doctur(us) oc(u)los cordis leua
ad deu(m) agnoſtens / quia o(mn)is
ſap(ient)ia a d(omi)no d(e)o e(st) / Ecc(lesiastici) i°. Et
ab ip(s)o petenda e(st) / Jac(obi) i· d(icitu)r ſi q(ui)s a(u)t(em) et

Si quis indiget scriptura possu-
let ea adire et dextra gl(ori)a deo
reddenda e(st) / Dan. vlt. ca. me.
Dauid in scripturis dabo gloriam
Item leuat oculos p(ri)uatiuu(m) sur-
di et muti / Suspiciens eum i(n)
celu(m) ingemuit / Mar. vij. ubi
sine insinuas difficultatem q(ue)
e(st) in (con)uersione eius / qui e(st) sur-
dus ad auditum / ubi d(omi)n(u)m et
mutus ad (con)fessione(m) et oratione(m)
Item eleuauit oculos i(n) suscitatione
lazari insinuas difficultatem
q(ue) e(st) in (con)uersione (con)suetudinarij
peccatoris / q(ui) iam h(abe)t lapidem sup(er)
se obstinationis / Jo. xj°. ergo ip(s)i(us)
cu(m) aliquid facturus es q(uod) multu(m)
h(abe)t difficultatis / ut e(st) correctio
vel emendatio peccatoris / eleua
oculos cordis ad deum / cui nichil
e(st) difficile / q(ui)a contra peccatore(s)
e(st) vim deo p(ro)piciu(m) ad q(uod) homo
(per) se non p(otes)t / Ecc(lesiast)es vij. ca. me.
Considera op(er)a dei / q(uod) nemo
possit corrigere que(m) ille des-
pexerit / cu(m) aut(em) ignoraueri(mus) quid
facere debeam(us) hoc solu(m) h(abe)mus
residuu(m) ut oculos dirigam(us) ad te.
ij. Paralipomenon xx°. Item o(mn)ibus
xp(istu)m leuasse oculos ad patre(m)
in ultima cena cu(m) panem et
vinu(m) transsubstantiauit in corpus suu(m)
et sanguine(m) suu(m) Jo. xvij°. p(ro)babi-
[illegible] aut(em) transsubstantiacionis le-
uat oculos in celu(m) dicens h(aec)
de celebratione misse ca°. cu(m) mart(ir)e.

Item q(uod) d(omi)n(u)s interrogat a philippo
vnde emere possit. p(ro) emere pa-
nes ad saciandu(m) multitudine(m) Jo. vj.
sequitur moraliter. hoc s(ci)l(icet) q(uod) turba
fidelium non p(otes)t spiritualiter refici
(con)formari solo denariis ducentis
s(ed) requirit d(omi)n(u)s / q(uia) philipp(us) eu(m)
os lampadis interp(re)tatur et designat
p(re)dicatores ubi dei qui debent
esse lati in caritate et apti ubi
celestia / (con)tra inferius in terrenis
ad modum lampadis / s(ed) isti saciare
non p(osse)nt spiritualiter turbam nisi deus
moueat corda p(ro)ximorum et au-
ditorum. Hoc aut(em) dicebat temp-
tans eum ipse enim sciebat q(ui)d
esset facturus / Non enim interroga-
bat xp(istu)s sicut ignorans q(ui)d sit
agendum temptat discipulum ignaru(m)
ut manifeste eius ignorancia
(con)uincat doctrina / Item 2° d(icitu)r
ut p(ri)us interrogaret et tunc tamen
et clarius appareat miraculu(m). Beda.
Contra hoc videtur illud Jaco. i°.
deus neminem temptat. nemo enim
cu(m) temptatur dicat q(uia) a deo temptatur.
Item temptacio e(st) via ad p(e)cc(atu)m
s(ed) deus nullu(m) inclinat ad p(e)cc(atu)m
R(espo)ndeo q(uod) duplex e(st) temptacio.
inclinans ad malu(m) et hec fit
a mundo carne et dyabolo. temptat
eni(m) nos mundus / ut deceat nos
vt inficiat dyabolus ut [illegible]
Alia e(st) temptacio p(ro)bacionis et e(st)
duplex q(uia) uno modo est habenti
ex alto q(ui)a sibi ipsi (con)uiuo. d(eus)

no teptat p homo. Exo. xviii°.
Homini sequela teptabit te
Deo. teptat deus viro p(ro)fectu
ad do(mi)n(u)m alios. Gen. xxii°. tep
tauit deus abraham. Iudic°. et
deus teptat ad similitat intu
du enim homi eius infirmitas
ondit homo simulat. Et io
dicit Exo. li. v° ca° iii°. Tepta°
penas probatio e humane pa
tie ut clareat tu qualibus ins
gnisimi xpi p(er)gerdit. Et q°
nota q philipp(us) e error esse
tante simp(licitat)is q no sciret deu
ee tam potente q posset pas
ce que voluit suos homines
et hoc modo videt(ur) tange
re philippu. Et e philipp(us)
error e putans q de paucis
tibis p(ro)pauciis a deplibus plu
ris alit deus possit pasce
homines et hoc ms tangit aliis
audire qui insin dubit s(ed) h
quod ut tantos p(ro)z q d(icitu)r
symo / quales enim discipuli
(et) quia simplices et no misti
pipientes Dem sodit ibi p(ro)p
ne e ypie mos demonum a
plitudie hom / teptat teptu
tor enim petius e ipe malor
s(ed) p(ro)baut hic philippi p(er)dertas
sicut invenit testamento p(ro)baut
obedienciam abrahe septena dicit
teptauit deus abraham etc.
Respondit ei philipp(us) ducentorum de
nariorum panes no sufficiunt
eis ut unusquisque modicum q

accipiat / hoc voluit d(icer)e audire
a philippo et ab aliis suis dis
ciplis p(ro)fensium. Si autem
ipi scimisset / hoc q dns eat
facturus / sicut faciebat in eius
in nupcijs no dixissent di
mitte turbas / ut euntes in castella
emant sibi escas ut d(icit) Matheus
nec philipp(us) dixisset q ducen
torum denariorum etc. Misticu dicit
Crisos. vel illius e q panibus
homines saturare posset in pleni
tudine huius mundi / Si enim p(er) — debellat
simplicem tibi comederit et cetera
rpituati ipsu refamescat nullo
pono affectus hom s(ed) s(ed) u
refitiat agnicia dei q nemo
penitus hom e largitor et satis
homo conditor / et receptor ut
dicit quidam doctor panes enim
pciaj carnalium illecebrarum q(uo)parati
ducentis denariis p(ro) corpore s(ed)
corporis / et non sufficiunt ut
unusquisque modicum accipiat
intus spiritualis gre que aplo
deo dat(ur) quia ex solis naturalibus
no possum acquire gram dei alias
operibus possemus acquirere ipsa
dei q e falsum. Dicit ei philippus
unus ex discipulis suis andreas
fr. symonis petri e puer unus
hic qui h(abe)t quinque ordeaceos et — panes
duos pisces s(ed) hec q s(un)t inter
tantos. Ex hoc p(ro)z magis iopia
x (et) discipulorum q h(ab)ebant viles
panes et paucos / vn p(ro)z q sepe.

cu dno passi sunt fame vij d'.
ac. xvi^o. in prin^c. / Abstinens p
pera pullus discipli aut esurien
tes ceperunt velle spicas et
manducare. Sicut in q^or. Sic spc dicta
considerantia e hec paraoma vir
tus xpi et discipulorum in nobis.
¶ Primo in qualitate qr ta venera
biles viri quorum mundus non erat
dignus pane ordeacio vescebant
qui e cibus iumentorum ¶ Scdo i
quantitate qui xvi^or viri et xpc
tercius et forte alij oo lxxij
discipulis comitabantur et tm
quinqz panes habebant / oo h^c p
quanto esca carnales contempserunt
solis spiritualibus intendentes / Moralit
quinqz panes sunt timor diui
iudicij / horror pcti dolor contri
cionis pudor confessionis labor
satisfactionis ¶ Duo pisces s
stabilitas propositi et desiderium
in melius proficiendi / que prouer
uius hec dicit qr humilis et obe
respectus regum dei mereatur / vel
quinqz panes sunt isti ¶ Primus
panis elemosine de q^o. lxxx a
vj. di. pasce ¶ Scdus panis
eukaristie de cons. d. ij^a. pto
tribulacionis ¶ Tercius panis angustie et dolori
de quibus sig^t no in sic ¶ Quartus
panis pure e qui debilitatum
peccatorum / penitencia confortat ymo
mortuum vivificat de quo dicetur
in textus distinctione iiij^a. Et achab.
¶ Quintus e panis sacre doctrine
viij^a. c. j^a. audiat. in fine.

vel quinqz panes sunt quinqz doct^e
ptes sacre doctrine de p dictis
locorum / qui dicuntur ordeacei
i. doctus dum / et asperitate in
quietes initio non suaue me
dullam per quos panes tribula
lationes designantur et pisces
consolationes / qr plures sunt tri
bulationes hic qua eius consola
ciones tamen sicut pisces pau
ci faciunt multum pane sapidum
Sic pauce consolationes dulce
in nos multas tribulationes
quamuis nimis superant et dulcorat
Duo etiam sunt pisces et amor spes
spes e piscis manens intus
in altitudine tribulationum Ad
Ro. v. Spe probati / Tribulatio
patientiam operatur / patientia probatio
probatio spem / Caritas est piscis
aque dulcis que mittitur in
flumine illo cuius impetus letificat
ciuitatem dei ¶ Et non p^t piscis
sine aqua diu viuere non potest
sic nec caritas e vera nec meritoria
sine aqua bapt^s. Et io dicitur
Joh iij^o. Nisi quis renatus
fuit ex aqua et spiritu sancto non potest
introire in regnum dei. Et si
mortuus fuit homo per peccatum op
portet quod abluatur / aqua pure
ut soluetur et caritatem recuperet
Et sicut piscis super aquas saltus
emittit sic homo habens caritatem
per contemplationem se sepe altius
leuat tendens ad celestia ut.

cu aplo ad philipp. iiii°. ipe sicut
contra quispiā mecke Iste quibus
pisces plus fluctibus et procellis co
titur. tanto amplius qualescat
Sic et pfectus vanus tanto in
deo amplius proficit Quito i thor
pbs invenit quod durissima portet
Ut iob dicit ypha tussimus pigue
racula et dūxisti nos inire
fregerim Dixit ergo eis ihus
facite homines discumbere. i. ad co
medendum residere. Femim
homines discumbere est ipos spiritual
in fide residere / tunc enim discipulis
ut homines discumbere fecerunt quos
precepit / qui eos in unitatem ad p
dicandum misit dicens eis / Euntes
in mundum universum docete omnes
gentes Tunc autem discipuli homines
discumbere fecerunt / cum perfecte p
dicaverunt ubique domino cooperante
et sermone confirmante sequentibus
signis Tunc vero homines ad come
dendum sederunt et comederunt qui
fide precepta cordis crediderunt
ad iustitiam et ore confitebantur ar
ticulos fidei incorporatos sibi
ad salutem et ea opera imple
verunt que apostoli mandabant
adimplere Erat autem fenum
multum in loco / fenum i. herba viri
dis locus enim ille erat her
bosus in simplicitate sederunt
super terram / qui super pratum et illa
herba pratalis erat ibi copiosa
et alta per magnum spatium terre

diffusa. et ut dicit christus erat
fenum viride non mixtum quia erat
tempus pascha quod est in principio veris
et in illis partibus tunc sunt alta
gramina. Secundum moralem sensum per
fenum dicitur quod fenum est herba
pratorum que dum viridis est et
visui est delectabilis atque deam
bulationi suavis sed cum falce
secata fuerit statim viriditatem
amittit / Per fenum ergo delec
tatio carnalis et fragilitas car
nis designatur que cum ama
toribus suis pulchra videtur sed
falce mortis percussa in cinerem
pulveris redigitur / ysa. xl°.
principio Omnis caro fenum et
omnis gloria eius quasi flos feni
comparatur est fenum i. caro humana
Et tendit flos i. iuvenis for
pulchritudo / divitie similes
et cetere res mundane / in quibus
homo florere videbatur. Supra
ergo quam dominus panes super fenum
distribuit / quibus intelligamus fra
gilitatem et instabilitatem / mun
di qualitatem repetitam. nos fi
nalis mortis debemus cogitare non
confidentes in viriditate hodierna
que cito amittitur / sed sapientiam
quia hic humiles incubitum de
dante contra ut si intelligamus
quod si spiritualiter ad eos refecta cupi
iuba dei sitientes iure est ut si
delectationes carnis sedentes
ipas conservas vin non perdicatur

fructuose crapula hebetate ꝯuat
pro. xxvij° Anima saturata calca-
bit fauum. Sic refecti carnalibus
delectacionibus et cogitacionibus spiritu-
alibus dei et contemplacionis eius et
venit dyabolus et tollit semen
eorum ne credentes salui fiant. Unde
sequitur ibi in prouerbiis: Anima esuriens
amarum pro dulci sumet, quia iusti
ut sacientur desiderantes in carpa-
ciones aliorum amaras esse dulces
estimant. Discubuerunt ergo viri
numero quasi quinque milia. Et s[?]
quomodo cum millenario numero
panis conuidebat. Predicante
enim petro conuersi sunt quinque mi-
lia virorum. Act. iiij°. Qui spiritualiter
distribuerunt. Aduerte quod in hac
refeccione nulla femina fuisse
intelligitur sed tantum viri. Vir enim
dicitur a virtute et a viribus. Quarum
aut quinque milia aut quinque corporis
sensus pertinent millenarius ultra
quem nulla crescit computacio
perfectorum est. Qui enim quinque sensus
corporis per se regere studuerit
ut peccatis non offendat crea-
torem et ipsos recte viuendo coniuga-
ret procul dubio incedit ad co-
uiuium superne patrie preueniente.
Quia hii sunt viri perfecti quos feminea
mollicies non corrupit. Custo-
diamus ergo oculos ab illicitis vi-
sibus, quia non licet intueri quod non
licet concupiscere. Aures ab illicito
auditu verborum maledictionis et de-
traccionis et similitatis. Nares ab

illicitis odoribus ne per delectaciones
superfluas odoratus turbacionem ad
peccata linguam a maledictione
detraccione et mendacio manus ab
effusione sanguinis a proximi
lesione. Accepit ergo ihesus pa-
nes et cum gratias egisset distribuit
discumbentibus, similiter ex piscibus quantum
volebant. Alii euangeliste in illo
miraculo non faciunt mencionem de gratiarum
accione, sed alia tamen exprimunt que
fecit ihesus. Aspiciens enim in celum
benedixit panes et fregit, quorum
prima duo obscure comprehendit
sub gratiarum accione, tercium comprehendit
sub distribucione, quia non pote-
rant distribui nisi prius frange-
rentur. Aspiciens enim in celum in-
dicat cursum ad deum patrem a quo
potenciam diuinitatis filius et equa-
lis patri ad operandum miracula
honore refert. Certe ut ostendit
omne bonum nobis a celo venire.
Jacobi 1°. Omne datum optimum.
Quo ut nos docet deum laudare
quemcumque[?]. Benedixit circa panes
ad significandum quod ista multiplicacio
erat panum spiritualis. Unde hec
benediccio ista nichil aliud est
quam diuinorum donorum collacio
et eorum multiplicacio. Sicut enim
principio creacionis rerum deus
creaturas benedicens contulit illis
naturales virtutes ut esse in breui[?]
multiplicarentur. Item[?] ergo quo-
ista multiplicacio panum erat spiritua-
lis. Una erat singularis benediccio

Et istam benedictionem vel forte aliquis
nobis exposuit quibus multiplicatur
et sanctificauit certum / Sed quod fregit
illa verba eiusdem non ponit quod
forte sancte ea protulit frangit
etiam panes ad litteram ut frustra
populis diuiderent. Et ideo dicit glo.
luc. ix. frangendo panes multi
plicati sunt ut plurimos pas
cerent sicut et dominus exponit mul
tos facit intelligentes / Item ut nos
doceret panem nostrum frangere et dare
pauperibus / ysa. lviii. illud / ysa. lviii.
frange esurienti panem tuum / Item
nota quod non distribuit im
mediate distribuentibus panes et
pisces sed mediantibus apostolis vnde
dicitur luc. ix. distribuit discipulis
ut ponerent ante turbas. Et ergo
quod dominus fregit et postea distri
buit / videtur quod per hoc datur
intelligi quod non solum exposita scrip
turarum sed etiam vera exposita ad
ipsum pertinet eas enim sensu quo
scripture sunt exponere ea sicut ex
posite. Et ideo dominus cognitus fuit
post resurrectionem suam et in fractione
panis cum sensum scripturarum ap
postolis aperuit luc. ult. Et
quod dominus primo dedit discipulis
panes et discipuli turbis significat
quod minores expositores scripturarum
debent recipere a maioribus vnde pe
llimine cum [illegible] a maioribus
etiam minores etiam non maiores
de eorum vita etiam sperantes

sibi et aliis presumentes quod vel
solo lumine scripture / sine et aplius
rapuit / Ut autem impleti
sunt dixit discipulis suis col
ligite que superfuerunt fragmenta
ne pereant / Et hoc non dixit
superflue ut dicit Cris. sed ne
fantasiam estimarent quod factum
fuit et ideo etiam ex sobrietate
materia inuaserit fecit. Sed quare
turbe non fecit dari fragmenta
deportanda sed discipulis videtur
Cris. quia hos maxime erudire
volebat / qui orbis terrarum de
bebant esse magistri / Et per fragmenta
remanentia uberiora sacramenta
et abstrusiores sententias scripture
intelligit / quas simplex turba intel
ligendo penetrare non valet
et discipulos iubet colligere scilicet
omnes episcopos et doctores sancte
ecclesie et eas ad ipsius corum
reseruare ut tempore congruo per de
lectatores et lectores eas doce
ant et defenderent / quod oportet
episcopum potentem esse in scriptura [illegible]
et eius noticia vtriusque testamenti
Et hoc designat duo cornua
in mitra pontificali multa cum
tenent. sicut dicitur x. xxxvii. a
di. omnes / Item enim successerunt
in locum apostolorum et tenent vices
eorum xxi. di. in nouo. lxviii. a
di. episcopus vices. Sed quid fragmenta per
venerunt vide cuius panis in
usu hominis sunt et tunc fragmenta.

peciunt qui in usu habent et ad
ipsorum utilitatem expositiones
scripturarum non continetur quia per istam
scripturam que cibus est animalium
fidelium data est ad eorum relic
ta adminiculum et profectum
eorum. Collegerunt ergo et imple
verunt xii cophinos fragmentorum
ex quinque panibus ordeaceis que
superfuerunt hiis qui manducaverunt.
Et patet quod hic non fit mencio de
fragmentis piscium quia forte omnes
pisces comederunt tamquam dul
ciores. Item quod patet hic an dis
cubitores distribuerunt omnes
panes ad unum cophinum poni
potuerunt quorum reliquie postea
xii cophinos repleverunt et hoc
erat quasi singulare miraculum propter
hominum mirabilem saturitatem / sed
non minus per alia opera dei admiratus
per eum et primus seminibus domino
subdite in principio creacionis
cuius subitacio semel accepta
usque hodie non cessavit fructi
ficare / quia etiam ex paucis facit
per singulos annos multa honora
nobis replevit. Per xii cophinos
xii apostoli designantur / cophinus
enim ex vilibus et minutis virgis
contexitur sic apostoli ex quo non de
sentibus regum et principum non
ex philosophis et superbis hominibus sed
ex simplicibus hominibus et pisca
toribus sunt electi. Ideo quia et co
phinum ex vilibus et minutis vir
gulis sunt contexti de quibus dicit
Paulus infirma mundi deus elegit
ut confundat forcia. Item cophinus
pregnius imponit et ad terram
aridam defertur id est in corda gentium
ut fructus uberiores reddat.
Sic apostoli pregnivi spiritus sancti
repleti caudis gratie interim aridi
id est in corda gentilium detulerunt
ut fructus uberiores redderent et ut
impleretur scriptura / qua dicitur pri
gnivescet speciosi deserti et colles
exultacione accingentur. Item cophinus
stercora deportat ut domus mun
detur et hoc est proprium officium apostolorum
et predicatorum stercora deportare
id est peccata eicere ut mundetur domus
dei id est anima vel ecclesia. Illi ergo homines
cum vidissent quod fecerat signum di
cebant quia hic est vere propheta qui
venturus est in mundum. Et in hoc
ostenditur laudes et devociones
eorum ad christum / per quo nota homines
nichil dignum possunt deo retribuere
pro beneficiis perceptis nisi tantum
eum laudare / sic modo quia si illi
volumus dicere bona nisi illa sunt
ipsius / propterea psalmista. Tu es deus
sunt omnia / et que de manu tua
accepimus dedimus tibi. Item quod
ipse bonorum nostrorum non indiget.
Et isti homines laudantes dixerunt
hic est vere propheta / Prophetas namque
homines appellant a bavuncula(?)
quia tunc hi divina percipiebant / vi
dentes enim talem tunc miraculum
debebant dicere hic est vere filius dei

qui venit in mundum prout petrus
et martha confitebantur et nos confi-
temur quia ipse verus filius dei qui pro-
pter nostram salutem venit in mundum et
iterum venturus est iudicare vivos
et mortuos. Secundo iste dicitur qui
est verus propheta unde Augustinus ipse
est verus creator et dominus prophetarum
propter quod ipsa plena prophetia / quia prophete
de eius spiritu acceperunt ut pro-
viderent futura aliqua. Sed ipse
in se ipso habuit illorum omnium cognitionem
Glosa quia illi quorundam cognoverunt
cognitionem [illegible] vero omnium Job xvi°
Nunc scimus quia scis omnia. Glosa
quia omnis prophetia terminata est
ad christum act. x°. Huic omnes
prophete testimonium perhibent et addunt
qui venturus est in mundum / quia dicitur
hic est ille magnus propheta promissus
nobis a moyse deut. xviii°. prophetam
de gente tua de fratribus
tuis sicut me suscitabit tibi
deus tuus ipsum audies. Sed quare
dicunt qui venturus est, quia iam
venerat et presens erat. Videtur quod
quia forte ad secundum adventum
ipsorum opinio stabat vel
propter iam solum gloria dixit / quia
crediderunt eum esse illum prophetam
quem moyses predixerat esse ven-
turum quia et scripsit nobis concessit
ihesus christus etc.

Quis ex vobis

arguet me de peccato Job viii°
Resuscitato lazaro post ista
predicatione ut legitur dicitur ma-
gis Iudei invidia magna
moti contra christum scribe et
sequenti conspiraverunt eum interficere
unde contra eum inspirat officium
de passione tollere nomen plac-
tum. Auctoritas fit sicut ihesu christi
crucifixi et tenet duabus ebdoma-
dibus de passione quia christus passus est
pro nobis propheticus et ad nobis et quia
omnis venit. Et quia isto tempore
legimus duo testamenta quia ambo
fiunt mentionem de passione christi
gloria prius siletur quia hic usque ad
gloriam trinitatis pertinet que tunc
fuit in abscondita et maxime
persona filii. Et in hoc. Augustinus
dicit quod pater et Mundus dixit quod
voluisse in ire examen eum sine
miraculis et cum sermonibus in decorem
qui ad regere et docere videbatur.
Et dixit hoc autem in terris pre-
tes prima fiat quia in dominum est
et dicit. Quis ex vobis arguet me
de peccato / quia dicit vos vultis me
interficere / aut interficere in peccatum / aut
scilicet pro quod merui mortem
quia si facere non potestis mortem
mortificabit. Unde Gregorius in omelia
respice mansuetudinem dei non enim
designatur quia eius pro omnibus
peccatis non est / quia virtute diuinitatis
veniat peccatores iustificare dixit
dominus indicium in peccatis innocen-
tiam cum nunc / testimonium perhibet

vel preste sibi obiecte non valent
vitare / clarum est videre vii Eth
Aqua fit vera iusticie ubi
tamen ad [illegible] quittitur. Nota
quod dum hic verbo et factis invitat
docentes / ad aliqua / pariter
et audientes / docentes primo docet
vita irreprehensibili finaliter cum dicat
Quis ex vobis arguet me de peccato
Competit enim illum irreprehensibilem
vivere / qui vitam aliorum habet
reprehendere / alioquin dicetur ei Luce
iiii Medice cura te ipsum
vii Eth / Quia presumptione ille
[illegible] mederi parat / qui in facie
vulnus portat Et ideo paulus
dicit thymotheo ii ad thi.
iiii Sollicite cura te ipsum probabilem exhibere deo operarium
inconfusibilem / recte tractantem verbum
veritatis / verbum vitat non recte
tractat / qui quod edificat verbo
destruit facto / Subiectas enim
sordes non valet tergere manus
que lutum tenet Dicit unus verbo
Quis ex vobis et cetera Invitat etiam
audientes ante et bonitatem docentes / ad sequelam et ad sanctitatem
[illegible] quia de [illegible] quibus doc
tor retinens innocentiam vite / quod
ad personam suam spectat volun
tarie [illegible] audientes / et ego
sum talis / quod ullus audientium
potest me arguere de peccato [illegible]
Et cum [illegible] operis / subsecuta
auditur [illegible] quod [illegible] habuit
innocentiam vite / patet quod ipse peccare

non potuit propter tria Primo propter
perfectionem puritatis potestatis Secundo
quia ipse fuit ille sacerdos primus
et primum / mediator inter primum
celi et homines / qui se deo patri
obtulit in cruce pro nobis / qui
pro peccatis potuisset / alios me
diatores et reconciliatores indignissimos
[illegible] dicitur ad hebreos vii Talis
decebat ut nobis esset pontifex
sanctus / innocens impollutus se
gregatus a peccatoribus et excelsior
celis factus / quod ad invicem sacerdotes
primus pro suis delictis hostias
offerre / deinde pro populo debebant
Secundo christus peccare non potuit
propter peccati difformitatem peccatum
enim cum sit recessum a deo cum
ergo christus fuit deus / peccatum
a se ipso recedere non potuit
Sicut nec a deo propter peccatum Circa quod
nota quod sicut in natura peccatum dicitur
deviatio / a certo et ordine qui
non competit nec rei ut peccatum
in arbore / vel planta est devia
tio ab ordine naturali Sic peccatum
in moribus quod dicitur est in arbore
vel in planta Sic in corporibus
animalium / peccatum est monstrum de
vians ab ordine naturali nature
Sic peccatum in moribus est deviatio
a certo ordine [illegible] et transgressio
legis et preceptorum que [illegible] divinarum
naturalis vel moralis institutionibus
statuta sunt Et ideo dicit Augustinus
peccatum est divine legis transgressio

et celestium inobedientia mandatorum
iste peccatum / est aversio voluntaria
a bono incommutabili ad commutabile
Sed cristus non. nec iusticia in suis
actibus aliquid dissonum racio
ni vel contra divine legi non
potuit admittere / ast ut dicit ibidem
audacter dico potuit dicere
nobis etc. Quarto propter gratie plenitudinem / quia peccatum non cadit
nisi in animam / que patitur aliquam
vacuitatem gratie / sed ubi est ple
nitudo gratie / ibi peccatum locum non
habet / sed in cristo erat / et est plenitudo
talis Joh. 1° de plenitudine eius
omnes accepimus gratiam. Quis ex
vobis arguet. Haymo in omelia
de peccato dominum arguere non po
terant / quia ipse originali et
actuali peccato carebat. Primo
caruit originali / quia de spiritu sancto
conceptus sine labe fomitis de in
corrupta virgine natus intravit
mundum veniens. Secundo caruit actua
li / quia in hoc mundo positus
nil quod deum offenderet cogita
do vel loquendo seu operando
patravit hec ille. De primo scilicet
veniali dicitur quod non est homo
qui non peccet. Dicit enim Augustinus
Nullus qui forma humana a
mittitur fuit etiam peccato originali
sed veniali vel peccato originali ca
ruit preter cristum et beatam virginem
quia apostoli post ascensionem cristi

confirmati sunt ministrorum nec fuerunt sine
tali peccato ut cristus predicat. Cor.
dicit. Si dixerimus quia peccatum non
habemus nos ipsos seducimus.
Si veritatem dico vobis quare non
creditis mihi. Et Crisostomus super. propter
vij Joh. xviij° Ego natus sum
et ad hoc veni in mundum ut
testimonium perhibeam veritati. Unde
dicit Seneca: nunquam vitale vir est quia
alius vitas quia veritatem lo
quor. Quare non creditis mihi.
Unde dicit quidam doctor contra eos
contra ihesu cristi / loquitur homo
vanitatem et creditur ei / loquitur
cristus veritatem et ei non creditur.
Unusquisque in sua secta credit
loquenti. / Prophetis de Deo loquitur
et credit ei loquitur gentilis
de distinctione vivorum et creditur
ei soli cristo loquitur aristoteles
de generatione disputationem et creditur
ei soli cristo non creditur in sua
veritate. Nota quod probat bre
viter cristus imbuit doctores
piis et auditores ad bonos mores
et ad imitationem veritatis / quia hec
duo sic constituunt veritatem vite de
qua dicit Quis ex vobis arguet
etc. Et doctis de quibus hic quod
ambo debent convenire in doctore
et si ipsos conveniunt tunc idem quod
credendum efficiunt. Si autem alterum
desit reliquum inefficax erit.
Eccli. xxvij° Volatilia ad sibi
similia conveniunt ad illos veritas

quid dicit non potest in me in
venire peccatum in vita ut fratres
in doctrina et opinio
non videt quare
credere mihi

qui operant illa retinet veri-
ultu e timens illorum spiritualium
regimine et doctrinam aliqualiter
eorum suspectam ideo qui non habent
veritatem vite quia deficiunt ei-
ius pnt cui veritatem doctrine
predicatoris impediunt ut predicent di-
uinitus sunt veritates afflictiones
et maior multorum non est veritas
quia cor eorum vanum est. ¶ Sic et
venit quod quibus aliquis virum
vicium publice reprehendit tam-
quam inutilis et occulte dicat aliquibus
ipsum non fore tam quem putum.
#audientes | Sic in hac instruunt ad semper
veritatis audire et agnoscere ut ipsam
ardeant corde confiteantur ore
et imitentur opere quia valde contrarie
est impugnare agnitam veritatem
Et contrarium est quia humana intellectus
nata est acquiescere veritati sicut
voluntas nata est diligere et appe-
tere bonitatem igitur magna est cor-
ruptio nolle acquiescere veritati
et quia contra naturam vir de talibus
dicitur Job xxiiij^o. Ipsi rebelles
sunt lumini et nescierunt vias eius
vir dicit auctoritatem utriusque scilicet
ipsius terre veritatibus veritatem
et despicere veritatem et corrupcio mo-
tu voluntatis et fortis illa ad-
herere ut etiam debilitet homo. Ipse
ut si quis homo esset tam fort-
is quod manibus suis teneret thauru-
m et quod non posset evadere et hoc
#postea videres | videret quod dimittat eo evadet

arcus fortes illa alterum imputatur
si causa nescitis quod intendo thaurum
ipse verum viribus suis fortis illi
tenendo si intendo arietem re-
tonatum non verum viribus habet est
in proposito de non ardente vel ad-
herente firmiter veritati audite
8² | Cum quoddam est verba dei audire quod
ipsius declarat sua innocentia
eo vitia adversariorum quod qui non
potuerunt eum arguere de errore
vite nec de falsitate doctrine contra
tonabant eum interficere sequitur
quod hoc processit eo eorum vitio quod
veritatem audire noluerunt et propter hoc
a veritate et adeo se fore alienos
ostenderunt ¶ Nota ergo contra diversos
diversis modis se habent ad verbum dei quia
enim sunt qui nec aure corporali
illud audire volunt sed magis
delectantur in fabulis hic ad similitudinem
ii^o a veritate auditum avertunt
et ad fabulas convertuntur et dicitur
in lecto sit inanem est quasi
desperandum quia non est pes penitus
in fine illam medicinam recipere
volunt ¶ Alii sunt qui verbum dei
aure corporali audiunt sed delectationis
interius illud non suscipiunt hoc
sunt sicut febricitantibus quam ma-
ducantes dulce cibum non percipiunt
ipsius saporem hic insipientes colo-
rantes sunt qui in audiendo verbum
#sic | dei delectant ut etiam ipsius ad-

latinas oppugnant / sz illud no
retinet quia cito ad peccata dila
buntur / qui sunt siles arbori qd
inadesit in recipiendo aqm no
tn retinet ipam / Luce .8. sz qui de
lectabiliter audiunt vba dei / no
ut r'i ea operentur / sz ut sciant de
eis loqui r de hoc gloriari coram
alijs / sicut fuit Bechardi r sunt
siles homini hnti morbum q'dici
tur minus appetitus / et e appetitus
insaciabilis ad instar canis /
qui nu sciat sz ad vomitum
redit / Sic isti no proficiunt
vbi dei / sz devorando r vomen
do laborant ad mortem ut e
corpor talis appetitu infirmj
cuiti sunt qui vba dei tali i
tencione suscipiunt ut ipa re
tineant / no tn in memoria sz
cetera in operacione / r isti sunt siles
tis quibus dicitur Mt .vii°. Omnis q
audit vba dei r facit ea assimila
bis eum viro sapienti / qui edifi
cauit domum suam sup petram
Cui nec ventus nec flumina no
cent / qui aut r no facit silis
erit viro stulto / qui edificaue
domum suam supra arenam
quia pluuia r flumina peruntur
Propterea vos no auditis q ex deo
no estis .i. no recipitis vba
dei cordie mea / propterea ex deo
no estis quo sz / quia per te ex
diabolo no patris sed p

imitatores vij hys r eorum peccata h
pt illud dicit Act vii° Ursus
finez dura ceruice r incircumcisis cor
de / r auribus vos sp spm scm re
sistitis sicut et patres vri Beda
dubitat ita lrm ex quo dia
prijm facta sunt Joh primo quia
ista dicuntur no ee ex deo Fieri
Aug / nolo in hoc dicto attende
ciam sz vicium / na eum r creatos
omis sumus ex deo / sz vicio /
multi no sunt ex deo inppor
pingit aut quo dixe ex deo i
ppos e ee ex deo quitiue / equi
eu affectu et effectu dicq. Joh p°.
dicm no ex sanguinibz neqz ex vo
luntate carnis ie Bz ex deo nati
sunt Ex hoc e argumentu aliq
ee ex deo / pignus ramdez sed.
quitiue qui eu affectu r effectu au
dit vba dei / quia q' h libent
audit illius dottrina atq' dolit
ce / rbis ee sz illud diligit Et
ex hoc quibz pt se intelligere
vij pt vij gracias insume Si
cui ille vba dei audit / q' ex deo
est / r audire illa no pt quis
quis ex illo no e / Intelliget
se vnus quisqz / si vba dei
aure cordis percipit / r intelliget
vij pt celeste patriam desiderare
vitas mlts carnis desideria
contempne mudi glias declinare
aliena no appetere ppa lar
giri / perispit quo ap° se vnghistepe

verum si hec vox inanis corde
eius qualiter quia ita de deo
sepe conquestus est. Responderunt ergo
Iudei et dixerunt: Nonne bene dicimus
quia samaritanus es tu et demonium
habes. Et hoc quod dicunt sama-
ritanus es obicitur Christo contra
dictum quod dixit: Quis ex vobis
arguet me de peccato. Quia sama-
ritani erant peccatores et trans-
gressores legis. Et in eo quod
dicunt demonium habes hoc obi-
citur contra dictum suum, quo
vocavit. Et vitatur ratione quia
demonem medelas esse quare
dicebant eum samaritanum cum
quo noverant eum natum de Iu-
dea. Christus prima est pro omni-
bus gentibus, qui quasi prius
erant [illegible] / tamen [illegible] dicebant
consuetudines iudeorum et colebant
adhuc ydola. Secunda ratio est Theophili
quia videbat eos, quod nec vox non
perfecte iudaysaret / ut putabant
fieret non custodiret. Tertia ratio
ut ostenderent eum de peccatis ut
[illegible] dictum est. Quarta quia putave-
runt eum habere demonium. Prima ratio
[illegible] Theophili, quia ipse re-
velabat cogitationes eorum, quod
demonio attribuebant. Quinta ratio
est Augustini quia ipsi credebant
quod Christus in principe demoniorum ei-
ceret demonia. Luc. xi. Tertia
ratio Crisostomi. propter simones eius

tis sermonibus Quarta causa accepta
dicens deum patrem suum / et quod
ipse descendisset de celo / et dicit
Crisostomus in libro de xxxvii nulla
qualitas turpior est / quam aliquem
demonium esse / et hoc dicere ali-
cui pessimum nomen est. Demonium
est incorrigibile malum / desperata
voluntas in peccatis / perdita in-
festus omnibus bonis nec cessare
nisi supplantet omnium virorum ma-
gistratus persuasor. Respondit Ihesus
et dixit: Ego demonium non habeo.
Augustinus dicit due in nobis accu-
piens non contrectata illa in
inquo salvator / peccata omnium
et mea superbia confundit / quia
nos etiam sine causa aliquem
contemnimus inferimus et illatas
et iuste sit non possimus. Et
salvator non in suo tempore
sed pro nobis in miserias maiori
principium in penitencia facimus
mala que possumus inimicis
que facere non possumus. Et
salvator non in tempore tempus
audiebat illa / et ipse licet veri-
tate potuisset vos soli demonium
habetis et tamen eos vocavit
demonium si noluit ne non
dixisse veritatem / sed provocatione
tuchio se reddidisset malum pro
malo videtur. Et hoc instruit
nos in mansuetudine / et docuit

q tpe q° pximus ?tuebas at
tēpimus eorum eam vā mala ta
ctaius / ne officiū ipse corri
gimus in anima ūtas furorē
Ideo demus masiwete visionis
v appaīt respōsū sum ee
vii / cp no beat demun ep no
e demonum quis tanta har
masuetudinē Sz quo duo
erant duo obiecta qual ad
alterum tantum vidit vo prima e
qua tū erat 7 evidēc ipm
?uidea ee natū 7 obiactes
pbi nationes samaritanorum p
li acredebant Joseph et pirz
sum. Ha vo est grecus 7 ōme
qua samaritanus interpretatur cus
tos vn dns nolunt se negare
custodem quis humanū quod de
ipso inpe° dicat insidue cus
todierit ciuitatem vn aug sup
ps. c. xxvj. no laborāmus
in custodiendo fz vanus ē labor
nr nisi ille custodiat q vi
det cogitationes nras custodit
cum ille te cu vigillas custodit
te cu dormis ille semel dor
mīt in cruce et surrexit iam
no dormit esto ysrl .i. vir
videns deū qz no dormitabit
neqz dormiet qui custodit
isrl Si volumus ab illo cus
todiri qui humiliatus est pro
nobis et exaltatus e ad custo-

dieus nos sumus ita humiles
pro eo nec eum sibi ascribat
arrogantes aliquid boni sed
illi attribuat qui solus bonus
e. Tria ro qz xpc occultus se
appellat samaritanum q ministerium
fuit hominē probatum 7 alligat
vulnera eius sicut x° vnde
noluit se hic negare sama
ritanum sz tacendo gessit de
hoc hec de p supradictis Nonne
Sz honorifico patrem meum et
vos inhonorastis me / hic
duo probat pluribus rōnibus
se no here demonium prima
quia no querit gloriam suam sz eo
nat illa contingere / Sz ego
quero illa 7 honorifico patrem
meum deu / igitur demonium no
hēo assumptū p3 qz xpus po
tentiam 7 pprias 7 cū bona hi
ta dicebat sibi tradita a patre
vn hylarius li. de trinitate i'q8
nichil hz filius nisi qd nas
cendo accepit deinde ?nit
due de eis dicens vos ihono
rastis me pp quo ad diui
tatem dicentes me demonium
Ite ad humanitatem dicentes vos
nescire vn sum Joh viii° Item
quo ad dignitatem dicentes me
ee filium fabri Mt xiii° Item
quo ad meam potentiam opa
mea belzebub attribuentes

E

F

Luc. xi°. Ite quo ad medium
simonie dicitur testes[?] mani
no ec viii Io. viii°. Ite quo
ad sanitatem dicitur Ecce ho vorax
et potator vini publicanorum
amicus Mt. xi°. Et multis impro
periis tandem morte turpissima
ipsum occiderunt ¶ Item non solum
inhonorat pro multis in[?] ... multis
inhonorant xpm regem glorie
primo per suae legis transgressionem
ad Ro. ii°. Qui in lege gloriaris
prevaricatorem legis deum inhonoras
unde Iudei cum tollerent legem
dei sicut iudeum dixit Dan. iii°. Secundo
inhonorant eum per sue filie
contemptum et abiectionem unde
David reputabat se ualde in
honoratum a lege a rege moab
dicebat quod nuntius sive dicta
... ... iii°. Sic
Iudei apostolos xpi etiam occide
runt Act. xxiii°. Filium vero q
occidit flagellis et lapidibus ...
¶ Sexto rex inhonoratur per sue
ymaginis detentionem hoc
modo et xpus inhonoratur
in sua passione in qua conspuerunt
faciem suam ita ut non cerneret
neque speciem neque decorem sed linie
¶ Octavo rex inhonoratur per sue
dignitatis occupationem hoc modo
dixerunt Iudei venite inter
ficiamus eum in parte eius
et retrahamus eum detinendum et ...
et nomen eius ... apostolus

Ierem. xi°. Et dignitatem quam alii
attribuebat quem maiorem esse
credebant ut infra patet de
Abraham dicentes Numquid tu maior
es patre nostro abraham et hoc
modo etiam mali xpianum xpm
inhonorant ¶ Ego autem gloriam
meam non quero Quia in diversis
in omnibus operibus suis querit gloriam
patris sed ego non quero gloriam mean
propriam non hec demonium Et ... patet
gloriam meam non quero i. meam
exaltationem nunc ante passionem
... tunc xpus quesivit abiectionem
et ad hoc veniat in mundum
ut doceret omnem gloriam mundi fore
contempnendam Sed dicitur in xpus
in omnibus quesivit gloriam dei patris
sed etiam et gloria patris et filii quo modo
dicitur potuit vere ego gloriam meam
non quero dicitur uere dixit hoc
ubi ad eorum intentionem quibus
loquebatur qui eum estimabant
querere gloriam humanam et ideo dicit
Ego gloriam meam non quero propter
... hominem dicit patris de ...
tes que deum glorificat et eius
gloriam querit Sed deus pater querit
gloriam quam ipse ... ... et ... ...
... vox eius venit de
celo dicens Hic est filius meus
dilectus et ante passionem clarifi
cavi et iterum clarificabo et per
passionem et humilitatem ... ex
altavit illum et dedit illi no
men quod est super omne nomen ...
... nos ... est qui querat ...
... nos ... demonium.

ii° ca°. Et iudicet / Certa ro
ille non est demonium cuius in ma
deus pater premunit / et iudicat / s(ed)
deus iudicabit vos debatis co
tumelia quam dicit / et ne h(abe)re
demonium Et io dicat q(uod) propter
patrem / qui querat / propter gloriam meam
et iudicet propter inter me et vos
de illatis contumelijs vij parte. Iu
dica me deus et distingue causam
de gente non sancta. Cum g(ene)r(ali)t(er) Ego
ubi supra. dicens patrum gloriam
querebat xpus non suam / patris
vero propria filius totus erat non in
eo / quia coeternus et sibi per omnia co
equalis / amplius glorificari non in
digens neque valens s(ed) ut as
sumptus homo super omnia glori
ficaretur / quoniam a iudeis contemptum
habebat et iudicandum causat apud
contra iudeos / pro filio suo contempto
non iudicat quia dedit filio suo
secundum carnem / pater non iudicat quem
quam s(ed) omne iudicium dedit fi
lio s(ed) iudicat quo eum pater decla
rabit iustum et sanctum et instituit
ipsum commortuus et iussit [illegible]
stum eius autem [illegible] per universum
orbem insonuit ut plures de
vero credentes [illegible] agentibus quam Iudei
ut piorum homines contempserunt et
malefactorem postulaverunt coram
Pylato / invalescentibus vocibus
crucifigi. Amen amen dico vobis
si quis sermonem meum servaverit
mortem non videbit in eternum
Quarto isto capitulo octavo Iohannis
intendo quod sunt scribas et phariseos
inducere ad audiendum eius doctri-
nam post contumelia sibi illata
et post ionces oppositas ad iuni
rius [illegible] ad audiendum sue
doctrine efficaciam et hoc facit
ad maiorem doctrinam vij [illegible] cum
malorum pusillis accessit / non
plus procedens frangi debet s(ed)
augeri quam dum nos docet quod
post demonium habere deus est
predicacionis beneficium largius
impendit vij. Ego impe[illegible]
ad iudeos Si mortem honorius
eternam meum sermonem servaverit / serva
vit illa depelleter quia sermo vi
tae est / et vitae liberat a morte
qua in dicti non credit / non
credere non servaverit / sermonem
meum non servaverit mortem eternam
mortis / devitabitis servantes
memoria fide dilectione atque
actione. Et quid amplius est
divinus sermo fudet. Ego ubi
supra. Ita sunt ut in mortem
sermo et servatus et agit ad aeternam
vitam dictum est. Item armat nos
mala consuetudo [illegible] et opposita
vij fuerunt moysi tormentum.
Ita est apostolus sermonis dei
Hos. xxxviii°. Item protegit
acerrimus innatus / ins. dictum
sapiens divinus sermo dei ignitus

concupiscentie et operantibus mentem et
spiritualia alia subiungit. Sed quia hoc
dictum videtur contrarium dicto: Quis est
homo qui vivet et non
videbit mortem. Ps. 88. nullus
Item Ecclesiastes: moritur doctus
quemadmodum indoctus. Dicit non videbit mor-
tem. Respondet Augustinus: ipse solvebat
alia morte sed etiam a qua
veniat nos liberare. Nota
quod triplex est mors. Prima naturalis
que separat animam a corpore, et hanc
deus vult quod omnes homines experi-
antur. Servi sermonis dei hoc effici-
at quod ista mors contempnatur
ymmo ut desideretur. Unde Paulus
dixit: Cupio dissolvi et esse cum
Christo. Secunda est mors culpe, per quam
anima separatur a deo, et ab ista libe-
rat sermo dei, quia quicumque
servavit sermonem eius memoria-
liter non peccat. Cum morti
contradicit vita gratie. Unde sicut
anima infusa corpori dat illi
vitam, sic sermo Christi peccatorem
vivificat hominem. Unde ad Heb. 4: Vi-
vus est sermo dei. Tercia mors
est dampnationis et eterne miserie
cum dyabolo et angelis eius, ab
hac morte preservat sermo dei
vij ut hic dicitur. De morte culpe et
dampnationis debet intelligi hic
dictum Christi, non de morte naturali.
Dixerunt ergo Iudei: Nunc scimus. Sicut
bonum per contumelias sibi illatus
efficitur melior, ita reprobi fit

unde peiores ut isti hic qui
non poterant sustinere verba Christi
benevolentes dicere contumeliam
potius confirmant. Nunc cognovimus
quia demonium habes. Abraham mor-
tuus est et prophete, et tu dicis: si quis
sermonem meum servaverit mortem
non gustabit in eternum. Numquid tu
maior es patre nostro Abraham
qui mortuus est? et prophete mortui
sunt. Quem te ipsum facis. Est argu-
mentum vel tale tenere: sermo tuus
non est maioris efficacie quam
sermo dei sed observatores divini
sermonis, ut Abraham qui sermonem
dei in omnibus servavit, quia ad
iussum dei egressus fuit de terra
cognatione sua et paratus erat
immolare filium suum, et prophete con-
servaverunt sermonem dei, ut Moyses
Samuel, Elyas, Elizeus et alii
mortui sunt, ergo sermo tuus a
morte eos non liberat. Sed hic in-
merito arguunt contra Christum quia ipse
loquitur de morte dampnationis
eterne, quam isti non viderunt, sed ipsi
arguunt de morte temporali. Unde ipsi
insultando sic dicentes reprehendunt
Christo dicens: Numquid tu
maior es patre nostro Abraham
primo qui. Dicunt non, quia Abraham
fuit pater Iudaici populi, cui
facta fuit promissio futuri seminis
et eius multiplicationis. Item ab eo
incepit circumcisio qui mortuus
est sed filius est, quod per mortem illam
morte de qua loquebatur Christus.

Et prophete mortui sunt / Dicit hoc e
stium conformiter loquendo de mor
te eterna / qui tam abraham quam
prophete verbum dei servaverunt Et non
dicat diligentes / ipsi non distinxerunt
quid locutus quia non solum
abraham maior est christus / sed et
omni qui quolibet nato de muliere
maior est nato de virgine / quem te
ipsum facis / Secundo quo ille super
facie dicat quam tu melior sis re
putatione tua sed magnus est et se
extollit vel dicunt / quem te ipsum
facis q. d. 2. Theophi. tu cum
melior sis nisi abiectus filius car
pentarii de galilea quia tu usur
pas gloriam / cuius vel viri aut
dignitatis vis videri Rndit ihs
Si ego glorifico me ipsum gloria mea
nichil est / est pater meus qui glorificat
me / quem vos dicitis quod deus vester
est et non cognovistis eum ego autem no
vi eum et si dixero quod non scio eum
ero similis vobis mendax sed scio
eum et sermonem eius servo / Hec possunt
christi verba et ad litteram quod non videt
ad negligentiam eorum / quod dixerunt
nunc cognovimus quod demonium habes
quod supra sufficienter videtur responsum
hoc dictum improbatur / Item non videtur
ad illorum responsum / quia volebant
probare / quod sermo suus non liberavit
a morte / quia non erat ad propo
situm propter equivocationem ut dictum est
sed videtur ad convincendum eorum

Et primo ad 2am quia querebant
quem te ipsum facis / Et ulte
rius dicendo quod non sunt dispositi
ad intelligendum quid ipse sit
vel quis sit vel dicit / Si ego glori
fico me ipsum .i. si probatione mea
gloriosum me fecero / gloria mea nichil
est secundum reputationem vestram quod
supra dixerunt Tibi tu de te ipso
testimonium perhibes / testimonium
tuum non est verum / ergo non estis
ydonei ad me audiendum quid ego
sum / quia nullus scit quod ego sum
nisi pater meus qui me glorificat
vel aliter / Si ego glorifico me
ipsum .i. si ego quero gloriam meam
propter vel contra voluntatem dicunt vel
ut vos mihi imponitis gloria mea
nichil est .i. est falsa / quod filius non
querens nichil. Sed hoc non
est ita / quia gloria mea est a deo
patre / Est qui me glorificat / per mira
culorum operationem / et in virtute si
monis et in voce celesti et post eum
glorificabit per resurrectionem / et ascensionem
sed a deo patre illum filium qui potest
/ quem vos dicitis deum esse verum
propter imitationem et sic quod non
cognovistis eum per fidem formatam
in qua consistit dei filiatio per
adoptionem Et qui dicit sed non
aliquem vos carnaliter deum
verum vocatis et per spiritualibus eius
sunt et non per spiritualibus / sed ego
novi eum igitur ad ipsum cognoscendum
non potestis venire nisi per me.

ſolu ar[ticul]o xi° Nec[ue] p[at]re[m] quis
nouit nisi filius et cui filius
voluit reuelare / Ioh[annis] p[ri]mo
Deum nemo vidit vnq[uam] nisi vni
genitus qui est in sinu patris ipse
enarrabit vobis / Et ſi dixero q[uia]
nescio eum ero ſimilis vobis mendax
Ioh[annis] ſicut vos diceretis eum scire
mentimini / ita ego ero mendax ſi
dixero me eum nescire / ſi scio eum
qualiter eum cognoscam scio quo
quia qualis ego talis et pri
mus Et sermonem eius ſeruo
Nota q[uod] x^c dicitur ſeruare ſermo
patris tripliciter / vno[modo] ſpecialiter q[ui]a
idem est in ſubstantia patris et filii idem
filius patrem uel cognoscit ut
vult Theophil[us] viii ſſ[?] Sermo
eius ſeruo i. verbum ſubstantiale / Patre
hic habet lyra exponit. per q[uem]
alio modo dicitur filius ſeruare ſermonem
patris in opere et tunc ſeruare ſermonem est
i. mandata eius opere complere
quos esset nisi filius patris / Qui
toto et animo cognoscit / Tertio
modo quo filius est verbum pa[tris]
id est christus loquitur verbum dum
loquitur etiam christus illo locutio[ne]
sermonem patris ſeruat. i. verbum
patris / quia ipsum verbum / ipsum est
etiam hoc patre perfectam cognitionem
Vnde verbum est ipsa notitia de
claritate patris Et hoc vult
Aug[ustinus] Abraham pater vester exultauit
ut videret diem meum vidit et
gauisus est / Hic christus vindicat
ad ipsorum p[ri]mam q[uesti]onem cum querebat
Num[quid] maior es patre nostro Ab

raham et probat se maiorem eo
eo tali ratione ille qui alium beati
ficat et probat idem gaudere facit
maior est per beatitudinem ſed ego
beatificaui Abraham cuius totum
gaudium erat in me videre
Nota q[uod] dies potest intelligi de
die natiuitatis eterne dequo ipse
Ego hodie genui te / Ista dies
nec habet principium nec finem
hunc diem cognouit Abraham ut
dicit glosa. qui in figura trinitatem
tinuit tres angelos hospitio
suscepit / vel per diem intelligi[tur]
hic dies natiuitatis temporalis christi
dequo Luc[e] ii° natus est nobis
hodie saluator Et ut dicit Aug[ustinus]
Abraham cognouit hunc diem
quia sciuit christum de ſuo ſemine
nasciturum Dum dicitur Semen tuum ubi
semper dicitur in persona tua ad gen
tes vos dicit Abraham mor
tuum / ſeruantem ſermonem meum deinceps
est vim decorporis repleuerit sine
desiderauit et exultauit videre
diem meum tempus ſcilicet quo immo
apparerem ad liberationem ſuam alio
ubi detinebatur et erat sic omnes
genitum que in ſuo ſemine / Ben
dicende erant et ab eo tempus de
ſiderauit / que de christo de ſine
liminibus prolonga multorum inter
iectorum propagata propagine nas
citurus promissor accepit vidit
itaque per fidem promissorem atque
intima reuelatione ſibi adeo ſua

et vidit ubi constitutus est in limbo
et ingratitudo filius est propter ipsos et
pro alys tam redimendi erant quos
filius dei omnes incarnacione redemp
turus advenit vel per diem et
Sic intelligitur diem passionis
xpi quem previdit abraham
in ymolacione filii sui ysaac ex
secreta doctrina dei. ¶ Vel per
diem potest intelligi claritas divina
quam dies dicit adventum quia est clari
tas. Et hec omnia cicius scilicet
eciam generacionem filii dei temporalem
nativitatem et passionem eius uno
claritatem divinitatis vidit ab
raham in figura et fide quamvis non
in aperta et propria specie. Et non dicat
aliquis quod cogitare possit
ex humano ingenio quod abraham
vidisset tantum oculis corporalibus per
quibus providencia cogitabat et
non in mota cogitacioni ipsi dede
runt xpo visum. Sequitur
Dixerunt ergo iudei ad eum quin
quaginta annos nondum habes et
abraham vidisti. Qui dicunt mil
ia annorum sunt transacti quod abraham
mortuus est et tot quod eum te vi
disse non est possibile. Et dicat
aliquis quod dicat ihesus abra
ham vidi et me. Quod ipsi sup
biencius videntur sed potius abra
ham se visum asserebat sed im
petus ire animum turbat [illegible]
in verbis eorum lingwa ab
liquat ut non intingeret.

visum nec videat non nec tene
at indiscrepancie propositi. Sed
quare iudei estimaverunt xpm
esse annum quinquagesimum cum esset
annorum triginta tantum. Dicendum
quod dum videbatur magis annosus
propter dignitatem morum et gravitatem
tibi / et propter asperam vitam quam
ducebat. Et hoc vult Crisosto
mus dicens verba. Iudei erant argu
endi in una civitate sua et quod
innocens eius erant ingenuitatis.
etatis cum homo triginta tantum
annorum habere quinquaginta esti
mari possent. Dixit ergo
eis ihesus Amen dico vobis antequam
abraham fieret ego sum. Sicut
eum operatur creatus est et sine
principio deus quia creatura ipse ex
primit. Et ideo non dicit
antequam abraham fieret non antequam
esset quia abraham erat creatura
ab alio facta et ideo se non habet
esse deus autem est ipsum esse et hoc
vult Augustinus. ¶ Nota quod hic dicitur
referendum est ad divinitatem xpi
non ad eius humanitatem quia
cum loquitur de divinitate verbum tunc
mea non invenitur fuisse vel
futurum esse sed tantum est. Et ideo
vocari hac dictione sum. Unde Crisostomus
omnis / Cum enim est presentis temporis
et sum propter quod et quia divinitas pre
teritum et futurum tempus non habet sed semper
esse habet ideo non ait cum Abraham

Ego sum ꝫ an abraham ego
sum / Vn deus ad moysen dixit
Ego sum qui sum / dices filiis
isrl qui e misit me ad vos
an ga r ps abraha habuit
qui et attēde potuit pꝫ ho
bicōm puric r recede pessim
vite / Vitas cui ꝑ hꝫ ee qz
ei quidꝫ uec por tpe temp
uec subsequit timat / Tulerunt
go lapides Iudei ut iacerent
in eu / Gymo dur corde ad
lapides duros r insensibiles
in ais reqi uenales ad ue
nalia r insensibilia puictoria
se gtulerunt ope ptestantes
ꝙ in ais gestabat ꝙ manus
gestabat r sup mos fructes
no querunt iudicem an talis
homo alapide alaqz lapidar
ꝫ ablita honestatis reqi alie
ti asspie templi di no de
serūt / ne fuso humano sanguine
maculet ꝙ mus xpi ipm no
maculasse / ꝫ potius ꝙ sepe
Sic sepe plantu uetes ho
abnubilat ut de honestent
dine ectes r tepla dei venalia
r locus ornnis effiant loco
ꝙ titudine / Vn ambꝰ ismode
hmꝰ dicꝫ forte dictat male
fecerunt Iudei qui xpm lapi
dare volebat / r qui ipm cru
cifigebant / sicute qz fiunt ꝙ pꝫ
faciunt / ꝫ male vincere demꝰ.

e ihus ii xpus vitas pax r
iusticia / qui go cupiditate relig
vitatez r ꝑ cupiditate rump
paco r ꝑmus occultat iust
nichil aliud facere vide quia
lapidare xpm r figere r occidere xpm
Aqua pana sut mutata multi
xanoz qui xpm no possunt
lapidat r crucifigunt r occidunt
qui sicut Isti Iudei deletores
oꝑ dictatoꝛ xpi sut facti ꝙ
ustꝫ ad lapidandum xpm puene
runt / Sic isti mali xpiani /
Ihus aut abscondit se r exiuit
de templo / Vbi notandum ꝙ Aug
no abscondit se in angulo
templi qi timeo ul idonm
tilaz fugiens / ul retro muro
aut columpna diuiteus ꝫ celi
ta ptate inuisibilez se faces
ul alr̄ ꝑ intelligi / ꝙ quo
disputatio erat in templo ubi
lapides no erant / Ideo Iudei
exierunt de templo / ut lapi
des colligerent r dum exirent
due paba porta exiuit de
teplo r recessit / et abeis ita
ꝙ redeuntes cu lapidibus
ipm no inuenerunt r ꝑ ꝯ sepe
pctm suu ope no impleuit
Ihus ꝙ xpus abscondit se a
quatuor gnib hominu / Primo a simpli
citer xpo / Sibiles corā deo r
hoībus superbia r ideo xpus se
abeis abscondit / ut ꝫ dꝫ xpo

Absconditisti hec a sapientibus et pru
dentibus i. superbis et revelasti ea
parvulis i. humilibus. Secundo vero abscon
dit se ab incredulis quia pro deo
ostium est incredulitas et christus non ha
bitat in rebus immundis. Deut. xxxii°.
Deum qui te genuit de
reliquisti et oblitus es domini crea
toris tui. Unde sequitur ibi abs
condam faciem meam ab eis et consi
derabo novissima eorum. Tercio se
abscondit ab avaris quia secundum apostolum
avaricia est ydolorum servitus. Ad
Ephes. v°. Et christus non potest ha
bitare cum ydolatra. Ideo se ab avaro
abscondit. Ys. lvii°. Propter iniquitatem
avaricie eius iratus sum et per
cussi eum abscondi faciem meam
et indignatus sum. Quarto abs
condit se a blasphemis. Unde ii
pet. ii°. Multi sequentur eorum lu
xurias per quos via veritatis
blasphemabitur. Et quia christus est
veritas cum eis habitare non potest
ideo se abscondit ab eis sicut dicitur
in Ezech. xxxix°. Iuxta im
munditiam eorum et scelus feci eis
et abscondi faciem meam ab eis. Sed
cum isti propter peccata contemptu
rerum sunt liberorum et ... di
vi Aug. in omelia. Ego abscondam
do. Deus se signat ... que eis
ipsa veritas absconditur qui eius
sequi verba contempnunt. Cum quippe
qua non inveniunt humiles vi
tie fugit intellectus. Sed quia multi
sunt hodie qui conductorum divi
tias detestantur. Ideo pertinet

deum audire nolunt et qui eos
illos arguunt fuisse ad fidem
tales ipsi sunt ad operacionem
perpetua. Sed audiunt miracula
cognoscunt et assumunt prosperitatibus
de gratia currunt. Hec vocat
et reddere nolumus. Cave sustinet
terris peccata dissimulans. Unde
Abiron in finem peccato. Ne de
quibus ihesus abscondit suam
noticiam dicit enim decordibus
eorum tamquam iniustorum et manifestat
se amicis suis. Vnde dicitur in glosa
in omelia. Tu tempore est fides fluit.
Sed virginitas descendit sed pura
pertimescit ne quod iniuste tran
quillum desperat matutinum post
modum cruciare neque possit.
Caveamus ergo ne deus abscon
dat faciem suam a nobis propter
iniquitates nostras sed corda nostra
mundemus ab omnibus immundi
ciis spiritualibus et beati mundo
corde quoniam ipsi deum videbunt.
Hec enim visio beatificat et saluat
animam dicente Iacob. Gen. xxx
ii°. Vidi deum facie ad faciem
et salva facta est anima mea. Ad
quam visionem beatitudinis perducat
nos ihesus christus etc.

Cum appropinquasset
ihesus iherusalem et venisset
bethfage ad montem oliveti
Mt. xxi°. Marci xi°. Luce xix°.
et Ioh. xii°. Consweverunt reges
belli initiaturi pro fortificacione
armacione suorum militum se in.

gloria regia cantare viii psalto
rum .xx. regni et sue durati
onis ingressus locum passionis
ubi bellum inire volens contra
dyabolum honorem suum regalem
ostendit hodie ideo quod certitudo
ad locum passionis sue venit
qui alias per pedes ambulare
consueverat. **Et** honorari voluit
a populis sibi obviantibus cum flori
bus et palmis et prosternentibus
vestibus suis in via et vocibus
ipsum laudantibus et hoc totum fieri
voluit pro confortacione suorum dis
cipulorum et aliorum in ipsum
credencium / qui paucis diebus
post hoc eundem ipsum viderunt in
magna ignominia et morte
turpissima morituro. **Et** demonstratur
hoc circumstancie inter partes / singu
laris commissio [illegible] fienda
duobus discipulis de animalibus ad
ducendis. custodia ad magistri dis
cipulorum fidelis [illegible] **Ultra**
honoris et reverencie a populis de
gna exhibita. **Nota** ut dicitur
Johannis xii. **Ante** autem sex dies
pasche i. sabbato ante diem pal
marum Christus veniat ad betha
niam castellum marie et marthe
ubi factum fuit ei convivium et
unum cum lazaro suscitato cu
mbebat qui ut dicit augustinus de
verbis domini in quarta interrogati
bus loca penarum et secreta inferni
diligenter narravit in [illegible]
Et tunc maria effudit vas ala
bastrum unguenti precosi et

unxit caput et pedes domini domus
impleta est ex odore unguenti **Ideo**
veniebant autem multi in bethaniam
non propter **Ihesum** tantum sed ut lazarum
viderent / In crastino vero hoc est
in die palmarum mane facto
Christus recessit de bethania euntes
versus ierusalem et cum civitati appro
pinquasset et venisset bethphage
Et dicitur **quasi** bethphage civitas
vitulus sacerdotum in latere montis
oliveti quia sacerdotes decimationes
civitatis vitulorum habebant ad ale
nda pecora sua. **Et** bethphage.
domus bucce interpretatur et pertinet
ad statum ecclesie qui apostolis datum
est universalis missio predicacionis
evangelii quibus post resurrectionem dixit
euntes docete omnes gentes bap
tizantes eos in nomine patris et
filii etc. **Mons** oliveti quo ubi
ascendit in celum signat statum
ascensionis et hec est congruentia
dispensacionis temporis in completa
passione et resurrectione et ascensione
pateat collatio apostolice auctori
tatis missione spiritus sancti qui per
oleum potest designari / quia sicut oleum
illuminat reficit et sanat sic gratia
spiritus sancti **Johannis** dicitur **Johannis** xvi.
Nisi ego abiero paraclitus non
veniet / vel 2o. Ambrosius **quando**
venit ad montem oliveti ut
novellas olivas in sollempnitate
virtutis plantaret i. plantatur
ostendit. **Et** per plantatores
olivarum [illegible] intelligitur quippe

gentium facta per mortem xpi et predi-
cacionem apostolorum / Tunc misit du-
os de discipulis suis / Et hii duo
fuerunt petrus et philippus ut dicunt
Ambrosius hylarius et magister in hysto-
riis quibus concordat Origenes de-
misit petrum et philippum quorum
alter .i. philippus significat quod
asinam petrus vero pullum
asinine congentibus adduxit / Et
misit duos / pro summa tanta ubi
dei predicandi quia in ore duorum
vel trium stat omne verbum / discipu-
los qui disciplinatos pro edificatione
exempli vite predicatione pro bonum
et disciplinam etc. suos / pro auc-
toritate officii Et ex hoc patet
congruitas collacionis auctoritate
dicens eis Ite in castellum quod
contra vos est .i. in urbem quia des-
pectus vocat castellum vel quia
iam nomine civitatis amiserat
quia ex libertate temporali erat redac-
ta in servitutem gentium cum proprie
regem non habebat / et nunc sub-
iecta romanis vel de liberta-
te Tiberius primo principe provincia
facta est subditus / vel quia de
veritate libertate spirituali redac-
ta erat in servitutem peccatorum
vel quia numquam complevit quod
peccat contra xpm et de morte
eius vii digne predicabat ipa
sua dignitate et nomine civitatis
quibus civitatis iuste perdit sua
dignitatem secundum quod imperatorum regem
vel episcopum in mortem conspiraret

Et sicut dicit concordat de castel-
lum urbem civitatem vocat ratione
regni despectus que ... civita
civitatis regem ... dicebatur
et hoc propter ... ea
que sunt maliciis quia civitatem ...
armavit et propter vicia ...
eius qua preter ... salvator
erat passura. / Quod contra vos est
.i. vobis oppositum quia ipi erant
in urbe ... enim quod aut me
est ... contra me Istud
enim castellum erat contra discipu-
los xpi non solum opponens se
sed etiam opponens animi conspira-
verunt enim ista civitas non potest
contra dominum / sed etiam quod discipulos
et omnes confitentes xpm ita quod
isti pellentur de synagogam
Tunc ... Augustinus dicit quod castellum
erat contra apostolos quia tunc doctrine
et moribus ... servat rebella-
bat quia civitatem ipa apostolos
et prophetas ... dominum de iudea
expellebat / quia numquam ... odio
si est vitas Et hoc provisit ...
vii ... potuit ... vi ...
iniquitatem et ... in civitate
Et statim invenietis asinam
alligatam scilicet prope portam
civitatis / Asina hec erat de-
putata usui pauperum / qui
propria iumenta non habebat et eum
aliquando / operatur ... ea-
dem ei pabulum et quia civitatis
illa habunt penurias aque.

et eo forte ad portandum aqua
pauperibus erat deportata. Et
pullum cum ea. Quia ad simile
opus erat deputatus. Alii vero
tres dicunt non fuit in ceteris
de asina sed de pullo tantum et addit
marcus super quem adhuc nemo
hominum sedebat, i. nemo ipsum fre-
navit nemo ipsum ad sedendum
operuit sed sellavit. Solvite
supplete tamen asinam quia pullum
Et adducite michi. Et dicit glossa
Ecce quam humile et contemptibile
animal ihesus rex glorie elegit ad equi-
tandum cum ingrederetur ierusalem
volens nos docere humilitatem et
removere a nobis superbiam. Et
si quis aliquid vobis dixerit
etc. Prophetis plus aliqua di-
cite quia dominus hiis opus habet
dominus enim nomen potestatis est cui
nemo resistere potest. Unde ambrosius
super lucam cum dominus dicat unus
agnoscatur. Nam multi sunt dii et
multi domini sed generaliter unus deus
et unus dominus non pro adiunctione potestatis
sed pro unitate nature diffinitur.
Et eo dicitur dominus simpliciter
omnium tamen etiam peccatorum sunt
omnes homines dicit enim omnia
sunt non solum asina sed et pullus
in eum. Ut dixit v. discipulis [nota]
ut dicerent prophetis solutis
asini domino [illegible] et domi-
ni sed domino simpliciter omnium tamen
etiam peccatores sunt [illegible] sed
voluntate sua sunt dyaboli.

Et hinc hic concordat lucas xix.
dicit: Si quis vos interrogaverit
quare solvitis dicetis ei quia
dominus operam eius desiderat
non pro equitandi commoditate vel
voluptate sed pro misterii conficien-
tiam et pro nostri utilitatem.
Et confestim dimittet eos, i.
sine contradictione dimittet. Et
eo dicit lyra: Unus discipulorum
dixit eis, i. custodes illorum ani-
malium ad dimittendum ea coram
ignotis christi. Per asinam populo
iudeorum que domita erat et
sarcina legalium cerimoniarum
portavit designatur. Per pullum
lascivum et liberum gentilis populi
multis erat vinculis erroribus
denotatur. De quo pullo
dicit marcus et lucas super quem
nullus hominum sedit quia nullus
predicatorum legem preceptorum adhuc
gentilibus imposuit vel freno
correctionis maxillas eorum
frenaverat sed sine erroribus
implicatis ydolis servierunt.
Utrumque animal alligatum invenit
quia utrique populus ingredientibus
mundo peccatorum vinculis
peccatorum erat astrictus ut ad nostro
dyaboli libertatem surgendi
non haberent ad virtutes nisi divino
auxilio invaserint quia semper
est omne peccatum et egerunt gra-
viter [illegible] populus subditur etc.

Voluit et adduci ut in pplm
iudaycum sz gentilem adimpletis
i fidelitatem pro fide et pacto et p
verum paritatis et iniaculata adduc
te ad fidem et aptus libenter.
Hoc autem totum factum est ut ad
impleretur quod dictum est per prophetam
Zacharie ix°. Dicite filie
Syon id est civitati Jherusalem cui ad
iunctus est mons Syon quia a mon
te illo defendebatur civitas et
inde erat regimen regale et
templum sacerdotale. Ecce rex
tuus venit tibi mansuetus sedens
super asinam et pullum subiugalis.
Et sic deus voluit quatuor predi
cari civitati Jherusalem de se ipso.
Primo eius maiestatem unde dicit
Ecce rex tuus. Et tibi promissus
tibi promissus de te natus. Glo.
ne non dicatis pro cetera non habemus
regem nisi cezarem et singularem
rex magne maiestatis de quo
Apocalypsis xix°. Habet in femore suo
scriptum rex regum et dominus dominancium.
Secundo voluit tibi predicari
caritatem ideo dicit venit tibi
caritatis desiderans te sal
vare. Potius deus debuisti ve
nire ad eum. Et ideo 2° dicit Cris.
venit tibi id est ad utilitatem tuam
considera si veniret contra te in
destructionem inimicus. Tercio eius
pietatem ideo dicit mansuetus
quia omnes dolore vult salvos

fieri quantum in eo est Ap. xi°.
disiste anime quia nunc semper et
Quarto eius humilitatem cum dicit
filium subiugalis secundum glossam aliam
id est filium asine que subiugo et
oneri ponitur. Et sciendum quod Christus
corpore sedit super utrumque al
ternatim successive. Primo super pullum
deinde super asinam propter misterium
significationis quia ut dicit magister
hystoriarum et iocus pullum
significatur populus gentilis qui
erant sine lege lascivus et
in domitus ordinis per hoc quod
a gentibus ceteris recipiendus et a
Iudeis abiciendus. Johannis primo.
In propria venit et sui eum non
receperunt. Act. xiii°. Sed quia
illud repulistis ecce convertimur ad gen
tes. Deinde ascendit asinam
per quam synagoga designatur
que in fine seculi tota ad Christum
convertetur et dominum portabit.
Ad Ro. xi°. Cum intraverit
plenitudo gentium tunc omnis
Israel salvus erit. Euntes
autem discipuli fecerunt sicut
precepit illis Jhesus et addu
xerunt asinam et pullum unde dicit
Tytus. Discipuli iussi addu
cere animalia non refutaverunt hoc
officium quasi vile et despectum
sed tanquam fideles legati Christi
non fecerunt plus nec minus
quam eis committitur. Unde Prov.
xxv°. Dicitur sicut frigus nivis

in die messie ita legatus fidelis
ei qui misit illum animam illius
requiescere facit Et addit lu
cas cum solverent illi illum pul
lum dixerunt domini eius ad illos
quid solvitis pullum at illi di
xerunt quia dominus eum necessarium habet
eos Et subiungit marcus et
dimiserunt eis Apostoli enim
a pluribus peccatis et vinculis
peccatorum solvebant Iudeos et gen
tiles demones qui prius ipsis
dominabantur et cruciabant tyran
nos diversos contra eos impe
dire volentes eos solvendum
quibus tamen impediti non obsta
tibus omnes predestinati ad vi
tam eternam per gratiam dei a beatis
ipsorum potestate solvebant Et
hoc patet per Bedam doctoribus
ecclesie papitur ut si quis eos
adversitate obstaret sed si eos
prohibuit peccatores solvere a
laqueis professionum fidei
duos illos adducere apostolos
non desistant sed consistant in summum
aut quia multi peccatores adduc
sunt perditi ad vitam qui
sunt adducendi quia dominus talibus
ad edificandum ecclesiam opus habet
Et quia dicit dominus hiis opus
habet cum pro certo dicit bonorum meorum
non indiges Sed quantum per
tinet ad dei potentiam dominus
salute nostra non indiget nec
enim potest ipsa augmentum cape
re potest qui magnitudine sua omnia
replet Sed quantum ad dei misericordiam
pertinet opus habet fide et salute
nostra ut illa in ipso relucat
et per illa ruina angelorum re
paretur unde sequitur illum Et ad
duxerunt asinam et pullum quod
ipsi aliena ovilia solvuntur
sunt ipsorum ministerium veteres at
rancitas ipsi omne eius doctri
apostoli totum mundum ligatum sub
potestate dyaboli non solvisset
nisi gratia dei preveniens confir
gisset potestatem inimici et sicut nec
Iudeos nec gentes solvisset
nisi divina operatione Et impo
suerunt super eos vestimenta sua
quia ipsi aliena ovilia solvunt
Vestimenta per eiusdem in qua ponitur
honoris et reverentie signa co
hibitu apostolis et ceteris
Lucas dicit et iactantes vestimenta
sua super pullum imposuerunt
ihesum Super pullum Christus reverentia et
mollius sederet Iheronimus vestis
imposita est doctrina virtutum et
descriptiones scripture sive ceri
moniarum seu dogmatum virtutum
quibus nisi anima instructa fuerit
et ordinata domini sessorem habere
non meretur Apocalypsis xvi°.
Beatus qui custodit vestimenta
sua ne nudus ambulet Cri
sostomus baymo de doctrina et pre
cepta que apostoli a Christo ac

ceperunt sup ardectos ipsos
imposuerunt quos h[ab]itu sanctitatis
indutos invenerunt non enim x[ristus]
in ipsis chemyss nisi assimilare
doctorib[us] fides r p[re]cepta d[omi]ni d[e]
d[e]rassent r sic h[ab]ere suam p[re]ui-
ssent r ideo bene p[ost]q[uam] vestes
impositas d[icitu]r q[uod] eu[m] desup[er]
sede[re] fecerunt ¶ Plurima aut[em]
t[ur]ba straverunt vestimenta sua
in via. Johes c[apitul]o xii d[ici]t q[uod] in
crastinu[m] aut[em] t[ur]ba multa que
convenerat ad die[m] festu[m] cu[m]
audissent q[uod] ih[esu]s venit in ie[rusa]l[e]m
acceperunt ramos palmar[um]
r processerunt obvia[m] ei ¶ Canta-
bant l[aud]es r sequentes de reuerencia
xpo actibus exhibita
¶ Nota moralit[er] q[uod] xpm honorant volunt
¶ primo gressib[us] corp[or]u[m] p[ro]cessi-
do sicut op[er]ib[us] ip[su]m fore-
dnatorem orbis sicut p[re]bend-
ti alio[rum] p[ri]ncipis consueverunt
p[ri]ncipi venienti ad aliqua[m]
civitate[m] obviare ¶ Secundo r ideo
de civitate huius mundi. exeamus
carnales delectaciones dimit-
tentes r xpm d[omi]n[u]m cum confi-
tentes quia sponsus est p[ro] morte
desponsauit e[st] eciam veniet
ad iudicandum desistite dicite ergo
obvia[m] ei ¶ Tercio sic h[ab]itu[m] hono-
iiij rem eius t[ur]ba m[ulta] honorabit
q[uia] eos die illius cu[m] tanto
hospitare voluit u[e]l diuit

Martham r recessit omnibus
cu[m] ia[m] hora vespera esset
exiit in Bethania cu[m] xii c[um]
ap[osto]lis ¶ Sic non eadem turba
feria sexta dixit eum nl pil-
tus condixit ex civitatem
ut crucifigeret ¶ Quarto ip[su]m ho-
norant quia vestimenta sua
in via straverunt ut h[ab]it[um] per
pp reuerenter x° a ut asino
lenius incederet ¶ Mistice multi
sternunt vestimenta sua in via
q[uia] multi martires se xpo amic-
tu carnis commiserunt supplicib[us]
sequacib[us] via[m] suo sanguine
pararunt ut sine offensione
ad superna civitate[m] ih[erusa]l[e]m ad
qua[m] duxit ih[esu]s incedant
put ~~vult~~ Aug. Beda secundus
¶ Et q[uia] h[abe]nt honorez fecerunt
iudei feria sexta quia dimise-
runt sibi vestimenta sua. Rei
vestit terra floribus. ¶ Iudeorum
vestimenta conservavit xl[ta] annis
illesa illi subito vestibus
suis spoliaverunt r minus ad cru-
cem suspenderunt ¶ Alii ce-
cedebant ramos de arborib[us]
r sternebant in via. ¶ Tria reveren-
cia xpo in ope exhibita.
quia ramos cedebant de
arborib[us] r sternebant in via
q[uod] erat signum alacritatis et
gaudii ut d[ici]t ¶ Iudei de eisdem
aut arborib[us] suspenderunt ra-
mos ad cr[uc]em non deposuerunt

pt Johannes qui acceperunt ra-
mos palmarum sed visibile est quod
omnium generum arborum pullantium
et precipue olyvarum que in monte
olyvarum habundabant acceperunt
unde etiam cantat pueri hebreorum
tollentes ramos olivarum etc.
Item sicut cantat turbe cum
floribus et palmis. Quoniam enim
arbores illo tempore florent et
maxime in illa calida regione
credibile est quod populares fron-
des cum floribus cedebant sive
de arboribus vel etiam alios flo-
res de terra carpebant pro in-
tensitate cordium ipsorum. Unde
dicitur Item honoraverunt eum frondi-
bus arborum tamquam triumphatorem
hostis. Palme enim quidam
in signum victorie portabantur.
Et videtur quod spiritus sanctus locutus
ad corda eorum dedit eis va-
ticinia [illegible] in usus suos. Sequitur
dum in monte et affert fron-
des olive et frondes ligni
pulcherrimi frondes [illegible] et
ramos palmarum. Post cuius
dictis quod turba utique pro
palmas et olivas [illegible] ceteros
ramos portat. Palmas de
victoria ut dictum est et per olivas
de [illegible] protestando quod ipse ve-
nerat in mundum ad fundendum
oleum [illegible] ad salvandum / quibus
ulmus [illegible] seminium. Sed quia h[illegible]
fecerunt Judei [illegible] cum

ipsum ramis et virgis et flagellis
cedebant qui ipsos et nos ve-
nerat a flagello carpere eterne
dampnationis. Turba autem que
precedebat et que sequebatur clama-
bant dicentes osanna filio david
benedictus qui venit in nomine
domini osanna in excelsis. Hic post
reverentia xpo exhibita altis
laudantibus vocibus que sunt
multiplices ut patet hic et alibi
adiunxit. Cum enim obviantes preve-
nissent ad xpm facta reveren-
tia aliqui ipsum precesserunt
et alii sequebantur ita quod xpus
erat in medio. Audierunt
enim populares quod pharisei ei
insidiabantur et timebant ne
donec civitatem et ipsum cape-
rent et occiderent. Vel ideo aliqui
precedebant et ne insidiantes
a tergo ipsum caperent alii se-
quebantur. Vel alia ratio competit
quia fuit ut ostenderet se media-
torem dei et hominum et salvatorem
duorum populorum Judaici et gentilis
iudicem vivorum et mortuorum et
redemptorem eorum qui precesserunt
et eorum qui secuti sunt usque ad finem
mundi. Et clamabat voce mag-
na [illegible] et dubium quin
discipuli de pluribus [illegible]
[illegible] clamaverunt illas
voces laudis [illegible] Sed
hoc patet [illegible] quod dicitur quod quidam
phariseorum dixerunt ei magi-

increpa discipulos tuos quibus ipse
ait dico vobis quod si isti tacuerint
lapides clamabunt vii dist.
in persona v esto quod sint incantul
pa· quod isti clamant unquam e cul
pa mea quod duditum prophete
predicat / hodie in suam et
clamantem etc. Et hoc quod dicit si
hii tacuerint lapides clamabunt
exponitur dupliciter. Primo ut hii
sit temporale· i· quia quod apostoli de
in morte christi tacuerint et no
fuerunt ausi cum confiteri eis de cum
timentes mortem et tunc lapi
des clamaverunt admirantes
et predicantes v mortem / scilicet ma
gnifice petrum et apostolos nomi
natorum primum mundi dominum au
dent evidenter. Secundo quia ad
misterium sensum tunc si hii apostoli
condolabunt et dicet S· apostoli
·i· iudei quia apostoli et iudeis
clamabunt plebibus lapides ·i· ge
tiles clamabunt lapidei de
posita carnis duritia lau
des v predicabunt et hoc fuit
e quia mortuo i iudei ta
cuerunt nunc sunt a laude
dei et lapides ·i· gentiles la
pidei clamaverunt et laudes ei
predicaverunt ut continuo cum suis
Ut io v· dicit quia modo potes
e deus de lapidibus istis suscitare
filios abrahe Sic modo clericis
et spiritualibus tacentibus lapides

·i· laici precipue villas et
capos clamabunt laudes v
Sed quali clamabunt patet
in textu quod dicebat clama
bo Osana ·i· salva et sic cla
mabat / filio david / et ita fi
lio e dei cuius / vel aliter osanna filio
david / Osanna· ·i· ab scilicet sal
ua· et per e vita eius / vel filio
david ·i· per filium david qui est
christus venit nobis salus
Dicit glossa Osana· ·i· salva re
laxando culpa conmutando pe
na conferendo in presenti gratiam et
tandem in futuro gloriam Sed contra hic
fecerunt iudei sua per contra cum
pedebat moram illudentes et di
centes ei Si filius dei es salva
temetipsum et nos Deinde ad
dunt alia verba vacillantes
dicentes / Benedictus qui venit
in nomine domini ·i· gloriosus sit qui
venit per carnis assumptionem
tamquam deus In nomine domini ·i·
In nomine patris celestis Joh· v·
Ego veni in nomine patris mei
Sed per contra sua eum blasphemabat
et male dicebat dicentes eum
subiungere gentes et blasphe /
obliti istorum verborum / Benedictus
qui venit etc. / Nos autem ista
verba corde et ore teneamus di
centes / benedictus qui venit / benedictus
in omnibus locis vii pe et omni

loco dilatonis eius In omnibus
horis pre ta. Audiatis dum in
omni tempore In omnibus vsis pa ta
Et omnia que mea me sunt
ar. 7. Johnis ad dut / vero
i. ipso videntur deum Et non rect
ipso videntur deum sine psidez
sicut vident omnes viatores
deles sine p[er]speciem / sicut vident
omnes comprehensores non posset
vincere dyabolum qz non erit de
go videbunt ipso ipsum / Sz contra
hoc sunt illud clamauit co
in pylato non habemus regem
nisi cezarem Et 2 luce ad
scriptum / Pax in celo gloria in
excelsis / Hoc non nota duo in
eo sunt aliter angeli dicentes
Et in terra pax hominibus
ad passionem / emittes homines
… pax in celo / qz tunc ve
niebant pax in terra … va
det in celo / passionem ut sic
pacificaret homines et angelos
qz pax e ira qui fecit utraque
unum ad Ephs. 2º. Sz utrique
tam homines quam angeli di
xerunt Gloria in excelsis qz sola
celum glorie … misericordie Et
lo sicut in celo non e misericordia
ita in terra nulla. Sz quia gla
Et 2 marci dixerunt Be
nedictum regnum patris nostri dauid
… qz restitutum e … in
adventu tuo. vii angelis di
ad … dixerunt / et ibit illi.

dus deus sedem dauid patris
sui et regnabit in domo Iacob.
in eternum et regni eius / erit finis non
Et tunc … dabant se ad
obseruantes dicentes / Osanna.
i. salua obsecro / in excelsis
qui dicunt non quamus salutem
terrenam sed celestem que per xpm
mundo aduenit Sz quantum tunc
iudei xpm extollebant lau
dibus tantum in die passionis
blasphemiis … et …
deprabant Et in hodie sol
lempni passionum …
adiuncta e passio … q legit
… in missa … qua
ponit Beda in sermone …
dicens / Optime passioni pas
… coniuncta e ut distamus
nulla leticia huius seculi here
fiducia scientes qz extrema gau
dii luctus occupat / … non
simus stulti ne occidat nos
prosperitas nostra sed iudicemus malorum
simus mediocres bonorum …
qz iste mixtum e …
… in … quam in spiritualibus
… dicit … duo
… sunt …
non nisi …
et in alio sit …
in vero laudes ubi absterget deus
omnes lacrimas ab oculis Et ab
sit nunc … ab eorum …

in eos ipsis locis pauci inter-
posuit dies cum triumpho est sus-
ceptus denuo crucifixus. Quia
dixistis est tolle tolle crucifige
eum et benedictus qui venit in
nomine domini osanna in excelsis
Quia dixistis rex est et non
habemus regem nisi cesarem quia
dixistis nimium viventes sub
pedibus eius et spinis capite
frondes virentes et tunc ancilla
et tunc prius et tunc post sternebant
vestimenta aliena. postea sunt
mutatur et spine mittuntur ut tibi
caritudo peccatorum pro solucione
tanta caritatis in eo quod peccata
non fecit usura. et hec verba
a quibus verbis nos et fructificare
et in secula amen.

Et cum transisset
sabbatum Maria magdalene et
Maria Jacobi et Salome eme-
runt aromata ut venientes
ungerent Jhesum. Marci ultimo.

Beda dicit quod alie deposito
corpore et ad propria redeuntibus
reliquis in domum suam solebant
priuate mulieres fuerunt subsequentes
volentes inspicere quomodo poneretur
ut ei tempore congruo munus de-
vocionis offerrent. Et hoc factum
erat hora completorii scilicet feria
qua Christus sepultus erat. postquam
viderunt locum sepulcri ut dicitur

Ceterum redeuntes a sepulchro
paraverunt aromata et ungenta
in tempore quo licuit operari usque
ad occasum solis et subito tenuerunt
propter preceptum quod legis quo man-
datum erat requiescere et silentium
a vespera sabbati usque ad aliam
vesperam finaliter. Et quia propter temporis
brevitatem opus suum non pote-
rant adimplere sicut proposita. ideo
mox sabbato transacto sole occi-
dente propter quam licentia redijt
operandi festinaverunt emere aro-
mata ut venientes mane diei
que nunc est dominica ungerent
corpus Jhesu. Sed dices tamen
parare ungenta ad opus mor-
tui non est opus simile quod in lege
tamen erat prohibitum. Dicendum
... pt quod timebat scandalum
aliorum vel etiam culpam quia
bonarum mentium est ibi timere
culpam ubi culpa minime reperi-
tur. Sed ad eius. Sed dicis
plures alie mulieres secute fuerunt
et sequebantur eum quando ille non
venit cum istis tribus. quod ideo
quia iste specialius et plus quam alie
erant obligate quia multa beneficia
ab eo receperant. Maria enim
magdalena multum Christo tenebatur
plus quia ab ea vii demonia
eiecerat. Maria Jacobi te-
nebatur illi quia eius nepos
eius erat et quia tres filios eius

Jacobum alphei Symonem et
iudam apostolos fecerunt. Ista ma
ria filia salomee tenebatur
christum diligere quia nepos eius
erat et quia ipse eius duos
filios scilicet Jacobum maiorem et
Johannem evangelistam ceteris specialibus
apostolos elegerat. Ceterum non specialiter
loquitur de hijs tribus nominatis
tamquam circa principalibus que eum
erant cardinata. sed non ne
gat alias hijs fuisse comi
tatas. Sed quare mater christi maria
cum hijs non venit ad sepulchrum
Respondet Symon li. xiiij°. c. iij°
quia fatigata erat doloribus
et ita debilitata in membris quod
cum alijs ad sepulchrum non veni
ret. Et hoc dicit Beda quod quasi
semiviva manibus apostolorum fuit
ad domum portata. Vel ideo
non venit quia iam filius re
surgens a mortuis ipsam prius
honoraverat velud pre ceteris
in sui morte dolore perfusam
et diligentem ardentius et acceptan
tem amplius resurgentem secundum
Symonem. Et prohonoranda
erat in resurrectione quia illa ingenti
mentis que in carnatione ipsum
ad hoc susceperat ut pro nobis
moreretur atque resurgeret. Item alia
ratio quia dignum erat ut illa
que sibi et nobis omnibus natum

prius adoraverat atque sola sus
ceperat de terra vagientem prius
cetera illum videret ab inferis
redeuntem ipsa pre quibus ange
lorum et hominum iam facta regina
et super omnes homines virtute
perfulgens meruit in nomine
celesti altius honorari et ante
omnes aspicere filium resurgentem
non quia mater sed quia caritate
pollentior. Et qui omnia ordina
te disponit pro ordine summo
habuit singularem inventum fe
minam resurgens a mortuis
primitus sua exhibendo cor
poralem presenciam honoravit ei correspondendo
singularibus cuius cor dolor gla
dius pertransierat. Item alia ra
tio quare non veneat
ad sepulchrum quia alie mulieres quod
ipsum credebant fore in sepul
chro sed virgo sciebat ipsum non
esse ibi dum ille venerant ad
sepulturam sed resurrexisse ideo
illuc ire noluit. Et hac ra
tione quidam antiquos doctores
sedulius et papa in die
pasche primam stationem facit
apud mariam maiorem. Sed
quare voluerunt ungere corpus
ihesu. Respondet commagna devotione
qua habebant ad ihesum. Secundo
consuetudine antiqua que
disposuit quod corpora honestorum
mortuorum ungebantur ut conservarentur

afectione avium corrosione ab
intineatione. Sicut enim aliqua
vngenta virtute conservatiam
a putrefactione quia consumunt
humiditatem corruptivam. Que
ergo adhuc mortuum estimabant
habere eius corporis voluerunt
officium pietatis impendere vnge(n)
do. ¶ Sed quod adhuc iste mulieres
erant decepte quia corpus ex
deitate erat balsamatum, et id
sine pluribus milia annorum iaceret
sub insepultura non fuisset putre
factum aut avibus consumptum
nec intineatum. ¶ Ratio voluit. Preterea
vnde dilectionem habitam ad christum
ad veram amiciciam quod dilige
bant christum propter se tamquam magi
strum et honestum in omnibus
factis suis non propter sua quia
pauper erat. ¶ Pauci enim sunt
qui amicum diligunt vera dilec
tione inventa quia quasi omnes
diligunt propter sua. Eccli. vi. Amicus ante
medium. Est quod amicus socius
mense et non permanebit tempore
necessitatis. paucos diligunt etiam
in morte sepe enim filii paren
tibus adversantur qui aliquid volunt
legare morituri pro peccatorum salute
... sunt qui diligunt post
mortem amicos quorum memoria
perit cum sonitu campanarum
vel fletum et clamorum. Sed iste
private mulieres dilexerunt christum
in vita ... illi nostra

desius facultatibus ut dicit Lucas
Iste in morte quia mortuo
matre astiterunt. Iste post mortem
ut vere dici possent pro dilectorum
viventem diligamus et mortuum
non sequimur nisi tamen. ¶ Et valde
mane vna sabbatorum venerunt
ad monumentum orto iam sole
hic est dignitas adventus quia
Lucas dicit eas venisse dilu
culo. Sed Johannes mane cum
adhuc tenebre essent, et Marcus
hic dicit Et valde mane orto
iam sole. ¶ Quomodo concordia
nota iste mulieres cum mane
visitabant et sepulcrum erat
extra civitatem. Et ideo ipse
ille mane exierunt et
forte porta ~~tarde~~ civitatis
tarde aperiebatur et ita mane
... cum pervenissent ad se
pulcrum sol fuit ortus i. vide
batur eis oriri. Vel dicitur
quod valde mane surrexerunt
ad veniendum. Sed quia in tenebris
non decet mulieres ire per viam
non expectaverunt ad tempus scilicet
ad initium ortus solis. Et hiis
concordat Augustinus dicens eas ve
nisse ad sepulcrum cum celum
incipit orientis iam albescere
et hoc fit nisi in vicino orto
solis. Et hoc vult. ¶ Symon
dicit quod iste mulieres inceperunt
venire in tenebris sed orto iam

sole ad sepulchrum pervenit quia
in nocte bona omnes anime te-
nebris non repellit sed per stras-
se ea spectat ad lucem perpe-
tue manencium. Vult quod sol in die
pasche tanquam sunt ortus
qua alia die quia dixerunt
ewangeliste quod sponsa sua christo
paciente ab hora sexta usque
ad horam nonam tenebre facte
sunt. Ergo sol qui propter honorem suum domino
mortuo abcesserat quo ad ab-
sconsionem sue claritatis quasi
ante tempus congaudens resur-
gente claritati. Et qui ut suo
conmori auctori ... ...
dias mortificaverat claritatem
non ut consurgeret suo auctori
cunctis tenebris ...
ante lucem consuetam erupit
et qui ante fugit nunc tempore per-
venit nocte fugatum. Et non
addit una sabbatorum vel sep-
tima sabbati intelligitur de prima
die post sabbatum que nunc dicitur
dies dominica ad honorem et re-
verenciam domine resurrectionis
hec est dies quam fecit dominus. Propheta
habet dies qua fecit dominus ex-
ultemus et letemur in ea. Et in
multis diocesibus legitur omni
die dominica de resurrectione. Con-
fitemur domino ... iste ...
... Et dicebant ad invicem
quis revolvet nobis lapidem

ab hostio monumenti. Sicut dicit
cum Joseph sepelivisset Christum
sepulchro suo novo advolvit
saxum magnum ad hostium mo-
numenti. Et abijt. Mulieres igi-
tur euntes ad sepulchrum audi-
erunt cum Christus sepelitur et viderant
magnum lapidem advolutum
forte per plures famulos Joseph.
Non euntes in via cum admiratione
confisitantes ... singu-
laritatem et lapidis magnitudinem
dixerunt Quis revolvet nobis
lapidem etc. Ubi quare non prius
de magnitudine lapidis cogita-
bant dicitur quod propter magnam
dilectionem quam habuerunt ad
Christum non ponderaverunt. Gregorius illo
tempore vij ... ymon ubi supra
... fabulationem peccaverunt amo-
rem vident querunt sepultum. Pro-
... in sinceritatem cum de lapide
removendo querunt. Sed nunc
... singularitatem cum dicunt
Quis revolvet nobis ac si
sole querunt et per eis dicebat
non abire eet christi resurrectio
a mortuis opportuna ... quo-
dicunt nobis. Secundo quo de lapi-
dis magnitudine cogitabant et
loquebantur quare non erant
tunc ... quia credebant
... illud possibile quod erat
impossibile ... singularitati.
Et nota quod ... nobis

Sectiua q qui infirmitatem sua
agnoscat r eam inhabilitate que
tis adiutoriu dei indiget
in Symon ubi humana vtus
deficit r defecit diuina vtus
supplet / r psistat ut hic fecit
r de celo pstat illis subsidiu
qui pre debilitatibus atque hu-
ius auxilijs deficiunt. Et
respicientes viderunt lapidem
revolutu erat enim quippe
magnus valde. Sed qualiter
lapidis revolutus fuit dicit Mt. c.
xxviii°. q. Angelus enim domini
descendit de celo / r accedens
revoluit lapidem r sedebat
sup eum Symo ubi q. desce
dit angelus ad resurrectionis
locu sicut ad incarnationis
habitatione ad eos missus sic des
cenderat / descendit habens
terribilem aspectu / vel inspectu
sicut fulgur / ad insinuandam
subitam ~~incarnatam~~ illuminatorem
credentium. Et infra revoluit
lapidem angelus ut suis fata
vca at custodibus / q xpus resur
rexit a mortuis / nec corpus
eius discipuli sunt furati / qui
stantibus custodibus non venisset
expaventi / omnis enim adventus
descendit celica virtus ab homi
no absoluta timore / nec se
pleta vita custodes q inc
fimatua corpus ad venerant

sed ut resuscitatem homines remo
lapidem ostendit vitatem et qd
sepulchrum erat monitu tamq
lapide magno sigillo pura
pis r custodia militum arma
qm torum / xpus aut tempe sue nat
clauso ventre virginis
inut ventri / de sepulchro clau
so lapide sigillo cera illeso
r custodibus ita surrexit q cenit
velut mortiu. Vn Beda an
gelus angelus non ut revolt.
lapidem ut egressuro dño
paret ostium ut hominibus
dñum potuit resurrexisse.
cera clauso sepulcro degregrade
no enim dño nusua nuncine
indiguit angelorum auxilio
qui iam gratia venire clausum
in fronti destruxit. Et ingredientes
in monumentum viderunt iuvenem
sedentem in dextris coopertum
stola candida r obstupuerunt
Ita marcus dicit viderunt
iuvenem sedentem / Lucas aut
dicit ecce duo vi astiterunt
secus illas in veste fulgenti.
Et matheus dicit sedisse an
gelum sup lapidem. Fuidet
angelus ibi erant duo angeli
vnus qui revoluit lapidem
qui erat foris sedens sup
lapidem r alius qui erat intus

De quo loquitur Matheus de sedo
Marci. Et iuvenis dicit iuvener
dicto 27 petitur Romanorum quia
vestitur futura resurrectio senec-
tute. Ideo hec etatis perfecte iuven-
tutis competit statum in mortalitate
qui nec minuit detrimentum natu-
re indiget ampliori decremen-
to. Ymmo cum etate tercie dicitur xpus
resurrexisse et in eadem credit fu-
tura vita omnium mortuorum dicente
apostolo ad Ephe. iiii° donec oc-
curramus omnes in virum perfectum
in mensuram etatis plenitudinis xpi.
Ideo dicitur sedisse in dextris quod
futura beatorum resurrectio nichil
recipiet a ministris nichil impe-
dimenti nichil incommoditatis
sed futura vita ad quam resurgunt
beati tota est devota tota libera
tota gaudiosa electorum. Unde
Bernardus in omelia. Mundus est quod an-
gelus induitur [illegible] sed cunctum quod
persuasum nisi vita pura quid
predoceat nisi vita perpetua de-
signat sicut scriptum est leva eius
sub capite meo et dextera eius
amplexabitur me. Quod igitur
redemptoris nostri [illegible] vite
corruptores tuisset [illegible] angelus
qui perhennis vite eius nuncius
veniat qui stola candida co-
opertus apparuit quod festivitatem
magna gaudia nunciavit. In hi-
tus angelicus congruit glorie

resurgens. Deinde addit. Et
obstupuerunt. vij. Ymmo non tam
propter remotionem lapidis quam propter va-
cuitate sepulchri quod eum obstu-
puit humana condicio cum aliqua
comparavit fieri supra sensum.
Et dicit Cris. Consuetudo est
mortalium cum aliquid supra se viderit
nimia se pertimescat. Ab illo enim
tempore quo primus homo factus est pec-
cando aspectus angelorum dispessi-
mitantur lapsi sumus miserat
ut timeas super nos ut sine me-
tu videamus. Noem illi fuerit
angeli innocentie actiones a
nobis si permansissemus innocentia
visi fuissent cum timore aut
tiore, sed sicut et nunc petrus dicit
et divinum fiat inter nos et eos
pre et in tantum terribiliores vel-
mentes terribiles nobis solet appa-
rere. Et dicit ad [illegible] de angelo
tunc apparente aspectus eius
erat sicut fulgur et vestimenta
eius candida sicut nix. Super
quo dicit Gregorius In fulgore
terror timoris est in nive autem
blandimentum candoris designatur.
quia xpus qui dicitur magni con-
silii angelus terribilis peccatoribus
et blandus iustis in iudicio fina-
li apparebit. De isto ultimo
loquitur Ieronimus d. hec scripe
sito excellentis letitie [illegible]
ta [illegible] honorum audit.

qua oculus non vidit nec auris
audivit nec in cor hominis ascen-
dit que preparavit deus diligentibus
se. Unde dicit illis nolite ex-
pavescere. Greg[orius] ac si diceret
paveant illi qui non habent amorem
adventum civium supernorum per-
timescant qui carnalibus desi-
deriis pressi societatem ipsorum
se posse pertingere desperant vos
autem cur pertimescitis quos vos
cives videtis. Unde dicit Beda
ubi supra. Consolatur enim angelus
pavidas mulieres namque ab imma-
citatis ipsorum aspectu vel loq-
lam. Ipsi enim cum bonorum ange-
lorum confortare et prestare securita-
tes vel divina per virtutem iterum
sepe fecit eos ad veniens liga-
tos de demonum annis et adun
prima contra cum se permitterent
deo in angelos lucis transfiguratur
nos non figurant securitatem sed
miserunt sepe pavorem et undi-
que impleverunt nos absolvunt.
Unde multi que acciderunt
se archana celestia desuper
recepisse qui peres qui se trans-
figurant in angelos lucis ab ip-
sis susceperunt. Ipsi enim civium
supernorum remotione timuerunt. Un-
de dicit Angelus mulieribus. Nolite ex-
pavescere. et canit hodie ecclesia
in persona angeli. Nolite me-
tuere dico enim vobis quia ille

que queritis mortuum iam vivit et
vitam hominum cum eo surrexit quia
ipse est civium supernorum repelle-
re tenebras ignorantie. Et ideo angelus
dicit de inmittat ipsum resurrexisse
dicens eis primo statim incepit com-
Ihesum queritis nazarenum crucifixum
Iste enim est unus modus reclamandi
animum ad actendum dictis per dicte
revelet audienti aliqua secreta
mentis eius unde dicit. Ihesum queri-
tis. quasi diceret ex quo salvatorem queri-
tis salutem nimium pertimescere non
debetis et ne mulieres crederent
angelum loqui de alio Ihesu ex quo
plures erant sic vocati idcirco spa-
ciose adiungit Nazarenum i. de
nazareth. civitate unde fuit
in qua fuit conceptus et nutritus.
Nazarenus enim florens interpretatur
et floridus quia sicut flos florum
in flore nazareth. et de flore
maria conceptus et genitus. Et ne
aliquis de nazareth. tali nomine
vocaretur adiecit crucifixum quia
non legitur aliquis Ihesum crucifixum
nisi hunc. Ex hoc patet quod non
sunt digni angelica visione
qui querunt Ihesum nazarenum
sine crucifixo multi enim querunt
Ihesum nazarenum i. salutem flo-
ridam quia voluerunt hic gau-
dere cum mundo et in futuro
regnare cum Christo sed non venient
futurum regnum quia non inveniunt
nazarenum sine crucifixo ptaviliter

eum tribulationes oportet intrare
regnum dei Act xiiii° Et ideo
dicit apostolus ad Gal vi° Mi-
chi autem absit gloriari nisi in cruce
domini nostri ihesu christi Quere nos post
passionem christi quidam quesierunt
ipsum mane ut iste sancte mulieres
et audierunt bona nova / ra-
to eum invenerunt / sicut eunte nunc-
ciare discipulis de resurrectione
occurrit eis dicens / et ille tenue-
runt pedes eius et adoraverunt
eum ut dicit Mt. Sic aliqui
querunt eum mane ut inveni-
unt se inclinantes ad servitium dei
et ipsum cito invenerunt ut patet de
sancto nicolao de sancto vito de sancta
agnete Unde dicit prov viii°
ca in medio Ego diligentes me
diligo / et qui mane vigilant
ad me / invenient me Et tales
sunt sicut cera mollis et fle-
xibiles ad bonum et talium quilibet
dicere potest illud ps! factum est
cor meum sicut cera liquescens
Alii quesierunt ipsum vespere ut
duo discipuli hodie euntes in
emaus luc ult dicentes
mane nobiscum domine quoniam ad-
vesperascit / et inclinata est dies
qui ipsum difficulter invenerunt
tarde tamen cognoverunt et ideo
dixit eis o stulti et tardi cor-
de ad credendum Sic aliqui
querunt christum in senectute quorum

conversio est difficilis / principales con-
suetudines in vetustate sunt in
malis operibus Unde dicitur ieremie xiii
coram persona ait propheta Aruit
tamquam testa virtus mea / et lingua
adhesit faucibus meis et in pulverem
Et post hoc venit quod tales vix
convertuntur Unde scribitur et adhesit
lingua mea faucibus meis / et
in sepe impetus moritur et no-
cuit nocet et in pulverem
mortis deduxisti me Alii
quesierunt christum sero qui vi-
dentes ipsum expirabat sicut visum
videtur luc ult quibus dubia-
tur ipsum invenerunt primo os-
tendens eis manibus et pedibus
ad hunc eis non crediderunt
ipsum fore christum et resurrexisse
ut ibi dicitur et per hos significantur
illi qui in fine vite volunt
ipsum invenire et penitere de quibus
dicit aug ego dico quod non
sum securus primo dicit possu-
nt securitatem dare non possum
Surrexit / sicut vere deus
et verus homo Unde Jeronimus Radix
aliam tamen cum enavit flos vite
cum fructibus erumpit / quia ille qui
qui hoc despectus mortuus in se-
pulchro iacuit in gloria surrexit
Non est hic / sicut patet Gorgona(?) compa-
bilis qui pro nutritur ubique est totus
Non est hic / in loco mortuorum

caruis que resurrexit
de est presentiam

qui resurgere fecit et dux vi
uorum et mortuorum vii Sequitur
in omnem nos et hic presentiam
maiestatis Ecce locus ubi po
suerunt eum. quia dicit per verbis nos
credites ardet sitis certe va
cuo sepulchro iam vos puta
bis fuerit positus credite tunc
animum et pudians quibus erat inve
lutus quia ut dicit lucas ca ult
... iste tres mulieres venerunt ad
sepulcrum et intrauerunt et non
... apostolis tunc petrus currens
ad monumentum et procumbens vidit
linteamina posita sola et abyt
mirans quod factum fuerat / Sed iste
ite dicite discipulis eius et petro
quia precedit vos in galileam
ibi eum videbitis sicut dixit
vobis Ecce quod per angelum mulie
ribus et per mulieres viri nunciatur Se
cundo ... quia per angelum
fuit mulieri primo nunciata
... ...
p Quarte sicut mulieres more annuncia
ta et per mulieres vita mundo
resurgens debuit nunciari
Quinte quia debiliori sexui ad
robustiorem notitiam glorie exhi
buerunt ut per hoc sciamus
quod assistantes humilitas fuit
initium perfectus virtutis et nota
tia divine claritatis Sed quare
petrum tantum nominauit / dicendum
quod nisi ipse singulariter tempore passionis
... ... / et ter

ipsum negauerat non desperaret
hoc factum est et vere ille qui ingra
tus negauerat inter alios discipulos
comparere non audet Et dicitur quod
doctor poncius de ... / si imperator
vel aliquis princeps ipse et cardina
libus / tamen mittet papam
uocat ... cardinales
aut ingenium Sic angelus ad
petrum summi pontificis depu
... et collegium discipulorum
in genere Quarte sicut quod aug
narrat dominum decem vicibus ma
nifestatum post mortem usque ad asce
sionem includendo ipsam die asce
sionis nempe ... et apostolis / Sed
inter has manifestationes primo
mariae et petro inter apparuit
sicut vii et hoc fuit congrui
... Primo quod certa sta
bilis quaedam erat et ad hunc
amplius quaedam tanquam
capitis apostolorum qui ... de
buit ... ... fuit
debaptiz... Et eius officium ma
iores igitur primo de fide visitare
debuit ... Secundo ...
eius ... confessor quod primo
confessus fuit christum esse filium
dei cum diuinitate virtute viso
sita et Tertio propter eius negatio
nem ... quia dicit Sed
nisi angelus eum ... uocasset
propter negationem inter discipulos ve
nire ... Sed quare potius

xpus a suis discipulis in galilea
quam alibi videri voluit Prima
racio ut ipos de sua resurrectione
plus certificaret quia in galilea
fuit conceptus nutritus conversatus
plus suis discipulis quam alibi
Ideo in loco consueto voluit
eis primo apparere 2m Crisostom
Beda ro ut ipos a timore Iu
deorum liberaret quia liberius
et delectabilius ibi timore depo
posito ipum viderent Tercia racio
ut ipos de statu glorie future glorie
adipiscendo informaret quia
in Iudea xpus post mortem sua
paucis et modicis apparuit et
raro Sed in galilea visus est a
multis vt paulus visus est plus
quam quingentis fratribus simul Et unde
dicit Beda in Omelia Galilea
transmigracio facta intelligitur quia
redemptor noster a passione ad resurrectionem
a morte ad vitam a pena ad gloriam
a corrupcione ad incorrupcionem
transmigrauit Prima vero nos eius glo
ria videbimus si modo a viciis
ad virtutum celsitudinem transmigra
mus qui in sepulcro resurrexisse
nunciatur in transmigracione ostenditur
quia absque quibus in mortifi
cacione carnis ostenditur in transmigra
cione mentis videtur Hic pergere
in futuro per gloriam quam nobis
prestare dignetur etc

Cum ergo esset

sero die illa vna sabbatorum et fores
essent clause vbi erant discipuli
congregati propter metum Iudeorum Joh.
xx°. Hec sic continuat Audientes
discipuli ab maria magdalena
annunciabat se vidisse dominum
Sed dum congregati erant quia
discedebant non credentes vel
reputantes se indignos xpi
visione propter fugam ab eo aut
credentes ab eo dolentes et inter
se illis cogitantibus de visione
xpus eis apparuit consolatorem
inducendo et desperatorem auferendo
Sed quare sero eis apparuit Respondet
Beda io quia tunc magis erant
timidi et per consolacione erant apciores
quia appropinquante nocte homines
plus timent quia malefactores nocte
querunt tam nocendi qui idee
non audent apparere Sed ubi
tunc erant apostoli Respondetur Ambo
erant congregati in monte Syon
in cenaculo ubi xpus ante passionem
sua cum eis cenauerat Et huius
congregacionis plures sunt cause Prima
propter memoriam vt ut desiderent eius
loquentur et illorum ne inveniantur
Secunda amore antique conversacionis
et societatis Tercia propter securitatem
resistendi Iudeis et huius concor.
dymus li xviii°. ca° vi°. de Scep
cum due ad est sepibus incipiens
eius e nocior / noctem primus
temporis magis quam diurnum consueuit

ee timore et facilior periculorum
probatur esse congressus et inbalistraria
sepe maior et peior eius erat et tucior
Quidem secreta claustri fores ubi
caritate et concordia fratrum convenientes
conficiunt inbite detracta nonnunquam
inter se quas timebat discipuli
quidem dicit propheta ps̄ dicens
Sicut quod cogitabat quosque ingenium
innocentes persecuti sunt usque ad
mortem tunc et vos persequentur Et
hoc probabat ele[ctos] dicens non
est discipulus super magistrum si me
persecuti sunt et vos persequentur
Job xv^o. Beatus quia dixerunt
eos cor eius subtinuisse desperatio
Item nota quod costatum nichil quod dicens
discipulos iubeant quod timentes
congregatos et clausos informavit
moraliter quod ad retinendam gratiam
dei acquisitam vel percipiendi fu
turam necessarius est timor cautele vnde
Augustinus super cantica Inveritate didi
ci nichil tam efficax esse ad gratiam
promerendam quia si omni tempore coram
deo inveniatur non alta sapere
sed timere. prouerbiorum xxviij^o Beatus homo
qui est semper pavidus Beatum felicis
operatos congregatos initia est corrumpibili
tibili ne pravaria desideria dis
pergant Exodi xxx^o. Congrega-
tor tum institutis. Item per claustrum
finem initia est conuali ne nunda-
na solicitudine intermictere. Ysaie
xxvj^o vade populus meus intra

cubicula claude hostia super te
porte enim cuiusque sensuum sunt
porte sensuum id est corporis Ysay
ij^o. porte sensuum apte sunt
templum abs plon diruitur templum
dei anima est quod diruitur id est adtem
indumentum cum porte eius aperiuntur
Et adhuc pro quod dicit non regreditur
mors intrans nisi ianue sensuum
in morem atumlis nocuit claudi
Ecclesiastes iiij^o. Ingredere et includere
in medio domus tue et ibi loquere
ad te vnde Bernardus non licet aspicere
quod non licet concupiscere Si eius Eva
pulcritudinis pomi non inspexisset
non desideraret et per eius pignus non
gustasset sed quia vidit quod esset
pulcrum et delectabile gustavit
et peccavit Item debent claudi
sensus nitores ne per eos ymaginem
prius enim cogitationes separant
adeo Capitulo primo Item debet clau
di prius nitidis quod opera nostra
non ad vanitatem sed ad deum pertineant
digravit vnde dicit Apostolus omnia
que facitis ad laudem dei facite
hoc sit clausum et inquiete na-
tionibus deus et gratia dei ingreditur
animam et sicut veniet in carne
venit in profundo silencio nocte
dum quieta silentium tenerent
omnia et Capitulo xviij^o Sic et
in spiritum suo modo venit vnde sicut
venit ihesus post Ianue clausas
Bernardus in omnibus Illud corpus

sicut intrat ad discipulos clausis
ianuis ita ad quandos oculos per
natiuitatem suam clauso exiuit virginis
vtero. Quid ergo mirum si post resurrectionem
suam iam meatum virtutum clau-
sis ianuis ad discipulos intrat
qui moriturus veniens non aperto
virginis vtero exiuit. Et quod dicit
quietudo non percussit ianuam aut
pulsauit / sed repente in medio
eorum stetit. Sed inter in ea claritate
qua resurgens assumpserat christus te
discipulis apparuit. Videtur Aug.
de ciuitate dei. Claritas iusti que
fulgebunt sicut sol in regno
patris eorum in christi corpore / Cum
surrexit ab oculis discipulorum po-
tius abscondita fuisset quam
defuisse credenda est / Quod enim
a[illegible] voluit considerari [illegible]
igitur in illa claritate eius appare-
re eis volunt quia oculos
quandos tollerare posse agnouit.
Et stetit in medio discipulorum. Ste-
tit ad designandum quam surre-
xit stabilitatem quia christus resur-
gens a mortuis iam non moritur.
Sed quare non stetit in medio eorum
Iudeis primo ut ab omnibus videretur
ipsi et cognosceretur ad equalem par-
ticipationem visionis quem dis[illegible]
se donauit ut dicit Symon.
Tertio ad ostendendum quod ille idem est qui
ante passionem suam in medio eorum
stans consueuit. Luce xxij°. Ego
in medio vestrum sum sicut qui ministrat.

Quarto ut se verum deum et mediatorem
dei et hominum ostenderet / qui per mortem
suam pacificauerit celestia cum terrestribus
et addit / Calistinus alias cau-
sas huius stacionis christi in medio. Quia
medius locus est dignitatis et
honorabilioribus debetur / stetit ergo
christus in medio discipulorum ut sol
inter sydera ut eos illuminaret / flos
inter folia ut eos decoraret / prin-
ceps inter ducens ut eos roboraret
pater inter filios ut eos conseruaret
magister inter discipulos ut eos infor-
maret. / Et dixit eis pax vobis.
Primo salutauit quia eos alios
doceat salutare dicens eis. In
quamcumque domum intraueritis primum
dicite pax huic domui. Et ideo non
enim erat in morte sua perfecti nec
in resurrectione sua [illegible] erit
iniustita doctrina nisi dicat pax
vobis. q. d. Quo nunc vero crescat
animus fidei amplius non reluctat
ubi se subdet deponat argu-
mentandi contra fidem non co-
tendat sententia conueniens [illegible]
non opponat tantum est [illegible]
agit. Ego ipse sum qui vobiscum
fui aliquot annis conuersatus qui
vos de maligno vocaui / que
audistis predicatorem que vidistis
super naturam vsum et arte miracula
facientem qui in medio vestrum fui
sicut qui ministrat qui paui
vos alimento celesti qui vestros
pedes [illegible] me humiliter inclinaui

que captiu vidistis ꝗ male fi
dei delinqstis in manib patrꝫ
¶ Sꝫ quid e pax dicit aug
libro iiijo de ubis dni d. pax
e serenitas mentis tranquillitas
aīa simplicitas cordis amoris
vinclm consorciu caritatꝭ hec e
que simulatas tollit bella con
pescit comprimit iras supbos cal
cat humiles amat discordes se
dat in imicos concordat cunctis
e placida cunctis benigna no
querit alienu nichil reputat
suu Et p̄t in bono pacis omne
genus boni gře z virtutis in
cludit ¶ Nota triplex e pax
¶ prima pax pectoris que e ment
tranquillitas q̄n spūs sanctus
compescit motus carnis de qua
ps̄. pax multa diligentibus
te lege sua tua Et illa perdi
derant apli ꝓp infidelitatem
qñ relicto eo omēs fugierunt
¶ Secunda pax tpis que e concordia
omnium absque bellis z litib zhanc
no hebant apli ꝓp metum iu
deorum ¶ Tercia e pax eternitatis
que e absencia omnis mali
z pňcia omnis boni que erit
in vita etna ¶ Prima pacem
duplicē eis hodie restituit et
is dies hodie xp̄us pacē dedit
¶ Terciam scꝫ eternitatis restitue pro
misit faciens dilatoꝝ ad octo
dies vn dicit mo discipulorum
psite z simul. pnte ¶ Tercio dixit

pax vobis ut hic ps. Hic nota
volens here pacē v ¶ Primo
debet se aptus reimone ut dis
puli apsentd ih quia no est
pax impys quis em ille in
pt here pacē qui cu deo gz
omnipt continue guerra vel
inspir mus volunt z omnis dyab
continue portat q̄r mt alia mal
e grauissimum ¶ Bo. dꝫ voluntatem vo
luntatem suā diuine voluntati
conformare litt yo Et metra. pax
hoīb bone voluntat quis
em ille pt here pacē q̄ continue
resistit illi que no pt supare
¶ Tercio coꝛpuat tercia quia iste
no pt here pacē qui continue
illius sequit q̄r consequi no pt
co quo appetitꝰ diuitiaꝝ ꝑstat
in infinitu ¶ Iste sacdꝭ ut dicit
aug sepe vicia mentiuntur se v
tutes aliqn em subspē absti
nentie latet ypocrh ut falsu
moneta latet sub bona spē
Sic falsa pax sepe mentitur z
fugit veram pacē vn ad conste
daꝫ pacē falsam z ipius auctore
ad itendꝰ ¶ primo cu dyabolo no
licet here pacē dando illi ad
ditu z ꝑbendo consensu sugges
tionib eius. vn aug impe qꝫ
discordauerit cu dyabolo pace
no hebit cu xp̄o nemo em du
ob dnis sume ¶ Scdo cu carne
mea no licꝫ here pacē q̄r no
licet here pacē nos sone car
nez nraꝫ z cr in omnib voluptatib

ꝯſentire quia ſic ſenciebꝫ pacez
cū carne aſſumpſerunt repentino
interitu ut ſodome et gomorre
Eū ꝯcor. lucas xvjº. In medio
de homine tuo ſructꝰ agri uberes
fructus attulit qui cogitauit
contra ſua maiora ſacē recta
dicit eū mēa recta reſiſtē carni
quia xp̄us venit nō i mundū
nō ſice pacez cū carne et vitiis
carnalibꝫ ſꝫ mitte gladiū vnde
aug⁹ dicit qui in domo aliq̄ ma
ritꝰ et vxor diſſētiūt/ tūc ibi ē
pugna et labor moleſtus ſi aūt
maritꝰ vincit et vxor ducet
tūc ibi ē pax ſꝫ pⁱuerſa/ cū aūt
vxor ſubicit et maritꝰ dicat ti
bi ē pax recta et pc̄i adde q̄
qn vir et mlr̄ ambo ꝯcordant nec
maliciꝫ honeſtis vinꝫ ꝯiugiū
reſiſtit alteri tūc ē pax optima
ꝯpiſcita vxor ſecūdū dictū ibi
aug⁹ ē caro vir aūt ē mēs
inputi vita aut iſte vir et vxor
ubi diſſentiunt mors tā ib'. ad
Gall. vº Caro eni ꝯcupiſcit ad
uſus ſp̄m et ſpūs ꝯtra carnē
in iſtis vnis ē labor moleſtꝰ
qn caro dicat et rō ſubiat
tūc in domo aīe ē pax pⁱuer-
vn dicit Bn̄ꝯ duarū ancillarū
ē ancilla duarū magna ab
uſio ē qn vō caro ſubicit rōni
et rō deo tūc in domo aīe eſt
pax recta Et ſic paulꝰ carnē
ſuā ſubiecit rom. 8. Caſtigo cor
pus meū et in ſeruitutē redigo

i ad cor. ixº vn aug⁹ ubi ē
Si pcēdit inferiꝰ ſubicit ſuperiori
agnoſce ordinez que paceꝫ
tu eſto ſubiectꝰ deo tibi caro
tu maior minor tibi/ ſeruias tu
ei/ qui fecit te/ ut ſeruiat illud
tibi/ q̄ factū ē ꝑ te ſuprema
aūt pax qn nec ſpūs carni
nec ꝯ ipſo reſiſtit/ ſicut quidē
q̄ voluit ſpūs uult et caro et ſic
hec pax erit in patria/ in mat⁹
vº c. xxxiiijº. Sedebit ꝑpl's meꝰ
in pulcritudie pacis in tabnaclis
fiducie et in requie opulenta.
Ideo nec cū malis hominibꝰ
pax ē ſincera ꝯſenciendo eis in
malo cauſa timoris uel amoris
vn ad Ro. jº. Nō ſolū illi ſūt
digni morte qui male agunt ſꝫ
et qui male agentibꝫ ꝯſentiunt
plura alia de pace vide poteris
in antiqua poſtilla mea Et de
rebꝫ iudi. de capitē Et in ſuo pa
cez libro vjº. ubi ponitur pro
ta ꝑ quare nō ē pax inter
homines Et cū hoc dixiſſet
oſtendit eis manꝰ et latꝰ ꝑte
in quibꝫ ſicaūt vulnera et cicatri
ces remanſerant vn luc vlt
dicit Videte manꝰ meas et
pedes meas quia ego ipſe ſū
palpate et videte q̄ ſpūs car
nez et oſſa nō hꝫ/ vn Criſoſtomo ad
ꝯſtruendā fidē viſum inbitat
tactum ut viſus intueatur corpꝰ
oſtenſū et tactꝰ in diaphonitatis

ꝯcludat quia obiectu visus
e color ꝯsistens in corpore
obiectu v̄o tactus ipa solidi
tas corporis / ſ quia visus pos
set corpus diaphonum aspi
ce sub colore aut colorem in
corpe circumspaciente idō ad v̄itatem
solidi corporis indicatum e tactꝰ
ut simul inter v̄itatem corporis
adiuuant in visu em ho decipi
possit credens solidum q̄ eet
diaphonum tactus v̄o i corpe
falli nequid palpando em
nouit corporis v̄itatem z carn
ossi soliditatem hunc g̊o dñs
eis palpate z videte / Et vero
apli visioni qm̄ verit tactu
spiritua no ꝯprobat / ſ pre ar
dentis ꝯ / q̄ post ꝯquo ꝯprie
pie ad roborandum fidem eorum i
vitabat ad tactu / Et dicitur
ſ cycatrices in corpe ꝯ remanſ
serunt videtur q̄ no fuit pfce
glificatu quia cicatrices vident
ee vestigia corrupcionis / dn̄.
q̄ illa vestigia no erant vesti
gia corrupcionis ſ ꝯ dispen
sacione diuina reseruate pp cyca
trices etiam causis vii dicit g̊t.
x̊c. tuit no wlucra ſ cicatrices
wlucez discipulis ondit que
tue false ceut / ſ illa wlucra
recessissent / nec ꝯmpotuta
curandi ſ diuina dispensacione
z arte optimi medici sunt re

licte / sicut multis wlueribꝰ in
bello no wlt sanare amedicis
qm̄ signa wlucez remaneat
Et hoc e vna causa retento
cycatricium quia etia ꝯp̄munt
victorie dicens Cycatrices wl
neꝰ no ꝯ impotencia curandi
ꝯ suauit / ſ ut ppetuum sue
victorie ondet tropheum z ad
peccatorum ꝯfusionem / qui ꝯ rege
mortuo / z pro wlneribus nihil
sustinere volunt / z illis no glo
ſ ꝯ militem apparebunt / Scda ra
ad fidem nr̄m astruendam ut
q̄ corpus q̄ mortuum fuerat
resurrexisse demonstret etia ad
ꝯfirmandos discipulos in fide ita
ut ipi fierent ardentes q̄ ipe
ꝯ peis passus erat z resur
rexit / Tercia racio ut patri ꝯ
nobis supplicans quale genꝰ
mortis pro nobis sustinuit z ipm
efficacius adiuuaturus peccatoribus
mouerent vii dicit Bug ob ho mo
servus hec accessum ad deum
in ondit filio pectus z vbera
filius patri latus z wlnera quo
ibi poterit aliqua repulsa ubi
tot amoris concurrunt insignia
Gauisi sunt discipuli viso dno
.i. repleti gaudio in hac visioe
ut in visione pulchre rei ipe
em e speciosus forma pre filiis
hominum vii Cris multo gaudere
debebant q̄ latus eius apertu

tanquam hostium celi videbant ve-
nerabilem cum persona & similes
sunt archa. Sunt nos habemus
hostium ex latere dextro sinistro per
omnes qui intrant tempore diluvii
sunt salvati. Aliis non intrantibus
omnibus submersis. ¶ Per hoc hosti-
um arche significatur vulnus laterale
quia cum in Christo sunt due nature
divinitas superior & humanitas
inferior. Omnes ergo intrantes
per fidem & caritatem hoc hostium
vulneratum a diluvio eterne dam-
pnationis salvantur quibus intus
est gaudium. Secundo gavisi sunt
discipuli viso domino / ut in visione
tam multum dilecti sicut cum gau-
dio est videre amicum post longam
peregrinationem & cum videre
sanatum a gravi infirmitate et
maximum amorem eius sumpserunt
sic. Tertio in visione tam gloriose
& multum utili habuerunt eum videre
quem nobis valde est regratio-
sus. Unde dixit Hester: Aspexi te
aspectu / valde mirabilis es
domine & facies tua plena est
gratiarum. Hester xv°. Sed
contra hunc videtur Luce ultimo ubi
dicitur discipuli turbati sunt / vi-
so domino & existimabant se spiritum
videre. Sed quia dicit gavisi
sunt / Responsio. Luce ista fuit 2a
apparicio ab illa qua Lucas re-
citat / vel potest dici quod eadem cau-

tamen plus discipuli autem turba-
ti fuerunt & locuti & postea illis au-
ditis gavisi sunt. / Dixit ergo eis iterum
pax vobis. / Sed quare iterat salu-
tationem ut pax geminata sit eius
confirmata / aut ostendit reddantur
impetuosius fortiores. Secundo
ut ex duplici pace duplicem
caritatem insinuet / dei scilicet et
proximi / ut in prima / sicut deo
subiecti / & ex 2a ad proximum
benigni. Tertio ad designandum pa-
cem mentis / i. conscientie in presenti et
in futura patria. Igitur
Christus in missa bis dixit: pax
vobis. Et primus dicit se ad
ipsum quia pax mea sit super te
quem dat ministro episcopus. / Secundo
sic non dicit quia pax eterna
non datur ministro episcopo / sed apostolis
dico. Et dicit Dominus pacem
sepe replicat quia nihil in
cordibus hominum sicut nihil
in mobilibus appetimus magis in veritate
altius nobis ... toti enim
qui possidebimus / Sicut misit
me pater & ego mitto vos. i. ad
illud ad quod vel ad ea ad que misit
me scilicet ad mortem aut ad pre-
dicandum ad moriendum. Unde Gregorius
in omelia: Pater filium misit qui
ipsum pro redemptione humani generis
incarnari instituit que in
mundo ad passiones venire voluit
sed tamen filium quem ut se ipsum amavit

Sic xpus elegit aplos no
ad mundi gaudia sed ad pass
codilectione mittit vii ad p
dicandum misit eos Mat. ult.
Euntes in mundum vniuersum p
dicate euangelium omni creature Ite
misit eos cum pviciate pdicanda
morte sustinuerint Mt. x° Ecce
ego mitto vos sicut oues i
medio luporum estote ergo p
dentes sicut serpentes et simpli
ces sicut columbe/ cauete ab ho
minibus tradent enim vos in concilijs
et in synagogis et flagellabunt
vos/ etc. Mt. exponens Nicolaus
de gorran sup Mt. dicens Ecce
ego qui vos elegi/ vos docui
vos armaui/ et mitto vos bene
electos doctos instructos mi
lites armatos medicos pi
tos sicut oues ut lacte doc
trine alios imitatis exemplo
mansuete conuersationis attrahat
peis etiam corpora exponatis
in medio luporum .i. scribarum et
phariseorum et aliorum infidelium
qui dicuntur lupi propter implaca
tam crudelitatem et dissimulationem
Act. xx°. Ego scio quod post decessum
meum intrabunt lupi non par
centes gregi/ mirabilis venator
dominus qui pagnos sine oues
capit lupos et deuorat hec
gorran abbas exponit Greg.
in omelia. lux pdicat Sicut mi
sit me pater .i. ea caritate vos

diligo cum inter scandala persecu
torum vos mitto qua caritate
me pater diligit que in hunc mundum
ad tolerandas passiones venire
fecit Et hec glosa Remigius d.
Sicut misit me pater .i. immor
tali acinue redimere atque do
cere ad superos via dicere noua
tudo lege mores hominum reno
uas/ vocare peccatores ad penite
ntiam et omnibus remissionem peccatorum
sic mitto vos/ Hec palam fiet
vniuersis/ in omnibus terris et sponsis
omnibus nacionibus et omnibus populis in
signis et plebeiis ad superna
vita ydolatris superstitionibus sc
vanitatibus relictis fide spe et cari
tate/ celibus supplicationibus mo
neant. Hec cum dixisset eis in
sufflauit et dixit accipite spiritum
sanctum/ Anima officium pdicacionis
non potest implere sine gratia dei
insufflat et dicit Accipite spiritum
sanctum etc. Aug. iiii° de trinitate
dicit flatus iste corporeus substantia
spiritus sancti non fuit sed demonstracio
per congrua significacionem non tantum
a patre sed etiam a filio procedere spiritum
sanctum quia est ymago grecos Gº. Hoc
fuit signum dimittendi et ipse dicit
quia corpora bene sua spiritum suum
dare potuit superiori non sup
plicando sicut apli qui potestate
et dei inuocacione hoc obtinuerunt
Et noui sit Accipite certa

vij Aug. in li. de ciuitate dyaboli
creatura non accipit dona dei quia
deus dat ita quod dans det accipi-
entis dona. Et campsi [?] quidem ca-
rnis et vim quod creatura non nisi
dona dei quia deus ea non dat
ymmo potius deus non dat. Et quia
creatura spiritualia [?] respicit a qua
creatura recipit. De hoc
notatur. Participatio[n]em xxiiij.
q. iiij^a. S. e. rabia [?] dicit. Accipite
[illegible] dicit quatenus e dominus offerat
vobis donum spiritus sancti si compete-
nter grate acceptatis. Et ideo quo-
niam dedit eis spiritum sanctum quia
impendit [?] iterum dedit. Vnde
Greg. in omelia. Dum in terris [?]
sunt bis spiritum sanctum dedit semel
in terra ut hic. Semel de celo ut
impenderetur ad omnibus quia duo
sunt precepta caritatis dilectio
dei et dilectio proximi. In terra da-
tur spiritus sanctus ut diligatur proximus.
De celo datur ut diligatur deus. Sicut
ergo una caritas et duo precep-
ta. Ita unus est spiritus et duo data
spiritus datur. Apostolis [?] dominum [?] in terra.
Postmodum de celo quia in proximi amore
discitur qualiter pervenire debe-
at ad amorem dei. Unde Johannes
iiij^o. Qui enim non diligit
fratrem suum quem non videt. Deum
quem non videt quomodo diliget. Non
potest. Quorum remiseritis peccata re-
mittuntur eis. i. quorum remittenda

ut retinenda iudicaverit. Iudices
vice divina iudicis gerentes.
Sed deus solus deus dimittit pecca-
ta. Ysa. xliij^o. Ego sum qui deleo
iniquitates tuas. Item Mat. ix^o. ut
autem sciatis quod filius hominis habet
potestatem in terra dimittendi peccata
ait paralitico surge. Item ad hoc
quod dicit quorum retinueritis re-
tenta sunt. Videtur quod sacerdotes
possunt claudere aditum celi. Fin[a]l[iter] [?] nobis
gorii super Johannem. Hic impera[nt] duo
considerantur. Culpa et reatus pene.
Culpa efficaciter remittitur solius
dei est. Quia solus deus est diri-
gens. Que delet culpam intrinsece
e[t] de homine disponit. Sacerdotes
est autem alia remissio quantum
ad penam et super hac sacerdotes habent
potestatem et culpa adiuvant remissio-
nem. Hic sunt potestas de homine e[t]
excellentie et universalis potestas
non sacerdotes e[t] ministerialis et parti-
cularis. Et hee potestates ita sunt
ordinate. Sed quod sacerdos non habet efficaciam
in remittendo penam nisi preparatus
sit per penitentiam. Et confert aliquis nisi
deus remittat culpam. Item ad
aliud dicitur quod doctor videtur
quod solus [?] non sit in manu et potestate
sacerdotis. Dicendum quod potestas consta-
ntia [?] clave non eternaliter tunc
cum curat clavis qui sacerdos post
illum quem deus non vivificat vel
qui minus ligat. Quia sit ligando

Ecio dicat symo ordinate
sctm e ut ad remissiõ 2 rete
tom pctor pcedat largio
spus sci ut nuq ardeant ali-
pcta remitti a' retinei abhoc
vncto nisi xput vtruq3 aut
alter spus scus effiat cum
no e vinctus homo q3 remit
tit ul detinet vniüa pctor
plus E cui despiciue voint nug
gta phonice / hom cordar
quata gtone 2 attone mu
nca nfallibi' gsistit fallu
sepe qua plumi sbi remitti
pcta gaudebt / cu absoluto
2 manum impoiciõe3 accipiut
absque / qui sacerdos potuit qo
Rep spus scus no indulsit / quia
videt absconditum in corde tis
si destam que qui peat in
tu penitus no aspexit aut
forte de spus sci litterra / de
bito plus psumpsit Et hinc
qor [illegible] in anuc. d. Cu
eni vera e absolutio psidet
eu etiu seqmt arbitrium iudic
q by q y quadam mortui susci
tatos sgificat que prius due
vuuficauit 2 bocauit dicens
veni lazare foris 2 p' qi q
vnes fuerat egressio ad man
datu dnm a discipulis e solu
tg Q3 eni discipli lazaru mor
tuu soluerunt fetores magis
ouderit qua [illegible] vii. ps q
no dem illos ppastoralem.

auctem solue quos auctore
mm gnoscit p suscitatos et
gra vuificae que vuuficatos
gnoscit in gfessione. pcta etia
mfectius potioribus gtaoue hec
ille Et nota q aliqu di' dd
dimitte pcta alij sacerdos alij
gtra Wilhelmu deniote laudi'
instia' li recitat do Richard
dici de media villa q deus
remittit pcta ut ages pu le
[illegible] lxviij. Ego sum q' deleo
iniquitates tuas Q3 acdoe ut mi
sta dcpe. d. j. libri di Lon
tra ut agens formale forte
dictum adeo Q3 d. a. videt
q p ordine ler sacerdos malo
no possit pcta dimitte / q
primo xo dixit accipite spm
scm quorum re go no leue spm
scm ut mali sacerdotes in petis
iacentes no pt remitte pcta
Videt malus degaria si Joh
dup' gtim'. solue' ul pcta
remitte sz officia 2 nuto / p3 2
officia / tm ad hoc sol q nuto
soluat oppter spm hoc spm
scm 2 caritate Q3 ad hoc ut
soluat poofficio no ioppet
q go xpus prius dedit spm
scm hoc e ut digne coequa
ul ad designand q sine gra
spus sancti no dat remissio
pctor / sz no ex dcutate q
illa gra sit in sacerdote sz ignoran
cum quadiu sacerdos tollat

abcentia possumus ab eo audire
diuina et accipe etiam sacramenta
non enim propter sacerdotes contumaces pol
luitur diuina potestas sacramenta
que tractat contagio .. purgata
ita consistit. qualescumque enim sacer
dotes fuerint que sancta sunt coinquinari
non possunt. Unde gregorius ab eorum sacramentis
non iniusta quia omnia in fide
purgantur. de quo [illegible]
viii et xv^a q. vel ty. vel. vel etiam
dicitur mali bona administrando
sibi tantum ledunt. Et etiam sacramentum
detrimentum prestat accensa aliis
ut in tenebris lumine instruit. Con
cor. Augustinus Et si vita sacerdotum fuit
valde detestabilis tamen tamen nullo
lederis in hiis que sibi sunt ad
commissa. non enim tantum sacerdos sed nec
angelus nec archangelus operari
aliquid potest in hiis que data
sunt a deo sed pater et filius et spiritus sanctus
omnia dispensat. sacerdos autem
suam linguam et manum tribuit
non enim iustum esset propter alterius
malitiam etiam symbola. nec pe
lutis ledi eos qui ad fidem
venerunt et sacramenta perceperunt quod
precepto et cetera

Thomas autem unus

ex duodecim qui dicitur didimus
non erat cum eis quando venit ihesus
hec ex hiis verbis etiam legitur
de sancto thoma apostolo qui dicitur

didimus .i. dubius nunc fuisse vel du
bitans ex quo non. Duplex est
dubitatio. prima infidelitatis que
est in hereticis. vnde hereticus capitulo i^o
dicitur. dubius in fide infidelis
est quia fides est credendo quedam
animi de rebus absentibus super opinionem
et infra scientiam. Ideo dicit consuetu
do non solum paganus qui dictus
fidei sed etiam penitenciam dubitan
tes de fide tamquam hereticos con
demnat. Inde qui perquirit super
opinionem et infra scientiam credere
quod credere plus est estimare et minus
quam scire. quantum ad cumulum fe
licitatis et perfectionem virtutis.
Secunda est dubitatio pietatis vel
admirationis que fuit in Johanne
baptista cum aliter per discipulos suos
ad ihesum tu es qui venturus
es et cetera. Ex amore enim vehementi
et compassione quam habebat in pro
fectu suorum discipulorum querebat
verum dicens esset passurus et ad
inferos descensurus. Quamuis de
hoc dubius esset ut multi videns
filium mortuum quia compassione
est ne mortuus filius mei. Tertia est
dubitatio credulitatis sive dispensa
tionis que fuit in beato thoma
vnde Gregorius dicit Egit namque miro
modo diuina clementia ut discipulus
dubitans dum in magistro suo
vulnera palparet carnis in nobis
sanaret vulnera infidelitatis. de

unde p3 ex textu q thomas no
erat cu discipulis alijs qn ihus
venit in die pasche et dixit eis
pax vobis. Tardius enim re
dijt quam alij discipuli qui inde
erant dispersi et amisit cosola
tionem diuine visionis pacis et spe
cialis datoris pstatum. Et ex hoc
instruimur a bona societate separa
nos debere. Ad heb. x°. Non dese
rentes collactionem vestram. Sed euenit
aliquis thoma tunc causa fuisse
absentem. Fidelis Gregorius. Non fuit
casu ut esset absens sed diuina
dispensatione ut postea veniens au
diret audiens dubitaret dubi
tans palparet palpando crederet.
Et ideo nobis plus profuit infi
delitas thome ad fidem quam fides
discipulorum cito credencium. Et ali
bi dicit idem Gregorius. Minus nichi
maria magdalena contulit que cito
q diu credidit quam thomas cito du
bitauit. Ex hoc nota magna
signa pietatis dei. Primo aliquando
permittit aliquas tribulaciones
superuenire electis ut inde ali-
quod bonum eueniat. Secundo quod
propter hoc apostolos prophetas et multos
sanctos permisit affligi et occidi. ¶
Hec Osee vi° ca°. Iccirco propter dolaui
in prophetis et occidi eos in verbo
oris mei et iudicia tua quasi lux
egredientur. Glosa dolaui id est pla
naui illis corripiendo malos per
prophetas et doctores volens eos ma-

cula et tortuositate a vobis re
mouere et loquitur ibi iudeis quo
niam erant prophete. Secundo mira
bilius quia permittit aliquando aliquos
peccatum vel aliquos labi grauia
peccata propter plurimorum instructionem quoniam
enim aliquos sanctos et iustos videmus
grauiter peccasse ut dauid in adul
terio et homicidio petrus ex hoc fiunt
humiliores ut qui se existimat
stare caueat ne cadat. Sic per
misit deus ihus thomam du
bitare de sua resurrectione prop
ter salutem futurorum predicatorum
in fide et sua. Dixerunt ergo ei
alij discipuli vidimus dominum. ¶
Sermo li xviij° ca° xi° cu dicitur
ca quod thomas rediens ad sanctum
cenobium a fratribus audiuit
vidimus dominum. Bona denunciat
fratribus congregatis quia fuit in appli
cabile dicitur quia tam bonum est quod
locutus dicitur fratres in vnum quam
bonum ut dicunt vidimus dominum.
Et quamuis sigillatim ad se possit
hominibus bonitas pferri tamen que
cum multis habetur. Et ad cofi
illarum que sigillatim videntur
in congregacione conferuntur et in ipsa
celebrabuntur deprimitur resur
rectione nouitate et in ipsa fiunt
palpationes et gaudia consola
bellorum et peticiua accessio et
dacio spiritus sancti in remissionem
peccatorum atque culparum. Et adulte

q hoc factum fuit ex diuina ordina
cione ad maiorem instructionem ut quod
unus adeo accepit aliis communicet
1 petri iiii. Unusquisque sicut
accepit graciam in alterutrum illam ad
ministrantes sicut boni dispensato
res multiformis gracie dei ut in
omnibus honorificetur. Greg. in omelia
xxi. Carne autem adhuc adue
scitum dico vobis. Amittam
vobis. Sed thomas audiens ali
os vidisse dominum pre dolore in a
socius sibi quod in talis visione quod
ipse non fuerat cum ceteris contri
se denegat resurgentem non asseri
cat visum palpat et tactum ibi.
Ille autem dixit eis Nisi videro in
manibus eius fixuram clauorum et mittam
digitum meum in locum clauorum
et mittam manum meam in latus eius
non credam. Et in hoc considerandum
duo Primo thome ad credendum
qui noluit credere nisi sensibili
experimento et non tantum vnius sensus
sed duorum scilicet visus et tactus ut
patet nihil ut incredibile desidero
[illegible] videndi et tactus vulnera
tum manus videre potuit sed tamen
homines resuscitatos. Cum g. cor.
Dyno ubi [illegible] nunc perspecto
huius homines qui nisi experimento
credere non disposuit suis duo.
disciplinis [illegible] certa centum
homo [illegible] in [illegible] iudicat ut
xpo prius se receptaculo se sancta

git nisi experiatur prius in fide
agimus in fide [illegible] sunt prima
in fide prius initia sunt multo
excludunt sublimium quamuis Et
nichilominus ubi aliquis experientie
querit ad fidem primum non ab
uiat fides sed omnino ad [illegible]
recusat. Sed hoc factum nouimus
ut ad quod est vere primum fidem
affirmantes docemur et hoc facto
applaudit thome omnes qui facili
credunt mala de proximis et ipsis
spiritualem mortem faciliter credunt
sed bona de ipsius vita vix
credere [illegible] ut ipsius spiritualis
resurrectionem que fit per gratiam
Et post octo dies scilicet a die resurrectionis
qua quamuis post resurrectionem suam
pluries apparuisset discipulis
tamen [illegible] ipse [illegible]
ex quo non surrexit ad eum
modo [illegible] sicut nec nos.
ad talem surgemus sed in mutabimur
vnde Job xiiii. Cunctis diebus
quibus nunc milito expecto do
ueniat immutacio mea. Iterum
erant discipuli eius intus et thomas
cum eis. Thomas enim solus hac
apparitione indigebat non tamen
sibi ei soli apparuit sed in congrega
cione existenti quia bona congrega
cionis deo placent mala singularitas
ei displicet. Unde Blasius in quadam
epistola ad quandam virginem Sophiam
malum quod nemo videt nemo.

Ioh. et fides ad
inuicem conueniunt
fides et experientia
in iuncta multorum

arguet ubi aut non timet
reprehensor sicut accedit temp
tator et licentius iniquitas
perpetrant in conventu vero si
bona agis nemo prohibet
si aut mala facere vis non
licet ymo reprehendo. Ergo de
fatuis virginibus esse congregatos tibi
e contra si de prudentibus debes
congregatione gaudebis quia ad
iuvat te et non corripiet. Venit
Jhesus ianuis clausis etc. Aug.
inclose eum ambulat pon
derositatem habens corpus sed ma
go non mirer si hunc glorificati
corpus clausis ianuis intrat
ad discipulos. Et stetit in me
dio eorum. Et in hoc ostendit nobis
medium fortitudinis quod cavet
et abse removet duo extrema
viciosa presumptionem et pusillanimi
tatem. presumpcio enim erat in petro
dicente Mt. xxvi° Et si omnes
scandalizati fuerint ego numquam
scandalizabor. Luc. xxii° tecum
paratus sum et in carcerem et in mor
tem ire. pusillanimitas erat
in discipulis qui sunt propter metum
Judeorum erant congregati quos
Christus sue passione ad medium
fortitudinis voluit revocare
ad mediam instructionem ut non sint
nimis presumptuosi ut petrus
nec nimis pavidi ut alii
discipuli. Et dixit eis pax
vobis. primo annunciabit eis

pacem reconciliacionis fratribus deo et
inter se et homines propterea dicitur
Col. i° reconciliavit summum deo per
mortem filii eius. Secundo qui resur
rexit a mortuis in prosperitatem annunciat
eis pacem cui ad quam eciam
sepe ante passionem eos hortatus
fuit. Mar. ix° pacem inter vos
habete. Tercio confirme nunciat eis
futuram pacem eternitatis et immor
talitatis quam habebunt in celesti
ierusalem. Unde psalmus cum posuit fines
tuos pacem. Deinde dicit Tho
me pone etc. confirmata et revocata
ab errore thome dubitantis et
hoc audiunt quod deus electis suis
cadentibus cito subvenit quia
prius reprobi et electi simul ceciderunt
sed reprobis prostratis deus electis
suis supponit manum suam
unde psalmus cum ceciderit iustus
non collidetur quia deus suppo
nit manum suam. Affer digitum
tuum huc. Primo vide per sui
clemenciam salvator etc. quod
discipulo et suis et perfectionem
perficeat ...
dubius secundum tamen videretur
quod in corporibus glorificatis nullus
potest esse defectus sed cicatrices
sunt quidam defectus ergo non vi
detur fuisse in corpore Christi. Aug.
in libro de symbolo Christus
in corpore glorificato potuit
omnes maculas cum sibi cicatrices

abstergere sed voluntarie seruauit
primo ut ostenderet eas Thome
et ut tangere videret et crederet
Secundo ad exprobrandum peccatoribus
et infidelibus in iudicio quia tunc
dicere poterit Ecce quem crucifixistis
propter vos cicatrices sive propter vos
latus meum apertum fuit nec cre-
dere voluistis Gyon li° xiij°
ca° xv° dicit non est probabile ipse
sanctam animam nullo corpore priuari
posse sed diuina prouidencia taliter
sunt seruata ut discipulis possit
ostendi et in confusionem impiorum atque
malorum cum omni corporis gloria
usque ad futurum iudicium reseruan-
tur. Nunc in corporibus martirum re-
manent vestigia vulnerum Augustinus
li° xxij° de ciuitate dei quod
pro non ad turpitudinem sed ad in-
signe decorem sed tamen aliqua
amputata fuerant membra eis
non carebit sed ubi membra secta
erant subtiliter et sine deformitate
apparebunt. Et vide manus me-
as que pependerunt in cruce
in quibus te redemi et in quibus
descripsi te. Christus enim nos scriptos
in manibus sive die et nocte
portat ut sicut in uicesima[?] he-
bat hec scriptura non est facta
cum calamo sed clauis acutissimis
attramento sanguineo scriptores
iudei et gentiles pergamenum
cutis et caro benedicta fecit

enim Christus ut homo nobilis
qui carnes et manum aui[?] euola-
ut carnem reuocet ostendens quali-
ter velit recipere ad penitenciam
peccatores. Licet enim homo pecca-
tum in paradyso perpetrauit tamen
dominus non statim venit ad puniendum
ipsum sed post meridiem expectat
ad declinandum quod non est velox ad
puniendum sed ad miserendum. Unde
Bernardus: Domine omnia sunt tibi
possibilia excepto eo quod non
potes esse in minore precium quam
ad te reuertitur. Sicut fecit Thome
conmittendo ei in manu infideli-
tas ostendens sibi locum vulnerum
vii iter[?] vii Bernardus super cantica
Nichil ita efficax ad curandum
vulnera conscientie ad purgandum
acie mentis quam vulnerum Christi
sedula inspectio et meditatio.
Et affer manum tuam et mitte
in latus meum. Crisostomus: lancea
perforatum et agnosce me ipsum
esse qui pependi in morte. Signifi-
cat signum magnitudinis vulneris
in quo non solum digiti sed manus
poterunt intra. Unde nunc corpus
glorificatum est palpabile. Unde
Allexander de hallis super quarto
sententiarum quod non est palpabile nam
a manibus non glorificatis nec vi-
sibile ab oculis non glorificatis sed palpabile est a manibus glorificatis
concedendum est igitur quod corpus Christi
palpatum fuit a manibus discipulorum.

p9 nom̄ ꝫ īmaculoſe Sꝫ dicis
palpabile incorruptibile ſūt
q̄ra go palpabile no͂ e in
corruptibile Videt͛ iꝰ No
ſūt q̄ra ſimpl͛ ꝫ 2ᵐ iohm
bꝫ nālem im̄o ēēn neggarē
ēēa corpa que inbenit pal
pabilia ponit ee corrupt͛ᵇⁱˡⁱᵃ
qm̄ no ꝯſvenit palpa͛ē
nisi corrupabilia io vꝫ go
ista quia corpus x̄ꝑi gl͛ificatū
ſūt palpabile manib͛ diſci
pulorꝫ go corrup͛ᵇˡᵉ ſicut no
ſequit͛ hec ē nigra go no pe
pit ꝫ bne ſequit͛ go no pe
perit uābit͛ Et hoc ia dicm
no ſpectat ad lectorē Secū
dum hic notat duo q dīs
a nobis exigit Primū ē fi
dei fidem ē opacō fidei
denotat͛ cū dicat͛ ſupra Infer
digittū tuū huc Opacō
eni cū hic ſubiugit͛ ꝛ affer
manū tuā dicat͛ eni digito
q̄ decenſ īnct͛ pro ordma
tiſſia͛ ꝑem q̄nitaꝫ ꝛ ſꝫ ꝑ
put fidei ē collacō artlꝰᵐ
quos fides x̄ana vēē crdit
ꝯſiſtet͛ hic ē digittꝫ quo
Iohānes baptiſta ſalvatorē
oſtdit dicens Ecce agnus
dei ecce qui tollit pcta mūdi
ꝯſiſtendo in x̄po phac dual
uas huanaꝫ ꝛ diuīaꝫ ħm
ſed duas ab vno q̄ redempta.

p̄uorte ſua exigit cū ait
Infer digittū tuū huc. i. ſi
vis ſaluari crede articulos
de mea huanitate q̄ang dui
ſūt opa diuīa ēēa hoīes
diligent͛ adeo exhybita ſꝫ
opus cracōis redemptōis
ēēēc ꝯſuac͛ ꝛ gl͛ificacōis
vꝫ᷑ xlvjᵉ cū pūt͛ Ego fēa
ꝛ ego feci ego portabo ꝛ ſal
uabo dās. Ego feci hoīem
creando ego feci pena ꝑ
hoīe redimēdo Ego por
tabo ꝑſeuātēs grā ipm
ad iuuandū Ego ſaluabo ad
etiā glāꝫ ipm ꝑducendo
Et noli ee incredul͛ ꝫ fidel
hoc no tm̄ ad ħo thomam
ꝫ ad nos omīs ꝑtinet ut
in omīb͛ ꝑſpa͛ ꝛ ad uſib
ꝛōm̄ inꝰ ad ſaluatōrē no
ad ꝑpria nec ad ſupſticōſ
hoīes ad inbeſtigandū futa
ꝛ recupandū amiſſa ut de
ꝑditꝫ ſimiliter vn̄ Aug̃ de
ciuitate dei ꝛ hēt͛ ūba vꝫ
vijᵈ q̄ u͛ᵃ dicis ſine ſalua
tore ſalute vlt habere ꝛ ſine
vā ſca eſtiat ſe prudentē
fieri poſſe no ſanꝰ ꝫ eger
no prudens ꝫ ſtultꝫ iꝫ eſtu
diue no aſſidua lababit
vn̄ lenitia xx dē. Aīa que
declinauit ad magos et

incredulos mittit ficta illa i medio
ppli mei adhuc qz qr no e ver
credulus credere qr mlt- pi
cuitates possit viri ita ligare
qr ipas sequit quocq volunt
sic pcta ligant z mala fides
vinos dyabolo cui patue est
sine subsidio ad quo ut pato
e ad mortale pctm pagendum
Sz qre talia frequent eveniunt
Videt Aug hoc fit dei pmis-
sione ut talia audientes z vide-
tes pbent inquales sint fide
Deutr xiij° inpn° Si sur-
rexit in medio tui ppha aut
dicens se sompnia vidisse z p-
dixit signu aut portentu et
evenit qd locutus e z dixerit
tibi eamus z sequamur deos alie-
nos quos ignoras z serviamus
eis no audies vba pphe illius
aut sompniatoris qz temptat
vos deus vr ut palam fiat
utru diligat eu an no in to-
to corde vro z in tota aia vra
ut dicit Aug vanitas artiu
magicaru de traditione angeloru
maloru vires invaluit retho-
mas. ij° ij° q. lxxxxv° viij
p similiter volumus debemus esse
credul z fideles qz decet fides
e fundamentu oim bonoru spi-
ritualiu cui ille videt z rumar
querere qui sine fide vult spuale
edificiu edificare Et ideo p b
mex evellit oms virtutes

crescunt dicente Aug sup Johm
Sicut in radice arbor nulla
apparet pulcritudo tn qcquid
pulcritudis e in arbore de radice
pcedit Sic de fidei humilitate
omne meritu z omnis btitudo p-
cedit quas libent z volutare
aplectenda e fides & eciam opa
caritatis adimplenda quia
egrisio in credulitas e multu
periculosi vij Sermo d° ö B
incredulitas est sup modu
horrenda ante a pcta qz om
incredulus e etia e rebellis
vij Moyses num xx ca aq
contradictionis appellat pplm su
datum in credul l rebelles
dicens Audite rebelles z incre-
duli zc Sz qr mus in spie ulior
puniuntur rebelles tn in ci-
vitate rebellis ab incredul ce-
capiunt ita ut puis in fide
moriret aut in totu deficiat
qui rebellat Rebellare aut
deo e contra se ipm deum co-
citare furore z iusta punicez
puniar Rebellat potius qz no
pctm credit qui direccionibus
iustis illos contra d z sto resisti
nt sic morte nileus z aliu
zcir pmissionis sibi denegata
tus e intravit eo qz sit d
pbat incredul vij dns ad
moysen et aaron d pgat
aaron ad pplos suos no eni
intrabit ntras qua dedi

filiis israel eo quod increduli fuerunt
[ói] contra ad aquas contradictionis. Et
moyses in populo incredulitatis in-
venit quod non crediderit exemplo
exploratoribus qui fructus attulerunt
terre promissionis et insuper omnibus
actionibus caret incredulus quia cum
incredulus omne infideliter agit Ro.
xiiii°. Et abakuk dicit qui incre-
dulus est non erit in eo recta ani-
ma eius. In hac thome et aliorum vo-
luit salvator aperire ut incredu-
litate depulsa sit fides. Vnde
thomas dixit ei dominus meus
et deus meus. Primo in hiis verbis
confitetur thomas christi humanitatem cum dicit
dominus meus sicut eum vocaverunt
ante passionem Ioh. xiii°. Vos
vocatis me magister et domine et bene
dicitis. Secundo confitetur divinitatem
cum dicit deus meus quia non legitur
dictum quod ipse ante hoc vocasset
vel dicit ego dominus meus qui
me in humanitate tua redemi-
sti deus meus qui me in tua
deitate creasti. Sed utrum thomas
tetigerit latus christi dicit Haymo quod
hoc scriptura non explicat sed pie
credendum est ipsum tum inspexisse
et attrectasse ubi dominus [illegible]
ad fidem firmius substituit. Nos
ergo exemplo thome confiteamur
dominum deum credendo et obediendo
hec enim sunt duo signa vere confes-
sionis sicut inventa. Sed credulitas
non vocalis apparens dilectio

tum non beatificat. vii. luc vi°. Quid
vocatis me domine et non facitis que
dico. Et hoc est contra omnes pecan-
tes mortaliter. Dicit ei Jhesus quia
vidisti me thoma credidisti. Et
Sed dubitatur quomodo fides est spe-
randarum rerum non apparentium
ad Heb. xi° cum hic dicitur quia vidi-
sti me credidisti fides enim est credere
que non vides. Respondetur quod thomas
aliud vidit aliud credidit vi-
dit hominem et cicatrices humanitatis
et credidit divinitatem resurgentis.
Et dicit Glo. super textum dicit
quia vidisti me non quia tetigisti
visus enim est quasi generalis
sensus qui de aliis quatuor dici
solet ut vult dicere hic sub visu
comprehenditur tactus et forte non fuit
ausus tangere sed aspiciendo tum
et circa tangendo vidit. Beati qui
non viderunt et crediderunt. Et
hoc ad nos pertinet et circa ad
peccatores suos in fide vel mortuos.
In Haymo. Idest dominus beatificat
omnes credentes futuros qui
argumenta non habuerunt ut
non ad [illegible] quod remotis
temporibus fortitudo fidei amplius
inclaruit. Sed contra textum evangelii
luc x°. ubi dicitur beati oculi qui
vident que vos videtis. Ergo
magis beati qui viderunt quam qui
non viderunt. Respondetur quod duplex
est beatitudo una est rei possessionis
in munere alia spei quanto.

alicui plus accedit tanto e beor
r quo ad hoc bti dicunt oculi q
corpalit viderunt hoc eni est
minimum gre spalis Secda beatitudo
spey que qsistit in mito respectu
hanc tanto quis e beator quto
plus pt merere plus aut ille
merere qui credit res difficiles
r ea no videt quam ille q videt
r credit Tercio qr tres sunt fructus
seu utilitates fidei Primo fides
purgat apto Act xv° fide
purificans corda eoz Quarto cum
pctis quis dignus fuit pt certe
pnia posse salvari r punitet
credendo ad xpm salvatorem de lo
piscium fugiendo cocodrillum
in mari qui pessimum odorem
emittens alios infiat animam
cum adeunt qui odore suo sua
ni eos reficit r aptitudine resp
nat cocodrilli Sic pt dyabolus
in mari huius mundi heresi vel sor
tilegiis vel malis cogitationibus
nos inficit credimus ad xpm
Scdo quia hus ire fides mundus
vincit pma Joh ult hec e
victoria que vincit mundum fides
vra Item vincit carnem ad ephes
vi° In omnibus sumentes scutum fi
dei in quo possitis omnia tela
ignea nequissimi extinguere sic
vincit dyabolum pma pet ult
adversarius vr dyabolus sicut leo
rugiens circuit querens quem de
voret cui resistite fortes in fide

Tercio fides facit vivere perpetue
Joh xi° Qui credit in me et
si mortuus fuit vivet complete
hic vita gre r in futuro vita
glie quam nos prestare dignetur
qui vivis Amen etc ccc

Ego sum pastor
bonus Joh x° Auctor na
ture cunctis rebus indidit natura
inclinacionem ad sua perfectionem de
quo nullum fugiunt omne nocivum
r omnem imperfectionem sed de quo ordo
regiminis pt res provisione ad per
fectiones r prohibere imperfectiones
hinc e qr ipse creator utilit
instituit regimen placacionis in
rebus vii phus xii° methaphisice
entia nolunt male disponi no
cum e bona pluralitas principum
unus princeps in regimine universi
Et pcut invariabiliter post eum or
do principatus r regiminis in aliis
rebus sic iniunxit humanis propter diversi
tates affectuum minorum r maiorum
vincendi postque e gradus placacionis in se
ad conservandum r puniendas bonos
r coarcendos malos vii cetera eciam
omnes divinos homines ita collectos
genuit sed variato minorum ordine
alios aliis dispensacione occulta sup
posuit ut qr non omnis homo
equaliter pcepit vite gradum alter
ab altero regatur Et de quo tale
regimen ad perfectum subditorum ordinatum

fuit in regibus non in multis bo-
bonis pastoribus assimilari debuit
sed quia pertinentes vanitate sub-
ditorum quidam presidentes tam in
verba querunt in tales in f-
sub nomine mercenarii designatur
propterea ergo ponens sponsa bonorum
bonorum pastorum ad imitandum
Dicit ego sum pastor bonus
Jo. x. ubi supra. Ecce enim
is qui non contradicit dono
sed ceteris bonus est dicit Ego sum
pastor bonus atque eius bone
formam qua nos imitemur sub-
iungit etc. Nemo enim bonus in
se et in se plus deus alii vero
per participationem inter plus vel
minus deo appropinquat tanto
meliores vel minus boni censentur
Circa quod notandum quod fuit bonus pas-
tor per plura. Primo quod solli-
citus in custodiendo gregem suum
et non vane voluit pastoribus vi-
gilantibus Luc. ii. et pastores
erant in regione eadem vigilan-
tes et custodientes vigilias noc-
tis super gregem suum. Secundo quia
benivolus in supportando ut in
parabola de ipso dicitur Luc. xv.
ovem perditam et inventam impo-
suit humeris suis gaudens
ubi supra ibi in evangelio quod humeris
suis imposuit quod humanam na-
turam suscepit ipse peccata nostra por-
tavit. Tertio quia modeste et

discrete in corrigendo. Ezech. xx-
xiiii. Ecce ego iudico inter
pecus pinguis et macilentum
unde cum argui non poterat de
negligenciis malorum pastorum
de quibus dicitur Ezech. v. et in prin-
cipio pastoribus israel qui pascebant
se ipsos lac comedebant lanis
operiebantur quod crassum erat oc-
cidebant quod infirmum fuit non
consolidastis quod egrotum non sa-
nastis quod confractum non alle-
gastis quod abiectum non reduxist-
is quod perierat non quesivistis sed cum
austeritate imperabatis eis et cum
potentia et dispersse sunt oves
mee eo quod non esset pastor et
facte sunt in devorationem omnium
bestiarum agri. Sed xpc. quod perierat
predestinatum morte redemit et adoman-
le per gratiam et primam quod abiectum
erat et contemptibile et avertens erra-
bat reduxit per corporalem
presentiam et ad plures corporaliter
et spiritualiter et ad finem regni pro-
pter descendit quod confractum erat i.
corruptum fraudulo et malo quo-
allegavit sua doctrina. Quod
infirmum erat per resistentiam
temptationi suo livore solidavit.
quod vero languores nostros ipse abs-
tulit et infirmitates nostras ipse
portavit ut dicitur ibidem quod erat
suum commissum custodit. Propterea

ſancti miſſionē / Ite nō. xpūs
dicendo ꝑ bonū paſtorē om͛t.
ſe hēre paſtoꝛ officiū qḋ eſt
paſcē oues dicit enī paſtor
a paſcendo paīt enī uos ꝛ
paſtit multi'. de quo d' / Euā
l°. viii° ca°. xxxviii° / Loceſſit
paſtor ꝑ bonus nō dn̄i homo
factus / primis / parentib; in deli
ciaꝝ loco paſtū vite i ligno
vno. Auctis nō dedit licenciā
comedēdi ſꝫ diſuaſit paſtum
illius arboꝛ nequā boni
ſubiectꝰ ꝛ obediente ꝯmedat.
Cum vō rep̄bi ſunt auidius
delectant' / vetito bonus paſ
tor paīt celeſti mana. xl.
anis ꝑplm̄ in deſerto / Ite pat.
ſup. naꝝ xl. dieꝝ cibo in
viſibili nullo corrupti'. cibo
refectis corpib; moyſen relaꝫ
vnū lege dn̄i acceptum ꝛ alim̄
ꝑgrinū ad montē dei oreb.
ꝑpaīt danielē ſpm ſuū mit
tēs ad ipm / Abakuk itā
leonū detēt'. Iudeos ꝛo ītū
calldeoꝝ / Et paſtit nalib; ali
monūs cūcta reptilia vola
tilia beſtias deſti ꝛ pecorū
campi homines ꝛ mulieres ꝛ om
nīqꝫ e ſpūs vite fideles ꝛ in
fideles / Et paſtit peccatorē ali
mētos eos quī ſibi fide ꝛ dilōe
copulauī ꝛ ſup mālei ce et ten
dit ꝛ tendidit paſtū ꝑ probos

ſibi ꝯficiauit in paſtū ſꝫ ſui
corpis qḋ ſumūt ſuis fidelib;
delinqꝫ. Et paſtū ubi ſui
ſtatuit hys tm̄ qꝛ homiēꝫ
intro iret ꝛ intr' cēauit ꝑ
ceſſit hūc paſtorēꝫ ibenignitate
Joſeph qui fr̄ib; timentib;
ſuoꝝ ſcelꝝ vltionē p'pat
naꝫ mortē dixit / Nolite ti
mē ego paſtā vos ꝛ puulos
vros. Et ꝑ ſigio ad x'.
illa benignitas ferebat' qui
cāa omib; nūe nob' idulgꝫ
ꝛ p' īpāe p̄uitētib; anonā
vitepſtꝫ homines miſtīc nō
deſiuit ꝛ miſtri. vū petrꝰ p'
omia geſta c. dixit / quaſi
eſtis nūc ad paſtorēꝫ ꝛ epm
aiaꝝ vrāꝝ / pima petr' ij°.
veīr paſtor bonꝰ qui niſi
faſtidito paſcē nō deſiſtit
Et epūs ſup intēdēs negocie
iucie ut ꝯſnatō mūdi miſtiō
paſtat ſuos electos i ſublimiſ
ſimis locis / Et huc dicat
paſtorē petrꝰ ꝛ epm aiaꝝ
nō corpoꝝ nam epus om̄
potēs corpa om̄i viuētiū
paſtat beſtiaꝝ ꝛ hamꝫ alia
ad bitudiēꝫ alia ad ſebenā
tiꝫ in hac uita mortali de
aiab; ſupintēdit. i. puit'
intendit ut alat eas igit
paſtit in celeſti doctrina ꝑſi
nat apcie / qꝛ ad ymaginē

ꝯſimilitudinē dei ſiue e homo
in aīa nō incorpe. Bonus
paſtor aīam ſuā ponit pro ouib-
ſuis. hic oſtendit ſe eē boni
paſtorē ꝓpter excellētiā ſeu cari-
tatis hēc ad nos qr maiorē
caritatē nemo hʒ ut aīam
ſuā ponat quis pro amicis ſuis
Joh xv°. Hoc et ꝑ formali-
talis rō in ꝑſona. Ille e
bonus paſtor qui intm di-
ligit oues ut pro ear redēp-
tōne ſauciis luporum mortis ſe
exponit ſicut et ego feci ī. et
Nota q bonꝰ paſtor dʒ ſeq̄
moyſen platū ꝓpli iſrahelitici
qui orauit pro pctō ꝓpli iſrlit̄
dixit Aut dimitte eis hanc
noxā aut dele me de libro
tuo. Vn̄ B'n' mag̃ epla-
nata dʒ eē dilecō paſtoris
ad gregem ut etiā ꝑtus erat
eēt intrare purgatoriū pro eius
ſalute ut poſſet dicere cū ꝓpha
Si ambulauero in medio umbe
mortis nō timebo mala qm̄
tu mecū es quia aīa xpi
deſcendit ad inferna ut captiuos
redimeret Item dʒ ſequi ſanctū
thomā cantuarienſem ſtm̄ ſta-
niſlau et alios ſanctos epōs
mortē pro eis paſſus. Tercio
dʒ imitari xpm̄ boni paſtoris
teſtes e ponere aīam ſuā .i.
vitam pro ouib- ſuis. Et q̄ ...

ꝑꝫ q ex ordine [illegible] diligenda vn̄
dicit Aug̃ libro de doctrina xp̄ā
quatuor ſunt diligenda ex cari-
tate iſte gradib- Primo deus
quē pom̄ib- diligere tenemur
Secūdo aīa mea 3°. proximus in-
ultra corpus meū 4°. quo
corpus e inferiori gradu dili-
gendum et proximus modo
tunc paſtor magis etiā ſue
tenet aīam dʒ pdiligere ſalutem
proximi ſalutē corporis ꝓpi q
ſpualis ſalus dʒ ꝓponi cor-
poralit. Sʒ d. a. pater marti e ſup
congregatōis atque nullus tenetur
niſi voto ſe aſtrinxit go videtur
q platus nō teneatur monere
ꝑ ſubditis. Rn̄r Nicolaus de
Lyra ſuper Johem x° pgregem
pt eē [illegible] aut [illegible] inclus
ꝑmonendo et pt e ſup cōgrega-
tōis [illegible] ad oues platus
aut ab [illegible] ipm
benedo et ad hoc tenetur qlr
platus qui ſuſcepit curā greg-
[illegible] aut [illegible] in cōmu-
nitatis [illegible] cōſtituto ſit
q [illegible] nō pt euadere dap-
natōm niſi homo mortē pro eo
ſe exponat etc. e nītat q
ad oues ſicut oīs vendere
ſua [illegible] pauperibus qui ſunt
in cōmo nītat. Mercenarius
aut et qui nō e paſtor cuius
nō ſunt oues ꝓpe videt lupū

venientem et dimittit oves et
fugit et lupus rapit et dispergit
oves. Sed quis est mercenarius? Hu-
ius dicit in metaphora istius propositi
non deum propter deum querentes sed
temporalia commoda sectantes ho-
nores appetentes ab hominibus
dici gaudent. Gregorius: Qui in amore
suo temporalis ducatus oves pas-
cit quia dum plus terrena substantiam
quam oves diligit, nomen pastoris
amittit. Ergo dicit littera Cuius
non sunt oves proprie, i. qui non curat
utilitatem ovium tamquam propriam et
suam utilitatem sed spiritualem, sed
amat lac et lanam et fructum tempora-
lem ovium. Nota per lupum potest
intelligi quilibet hereticus qui falsam
doctrinam seminat in populo dei. Un-
de Actus xx dixit Paulus: Scio
quoniam post discessum meum intra-
bunt lupi rapaces in vos non
parcentes gregi. Iste lupi sunt per-
versi homines suadentes dampni-
ficata ad seducendum homines a
via vera. Unde ibidem dicit: et ex
vobis ipsis consurgent viri loquen-
tes perversa ut abducant discipulos
post se. Item lupi sunt tyranni et cru-
deles. Unde Gregorius: In omnem lupus
super oves venit cum quilibet iniustus
et raptor fideles et humiles oppri-
mit. Item lupi dicuntur dyaboli
qui sine cessatione non corpora
sed mentes dilaniant. Unde Gregorius:

lupus est malignus spiritus qui
caulas fidelium insidiando cir-
cuit et mortem animarum querit.
Hic rapit et dispergit oves. Cum
unum ad luxuriam trahit, alium
in avaritia accendit, alium in
superbia erigit. Sed quid adhuc
fugiat mercenarius. Unde Gregorius:
Hic qui pastor videbatur et non
erat relinquit oves et fugit quia
dum sibi ab eo pericula metuit
resistere eius iniustitie non presumit.
Fugit autem non mutando locum
sed subtrahendo auxilium. Fugit quia
in iniustitia videt et tacet. Fugit
qui se sub silencio abscondit,
quibus per prophetam dicit: non ascen-
distis ex adverso nec opposuistis
vos murum pro domo Israel. Nota
et Hugo libro iiiº declarans
[illegible] quadruplex est differentia prelatorum.
Quidam bene vivunt et subdi-
tos male vivere permittunt, ista
non bene presunt ut Hely sacer-
dos propter negligentiam depravatus
interiit. De quo primi Regum iiº
et iiiiº capitulo. Et de symonia legitur Hely
summus sacerdos in se bonus ~~extitit~~
extitit quia eius filios excessus
efficaciter non corripuit ideo ipse
et illi cum ad divisionem divine
vindictam accepit. Quidam male
vivunt et tamen subditos vivere bene
compellunt, sed ceteri non bene presunt

qr quamus sint oves errantes
aberrare revocent tm̄ Ecc^{le}
sive male eas occidunt Aug
male viuunt et subditos suos
male viue pmittunt hij pes
sime psunt de quibus Sap vi^o
durissimum iudicium hiis qui pre
sunt fiet exiguo enim concedit^r
mia potentes aut potenter
tormenta pacientur. Qui vero bn̄
viuunt et subditos suos bn̄ viue
cogunt et hij optime psunt
quia iusti etiam viue debent
Ex quo eum alios ad iusticiam
erudiunt fulgebunt qsi stelle
in ppetuas eternitates Danielis
xii^o Mercenarius aut fugit qr
mercenarius e et non ptinet ad eu
de ovibus. Ergo pla causa ut
mercenarius fugiat e mercenarius
et q d. etc. enim stare in periculo
omni non pt quia nec q de ovibus
pcst non diligit oves s; lucr
ticium querit. Et ideo qn̄ periculum
se opponit trepidat ne hoc qd
diligit amittat. Et non ptinet
ad eu de ovibus .i. fiat ac si non
ptineret ad eu cura ovium. Sed
imo qz boni pastores iuxta
tpalia querere pnt et videt^r qd
qr dignus e mercenarius mercede
sua dicens qd iustus dat dignis
ome illud qd pmittis reddit et
qr vita etna ipe deus datur
bonus pmittis ut corroboret
tes reant pt eius pua quis

bonus pastor vij causa pt pua^l
quendo non dicat^r mercenarius
mala significatione alio^9 et mag
ppe dicat^r unicus aliqz sepa
abheditate ad ista pncipal
bonus pastor non dz habere res
pectu ad mercenarius e bz d.
ti bene paulus in actis vocat
turos lupi ppositi p3 dama
sti deserunt oves qr in sue
fuit a furibus importa denuo
ij^a ad Cor^os xi^o Sed aug
ipe cessit psecucoī et fugauit
scdm utilitati etc. j d. ag^t. xi^o
Si vos psecuti fuerint in una
ciuitate fugite in aliā. Vnde
Nota qd qui e psonalis psecucio
plati tuc dz cedere ppter omni.
utilitatē quia tps tunc pt
absens corpore tm pns e ei
spu s; si fuit gnalis psecucio
ppli tuc platus dz in mane
et resistere et qsi murus se oppo
ne. Ego sum pastor bonus
et cognosco oves meas. Cognos
co supple notitia speculacio
dilectiones et approbaciones oves
meas que sunt mee ppter
iusticia et predestinacoz etiam ij^a
ad Thymo ij^o Nouit dns qui
sunt eius et hec e a^d cognitio
boni pastoris s; notitia omni
Nota qd sicut pastor cognoscit
oves suas tales pt ex vita

bona· Et huius figura habetur Gen̄
xxx°. ubi dicitur Jacob oues suas
colore distinebat varie eni erant
sue et nigre et albe erant laban
Jacob xpm laban dyabolum
significat nigre oues sunt mani
feste peccatores albe ypocrite vii
q. i. vii° Attendite a falsis prophe
tis qui veniunt ad vos in veste
ment' ouium varie sunt peccato
res qui sunt albi per iustificatio
nem nigri per suam reputationem ap°
deum albi sunt apud se nigri
Can̄ i° Nigra sum sed formosa·
Et cognoscunt me mee notitia
fidelis adherentie et notitia humilis
obedientie Sed heu dicere congruit
pro pluribus cognouit bos possesso
rem suum et asinus presepe domini sui
ysrael autem me non cognouit
Sed quid hic fiet dicitur Brig
cognoscere dum iustitia et iudi
tium facies qui non ignorant Fa
mam Nota quod notitia fidel'
adherentie et humilis obedientie
oues ad suos pastores debent
recognoscere intrare non enim oues
debent iudicare vita pastoris
nec temere reprehendere ii q. vii.
oues xxi° d. nolite ubi no
tat hugo tripx est reprehensio.
impiosa et specialis et temera
ria· Impiosa est que fit impio
peratis ut solis maioribus

congruit Specialis est illa que fit
cum quadam reuerentia et deuotione ... et hec
congruit minoribus et per laycam rep
rehendere potest in prelatos Teme
raria est que fit sine discretione
in publicis potius causa infa
mandi quam corrigendi et hec nulli
congruit quod omnibus est dampnosa
Item nota quod etiam in vili prelato
quamdiu sustinetur reuerentia est
exhibenda xvi q. vii° si forte
xii q. v. habet hic Item re
uerentia est exhibenda pastori
bus obediendo et statuta eorum
seruando vii q. ii Tertia item
eorum officium non temerarie usur
pando quia layci etiam cleri
non debent de constitutionibus ecclesie
ponere manus Item eos temerarie
arguendo xxi d. nolite Item
defectus eorum non reuelando sed
potius tangendo nonagesima
secunda di· in scriptum ubi dicitur
Constantinum imperatorem dixisse
me si propriis oculis vidissem sacer
dotem dei aut aliquem eorum qui
monastico habitu amicti sunt
peccantem clamidem meam expli
carem et cooperirem eum ne ab ali
quo videretur Et optime fiat· xi
q. i. Sacerdotibus Sed heu multa
gaudent de turpitudine pastorum
uel detractione eorum audientes
quod homines deuotos et bone

p

gſtientie abeiſtis ⁊ maxime
illos qui contritionis lacrimas
eos mitut abcor enervibus
renovare vii aug ꝛ habetur vba
xxviii q. iiii displicet vos
oves e estis lanutatis dum
portates que in ſacramento bap
susceperistis si erratis ꝛ pre
ulatis no io vobis displicamus
qui renovamus errantes corri
gendo melius enim facimus volun
tatem dei sequentes quam qui
gsentiamus voluntati errantium
ꝛ ibi vide plura si vis Sicut
novit me pr ꝛ ego novi prem
ꝛ animam meam pono pro ovibus
meis Et hoc sic exponit aug
aug ea dilectione qua pr
diligit me diligo prem sed pr
hac dilectione me misit sicut p
dilectione omnium et ego eadem
dilectione animam meam i. vita cor
poralem pono pro eis salvandis
ꝛ ducendis in celum vel aliter
animam pono pro eis omnibus meis
i. pro fidelibus meis quia anima
xpi in morte eius separata fuit
a corpore pro qua xpus dixit
In manus tuas due ꝛc Ex
hoc patet sicut illius ambicose
debet querere pastorale officium
ita nullus ad hoc vocatus dignus
existens debet illud recusare
ex quo pro dilectione omnium redi
mendorum ꝛ gubernandorum xpus animam
suam posuit ꝛ vitam corporalem

unus quam oves diligit vide
aug in registro de prelatis qui
valet i. ydoneus e compellere
dei oves reiniecit pascere dicitur
se pastorem summum minime amare
viii q. i. Inspectum ubi dicit
glo. dicit in se dignum credit ꝛ
prelaturam sibi oblatam no recipit
indigne preferat no enim debet
preponere quietem suam eius fidelium
corporum utilitati vii dicit aug
contra manicheos qui electus
ab ecclesia iustum non est renuat
ab ecclesia ipse digne mito quia
contempnit Et alias oves habeo
pecierum predestinatorum licet no pro
puterem iustitia multi enim
ex gentibus qui no sunt et
multi credunt no eorum qui sunt
quia ipse novit qui eius ut
ipse dixit scribis ꝛ phari
seis amen dico vobis quod me
trices ꝛ publicani precedent
vos in regnum dei Que no
sunt ex hoc ovili i. que no
sunt de synagoga iudeorum sed
gentili vel quoniam ipso sciente
no sunt de ecclesia Et illas
oportet me adducere qui cum
tes xpus via vitam ad fidem
mea duce opportet congregare
ꝛ allectione no in unitate unde
dicitur in epistola hodierna i
pet. ii. Eratis sicut oves
errantes sed conversi estis nunc ad

Et hoc factu e p predicato[rum] replo-
ne act xiii^o. paulu[s] et Barna
bas dix[er]unt Iudeis vos oppor
tebat p[ri]mu[m] loqui v[er]bu[m] dei vel
alit[er] p[otes]t exponi iste text[us] alias
oues habeo de pec[c]atorib[us] fugie
tib[us] grege dei et malo pastore
dyabolo s[er]uiu[n]t. Et has cotidie
vocat d[omi]n[u]s p[er] inspiracio[n]e[m] predica
to[rum] p[er] p[ro]spera et aspera et ad u[er]ba.
Et vocem mea[m] audie[n]t / auditu
exteriori et interiori p[er] obedie[n]cia[m]
et fidem Crisos[tomus] li. xi^o ca^o. xl^o.
dicit pascitu[r] o[mn]e aial e[st] ip[s]o
q[ui]a dentes discerpentes et la
matis illi nocere plus affect[at]
qua[m] aufert ouis q[uia] tantu[m]
pellem et lana[m] actione sua
enim ... ubi docet cu[m] alterum
sibi p[er]mittit aufert p[ro]ut dicit[ur]
in e[uangeli]o qui q[uia] duas tunicas
ded[it] vna[m] no[n] h[ab]enti tota vtilis
in exteriorib[us] et interiorib[us] / Ita ut
eciam sterco[r] eius sit vtile ad
medicinam. Hoc q[uia] xpi[stianus] q[uia] voce
p[ro]pria pastore agnoscit et vo
cante[m] sequi[tu]r. Quid q[ui]d[em] omnib[us]
erat Samuel qui t[er]cio vocatus
a d[omi]no r[espo]ndit loquere d[omi]ne q[uia]
audit s[er]uus tuus p[rimo] Reg[um] iii^o.
Et Iob ex iust[us] r[espo]ndebat
dicens vocabis me ego r[espo]nde
bo tibi Sed ad q[ui]d vocat[ur] dicit
Crisos[tomus] ibid[em] vocati sunt d[omi]no
ad fidem s[er]uitute ut securi

mete in domo dei que est
eccl[es]ia habitem[us] na[m] sapie[n]cia
misit ancillas suas ut vaca
rent ad arce[m] et ad menia
ciuitat[is] p[ro]u[er]b[iorum] ix^o. mittit dei
filius p[re]dicatores suos vocans
m[u]l[ier]es ad arce[m] fidei mit-
tu[n]t p[er] s[er]uos ... aliquando
vocat ad gemitu[m] et ad mundi
contemptu[m] ut ve[r]u[m] gaudiu[m] sentia
damen sit / vii ys^e. xxxvi^o
Et vocabit d[omi]n[u]s deus exercitu[um]
in die illa ad fletu[m] et ad plan
ctu[m] et ad caluiciu[m] et ad cingulu[m]
sacci Et ecce gaudiu[m] et leticia
p[ro]pt[er] t[er]u ... dimittet fletus inef
fusione lacrimar[um] ag[er]e planctu[m]
in lamentacione delicto[rum] et inu
dante miserie et in hijs qui
incipiu[n]t vivunt caluiciu[m] rer[um]
contemptu[m] sapit precelle cingulu[m]
corporis blandime[n]ti p[ro]cidit et i
ducit asp[er]itate[m]. Sed no[n] dicat
paulu[s] ad thess[alonicenses] iiii^e. no[n] enim
vocauit vos deus in i[m]mundicia[m]
s[ed] in s[an]c[t]ificacione[m] p[ro]ph[et]a d[icit]. hodie
si voce[m] eius audieritis no[li]
lite obdurare corda v[est]ra et m[od]o
sim[us] no[n] ergo dicamus ut pharao
q[ui]s e[st] d[omi]n[u]s ut audiam voce[m]
voce[m] eius Exo. v^o. Si eni[m]
audiemus voce[m] eius cu[m] d[omi]no
omnib[us] eius rapti ad capiend[um]
regna celestia / Et fiet fiet
vnu[m] ouile et vnus pastor et c.

i. vna ecclesia ex Judeis et genti
bus tamquam vnum corpus collecta
Et quia monstruosum esset si ha
beret vnum caput ideo addit
Et vnus pastor qui ex per
alios sunt tamquam vicarii huius
pastoris de quo pastore Ezech.
xxxiiii. Suscitabo super eas
pastorem vnum servum meum dd
i. christum de stirpe dauid. Iste enim
est pastor pastorum de quo
etiam habetur ii q. vii. Testes
s. christus Deinde beatus petrus
dicitur pastor et vicarius ecclesie di
Summus pontifex facit de maio
ritate et obediencia scilicet Item
quibus platus ecclesie vii q. i
Scitatur ibi etiam tractatur
de fuga et persistencia pastorum
tempore persecucionum ad quorum pas
torum ultima cum omnibus nos per
ducat Jhesus christus etc.

Modicum et iam non
videbitis me et iterum modi
cum et videbitis me quia vado ad
patrem Joh. xvi. Dominus enim feria
quinta ante passionem suam ce
nasset cum discipulis suis volens
eos consolari predixit eis suam
mortem futuram iterum et resurrectionem
quia dicit Gregorius minus enim
iacula feriunt que preui
dentur et nos tollerabilius mundi

mala sustinemus Si contra hec presciencie
clipeo munimur Et non quia tota
quidem festes huius dominus discipulis x
xl conuenit quia ea patres au
dierunt a posteriori patet autem et nobis
conuenienter quo ad modicum sequitur
ris utrumque in morte cruciabilis
et io dicit modicum et non videbi
tis me et hoc refertur ad tempus
sepulture christi qui illa nocte
detentus a Judeis et in crastinum
crucifixus et cum sero factum esset de
positus est de cruce et in sepulchro
lapideum ab humanis positus
fuit seclusus aspectibus et primo
dicit tempus fuit ab eis separatus
tercia die resurrexit a morte
et apparuit eis in multis argumentis
per dies xl. et sic iterum visus est
fuit usque ad tempus ascensio
nis sue quo iuit ad patrem etc. Re
dit. De isto modico loquitur Aug.
super cenam in persona christi dicens
Isto collatur patibulum cras isto
plena mortis triumphum isto
veniet tempus cum hoc non re
putabo scilicet obprobrium hominum et
abiectio plebis Et dicit idem
Aug. super cenam Istud modicum
quia fuit amarum tibi in isto
modico sicut aqua effusus es
et dispersa sunt omnia ossa tua
in illo modico percusso est pas
tor bonus et dispersi sunt omnes
In illo tam amaro modico ta

tum speciosus forma pre filiis hominum
visus est non habens speciem neque de-
corem || in illo modico dampnatus meus
unicus ihesus meus et dominus meus
ante portam civitatis in tympano
sive carmine tympanisabat et psal-
lebat hely hely lama sabathani
(In illo modico mater vera incor-
rupta virgo intemerata virgo
ante partum virgo post partum non sic
carnificem sed acerbo doloris gladio
est confossa. (Istud modicum domine
ihesu amarum fuit tibi et tue
dulcissime matri / utinam certa
amaro erat mihi / utinam in illo
modico fuissem iuxta crucem domini
mei ut ad hunc que videre non
possim cum patre manerem filios
mitte vide meruisse. (Istud mo-
dicum quam iocundum quam gloriosum
fuit illi latroni qui in illo mo-
dico meruit audire ad nos sic
hodie mecum eris in paradiso et
infra modicum. (O bone ihesu tam
longe aculor a paradiso in hac
peregrinatione constitutus et remote
sum ab illius littore / cogita sal-
vator quid passus es et
in sicie mihi ipsa te cogat pie-
tas ut mala mea superes in
hoc. Ultimo consolatur per modicum tempus
in quo salvator non videtur potest
intelligi tempus temptacionis tribula-
cionis et indevocionis quia
multociens deus probat suos per

temptaciones et tribulaciones et
ablacionem ~~temp~~ devocionis vel
fervoris interni ut spiritualia sive
nullum sapidum ad tempus michi
sapiat ut qui derelicti videantur
et dicant deus deus meus quare
me dereliquisti etc. (Et iterum
modicum et videbitis me quia
vado ad patrem i. ad gratiam meam
quia a patre habeo ad tempus vos
fidelibus subtraham cum sapore
suavitatis dimittes vos temptaci-
onis vobis videtur ac si a patre
tussimeret et in illo tantum sin-
gulo vobiscum ut ana [?] posset di-
cere id Cant. v. (Pessulum aperui || hostii mei
dilecto meo at ille declinaverat
atque transierat anima mea liquefacta
est ut dilectus locutus est quesivi
et non inveni illum vocavi et non
respondit michi invenerunt me cus-
todes qui circuunt civitatem pes-
sulum hostii mei aperui dilecto
meo i. ad ipsum in tribulacione co-
gitavi volens ipsum intimitate
et motum vocare. (Dixerunt ergo disci-
puli eius ad invicem quid est hoc
quod nobis modicum et non videbitis
me et iterum modicum et videbitis me
quia vado ad patrem quid est quod dicit
nobis modicum nescimus quid loquitur.
(Duplici causa non intellexe-
runt verba christi ut notat glossa. Primo
propter tristiciam quia tristes erant
de annunciata eis crudeli pas-
sione domini imminenti. (Johannes xvi.

vbi p9 lucam petro v°. dixit
discipulis vnus ex vobis me
tradet et omnes vos scandalum
patiemini in me in ista nocte
Scdo ppter obscuritatem dictorum
que apparere quietus videbatur
forte in verbis saluatoris cum dis
cipuli dicerent saluatori si enim
te videbimus quo vadis ad petrum
si vo vadis a nobis quo te vi
debimus cum non sumus cum illa ps
dictis temporibus Crisostomus. Quomo
dicis hoc totum vel alius nisi
aplorum ad imitacionem et ignoranciam
sonat tardi quibus intellectu
erant apli et super id quod naliter
negatur hominibus corda eorum super
venientes tristicia plus obvela
bat Moraliter per discipulos xpi
put intelligi virtutes interiores
iusti hominis voluntas scilicet intel
lectus qui tamquam boni discipuli
obediunt recte racioni et iesu xpi
hee virtutes vel eciam iusti viri
temptacionibus subiecti quicumque dici
put et dicunt intra se cogitantes
domine tu dicis quod illud tempus sit
modicum cum quo tribulamur a mun
do carne et dyabolo qui diuersis
temptacionibus nos a te separare vol
lunt Dominus est quod dicit vobis mo
dicum ymo vobis videtur nimis
longum iam enim procelle ascendunt
naues illa enim ppter desperacionem
sumus sicut de beato petro qui cum

^tardi

vidisset xpm ambulantem super
aquas dixit domine si tu vis iube
me venire ad te et cum xpus
dixisset veni et ipse descendens
de navi videns ventum validum
venientem timuit et cum cepisset
mergi clamabat dicens domine salvum
me fac Nota quod ppter multa di
na consolacio et iocunda v͛ presencia
subtrahitur Primo ut humilitas
servetur ne illam ypoliciam erat eo
ast vel asinus iuxta illud de beato
paulo ij ad Cor xij ne mag
nitudo revelacionum extollat me
Secundo ut inanita securitas et presump
cio tollatur vij Circa in moralibus
dum incurs securitas vendit tempore
relaxatur Crisostomus. Sicut in Cant
Ne dixeris in habundancia tua
non movebor in eternum ne postea
cogaris cum gemitu dicere avertisti
faciem tuam a me et factus sum con
turbatus Tercio ut ardencius queratur
gracia et inventa forcius et cautius
custodiatur vij dicit super Cantica
Ideo subtraxit se presencia salutis
quod audiuimus renouetur et forcius
custodiatur quod perciens per sponsam
gre tenere vult abiens revocari
hec ille vij Cant ijo In lectu
lo meo id est in ostia mea per noctes
id est tempore tribulacionis et adversitatis
quesivi quem diligit anima mea et i
sum sum posteaquam inveni dicit
sponsa tenebo et non dimittam illum

Quarto ut gratia imperfecto conquestur
que cum pre congr. perinic superdic
cima si quis est fortes coadiutores
in aliquo labore vel ope cred. perdi
derit qua in rei virtute est
quo sublato sentit se esse debilem
vii Bug. magna et perfecto sive
imperfecto conquerimur patere
diuina absencia qua pelubris et
perfecta sit enim pucia quia audit
in finitas quantum bonum sit sanitas
et quietem audit quod bonum sit pax
Cognouit autem ihesus quia volebant
eum interrogare et dixit eis de hoc
queritis inter vos quia dixi vobis
modicum et non videbitis me et iterum
modicum et videbitis me. Et ideo
audit se deum a quo sine inter
gatore intelligit eorum dubitaciones
deus enim intuetur cor. primo Regum xvi.
Amen dico vobis quia plorabitis
et flebitis. Audit enim diuersos tempore
magno flent mortem suam et alii
magis gaudent propter nouum suam
qui cum tunc iterum gaudentes vi
dent. Job xx. Gauisi sunt disci
puli viso domino. Et ita et apostolus
Augustinus dicit plorabitis spiritualiter conso
lacionem fundendo et flebitis spiritualiter
interius dolorem cordis habendo
hec enim est vita vanorum ut sicut
piscis mittitur in aquas sic vi
ta vana in lacrimis. ye. l. cum
principium. Piscis sine aqua moritur
insiti et sic vanus sine tribulacione

dissidere ad diuina sicut vide
gato. 1º. Omne gaudium existima
te fratres carissimi cum in temptaciones
varias incideritis. Super quem
dicit Glo. non indignemini si ma
li in mundo florent pecunia
tam temporalium et prosperorum successum
corporis et vos patimini quia
non est vane dignitatis in temporalibus
exaltari sed potius deprimi ma
li enim nichil habent in celo et vos
nichil in mundo. Spe ergo illius
boni ad quod tenditis quidquid
a vobis in via contingerit gaudere
debetis. per ca. letitia sunt ibi
que dicta sunt. Sed quare flebunt
discipuli de Rudis Symo libro
vi. ca. xxxiiii. Prima ratio
quia predicabit contumelias affi
ciendi atque tormentis et quia
vos segregatos a dilectoribus mun
di hominibus et a societate et conuersatione
eorum separabunt. Et idem Symo
libro vii. ca. viii. dicit. plora
tus et fletus erat in discipulis
de tempore passionis et sepulture eius
et modicum tempus post ascensionem et omnibus
veris credentibus in Christum et post
tibus Christum propter persecucionem
tyrannorum et desolacionem et prosperorum
male agencium usque ad finem
seculi duraturam et quamvis hii mo
semper paciuntur et persecuciones cor
porales et contumelias ab hominibus
male agentibus dissilium modicum

ab hominib male agentib nisi
adeo mundi patient cum vere
discipli x plus curant i animis
corrupt moribus hominum quam si
multa flagella in propriis corporib
paterent vn forte plures com
dere in mundi discipulos x
ipsis dixerunt ubi e homo quem
colebatis ut deum aspicite cru
cifixus e contemplatum mortuus e
deus non moritur cogitate quia
sepultus e deus loco non clau
ditur quia sicut se ipsum liberare
non potuit sic et vos in tortorum
manibus debentis Et maior cru
ciamenti erat eis adeo quod blas
phemabant xpm quam adverse
que in corporib propriis tollerabant
et plus dolebant de hoc quod xpus
negabatur deus et diceba homo
tantum in iustus quam adeo con
torquebant et adeo quod auerga
bant a ipso et xpo id quod erat de
trahebant Mundus aut gau
debit Suo gaudio e mundus
quia bisum sibi turbasse
de hoste que b xpi augmentum
mundi scelera reputabat Ecclesiastici
libro vi gaudebit mundus cum
viderit x nonos prenes atque
sequiates squalidos pressos i cetera
mundi dictis rebus abdicato dolo
mestico et asinagog se bictos nulla
mundi sola negligentes Cum quo con
Beda in omelia dicens Plorabunt
et flebunt amatores cum illum

opprobrium religari ab hostibus ad eo
celum deum flagellari dampnari
crucifixa et sepelliri viderint gaude
bunt mundi amatores cum morte
turpissima dampnabunt illum quem erat
eis grauius ad videndum Vos aut
contristabimini Sumus corpe sed non
mente non enim oportet inuicte gestis
cum eum quem xpo agnosce dis
posuit et tractare ad accipienda cele
stia quamvis corpus teneat i pe[..]
et si alii manuum eorum presenti tris
titia pro corruptibili illico euel
latur si vos per in mira sublatorum
perfectum vultus pro delinquentibus
lege dei per penetratione futurorum
oportet aliquid ut teneat Et enim
dauid in hoc tristicijs agebatur
dicens vidi prevaricatores et tabesce
quia eloquia tua non custodierant
Et iterum dicit Vos contristabimini unde
amplius quos tua videbit i animo
contristare quia pro malis que
corporum tolleare amplius ingerit
tristicia tantas proximi cum dele
quid quia pena corporis tamen
corpus affligit sed frangit Sed
unique iste textus habent dist
v unde Beda Sicutis fidelib
dominus hic habent quam plurimas
et pressuras putres ad gaudia eterna
pervenire contendit que mundo i
punita vita plorant flent et tristes
sunt quia non deum posunt videre que
diligunt quia quamdiu sunt i corpe
peregrinant se a sua patria custodiunt

rcpua plaboies rctanna ad co
na pbeniet no dubitat quoz
tristicia vtet ingaudiu cu finito
agone huius vite eternu vite p
hemo accipiunt flentib autez
rcontristatib fidelib mundo gaudz
cpua impiu vita mundani gle
tue gaudiu hut qui alterius
vite nl ulla ee gaudia pcmt
nl se adea ptinge omo desperat
s infinito fine dei coultantib
isti tristabut vn dicit p pphaz
Ecce filii mei exultabunt i leticia
vos aut clamabit p dolore cor
dis vri z p cotrone spus vlula
bit | Sz tristicia vin vte igitur
dui | Simo li. vij. ca. viij.
No omis tristicia ingaudiu co
vte s multoz augebitur impe
tum ut hic incipiat pena in
infiio etualit masimi s vm
qui p vitate patiun p dei i ima
flectis p p pximoz malo coui te
dolens De hac hu pz q statu
iustoz incipit hic atrsticia et
finitur ingaudio vn ps qui
semiat inlacrimis in exultatione
metent Sz maloz z pln in
cipit agaudio z finit intristicia
Job xxj Ducut in bonis dies
suos z in puctu ad infia desce
dut qui vult g ingaudio me
te no timeat in vita pnti cu
lacrimis seminare vn Aug sup
ps. C. xxv. In ista vita que

plena e lacrimis semines opa
mie dum tpus habemus opem
bonu ad homines aut domesti
cos fidei qui eni pce seminat
pce z metet qui multu seiat
multu metet z qui nichil se
minat nich metet Quare de
sideras latus finibus ubi se
mineas lacri vobis no e nisi
vo qui nisi volunt seminare
i infira quid eni facit agricola
qn de domo exsit cu aratro
z portat seme none aliqn fri
gus e ventus insurgit z ymb
ipm deterret triste aspicat celu
renus dispositum timere fri
gora z tepestatez cu pcedit et
seminat timet eni q attende
do tristez die z expectando leti
tpus sibi tusseat z p(o)stea non
heat quid metat Nolite go
diffire fres mei seminare i yeme
seminate bona opa etia cu
ploratis z tristes estis q qui
seminat inlacrimis in exultacione
metet Et si hic pla p vide de
hac materia vide Bn. isi. eci.
sermo xxxviij. Et Hir. i q(ua)dam
libro vij. ca. xvij. De hoc
etia pz q tristicia peligenda
e mundano gaudio p plura
Primo p bndictonm q lugetes
hut adeo Mt v. Bti qui lugent
qm ipi csolabunt z c. p de
testacioz gaudij m ordinati luc
vj. ve vobis diuitib q hetis

hic consolatur vitam. B° i° debet
pelegri quia sapientissimus pelegrinus sed
sapientissimus Christus in mundo omnes
pelegrinus fletum et tristiciam risibus
et inanibus gaudiis. vnde Aug(ustinus)
in sermone x° super retinentiam
supplacionibus et invitare flevisse legimus
sed iocatum fuisse vel risisse nunquam.
Ideo quia tristicia mundana est quasi
salubris medicina licet amara sed
gaudium mundi est mortiferum licet
dulce. vnde quidam doctor dicit gaudium
mundi est velud forte vinum capi-
ta debilitans et distruens in aqua
tribulacionis misceatur. enim tristicia
et quasi sic est aqua sapiencie quia
vacare dat intellectum vnde Ecc(lesiastici) c.
xxvi° Que in angustia requiesce-
runt. Et eciam ipso leticia et delectacio
inordinata est occasio ruine et in-
fatuacionis vnde cognoscitur Salomon
voluit vti omni delectacione ut
dicitur Ecc(lesiastes) ii° Non prohibui cor
meum quin omni voluptate frueretur
ideo infatuatus est per mulieres ut irent
post deos alienos et adoraret ydo-
la qui prius verum deum ado-
rabat. iii Reg. xi° Item quia tristi-
cia loco in quo venit quasi ma-
gis dicitur vallis miserie vnde
Aug(ustinus) puer nouiter natus ridere
non potest sed statim plorat prophetans omnis
sue calamitatis lacrime enim eius
sunt testes sue future miserie non-
dum enim loquitur et iam prophetat. Item

si homo adtendat vilitatem sue ma-
terie vnde potest tristari Gen. ii° forma-
vit deus hominem de limo ter-
re. Job x° memento quod sicut lutum
feceris me. Item consideracio sue
condicionis miseriam causat in homine
tristiciam. Est enim homo sicut arbor
versa in disposicione sed non in fructu
vnde dicit Innocencius tamen secundum
tantum debilitatem condicionis humane
homo est arbor perversa cuius radi-
ces sunt crines truncus caput cum
collo stipites brachia cum tibiis
frondes digiti cum arbor articulis
Sed hec multo arbor vilis procreat fructus
vnde dicit sicut Innocencius. O vilis
humane condicionis indignitas ar-
bores et herbe de se proferunt fron-
des flores et fructus tu lendes et
pediculos et lumbricos. Ille de se fun-
dit oleum vinum et balsamum tu
vrinam sputum et stercus. Ille de se spirat
suavitatem odoris et tu de te
abhominacionem fetoris. qualis enim
est arbor tales fructus non enim potest
arbor mala fructus bonos facere
Mt. vii°. Item hic peregrinacio est tris-
ticia. propter consequens gaudium ut hic
dicitur mulier cum parit tristiciam
habet quia venit hora eius cum autem
pepererit puerum iam non meminit
pressure propter gaudium quia natus est
homo in mundum Jo. xvi° ca°
xxxiii° Sub typo mulier paret

describitur etiam orthodoxa et quelibet
anima anulo fidei xpo desponsa
ta que prehabet tristitia ad gau
dium et ipsa est causa tristicie. Amisso
sit causa leticie cum votum aut
spem possidet. Concito Tristatur
mulier pariens condolentibus tristatur
in multitudine. partus aut masculus
vel femine tristatur nesciens an
prius an ipsa pares moriatur
Tristatur ne abhortivum habeat
aut editum illico mortuum audiat
et ne aliquis sit deceptum vel pudor
sit impaciente et prole huius mulier
tempore laborat etiam et omnis fidelis
anima spiritu contimuo est etiam quod
sit nesciens pariatur multos habens
ipsa concepit. sed consenserunt fidei
et consenserunt ubi dei nescit an tum
qualis partus omnium sit futurus
quia multi sunt vocati pauci
vero electi hec cum parit ipsa tristi
ciam quia venit hora eius sed
partus qui dolorem parientibus
infert et hora destinandi quod sit gres
tatum iuventutem aut habitis vel in
firmum aut decorum vel tempore aut defec
tuosum et infirmum huius tristicie tes
timonia in scriptura perescrituri Na
eve post peccatum dictum est In tristi
cia paries filios tuos et etiam
cum parit tristiciam habet cum figu
ram gessit / Sed illa propter peccatum penam
peccati Rebecca in tristitia pepit
cum aut partu gemnos bellare
agnosceret. Thamar tristitia tristicia.

gemnos peperit. Talia pro
gia invitate mentia seu fidel
anima incessanter agunt. Cuius
velud pariens mulier sepe tristatur
et infirma cum etiam seu fidelis anima
longo temptationum et tribulationum
cruciata partum emiserit bonorum
operum partum non vilem efficiatur
ut non sit filia mollis et tenera
singillis et caduca sed filius et stre
virtutibus spiritus in moribus letifi
cans patrem non stultus tristitia
infeliis matri sue erit filius
de numero filiorum qui in etiam bene
dicentur. sit filius dextre felicis
operis aptus beatitudini regni dei
non recordabitur mesticie atque
pressure Ista etiam et super audita
et visum et intellectum et inventa le
ticia. Cum hec patet quod per mulierem
in proposito intelligi potest fidelis
anima que concipit bona opera per
continuas meditationes et parit
ea per actiones operationum cuius quo
magis sit labor in activus o
peribus et ut dicit Luce x° ~~Martha~~
martha sollicita es et turbaris
erga plurima cum bonis operibus
completis sequitur gaudium quia
signum virtuosi est gaudere de bonis
operibus bene factis ij° ethicorum. Beda
Beda in omel. exponit hunc
textum decentia dicens Beata etiam
qua diu in mundo spiritualiter ut
profectibus insistit inter mundi tempora

ceteri desistat. Sed cum debito labore
itinere ad palmam pervenit tunc
non meminit precedentis pressure
propter gaudium recepte retributionis
quia non sunt condigne passiones
ad futuram gloriam que revelabitur
in nobis. Hec ille. Et hoc dictum
contra precedentem pertinet ad omnium
fidelium membra ecclesie quantum etiam
laborantes. Et hinc dicit Hugo
de sancto Victore nobis doctrinam
dicens duo sunt que nobis dant
sepe mala que evasimus regnum
dei quia continuit suum. Meus
etenim stulta cum malarum delec-
tationum non meminit laborem eas
non metuit iterare sicut mulier
cum angustia pariendi premitur
carnalem voluptatem abhorret
si cum memoria doloris animo
recesserit quia quanto ad minus tempus
sit ei dolor non recolit carnis
iterum illecebris concupiscit. Ita si
bene sapit memorie dolor qui
malarum delectationum sequitur non tanta
aviditate ad eorum concupientiam
rapitur. Ipsa quoque gratia adeo
accepta si mente fortiter inheret
nos agitur in iniuria sola vetustia
cohercet. Et vos igitur
nunc quidem tristitiam habetis.
Crisostomus hoc comparat nunc non solum
illius temporis erat cum hoc dicebat
de passione et morte sed ad omne
tempus usque ad finem seculi extende-
bat quia velud nunc est de tempore

quousque ad civitatem veniatur quia
tristari oportet propter diversas tempta-
tiones et persecutiones primo
homines omnes qui pie vivere et
sobrie volunt et sequi vestigia
salvatoris. Iterum autem vi-
debo vos et gaudebit cor vestrum et
gaudium vestrum nemo tollet a vobis.
Sed mihi dominus occulte sua innuit
in summa. Cum contra Beda dicens
dicens hoc de discipulis specialiter
intelligitur qui tristitia fuerunt
passo et sepulto domino + et gaudium +
eorum nemo tollit ab eis tempore quo
omnes persecutiones postea passi sunt
et tormenta pro nomine Christi et
resurrectionis et visione illius
accensi habentur quoque ad superfluum
sebant ymo omne gaudium exi-
stimabant cum in varias temptationes
inciderent / deinde cessit apostolis
sicut scriptum est ibant gaudentes
a conspectu concilii quoniam digni habiti
sunt pro nomine Jesu contumeliam
pati. Gaudium nemo ergo tollit
eorum ab eis quia talia patientes
pro ipso meruerunt sine fine re-
gnare cum illo et nisi videt itaque
electos post tristitiam dominus cum
eorum patientiam dampnato pugna-
tore remuneravit. Potest etiam aliter
intelligi et Beda. Iterum vide-
bo vos id est iterum videndum vobis
apparebo. Ergo carissimi pro labore

+ pro patria nomine gloria gaudium sunt
visio domini

leticia nunc affirmavit sicut unus hor
tamta apli spe gaudentes in tri
bulatione constitutos parentes si
inn civitata si inscias pro ratio
debita lamentatione deflemus vi
debit nos itim dus .i. videndo
se nobis ondet in futuro quod quos
nos vidi fideus sue agnicione
largiendo signatus est videbit
ut contineret qui quedam vidit ut
vocaret et ita videbit ut gaudium
vrm nemo tollat a nobis Et de
isto gaudio dicit Bymo lxvi°
ca° xiiii°. Resurrectio vero non con
tulit nobis disciplis in mansibile
gaudium quia iterato post ascensio
nem illud gaudium perdiderunt et
remanserunt in parte dolentes
sed visio que erit post solutionem cor
poris et anime dabit verum cordis gau
dium quod tollere nemo potest et
sic hoc gaudium ineffabile quod cor
dibus hominum insedet nil intel
leantes adversis et malis partibus
que hominibus videntur Et statim
subdit multam paratam contulit
hominibus primi altissimo et spes fu
turorum bonorum de magnis la
boribus premiam leve facit ospito
et qua gravia et estivans calma
tollerunt agricolor spe fructus
varieta horrendus navigat corpus
anteps int minantes procellas
spe augendi emolumenta cupi
ta bellorum actibus sepe mortalibus

miles corpus suum exponit spe
petito et iterum negotiatores se
pissime spe frustrantur tamen
a negotiatione non desistunt spera
tes cepta. Futura petite melioa
et spe in amissibilis eterni gau
dii que nobis quod de celo stupet
sperantes non fallit nisi spe de
ficiat hii qui sperant autem
ecia a quibusdam delectationibus
in rebus contemplato superiorum
nec sunt ebentes esse qui se de
tamit ad illam Pretiosam enim fuit
atque sollicitum optiva et ineffabil
e possessio gaudii que a nemine
alio etiam a Christo fidei non potuit auferri
eum ablatione fuimus absoluta
resistetiam paratam inviolati nos
potuit declinare aut velle in
alteram partem et ideo nemo ut ho
a Christo ibi potuit esse tempori
mali nec ab aliis vel insuper veris
dictum est discipulis et ideo spe
omni etiam successive Et gaudium
vrm nemo tollet a vobis que
lectio de gaudio hominis mortal per
quationes ut patet considerate est intel
ligenda Ad quod gaudium nos per
ducat Ihesus Christus etc.

Vado ad eum qui me
misit Iohannes xvi° post quam
ab legatus perfecit ea que sibi in
mandat a delegante quod in forma
in forma et ita respondit destruenda.

tur cu hoie reu̾tit ad p̾riam
Et huig ex̾o habem̾ i angelo
Raphaele qui fuit eo missus
ut curaret thobia r ꝑua vxore
filij sui a demone liberaret r p⁹ꝙ
oia bn̄ ꝯsumasset dixit ad
eos tps̾ e ut reu̾tar ad eum
q̄ me misit vos aut̄ benedicite
dm̄ r enarrate oia mirabilia
ei⁹ Thob̾ xij° Sz q̄r dn̄s im̾
ih̾us xp̄us e legat⁹ missus
a latere sumi p̾ris ad reformand̾
dep̾dita · r ad destruend̾ nociua
ꝙ refert Marci xij° bn̄ oia
fecit surdos audire r mutos
loqui vn̄ dicit ip̾e Cib⁹ eni
vltra debui fac̾e vnice mee r
nō feci igit̄ oib⁹ p̾tib⁹ volt̄
cu honore r nobile reddire ad p̾re
ad locu vn̄ venit Cui ꝯcor-
dans Gregorius li· xij· ca° xiij° Sicut
completa legatoē ad legat⁹ deꝫ
redire legatu / relaturus ꝙ fecit
r que ip̾o facta sunt r ut ꝯdi-
nate recipiat digna fac̾t missus
dei filius in humanitate sola erat
r in illa vad̾t ad inuitacoꝫ p̾ris
de quo misso dei ꝯtentessat r sue
legacōis ꝑnobile ꝑacto mistio
suscipiat ut filij hoīe glaꝫ ꝙ
ut dei filius ab eterno possederit
vel aliter ꝑt ꝯtinuat solet p̾res
familias longe recessuri familie
p̾cede ip̾oꝝ recessum ꝯsoland̾
eos de redditu ꝓmiss° ul dimit-
ta muneꝫ ul libe / ꝑt xp̄s fecit
p̾mittens discipulis se missurꝫ sp̄m
sc̄m · Nota ꝙ ꝯsuetudo diligentiu

// reserat

se inuicem e de corporali p̾ncia de-
lectari gaudere r de eius absencia ꝯstristari
quia nichil e ita delectabile amicis
sicut ꝯuiuere viij° Ethic̾ r quꝯ
talis amor e ita intensus ꝙ ho-
mo ꝯsiderat bonu ꝙ ꝑ absencia
dilecti posset ꝯsequi ꝙ tn̄ 2us īmo
interim ꝑeligend̾ eēt p̾ncie cor-
pali ip̾ius dilecti ꝙ dn̄s in-
ciens voluit discipulos vtilitati
p̾uide vn̄ dicit Aug̾ / Ineuch-
tibilia bona p̾stitit nobis sic
eoꝝ ꝯsulit vtilitati r nō voluntati
vn̄ xp̄us an passiōꝫ sua dixit
discipulis / vado ad eum · i · vadaꝫ
nobiscu sp̄ue tn̄ tenendus ꝙ absp̄o
dn̄i Joh xvj° Exiui a p̾re r no
veni in mundu r̄c / Ad eum qui
me misit · i · ad p̾rem ꝙ p̾r misit
filiu ad incarnand̾ p̾dicand̾ et
moriend̾ r resurgend̾ Beda i
omel̾ · dicit Redeptor n̄r i i mine-
te sue passiōis arctius discipulis
sue glaꝫ resurrectiōis r ascensō
quia ip̾e p⁹ morte erat glificat⁹
dns r aduentu sp̄us sc̄i quo
illi erant illustrandi p̾ale fecerat
ꝙ eius instituti hora passiōis
ei⁹ minus p̾illis morte dolerent
que p⁹ morte ad celu subeunt
sublenand̾ nō dubitarent r nung
de sua desolacōe trepidarent q°
abeunte se sp̄us paratum ꝯsor-
lantes ee sperarent hec ille / Et
nemo ex vobis interrogat me quo
vadis / Supplet p̾sentia ꝙ hec
de vobis dicit Cassio discipuli

discipuli audito eo quod dixit, sicut super
eis diceat dies qui interficiet vos
arbitretur se obsequium prestare deo.
[illegible] tristicia magis tetenderunt
ut nichil loci possent id eum de-
tentam eorum tristiciam dicit quod dicit arguens
dicat et nemo [illegible] vel aliter potest ex-
poni quod discipuli audiverant a pro-
pheta ego servabam eos quos dedisti
mihi in nomine tuo et nemo ex eis periit
nisi filius perditionis Joh xvii
in huius recordatione et pius eciam
diceat illa equalencia [illegible] de iure
sui tanti tutoris conservatoris bene
potebant tristari aliter exponit bene
Aug vado id est tunc vadam quod ascen-
sionis mee intelligitur ita manifeste ut
nemo a vobis interrogare indigeret quo
vadis quoniam videbunt celos corpora-
libus Act i videntibus illis elevatus est
Vnde Crisostomus iam audiverunt magis recorde-
ri voluntatem si dixi vos autem
non sicut Petrus licencia est autem interrogandi
quo vadit autem non tunc est congruum
primo magister quo debet pergere [?]
dicere enim voluit quod dixit interrogari
ut doceret magister ad discipulos ut
doceat interrogata Sed quia hec locutus
sum vobis tristicia implebit cor
vestrum Hoc primo potest referri ad discipulos
quod eis supra dixit quia extra synago-
gam facient et interficient cogita-
tes quo exponeret eum multis
tribulacionibus et odio fuit omnibus
hominibus ad illud Ps. Estimati sumus
sicut oves occisionis et quia non dum
erant perfecti in amore ideo tristicia im-
plevit corda eorum timore futurorum
malorum propter nimiorum vel [illegible] pri-

cant perfecti unde gaudebant tribu-
lacionibus Act v Ibant apostoli gau-
dentes a conspectu concilii etc. Vel potest
referri ad illa precedentia scilicet
vado ad eum qui me misit unde
Aug super Johannem discipuli id est quia
corporis ipso videbant amittere
metuebant quia hoc quod abeo non
dicere vellet abeo audiebat conri-
stabatur enim humanus affectus quod cor-
poralis desolabatur aspectu Et Gre-
gorius exponit quia hec locutus sum
et scilicet quod extra synagogam deiacerent
nec quoniam hec locutus est scilicet vado ad
eum et ideo tristicia implevit cor vestrum
super quo dicit Beda implevit sepe
animum tristicia et replevit cor conspi-
tabescat ut queda non queriat
non tunc scire sciencia Sed ego
veritatem dico vobis quasi diceret non loquor
vobis ad complacenciam sed dico vobis
veritatem vos autem contra veritatem et
gratias tristamini Sicut multi audien-
tes libri dei tristantur ii Cor v
Vnde Crisostomus ubi supra in veritate de-
eis confecerunt intellectus dicens nemo in
veritate tuetur ultra veritatem eius
inquirendo est in [illegible] nemo in veritate
fallitur veritas inter propter eo clara
in ipsa numquam [illegible] perpetrari te-
nerit alii veritatem quia prodit iniquitates
in qua ultatur autem dilexerunt
illa peccata in mortem si vos au-
tem estis qui fuistis veritas ergo et vi-
ventes veritas est ad fructum generat
gaudium innocentibus securitatem et gratias
prestat Expedit vobis ut ego vadam
Vnde Crisostomus expedit ad fructum ad.

igno[rata]

vtilitatem ad secundum ad gaudium
ad tertium expedit ut forma sua
recederet ab aspectibus eorum ut dum formam
contemplarentur reduceret ad cor vos.
retrorsum vagantibus oculis in forma
conspecta/ sed ut interius redderet
vobis expectacio est intuebatur enim
apostoli Christi humanitatem amena nulla
delectatione gaudebat pectoribus firmabat
non quod malum esset/ inquantum afficiebat
sed melius quod permittebat interius. Et
ideo dicit Augustinus non enim Christo quid eis
expediret quia quod infirmis expediat
magis novit medicus quam egrotus
visus enim interior quo discipuli illuminandi
erant per Christi recessum vtilior eis
erat quam visus corporalis exterior
tamen quo solebant se pascere. Et ideo
dicit Beda inquantum Christus ad discipulos ex-
pedit ut suum visus subtraheret aspec-
tibus quibus amor divinitatis perfundere
verius infigeret mentibus. Quarto enim secundum
Augustinus quando ibus Christus subtrahit
se relaxet ut fides remaneat fidei ex-
incipiat quod fides non est de re visa
Et ut dicit Gregorius fides non habet
meritum cui humana ratio prebet experi-
mentum/ Si enim non abiero paraclitus
non veniet ad vos/ Ergo quod pater ip-
sum me non mittet. Sed nonne Christus
dare potuit spiritum sanctum dona ita
mirabilia humana et ad tantam fortitudinem
et ad tales effectus sicut de celo de-
dit sed hoc non conveniebat complurimis
rationibus. Prima secundum Beda quia Christo
mundo posito cum discipulis corporaliter
conspicere non valebant illa mentes eorum
gratie ad suscipienda munera celestis gratie
Sed Christo ascendente in celum ipsi pariter
cum Christo omnia desideria sua in celum
transferebant secundum illud Mt. vi: Ubi est thesaurus

tuus ibi est cor tuum. Secunda ratio sumitur
a simili quia regibus et principibus terre pre-
cipue competit dare magna munera
cum ad statum gloriosum sui regni
pervenerunt ut consueverunt facere reges
post eorum coronationem et post gloriosam Christi
ascensionem primum fuit congruum mittere
spiritum sanctum. vii Joh. vii°: non dum erat
spiritus sanctus datus quia Ihesus non dum
erat glorificatus. Item alia ratio potest
Quia non dubium potuerat quod filius et
mitteret commune mittere una cum patre
spiritum sanctum de celo mittere sed non sufficit
credentibus quod processisset a filio presente ac
dicitur et procedit a patre. Si spiritus sanctus
advenisset filio adhuc in terra conversante
necessarium quod homo visus et conspicuus
mitteret esset deus filius in excelsis. Item
alia ratio quia apostoli post missionem
spiritus sancti debebant tanta et maiora
miracula facere respectu miraculorum Christi
et ideo ne esset dubitatio de miraculis
Christi inter discipulos Christus debebat
abire. vii Joh. xiiii°: dixit eis.
Amen amen dico vobis qui credit in
me opera que ego facio ipse faciet
et maiora horum faciet quia ego vado
ad patrem. Cum enim Christus super terram
esset ad tactum fimbrie vestimenti
Christi una tantum mulier passa sanguinis
fluxum refertur esse sanata post quam
vero celos ascendit/ umbra petri
plures plagis curavit/ pauca
post predicationem conversi sunt ad deum
sed postquam ascendit celum una die
predicacione petri quinque milia con-
versi et alia die tria milia sunt
conversi ante ascensionem Christi in celum/ Christus
erat notus tantum in Iudea sed post per totum

mundi predicatio apostolis est notificatur
quia in omnem terram exivit sonus eorum. In
mundi veniens mundus ipsum non cognovit
sed mundi relinquens omnibus innotuit
unde de eo dicitur in psalmo. Benigne fac
ergo donec tussam. Et Iohannis xviii. cum
exaltatus fuero a terra omnia traham ad
me ipsum. Si autem abiero mittam
eum vobis ad vos. Primo mitto vos
tamquam patre spiritualis. Omnes mitti ad
vos quos elegi de mundo qui me
homines vidistis inter eos hominibus
conversantem ut credit quia etiam filii dei
sunt que iam confessi estis et qui vado
immolari pro vobis. Mittam eum ad vos
qui predicatum estis divina misteria
et honorem vitam et bonorum maliciam ar-
guitur. Mittam eum ad vos. Ad con-
fortandum ut audaciam docendi et cor-
rigendi prestat quia non dum habetis.
Et cum arguet venit ille arguet
mundum de peccato et de iusticia et de iudicio.
Et cum venit spiritus paraclitus ille ar-
guet scripture per vos nunc timidus
mundi .i. mundi amatores. Et dicit
Augustinus ille diffundet in cordibus vestris
caritatem per quam timore depulso habebit
arguendi mundum de peccato libertatem quia
perfecta caritas foras mittit timorem.
Primo Iohannis iiii. Sed quomodo opera sancte
trinitatis sunt indivisa quare argu-
cio hic attribuitur spiritui sancto dicendum quod
sit propter plura. Primo ad ostendendum quod
plus accipiens de donis spiritus sancti
plus est de peccato arguendus si donis
et gracijs eius abutitur et relinquit. Unde
dicit Gregorius super Iob. Cum enim augentur
dona crescunt rationes donorum. Tanto conprehe-
nsibilior est si delinquit plus enim appetit

insolita in deo qui imbuebit nos
dicitur. Secundo quomodo spiritui sancto attribuitur
amor et benignitas requirens est quod ar-
guere homines bona intentione non est
diversum ab amore et benignitate spiritus
sancti qui arguit de peccato. Iere. xxi.
Egredietur virga de radice Iesse id est
de medio amoris seu de spiritu sancto
egredietur correctio quia Iesse incen-
dium vel incendium interpretatur. Et Apocalypsis
iii. Ego quos amo arguo. Tercio ad
ostendendum quod spiritus sanctus facit aliquem
ydoneum ad arguendum. Tria enim impe-
diunt correctionem actuam propria reprehe-
nsibilitas. Unde Gregorius. Sordes abstergere
non valet qui manus lutum tenens.
Secundo est ignorancia. Ad Ro. ii. qui alium
doces et te ipsum non doces. Tercio est
timor. Eccli. vii. Noli querere fieri
iudex nisi valeas virtute fortitu-
dinis evellere iniquitates ne forte ab
timescas faciem potentis. Hec enim
tria removet spiritus sanctus quia purgat
vicium reprehensibile illuminat tenebras
ignorancie et confortat imbecillitatem
venientem ex timore quia ipse est spiritus
sapiencie et intellectus fortitudinis et cetera. Un-
de super Iohannem omelia lxxv. ait
dicit discipuli qui prius trepida-
bant et formidabant postquam acceperunt
spiritum sanctum in medio concilio bat publi-
ce ad forum et adversus et fortes et plagis
et ad omne convenerunt supplicium et
illiterati et ydiote et tanta disputa-
bant prelatos ut attonitos fa-
cerent eos qui auscultabant. Fortes et robus-
tos enim factos eos fecit spiritus sanctus
et infirmos tales est enim gracia spiritus sancti
quia si tristicia invenit dissolvit si

 per timescas

desiderium pniciosu ↄsumit si spi
ratom abitit Et io dr Symo ad-
veniens qr ista tria tn abhominata
dei filiu referuit petm insticia
et iudiciu dequibus Arue pmictus
per scaplos arguet mundum De pecto
quidem quia non crediderunt in me
de pecto scz infidelitatis qr heretes
sufficienter argumenta qz xpc fuit verus
deus et verus homo tam in operibus
eius quam in doctrina fide noluerunt
Job 1o In ppa venit Et ut dicit
Beda in omel. hoc petm preter
posuit quia sicut fides e origo
et fundamentum virtutum ita solidamen
tu e vitior incredulitatis piste xpo
dicete qui aut non credit iudicatus
e qr non credit in noie unigeniti
filij dei Ciu gtor. Symo dicens
Christi incredulitas omnia mala ori
untur quia qui incredulus e non e ico
ita anima eius Justus aut ex fi
de sua vivet Abakuk 2o ppe pma
Et alibi qui incredulus e filio non
videbit vitam eternam s ira dei manet
sup eum Joh. 3o Sine fide enim
possibile placere deo Et nota quod
sunt non crediderunt in me et non dicat
non crederet me vel in aliud enim
e credere deu aliud deo aliud credere in
deu Primu e credere deu ee et ipm
ee oipotentem creatorem omn Scdm e
credere verbis et miraculis dei et hys mo
mali homines et dyaboli credunt deu
et deo ↄtremiscunt Sz credere in deum
et in xpm e credere ipm ee oipotentem
et credere verbis eius et ipm sup omnia
amare De insticia non qr vado
ad prem et iam non videbitis me Et

hoc exponit Jacobus de alla abria f.
primo per mundo arguet de insticia
cui non vult adherere ut per hoc
iustificet per qua insticia mortuus
e et unit ad prem et iam non videbitis
morbis qr xpc resurgens a mortuis
iam non moritur etc Scdo per arguet
mundus de insticia qua non vult
ↄgnoscere introducta ad hoc qr xpc ut
doceret nos insticia destructo regno
pcti se ipm obtulit deo patri scdo
2o Aug sup Johannes qr insticia
fidelium in hoc ↄsistit qr credunt
qz non vident iustus enim ex fide
vivit sz vita gre et iusticie per q
dem e thome Job 20o Beati qui
non viderunt et crediderunt insticia
itaqz aplorum et fidelium ex hoc est
fundamentalis qr xpc iuit ad prem
et tunc non potiunt eius dignitas
nec humanitas videri et tamen ere
diderunt et credunt fideles in eum
de qua insticia mundus arguit qr
mundum hoies credentes in xpm
ipm nolunt imitari. Et dicat qr
vado ad prem qui dicit et si vult
venire post me oportet eum ↄcedere
insticia qua ego ↄcedam et docui
verbo et ope Est aut insticia red
dere unicuiqz qr suu e deo obe
mundo ↄtemptu dyabolo resistencia
carni afflictionem proximi dilectionem
ad xxij Reddite que sunt cezaris
cezari In Cris ire ad prem est
argumentu qr insticia et irreprhensibilem
vitam hic agebat ut non possent
hoies manentes in mundo dicere
quem hic ho peccator e nos e

qui vellet dicere B(ernardus) in x° ad patrem suum
euntem sequi volumus iuste vivere
pbeup l' unanim(ite)r ut non arguamur
de iusticia Cā 2° ... B(ernardus)
Arguebatur et arguit mundus de iusti-
cia qua mundus ibi est negavit
iustum aut ihesus abesset quia ut di-
filius nichil proprietatis volebat
iustus in homine assumpto mundus
apparuit / iustus in operibus / iustus in mori-
bus / iustus in vita / iustus in sermone
iustus dux et iustus ad ... iustus
iustus in iudicio / quia iustus est dux
rectum iudicium tamen cum enim xpistus
animam suam mittere potuit patri
tradidisset dum ... conspectu
presentis ... et terra semper cum dixe
iudicavit aut hic est vere homo iustus.
erat. B(ernardus) cum in omnibus iustus erat ut
... et ... vinum ut malo-
potius et ... demoniacus et
vane laudis appetitor est reputa-
tus et ut malefactor legis que dixe
destructor ut latro cum latronibus est
crucifixus quia non erat creditus filius
dei set homo tamen non sponte set corrup-
sit corrupcione conceptus non premio
set tormento non celo set baratro dignus
est reputatus. Arguet itaque mundum de
iusticia quia vadit ad patrem atque erat
iniustus vadit ad patrem veneat ad
angelicos cives quos preteritis
... relinquat vadit
ad patrem suum velud cui porta patet
eius imperium vero agonista qui pro ius-
ticia insurgente atque morte redden-
te ... triumphavit de dyabolo
et spoliavit in finem vadit acceptura

prese sumeque clas regnum eterna
et non dicat. Arguet mundum de iusticia
quia ad patrem vado qui iustus in
est non gratia eterna . gratitudo est non
reprima ut non vadat ad patrem
in hac humana natura eo ... conformitate
assumpta et non videbit me
quia mundus me amplius non est dignus
et non videbit me nisi ... appa-
rere ... quam absens ma-
neo apud patrem me iam non vide-
bit mortalem quia ... resurgere a mor-
tuis mors ultra non dominabitur ... coi
git iusticia . ut vadam ad patrem
et sedeam ad dexteram dei in excelsis
... vilipensus depauperatus de-
nudatus ... iniuste iudicatus ut nunc
inferis ... sum afflictus / De iudicio
aut quia princeps huius mundi iudi-
catus est de iudicio ... Arguet
mundum . i . homines mundanos quoniam
quia iste mundus fiat opera ...
... iudicare nec potest se homo
mundanus excusare dicendo ... non
potuit resistere temptacionibus / Quia
princeps huius mundi . i . dyabolus qui
principaliter hic est qui suis proprie
et temptacionibus implicavit mundanos
contemptioni iam est iudicatus / ut non
possit vincere nisi volentem / Ioh.
xii°. Nunc iudicium est mundi nunc
princeps huius mundi eicietur foras.
Sed in ... ymo ubi B(ernardus) dicens
cum dyabolus seu princeps mundi pre-
tendit ut ille de mundo per mortem
...ibi expelleret qui illum ...
qui ... veneat quia pervenit
... salutem eternam ... mortalibus

de celo descenderat ut tirannos cum
fecit insipuit. ipse a beato patre
iudicatus ut impius predo et intoler-
abilis homicida eiectus. prodeunt
tyranni de solio in sua voluntate
subditos diuina permissione retinens
probat et cum ita factum sit sibi iniustus
factus est iniustus autem assidua-
tione huius tamquam iniustus quod sit
iudicatus in ligno qui deuinat in
ligno et paciatur [?] quod suasit
delectacionem et peccatis stulticiam et mortem
et qui permisit statum diuinitatis et fla-
gellatus [?] de nos moriendo prohib-
aliter exponitur ista littera sic mundus
arguitur de iudicio quia non timet prauos [?]
illius imitari qui propter sua prauitate
iudicatus est unde homines non respiciunt
diuine voluntati superbe volentes equi-
parare superbiam dyaboli qui propter sua
superbia de celo est eiectus. Nota de
triplici iudicio arguitur mundus. Primo
de iudicio non pertinente ad se quod sibi
vsurpat. Mat. vii. et Luc. vi. Nolite
iudicare et non iudicabimini. Et circa
hoc nota quod iudicium non pertinens
ad hominem ut cum quis videt vel audi-
ta de proximis subito aliquid [illegible]
suspicio. Et hic est primus motus
inquantum non est peccatum. Secundo est iudicium
leuis credulitatis ut cum aliquis
in dubio malum estimat de proximo non
assensu sed leuiter credendo et hoc est ve-
niale. Tercium est iudicium diffinitiuum
cum aliquis in dubiis dat sentenciam de proximo contra
eum iam et hoc est peccatum mortale.
Secundo arguitur mundus de iudicio proprio
quod negligit. Paulus ad Cor. xi.
Si nos metipsos iudicaremus non
utique a deo iudicaremur. Tercio de iudicio

// Tercium genus est iudicium suspicionis [?]

dei quod tantum [?] operatur et nos adiuuat
cum tamen Lucifer nobilis creatura [?]
iam iudicatus sit et per superbia in illo
diuite sit est iudicata quod fieri de
paupere superbo quia superbia in diuite
tollerabilior est quam in paupere
sicut innuit glosa vii. Eccl. xxvi. Pauperem
superbum. dicitur tres species odiuit
// anima mea pauperem superbum diuitem mendacem
et senem fatuum et insensatum. Ex hiis
omnibus articulis littere premissis dicit
Aug. Credant homines in xpm
ne arguantur de peccato infidelitatis
sue credant in numero fidelium propter
quod ne arguantur de iusticia. Ecce
quod iustos et iustificatos non persequuntur
caueant futurum iudicium ne cum mun-
di principe iudicentur et dampnentur
qui iudicatus et dampnatus innitetur.
Caueant ab illa mala audire
dampnacionis. Ite maledicti in ignem
eternum qui paratus est dyabolo et angelis
eius. Mat. xxv. Adhuc multa ha-
beo vobis dicere sed non potestis
portare modo. Erant enim paruuli
non sunt capaces perfectiorum sciencia-
rum sicut nec tunc apostoli erant capaces
perfectiorum misteriorum que postea re-
// uelata ipsius sancti spiritus [?] debebant. Ex
hoc patet quod aliqua sunt tacenda
carnalibus que spiritualibus sunt dicen-
da. Prima ad Cor. iii. Non potui vo-
bis loqui quasi spiritualibus. Unde Ezech. [?]
multa et magna verba et mira
dixerat Ihesus multa que habebat
dicere que fienda erant in morte
et futura in re et venientia in futuris
temporibus que si dixisset ipsi illa non
potuissent portare a tristicia

decem p eo q x abeis pabat
abscessit 7 iubet dat forma doc
di doctoribꝫ ne sublimitate ser
monis ne multitudie dicendorum ne as
pitate vborum ne discussioe subti
litate ne aliq vanitate loquendi
corda gravet auditorum p[ro]ut qua
viderint eos posse portare aut
cognoverit validitatem capiendi
ſ appetent ſanitatem mentis et
depulsione passionum q[ui]b[us] insidentibꝫ
animo ſunt alte plati no capit
Cu aut venit ille ſp[iritu]s vitat[is]
ille docebit vos omem vitatem
Et dicit cu venit scilicet cum cu
venit in homines ipm docet vn
Burg in omelia pentheco[stes] g[regoriu]s audi
qualis e ille artifex ſp[iritu]s ſ[an]c[tu]s
nulla ad discendum mora agitur ſ[ed]
mox ut tetigerit mentem doz vo
ipm tetigisse docuisse e. Et hic
e ſp[iritu]s vitat[is] / quia met e vitas
eo q e deus Ite quia a filio q[ui] e
vitas procedit Ite quia ab ipo
tamq a fonte oie vitas d'mat
incarnatus vn Ambros veritas a
quocunq dicat a ſp[irit]u ſ[an]c[t]o e Bed
dubitar de hoc q d Docebit vos
omem vitatem / q[ui]a dicit Beda i o.
Nō e putandus in hac vita alq
homo h[abe]re omem vitatem apprehendere
vn paulo p9 raptu in celu 7
p9 auditu archana celi dicit
ex parte cognoscim 7 ex parte prophan
Ite apli nesciverunt geometria 7
logica 7 ar sunt [illegible] vnde q do
cebat omem vitatem saluti necariam
vel 2m Beda h[ic] dicite docebit
vos omem vitatem / d[ic]z ſit intelligi

i. ſp[iritu]s ſ[an]c[tu]s adveniens defundet
in cordibꝫ vris caritatem cuius ma
gnitudo mtq exacta mtq p[er]ficiat
de virtute in virtutes denique digni
efficiamini p[er]venire ad illam vitatem
in qua etiam caritas ſumae vitat
7 ve ſublimitat .i. contemplator
revelata dei visio vobis apparebit
vel ſic dicit 2m Jacobum de Vora[gine]
Triplex e vitas / vitas vite qua
docet ſp[iritu]s ſ[an]c[tu]s inspirando effi
cacit quid ſit agendum / ad Ro. viii
Qui m 2m ſpm ſunt q ſp[iritu]s ne ſunt
ſentiunt 7 ad [illegible] prudencia aut
ſp[iritu]s vita 7 pax Secda e vitas
doctrine qua docet ſp[iritu]s ſ[an]c[tu]s qui
inspirat quid ſit credendum 7 intel
ligendum. i. ad Coro xii. Alii p
ſpm dat[ur] ſermo ſciencie alii ſapiencie
// opat hoc aut vnus atq idem ſp[iritu]s di
videns ſingulis p[ro]ut vult Tercia
e vitas iusticie qua docet ipsa
do quid unicuiq tribuendum ſit
deo ſibi 7 p[ro]ximo 7 q ſit distribuendo
p[ro]venientibꝫ ſinglorum no p[er] ſingulis
ſpeciebꝫ generum q ista e gnali oie
vitas ſaluti neccia 7c Non enim lo
quetur a ſemetipso .i. no loquetur
ſicut hi qui fingunt doctrina 7 ex
p[ro]prio capite loquuntur ſic ſp[iritu]s ſ[an]c[tu]s
no fingit doctrinam ſeparatam a doc
trina mea Joh xiiii A me ipo
no loquor .i. nichil p[ro]prium nichil
aloquela p[ro]pria alienum ſic etiam
ſp[iritu]s ſ[an]c[tu]s no loquetur a ſe ſ[ed] quecunq
audiet a patre 7 a me filio .i. ipſo
tres testes dum concordant h[ic] loq[ui]t[ur]
q[ui]a vna e via vitas 7 vita omni

psonar non enim spus vicat loqui
a se. sicut spus filiatis veritatis
et pris mediatum quia cum illorum loqui
corporis loquitur. Et in hoc reprehen
dunt predicatores corporibus capitibus.
loquentes dicitur enim in prius ne
insistant predicatores tue corpore proprie
proprie prudencie sue i intuitu
qui ea que sibi dicenda videntur de
cordis proprii proponit. Dy spiritualibus
ne inbibant. Spirituales enim homines
a se ipsis non loquuntur sed agitur instinc
tu spus sci Act ii°. Repleti sunt
omnes spu sco et loquebantur prout
spus sanctus dabat eloqui illis.
Per intellectum hic dicit dyonisius loqui
2° i unitatem non est loqui sed more
consuetudinis sed sed intellectum in sub-
sistentium incorporalis non Et io dicit
Aug loqui spus sancti est ipsum sit
esse et quia non est a semetipso sed est a patre
et filio io a semetipso non loquitur
Sed quecumque audiet loquetur. Hays
hoc est illi audire quod est illi esse quod
illi scire et hoc est scire quod audire et
loqui … est tum esse et ad° tum
scire quia tum potest esse hoc necessitas
hinc sed in deo illa est simplicitas quia
ergo audiet loquetur. i. loquetur quod est
dei diuina aut di aut est diuina
iiba est scire. Et io dicit Beda.
Spus sanctus est a se sed ab illo a quo
procedit et io a quo est illi scientia ab
illo veritas et scientia. Et que ventura sunt
annunciabit vobis Grego. in io°. Aut
spus sancti que ventura sunt annun
ciabit tum gaudia celestis patrie vo
bis ad memoriam reducit venturi
vobis annunciat cum vos a dilectione
pium sublevat et promissis supernis bonis
desideriis inflamat. Futura vero apostolis
annunciavit mala sed que propter confessio-
nem eius erant passuri et bona
eterna que post istam mala temporalibus
erant recepturi. iste spus sanctus
docuit scriptores evangeliorum plura
annunciare ventura. bona et pla.
mala. in fine seculi predicentes eis quod
tunc surget gens contra gentem
et regnum contra regnum et quia tunc ab-
undante iniquitate caritas refrigescet.
Et dicit Symon annunciabit ventura
prosperitatem exaudiendum et etiam contra
eorum eventibus ne inveniant eos subito
fallentem aut decipientem quod prevenerit
apostolos et doctores qui ad subsequentem
eorum modum sunt futuri et prophetas condit
prophetam veniturum fuisse in apostolis.
Spus sancti venire sicut prophetas
veteris testamenti et nunc ardet quod
alius spus per alios verbis et alius
apostolis sunt locutus. Ille me clarifica
bit. Ille aliter clarificat seu dignita
tem maiestatis Christi. aut an adventum spus
sancti in discipulos non erat manifesta
quo ad claritatem et dignitatem eius
quia tum hoc credebat sed spus sanctus
supveniens illuminet mentes discipulos
ostendens eis claritatem. i. dignitatem
Christi in quod est equalis deo patri et consubstantia-
lis ut ipsi apostoli glorificent Christum in laude
eius et gloriam toti mundo predicantes
Et io exponit hic clarificabit. i.
clarum glorificum et honorificum me osten-
det toti mundo vel haymo clarifica

ad

vobis

honorificauit z magnificauit spus sctus dnm
nrm xpm cu docuit aplos z que
nouerant probabit' ostendit credent
cu an omnia secula a patre genitu
equalez illi per omnia vt Greg' moru.
p Spus clarificat xpm qr ipm tan
ta caritas caritatis in cordibus dis
cipulorum e accensit ut abiectis tide
carnali effectu intus cu constanter
predicarent a quo tpe passionis
pauidi fugierunt Spus sctus clari
ficat xpm cu per doctores impleta
gra spuali toti z tanta miracula
in nomine x fecerunt quibus totu
orbem ad fidem x conuerterunt Sps sctus
clarificat x in cordibus mrm cu
ipi pro xpi nomine tormenta multa p
tulerunt donec etiam superbiorum persecu
torum colla suauissimo x iugo sub
mitterent Sic spus sctus clarificat
xpm nobis cu nos sua inspiratione
ad ipm diligendum accendit z cu
illu equalez patri in deitate credentibus
cordibus fidelibus intimat De meo
de meo accipiet i de patre meo qr
omnia que h3 pr mea sunt Joh xvi°
et hoc vm de eternalibus non de pprie
tatibus psonalibus qua pr h3 i nas
cibilitatez qua filius non h3 Et hoc q
dicit de meo accipiet non dicitur est
ne spus sanctus credatur a filio
z ne filius alius a patre credatur sz
ut spus sctus vnu cu filio z filius
vnu cu patre z omnes tres psone
pouna equales credantur nec spus
sctus dualis minor qr tertia psona
in nominatur posterior z alitaris
precedens nec filius patre minor qr geni
tus z non gignens que igitur sunt

patris sunt z filij que vero sunt filij sunt
z spus sancti sz ut qui equales sunt
in eternitate in in maiestate z in potentia
in trinitate z sba non credantur dispa
res in doctrina in ppheta z in omni
virtute sciencie Hec Symon dicit
annunciabit vobis Illud enim quod
spus sctus accipit a filio scilicet
diuinitatem uiam ita altam e z supra
intellectum ... nisi hoc innuerit spus
spus sctus nullus ad ipius notitiam
posset attingere qua noticia contempla
datz nobis dignetur aperire Ihesus
xpus in secula i c. C C

Amen amen dico
vobis Johannis xvi° Quando
aliquis wlt obtinere donum cogita
ab aliquo tunc tu quarum ad illud
obtinendum Primum e liberalitas dat
Secundum e opportunitas tpis z h3 dis
tinguit scriptura dicens Pauli quin
ite speciant due z tu hec sit est
in tpe opportuno Tertium e ydonei
tas postulant vt Greg' Cum
his qui displicet ad intercedendum
mittitur irati animus ad deteriora p
vocatur Et hec tria pnt colligi
posito auni pnt infra patebit
Vel sic ppt [illegible] solent ad va
rias causas itur ad curiam hortari
amicis ut tu eis suas supplices
mittat ad papam gratias impetrandi
Cum igitur impetrando reputatur
aduocatus ut x prius ipxus
ad curiam celestem ut ipe tamen fidel
aduocatus sufficit sine fidelibus nisi sum
mat uoces eos ad petendum z dare
eis fiduciam impetrandi dicens Amen
Amen i. ue absque deceptione dico vobis

quia ego sum vita. Joh. xiiii°.
Nota quod homines peccatores sim-
ulant. Ad Heb. vi°. Et dicit quod rursus
eos consumatis est immanitas quod prius
fuit est propter incredulitatem. Quanta magis
hominibus peccatoribus non parcatur.
xxiiii q. i a. considera de sine in mundo
ista x°. Si aliquo x° maiores nostri
non ad confinia ambitiosi et dubita-
tes de eo auditoris de omni quod ve-
re vel invitate in Gen. xxii°.
Dixit deus per me metipsum iuravi
dicit dominus. Crisostomus li. xii° ca. xv°.
dicens dominum iuramentum est ame
qui opus deus palmis iuvare
quia per ipsum non potest quod non potest
iurari. Sed per equalia vel maiori-
um. Sed Christo deo nichil est maius
et ipse est vitas vinculum omnino quod ipse
promittit. Si quid petieritis patrem
in nomine meo dabit vobis. Ex hac
littera quatuor conditiones colliguntur
firmande in petitionibus. Una prima est
quod ad illud quod petitur ut illud sit aliquid
non non sit nichil. Et ideo dicit Si quid,
id est aliquid et illud aliquid est vita eterna
quod dominus nos desiderare iussit et
petere dicens Querite regnum
in Aug. super Johannem. Illud vere est
aliquid quod est permanens et stabile et hoc
est vita eterna. Quidquid ergo aliud petitur
nichil petitur non quod omnino res nulla
sit sed quod in huius comparatione tam magne
rei excellentie quod nichil est et non est
bonitatis in matre filiorum Zebedei
petente pro filiis et dicitur x°. Dic ut
sedeant hii duo filii mei unus
ad dexteram tuam et unus ad sinistram
tuam in regno tuo. Respondit Ihesus

et filius nescitis quid petatis. Mt. xx°.
quod non petebat aliquid stabile et perpe-
tuum sed transitorium in glo. Di et reg-
num eius petere debemus quod hoc est omne
rem pura dicit Aug. super ps. Dimi-
citat et amate deum querite
non non rem aliud sed propter deum aliquid
quere, aut illud propter deum non quere.
quod in ipso sunt omnia ibi enim sunt
remedia volucri ibi subsidia necessitatis
ibi recuperata defectum ibi perfectum
copie ibi quidquid accipe vel here
hominibus competit quod est decet quod est
aptet. Sine tamen ergo ad aliquid
petit ut ipse sit omnia non propter temporalia
tempore necessitatis postulamus sed deus
intantum est non illa utilitas principalis
sed sunt potius propter quam alia postu-
lamus. Sic concordat ibi Aug. super
terna dicens Nimis est avarus cui
non sufficit deus. Non qui deum pos-
sidet et cum propheta dicere potest pars mea domi-
nus. Ad dominum here potest iste vere
felix est qui tanto dono ditatur.
Quia ultra pauper non erit qui
creatorem omnium bonorum per hereditate
tenebit. Unde si aliquis petit aurum
vel argentum possessiones vel suppellecti-
lem pretiosam sive dignitates fieri pro
vel hereditates eius nisi omnia ista
vilia ut stercora reputet pro
eius dilectione et amore. Bernardus quod
quantum ad circumstantias orationis
intelligitur cum dicitur petieritis in quo
tria designat que debent orationem
comitari ~~propter est continuatio~~ primum
est continuatio ut sit semper petieritis

cu gtimuacoe luc xviij° opteet
p ame 2 numq desice vbi glo dr
Sp orat qui bn pagit 2 iuste
vivit nec desinit orare nisi desiat
iustus ee Secdm e quordia int
ps9 peticut sz qcordant m° x
viij° Si duo ex vobis qsenserint
sup tiam de oim re q̄cuq3 peacc
rint fiet illis a patre meo q̄ e in
celis vbi eni sunt duo vl tres
qgregati in noie meo ibi sum in
medio eoz Tam intencio int ps9
peacit sz cu intencone intno ps
labys loquam⁹ do & corde nem
vel fieet denab ysa l̄s° p̄plus
labys me honorat cor aut eoz
longe e a me Ectio dr Cyprianus
sup orom̄ dnicā qn stamus
ad orand' fres dilectissimi vigi
lant intende debem⁹ ad prec
ines toto corde cogitaco oium
carnalis 2 secular abscedat nec
quid quam tuc animus q̄ id solum
q̄ precat cogitet Jo sacerdos ante
pfacionē iusse dicat sursum corda
2 videm⁹ ei habem⁹ ad dnm
2 mbac amonē vl ad quā
deu cogitas claudat cor aduisarō
2 pecco soli deo pateat nec ad se
hoste tpe orois adire ne patiat
Tria qsideo e respectu eius q̄ petit
q̄ deus pr nos dicat in libri pcez
Ecue dicit Aug̃ noie pris tota
trinitas intelligit pr filiuz 2
sp̄us scs q̄ cauerit eni aliq
sci ad filiu ut stephanus dne ihu
accipe sp̄m meu 2 aliq̄i ad

sp̄m scm Ezech xxxvij° A q°z
ventis veni spūs 2 suffla sup
interfectos istos et revivistant
Sz nunq orō pt porrigi angelis
2 sanctis dei d q̄ dm porrigi
alicui orō vl tanq dator vl
tanq intcessor p̄mo° soli
deo porrigit orō q̄z ipe solo
dat sumu bonu q̄ petim⁹ 2 oia
alia que ad ipm ordinat Ex
quo inq stos vij dr Symō v ē
q̄uis preces porrigas ad ange
los 2 ad sanctos nō tn ut aliqa
nobis de se ipis efficiant cu i
ipoz petat nō pt ab aiabus
aufere vita nec qferr vtutes
sz ut orent p nob deu q̄ vtrunq
h3 efficere ptate Tercia qsideo
peticonis e ut attendat inqr
forma fiat 2 p3 ex lra q̄ si debet
cu invocacone nois ihu xpi
i in vtute nomis eius ut a ihu
qui dicit e salvator tm petas
salutaria q̄ dr lra In noie
meo ex hac pz q̄ ille nō petat
i nomine eius qui petat q̄ saluti
Jacobi iiij°. petitis 2 nō accipitis
eo q̄ male petat 2c Jlle eni
male petit qui q̄ salutē petit
2 ita vult Aug sup Jobue Ectio
dicit Symō vbi sup° q̄ nō ex
audiunt in multis aliquoz aliorum
stoz quorum nita nō fuit suf
ficiencia pscripis sine una et
qui salvator in cuiq noie salo
mus noie vtus ex pediet eo in
meo noie sua vita de pellunt.

Nec hoc dictum videatur absurdum
prius tenens est si exaudit sancti
spiritus precepis reorum aut si nos exaudiunt
tu eis totum agitur in nomine salua
toris et ista gerendo. Ergo omne pec
cato prius remouendum malicie
inserendo aut ad recipiendum salut
assumpmus porrecta tamen ita an
gel qua hominibus exaudita non ve
re in nomine saluatoris cum nomen non est
illius ut liber scribit sed est inter in
carnationis eius natus vite passionis
omnis et mortis et orauimus quod preualis
miliciemus et clamans valde exau
ditus est propria reuerentia Ex hoc no
tas quare tollens misterii regnat
publicius orationes generantur prima
in ihesu christo. Prima per dilectio
summa qua pater habet ad filium que
tanta est ut quicquid rogabitur in nomine
isto petitur ipse pater exaudit quod
autem sua possint pro omnibus suis Joh
x°. Tali me eius propterea pater me diligit
quia pono animam meam et iterum summo
Et prestat formam petitio omnibus
dilectionis non excelsum spiritus sanctus qui
est caritas Secunda causa est quia ipse filius
remouit obstaculum exauditionis dominum
inter tollens peccata mundi de quo
dicit Johannes baptista ipsum digito de
monstrando Ecce agnus dei ecce qui
tollit peccata mundi. Tertia est quia iterum
spiritus sanctus qui delet peccata. Quarta
causa est quia proprium patris est nobis omne
bonum postulandum sicut gratiam et vitam
eternam Joh x°. Qui in vitis prophetam
christum sitis est et habeant etiam includendum
spiritus sanctus in bonitate accipiendum dona
spiritualia que meruit nobis christus. Usque
modo non petistis quicquam in nomine meo
i. virtute adeptione mee passionis tamen non
vobis sunt non petistis quicquam in nomine
meo quia virtus nominis mei sunt
vobis incognita sed iam non est nobis aliquid
cognita igitur petite cum fiducia ob
tinendi vii d. cum Petentes negli
gentia reprehendit ubi de datione nunc
spiritualia non dubitatur Sicut negli
gentia hodie in multis reperitur qui
temporalia congregare gerunt quod est admodum
molestia Luc vi°. Ve vobis diuitibus
qui habetis hic consolationem vestram etiam
petere non curantes sed negligentia est
multum reprehensibilis propter quam tantam
miseria que nobis impendit vita adhibere
negligitur Sed si christus dicit addicere
semper in nobis non fuit petere
et accipietis etiam audiet quod si totus
mundus illi committeret. Et quod licet
arguitur quod apostoli aliquid petierunt
adhuc dicentes domine ostende nobis patrem
et sufficit nobis Joh. xiiii°. Respondet
Aug. super Johannem dicens Primo quidem
prius petierunt non tamen in nomine christi
tum modum perfectam habuit notitiam
ad veniente autem spiritu sancto habitum
erant perfectam notitiam eius et in virtute
eius magis erant sentiendi dominum generare.
Ergo ubi bene et vult quod discipuli non
crediderunt plenius christum esse filium dei
quamuis petrus paulus hoc firmiter deo
confessus tamen aliquo modo dubitauerunt
sed post passionem christi mortem sepulturam assensionem
et spiritus sancti missionem solidati fidei acce
perunt de hoc quibus esset filius dei
et saluator mundi et tunc petitiones
suas ad dei tribunal miserunt in
nomine christi Secundo Respondet Aug. licet
apostoli prius petiuissent aliquid adhuc non
tamen erant magna respectu eorum que
petere debebant quod non dominum perfecte

intelligebat celeſtia ſz ſpūs ſcūs
adveniēs docuit eos ſpūalia unde
Petite et accipietis / Hic pvocat apo
ſtolos et nos ad petendū ut dt. Aug
in homil. nos ad petēdū n dare
vellet qz petēmus nō dt. aliqꝰ pe
tite petite cū ꝯtinuac̄ petite quere
dit petite cū iſtācia ut dicitur eꝰ
Accipietis / ſpū ſcē gracie īpimiꝰ que e
magnū donū et gła que ē ma- inſuto
ximū donū ¶ Sz quō paulꝰ petiit
aſt ſtimulꝰ carnis remoueri . ij.ª ad
Cor xij.º Jtē mr filiorū zebedei
petiuit et alij ſc̄i multa petiuūt et
tn̄ nō ſūt exauditi Dicendū ad
pmū paulꝰ nō petiit ꝯfeſſus aſpi
lutē qz ſtilus carnis ei erat datꝰ
ad ꝯciam vtutū et ad reſiſtēcā
vicioꝝ datꝰ ergo erat ei ſtimulꝰ ad
cuſtodiā hūilitatꝰ qz timuiſſꝫ pul
ius ee nō potuiſſꝫ ipo dicēte ne
magnitudo reuelacionū extollat
me datꝰ e mi ſtimulꝰ ad ꝯm ad
ſcm̄ filioꝝ zebedei nō petebat
ꝯm ordinē ſalutꝭ qz pᵒ filij eiꝰ
debebant meruiſſe ſeſſioꝫ addo
tis dn̄i et poſtea pete vn̄ interogati
erant a xᵒ dicente eis poteſtis bi
bere calicē que ego bibiturꝰ ſum
Jtē Beda in omelia dat aliā cām q̄re
petētes certa verba ad ſalute nō
exaudiunt qz male dicendo audi
ri nō inſti indic. alioquis auctoriꝰ / vn
bꝰ ꝯ xxviij.º Qui auertit aurem
ſua ne audiat legē orō eiꝰ erit
exſecrabilis / et ſubiungit iſ dn̄i p
peccatorib; ut aptius ad penā re
deant q̄ambꝰ et exmitō inō dig
ſunt exaudiri / tn̄ ipoꝝ pſtatis
ne impetrē reſiſtit ¶ Sz d. a. aut
quid erit ꝯ fructū inīz orōnis

pſtant ſuis Beda qz nec ei ſed
merentes p amore que illi ē inperdo
nandi obtinent vn̄ pſ. ca.º orō mea
in ſinū meū ꝯuertet ¶ Sz q̄re nō
exaudiūt petentes ſalutaria ſolli
cite et devote omnib; iuſti ꝯtī-
ꝯſtetes qui cotidie dicūt adve
niat regnū tuū et tn̄ nō ſtatī ad
venit ¶ Dicendū qz hoc ſit pro ſua
ſione ꝯditā ut deſideria mē de
vota ꝯ dilatacōe vel petite c̄s
cant et ut tandē pfectiꝰ gaudia
capiāꝰ ſempitna ¶ Et gaudiū
vrm̄ plenū ſit / vn̄ Seneca ad
Luciliū omnes hoīes tendūt ad
gaudiū ſz vn̄ magnū et ſtabile
gaudiū ꝯſequat ignorāt / Ro.
qz multū e gaudiū pmū eſt
vacuū et hoc ē tpale affluente
quod iapꝑacōe petiue ut auaro
ſz vacuū ſit qz cor ipoꝝ ſp ma
net vacuū / vn̄ Auicena ſicut
mare poſſet e mimē omne a
quā ita avar̄ qui cenſus hūdat
avar̄ / ſc̄m gaudet i potencia
et honorib; ſicut abitoſi q̄ videt̄
plenū gaudio ſz īuitate ſt ſicut
veſica plena vēto q̄ dic̄ vacua
Sc̄m gaudiū e ſemiplenū qz hic iuſti
in bia degūt et virtutib; eis datis
adeo quib; dic̄ / dt. v.º c.º gau
dete et exultate qm nūc vra co
pioſi e in celis Sz nō e plenū
qz iuſtū tribulacoib; et qz ſpes
videndi amatorꝫ dn̄i deſerit̄ ſpes
eū que differt̄ affligit aīaꝫ
pu. xiij.º et qz ſc̄ ſpiritꝰ nō
ſūt ſcām debitudio ꝯ quo nos
ſc̄ an amore vel odio ſit dignꝰ
Ecclē ix.º Jtē dicit̄ ſemiplenū
qz modicū reſpectu gaudij futuri

ptie vii Richardus de contemplacione
dulcedo inmēsa. dulcedo tā
magna. dulcedo tā pura. quā
magna quia immēsa. quā rōnis ac
cedens dulcedinis quā tā pura.
quia de illa magnitudine dulcedinis
dei vix scintillā modicā decerp̄.
¶ Tūc gaudiū qꝫ erit iustorū ꝑra
erit plenū qꝫ ↄsistit in clara visione
dei patris. Et hoc erit plenū plus
capacitate quia omnes vīrtutes anime
eius gaudio replebuntur intellectus
replebitur gaudio ↄtēplativa visionis
dei ps. Adimplebis me leticia
cū vultu tuo. Memoria erit plenū
gaudio ↄspicua obiti delectabi
lissimi nunquā ab amittendi vel
obliviscendi ps. Innumera enim
erit iustorū plena erit voluntas
quia oē appetitū et desiderium habe
bit ↄtinua dilectione dei vii ps.
Repletum est gaudio os meum et
lingua mea exultatione. Item hoc
gaudium plenum erit puritate quia
nulla tristicia illi miscebitur vn
Aug. x. ↄfessionum cū inhesero
tibi vbiquam nusquā erit labor et do
lor. Item erit plenū securitate quia
nullus invidia vel potencia tollere
poterit. Job xvi. Et gaudium vestrum
nemo tollit a vobis. Hec in proverbiis
locutus sum vobis. hec scilicet omnia que
locutus. istoque modo. Est autem proverbium
locutio qua ad aliud dicitur et aliud
intelligitur. et tunc dicitur proverbium quasi
positum pro verbo et loco alterius loquens
ipse vel proverbium est quia sic aliud dicitur
et aliud intelligitur. quia tunc unum dicitur et ipse
et iuxta intelligencia alterius et tunc

proverbium id est quia parabola et hoc modo dicitur
proverbium quasi pro verbo. Et hoc patet
quia omnis parabola est proverbium sed non econtra
proverbium est parabola matthei. Est autem
quia Christus multa locutus est in proverbiis
et parabolis quia discipuli adhuc erant
rudes et carnales itaque quia sine
similitudinibus carnalibus non poterant
intelligere verba Christi. Venit hora cum
iam non in proverbiis loquar vobis
Prima post resurrectionem suam clare loque
batur eis de regno dei apperiens
eis sensum ut intelligerent scripturas
luce vlt. Sed palam de patre meo
annunciabo vobis Job xvii. patris
manifestavi nomen tuum hominibus quos
dedisti mihi vel secundum Crisostomum hora qua
Christus palam annunciat. dum apostolis
fuit tempus resurrectionis Christi quia per dies xl.
apparuit eis loquens de regno dei
aliter secundum Gregorium. Illa hora in qua
manifestabitur divinitas est qua videbimus
eum sicut est et nobis erit clara visio
quamdiu sumus in vita presenti solum
in proverbiis loquitur nobis Christus. In illo
die in nomine meo petetis. Augustinus
super Iohannem predicto. Sed Gregorius videtur
impedire cum ista litera quia cum sumus
petitur infinitus scilicet qui sanabitur
desiderium meum bonis eternis ps.
Saciabor cum apparuerit gloria tua
Nec petetis et pro aliqua indigencia
sibi nulla erit indigencia sed
summa sacietas quod relinquitur ut
intelligatur quia ihesus discipulos decarnaliter
spirituales fecit promisit futurum Et
huic sensui adheret Aug. super
Iohannem racio secundum litera. In illo die et

.i. in tempore post acceptionem spiritus sancti in nomine meo petetis quia tunc primum in nomine christi nomine cognoscetis quia spiritus sanctus adveniens discipulis non tamen eos docebat sed etiam petere compellebat. Ad Ro. viii°. Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus .i. postulare facit. Et non dico vobis quia ego rogabo patrem de vobis. Et hoc potest sic intelligi secundum Augustinum licet ipse dominus secundum quod homo orat pro nobis patrem ut habetur ad Heb. vii°. Semper vivens ad interpellandum pro nobis et ad dominum prima vice ad interpellandum pro nobis tamen quia ipse est filius dei et deus unus in maiestate cum patre et equalis eidem utique deus non rogat pro nobis patrem sed simul cum patre nos exaudit et condonat gloriam. Vel hic inproprie sicut usque dixi in proverbiis que solent homines audire sed non intelligere dixi quia adhuc estis sed veteres homines ei dato vobis spiritu sancto facti vos spirituales et tunc in nomine meo petetis quia tunc vos scietis quod sicut ego rogo patrem et sicut deus exaudio cum patre. Thomas intelligit quod dominus ad ea que erunt in vita eterna in qua non erit oportunum quod tunc pro eis oret patrem quia tunc nulla erit indigentia sed nunc pro eis sed sunt in presenti vita non oportet quod dominus pro eis roget quia sunt beati per gratiam consolationis adipiscendi vitam inveniunt apud exaudiri et in christo plenius loquendo ut si dominus diceret apostolis tanta familiaritate habetis patrem meum sicut ad deum quod per vos potestis accedere ad eum et impetrare quidquid placet et per hoc non excludit adiutorium suum sed exprimit tantam securitatem pro [illegible] dei Christus loquebatur

sancta agatha in carcere reclusa sancte lucie adhuc corpore existenti in terris sicut lucia sepulcro deo devota et anime potest quod ipsa poterat prestare generis humane tuis non tamen excludebat aliam luciam adiutorium suum sed exprimebat tantam securitatem possideri regnum dei et impetrare pro [illegible] viii seq. Ipse enim pater amat vos quia dicit apostolus diligit nos antequam mundi constitutionem. Et tunc assignat duas causas huius amoris dicens quia vos me amastis. Ideo libenter exaudiet vos. Et secundum quod vocatus est de vitate hic quia non videtur quod pater eos amavit quia ipsi discipuli eum amaverunt quia tunc amor discipulorum esset causa amoris dei ad eos et esset prior quod i Johannis iiii°. Diligamus deum quoniam ipse prior dilexit nos deus quod deus non ideo dilexit vel diligit nos quia eum diligimus sed econtra ideo eum diligimus quia ipse nos diligit universaliter quia aperit et filio ut filius per merita et filium diligamus et quia deus diligit opera sua ideo nos dilectores suos amat sed tamen hoc ipsum quod nos diligit amatores suos in nobis non facit nisi prius nos facit suos amatores. Et credidistis quia a deo exivi hic ponitur secunda causa communis fidei quod dicit ad eos tunc fidei hic ad me venire exaudiri vel dicitur sic. Valet autem patrem intercessionem narrare tamen presta de filio fides est quod eum quia a deo filius dicit credit atque amat hic perfecte venire exaudiri exaudi cum eum propterea fides est vel dicit sicut credenti omnia possibilia sunt etc. [illegible] Exivi a patre et veni in mundum hic ponitur summa fidei quod ad eterna divinam et temporalem in carnationem et mortem ipsius resurrectionem et ascensionem

rstat doui apre / spu^s petua ge
nacoz r pcessu psonales rh' doit
filij apre e etiuus absqz aliq in
nouatoe Jte doui apre absqz sepa
tone ita eni filio donit apre
qp pr e in filio r filio in pre Jte
doui apre absqz diminutoe no
eni sit sz doit filio apre qp ag
diminuid . apre quitu ad stan
s tota stia quo e in pre e tot' i filio
nec amplius in duob qp in uno. vnde
hylarius vi^o de trin^te. d? no p psio
huani gnis dei ado nasti cu ado
potu doitas de qua partu e eni
vnij dono. no eni ibi e psecas nec
secas no diminucas no diuacas sz p
tensio no passio sz vniet ne doui
nete natitas dei ado doce e no
ut extua no ut elemta ex cepunt
domicilio sz doyt amanete r stet
dousse signu sz nati^t no inchoac
tia hoc nota aliq pt ab aliquo doie
ut gnetu gnuete r stat doit vnum
ad oles r isto^s no doit filij apre qz
s stet tuc ext eentat. distincti sz h^o e
heresis arrianoz / Jte doit a'q abali
quo ut pe atoto sz nec isto^s doit
filij aut apre qz in deo no e pe
tu sit sume simpx / Jte aliq doit
abaliq^o. sicut effetus acausa sz nec
isto^s doit filij apre qz pr no causa
filij ipe tn causa sit illius ad cuius
eo sequit a^d. filio aut no e aliud.
apre ¶ Donatus aut quo filius doit
apre differt ab omi doitu nali vn
ut aliqualit' pateat quali doit
noius e qp donatus duo importat
quietaz sz remanatoz qz nichil ab
alio doit nisi primo in eo fuit / Jtem
s in eo manet nec ab eo aliq^o mo
manacit no dicit' donatur ab illo doit
go. dicit quietos r emanatoz r ideo.

noie doitus filius sua etiam quietz
qvem^u donauit in qua manens
quietus pr eeni. designuit ab
eo remanat ppi^r. ergo x^s. dicit
doui in qua pdesitionem psonales
manees in diuini sz abes in eentia
doui apre sz petua abeo ita
qp sim in eo et ipe in me. vii Job
xiij^c. no credis qz ego sum in pre
r pr in me ¶ Et veni in mundu sz
carne assumendo doncipius / Jtm rel
quo mund' / ad quiescedo p9 laboz
in assumpta huanitate in qua
xxx^a. ttis ais r vltra laborauii
docedo r miracla opando pt
laborauii clamas r nunc fte sunt
fauces mee. vii Bymo pacto ne
gocto grue huani dup itu rel
cs mund' velud doilj loca illius.
relinq^s qui me no cgnouit qui
me recipit in quo psonalia diapna
suscepi no me terna. regius capit
ad celi sublimia feror terra in cu
ipo queuco r tn sine relinq^o. no
derelinq^o. no deuego sub pedia pos
tulatib sz me sequentib decelo au
xiliu pollicor ¶ Et vado ad prez
sz celo p9 reditu meu p9 spaciu
xl^a. dierz meclu ascendendo ad prez
tom quo vota mea puttabo indul
gencias allegabo culpas documeo
uetia impetrabo igit' dixi vobis
B. petite r accipiet. vii Bymo
qui^s ordo postulat ut legatus
expletis suis legacis officijs r regrese
dnca no immeat sz redita ad
eu qui misit illu vii d^r / vado
ad eu no mutatione loci ulla sepa
to facta e sz in una huana / quo i
me in separabilit^r assumpta e loc illo
Dicit ad discipulos ecce nunc pala
loquiris sz doctrina etiam qualitate

cu(m) diab(olis) dom(in)i apo(calypsis) ix 7 detecta itar
natione cu(m) diab(olis) 7 bem iij mundi
7 detecta absconsos cu(m) deo 7 itusi-
tig(ur) iuuus. ¶ Nota q(uod) xp(istu)s plus pa
lam fuit locutus i. publice Joh xviii°
Ego palam locutus sum mundo 7 i(n)
occulto locutus su(m) nichil nunc vos lo
quebatur palam i. clare 7 aperte sine
similitudine 7 obscuritate / Joh xxxiv°
ipse palam faciet discipulis suis doc
trine ¶ Et publicum nullum dicis. Con
suetudo enim est amicorum abinvice(m)
interdictum absq(ue) duplicitate sibi inui
cem corda sua manifestare. Sic xp(istu)s
interdum discipulis corporali pu
ra sine figuris eis loquebatur
in hoc q(uod) palam dixit dicens prius
discipulos amare 7 q(uod) ipsos vocat
7 veniat in mundum ¶ Et nos e(st) opus
ut quis te interroget. q. d. autem
interrogant non iusti q(uod) interrogates
desiderant 7 sine interrogationibus non
sunt tibi corda hominum ¶ In hoc credi
mus q(uod) a deo venisti. Anima filii dei e(st)
scire omnia etiam antequam fiant
7 occulta cordium 7 ista nota
filio dei apparet qui e(st) sapientia dei prout
in Cor. xxvii° impleto. Ego ex ore
altissimi prodiit dicit ergo credimus
q(uod) a deo venisti petimus gratiam
qua gratiam etiam nos contemplati
sumus ihesus xp(istu)s [illegible]

Cum venit paraclitus

Joh xvi°. 7 sic introducitur dux
potius predens pretiosa belli in iui
uentia procedere solet suis militibus
7 aliquo promisso ut fortiter pugnent
eos animare. Ita dominus in xv° fra
tres discipulos suos milites adiup

tatis passiones predicit eis futuras
pericula promittens eis magnum donum
spiritus sancti in auxilium dicens. Cum
venit. hoc nota spiritualiter libe-
ra adventum spiritus sancti nos dicit. Glosa.
In venit sed spiritualiter ut deus qui a
nullo cogi potest. Joh iii°. Spiritus ubi
vult spirat. Ite spiritus veniens liber
tatem libertates secum defert ita quod
omnes quos possidet liberos facit.
ad Ro. viii°. Non enim accepistis
spiritum servitutis in timore sed adoptionis
filiorum 7 ii° ad Cor. iii°. ubi spiritus
domini ibi libertas. Et nominatur paraclitus
i. spiritus sanctus nectum consolator
consolator vii donis. Spiritus sanctus dicitur
consolator ab operatione qui omnes quos
sic dignos invenit non solum ab omni
tribulatione reddit alienos sed etiam
incredibile quoddam gaudium eis tribuit
ita q(uod) scriptura letitia in cordibus
impletur in quorum spiritus e(st) inhabitator
In quo nos. Spiritus sanctus suos consolatur
primo multiplicit(er). Primo consolatur tristes
sua presentia suavitatem cordibus ipsorum
infundendo. Sap. xii°. O quam bonus
7 suavis e(st) spiritus tuus. Ite dubitantes
providentia consilio consolatur. q(uia) ipse e(st) spiritus
consilii 7 providentia. spiritus sanctus e(st) vita et
pax. ad Ro. viii°. ipse presentia 1° iuvibus
agendum ipse tribuit verum consilium
sed quod dicitur sic ab eius consilio con
sulentes dyabolum domo accedit petimus
primum 7 impias quibus in omnibus
operibus suis ad sortilegia confugiunt
in prosperitate dicitur ve filie assirorum
quia usi estis consilio non meo 7 addi
distis peccatum super peccatum. Ite consolatur
impotentes forti adiutorio ad Ro.
viii°. Spiritus adiuvat infirmitatem

nunc ipse enim est spiritus fortitudinis
tuus virtute vincitur omnia ad ipsi
sic consolatur peccatores offensis ipsis
remittendo ad Ro. lex spiritus
vite in xpo ihu liberavit me a
lege peccati ipse enim est spiritus benigni
tatis Sap. 1o. Benignus est enim spiritus
sapientie sic consolatur nos promissione
celestium ad Eph. 1o. etc. in medio si
gnati estis spiritu promissionis sancto qui est
pignus hereditatis vite sic consolatur
in bona eterna ducendo ps. Spiritus
tuus bonus deducet me in terram rectam.
Et istas consolationes spiritus sancti non p
cipiunt querentes mundanas delecta
tiones 1 ad Cor. 4o. ipse fecit animal
sis non percipit ea que sunt spiritus dei
Quem ego mittam vobis a patre. 1. quem
ego et pater vobis dabimus et mittemus sic
tamen quod pater habet unum dare et mittere
primus quod sicut ego vos a b ipso et ab hoc
significat dixi quem ego mittam vobis
a patre sed quia aut persone divine co
veniat mitti importat separationem
persone aut divine sunt inseparabiles
Joh. xiiii. Ego in patre et pater in me
est ideo de spiritu sancto videtur quod missio
importat duplicem respectum missi
ad mittentem et respectum missi ad illud
ad quod missio fiat quantum ad primum
respectum tunc ubicumque reperitur ordo
processionis et emanationis ibi potest esse
missio et quia hoc reperitur in divinis ubi
una persona habet esse principium ad aliam
igitur etc. Similiter quo ad secundum respectum
cum divine persone conveniat recipi et
haberi aliquali gratia ad eius
sanctificationem patet quod ut sic conveniat eis mitti
Ex solutione argumenti in contrarium nota
sicut divinus per eius bonitatem sive

qualitate et magnitudine sive quantitate
et vult perfectiones sive dequimus imp
fectionibus per ibi ponimus missionem sic
elongationem et separationem et sic maiorem
et minorem mittentis et missi. Item du
bitatur an persona dicatur mitti ab persona a
qua eternaliter non procedit sicut filius
a spiritu sancto sed attendendo primum respectum
qui est missi ad mittentem secundum quod missio
intelligitur convenienter a mittente quia
non est ibi alia auctoritas unius quo ad
alium qua dignetur tamen et secundum hoc in illa
intelligatur et non solus pater mittit filium
quia a solo patre procedit filius sed pater et
filius simul mittunt spiritum sanctum quia ab
ambobus procedit unde Aug. iiii. de trinitate
pater a nullo mittitur quia per a nullo
est aliqua persona mitti dicitur nisi
ab illa a qua manat. Sed attendendo
secundum respectum ex parte tamen ad quem
quia est sanctificatio rationalis creature
que est opus quod totius trinitatis
tunc una persona potest mitti ab alia
a qua originaliter non procedit et sic
etiam filius mitti dicitur a spiritu sancto et
ita vult Aug. iio. de trinitate etc. Item no
quod cum duplex sit missio visibilis et in
visibilis utroque modo utraque persona
tamen filius quam spiritus sanctus mittitur
prima missio filii visibilis fuit in
eius incarnatione Sed missio spiritus
sancti visibilis facta est in specie colum
be in baptismo xpi et in die penthecostes
in linguis igneis Invisibilis aut
missio tamen filii quam spiritus sancti cotti
die fit in mentibus fidelium quia ergo
filius procedit per modum intellectus et
spiritus sanctus per modum affectus sive
voluntatis quia per collationem donorum
perfectam intellectum dicitur mitti filius
et per collationem donorum perfectam affectum

su voluntate mitti dicitur spiritus sanctus
et hee missiones sunt inseparabiles quia
nunc deus perficit intellectum 2us dona
filii insp(irat) gratia perficit intellectum af
fectum 2m dona spiritus sancti/ quia
in malivolam animam non intrabit spiritus
sapientie Sap 1o nec habitat in corpore
subdito peccatis in quo in missione
missio filii non separatur a missione
spiritus sancti et ideo dicitur Spiritus autem dis
cipline effugiet fictum et aufert se
a cogitationibus que sunt sine intellectu
Et hoc idem vult Gregorius in Moralibus ubi
per vii filios Job intelliguntur vii
dona spiritus sancti que ibidem asserit
esse annexa cum tamen aliqua eorum perti
neant ad intellectum et aliqua ad affectum
et probat quedam respiciunt missionem
filii quedam missionem spiritus sancti Item nota
quod dicitur mitti spiritus a filio non
excluditur quin mittat se ipsum quia venit
a se ipso et liberaliter ubi vult spirat
et tamen non venit sine patre et filio/ cum
mittentibus quia tota trinitas per spiritum
sanctum inhabitat corda mentis Spiritum veri
tatis ponitur alia conditio spiritus sancti
quia ipse est doctor veritatis Jo xvi Cum
autem venerit/ veritatem missione non sunt
quia spiritum veritatis non habent Iste spiritus
veritatis vel docet vel vates efficit
Est autem ut dicit Jeronimus triplex veritas
scilicet vita etiam in alio loco dicitur est vi
tas bone que in hoc consistit ut homo
tales veritates operetur que sunt deo pla
cita proximo utilia et sibi meritoria in
Reg xxo Ipse precatur ubi dicitur ypo
Obsecro domine memento quomodo ambula
verim coram te in veritate et corde per
fecto et quod placitum est coram te fecerim
Et de paulo dicitur in epistola ad thesa

quia ipse incipit et postea via veritatis
non deservit scilicet omnia que habere po
terat cum captivus in pertinuit Contra
istam viam veritatis agunt omnes qui
aliena rapiunt Job xxii offendunt
et semetipsos peccatis maculant Secunda
est veritas iustitie de qua Sap primo
diligite iustitiam qui iudicatis terram
Et hec veritas iustitie in iudicis est
servanda Et contra istam agunt iudices
acceptores munerum testes ad voluntatem
presidentium consiliarii et advocati in
iusti qui omnes corrumpunt veritatem
iustitie vel odio vel timore vel amore vel
pecunia Tertia est veritas doctrine que est
iusta et vera doctrina sine admixtione
falsitatis Contra hanc veritatem docent
omnes qui sunt contra eam ut Ju
dei pagani heretici Ad Ro 1o pro
medium qui commutaverunt veritatem
dei in mendacium et multa mali vani
contra hanc veritatem loquuntur detrahe
ntes veritati doctrine ut adulatores
lusores malefici blasphemi et p
Qui a patre procedit Ex hoc
Greci sumunt causam erroris contra quos
vero hic dicit expresse spiritus sanctus
procedit a patre et non exprimit quod
a se Item alibi dicit Spiritus qui a patre
procedit ille me clarificabit vero ipse
arguunt sunt omnia que sunt fidei
nostre sufficienter sunt expressa in evan
gelio addere vel demere in lex maior
in fide trinitatis sed consequens est expresse in
in evangelio spiritum sanctum procedere a patre
non addit a filio ergo a filio non p
cedit Et videtur quod etiam velit magi
ster li 1o di xa cum veritas dicat
in evangelio spiritum sanctum procedere a patre
non addit solum et ideo ipsum etiam a se
procedere non negat sed in patre tantum

noiat quod ad ipsum convenit recipere
certa ea que eius sunt. Item Spiritus
sanctus dicitur spiritus suus procedens a filio.
Unde dicitur spiritus veritatis procedens a patre qui
est veritas. Johannis xiiii°. Ego sum
via veritas et vita. Quid ergo aliud est
dicere spiritus veritatis quam spiritus filii. Item
apostolus ad Gal. iiii° capitulo: Misit deus
spiritum filii sui. Ille testimonium perhibe-
bit de me, scilicet contra hostes iudeos et
viros adversarios confutatores ipsorum.
Nota spiritus sanctus testimonium tribus modis
de filio perhibuit. Primo discipulis
linguam et audaciam conferendo ut
mirarentur perituri spiritus sancti omnia
perfecta, unde in medio nostra predicantes
fidei tam divinitate eius quam de huma-
nitate auctoritate sua usque ad spiritus
sancti missionem. Math. x°. Non enim vos
estis qui loquimini sed spiritus patris vestri
qui loquitur in vobis. Secundo dona
sua in ipsum credentibus communicando
unde Gregorius li. xii° c° xii°. Voluit deus
pro voluntate de fide de se ipso cordibus
iudeorum et aliorum infidelium infundere
sed avunculi de vita et per super naturalia facta
et per promptitudinem voluntatis tribuendi
crevit post testimonium patris in voce
lapsi de celo post testimonium Johannis
post testimonium ipsius filii insignes
virtutibus in potentia operis et sermonis
ut tota trinitas crederetur in deum
quia magis constitisse ministerio spi-
ritus sancti ipsi est de ipso Jesu manifeste
inaluit et vare testificatum primo
in cordibus apostolorum et discipulorum ut
in illo baptizatis ipsum crederent
dei filium deum in operacione signorum
prodigiorum et miraculorum omnium constancia
in veritate virtute sermonis in timore
dei omnem alium depellentes timorem
impietatis cultum in iusticia caute
ragendi in fortitudine tollerandi adversa
ragrediendi sublimia in consilio peri-
culorum... et iusticie libertatem in
veritatis intellectus magnitudine vel
scientia in spiritu divinorum iudicatione
proximorum in conceptu visibilium temporal-
lium. Tercio corda audiencium demol-
liendo quod fuit magnum testimonium
divinitatis et ut sic mitterent aliquem
in absencia sua. Item corda fidelium ad
fidem recipiendam emolliret quod pueri
ita compunxerunt ut cum patibulo cru-
cis affigerent. Unde propheta: Emitte spiritum
tuum et creabuntur et renovabis faciem
terre. Ita renovati sunt illi per hunc
spiritum qui clamaverunt crucifige crucifige
eum ut primo dicti ad predicacionem a-
postolorum dixerunt quid faciemus fratres et
baptismum petierunt. Act. ii°. Et vos
testimonium perhibebitis quia ab initio
mecum estis. Item de cantu testes vestros
nec opus est quia secum ab initio fuerunt
quando ipse cepit facere et docere doctrinam
eius audientes et miracula videntes.
I. Job. i°. in principio. Quod fuit ab initio
quod audivimus quod vidimus oculis nostris
et manus nostre contrectaverunt et hoc
dixit eis Jesus. Act. ii°. Accipietis
virtutem supervenientis spiritus sancti in
vos et eritis mihi testes in Jerusalem et
in omni Judea et Samaria et usque ad
ultimum terre. Et in quo mihi testes
eritis. Hunc. Gregorius v° c° i° in moribus
ipsa in verbo in signis et prodigiis.
Sed quibus testes fuerunt isti quod ego sum qui
sum et quod sum ... sed quod propter
homines descendi de celis de spiritu
sancto incarnatus omnis legis natus ad
ultimum docens. Innocens ... quod

moriens resurgens non iterum moritur
celos tamen penetravit pre cunctis
ad dexteram dei habet iam nota dum
sunt testimonia de christo quibus fides nostra
confirmata. Primo deus pater perhibuit
testimonium de ipso in baptismo Mt. iii°.
in transfiguratione eius Mt. xvii
dicens hic est filius meus dilectus etc. Item
ipse dei filius de se ipso perhibet testimonium
Joh. viii°. Ego sum qui testimonium
perhibeo de me ipso et testimonium
meum verum est. Item opera Christi testimonium
perhibebant de ipso Joh. x°. per (?) me et
opera que ego facio in nomine patris
mei hec testimonium perhibent de me
Item spiritus sanctus perhibuit testimonium de
hoc qui in specie columbe descendit super
ipsum vel in prima. Joh. ult. Et spiritus est
qui testificatur quoniam Christus est veritas.
Item sancti tres persone divine testimonium
perhibentes fidem nostram Item perhibuit
testimonium Joh. bap. Joh. i°. hic venit
in testimonium Item multitudo sanctorum angelorum
eo nato laudantium deum Luc.
ii°. Item luminaria celi que ipso moriente
obscurata sunt terra contremuit in
passione eius et multa alia christo testimonium
perhibent ad dictam conspirationem et
prophete et alii divine scripture Hec
locutus sum vobis ut non scandalizemini
absque synagogis facient vos Ecce
mittendo vobis spiritum veritatis paraclitum
ut non scandalizemini i. perturbemini neque
moleste feratis ea que ventura sunt
vobis quia consolator spiritus sanctus consolabitur
vos vel ut non scandalizemini i. ne
propter mala vobis referenda aspiritu stabilitate
fidei et spei caritatis et gratie tenuatis
minus cum ut dicitur Sicut iaculasse
runt que previdentur et nos tolerabilia

mundi mala sustinemus si contra ea per scutum
clipeo munimur. et addit etiam scandali
dicens absque synagogis facient vos
i. de omnibus synagogis suis seu congregationibus
tamen malos homines expellent vos
propter nomen meum In Joh. autem Joh. sp conspi
raverunt v° dicens ut si quis eum
confitetur extra synagogam fiet unde
dicitur Ego inp d. v. ad discipulos futurum
est ut anathema sit cum dimit
mee testimonium dabit et etiam a
Juda et Synagoga qui me abnegaverit
et ut malefactorem tradiderunt in mortem
ergo ne scandalizemini quia dixi vobis
Sed venit hora i. iam ymminet in
proximo est hora tentationis et ignominie ut
omnis qui interficit vos arbitretur ob
sequium se prestare deo Et exponens
sicut pater sui amicos alloquitur natus
vii d. xx. ca. medium dixit v. cum
Tradet autem frater fratrem in mortem
et pater filium et insurgent filii in parentes
et morte afficiant eos et eritis odio
omnibus propter nomen meum Et hec facient
in causa quibus arbitrabitur se obsequium
prestare deo q. d. vos interficient ab
eis non quia bonum et deo dilectum sed quia dampnum
grave et in illis se multum deo honorare
reputabunt Et hoc specialiter verificatum
est in Judeis colloquentibus unum deum
et Christus non ipsi manu propria non
interfecerunt omnes discipulos Christi fecerunt
tamen hoc voluntate et conatu Et quantum
hoc nite degeneravit qui propter zelum
suorum falsorum deorum discipulos Christi
de templis et collegiis suis expulerunt
et tamen interfecerunt Cum igitur Ergo
Sicut in capite pati oportebat ita et in
membris oportebat fieri in plagis allegatis
tamen Judei Christum tradiderunt in mortem

dicentes nos legem habemus et secundum
legem debet mori quia filium dei se
fecit / ut non crederent se homicidas
sed vere iusticie ministros similiter et
fautores. Cum similiter et in presenti sit
agendum ut qui interficit vos non se
obnoxium credat non offendisse iu-
sticie non deo in aliquo displicuisse
sed prestare obsequio sacrificium offerre
debitum estimaverunt / iudei zelo
legis gentiles proprio zelo ydola
trie et impietatis. Sed illa persecucio
severior qua qui innocentes tamquam nocentes
iusto tamquam iudicio puniunt ut impios
beneficiatores ut malefactores veracem ut
mendacem affligunt penis verberant
tormentis occidunt et dampnant et talibus
quibus patria vera sed ad celum magis
et mitius et promptius amplius habitura.
Sed dicit Gorham libro vi. quod occisores
apostolorum et aliorum sanctorum bona cum
intencione occiderunt quia pro obsequio
prestare deo quod non peccaverunt ma-
xime quando quia mala inquiete que non
sunt etc. Et mala bene fieri possunt ut
occidere et cetera. quia quedam sunt opera
que nullo modo possunt bene fieri sine peccato
ut mentiri quia ut dicit Augustinus et philo-
sophia moralis nota quedam sunt
malicie. Occidere autem sed quod possunt
bene fieri tamen ad hoc bona intencio
ut bona inquiete que autem non sunt
bona in intencione nisi assit causa
concordans et talia sunt occidere et similia
ut vult quaterus hic occidit autem in causa
propter deum nisi assit ordo iudicii et
omnino nullo modo bene fit et sic factum de
apostolis et sanctis causis quia ibi iniusta causa
erat negotio de celo. Et hec facia-
ent vobis / sed eicientes vos de syna
gogis persequendo vos et sic faciendo

Quia non noverunt patrem neque me
sed notitia fidei et amoris actualis.
quod dicit Christus discipulis. Nolite contristari
de hiis adversitatibus futuris quia ego
hec in meam in me accepio quoniam
non ideo vero hec passuri estis
sed propter patrem meum et propter me si enim
cognovissent patrem et Christum filium eius
non crucifixissent nec apostolos et sanctos
eius occidissent. Sed hoc dubitatur
quia peccatum eorum videtur excusari per ipsorum
ignorantiam. Sed dicendum quod ignorantia
ipsorum eos non excusat sed magis
incusat non alleviat ipsorum peccatum
sed plus aggravat considerata causa
ignorancie quia ipsi rebelles fuerunt
spiritui sancto et incredulitatis doctrine vitaverunt
dum contra. Crysostomus dicit. huiusmodi nescie-
ncia maiorum malorum fomites in-
stravit sed eo magis culpabilior quo
potuit aufferri facilitate ymo pre-
cedendi qui ut venerit inhabitare
incredulitate omnia vehiculis signorum
et diversorum operum prerogativa est. Sed
hec locutus sum vobis sed de per-
secucionibus et de persecutoribus et morte
adhuc vivens cum adhuc ille tribu-
laciones non erant sed aliqualiter
incipiunt in me capite vestro qui
cito capiendus sum et tradendus in
mortem ut cum venerit hora eorum scilicet
malorum vobis infligendorum et dicit
Augustinus hora tenebrosa hora nocturna
hora mali potestatis per eos sed hora
tenebrosa non absistabit dicens
virum vir beatus Laurencius dixit
mea nox obscurum non habet sed omnia
in luce clarescunt / Reminiscamini
id ad memoriam reducatis sed omnia
vobis predicta et cohortor recordantes

fortiores assistam ad tollēdas ora
illa sectantes ea que diuitis ad vitā
vtilitatē et glam̄ fore p uisa. Et d̄t
fore Crisos due abnuens vocatos
relictos a aplōr talia que nō no
scāt si aliquo tpe tu que masit
valēs ipos in forti apibꝫ et similis
bꝫ gdute e sone et ne forte abnuens
vocatōnis tiui fūtūrꝫ pstruct 1
tu scuarꝫ audicter abēs qꝫ repat
resilierent si viam et pxis passiō
tū gfesit abstessim abeis dspe
ricōnibꝫ futur crud. primitas
quid futurū cāt et cum padisit tēs
tribulacēs ordinas ad glam̄ etnā
ome illa tẽptaces gestigētes hec
nō q cōth tnus dne predixit ista
discipulis Prima ut d̄t aug ne in
pimisi mala liez tūto tusitua aīmos
eorꝫ ignauos atqꝫ inp̄itos plus
terrerent qꝫ ut d̄t Greg minꝰ cui
iacula feriūt ut h̄ Eo ut audet
se p uide cuncta futura Scdo ne ut
blanditos et adulator videret prō
mittens placita et nō predicēs ad
uisa et hec due vltie cāe sē
pbat 1ª predicto ipos fecit
stabiliores ad tollerāntis que quod
ad uisa p̄ sew ad eis d̄i gtemplacōꝫ
nōs preuenit cht et c

Si quis diligit me
sermonē meū suabit Joh xiiiº.

Cuius vom tangit Greg in hac d.
plācs dilectōnis exhibiēs t opis
I Joh iiº Si quis d̄t diligo deū et
mādata ei nō suat mēdax est
et in eo veritas nō ē et infra ei d̄icat
se in ipo manere d̄ꝫ sicut ipe ambulat

et ipe ambulauit vel gꝫ deū diligere
p mādata eius suamꝰ vel deū
diligimꝰ p aīus voluptatibꝫ nos
cohibentes qui eum adhuc pillicita
desideria deflenīt p facto deum
nō amāt quia et in sua voluptate
q̄ diuit Jtm̄ grōr Ero li xiiij ṫ ns
dicēs Si diligit p̄sona suā tē.
doctrina pars e maior dilci ipse
p̄sona si in doctrina sua gtēpnit
Si diligit rege d̄i custodit lege
qꝫ ideo gstituit rex ut regat illius
aut rex iuste regit nisi lege dei
edicat nō igit sit e reg p as
dilectus oculis intueri nisi lex eius
sueuet in moribꝫ actionis pua iustoꝫ
Si dilectꝫ regis nō cocupsit tuis
gressibꝫ si magis inelpa qꝫ quanto
magis regia dilexit p astitato sci
omīs lege eius tu dilectos debuit
ab suare vii ecō cāº magis iniº nes
cit facere dilectus i acōne tota e
ubi dilecta sui nouerit voluntatem
aīo tenet attendet et tedium ꝑpul
sat suat in mēoria suat in ope
odilecti peubet arbitris nō comat
securitatē nō desiderat ibi nō pati
tedium in suo nō gduit in pio
ad suand vigilat qꝫ accepit isto
mādato nec q̄ue indicat ee se po
dicat qꝫ i nigri adilcō amor i dul
ce vertit qui vere diligit difficile
infacile vertit qui cetera gsueuit
odilcōnē aliqui ipossibile acceptare
nota qꝫ triplex suant sermōes dei
corde p meditacōꝫ ore p p̄dica
doctrinaꝫ ope p bona vita q ei
tangitur leuitiē vi° v d̄r vba q
ego papis hodie tibi erunt in corde
tuo et c̄ pmi narrabis filiis

tus cete 2m̄ et ligabis ea quasi signum
in manu tua · cete 3m̄ et consumatio
dulcorum eloquiorum non in uno sed in
pluribus consistit dicit Greg. in mome
ntis. Ad vos fratres nunc reddite
et an deum diligatis inquirite nec ab
tendatis quibus animus viderit sine
opus attestacione in lingua mens
et vita requiruntur. lingua si libent
de deo loquitur et libenter de deum
dinus mee si cogitatur frequentius
de eo et vita si operatur et continue que
dei sunt Et pater meus diliget eum
Super portam a uno effectus dilectionis
dei scilicet mandatorum eius observacio.
Hic ponitur secundum qui est eorum dei adiuvans
dilectio. Similem enim homines diligunt
per quem a filio diligatur. Job xiiiio.
Demi diligitur a patre meo et ego dili
gam eum. Diligit etiam hunc pater suus
Dum dicit. Hymnus li. xvio ca. insa
dicens diligit pater suum filii amatorem,
sed neque ipse filius ab ipsa dilectione
secluditur · eo hac quod sequitur Et ma
vementum adeum ubi spiritus sanctus
includitur. Ita deus pater cum filio qua
adunca dilectione non diligunt et dilec
tione spiritus sancti cum quo eterna unum
sunt. Et nota quod magnum est diligi
a deo. In Bug sup cena Si me
diliget dominus meus creator meus et
receptor meus nichil plus in hac
mundo desiderarem sufficeret michi
in hac vita plus amorem quam est
amor dulcis delectatio primitatis enim
agit et lumine confert terre mestis
leticiam, preciosis veniam mortuus
vitam tingentis celum comparabilis in
mectorum consortia angelorum Et ad eum
veniemus. Terma ut dicitur Dionisius
amor transformat amantem in amatu
m eo quod deum diligens in ipsam

dilectione que est deus transformatur ad divi
nas substancias ut passibus corporis sed
affectibus mentis Unde Greg. Angeli
venerunt ad nos nos veniamus ad eos
venerunt subveniendo dum veniamus obediendo
venerunt illuminando dum veniamus intuendo
venerunt implendo dum veniamus capi
ent venerunt pater et filius sine spiritu
sancto quoniam illorum presencia quam
deo veniam cum vinculis bonorum
hostium cordis claudit hostium cordis
est voluntas. Hoc clausum est et est quando
homo ex voluntate peccandi malu
m proponit et obstaculum impedie
dei introitum quia spiritus sanctus
effugiet fictum nec habitabit in corde
subdito peccatis Sapiencie ia. Ad ho
stium suum sepe pulsat inspirando predi
cando beneficia dando et affligen
do. sed expectando ad penitenciam Ysa.
xxxo. Expectat dominus ut misereatur
vestri Sed miserum non aperuit sibi vo
lens ipsum repellit dicentes Recede
a nobis scienciam viarum tuarum nolumus
Job xxio. In dolore Greg. et
tamen eterna Revelabunt celi ini
quitatem eius et terra consurget adversus eum cum consurgunt
et tunc nimium erit periculum illis cum
hiis qui domum suum deo recede
a nobis recte de sancte ut dicit Aug. ad ve
tus dimittat nichil prestat hi
taculis nisi sola dei dilectio que
mentem nostram capacem efficiat ut
possit suscipere divinum presenciam.
Unde Greg. Aug. dicit Karitas
te domum dei facit quia qui
manet in karitate in deo manet
et deus in eo. Felix artifex karitas
que conditori suo domum decentem
meruit fabricare talem quam nos con
struxit excellentes lapides ligno
auro vel argento sed cum omnia

expedit roia & pata bilestut do9
ista e domo ccna / in q̄ cett lune
claudi gressu cavi ica^mez. ifilu pa
iutilez mortiu aiue vita accipit
illius in ca mis s in ca cuncti bti
go ut ait Gregº in ome^a pesite
fire carissimi quita sit sollep^tas
bere mande hospito adventu
dei si domu vim, alicie potens
ingredie^r festinat tota domus mu
daret necp cet q ocloe aia in
futis offenderet tgat go pro se
piu opis qui spat do^m. Do mus
et mansion apud eu facieus
.i. in ipius aia p(er)gitz hitabi9
ut icelo vn dehi^t celo ronali 9^t
Aug^o. Aima sta celu do e eius
sole caritas luna fides alie
stelle virtutes qz caritas illust^at
& decorat aiaz ut sol celu sicut
claritas lune lune e tm apole
sic claritas fidei a claritate rp^d
stelle plus appareut nocte q̄
die sic alie virtutes quibz que sp
prosperitat radusitat sunt i iust
tm tpe adusitat plus relucet
No mir si dus hoc celu ronale
libent^r inhitat qz no ut dece
tis tm dixit ut fiet s pugnnt
ut acquiret occubuit ut redimeret
vn si dus hoc celu libent^r ihitat
ad vocaris eu decet vem sic
spue & maneat ut celu clarop
pertia bonor opu no nubila
su in q^a sol & luna & stelle no ap
pareut vn Aug^o Aia que
celu ee desiderat no e itero
dada ea forinsec cum stelbus
vcti luxurie a fiestatis opz
eni aia ab omibz hijs ee va
cua si celu dei ee desiderat inq

maneat deus qz ut 9^t. Greg^o li^o.
in a^quorum corda dus ve^t. si ipis
mansio no fiat qz p(er) opiones
spin di rapiut s temptaco^e que
q opiunt sinaut obliuiscitur &
ad peta p(ri)ora redeut at si ea
no plamisset p go deu vere
diligit eius mandata custod^t. &
in eius corde deus veniens hita
clim facit qz sic eu diuinus aor
penetrat ut ab h^o aor temptep
tacoibus no recedat vn Gvo v.
B^t. Nec ollis inbemat q do place
no posset / nec desp at no posse
p(er)pim p(er)uenir diligat s diligit
sunt mandata ymo si diligit sua
suabit actius cu no omo vam
amor qz 9^t. Greg^o i omel^a. nunq̄
aor di e ociosus opa^r. eni mag
si e si vo opar ~~no~~ renuit aor
no e vn si diligit pattor posse
pectus dilige^r. ad dilcom diligent
curi adventus eu ulti veniunt &
recedut q cumabet^r manso qz d^t
bn Et mansoz ap^d. eu facieus
p(ri)mo pegitz 2° pgitz Qui no
diligit me sermones meos non
suat quia sicut dilcoi di causat
in nob s obsuacoz mandatoz
sic e o(pp)o(sito) carencia dilcois e ca
no obsuacois qz cessante causa
cessat effc9 vn Greg^o in m od l)
impossi^le e ut sine caritate ma
data dei suent^r. & dato q aliqu
quibz oia vide^r imple mandata
si tm deu no diliget cett totaq
leg custodisset / quia dilige^r du
totalis corde e p(ri)mu & maxi(mu)
mandatum in q^o pedet lex & (pro)phe
q eni no diligit deu diligit mu
qui trahit ipim ad obediendas

et obseruantiam mandatorum dei vii lectio
difficile est seruum cum amare
aut cum amat celestia et terrena
si primum tunc stultus seruare illa et re-
mediatis quae ad celestia perueniunt
si secundum tunc certe seruare regulas terre-
norum et facere ea que placent mundo
et seruire homini malo domino vel negat
te dominum suum et consequenter ipsius inimicus
quia sicut vera obedientia est obseruantia
mandatorum est dominum recognoscere vnde
luce vi° peccatum inobedientie est ipsius ne-
gatio vii luce vi° quid vocatis me
domine domine et non facitis ea que dico vobis
q. d. inutiliter vocatis me. Crisostomus in opere im-
perfecto vero dicit amari non diligit deum
iste sunt modi cum non se manifes-
tatiuum est verbo quia sermo dei viuus est
efficax et penetrabilior omni gladio an-
cipiti totum ad diuisionem animi sensibus
naturalibus et corruptibilibus tendens quem
mundi auctor contempnit quia mundus non
deum creatorem diligit quamuis mundo
visibili complacito non fit manifestus
et non tenuitatis ad ventum non expresse
manifesto apud eum hoc quod facit
nobiscum agitur ut si diligimus eum pre-
sermonem eius seruantes quia tota trinitas
apud nos velit etiam facere mansionem
sed qui non diligit regem odio habet
et legem quam si alius seruauit hic non
facit amore iustitie sed formidine pene
non amore regis quem non diligit sed
timore quo sibi caueat ne puniatur
formida pariat. Et sermo quem au-
distis non est meus sed eius qui misit me
patris. Et hoc primo exponitur secundo sic
non est meus tantum sed etiam patris q. d. non
credat quod sermo meus sit leuis et con-
temptendus quia non est tantum hominis sed patris
qui misit me quia vnus est sermo patris

et filii et spiritus sancti. Crisostomus in opere. Crisostomus
d. Sicut accidere quod sermo dictabat
homines contempti sunt et ideo contempnens
negat ipsum et patrem seruantem vel
seruanda vocare placitum sed asserit eum
et dominum non enim meum sermonem
patris homines sermonem tenent trinitatis
apud se mansionem neque non seruantes
penam eternam subiacent nec etiam tanta
reuerentia colendus sed a quo dictus
sermo sit etiam patris mittentis cum ipse
filium in obseruantia in omni reuerentia
et in omni cultu auditoribus etiam debet
Beda. Exponitur sic. Tertio Bernardus sic etiam
Sermo qui est meus secundo conuictatur
non est meus secundo conseruantur non est meus
secundo quia natus sum. Et sic tale sic
meus secundo quia genitus sum. Aliter patris
non secundo quia sum filius vnigenitus sed patris sum
filius etiam patris sermones cum vt p-
ue eius incarnem placitum instructus
pertinebat ad nostram seruandam sed tempora-
et spiritualiter ad diuinam ut aqua fontis
sufficiens potabile non est homini et
nullus sed per aquedem potabile seruant
puluis etiam diminuit instruenda
seruantes. Cum verum sermo patris
puluis est reputandus. Dicit Au. x°. Non
enim vos estis qui loquimini in reputa-
sunt elati per elationes aqua enim non
est eorum qua fundunt infideles sed tan-
per eos transit ut per canalia vt Bernardus
super cantica. Dicit et cum loquendo cu-
stat nec de canalibus oritur riuos
aquarum nec de labiis audientibus
ubi predicatione tibi blanditur populus
sermo vnde tibi gloria pulueris puluis
quia ubi et cibus decipisti. Dic
cum donauit de crapia. Hec locutus
sum vobis. sed lingua humana et
sonabili verba apud vos manens
sed corporali presentia pacilitus

aut spiritus sanctus ille vos docebit
omnia. Gregorius in omelia: paraclitus primo dicitur
advocatus, 2o consolator. Advocatus dicitur
quia pro reorum delinquentium apud patrem
intervenit, et quia eos quos replet ora-
tores facit, et quia spiritus sanctus postulat
quia ad postulandum eos quos reple-
vit inflammat. Consolator autem idem
spiritus dicitur quia de peccati perpetratione
merentibus spem venie preparat et ab
afflictione tristicie mentem levat. Hic est
etiam quod hec consolacio est secura magis
et vera de eius securitate dicitur Thobie
iiio: post tempestatem tranquillum tu
quillum facis, post infusionem consolationis
et post fletum gaudium et exultacionem infun-
dis. Que ordine de veteri et novo
testamento exemplamus quia post cibi et
potus abstinenciam duobus populis sum(m)o
pane celesti pavit. In desertis Deuteronomii
viiio: Afflixit te penuria et dedit
manna. Item in novo testamento
duobus consolatis fuit mirabili refectione
quinque millia hominum qui secuti erant
dominum in desertum, Matthei vii (?) 18.
Cor. io dicitur: Benedictus deus et pater
domini nostri Jhesu Christi pater misericordiarum et
deus tocius consolationis qui consolatur
nos in tribulatione nostra. B(?) de conso-
latione divine quantitate et mensura(?)
aliqua scriptura sonat quod consolationes
sunt commensurate tribulationibus, ut
Ps.o Secundum multitudinem dolorum meorum
et tunc super modum consolationes tue
dant tribulationes. Et hoc dominus de-
clarat in suis discipulis quos per mor-
tem Christi turbati erant xl horis et in
resurrexionem(?) xl diebus consolati per ap-
paritiones et consolationes. Mathei xixo:
Centuplum accipiet et vitam eternam

possidebit. Tertio de divine consolationis
ubertate vii. Bernardus: quid est consolatio nisi
dei visitacio et presencia sponsi qui super
mel dulcis. Item est consolatio scilicet testimonium
conscientie super remissione peccatorum. Quid
est consolatio nisi leta et iocunda expec-
tatio misteriorum(?). Quid est consolatio nisi me-
moria beatitudinis sempiterne? Suaviter dei et
magna multitudo dulcedinis eius
quam nec expertus nisi est dicere nec ex-
pertis ullis nisi potest explicari.
De prima scilicet visitacione et presencia
sponsi dicit Bernardus: Hec non sit alius
nisi gustus et fruitio divinorum bonorum.
Gustus autem ille non est alius nisi sua-
vissima delectatio eterni boni et inter-
medium desiderii et inhiantium amoris
dei. De 2o scilicet detestationis conscientie
super remissione peccatorum et delectatione
bita de ipsorum dimissione dicit Bernardus:
quo amarior mea vadit vita ma-
ter inebriata tenuis est et attenuata
forte ebibit itaque imbibitum et diffi-
culter deletur. Si inde volueris pre-
sumere pellis qua hec deleatur scilicet
vinum est quod potest deus cui nichil est impos-
sibile operari. Cum divina clementia ut
peccata que prius infixerat per ea sit
in memoria scilicet ea minime decoloret
quibus sit memoria. Aliqua peccata sunt scilicet
alicui ymo quibus sic potest quod ipsa peccata
operantur in bonum ut gratias agat deo
de remissione ipsorum et devotior qua
prius existat. De tercio quod sequitur in ante
posita scilicet quod consolatio non est nisi
leta et iocunda expectatio misteriorum dicit
Bernardus: cum enim nichil nunc occurrit sunt
peccatis remissis nichil aliud restat
nisi secura spes et expectatio regni
dei ad quam vos tales monuit omnes

iustos dicens levate capita vestra
ecce appropinquabit redemptio vestra
Luc. xxi°. Et tunc ha dicet pt
cu[m] propheta aia mea in manibus meis
semper q. d. dne deus meus aiam meam tibi
reddere sum paratus et ea tibi offero
quandocumque me vocare volueris de hac
vita. Decepto de memoria sua suavi
tatis dei q[ue] non est aliud nisi sentire
nobis dei placitum et maxima cari
tate inclinatum. vii Aug. super invo
cationes dei tria me attendo
que sibi phas ait dicens unde q[uia] amo
agit deus nisi ut salutem meam procur
at cu[m] ergo ipsum totum tria custodia
mea occupatum video bonus ita consi
deracio et memoria super modum dulcis
est et suaviter afficit me meditantem
Sed hanc licet tribuit pro causa pro
pter quam spiritus sanctus missus est. Quartus ad
consolandum mestos unde dicitur paraclitus
et propter hoc canit hodie ecclesia consolator
optime dulcis hospes aie dulce re
frigerium. Inlabore requies etc.
Quinto ad vivificandum spiritualiter mor
tuos unde dicitur vite spiritus vite
vite omnis enim vivens spiritu vivit
Job vi°. Spiritus est qui vivificat caro
non prodest quicquam. vii Sup. Sicut
in ipsum vitalis anima in corde pro
bant vitales spiritus corporis vivant
in aia spiritum sanctum probat vita spiritualis
Iste dicitur spiritus vite amor divi
talis enim amor est vita spiritualis iste dicitur
spiritus per impulsionem quomodo rectius
agitat nos ad opera virtuosa. ad Ro.
viii°. Omnis qui spiritu dei aguntur hii filii
dei sunt. Sexto ad fortificandum in nobis
id est infirmos dicitur spiritus quia illos fortificat
quibus datur dominus suus quia sibi spiritus su
pie et intellectus spiritus fortitudinis

consilii spiritus scie et pietatis et spiritus
timoris domini. Septimo dicitur spiritus sanctus
ad confirmandum amorem inter fratres discor
des et odiosos unde dicitur Quam mitte
pr. Quas enim pt mellius concordare
discordes quam pr. Job xiiii°. Ipse
enim pr amat vos. Octavo ad
salvandum iustos unde sequitur Numerus
no quia est ignis id est salvator ad Rom.
et Luc. x°. Ipse enim salvum faciet
populum suum a peccatis eorum. Nono ad
docendum ignaros quia sequitur Ille
vos docebit omnia. Aug. ad salutem
vitam et aliorum necessaria. Decimum dicitur
in omnibus nisi spiritus sanctus assistat
dei audientis occasio est primo doctor
nos quod bonum attinat doctori quia
oris doceri intelligit quod non inter
sit qui docetur doctoris lingua.
Asinus in vanum laborat. Ecce unus
voce loquitur omnis audiunt tamen
non equaliter sed quod capit unusquisque
quisque intelligit alius non et unus clarius
quam alius unus plus capit quam alius
hoc est signum quod magister spiritus sanctus
est qui plus docet interius quam alios
et sine utile est docere ad docendum eam
intelligere docto ab eo semetipsum
cognoscit. vii Greg. Sicut viri capto
apud alias profitentur tanto subtilius
iniquos se esse deprehendunt quia
divi luci proximi fiunt quicquid
eos latebat inveniunt et tanto
deformiores foris apparet quanto
minus pulchre quod intus videt unusquisque
quia cum splendet divi cetum vel lumen
illustrat omnia et unusquisque cognoscit
quod est deus in me erudit quia sicut
ipse. vii Greg. aliis tenet culpa
aliquis quae cum multum nocet bonum

pmanes pmittit̄ q̄ diuina dispensa-
tione agitur ne eorum parte splen
dens virtutibus in superbia euelletur
ut dum per eum aliquid ipse repleri
videtur ratio remone non valeat.
inquantum de spiritus sancti superbiat
Et suggeret omnia quecumque vobis
dixero. Reducet vos ad memoriam
dicta vobis ante que sunt multa
et difficilia ad retinendum. Glosa colli-
gitur quod non obliuisci auditorum ad salutem
et cognitionem spiritualem spiritus sanctus. vii. Theo
phili. Spiritus sanctus et docuit et commemo
rauit. docuit enim quecumque non di-
xerat eis xpc. quia non poteratis por
tare. Commemorauit autem quecumque dixe-
rat xpc. sed abstinuit causa vel
intellectus tarditate memorie commen
dare nequierunt. vel aliter secundum Gregorium
Suggerit ideo quod iudicet vel consule
aliquid ad agendum. Spiritus sanctus. Sed
ita docet quia docuit sine dicta a
xpo que etiam consulit et inducit ut
ipsius precepta sciencius quia nos
sine adiutorio spiritus sancti nec diuinas
virtutes intelligere nec precepta ce
Suadet lestia possumus. nec ... in i fine
et ita quod etiam reuelata nobis a filio
propter infirmitatem ipsorum ut decetur
et de incarnatos ubi de clarus intellige-
re non valeamus et in intimis est nobis
spiritus sanctus magister vitat ad illa
credendum et intelligendum. Iste etiam magister
est in singulis quod precepta dei
sine adiutorio ipsius suadet non pos
sumus in intimis est nobis adiutorium
spiritus sancti ut legem impleamus. Ad Ro.
viii. Spiritus adiuuat infirmitatem
nostram. Pacem relinquo vobis pacem
meam do vobis. etc. discipulis et
nobis quia multa mala passuri

estis extimus in pace relinquo
vobis intra me tranquillitatem
relinquo vobis pacem quam interpretatio
ut quantum in vobis est cum omnibus hominibus
pacem habete exemplo meo. quod cum
hiis qui oderunt pacem eram pacificus
regenerat pacem propter pacem duplicem
propter pacem quam in puncto regie in fu-
turo. vii. Aug. pacem relinquo vobis
in quo manentes hostem vincamus. pacem
suam dabit nobis qui sine hoste re-
gnabimus quia ipse est pax nostra
Ihesus xpc. Sed quare dicit pacem
relinquo non addit meam, sed dicit
do. addit meam. Augustinus. Aug. pacem
suam intelligere voluit illam quam
ipse habet et sic inspirata et in ipsius clara
visione pax autem illa quam nobis
relinquit in isto seculo/ potius nostra est quam
sua. Illi enim veram pacem habet. quia
nichil contra omnium patitur/ Sed nos cotti-
die dicimus et dimitte nobis debita
nostra. Nota quod Aug. de verbis domini sic
diffinit pacem. pax est serenitas
mentis tranquillitas animi simplicitas
cordis. Ex qua diffinitione colligi-
tur quod pax triplex. prima qua ho-
mo habet in seipso ut sensualitas
sit subdita rationi et ratio spiritui obe-
diat. vii. Aug. li. i. de sermone domi-
ni in monte. sic nuncupantur filii dei quia gentes
sunt ... pire sui in seipsis pa-
cificati sunt quia omnes animi sui
motus/ componentes et subicientes rationi
dominantes habent carnales concupiscentias
et sunt quam regnum dei in quo ordinata
sunt omnia. Secunda pax est qua ho-
mo habet ad proximum. Ad Heb. xii. pacem sequimini
cum omnibus. Et Aug. li. ... quicumque
nec hostium dei legere habet ut testa-
toris voluntatem impleat et sic quibus

fecit contra voluntatem testatoris
careat hereditate. Christus fuit testator
qui est pax nostra qui fecit utraque
unum et testamentum confecit sicut scri-
bitur: Pacem relinquo vobis
hec dedit quibus commisit scilicet hominibus
bone voluntatis. Ideo qui hanc he-
reditatem voluit dividere ipsam pacem
non potest possidere. Illa est pax
quam debemus habere ad deum cum illo
irresistendo pacem habere potuimus.
Iob ix c. de deo: Sapiens corde est
et fortis robore quis resistit ei et
pacem habuit. Sed dicis: quis est ille qui cum
deo non vult habere pacem? Respondet Augustinus
in omnibus sermonibus sermone x°. Ille
utique qui non sic vivit quo deus
precepit esse vivendum et ideo cum displi-
cet deo. Sed dicis: quis est ita insipiens
cui displiceret deus? Respondet Augustinus: Forte
tibi displicet deus quia si immisit contra
humiditatem pluviarum vel inundationem flu-
minum contra violentiam ventorum aut contra
ariditatem estus vel contra felicitatem
malorum hominum sic blasphemas quando
fructus vinearum non amplius colliges
sic in omnibus hiis tibi displicet deus
et ex hiis intelligis quod vis te cum deo
pacem non habere. Non quomodo mundus
dat ego do vobis. Mundus pacem dat
fraudulentem ut decipiat quando cum
inimicis ut dicitur ps. Qui loquuntur pacem
cum proximo suo mala autem in cordibus
eorum. Sed Christus dat pacem puram et sin-
ceram quia in ore eius non est inventus
dolus. Quod iste mundus dat pacem periculosam
quia inimici plures sepe faciunt pacem
pacem fraude sed eam non tenent sicut
pueri qui mane paciscuntur et post prandium
preliantur. Sed deus quam semel promittit semper
numquam perdit que perdunt delabitur.

mala non faciat interea. Iste mundus
dat pacem corporalem quia pax mundi con-
sistit tantum in hiis que spectant ad con-
solationem et quietem vite corporalis. Sed Christus
dat pacem spiritualem que tanto
plus crescit interius quanto corporalis
persecutio plus sevit exterius. Et hinc
Gregorius: Deus super terram dicens audivit
dat sicut pacem et prosperitatem et stabilitatem quia
quamvis homo in mundo fallens sit in
dignitatibus fulgens et valde delectatur.
cum minus se habere pacem innocentie
delectationibus. Sed fallitur ut pueri inter
cupiditates gaudent qui cessante sic
tacere plorant et dolent. Unde dicitur per glosam
pacem super Ad Thessalonicenses i°: Cum dixerint
homines pax et securitas tunc repente
illis superveniet interitus. Tamen Gregorius: Bene
dicitur pax mundi et que amunditas in-
quinatur et corporis imperabilis. Primum
potentie super humiditatem rerum usum habere
quietem contra hostibus aut ipsos debel-
lare aut tenere subditos. Sed pax
qua Christus asserit se daturum est ad deum
ordinatus affectus ab omnibus corruptibilibus
segregatus cum voluntate ipsius ad-
mortuus sine contradictione obedientie et re-
conciliatio facta cum deo in multo sanguine
Christi pacem dantis non enim accepit Christus
habere pacem nobiscum sed nos cum ipso nos
eum offendentes sed in offensis officio dare
pacem unus auctor bonorum Christus dat pacem
nobis non accipit quia ipse pace nostra
non indiget. Non turbetur cor vestrum
neque formidet. Turbari enim poterant
de absentia Christi sed auctoritate
abstulit consolationes spiritus sancti neque for-
midet. Timere poterant sine protectione
gentes persecutiones Iudeorum et mundi
potestates sed spiritus sanctus eos confortat.

vn gieta Spu oire eis die itez cor
et hoc pz de petro qui an adventu
spus sancti ad vocem mulieris negauit
xpm qui post ipm confessus coram
principibus sacerdotum et omni populo Au
distis quia ego dixi vobis vado
et venio ad vos q. d. no sic recedam
a vobis quin adhuc veniam ad vos
vado quidem per passionem et mortem sed
reuertar ad vos viuus post mortem iterum
ite vado a vobis per meam ascensionem
sed veniam ad vos per spiritus sancti missionem
vnde dicit Aug. Animae turbantur et formidant
cor discipulorum qui sic deserunt ipsorum
oculos quamvis non deserent cor ibat quippe
dns ab eis pellibus qui hoc erat sed
manebat cum eis pietate qua deus erat
Si diligeretis me gauderetis utique quia
vado ad patrem q. d. Nolite turbari de
recessu meo corporali a vobis quia
si diligeretis me vere scilicet 2o divinitatem
manebo vobiscum quemadmodum enim amicus
illa virtute dilectionis pura nobis
fiunt vnde Aug. inquit Spus un-
us est prior nos vbi amat quam
vbi est Et hinc gaudet petrus Damianus
dicens sola dilectio est quia non alterat
casualis euentus quam separatio corporalis
non diuidit quam temporis longitudo
ab alio quia defectum non subeunt
sola dilectio est per quam absentes amicos
videmus alloquimur amplexamur et cetera
si diligeretis me gauderetis vtique quia
ego 2o quia homo vado ad patrem
i. ad gloriam patris et exaltabor in humani-
tate apud sup angelos et homines
et omnem creaturam vnde non ut dicit Aug.
xps 2o humana natura conuenit ut
ad patrem sed 2o diuinam naturam numquam re-
cedit natura recessit a patre huius aut
humane natura congratulandum est quia

assumpta est a verbo unigenito quod est
immortale constitueretur in celo ac ita fieret
terra sublimis ut incorruptibilis plumbus
sederet ad dexteram patris quis non
gauderet qui sic diligit xpm
ut et sua natura in mortalem completur
in xpo atque ad ipm semper se futurum
per xpm vnde quidem sanctus pater ait
maximum gaudium michi est eo quod ipse
humana deum meum sum visus Q
uia pater maior me est q. d. enim
2o humanam naturam qua ibat ad patrem
minor erat patre et minor spiritu sancto
sed 2o diuinam naturam sed qua non ibat
ad patrem et in patre fuit et equalis
patri et spiritu sancto omnes Et nunc di-
xi vobis scilicet meum recessum priusquam
fiat vt cum factum fuerit cre-
datis scilicet sumus quia ego sum deus
qui predixi omnia que tunc videbitis
impleta vnde xpo dicitur. Annunciare
nobis que ventura sunt in futurum
et dicemus quia dii estis Iam
non multa loquar vobiscum i. parum
vobiscum morabor et non pauca verba
amodo loquar quia non plus expectat
et quia plus tempus non patet accelerat
enim tunc xps ad passionem suam
et appropinquabat hora vnde dicit dis-
cipulis ut docet ad locum vbi eum
capere debebant vnde dicit dis-
cipulis surgite et eamus hinc aduerssus
surgite eamus hinc Venit enim
princeps mundi huius et in me non
habet quicquam princeps mundi i.
dyabolus quia est principaliter amator huius
mundi veniat aut per se ad xpm
temptandum in deserto sed nunc venit
in personis iudeorum persidorum ad xpm
capiendum et occidendum et in personis

satellitum missorum ad scelus perpetran-
dum sed in eo non habuit quicquid quia ut
Augustinus neque cum peccato suo veniente
invenit eius tentatio de peccati propagine
ligo perciperat in ullam cum mortem
misit habuit et hic dicebat dyabolus ut
inveniam in eo quod me delectat ¶
Et hic glossa Gregorius. Dyabolus dicitur princeps
mundi antiquus est hostis qui cepit
in mundo diu prius subactis principibus
dominari et principatum accepit omnes
quos iure proprio credidit male
suasit ad se sed ipsius peccati
amici in illo nichil (?) omnino tamen
originale vel actuale inveniat ei
tenendo erat qui cum venit congressus
cum Christo nichil sui iuris
invenit in eo. Nam omne peccatum sive
delictum magnum vel parvum demo-
niacum est / supplicium autem Christi acceptu-
re dedimus / et isti iusticie lucidissime
solent velle iure luminibus reddere
clariores atque illius importuni-
tatis immaculabiles iustificate iusticia et
omne bonum conformet unum desteno (?)
sic ut tamquam reddere puriores quam
cum de Christo per sua innocencia dicitur
est dissensus non tenendum quod ^peccare
non potuit nec aliquo modo a sua bo-
nitate deficere nec desistere ab ope-
ribus sanctis bonorum quia ergo erat
in Christo quod ad dyabolum posset pertinere
unum habuit originale maculam quia eius
tanta fuit conditione sed conditiona
sanctificata per spiritum sanctum virginis matris
unum habuit aliquam de lege peccati que
illum potuit maculare delictum vero
temporale peccatum unum obliquum (?) potuit
immaculabili rectitudo unum habuit ad
ad hoc sit demendo / quia scivit qui eum
non cognovit dicitur quod sine reatu exurgit.

¶ peccare

unum habuit superbia qui humiliatus est ipsum
factus est obediens usque ad mortem
unum invidia qui vult omnibus dare
a vita sua unum habuit iram sed in ipsa
qui cum malediceretur non maledicebat
cum pateretur non comminabatur unum accidia
quia ille qui fuit in laboribus a iuventute
sua et fatigatus de itinere sedebat
super samaritanam fontem. unum avaricia
qui propter nos factus est pauper et egenus
unum gula qui ieiunans quadraginta diebus
in deserto et cum esuriret non legitur
illicito pane voluisse reficere. unum
carnis peccularia (?) quia caro sancta
castissima et sanctificata fuit ducta de
virgine sancta unita divinitati quia ergo
in hoc homine quia habuit antiquus
hostis invitatus ergo dicitur potuit
venit ergo princeps mundi huius et cetera
Sed ut cognoscat mundus quia diligo
Patrem. Hic videtur (?) evidenter tractare
quomodo quia quam potest ad quod quare
istud plus gerit ad te quantum
pungunt (?) sed quare sustinet tamen
ab opprobrium (?) quia vis reputari cum
latronibus quare vis pati mortem quo-
niam non est tua mors. Respondit ad hoc
sustineo mortem ut cognoscant
homines me sustinere de magna dilec-
tione qua habeo ad patrem deum tamen
pater Christum hominem inspirat voluntate
patiendi pro salute generis humani de
maxima caritate qua diligit homines
Christus propter caritatem habitam ad deum et
homines pater voluit obedire quia obe-
diencia est filia caritatis et socialiter
nascitur. unum super deum. Sicut dilexit
me Pater et cetera. Et sicut mandatum
dedit mihi pater sic facio, id est de obediencia
prima libenter subeo mortem unum hic

((mandatum) (sic) (fiat) (al.)

videre fiet quo xpus dilat obedie
in qua perdidit vitam vn Bern
Sicut madatu dedit mi pr degg
diendo cu principe mundi qui cu
me innocetes sua in bibra rastucia
tradidit in morte animam cedu
ut impiis tenuit ptate sicut mat
dedit mi pr degrediendo in penas
robprobria z morte terz cu hoc d
principe mudi sic no alit facio no
em e fidelis fmi robedientis fily
alit madatu complini ex puti a
supiori posita e s3 sic facio et per 8
in ipso diras principes mundi nil
sui in me hebat s3 sicut gmedeba
primo madato sic nec e in xpm
pusi cogitatoe impigeris abhois
tur ita necessit cui stat penalia
sustinuit cu abo debito sic cor
pe afflictus e tu ipe eciam alit e
in minimis no fecit nisi ut apparet
in madat accepit / put ipe di
xit no veni facere voluntate mea
s3 eius qui misit me pris Totus
e liber ab accusationib hom qui
no egit alit / qua a supiore acce
pit / s3 sicut dedit madatu supior
sic inferior e executus vn nobis
studendu e cu inevitabil que
cu adiustus iuz nob iniquienit
ne ipe aliquis sui mi i nobis
inveniat ut quib de se dice pos
set venit princeps huius mundi
z in me no hz quicq qui nobis
concedat ihus r C Festa Cathedre

Erat homo cepha

In scie sicut nicodemus noie princi
pes iudeor Ioh iii Ebor civit z

io ho legi z de sta trinitate et a
ipso pz qr pr misit filiu i mud
z fecit mirabilia magna p ipm
Ite qr filius doctrina sua mud il
luminavit z morte sua sanat Ite
pz qr sps sctus pbaptiz hoies
sctificat z scificavit Fuit aut tunc
psone due z vnus verus deus ista
vn Aug sic gtinuat sup dicat
civitas in fine scdi capli Cu x
eet ierlms in pascha multi cre
diderut in nomie eius videtes
signa que faciebat et ex hoc cat
nicodemus de quo hic dicit qui a
gcepta credulitate lz adhuc imp
fecta motus fuit venie ad xpm
ut de fide plenius informaret
z eat iste nicodemus qui pz sepl
tura tulit mixtura mirre z alo
es qi libras centu z put hic dicit
civitas iste nicodemus erat princeps
iudeor qr tunc ipsis iste regeba
p doctores z sacerdotes C Et quo no
sicut xpus primos discipulos vocavit
ad fidem voluit ee simplices pis
catores ne doctrina fidei hua sapie
ascriberet sic eciam aptus vocavit
aliquos literatos ne fides nostra co
tepnet qz apli piscatoribus z sim
plicibus hoib recepta sic etiam
xpus no multos nobiles z i carnem
aut potentes elegit in aplatum s3
ad Cor 1 tn aliquos elegit ut on
deret statu dignitates ab illo veiemtib
no ee clusu vie salutis de quib maxie
iste venit fuit Placet enim humilitas
plus in nobili qua iui i ignobili z
ad ostendendu qr apud deu no est
acceptio psonar s3 cuiuscumq fuerit

voluntatem eius accepto e illi
Hic venit ad ihesum nocte. Sed quare
nocte dicitur quia propter triplicem causam. Primo quia
timuit offensam et odium iudeorum
unde dicit Nicodemus erat discipulus ihesu christi qui
credebant non tamen publice ipsum
fiteri audebant ne extra synagoga
fierent Iohannis ix. Secundo propter erubescenciam
ut dicit Augustinus quia cum esset magister
legis reputatus in israel erubuit
publice doceri ne laus sua minueretur
videretur. Tercio propter misterium unde Bernardus
in nocte venisse dicit quia tenebris
ignorancie obnubilatus ad claritatem
lucis perveniat ut christum perfecte
f seu vere crederet. Et hec causas
tangit Crisostomus vi. capitulo iii. dicens
quamvis iste Nicodemus erat princeps
iudeorum tamen diurno agebatur
a insaniam prohibebat seu a synagoga
vetabatur excludi si ad christum
locutus publice accessisset. Agebatur
tamen desiderio secundum quod habere
se nomen et sensus consistens
et magister in populo palam dicere ab
erubescencia pellebatur et insinuatur
apertum misterium quia venit nocte
ad lucem quia nos habeo post dicere il
luminatur ipse in nocte infidelitatis
erat quamvis aliqua fidei scintilla
promotus omnes sunt in nocte et ipsa
ambulabant quousque perveniant ad
christum unde velamine adhuc e incordibus
iudeorum qui ad ipsum venire nunc
recusant. Sed cum transierit ad christum
velamine omnium parte auferetur. Item
nos eciam iste Nicodemus quia synago
gis et nos temporibus plurimi dum preciuit
ut ad christum sanctum pervenit sepe quidem
mala penalia occasio ad bona
spiritualia prestant nec tempore quale a
latere perdiderat fidei lucem secundum quod
de quo quamvis nos visu oculis corpo
ralibus adhuc lumine tamen interius iam
non contingunt. Et dixit ei Rabbi
scimus quia a deo venisti magister. Ex
hoc patet quod non credebat eum deum
sed solum quendam sanctum et magnum ma
gistrum qui docet nos terrena despi
cere et amare celestia qui docet
nos exemplo et verbo non solum
dicendo sed eciam interius et super omnes
utilius. Et nota quod alii sunt magistri
qui venerunt a deo alii a dyabolo. Primi
docent veritates utiles de christo
magistro eorum qui docent primas de
lecte mala preterita et in iiii. primam
agite et cetera. Iste docent cavere ma
la futura et peniteat. Iohannis v. Dixit
paralitico vade et amplius noli
peccare ne deterius tibi contingat
Item docent contemptum terrenorum et desi
derium eternorum Matthei vi. Nolite the
zaurizare vobis thesauros in terra
ubi erugo et tinea demolitur et ubi
fures effodiunt et furantur. Thezaurizate au
tem vobis thesauros in celo ubi neque
erugo neque tinea demolitur. Item
docent mandatorum observanciam pro
eterna vita Matthei xix. Si vis ad
vitam ingredi serva mandata. Item
docent sanctum timorem Matthei x. Nolite
timere eos qui occidunt corpus
sed timete eum et cetera. Item docent mu
tuam dilectionem Iohannis xiii. Mandatum
novum do vobis. Item docent man
suetudinem et humilitatem Matthei xi.
Discite a me quia mitis sum et cetera.
Omnia sunt dicta a deo et opere imple
ta arguitur sic quod venisse a deo.

Sed dyabolus et magi sui operibus naturalibus
docent falsa miracula et noxia et
prodigia que quia per ipsum est mendax et pater
eius Job viiiᵒ. vnde sequitur non confirma
tia dicti. Nichodemi potest hec signa facere
que tu facis nisi deus fuerit cum eo.
Sed contra tamen conclusionem signorum
non arguitur sanctitas quia multi mali
dicent domine domine non ne in nomine
tuo prophetauimus et demonia eiecimus
et multas virtutes fecimus et tunc confite
bor illis quia numquam noui vos disce
dite a me operarii iniquitatis Mt vii.
Ad illud facere signa nisi deus fuerit
cum eo. Sed non sequitur quod ipsi fuerint
equales cum deo quia homines esse cum
deo dicit vnionem hominis et dei ibidem
voluntate dei vnde dicitur esse cum homine
per conformitatem diuine voluntatis quam malo
potest habere adeo quod iudeus baptizat
et demonia eicit vel prolate habent
potestatem a deo recepit et Cayphas
prophetizauit vnde Augustinus xiiiᵒ confessionum
in quibus domine tu mecum eras sed ego tecum
non eram. Item non conclusio quod miracula
cum priuata vita attestantur sanctitati
faciente vnde vita sancta que precessit ixᵒ
et apostolis et aliis sanctis ipsorum mira
cula erant testimonium sanctitatis fa
cientum ea alias miracula sine bona
vita non sufficiunt pro testimonio sancti
tatis dicitur. Et quod nicodemus audiebat
christi verba doctrinam et considerauit eius
sanctam vitam et vidit miracula eius
non credebat eum esse sanctum hominem et
magnum amicum dei. despiciebat ab
eo discere viam salutis et non recepit
a firmamento fidei sed appropinquauit
baptismum qui dicitur ianua salutis
docens ipsum et docens sequitur.

Amen amen dico tibi nisi quis re
natus fuerit denuo non potest videre
regnum dei. vnde Augustinus super Johannem
dicit in prologo. Nicodemus quia
non est natus denuo. i. per
de nouo spirituali generatione ge
neracionem quam habet de matre non est
spiritualis sed humana et carnalis. que
generatio spiritualis tanta est vite
quod sine ea nullus potest videre regnum
dei. Et nota quod christus loquitur Nicodemo
acsi aliquis diceret ceco prius amici
volenti multa videre nisi intus quam
virtus visiua et nisi intus reformetur
forma oculorum sana et sana nichil
potest videre eorum que petit sic
christus considerans indispositionem nicodemi in qua
adhuc cum cecitate christo non aspectibus
manebat sumit ipse occasionem ipsum
docendi. Et quia christus considerabat
quod ipse habebat duplicem vetustatem
et non posset regenerari spiritualiter nisi imi
tatur in forma desiderii non christus dicit
Nicodemum nisi vtraque renouaret
Prima vetustas erat corruptionis
originalis peccati. Secunda vetustas erat
iusticie legalis et longe secta pertin
ambulabat carnaliter et ceremonias ser
uabat et docebat absque fide et
gratia etc. Et hoc erat quod velamen
positum super oculos Iudeorum occecabat
eos quo ad omnia spiritualia credenda
et videnda. Ideo christus dixit
nisi quis renatus fuerit denuo. i.
iterum vel denouo. Et nota quod quecumque
est vita. vnde Jacobi iiiiᵒ. vita vestra
vapor est ad modicum parens vn
de et iiiiᵃ. laudaui magis mortuos
quam viuentes et velociorem vtroque
reputaui qui non dum natus est nec.

vidit mala que sub sole fiunt
Gr[aci]e e vita g[rati]e ad Gal. ii° viuo
aut[em] ia[m] no[n] ego viuit v[er]o in me x[ristu]s
Tercia e vita glie Joh. xvii° i[n] p[rin]ci-
pio e aut vita et[er]na ut c[og]nosca[n]t
te vnu[m] deu[m] v[er]u[m] et q[ue]m misisti ihm x[ristu]m
Ex hiis p[ate]t distingui tres natiuitates
p[ri]ma e nat[ur]e et carnal[is] q[ue] e multu[m]
defectuosa vnde Aug[ustinus] ... adu[er]-
tendit et dep[ar]adiso a pulso fiunt
miseri fiunt d[e] dicere nisi mali et
hoc audit puer qui nascitur
qui aplorantu incipit nec ridere
p[otes]t h[ic] lacrime sue testes sue mi-
serie no[n] du[m] cum loq[ui]tur et iam
p[ro]phetat Secunda natiuitas e gr[ati]e
et sp[iritu]alis et h[ec] l[ice]t tu[m] ancora fo-
m[en]ti debilitati p[e]cc[at]i delectatione
delectatione igit[ur] collatione Tercia e
natiuitas et[er]nalis que est leti-
tia gaudium sine dolore ysa. lxv°
Gaudebis impleto no[n] et no[n] audie[tur]
in illa vox fletus vltra clamoris
sine labore Apok. xxiii° Anima
ia[m] dicit sp[iritu]s ut requiescat a la-
boribus suis Et vita sine morte
Apok. xxi° Et mors vltra no[n]
erit Sed d. a. tu[m] p[at]res veteris
testamenti saluati sunt et tu[m] no[n] fuit
baptizati Sed adhuc no[n] erat p[re]-
ceptu[m] baptizari et nunc te[m]p[o]r[e] ad d[e]i
leg[is] obseruationem ipsa ii fuit p[ro]-
mulgata ipi tu[m] c[on]secuti s[un]t vitam
sp[irit]ualem et gr[aci]am in fide d[e] venturi x[rist]i.
Habuit et ei baptismu[m] Ite habuit
bap[tismu]m in figura s[e]c[un]d[u]m cir[cumcisione]m p[er] quam
tollebatur originale pecc[atu]m Dicit
ad eum nicodem[us] quo p[ote]st h[om]o nasci
cu[m] sit senex nu[m]q[uid] p[ote]st in ventrem
matris iterato introire et renasci

Hic arguit Nicodemus q[uod] x[ristu]s absu-
lu[t]e q[uod] iudeus et h[oc] dic[itur] p[ro]pter ab-
etate senectam qui nascitur e p[ri]ma i[n]fa
senectute no[n] tu[m] ad p[ri]ncipiu[m]
i[n]t[er] regnu[m] no[n] e possibil[e] Sed a
adetate que e p[ri]ma et q[uod] iam quia
p[ote]st includi in ventre matris iterato
et renasci no[n] p[ote]st Et ideo d[ici]t Orimo
Nicodemus no[n] tollebat in suo intel-
lectu sup[er] naturam h[e]c p[er] ill[u]m d[e] illa nati-
uitate x[rist]i loq[ui] intellexit que
diffusius s[er]mone in ventre matris trac-
ditur p[ro]ficit c[on]sideraret enim sp[irit]ua-
lem natiuitatem et no[n] x[ristu]s hoc descrip-
suscepta in sue scole erudiens
instruit dicens Amen amen
amen dico tibi nisi quis renatus
ex aqua et sp[irit]u no[n] p[ote]st intrare in regn[um]
dei i. nisi fuit baptizatus q[uia] ho[mo]
nibap[tizatus] renascitur Et tunc ex q[uo]
nicodemus cum p[ri]ma deu[m] visione
fuit pollutus requirendo intellectu[m]
eius ideo plenius instruit mistiu[m]
quo et natiuitas no[n] e carnalis
s[ed] sp[irit]ual[is] Ite nota natiuitas sp[irit]ual[is]
que e ex aqua et sp[irit]u plus habet
similitudinem cu[m] carnali Sed q[uod] qu[ia]
homo in ventre matris ad tempus
occultatur et demum apparet s[ic]
in i[m]mersione aq[ue] p[er] bap[tismu]m homo
sepelitur et in volunt[ate] Sed q[uia]
sicut tu[m] semel corporaliter nas-
citur tu[m] p[ote]st semel baptizari
q[uia] baptismus no[n] e iterabil[is] q[ue]m d[icit]
Richardus sup[er] iiii°. dis. vi^a q.
iiii^a. ar. i°. Deo ordinante q[ui]a
homo baptisatus no[n] habet effectu[m]
nisi semel et q[uia] morbus q[ui] que
c[on]stitutus e baptismus s[ecundu]m originale

pctm no e in hoie n semel
req baptism in pmit ecclesia remittere
indelebiles. Ccia 2a Aug' de s'
p hereditate tpalis pris gsq
dz ho carnalit nasci a duob'
pntib' unus carnalis. Sic p he-
reditate pris etni eternar: Indiget
ipm nasci opotet de uno pnte
vz ecclie / Sz qre sunt instituti
in aqua baptizari. Rndet Hu-
gugon et archidiaconus p° p
vtutes mundativa intelligendi
in bap° qua aq abluit sordes
corpis et vestium / bapti° abluit
sordes pctoz et ita nouit desp-
dis. in q° nu° / Itez qr parua
bap° e / 3° p istiq elementi qui
qr in omni terra habili aq repit
Itez qr pars bap° designat aq
que fluxit de latere saluatoris
et sicut prima mulier Eva formata e
de latere ade dormientis in paradiso
sic sta ecclia formata est in cruce / Sicut ade
formata e dormientis / que de latere
xpi dormientis in cruce fluxerunt sz
et aqua / p qua culpa et sanguine p
que pena dele'. 2a Aug' Ro.
quare bap° fit pinuocatoz sce trinitat.
Rndet Archidiaconus / sicut in ore
testib' stat omne vbum / sic hc saun
initi gfirmat / Vnde trinitas diuinaz
psonaz pris / et filij / et spus sci / q
sunt testes in celo pilitate hc et huc
Itez dolin p3 qr bap° e sacramentum f
vnitatis ad salutez cuius gtemptus
dampnat adultos / et ipm carentia
sepat puulos a dei visiõe q e pena
dampni / Sz que e instar huius s'
sacramenti. Rndet Richardus dicens

e sacramenti necessitatis / no pcius gsendi
ipm tm hoim e gcessi i casu
necessitatis / Sicut que baptizatur
aq no sanctificata pt sine fuit in
fans vl adultus / Ad. casu necessi-
tas ei baptizate nisi sacerdos in aq
sanctificata / Sz que e forma. hui sacra-
menti dico qr ista ego baptizo te in nomine
pris et filij et spus sci / Sz que e effectus
bap°. Rndet Richardus delecio oio
culpe originalis et actualis mortalis
et venialis / et hc vbi n sustiprens
bap° cuius adultus sit in actuali
ppo sito peccandi mortali vl sit i
voluntate manendi in pcto mortali
gmisso / Itez gra data in bap° in
muit inclinatoz ad peciuns / Itez
effectus ei e remissio oie pene
debite p actuali pcto sine fuit eta
sine tpalis / Itez p bap° apit ianua
paradisi bap° qr ad effecto. tuq
p instituti diue une mete. quis
homo p° effecit membz xpi et p
ticeps eiuitoz passionis sic et io
appiur ianua bap° ulcis ad q
qua remoue oie impedim. qa
aias baptizati sepata a corpe pt
impedire ab ingressu regni dei sim
vl ad qpus / Sunt aut duo sunt
phybitiua pmu e pctm morle
tm originale qua actuale / Sz e ob
ligato ad pena etia / Ite duo sut
phybitiua ab ingressu regni ad qu
Primu e pctm veniale / 2m e obli
gatio ad pena tpalez qua illa
purga. vt in liberi e ab oi seui
tute culpe et pene / Ad grm in q°
go in bap° no tm dele. oio culpa
sed et tolli. oie obligacio ad pena
etna sit sit debita p originali vel.

actuali peccato. ¶ Certa omnis
pena actualis debita pro actuali
veniali, sed non tollit pena temporalis
debita pro originali, ut est esuries,
sitis, frigus et calor et cetera. Unde dicit
Augustinus: Ista mala prosunt ad cavendum
quidem peccata vel ad acuendum probationem
quia iustitia vel ad ostendendum huius vite
miseria et ut illa beatitudo vera et
perpetua desideretur intensius et ardentius
queratur. Illa cui sunt data sine bap-
tismo feliciter ingrediuntur regnum dei et
non minus sunt ponderata et [illegible]
tantum hac vita. ¶ Quod natum est ex car-
ne caro est, i. carnale est. ¶ Et quod natum
est ex spiritu spiritus est, i. spirituale est, quasi
diceret: sicut tu vides quod unius generatio
carnalis assimilatur suo generanti, ita quod
pariter generatus est caro seu carnis, huius
per generationem deducitur, sic etiam ex
generatione spirituali assimilatur suo
generanti, quoniam non ... secundum
apostolum: quia natum est ex spiritu in
[illegible] non est spiritus ... secundum personam
... est spiritus, i. quiddam spirituale, scilicet
per inseparabilem unionem et adhesionem
baptismi quod ... spiritus est cum deo,
quia qui adheret deo unus spiritus est cum
illo, i. ad Cor. vi. ¶ Et non quod sensus
carnis impositus, hoc non potest carnis
natura velle [illegible] sed contra eius virtu-
tem seu carnalem concupiscentiam quia
maior est et interior in non baptizato
quam baptizato. ¶ Hac lectione potest magna
differentia inter has duas nativitates car-
nalem scilicet et spiritualem videri. ¶ Secunda monet
quod spiritus invisibilis est sed carnis est
visibilis, et qui in carne nascitur, per certa
tamen momenta proficit; spiritualis autem
generatio tota invisibiliter agitur in baptismo.

videtur in fonte descendere, videtur aque
mergi et ascendere de aqua, quod autem re-
levatur regeneratione, agit nunc
videtur sed solum fidelium et preterea non
mirum quia peccator in fonte descendit
sed purificatus ascendit; filius mortis
descendit, sed filius vite ascendit;
filius prevaricationis descendit, sed
filius reconciliationis ascendit; filius ire
descendit, sed filius misericordie ascendit; filius
dyaboli descendit, sed filius dei ascendit.
Hec omnia sola [illegible] certa quia spiritualis
generat, nomine sed delictis talis videtur in
... qualis intrat, et totum est lu-
dus quod agitur sed ipsi prorsum videntes
gloriam sanctorum dicunt: gemitus erunt
hii sunt quos aliquando habuimus in derisum,
ecce quomodo computati sunt inter filios dei.
Unde scilicet. ¶ Non mireris quia dixi tibi
oportet nasci denuo. ¶ Quia doctrina
perfecte regenerationis erit difficilis
[illegible] et obstinata et ... stabat
qui semper fuit et hoc plenius expo-
nit huius regenerationis modus per si-
militudinem venti vel aeris et sic dicit: primum
ad maiorem intelligentiam huius dicti dicendum:
Spiritus, i. aer spiratus seu flatus
venti spirat, i. flat ubi vult, i. li-
bere et ... appetentia suiusmodi qui pli-
citum nec huc vel illuc vel ubi vult,
i. ita potius quod nullus potest retinere
vel impedire et vocem, i. sonum eius
audis et nescis unde veniat et quo,
i. nescis locum seu fontem originis
eius sive modum atque processus
Et quo vadit, i. nescis sim-
terminum ultimum ubi terminetur vel finitur.
Sic est omnis qui natus est ex spiritu,
i. sic est per quandam similitudinem spirituali
nativitate et in eo qui nascitur

de spu sancto sz qr spus di spiat
ubi wlt .i. inspirat ul illu itaq p
pdicatorz ex intus spirat audis eius
de sursum vocem. et tu nescis sotalr
sin peccatis originem nec finem eternum finale
het enim duo nec sciat n p reuelac
adeo ul plenius fidei ul plenius
glie tunc enim sciet pfundum diuine
pdestinatonis de quo paulus excla
mat dicens o altitudo diuiciarum
sapie et scie dei. Ita spus eciam
non e visibil oculis nris sic nec
spus di mentib nris loquitur de
inceat et clara visione glie eit
in glia ouerit vn sicut spc venti
uel aeris moti e invisibil sic qui
tuq de spu nascit invisibi nasc
Unde gcor. Ero v e d. hr similitudo
vide ex duritia anima pposita
hoc enim erat ius valutate dicere
qr spualis natiuitas e de spu que
nicodemo videbat hoc dictum mira
bile no admiraris. dolye q
tunsu ne agitur sz qr spus sicut
qi venius dicit spirat u uali. wt
et audit sonum eius sz vnde sit c
gressus aut quo vadat eius ignorat
accessus sic e natiuitas de spu sco
hac enim sentit spus sicut et audit
vox gfitentis id qr renatus e sic
vox ut ardencium incensa spu sp
nat huius tn animi spus vn venit
a quo accessit motus invisibil igno
rat et ascendi no in apphensibil
e ab homine puro nisi fidei lumen
illustret. vel alr. 2m Fulgenciu
Spus u sic spirat qr cuiusdam wt
incertz illumat vn aplus clamat
diuisis spus sci dicat diuidens
singulis put wlt et vocem eius audis
cum hos quos repleuit te pute et
audiete deum gfitentur deum laudat
et sup omnia diligendo extollit et
magnificat et nescis vn veniat
aut quo vadat quia quali in
homine ingredit. a egredit. de
ipa vide non potes qr sz nat in
visibiles intantum ut si te pute ad
hominem aliqua spus accederet replet
videri non possit si enim tum spus
corpalib oculis vide non potest
et tn te habere spm non dubitas quo
pacto vide non vales et tn qui
visibilit opatur fidelis mee non
dubitat. Sic e omnis qui nascit
de spu .i. sicut spus di invisibil
e sic homo invisibil e spus
di in visibilit opatur sic spc spus ho
mis in visibilr renascit. 2m Fulgencius
Respondit Nicodemus et dixit ei quo
modo possunt hec fieri. Ero allegat apls
dicentes animalis homo non percipit ea q
dei sunt stulticia enim est illi et non
potest intelligere qui spualiter iudicat
gplat includuntur. Animal enim adhuc
erat Nicodemus ideo ipse totus i scpt
ad capiens mistica spus sci tamen
interrogando insinuans qr ad venire
confessus erat instructo est non potest ab i
gnorancia detineri qui humilit doceri
volens sciscitans interrogat. Iustum est
ad scia2 ignorancia querere astricte nec
veri erubescenda sup eis. Sic enim
dicat Ieronimus carnalis sunt nt ceci dda
bil de deum nec aliquis est iustus insite
tempore tn invidis quod salutem non possit
iustum declinare ad salutem si commode
aptas querens pstrinus ad docentem
nec erubuerit interrogare quod nescit

q̃uis sꝫ doceat̃ eū homo recep
tatulu e fide r doctrie cui et
lingwa vel sēla sut / quib; doctia
tūsfudit̃ nisi alit̃ ꝑs̃pin sti i
fundat̃ na ut ait ap̃lus fides
ex auditu auditꝰ aut ꝑ vbu di
auditꝰ ad aure illu ad lingwa
ptinet ut aurib; impmet / Rndit
ihus r dixit ei tu es mgr̃ isrl
r h ignoras / q.d. tu tu ꝓs legis
mgr̃ r ppli di no deb; h ignorare
r ꝑ h̃c innuit magistru Iudeoꝝ
pillo tpe fuisse qi etiam in hac
etia humiliat̃ aim eius ut studeat
ee alior̃ mgr̃ r doctus discipl'o
Et hinc gr̃e Ego dno no obmi
gaudo dus sꝫ vidit incodo ut
tunq ignorater velle eu ꝯfunde
sꝫ ad docuda v̄itate ꝑpensus
q.d. tu ꝓs mgr̃ in isrl r h̃ hec
adhuc ignoras qr no distit̃ ab
hoīe nec alibiu sꝫ ꝑs̃s sꝫ vo
luit dus qi ꝑuiod intiogacoe
ipin humilit̃ ad diue doctinaz a
pienda v̄itate ac ꝓ dicet gre
mgr̃ es r ꝓti vacat̃ in ꝑplo r
ista que ad salute sut neccia ig
nis quo mgr̃ diceris si no intel
ligis que sunt si ad vtilitat̃ ꝓplm
no erudis si tm lrāz cortices no
nem ꝑuad̃ interiori noticia virtut
et io salutis utilitas te ꝯpellit ꝓ
ee discipulu illius sc̄ie que tantu
insundit̃ ꝑs̃s r no doce ꝓ voce
r io dus mouet ad credendu eu
dicens Amē amē dico tibi qr qd
sci ꝯloqui r qd vidi testam / Et
testimoniu nrm no accipit / qr scr̃i
ap̃tꝰ ego r Johes bap̃ta q̃ bap̃tizat
r docuit in deserto ul ego pr r spc
scus in quibus ut d. Fulgecius
indiscibiles trinitatis nra humanit

ondit eu vniu id est qr dei filius
loquens no singlaꝛ sꝫ plar̃ d. qr
singꝰ loquitur qr cp sit filiꝰ sit
pr sit spus scus / Et testimo
nium no accipit / qr ipse dixit
alibi Ego veni in noie pris mei
r no suscepistis me Et dicit Cyro
xc hic qi ad nuatie r inꝑatie
loquitur no astruit incodei qui
velud unli doctia nouuz dis
plic stubat humilis aute docto
sꝫ cuctis Iudeis ꝑfidis qui in
sibi corpe assistebant unqt / Et
testimoniu nrm no accipit / qui
nich aliud loquitur nisi qd isti
scimus ut alr̃ testam quod vidim
de visu quid sut testimonia viua
deiecitis dinis legibꝰ r humanis
qr ibi nos scimus r vidit bestia no
ꝯpedit Jo baneo scimus i vtero
adhuc clausꝰ scimus r vid et eu cu
aqua Jordanis in vnst ceter
vo vates quoꝝ testimonia idumis
codicibꝰ etiam apud Iudeos suma
diligetia custodit scimus ꝑ figura
r multi in ymagie ꝯpperunt qr
virtute etia ꝯgnouunt / Si trena
dixi vobis r no credit quo si
dixeo vob celestia credet d. Fulgecius
Precept dus ad discipulos et ad
turbas locu selitudines de rebꝰ tiis
ad dixit sꝫ qr illi trena i visilia
no credebat quo celestia capie
posset dixeat eni dus eis int
rera solute teplu h̃c r in tribus sus
citabo illud. Illi aut no credentes
qr de teplo sui corpis loqr̃ de
inalis tepli destructo simoz ꝯtitit
dicetes xl pro anis edificatū e
teplu h̃c r in tribꝰ diebꝰ ꝑ tatib id.
vel trena ꝑnt intelligi ꝯtuetꝫ

gressio suo vel qui spirituali aduentu dicitur per
celestia nos cumque subtilius explica-
ri. Et nemo ascendit in celum nisi qui
descendit de celo filius hominis qui est
in celo. Ex quo salvator modeste
tamen discipulos erudiens suscepcio-
nis ipsum ad celestium credulitatem
invitat sine qua nulla est salus. Unde
dicit Symo Xc. Salvator asserit se
celestia parum accensum ascensione
que poterunt modo accipere queretur nunc
demonstrat omnibus dicens ipsum scilicet in
supremo et supremo celo filius consistit
sed nemo ascendit potest ascendere nisi ille
qui descendit prius confitetur ascende-
re de virtute qua nulli confert nisi prius
habuit credulitatem eius qui descendit
pius ipe et nisi prius descendisset quod descendit
carne suscipiens sumus filius hominis
et mixtus humanitate degens per unionem
divinitatis in celo sit constituit. Sed qualiter
quomodo filius hominis descendit de ce-
lo cum autem ascensor erat in celo.
Respondet Fulgentius quod mediator dei et
hominum dominus Jhesus Xc in una eademque
persona ex duabus substanciis credatur divina
scilicet et humana quia idem est filius dei qui
et filius hominis et idem filius hominis et filius
dei ipse ergo descendit de celo per
humanitatem ubi semper erat per divinitatem
unde dicit alibi Exivi a patre et veni in
mundum. Item quomodo de virtute hominibus nos
ascendit in celum et cum omnes fideles
habent spes ascendendi in celum nisi pro-
missorum Xc dicentis volo pater ut ubi
ego sum illic sit et minister meus. Respondetur
quod omnium electorum caput est Xc et huius capitis
membra sunt omnes electi cuius ait apostolus
vos estis corpus Xi et membra de membro
membra ergo capiti suo inherencia

suo celum sunt ascensuri. Sed quod nullo
sua virtute vel suo merito celum as-
cendere potest nisi per eius gratiam qui de celo
descendit mirum dignatus est et ideo
iterum dicit Nemo ascendit in celum nisi
etc. unde Jhesus Xc cum suis membris
unum efficitur corpus qui ergo celum ascen-
dere desiderat capiti suo totis viribus
adhereat. Sed Fulgentius in omelia
Et sicut moyses exaltavit serpentem
in deserto ita exaltari oportet filium
hominis ut omnis qui credit in eum
non pereat sed habeat vitam eternam.
Sed ut ostendit illum passionem in humanitate
qui descendit de celo et ad hoc accedit
inducit nicodemum et ad spiritualem
intellectum legis ipsum provocat.
Nota quod hec hystoria habetur Numeri xxi c.
ubi populus iter longum subtitis murmura-
bat contra moysen ~~et aaron~~ et ideo dominus
misit in eos serpentes ignitos qui
plures mortificaverunt. Deinde venerunt
ad moysen dicentes omnes morimur
ora pro nobis ad dominum quatenus auferat.
moyses ad dominum misit cum dominus
fecit serpentem eneum et pone crucem in
te pro signo. d. Qui percussus eum
aspexerit sanabitur et ita factum est. Huic
ergo serpentis exaltacio dominum passionem pre-
figuravit cuius exaltacio erat inclinata in
hic palo Xc exposuit de qua exal-
tacione alibi dicit Ego si exaltatus fuero
a terra omnia traham ad me ipsum. Sed
cum videatur indignum quod dominus in-
per assumptam humanitatem serpenti comparetur
quod ipse per ipsam declarat de se ipso dicit Ego
sum vermis et non homo. Sed cum ille
prius habebat similitudinem istorum serpentum
sed a veneno erat alienus sic Xc assumpsit
in similitudine carnis peccati quam tamen nullam

dnm 2

matas ꝑti gtvit. Et iste sp̄es
dñe e encue ꝑ x͞ etnitꝰ quia
es e metallu diuibile rubee ꝑ
uostum sit ua etnitat x͞ uc̄ iuian
huit uct fine hebit. Per eos e
rubigno rl͞s colorat ad rubedine
tendetez rio x͞ eneo sp̄ua appla̅
ꝑ ꝑcosi sui sanguine effusione
Per ꝑmi parētes suasione sp̄ua
sut decepti vn gtū sp̄etez poi sp̄ua
cꝑ ꝑbat cꝑ dns ꝑ nob passiam
sustinuit auat sp̄utis cap̄ gtluit
gtutꝑ go sanar uolt sp̄ual̄ itica̅
sp̄eutez insipite .i. gfiteat xp̄m
uitte euꝑ tali fide armato tatsi
verit mebra sua cu vitiis r gtu
pisteris no solu amort piculo.
liberatr s3 etia ad vita etnā mebri
pueme' ut sequit in bri vn alibi
dicit / qtntꝑ intrauit nom dni
saluus erit. Et alibi d͞r. x͞. q credit
in me etia si mortuus fuit viuet.
Ille aut / vere credit in x͞ q sic vi
peut x͞ ꝑcipit qui aut ip gfi
te̅ labiis factis ū negat no vita
met̅ s3 penam dicete Jacobo fides
sine opib; mortua e rite tu cre
ꝑ vnus deus sit r bn fac demones
credūt r gtremiscūt. Ḣ oia fulge
cius in omē. rc̄ ꝑma ꝑ t͞m

Homo quidam erat

dives luce xvi° dnes Bñcus q̄s
sicu sp̄ta dniti in sp̄uata no sṗ
bonoꝝ actiones ad inuitas qrele
runt s3 etia uanitt tormta reple
ut quos ad bn vincunt d͞a. pecca
no ꝑvocat illos sultez tenet sup
plicia de iniquitata maloꝝ. Et3 qre
iste diues no uoiat̅ cu bn bent dns
om noticia nois et anig nasti
sit quo dicit noiar in futuꝝ dicto
ꝑ ꝑla Primo ut dns oudet se
gtu r i uuncti mundanis opibus q
ipi uundani honores tm hnt noticia dñi
approbatie r inhoc reprobat accep:ez ꝑo
ꝑsonaꝝ nc ꝑ bona gtioni ꝑsō pau
acceptes Jaco. ii° inquit̅ Et cū nota
intrant in gtvētu vrm vir aureu
anullū hns in veste candida intrat
aut r paup in sordido hitu intn
dat / in eu qui indutus e veste
ꝑclara r dixerit ei tu sede hic
bn paupi aut dicat tu sta illic
aut sede sub scabello pedu meoꝝ.
Sc̄o q̄ dites hoc mundi tm querunt
in supbia noiari r inq̄o ꝑtrat
in eos ꝑuni̅ Jo tacet nom dites
ut q̄ qi sibi sit magistus Sepe eni
gtingit cꝑ ꝑius magistus tpe paup
ꝑ ea tpe fortune oib; fit notꝰ ꝑ
r ꝑius reputabat stultus i statu pau
d inuenis uique gtregat sapiētissi
apple appellat̅ ho noti dns
iu hs approbatur. Tercio gtr° dites
no gtnouit x͞ in ꝑp° paupib
Jo q̄ magisti adhuc no noiau̅ di
cent eni mali x͞ in iudicio dne
qn te vidim esurientez aut sitietez
a' hospitez rc̄ Tunc videbit illis
gre Amē dico vob cꝑ diu no sce
ritis vni de minorib; his n̄ in
stead. Mt. xxv° vn Aug. de xi
abusionib; d͞r. Nonus gradus abusio
e dives sine elemosina q̄ supfluia
sua vsus recondit r indigetib; non
distribuit r du thezauro tre sttez
diligenti custodit celestez etnā
amittit. Et no q̄ dives d͞r pup.

Primo bene dicitas 2as amas p9 no vituperat sed 29 de primis ditibus dicitur ij ad Cor vjo. Nichil habentes et omnia possidentes Secundo Aug super ps. lxxxvj dicit Dites qui nonunt spem suam non esse in auro vel in argento illos dities non prohibent nec nocent eis sed prosunt ad opera nne que ipsi prestiunt voluntate rope vn Abraham erat diues valde Gen xvijo. Et de 2is ditibus vituperabilibus dicitur j ad Thy. vjo. Qui volunt dites fieri incidunt in temptationem et in laqueum dyabli. Et induebatur purpura et bisso. Sed pro iste diues reprehenditur de duobus primo propter preciositatem habitu purpura propter inanem gloriam delatam purpura enim est color regis vn Greg. si subtilium et preciosorum vestium cultus peccatum non esset nequaquam sermo dei tam vigilanter exprimeret nemo enim preciosas vestes nisi ad inanem gloriam portat quia ubi quis ab aliis videri non potest talia non querit. Loquitur colligitur quod tantum et talia vestimenta querere debemus quod nuditatem cooperire valeamus et frigus repellere et hoc dominus ordinat in eo quod homines primo creatos non purpura sed tunicas pelliceas induit quod mortis mortalis observantem iuxta et modestiam inde portabunt. Secundo reprehenditur diues iste propter interiorem mollitiem quia bisso est linum genus linum candidissimum preciosum vestibat. Et nota quod cum talia preciosiora ornamenta sit virtus vel vicium vide Thomas 2a 2e q. celestia lex. vo. In rebus preciosioribus quibus habetur non est aliquod vicium deprecor sed

proprie hominis qui in moderate eis utitur quia in moderancia potest fieri dupliciter uno modo per comparationem ad consuetudinem hominum cum quibus quis vivit unde dicit Aug li. iijo confess. c. 9. Que contra mores hominum sunt flagitia pro morum diversitate vitanda sunt ut pactum inter se civitatis vel gentis consuetudine vel confirmatum nulla civis vel peregrini libidine violetur turpis enim omnis pars suo non congruens Alio modo in moderancia in usu talium rerum ex inordinato affectu utentis ex quo quandoque contingit quod homo nimis libidinose talibus utitur. Et ideo dicit Beda li. vjo c. xvjo. Culpatur preciositas vestium magis autem iactancia vanitatis et superbia que abusa preciositatis procedunt multa enim in se ipsis inculpata manent sed culparum maxime cause fiunt tollerare in vestis preciositate indumentis si villa pauperibus erogaret si non iactancia vocaretur si superbia non tumescerent. Et ideo dicit Aug. contra Ieronimum Secundum vana in usu rerum abesse oportet libidinem que non solum eorum inter quos vivit consuetudine nequiter abutitur sed etiam sepe fines eius egressa feditatem suam intus latentem manifestat. Contingit ista inordinata affectus tripliciter quantum ad superhumanitatem primo cum quis ex superfluo cultu vestium querit humanam gloriam ut dicit Greg. in omelia Secundo super Ewangelio. Secundo prout homo per superfluum cultum vestium querit delicias et que vestis ordinatur Tertio prout in nimia solliciatudine apponit ad exteriorem cultum etiam si non sit ibi aliquid.

xiiij
ad corpus vomentum

inordiatos propter finis humi
liorum excludit vel humilitas. 2am
post sufficientiam que est virtus contenta
in hiis in quibus oportet contentari. Fa ad
Thyo. vlt. Alimenta habentes et quibus
tegamur hiis contenti sumus. Tertium
excludit simplicitas. Propter autem
defectus potest esse duplex inordiatos
2um affectum unus in negligentia bo
norum ad habitus studium vel laborem
ad hoc quod decentiori cultu vtatur. Et quod
oportet vii de phe vii eth. ad
mollitiem pertinet quod aliquis trahit
vestimentum per terram ut non laboret
elevando ipsum. Alius ex eo quod ipsum
defectum exterioris cultus habent ordinat
ad vanam gloriam seu iactantiam unde
dicit Augustinus in li. de ser. dni in monte
non in solo rerum corporearum nitore atque
pompa sed etiam in ipsis sordibus
et luctuosis potest esse iactantia et eo
periculosior quo sub nomine servitutis
dei homines decipit. Et in d. phe
iiii eth. Superhabundantia et in
ordinatus affectus ad iactantiam pertinent
Et hic patet quod spat. ves
tium multiplicitas reprobatur quibus
plures pauperes vestiretur unde dicit
Jeronimus Aliena rapere convincitur qui
vltra necessitatem supflua retinere
probatur et quia putredini et tineis re
servantur. unde Jacobi v. in principio dicitur
divitie vre putrefacte sunt vestimenta vra
a tineis comesta sunt aurum vrum ea
ruginavit et erugo eorum erit vobis
in testimonium et manducabit carnes
vras ut ignis. Unde quod Augustinus
in v no sermone de xl. ubi de sermo
querulose dicit timeo quod aliquis

vestimenta vna que pauperibus caritatis
erroganda a tineis per negligentiam
sunt consumpta. Timeo ne gratia me
ista parum iudice minime proficiant.
Ite reprobatur indecens usus vestium
pro persona ut scilicet ne miles vtatur ve
ste vili vel consimili. Decre. di. xliiii.
Et etiam ne clericus vtatur veste lay
cali unde colores speciales ipsis de
honestati sunt interdicti et vita ho
nestate clericorum c. clericorum officia
vel quintia et c. Item reprobatur indecens
curtitudo et varietas colorum in tonsione
et vestitu decens potest intelligi illud
Sophonie i. visitabo omnes qui induti
sunt veste peregrina. Et timendum
quod gloriosi et splendidi in vestibus
hic habeant dotes suas in corporibus
et in futuro non habent et sic ipsi fue
runt ipsis non carnalem anticipationem
ibi enim fulgebunt iusti sicut sol
in regno patris eorum sed ergo hic splen
dent ibi non splendebunt illo
splendore cum tamen humilibus reservatur.
Et epulabatur cottidie splendide
scilicet diversis ciborum apparatibus ventri
satis faciens. Epula enim ad amplexus
pertinet genus vitium gulositatis
secundum divitias unde Thyo. v. sup.
epulatio splendida dicit erat in
culpa et sic accusatur. quod multum
dives vestitur epulis acumen cot
tidie tamen splendide purgamentum e
pulari damnati cum sit nota lex
Et genus mensis scilicet prohibitum quod cu
rus actione papitur tamen in vitate
omne supfluum est mensa et superfluos
dei fecerit atque vicinum epulatio
cottidie sed accusata genus gulositas

auara ac diuitijs nam per habilitas
sumendi faciat sumere illum qui sibi auara
non meditabatur et metebatur similitas
occasione proposita mecum faciat et
talia non progenitate. Dicit enim nec
diuicie voratices atque comestores
plurimos fecerunt corruptos multos
hijs quos auaricia plus possidat
Nota quod iste diues propter duo
reprehenditur. Primo de pluralitate ciui
bor vnde dicit epulabatur quia libi
pluralitate. Sed 2º reprehenditur de assi
duitate quia cottidie vnde Sap. 2º. Ite
venite fruamur vino et impleamur
ebrietate et erit scitut hoc et cetera
Tercio quo ad artificialem splendorem
vasorum et diuersorum preparatorum per diuersa
condimenta que adiunt ad ciborum
appetitum non tantum delectationem in
gustu sed etiam in visu vnde prov. xxiij.
in fine Ne intuearis vinum cum fla
uescit in vitro. Nota quod quidam est
splendor mense que non sibi sed a
lijs i. pauperibus facit unde vnde
Job xxix. Splendens in pauperibus
benedicent labia multorum et testimonium
veritatis illius fidele. Item est splen
dor que sibi soli facit luxuria et
iste splendor non solum accedit de
ad scutula artificialiter preparata sed
ad vasa ut dixi supra. Simpla
est vitanda propter duo. Primo quia
bius delectationis vnde Seneca
et cetera. Secundo vide capias alios
ad mensam pisces natantes in aquis
bestias currentes insilientes aues in
aere formas corporis de voruit
vis totum continet latitudinem
sinu digitorum. Sed quia preda

ciborum est delectatio. Tercio quia
voratior optabat se habere collum
gruis de quo per ethicorum. Quia
nociua corpori et longe penali
tatis et est occasio paupertatis et in
firmitatis et aliorum peccatorum sicut luxurie
de quo alibi dicitur et Erat quidam
mendicus nomine lazarus qui iacebat
ad ianuam eius vlceribus plenus cu
piens saturari de micis que cadebant
de mensa diuitis et nemo illi dabat
ac si diceret superbum diuitem nescio.
pauperem humilem cognomine suo accepto
et diues et similia deppe (?) appropriat ut
suscitat de pulueris egenum et de stercore
erigat pauperem et alta a longe cognoscit
Nouit ergo dominus quos elegit et cognoscit
quos reprobat vnde videre potestis moysi
dixit noui te ex nomine et apostolus
dicit nouit dominus qui sunt eius. Secundum in
uentes dicturus a reprobis nescio vos
dispicite amice opera inequitatis et cetera
Primus vero est quod multe calamitates inter
hominum ista sepe plus augent quod
videntur afflicti alios consimiles pas
sionibus iocundari. Est autem minus
molesta passio sicut habent cupolatores
et agnoscunt ad eos alios videntur
sibi compassiue. Secundum hunc lazarus ora
bat compassionem canum ad tenuas im
siarum angustias cogitas meditatis
vlcerositatis in corpore diuitis et ministrarum
eius media famis compugnatas quod
communes de potestate repugnat nec
poterat delectatio canum in vlceribus
eius nichil habebat mundani sola
mine ab ipso per omnes omnibus terrena
consolata longe stabat ad diuites
sine cognitore relictus erat ad eum.

vrmagine illorum homines non nisi q
ab hominibus delicati amplius. Et af-
flicti quos etiam nunc ponendo
impiorum in base. Sup. hoc plus dē psū
Et deficiat altissimi permittere eos i
prosperitatem hanc mundi ut postea in mors
colloceti inexcelsis et ne dicere pos-
sent se consumpne pressuos non dedit
bona. Et nos illi dabat. In quo
qualis dives tales ministri eius
impius habens impios et ministros eius. Et
servi eius prohibebant Lazarum dū ... Dē pc
suis sine micas. Sicut quia in
domo micescunt quam ... tenuat
sedem ne fiat allecto pauperis
ne donum dives consuetudine
repetat. Et ne fiat in festis cla-
moribus et petitionibus importunum
et ut abeis circuele dearetum
ut pelludit omnis occasio ne
pauperum sit accessus. Item non qd
cibat bona agrimia. Petium hanc
divites ... q pauper patiti-
tur ad ianuam et sibi non foveret
vni petitum eum. Purpura et bysso
mollibus vestimentis et delicatis
crudeles animi vestram fera nutrebat
que duo homine fulcitur, amicus
cupiens demollire pectat an la-
mia dives tamen pectus, consolatorium. // consolatorium
Solent enim ulcera pauperis pie-
tatem provocare ulceratus eat iste
pauper in corpore sed magis dives i
mente. Iō due ulcera ulceribus apposuit
ad curas. Si vero dives iste potuit
recipere medicinam vero audivit suem
in finem. Sed et canes veniebant
et lingebant ulcera eius. Lauce.
testantur q pauper iste ab hominibus
fuit neglectus et derelictus et sic iusto
iudicio dei permissus fuit ut viuete
vini probato iudicie altera cresceret. Quasi
vasi enim figuli probat fornax
et homines iustos temptatio tribulationis.
Sola enim paupertas hunc sufficeret
etiam si infirmitas defuisset. Sed hec
simul iuncta sunt ut tanto misero
et probabilior esset coram oculis dei quanto
dominus quae tribulationis fuisset
acutior. Nota q cibat bona iste
dives anguit defectus. Primo q
canes eius erant mitiores
eo q ipsi tumbat vulnera pau-
peris magistro ne que dives ne-
glexit etiam mitis reficere attin-
gere illum noluit. Secundo q dives erat
magis pauperibus sine canibus quia
pauperis cogitatus canes comedebat
micas cadentes de mensa et quae
pigwes carnes quae pauper p-
sua iussit ... here non potuit. Tertio
q pauper lazarus largior erat
canibus quam dives q dives ipsi pauperi
prohibens suas carnes humanas
canibus dedit ad lingendum. Factum
est autem ut moreretur mendicus et portaretur
ab angelis in sinum Abrahe. Per
dictum vite subditur dicta mors. Ubi ...
dicitur factum est i. ita ordinatum et
dispositum a deo ut mendicus non dicit
lazarus q deus vocavit mendicum
de labore ad requiem. Ita ut me-
dietatem eius tunc haberet. Finis apost.
... Unde mors iam dicitur ut requi-
escant a laboribus suis. Sed mortuus non
dicit mortuus est in pecto prefato
sed moreretur imperfecto imperfecto quia
anima eius non erat mortua. Secundum
ipsius mendicitatis et miseria. Mors
enim eternum non est ipse mors ps.

tussitus ad vitam. Sap. v°. visi sunt
oculis insipientium mori illi autem
sunt in pace. Et portabatur ab an
gelis. Et bene quia quo viri habuit
homines portantes ad sepulturam
ut pe. Item nota pauperis
angelica deputatur obsequia cum
tamen crudeliter denegata caritatis
te divinitatis suffragia. Angeli
enim similantur avibus mabi istorum
defunctos eas in celum non propter
infirmitatem sed honorem ut in libro
legitur suscepisse xpm. Seu sic
quam grandis sit paupertas pau
perem portant angeli in celum dives
sepelitur in fimo pauper dum vivit
non habuit portatores non equos non
vehicula. Hec autem omnia dives habu
it. Nunc vero pauper habet angelos porta
tores assuetus olim humeris suis ipsum
portare honorifice. Constituit xpm
in paupere et pauperem in xpo. mt. In die
parabola angelis suis dei mandabit
de te. Item quando dives in vita sua ha
buit multa vehicula et multos fa
miliares sequentes et precedentes se sed
heu nunc habet multos demones ipsum
ad inferna conducentes concludit. quo
Secundo dicitur. Iste sunt tollantur
propter deum in hac vita misere ut
post hanc penalem vitam veniat
angeli et sumat eum quemadmodum ab
horruit et defraudavit ipsum. Secundum
vel quarto in regnum celum quia est
hospitium pauperum vel voluntaria
ceptum paupertate et pungitur. Sequitur
ergo omnes hec mala patiens sed
et quarto acquiro ab ...
sunt regna celestia et infra sunt.

quid si tales inveniuntur in bivio
vel iacuit insepulta sed infimi
vel mari sunt subito submersi
vel a bestiis devorati. Ei ab an
gelis defertur in supna. Sed di
co quod cuius defuncti in pace mor
tui non possunt in cimiterio vel locis sacris
sepeliri sed plus nocet Cum autem
anima peccata dimissa sunt tunc possunt
in terra sepeliri. Et hoc propter tres
rationes. Prima quia sciencius proximi
defunctorum sepulturas suorum assumunt
propterea peccata domino offerunt. Secunda
quia defuncti spiritualiter commendantur pro
ximis illorum sanctorum in quorum honore
terra illa est consecrata. Tercia quia ini
bi vexantur ... dicitur ... q.
n. cum anima ... et mgloria
Item quod iste dicitur delatus
in sinum abrahe id est in locum quietis
ubi nunc est abraham qui pauperibus
opera misericordie exhibuit et advenas
et peregrinos propter deum hospitavit. Et
dicitur ille locus quietis sinus pluri
bus rationibus quia sicut in sinum res abs
conditur et fovetur per artem sic istorum illa
quiete absconduntur ne dyabolus illas
tangat vel videat ad nocendum.
Et dicitur potius sinus abrahe
quam alterius sanctorum quia ipse primus pre
cavit sibi ipsi hospitum officium
hospitalitatis adhibuit sibi sinum
custodia animarum. Nota quod multiplex
est sinus quo mali non fovet et
non merentur foveri in sinum abrahe
per voluptatem. Prov. v°. quare
seduceris fili mi ab aliena et
foveris in sinu alterius. Sinus alter
est caro que mater dicitur vel mater
tribuit ad terram vel ipsa est corporis ipsa

Sextum sepulcrum sine vere
penitencie

alienat a deo. Quartus sinus est cu-
piditatis secularis. Prov. xvii°. munera
de sinu impius accipit ut pervertat
semitas iusticie. Quintus est sinus va-
nitatis. Ezech. xliii°. In sinu eius
erit cubitus et diffinitio eius usque
ad labium. Cubitus est mensura per-
fecta vii cubitis est in sinu eius
qui sua opinione sibi videtur esse
perfectus et diffinitio eius usque ad
labium qui verba ~~deserta~~ iactantie
de sua perfectione profert. Sextus
est sinus prave. Job xxxi° iuxta
finem. Si abscondi quasi homo peccatum
meum et celavi in sinu meo ini-
quitatem meam. Septimus est negligencie.
iii Reg. iii°. Filium meum tulit
de latere meo et posuit in sinu
suo. Suum autem filium qui erat
mortuus posuit in sinu meo. Et
possunt dici de quibusdam ubi dicitur
significari prelati qui in sinu ne-
gligentie filios suos quos deberent
fovere per diligentiam opprimunt per ne-
gligentiam. Octavus sinus est male
conscientie. Ps. lxxv°. Remordeat oppro-
brium in sinu eorum. Sed de bo-
na conscientia dicitur Job xix°. Reposita est
hec spes mea in sinu meo. Mortuus
est autem dives et sepultus est in suo.
Et generaliter dicitur mortuus imperfecto
perfecto non una sed triplici morte. Primo
morte culpe per quam anima separatur a deo.
Secundo morte nature per quam anima separatur
a corpore. Tertio morte gehenne per quam
separatur a gloria. Et dicitur: Sepultus in in-
ferno id est in profunditate inferni penarum spiritualium
que profunditatis superbos devorant
prohibeat vitam 27 Aug. Et nota

quod iste tripliciter malo bestialiter sepelitur
sine lumine vere fidei que per dilectionem
operatur. Quia magis dilexit tenebras
quam lumen. Septimum Ezechielis
ix°. In medium transi per mediam
civitatem in medio Ierusalem et signa
thau super frontes virorum gementium
et dolentium super cunctis abominationibus
que fiunt in medio eius et infra.
Super quem videritis thau id est signum
doloris ... spiritualis
ne occidatis. Ecce iste sine aqua
benedicta gratie quam non accepit in
baptismo vel voluntarie reiecit et
amisit gratiam dum sit animus sic
mortuus et sepelitur utique bestialiter
vel asino asini anima simul cum corpore
moritur. Jer. xxii°. Primo eius dicitur
Sepultura asini sepelietur. ~~...~~
putrefactus et proiectus extra portas Ierusalem
Sed quomodo est insepulta asini dum
pellem ipsius retinent id est bona temporalia
rapiunt parentes vel heredes vivunt
et carnes asini comedunt.
Sic est hic ad literam quia asini id est
anima cum sine potentiis per diabolicam
tatem caloribus ventis et frigoribus ex-
ponitur. Sic anima hominis bestialis
multis exponitur tormentis. Et ex
hoc contingit ipsum sepultum id est infusum
in domino et sepultum ... Propter
fuisse illius parochianum qui neglexit
in sua parochia quem sepelit nisi
eligat alibi sepulturam. Similis
enim qui contristat suos parochianos
a tuo primo sed ab ipso baptismum
recipiat. Si baptizetur aqua conspersione
in aqua benedicta dyaboli et bestie
imprimitur. Apoc. xiii°. Secundo sunt

primicias et decimas .i. cogitaciones
que sunt inicia operum cum ipsis operibus
reddit plebano suo dyabolo. Item de
domo eius audit lascivias canti-
lenas tuba citonica inebriaciones et
detractiones carnis quia divina mane
intabimus in vino ad ecclesiam et div-
ulget plebanus et habitus et consue-
tudinibus debent compelli tempore divino-
rum tenere capitulum ut dicitur decre-
talibus de parrochianis Sed licet impedit
sunt ob similitudinem paternitatis Exodi de-
cretis quibus constituitur parrochianus
dei nunc per decretum purificatione
et dissimilitudine vite et superius hoc
dicitur loquitur beatus wilhelmus cathe-
lanensis forte ita similes dites fuerunt
multe divites multa limania tenent
ecclesie pauperes autem nichil habent
vel pauca habent. Nunc vero econtrario
divites pro multis terris habent dimissi tor-
menta quia carnis tormentum significat
pro luxuriis tenebris occiorum per
thure sulfure fetorem vii ye. iiii.
Sicut per suam odore fetor. Et non
quod dives nichil vel modicum loquitur
de sepultura divitis quia licet ista
fuit sollempnis tamen nichil profuit illi
ex quo anima eius sepulta fuit in
inferno vii Symo quod dicta de dite
quia post mortem temporalem eternam mor-
tem invenit et pro genu ingenuitatem indu-
it quod sibi profuit dictum quia epule
quod cottidiana et acuminta refectio
quod omnia quod copia similis quod
omnia quod ipse dives carissimus s.
possessor. ab ultimis detinebitur ad in-
ferna. Item non solum melius fuisset divite
caruisse sed eciam non nasci fuisset B.

dicturum Sunt vero que sunt cum la-
zaro portas mala ut desarmatur
post laborem cum angelis adiecte
quia cum dives vero nec sepeliatur
in inferno. Et hoc colligitur ut dicit
fulgencius in omelia quod pena parata
sit raptoribus qui divitis iste qui
aliena non legitur rapuisse set sua
non dedisse in inferno sepultus esse
monetur. Sic enim in inferno cruciatur
qui sua non dedit quanto plus punie-
tur et qui aliena tollit. Et hoc
eciam colligitur per hunc dicat Symo quod
sit maior culpe cum ostenditur ei quod
derelinquens et nequitur operari quam
negligit et aliena nequit extorquere
ab eo quod est propria non largitur. Elevans
autem oculos suos cum esset in tormentis
vidit abraham a longe et lazarum in
sinum eius. Probat hoc per primum
tactum statum utriusque primo quantum ad locum
lazarus enim sursum erat dives de-
orsum. Et hic ordo est pari gracia
quia prius dives sedebat ad altare
mensam lazarus vero iacebat ad eius
ianuam quia super hoc respicit humilitas
.i. delectus et humiles spiritu suspiciat
gloria psalmo lxxviii. Iacebunt
mali ante bonos et impii ante por-
tas iustorum. Item quo ad delicias
solebat enim lazarus esse in tormentis
et dives in deliciis. Sed nunc econtrario
vii ye. lxv. Dominus in terra comedent
et vos esurietis. Item quo ad dignitatem
solebat enim lazarus prius in mendicitate
adire nunc autem econtrario et pauper dives
non audiebat lazarum ita nunc ipse non
auditur. psalmo xxxi. qui obdurat
aures suas ad clamorem pauperis ipse
quoque clamabit et non exaudietur.

Et nouit dicit aug^ta de ciuitate
dei interiunt pluralit quod inter
tormenta erat ut tantu oculos ha-
ret liberos quibus alterius letitia pos-
set aspicere et ex hoc magis torqueri.
leuauit ergo oculos quod ipse se le-
uare non poterat leuauit oculos
ad pauperem in tormentis quos ad-
huc in leuare noluit in delitiis et
io dicit Beda oculos quos culpa
clausit pena aperuit Sed dupliciter
de hoc quod dicit diues vidisse ab-
raham et lazarum in sinu eius Primo
secundus quod vidit requiem gloriam sanctorum
post ce dupliciter aut in vel per quod
dampnati intelligunt et cogitant
eos esse in magna requie Aut re-
spectiua ut videant qualis sit
gloria spalis sanctorum sicut alij videt
gaudium pauperis alter diues alit
qui est extra alit qui est intra Secundo
reprobi videntur requiem beatorum usque
ad diem iudicij Secundo modo vi-
dent non tamen debiliter visione
Primo non letantur sed contristantur tum
propter inuidiam alienae felicitatis tum propter
recordationem illius quietis post iudicium autem
tamen magis ad proprias penas reflectentur
et eorum consideratione ita ut de sanctorum gloria
non cogitabunt in gloria Sed boni multo
perfectius videntur penas dampnatorum
quam dampnati eorum gloriam tamen visio au-
feret accidentalis gloriam quod ex hoc deo in-
tima delectantur et non agunt ampliores
gratias eorum nec compatiuntur illis non
voluit esse amicitia liberam quia
Nolumus esse voluntatem quam sciunt
ipsos velle eternum puniri Secundo deleg-
sit Richardus super iiij sententiarum dis-
tinctio .l. q. iiij Et ipse clamans dixit
quod magnae penae magnum coutitur
clamorem. Pater abraham miserere mei
filius abrahe fuit iste diues quia

et non imitatione vn petrus rauay allo-
quitur diuitem dicens quod nunc dicis pater
abraham cum non sis filius eius imitatione
Si pius si hospitalis fuisses in pauperem
filius eius esses et dignus exaudiri quia
cum genitoris sui opera non feceris ne-
gat genus Joh viij^o Si filij abrahe
estis opera abrahe facite Sed dicis quod
velle malum est velle bonum sed dampnati
non possunt habere bona voluntate Respondeo
secundum Aug ru quod velle malum de
peccato contingit dupliciter vel propter .i. propter odium
peccati vel peccatoris sed propter solam afflic-
tionem tormenti Primum est bonum et non
reperit in dampnatis Secundum est sed tunc non
consequitur malum Jacobi ij^o Judicium
sine misericordia fiat quod non facit misericordiam Et
mitte lazarum ut intingat extremum di-
giti sui in aquam ut refrigeret linguam
meam petrus rauay ad huc diuitem
sua malitia non deserit qui non se
ad lazarum diu postulat sed ad se ut
lazarus descendat Sed vn regno ad in-
fernum descendere pacet ad profundum chaos
apostolo sublimi ad sedem tormentorum
desta quiete et stato plenus beatorum
in Cres alloquens hunc diuitem dicit
Quomodo lazarum vide de digitum
et manum eius et nunc digitum eius
desideras hoc quod petit tu qui facere
debueras cum adhuc viueres Sed ag-
nunc desideras qui delicatos cibos
et potabilia delicata prius fastidie-
bas Et ex hoc nostrum in diuitias non
considero quod non diues mages pau-
pis qui quippe indigent auxilio
ditior desiderans cibum eius Et ex nun
taunt res et notificantur omnibus quod
sit pauper in veritate Sicut cum sta-
tes in theatris ad vespasiane inductum
et luctum deponunt et apparuerunt
sunt sic soluto spectaculo quique sunt

anime divitis requiescat deposito co-
rporis operibus distantia qui sunt vere divites
et vere pauperes. Item cum Lazarus appa-
ret vere dives dives epulo vere miser
qui in multis temporalibus habundabat.
vii Petri Damiani insultando dicit
dimitti debeat quod dictus dives dicit aqua
ubi sunt fercula tua et honora
que non mandas sine tuis ut sunt
aqua et tibi in necessitate subveniant
Et nota desiderat refrigerari in
lingua quia secundum philosophum lingua valet
ad duo ad gustandum cibum et ad loquen-
dum sed quia habet in utroque officio lingue
peccavit singulositate quoque epula-
batur cotidie splendide et loquacitate
inverecunde cum solet habundare loqua-
citas cum enim divitiis cibis et potibus
distentus venter fuit stati lingua
ad cachinnos iocos maledictiones
detractiones et hiis similia resolvitur.
Igitur plus fuit punitus in lingua
dicente Salomone per que quis peccat
per hec et torquetur. vii Bernardus [illegible]
refrigerium tam in lingua querit iste
dives quasi in aliis membris minus
patiatur corde cum ardeat ad [illegible]
tra lingua non fit confessio ad salu-
tem Et quia usu lingue potuit hic
dives pauperi succurrere et crudelis co-
pia ferculorum a digito petit ad lin-
guam quia tria opera minimi non
prestat aliene lingue audiendo
doctrinam. Sed quare petit refrigerium
per [illegible] [illegible] Sermo [illegible] ibat
flamma. Noluit iste dives in vita
[illegible] [illegible] portare [illegible]
[illegible] sustinuit in [illegible] inflamma-
[illegible] ardor et splendor [illegible]
ibi [illegible] non nisi [illegible] ad videndum

planctu et inscia aliorum. Sed queritur
utrum ignis gehennalis sit corporeus
et ardeat in incorporeos. Videtur
fulgentius quod sit corporeus et ardeat
ut animas in corporeas possit cruciare
Et aut res corporea animas cruciare
possit non est mirum quia Augustinus [illegible]
ignis cruciat. Item malignus spiritus ab igne
gehennali sine intermissione cruciatur
Et dixit illi Abraham fili recorda-
re [illegible] et vocat eum filium ut
dolor augeatur de amissa hereditate
paterna. Item vocat eum filium ut in-
[illegible] maneat patria sua et in divite
[illegible] pena sua. Recordare
quia recepisti bona in vita tua et Lazarus
similiter mala. nunc autem hic consolatur
tu vero cruciaris. Hugo in omelia. Hec
sua potius indiget [illegible] quam expo-
sitione si qui est [illegible] [illegible] co-
[illegible] boni aliquid accepisti [illegible]
ut ita dicta [illegible] [illegible] pertimes-
cere debet ne vobis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sit data Et
ne Iudex qui bona hic [illegible]
restituit [illegible] boni [illegible]
repellat Et ne honor [illegible] dicte
non sit [illegible] [illegible]
[illegible] labor et miseria [illegible] mala La-
zari purgavit ignis inopie et bo-
[illegible] si aliqua fecit [illegible]
remunerat felicitas transitorie vite
Illum paupertatis afflixit et tersit
istum habundantia remuneravit et repulit
Ambrosius [illegible] [illegible] bene [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] valde
pertimescite [illegible] vobis [illegible]
remuneratio sit vobis. Et cum aliquis
mala comprehensibilia perpetravit [illegible]
[illegible] nolite despicere noli desperare
quia [illegible] superfluitas [illegible] [illegible]

paupertas inquinat tamquam paupertas
purgat. Et hinc glor. Fulgencius
in sermone dicit. expulso iudeo
deus sicut illum impunitum peccat-
um bonum incruciatum dimittit
quia aut impunita quia insuetus reddunt
quotiens aut quia prosperitas presentis
vite nobis blanditur aut divine
affluunt timendum est ne de bono quod
agimus mercedem in presenti seculo recipiamus
et ne forte insuetos dicatur nobis
amen dico vobis recepistis mercedem
vestram. Consolacionem aut quia paup-
ertas nos affligit nos attenuat
gaudendum est quia flagella dei aut
ad remuneracionem nobis contingunt aut ad
probacionem deus enim quem diligit
puniendo corripit. Et in hiis omnibus
inter nos et vos chaos magnum firma-
tum est ut hii qui volunt ad vos hinc
transire non possunt neque inde huc
transmeare. Nota quod abraham ia-
ocabat divitem quod propter abusum tempora-
lium magis iste divites specialiter pena po-
situr et super flumen deliciis comessa-
cionibus et vaniloquijs. Non dicat
et in hiis omnibus etc. quasi d. et si vellem
tibi subvenire non possum eo quod
magnum chaos firmatum est inter nos
et vos id est impossibilitas communicandi
quia nemo de nobis a facultas co-
municandi ad vos vel econtra. Et hic
notatur distancia locorum et id est dierum
meritorum et hoc significatur Exo. viii.
ubi dicitur ponam divisionem inter populum
meum et populum tuum. Et hec fuit divi-
sio quod in terra Iessen ubi erant filii
israel erat semper lux et pax sed in
terra egypti semper erant tenebre et
tumultus. Vel istud chaos dicitur ex
una parte inflexibilis iusticia dei
ex altera parte immutabilis contumacia

meritorum sed quod nec mali possunt miseri-
cordiam consequi nec boni mortem eternam.
Et talis confusio non in hac vita quia
boni possunt fieri mali et mali boni.
Nota quod textus dicit hinc ut hii qui
volunt intelligendum est volunt di-
cit non tamen sunt volunt. Volunt scilicet angeli
demonia possunt peccare id est in ea natura
create sunt in qua possunt peccare nisi
essent confirmati ita electi ad reprobos
descendere voluit id est in natura compassionem
habuerunt et adhuc haberent nisi
adeo divine iusticie plus assensi essent
licet ergo electi naturaliter sunt misericordes
et compassibiles tamen ita sunt conjuncti divine
iusticie et conformes divine voluntati
ut nulla compassione ad reprobos mo-
veantur. Et ait rogo ergo te pa-
ter ut mittas eum in
domum patris mei ut testetur illis ne
et ipsi veniant hinc in locum tormento-
rum. Et credendum quod hoc dicebat ex caritate
quia ante non habuit nec modo.
Sciebat quod nullus post eius mortem pro
illis quibus prius habuit inutiles affici-
ebat. Sed hoc dicebat timore pene sci-
ebat enim quod maiores fratres in pena
consistentes auget penam suam. Un-
de Beda Commentator dicit quinque
pauperes quos despexit et mortua
fratrum quos instruxerat ut
devicti gloria lazari quondam despecti
et de pena fratrum invalidi ac amplius
amplius torqueatur etc. Habeo
enim quinque fratres. Et ideo forte quinque
quia quinque sensum voluptatibus ite
debant fratres eius sicut ipse prius
Et hac pena portabunt secum
ad infernum plurimi propter similitudinem actorum
quos male amaverunt. Et ait illi.

abraham habent moysen et prophetas
audiant illos. Certe moyses doct
rinalia moralia que sunt facta per
ph(et)as esse tendunt iustitia que sunt intel
ligenda et phor(um) devotio qui conven
dito concordia legis et prophetarum. Et non
in transfiguratione domini apparuerunt
simul. tamen potius moyses et helyas.
Audit ergo moysen qui implet man
data. audit prophetas qui credit pro
missa. Qui autem hec audire vo
lunt illorum dicta non audire. prover.
xxviii. Qui declinat aures suas
ne audiat legem oratio eius execra
bilis. Item audiat moysen qui fuit
magne auctoritatis et patre prophetas
qui erant magne sanctitatis et sic au
diant illos auditu interiori et obe
diencie. At ille dixit ei non pater
abraham sed si quis ex mortuis ierit
ad illos penitentiam agent. Certe iste
dives ex ingenio suo intentione
prius habita in isto alios instruat
credentes quod iubita sua noluit
audire cum essent moysen et prophetas
quod obstinatus fuit in vita sua
credit fratres suos similiter obstinatos
esse. In hoc notatur stultitia huius
divitis et omnium mundanorum qui pu
tant plus esse credendum mortuis
quam vivis vel quam scripturis. applicat
Saul simul qui phitonissam
petit suscitari samuelem a quo
requireret veritatem. Primi reg. xxviii.
vii Secundo ubi dicitur. Cupit enim dives
ut esse doctor qui mala patiens
factus est sapiens et qui bonos
habuit di[illegible] sapientiam habuit in deliciis.
Sero cupit esse magister frustra.
suadet aliis cautela qui sibi ipso

in semetipso. Omnis insipiens dixit
in corde suo non est deus qui possit
aut vellit iuste habitus ultionem
pro delictis. Ait autem illi si moysen
et prophetas non audiunt neque si quis
ex mortuis resurrexerit credent
quod dicitur maior est auctoritas moysi
et prophetarum quam alicuius mortui
et ideo si illos non audiunt nec
mortuum. Item lazarus frater marthe
et marie a mortuis resurgente
iudei non crediderunt sed ipsum inter
ficere voluerunt. Joh. xii. Item xpo
resurgente non crediderunt sed dixe
runt quod discipuli ipsum furati fuissent
vel dicitur [illegible] de celo descendit et qui
ibi bona erant predicavit xpus
a mortuis resurrexit et que mala
et quanta [illegible] erant intimavit
tamen ei non est creditum. Secundo dubi
tatur quod mortuum resurgeret pro
desset viventibus plus [illegible]
qui pro salute nostra [illegible]
sed [illegible] quod non expedit quia dyabolo
introduceret multas deceptiones
et multos errores per mortuos vi
Secundo ubi dicitur. Si quis ex mortuis
vivens melius posset dissuadere peccata
homines ad meliora convertere quam la
[illegible] et scriptura prophetarum quia
ipsa vitas que homines [illegible]
[illegible] quia illa angelicalis [illegible]
[illegible] in cordibus hominum [illegible] quis
ex mortuis alterius seculi [illegible] ad
predicandum bona vel mala que
ad penam tantum invitatur quia
[illegible] fuit inter mortuos liber per
que facta sunt [illegible] et qui docuit
[illegible] Quam in finem non [illegible]
bebat illa tempora moysen et prophetas

habent tpa bona illos ʒ xpm
ʒ aplos Et xpo ʒ aplis puisi no
credidit quo credidit homini a mor
tuis resurgenti xpus homines sus
citauit a mortuis ʒ ipse sua po
tencia a mortuis resurrexit
ʒ in fine sclī omnes mortuos pote
ter suscitabit Juniumque viuit apli
defunctos reuocarunt a tumulis tan
quam rectius de alia vita pstabit
credulitas qua xpo ʒ aplis quia
si non credit neque si a mortuis re
surgerent centum milia mortuorum
crederent Iam si omnes angeli euan
gelizarent Et spūs in nimbo bina
ius ligwis vera pdicarent Et si omnes
mortui reuiuerent ad vitam cum
sua ʒ ptate loquerentur si non audiunt
mirabile huiusmodi bona scriptura Et
possent oculo corporali infernum
ʒ omnes penas eius intueri quibus
hos plus est etc Cum ergo omnibus fi
des est adhibenda qui detestatos
e vicia pdicauit punis ʒ viu
tes commmiaty e penas eternas
et pdidit appropinquare regnum
regnum celorum quod nobis concedat
Jhesus etc Amen etc Beda p9 tm̄ [illegible]

Homo quidam fecit
cena magna luc xiiij

Et ʒtinua sic sup. eos ca. dix
ibus cum facis prandium a cenam
noli vocare amicos tuos neque fres
neque cognatos neque diuites ne forte
ʒ ipsi te inuitent et fiat tibi retributio
Sed cum facis conuiuium voca paupes
ʒ debiles cecos claudos ʒ beatus eris
qz non hnt tibi retribuere Retribuetur
enim tibi in resurreccione iustorum quo audito
quidam dixit beatus qui manducabit

panem in regno dei Et iste dixit cum
xpo ut loqueretur de regno dei ʒ de
cena celesti in qua erit summo ʒ in
so pmitte tintur Et ex hac parabu
electi si deditis viciis ut suppli
auar luxuriosi illum panem celestem
non manducabunt qz illa btitudinem
torue [illegible] Et ad hoc declarandum
dns subdit parabolam putas dices
homo a. dr. qui homo vel homines
filius wlt appellari cum tamen sit deus
ʒ dei filius ingrossionem mltorum q
cum sint inferiores gñe volunt
tamen potius appellari ab aliis etc
ut appareant maiores ut filii
fabrorum vel sutorum volunt appellari
nepotes epōrum Deinde singulariter
ʒ ab aliis distincte primo pp pti
[illegible] imunitatem Exodi viijo in fine
viui de nulle vim repi apo si
origali mlic ex omnibus non bene
Ego pp gre plenitudinem qz deple
eius omnes recepimus grām pro grā
Tercio pp ptatem vlitatem a. vlt
data e mi omnis ptās Fecit
cena magna non vna tamen sed tres
ʒ quarum magna ʒ ad quas vocat
multos ʒ multi Prima cena e
doctrina [illegible] dei. vpa. xxio au
medium pone mensam ȝteplares
insperos conuedentes ʒ bibentes
Et hec dicitur magna ʒ a dno
magno scz xpo qui via veritatis
plus docuit ʒ qz ȝtinet sci mag
nitudinem sapiencie audientes ʒ quia
facula magna scz quatuor sensus
sacre scripture Et hanc cenam fecit
dns in monte thabor vbi dns
conuocatis discipulis apposuit eis
aperiendo os suum ʒ dicendo etc.

scutella bona paupertatis mansue-
tudinis iustitie / munditie cordis misericor-
diam pacis et persecutionis passionem.
Et hec scutella in illis vocatis ad
cenam bene apponitur. Quia sicut dicitur
sunt nec de eis cogitatur volunt
alii nocumentum propter occupationem negotiis.
Secunda cena est sancta sacra eukaris-
tia quam fecit dominus in die cene
ultimo tercio in cenaculo magno
Luc. xxii°. Et ibi dominus distribuebat
cum discipulis suis ipsis posuit
quatuor scutellas / panis azimi agni
typici / lactucis agrestibus / carnis
sue / et sui sanguinis / per que alia ge-
nera designantur de quibus superius dictum.
Tercia cena est vita beata quam dominus prepa-
rat suis dilectis cum mundi quietem
quibus dicturus est in iudicio venite
benedicti in regnum patris mei Mt.
xxv°. Unde propone fecit cenam
id est eterne vite societatem electis
suis preparavit. Et bene dicitur cena
quia post prandium cena restat sed post
cenam ullum restat prandium et quia
sicut cena post declinante iam
die sic vita eterna datur electis
post diem presentis vite et cetera. Greg. in
omelia. Et hec cena pluribus dicitur
magna. Primo propter comminas quia
nulli erunt ibi nisi magni reges
sed virtutibus bene regentes. Secundo
propter magna scutella in bella quia
oculus non vidit nec auris audivit
nec in cor hominis ascendit que
deus preparavit diligentibus eum Ysaie
lxiiii°. an medium 2 I ad Cor. ii°.
circa medium. Tercio dicitur magna

propter preciositatem scutellarum quia pro morte
confessorum martyrum et virginum sunt
preparata. Nec cena ista aliter potuit
preparari de lege ordinata ab eterno
nisi occideretur ille innocens qui
venit tollere peccata mundi. Unde
ipse moriturus dixit discipulis
vos estis qui permansistis mecum
in temptationibus meis et ego dispono
sicut disposuit mihi pater meus regnum
ut edatis et bibatis super mensam
meam in regno meo Luc. xxii°.
Et nota quod scutella huius cene fi-
gurata sunt Num. xiii°. in fructibus
quos attulerunt exploratores
de terra promissionis qui fuerunt ficus
uva et malagranata. Per ficum intelligitur
dulcedo. eterna contemplatione
divinitatis quia ficus est dulcior omnibus ceteris
fructibus. Sed ista contemplatio aliis
primis accidentalibus ut Bern. Re-
nati illud est unum et solum gaudium
quod non decrevit sed de tacere gapi-
tur comparata alia omnium iocunditas
merore est omnis suavitas dolor
et omne decorum fetidum. Per uvam
denotatur dulcedo gratie. de visione
humanitatis Christi que fuit uva de
vite virginea Eccl. xxiiii°. Ego
quasi vitis fructificavi suavitatem
odoris et hec uva humanitatis Christi fuit
in torculari crucis usque ad mortem
pressa sicut propheta de Christo
in persona Christi dicit Torcular cal-
cavi solus Ysa. lxiii°. Per
malagranata designatur leticia que
erumpit ex societate Cant. iiii°.
Sicut fragmina malipunici ita
gene tue absque eo quod intrinsecus latet.

vbi dicit glo. quod mali puniti
sic candidi et rubedine rufi nimis
magna ordinate. Beati igitur qui
sunt genere dei ... similitudine erunt
in corpore candidi .i. lucidi propter cor-
poris claritatem nimiam. Erunt etiam
rubicundi propter feruentem caritatem. Erunt
inter se valde ordinati propter iocundam
societatem. Nunc enim nigra albius
delectabitur et non solum in ipsa propter
mutuam caritatem que facit omnia
bona. Cena Et tanto dicitur cena
magna quanto ad iustos mitte-
bit enim ibi dei filius Luce xvi°
Amen dico vobis quod precinget se
et faciet illos discumbere et transiens
ministrabit illis. Item spiritus ibi mi-
nistrabit summam delectationem de fonte
pietatis et caritatis per eius de torrente
voluptatis tue potabis eos. Pro-
potentiam ad resistendum. Omnia mala
que in bonis confirmabit sic quod ab
eadem non possunt quia abstergeret deus
lacrimas ab oculis eorum. Et vocauit
multos. Ad cenam enim vite eterne vo-
cati et multitudo credentium prima
petri v°. Deus omnis gratie vocauit
nos credentes in eternam suam gloriam
in xpo enim deus o liberalis summus
et laudabilis in multis vocat contra de
maiestatem glorie sue. Tunc ad thimo-
. ii°. Hoc enim bonum et acceptum co-
ram saluatore nostro deo qui om-
nes homines vult saluos fieri et ad agnitionem
veritatis venire. Sed per quos vocat.
Dicit Gregorius quod per se per angelos
predicatores patriarchas et prophetas
apostolos et pastores. Sed quibus modis
vocat. Dico quod puniti cum modis
per actionem doctrinarum, per collata
beneficia, per minima consilia per inrogata

flagella. Primum Isa. pre medium vo-
cauit plagas sed et prophetas et aliorum
doctrinam et reuinisti extendi
manum meam sic tamen largius
dus dando vobis multa beneficia
et non fuit qui aspiceret despexistis
omne consilium meum quod vobis sepius
inspirauerim et increpationes meas
neglexistis .i. flagella mea que
vobis inflixi propter vitas meliora-
tiones non curastis. Vnde Gregorius
vocauit multos sed pauci venerunt
quia multi ipsi qui ei per fidem subditi
sunt eterno eius conuiuio male vi-
uendo contradicunt. Vnde Fulgentius
vocauit deus multos per Iudeos
per se ipsum ~~vocando~~ predicando pro-
missos predicatorum apostolorum in quatuor
mundi partibus populum gentiles ad fidem
vocando. Vnde Ysa. annunciaui et lo-
cutus sum et multiplicati sunt super
numerum. Sed quia super numerum reprobi
multiplicantur quia ad numerum electorum
non veniunt. Multi enim vocantur
sed pauci veniunt ad cenam dei quod
multa intrant ceteras per fidem sed
pauci saluantur per opera. Et
Et misit seruum suum hora cene
dicere inuitatis vt venirent. Gregorius
in omelia. Quis per hunc seruum nisi
ordo predicatorum designatur. Vnde
beatus bernardus Gregorius de se ipso dicit
ad populum sumus enim sicut seruum
patrisfamilias cum vos admonemus
ad acceptum sed inuitate vos venio
ad cenam dei. Non nunc propter me dicitur
despiciatur et propter ad vitam nostram nequaquam
dignos apparere cum magis delic-
tis nostris quas pueros semper filios
mei solent euenire quod facti vt pos-

potens beat familiam despectu
Cuiqz pcu sunt forte ul' coniue.
mandat a quib no despiat' ppma
sim loquitur q~ fuat' in corde re
uerentia dni mittens Et que e hod
terne dicto q~ e tpus stir' i noui
sima etas vn dicit paulo p'ma
ad Cor x° d' e Nos sumus in q
fines sclor deueniunt 1 p' a Job. ij°
filioli nouissima hod e hr fui
cottidie mouet vocatos ip' x
vt veniat ad cena dicens venite
ad me omnes qui labo at i oner
ti estis i ego reficia vos Omnia
parata sunt omnia i. oia celestis
gaudij pre x° venientes i grine
i passo parata sunt Ite intrens
regnu dei parat e ppassoz i psis
passione x qui prius erat claus
ptr cibus. patris p e9 passi in
conspectu meo mecu i Job xiiij°
vado pare vobis locu hic vbi
vos aute sedete hic in ciuitate
quousqz induamini ex alto virtute
Eiu gto. fulgentius dicit omnia
parata sut qui ille qui e agnus
occisus e in tuo ppatione omnia
ptessecuit. vel oia parata sunt
q' illius exempli virtut' e qd
ad mai' imitatoz in opib' stor
uo pt declarati iam em in morte
ria abel audiuim' obedientia
abrahe q stituti ysaac tollean
tiaz Jacob castimonia Joseph.
mansuetudine moysi iniaz dd
patiaz Job i fuerz dni vidimus
Et ceperunt sit omnes excusare
i. puiacari pte p mala opa.

se retrahere sicut dic' ob tuit
ad bellu multis tunc remane
rib' vn Greg' excusat se omnis
qui plus terena qua celestia
diligit quamuis ad celestia se te
dere dicat vn Greg' Ecce homo
dum e inuitat pauper excusat
offert deus homi ex quo regal'
debuit i situt fiequit' debitum q
tingit volentes se excusare se
accusant ita omnis excusatio
ab ingressu vite etne accusatio
e Et primus dixit ei villa emi
i neccesse habeo exire i vide illa rogo
te habe me excusatu no. qm
qe'. hec tria vicia suppia vite
i concupia oclor seu auaricia i
concupia carnis. celestis piras clau
dunt inuiti curatoribus Et pri' co 10
cupiscens e supbor qui studiose
querunt alios dnari vn expone
villa emi .i. platoniu ul' dnacioz
sup alios multos labore acqsi
ui qua dnatio i suppia animos
p ad cena venire debeo illa villa
emi pcio aie a mee q' p pub
tare emit i pca singulis suu
fundit Ciu gtor. aug' d' sumpt
ville mite' suppia. dnacionis p'
coe qui habitat ul'tra Appetitus em
dnandi ex indice suppie pcedit
dicat g~ supb' villa emi i necesse
hco exire i vide illaz mite heo
ambicione cogente ex malo hitu
i mala csuetudine vn Aug' dic
csuetudini no resistit' sit necessitas
Sunt qq' activa intioz spua
liu i abe cuioz cteplacone et
dum csideratione aie cum supbi

cortu se e vn. Gyo ad votum
fieri e recessu amete q autem
recedit amete oblivisitur yma
ginib sue ppt animu vel gstrictue
et vide illa i. totu studium ad
illaz applicatur et hoc e supbaru
sz toto studio laborare ad hoc
q possint alys pee et dnari
Et de vanitate videndi villa vel
tpalia acquirenda dicit b' Gyo.
q hec e in custos ploep cordi
pus ubi de hoc agit q voluntas
elegerit no q ipa virtus dic
tiunt quid e nare vide illa.
quoru cotemptu btificantur pmis
sione regni celoru dicente dno
bti paupes spu etc. Nc. vanitas
vide terrena quoru cotemptu cele
stia tribuuntur quid e nare vide
tpalia quoru cotemptu etiam p
stantur. Quid e nare vide ea q
nusqz plene habentur nec hita se
cravit cu psumat omn ad.
magnum vocat celia. Et nota q
ista vagitas qua petit se cordi
pur vide ee humilitas sz e sbba
vn Greg. mone. dum cu dicat
virgo et vemie gtepsit humilitas
pnat in hore vn cu dicat petrus
qrere ad dnm sequar dei re
linqz mnid et sit inbitamus an
ad dignitatem celia e ipe videt dd
pme petr sum hoc facere non
possim Dicere petr sum humilitas
insinuat subiungere aut qui
no possim supbiam demat vn
etiam u.o. Et qui nequit se humiliat
et intiori eius plena sit dolo
Et alr dixit iuga boum emi
quiqz et eo pbare illa rogo te
habe me excusatum hic tangit

scdm vicium ipediens venie ascena
q e avaritia seu gcupia ateru. Et
apponit iuga boum etc. v. tunc p'tea
quiqz sensuum exterioru ad investigand
vana et tpalia multo labore acti
sunt. Theolo q gtinue quiqz iuga p
boum quiqz sensus intelligitur quia
sicut in iugo sunt duo boves gbi
nati ita uno qnqz sensuum hic
duo membra suo officio deputata
quia due sunt aures duo oculi
due nares ingustu lingwa et
pallatu in tactu due manus. Ita
quia quinqz sensus et terrena nos trahunt
et cum illa insunt ut boues terram
arantes Ite sicut bos e animal
pigrum et stimulo recalcitrat sic sensus
in pigri sunt ad bonum et in
recte in agendis recalcitrant et
ymo sicut iugu pmit ceruicem
sic sensus et tpalia. vrüez vn Aug
de ubis dni sermo xxvi. Quare
tu gspectas sicuti avaritiam
tua illa te pt pmere tu illam
no potes sinere an forte no e
grauis sarcina et avaritia quo
sub ea sensum amisisti et si no e
grauis avaritia quare ego te deppuo
excita et te instarcer domine no
sunt et forte hec cu illa altera
omnibus pigritie Et hec duo onera
grauissima. Scdm pigritia te q
in pmunt et dilaniant no eum
pua. imparant nec sibi inbent
pigritia dicit noli pati frigdores
dies avaritia dicit no solu dies
frigidos sz et ultra hic tolleas
mare tempestates pigritia dicit
quiesce avaritia no sinit qeste

auaricia te compellit longe de do
mo ad portandum auro et argentu
Et ego tibi consilium ut debonie
tuus temporalibus parcipi an hostiu
iaceri tuum partem dales Ego enim
autem hostium dei possum acquirere
tres regnum celorum et tu potius
sequeris instinctum auaricie que te
dire compellit ad partes longin
quas tu quam uitam misisti ad
quod ei obedisti libere te quam ille
Abicias ergo id Iugum seruare et tol
lamus suaue iugum Christi xi
Tollite Iugum meum super vos vn
de Quam talia iugia iumentorum
enim iumentis stolidorum et bestia
lior comparat Et optas iugum tol
le super te iugum Christi non graue sed
leue mitra enim que est iugum
temporale quo voluntas regnat
auaricia vn scriptum Eo probare ea.
probacio quoque sensum est cor
ticum Hic enim auarus probat
iugia bonum qui compri nititur
quid possunt temporalia desidera
tu probat vsurarius quod possit
pecunia iniustis cupidus quid
possunt possessiones iniusta diuina.
eciam volunt probare iugia oculorum
est ut videtur mulieres respiciens
illius perdit virginitatem Gen
xxxiiii Et dauid quoque talis
probacione tua vxore vrie cum
adulterium Rogo te habe me ex
cusatum Si ea concupiscencie huius
fuisset iusta dignum erat pecc
eius confiteri sed quod rusticum
opus proposuit nobili sed diuino
cuiuis nulla concupiscencia sed lotu
Et alius dixit vxorem duxi
Hic tangitur tercium vicium impe
diens intruitum ad cenam dei re
cupiscencia carnis seu luxuria vn
exponit vxorem duxi id est carnalem
voluptatem vn Gregorius in omelia
per vxorem voluptas carnalis
designatur deus enim opus debet
primo homini vxorem ut amore
filiorum diuina carnalis cum ea coneret
lapsum propter vitanda fornicacionem
vxores permittitur Et nonulli
propter amorem complendi libidinis
vxores accipiunt id est per iusta
plitum coniugium designatur res
in iusta et libidinosa voluptas
Armaticus ergo vxorem non propter deas
caupis sed pro libidine complenda.
die ac nocte diuinat ad cenam diuinam
festinare differat quod dicit Gregorius Io
voluptatem nomine vxoris apel
lat eo quod quidam sunt sunt pas
sim illicit desiderijs ac sit volup
tas cum ipsorum vxor Et ideo
non possum venire Sic vinctum
huius vicij quod tenet animam ligata
ita ut ad diuinum non possit ac
cedere eciam qui vult vn basilius
Intellectus humanus dedito talibus
in imaginacione debilis est ad agen
da diuina voluptas enim carnalis
fortissime ligat hominem ut patet
legitur ligacione sampsonis ad dalida
Iudicum xvi vn die ac nocte
truffatores amasye colligati
sunt manus suas per singulos per
cingulis kathenas et funes portat

in p̄ſentiu futuri mali ligatos
manum r̄pedu ꝛ captiuitat
ſempiterne vii Jeremias ad man
datum dm̄ kathena in collo ſuo
diu portauit p̄hc. ꝓphetiz aut
no ſolu ūbo ſ̄ eciā facto q̄d
iudei obedie nolētes ūbo ſuo
pnabunt. or. ſicut captiui duce
& inhabiles Je. xxviii. c. ꝑpluto.
Et adulte ipiſte no petiuit ſe
excuſari ſ̄ dixit ſe no poſſe
venire qr̄ fornicatio in oī caſu
e pctm mortale ſ̄ vitia pcede
cia intuſib; ſūt venalia ſte q̄
fornicatio vſ ta difficult reuo.
Et reuſus ſuus mittat. hec
dus ſuo/ ardo pdicatoꝝ ptz i
vitiaꝝ ꝛ pdicatoꝝ pgiaꝝ accor
ꝛ ad ſe pſoni q̄ſtbcatonez ne de
ſtructū ſue pdicatōis ſupbiat
Job xxxviii. c. Nuq̄ mittes ful
gura ꝛ ibūt ad reuerterīa dicet
ecce aſſimus ꝛ ibi dicit Gloza
vadut fulgura cū pdicatores mi
raculis choruſcāt reuerterīa di
cut aſſimus cū no ſibi ſ̄ deo at
tribuunt q̄cq̄d ſe fortit egiſſe q̄ſ
cut Sic mittat pdicatores dei
ſtructū que fecerit in pdicatōe
deuoſe laudādo deū ꝛ orando
ꝓpie ꝓbre no qui qm ūbu
dei ɔtēpnaut dolentes ꝛ gemētes
tūm deo hoc eni imitāre e
dut imitati p̄fuliās dixit
pus ſuo/ p̄r ſuliās. i. xx. c. ſulia
ſinglant ſūt oīs venales cū
tus ſinglanꝫ oīs ela pugla
riſſe oīs ſi ꝛ pſti h̄ī dicta.
nat; qr ad mod; nuſter ſ̄ ꝫ.

in binedi que in maxie i ſinali
iudico apparebit vel dr̄ vias
iudelitas vocatoꝝ no dando
gēz vocatis ad nupcias ut vei
rent i bono finalit pſeuerāret
vii Jer. xlix. o. Ego dixi i vacuu
labo aui ſine cauſa ꝛ vane fortit
meas ɔſupſi Exi cito i plateas
ꝛ vicos ciuitat at paupes et
debiles cecos ꝛ claudos introduc
hic Exi cito q̄ modi cauſit
pctm ꝛ tpus breue e Job ii. c.
Filioli nouiſſa hora e Inplateas
i. ad illos qui ſūt in via lata
ꝛ ſpacioſa que ducit ad mortē
lata eni e via que ducit ad p
dicōm mt vii. o. Et vicos ciuitatis
i. ad illos quos rer tpaliu artat
inopia vicus eni e arta q̄
platea vii Aug. quida ſe qui
vagant paupes licet e puta
tes licitū quodq; e libitū qui
laxas ſ̄ fecerit habenas effre
nata libtate viuentes ſr. in ca
tuctie arcientes Iſti vocant̄ ſepea
latitudie voluptatu ad artoꝝ
vitaꝝ q̄i de plateis ſ̄ de vicis illi
vocant. qui penuria tpaliu arta
ꝛ intrāt claustra rita ad dū
ɔtritur vicus eni artaꝝ e q̄
platea ut e. dixi Paupes dū
ſpu humiles vl ſūt reputatōe
Aug. xiii. o. Et qi paup ē i
ultis diuitijs ſt. debiles dicūt
qui reputatōe no ſūt fortes
ad bonū et ad malū Jer. xl. o.
dum ſepant ſpcuit ly duo in
tabunt fortitudiez in mala ſpple.

in bona debilitatem decoris i. sinceritatis
virtutis qui licet magnum habent tamen
reputant se nichil scire Job ix°
si tota certis prima non haberet inter
aut dicatur quod videmus prima virum
manet Claudos i. illos qui quamvis
sunt digeri ad bonum opus sunt
insufficientes vel claudos i. qui bona
sunt et mala faciunt iii. Reg. xviii°
quousque claudicatis in duas partes
vel claudos sua reputatione vnde
Act. iii° dixit Christus venit vocare
iustos sed sua reputatione sed pecca
tores hii omnes iubentur introduci
de plateis et vicis civitatis i. de
prosperitate mundi vel paupertate bona
temporalia propter deum respuentes debiles
statu dignitatis et potentie in hoc
mundo non habentes prima ad Cor. i°
Infirma mundi elegit deus Cecos
et claudos qui scandalizantes actum
vel peccatis i. intuitum sinistrum vel
affectum malum habentes ad mundum
propter deum aliquid reiecerint hos iubet
dominus introduci ad convivium Et ait
servus domino i. ordo predicatorum
factum est ut imperasti non tamen ut
imperasti reve se eo modo modo
quo imperasti et vere ita fit ut
dominus imperavit quia in regnum etiam
pro magna parte inducunt illi qui
aut carent temporalibus aut habentes
ea contempnunt Et adhuc locus
i. quam multos quales dixi
sunt vocaturi tamen isti non implent
locum quamvis tamen oportet eum im
pleri numero predestinatorum electorum
propterea mundus non finietur vnde
Apoc. vi° dicitur adhuc sustinete
modicum tempus donec impleatur
numerus fratrum vestrorum Et ait
dominus servo exi in vias et sepes et
compelle intrare ut impleatur domus
mea Ambrosius per illos qui vocati
de vico sunt illi qui licet adhuc
sunt extra viam que ducit ad
vitam probabili operatione tamen
quodammodo per spem prius probabilem
voluntatem bene faciendi Et iste
dicuntur per viam aliquis eis non
ducantur cupiditates peccatorum qui
desperibus vocantur illi qui mala
ab omnibus sciunt et temptacionum dya
boli sibi et pacie opponunt
Eccl. xxxvi° ubi non est sepes dir
pietur possessio vel vie sunt homo
mundi professiones ut pro hereticis phy
silice et ludorum que omnes ducunt
ad dyabolum Item castitas via tempo
ra via est fornicatio via est repletio
via est et omnia opera mea vie sunt
ducentes sive ad celum sive ad in
fernum Job xxxi° vias meas ipse
considerat vnde expone Exi in vias
i. cunctis conditionis homines vota
ad fidem et sepes i. certa adversita
patientes quos mundus abiecit
Et compelle intrare timore infir
mitatis et adversitatis temporalium vnde Greg.
deus hos elegit quos mundus
despiciat quia plerumque illa despecto
hominum revocat et reducat ad
se ipsum Et tanto celerius alii
vocem dei audiunt quanto in hoc mundo
non habent vnde delectantur vnde Greg.
alibi dicit mala que nos hic
premunt ipsa nos ire ad deum com
pellunt Et notat Greg. omnes
comminat invitatos non dicit suos.

vocati in vita ad introitus sed compello
intrare Aliqui enim vocantur et ve
niunt et recipiunt qui donum intellec
tus accipiunt sed eius intellectum operibus
non sequuntur. Alii vocantur et veniunt
qui accepta intelligentie gratia opera
eius non perficiunt. Alii non solum vocati
sed etiam compelluntur intrare. Nam
sunt nonnulli qui bona facienda
intelligunt. Et hec facere desistant
videntur que agere debeant sed hec
ex desiderio non sequuntur. Hos igitur
ut eos in carnalibus desideriis bo
nitas ad istas ferat apprehendens
eum temporalis glorie ruinam relinquit
et dum per alta pelagi qui ad gran
diores curas huius seculi navigature
componunt semper adversis flatibus allido
re sue intentionis repellunt et per
videntes se fatigatur quod de se
suo auctori debeant commeorent
ita ut ad deum erubescentes redeat
qui eum superbientes per inventi amore
despexerant. Unde dicit Augustinus Felix neces
sitas que ad bonum compellit. Et Se
neca Consilium inde quamvis ago
que cogit me non posse quod de
beo velle. Et subiungit Ut imple
atur domus mea. Sicut ex numero predestinatorum. Et nota quod hec est domus
decoris et pulchritudinis. Psalmus Domine
dilexi decorem domus tue. Hec est
domus laudis et beatitudinis. Psalmus Beati
qui habitant in domo tua domine in
secula seculorum laudabunt te. Item
Nota quod aliqui violenter regnum
celorum rapiunt illud alii illud fura
potestatis ut magna [illegible] primarum
et carnis macerationem Matthei xi. A diebus
Iohannis regnum celorum vim patitur
et violenti rapiunt illud. Alii illud

furantur per contemplationem ut magdalena
que sedens secus pedes domini au
diebat verbum illius. Unde Augustinus [illegible] de
spiritu sancto. Alii illud emunt per lo
ngas largitiones. Unde Augustinus in libro
de spiritu sancto et anima regnum celorum est venale reg
num dei eme illud si vis tantum valet
quantum habes si nichil habes da te ipsum
et habebis illud. Crimibus vero gratuite
te datur sed pueri baptizati qui nulli
sunt in iure salvantur. Alii compellun
tur intrare adversitatibus rege sentientes
ut filius prodigus qui egestate
pressus compulsus redijt ad patrem. Luce xv
in fine. Simplices fratres carissimi
Dico autem vobis quod nemo virorum illorum
sed per occupationem qui vocati sunt
sed ad cenam et venire noluerunt gus
tabit cenam meam. Hic dicit Primo videlicet
super. Timendo est primo negligentibus
et contempnentibus vocationem dei nam cum
prius ipse spernet quod nos spernimus
iusti dei vocantem non ad labores
non ad penas non ad dolores non
ad servitutes desiderabiles. Sed tamen ad
id ad quod per caritatem et proordinati sumus
vocatum aut vocat dissentientibus
dicit quod non gustabunt cenam eternam
sequitur dicta Apostoli primo. Ego in initium
viro tradebat et subsignabo quod cum
vobis id quod timebat advenit
Et quo ergo inexcusabiles sumus
de dei vocatione separemus inten
tiones nostras ad bona opera ne
cum nos dei cum fatuis virginibus
excludamur. Deo illis dicentibus
nescio vos sed potius cum prudentibus
ad ianuam nuptiarum sempiternam
ad quam nos perducat. Et sic est finis
aut dominica tertia

ad desperatos

Erant autem appro
pinquantes ad ihesum publica
ni et peccatores ut audirent illum
luc. xv°. In hoc ewangelio ostenditur primo
quanta sit benignitas dei in pec
catoribus suscipiendis. Secundo sub du
plici parabola ostenditur quante la
boribus acquisiuit errantes et sic per
incidens. contunnari ad peccatorem
pertinent subiectum. Sicut vnus
peccatores tam multos quibus ad despera
tionem tendere placet. sic vnus recon
patus multis ad salutem quod desperat
de misericordia dei. Tertio racione sit
ostenditur per dicta superius ostendentes
supra enim dixit lucas cap. v quo
quod ihesus transiens vidit hominem
sedentem ad theoloneum nomine
leui primo publicanorum et
vocauit eum et ille relictis omnibus
secutus est eum et fecit ei conuiui
magnum in domo sua et erat turba
multa publicanorum discumbencium
cum eo vnde publicani et peccatores
videntes primo simul tam benigne
a christo vocatum et in apostolum recep
tum assumpta fiducia qui egroti
ad medicum accesserunt ut audirent
illum tum propter morem et suauitatem
tum propter miraculorum operationem tum propter
verborum suorum dulcedinem vnde bernardus
super cantica omnis propter mansuetudinem
que in te predicatur currimus post
te ihesu audientes quod non spernis
pauperem peccatorem enim non hor
ruisti confitentem latronem non
magdalenam peccatricem lacrimantem
non chananeam post te currentem
clamantem et supplicantem non mulierem
in adulterio reprehensam non matheum

in theoloneo sedentem non discipulum
petrum ter te negantem non persecuto
res tuos. In odore istorum vnguen
torum currimus usque quo ad te perue
nire et totius dulcedinis percipere
valeamus. Nota quod quamuis ex
dictis appareat quod peccatoribus longe
plus se refert tamen hoc est
duplex dicit quod aliqui sunt ita remo
te a salute quod non possunt ei appro
pinquare ut infideles vnde luce xvi°.
de diuite sepulto in inferno ele
uans oculos suos ~~dixit~~ in tor
mentis vidit abraham a longe.
Sed in presenti vita possibile est appro
pinquare quantumcumque peccator longe
~~peccator~~ segregatus fuerit propterea ad
in hoc euangelio multi peccatores ap
propinquant ad dominum. Sed dominus in alia
aliqui ore tamen ysaie xxix°. Hic
populus labiis me honorat cor autem
eorum etc. Alii autem corde et ore confi
tentes peccata sua sed non opere
quia satisfactionem dimittunt ex certis
vel contemptu vnde de lege qui
loquitur peccatum sine satisfactione non
remittitur vnde anshelmus libro. cur
deus homo inquit si peccatum non pu
nitur inordinatum dimittitur sed deus
nichil inordinatum dimittit ergo
oportet quod homo puniat peccatum
commissum per satisfactionem quia hoc est va
luntas dei qui in omnibus facit quod iuris
est iustissimus vnde math. vii°. dicitur non
omnis qui dicit michi domine domine intrabit
regnum celorum sed qui facit voluntatem
patris mei etc. Alii accedunt appro
pinquando deo corde per contritionem ore
per confessionem et opere per satisfactionem

omnia bona estimates preciosa
dei et hec e via cu dicitur qua
abegit paris recedit ut de sancti-
tum gentium ~~recedat~~ officiis / Gen.
xvi. Et hic publicanum et peccatores
ad xpm accessisse refert publi-
canum notary sunt peccatores qui
ad negocia plura tenens que
vix vel nunquam exercentur sine peccato
et peccatore publice etiam alys modo
qua negociacione peccantes mos
enim est sacre scripture simpliciter
dicendo peccatores dicendi publicos
ut luc vii. mulier que erat in civi-
tate peccatrix Et enim peccatores
simpliciter intelligentur occulti ut
quidam intelligunt vn facilius pha-
risei illorum statum qui de peccatoribus recept-
murmurabant. Et murmurabant
pharisei et scribe dicentes quia hic peccatores
recipit et manducat cum illis Non
quod murmur / nunc dicit abectiacione
quod murmur e contra factum vel opus
iuste quod fit ab aliquo Sed detractio
e contra bona fama persone Et est
advertendum quod quidam murmurat contra
malum opus ex zelo iusticie et propter
amorem boni et pro hoc fit discrete
et bona intencione ut potest et tunc
persona que fuit ob esse non e
reprehensibilis Aliqui quidem murmurant
contra bonum opus retorquentes
in factum eius quia ex superbia
mentis sue illos sustinere non potest
vel ex propria malicia et hic est malum
Aly quidem murmurant contra bonum
opus retorquens illud in personam
illius facientis tamquam malefactoris et
famam persone et hoc est peius ut
fecerunt pharizei in proposito qui de
operibus pietatis et caritatis murmurabat

xpm reprehendebat et ei detrahebat
Cum contra Gregorius Symo li. vi. cap. xviii.
dicens Importunitatem habebant
pharizeorum et scribarum superba iusti-
cia qui debent in gestate dum murmurabat
eo quod recipiebat peccatores et pub-
licanos comedens cum illos non
dedignantes illos in mensa tabere
ut possent epulari cum eis in ipsi-
bus iusti non venerant scilicet ex phari-
seorum quanta eos gravabat infirmitas
iniquitas nec eis videbat veniam
indigere iusti sibi apparebant
zelo priso attendebant et vide-
bant ~~baut~~ honeste vite sectatores quam
xpm murmuratores iungebat
modos enim e similitudinibus vel penitenti
ut ipsi peccatores appareant alios
in forma murmurabant quod correp-
cione peccatorum et compassione cum eis
Sed d. videtur quod bene causabant
et ex iusto motivo quia Eccl. xii. dicitur
altissimus odio habet peccatores et infra
elemosina dat misericordi sed bono et
ne susceperis peccatorem dicit quod recipe
peccatores contingit duplex Primo
ut corrigantur et a peccatis recedat
Secundo ut in peccatis foveantur primo
casu e bonum 2o malum quia obsti-
natis peccatoribus vel eis panis
subtrahitur quia si de pane sunt
iusticia negligant. v. q. v. non
omnis qui contra bonum. f. ad Cor.
v. Si quis frater nominatur et e
fornicator avarus et ydolis serviens
aut maledicus aut ebriosus aut
rapax cum huiusmodi nec cibum sumere
licet et sic habetur xi. q. iii. ad
mensam Quare quod xpc cum peccatoribus

cibum suscepit quam dum apli sui
qui hoc pbh vbuit. Sed q dns hoc
fecit ut peccatores converteret aplus
ut dicit aplus enim dicit suos
xc. vocat convenis utrosque enim
bonum e plos rpe ratr pbiori
r multe conversos iustos inlocemo
ut corrigant illos dicit uterum
bestiavit r inbsuo psecuerunt
r caveat amalo et Et ait ad
illos parabola ista dices Quis ex
vobis ho qui hz centum oues r
si pdiderit vnam ex illis nonne di
mittit nonaginta nouem in deserto r vadit
ad illam que perierat donec inveniat
illam Et cum invenerit eam imponit
in humeros suos gaudens r veniens
domum convocat amicos r vicinos
suos dicens illis congratulamini mi
chi quia inveni ovem meam que perierat
Homo iste ex vobis e xc q ex
vobis e quia verus ho sicut et
nos r omnes defectus humanos p
nos suscepit pt ignorantiam et
peccatum Deo homine dici potuit
iste pbeie medius vestrum stetit
quem vos nescitis Joh. 1o. Hic ho
hz centum oues i. omnes creaturas
rationales scilicet subiectas angelos
r homines quas omnes creavit
immortales nonaginta nouem oues
sunt angeli sancti per nouem or
dines seu choros angelorum desig
nato illa ovis perisse dicitur
quamvis enim aliqui angeli
peccaverunt nullus tn ordo angelorum
totus peccavit Et has nona
ginta nove oues ho iste dicitur
dimisisse in deserto i. in celo quod
desertum e ab angelis r ab homine

peccatum non quia ho ad hunc celum
inhabitavit sed quia habitaturus illuc
erat si non peccasset Sicut qui
dicitur dimittere quod non dum habet
sed habiturus erat Ab angelis aut
ipse desertum e quia inde corruit
Et dicitur dimisisse ho iste
nonaginta ordines angelorum in celo
sicut deserto non r vi deitatis
puta quam ubique e pns
r tunc fuit nec r vi iubilationis
cum prudencia r pietate ad omnia
diffundit Set nunc assumpte huma
nitatis venit in mundum r dimisit
illas tamquam bonus pastor in
loco tuto r in ovili bn firmato
tutissime inquiescendo oues centi
centesima Et hec ovis fuit
tota humana natura que in primo pa
rente peccavit r innocentiam que
ovi attribuitur amisit r pascua
vite eterne deseruit Et notandum
quod hanc ovem perditam r errantem
dns per varias vias quesivit Prima
via fuit descensus de celo ad terram
per incarnationem spiritu sancto operante
Secunda descensus fuit eius in mundo
peccando in fine r multis
laboribus r iustis actionibus r corporis
sui fatigatione Tercia fuit suspensio
ad mortem unius vere crucis qui ut
spinas r rubeta vestimenta habes
distribuerat pastor bonus ovem
perditam requisivit Quarta via fuit
descensus ad inferna Quinta recessus
ad celum r de hac solitudine que
dicitur Luc. xix. Venit enim
filius hominis querere r salvum facere
quod perierat cui quo pius pastor ut dicit.

Virgo ove perditam postquam quesivisset
et invenisset reputat non permisit
nos liberavit non virgendo duxit
ad virgam quia ipse penas male
dictiones et flagellaciones om
de vita non sustinuit igitur ovem
non sine molestie. Sed ove inventa
illa imposuit humeris suis sancti
gentis a quo hoc habet fortitudinem
maiorem in humeris ad ovem por
tandam quam mater mea in hu
meris in vite passionis Christi
deportavit Ysaie nono et factus est prin
cipatus super humerum eius quia
in humero ovem portavit solemnius
inventam ovem in humero posuit
quia nos in labore sue passionis
ad celestem gloriam revocavit. Ieremie
petri xiiii ipse pertulit
super lignum in corpore suo ut peccatis
mortui iustitie viveremus cuius limes
signat signum viii annis humeri et
eius brachia sunt illic portam meam
deposui in illa nobili civitate pa
tibuli requiem. Et gaudens et
imposuit ovem humero suo quia
quamvis magnus fuit dolor passi
onis eius quo genus humanum re
quisivit et invenit quantum ad huma
nitatem et tamen hunc laborem gaudenter
sustinuit Ad Heb. xii. in principio
aspicientes in auctorem fidei et consumma
torem Ihesum qui proposito sibi gaudio
sustinuit crucem confusione contempta vel
in dominum i. in celis empirium quando
completo iure redemptionis misterio de
x... post passionem sua celos gloriose as
cendit. Convocavit amicos suos
et vicinos i. angelos qui amici
dicuntur quia voluntatem eius semper fa
ciunt et fecerunt et tamen ipse eis sua secreta
revelat Ioh. xv. vos dixi amicos
quia omnia audivi a patre meo nota
feci vobis. Et amici dicuntur vicini
qui sunt in claritate eius semper sicut
Matth. xviii. angeli eorum semper vident
faciem patris mei. Et vel sic ideo
dicuntur vicini quia nobilitate et
natura. Et dixit illis congratulamini
mihi quia inveni ovem ovem meam
que perierat. Virgo non dicit congratula
mini invente sed in quia vita mea in
iustitia et sanctitate est gaudium dei. Et
cum nos ad celum reducunt solempnius
iustitie impleuntur. Et ideo congratulatur
et sibi quia non frustra laboravit
querendo ovem perditam et miracula
faciendo et quia non frustra mortuus
est quo ovem perditam invenit et
ideo et non dicit ovem congratulamini quia
ovis sua propria culpa perdita et
illius suis meritis quesita et recta
et ad ovile reducta. Sed nunc quia
ego gratia mea et in mea vice virgen
ipsam inveni et reduxi. Quo viso
vertens se ad mulieres sanctarum inquit
Neque potest sui conditoris manum a
stricte effugere quem cum voluit ipsam
inveniat cum omnia portat. Sed
hoc involuntate quesita potius est
quia si non ad penam sed ad gratiam in
venire permittat quia si non ad gratiam
cum dominus invenerit ad penam attra
heret peccatores in bonis ut peccantes ipsa
voluntate peccando puniri decrevit
post se offerat requisitus tunc cum
perlustrator quaerens quod perierat invenit
cum peccator animalis cum ipsis se ad
contraria quere quantum inposito et
super humeros ad et bajulatione
i. ad sustentationem mutam quia sine

eo modo possumus facere et ad mortem
pertinet infinitatem nam peccatores
et demones faciunt nobis qualia demones
non faciunt ambulare non possumus
facit [illegible] si in eo quod faciunt sumus ste-
rilissimus nulla maior infinitas
hominem generat quam recessus a deo
Demones enim despexerunt qui recedunt
a virtute et quibus carent quod peccator
rectum iter scilicet xpm relinquit de quo
scriptum est et relinquunt rectum iter et
ambulant per vias tenebrosas sicut et eos
per debilitatem [illegible] reddiderunt non possunt
nisi ad viam gratie reportari ad a-
nimam et fiant peccatores [illegible] et
[illegible] et tibi [illegible] quibus fortes
in virtute fuerunt. Dico enim vobis
quod ita gaudium erit in celo super uno
peccatore penitentiam agente quam super
nonaginta novem iustis qui non in-
digent penitentia. Dico vobis scribis
et phariseis murmurantibus de receptione
peccatorum et conversione eorum a christo quod gau-
dium est in celo super uno peccatore penitentiam
agente quam super nonaginta novem iustis
Per nonaginta novem intelligitur hic non [illegible]
quod per nonaginta novem iustos intelligitur
iusti sunt de quibus gaudium est an-
gelis dei de reliqua [illegible] quod
[illegible] magis [illegible] gaudium de pec-
catore converso. [illegible] de meliori sta-
tu plus est gaudendum sed status
innocentie melior est et laudabilior
quam penitentium ergo de innocentibus
magis est gaudium in celo. Dicendum quod
hoc non intelligitur de quolibet peccatore et
quolibet iusto nullo enim est peccator de
cuius conversione tamen esset gaudium quam
est de Johanne Baptista qui sanctificatus
est in utero sed hoc debet intelligi [illegible]

De quibus est peccatoribus ad penitentiam conversis
sunt enim multi in monasterio peni-
tentes pauca tamen bona facientes
qui rebus licitis libere utuntur ab illi-
citis abstinentes et quia vident se
in tuto ex quo non faciunt mala
non pigri sunt ad bona. Item est
peccator qui ad penitentiam convertitur et
maiore [illegible] et ex magno fer-
vore caritatis ultra penitentiam sibi
iniunctam in orationibus ieiuniis
et aliis [illegible] operibus deducit
vitam de quo magis est gaudium
in celis angelis dei quam de illorum
vita remissa. Et dicit Gregorius
ponit exempla. Dux enim in
prelio plus diligit illum militem
qui post fugam reversus fortiter premit
hostem quam illum qui nunquam
fugam dedit et tamen nunquam fortiter
pugnavit. Item Augustinus ~~talia~~ plus agricola
diligit illam terram spinas et tribulos
uberes fructus profert quam illam que
nunquam spinas habuit et tamen paucos
fructus produxit. [illegible]
[illegible]
[illegible] plus
laboravit [illegible] peccator quam
iustorum quod iusti ad mortem [illegible]
[illegible] magis [illegible] diligimus illos
pro quibus plus laboravimus ut unus-
quisque plus amat filium cui plus
laboravit. Et homines plus diligunt
pecunias magnis laboribus acquisitas
quam [illegible]. Item alia ratio Augustinus
quod peccatores conversi sunt [illegible]
[illegible] plus [illegible]
[illegible] tanto magis erit gaudium an-
gelis dei in quorum [illegible] debet
ad implere [illegible] quod [illegible]

debem⁹ mouiri ex pun pp duo
Primo exq̄uo quib; desperant an
gelum angelorum ⁊ diuis angustijs
⁊ tribulacionib; ⁊ mali d' acieras
ptates ⁊ io ~~sed despeare~~ stes
statu in quo illi sunt p morte
ad ferend auxilium s̄ iste e status
pñie q̄ in ope pñie hō facit
angelis dei gaudium spāle ut hic
dicit̄ vij Ambs⁹ multi dz nos ac
cedere ad pbitatem ut agamus q̄
illis gratum sit quorum pticimus
affectionem ⁊ offensum timere debem⁹
Secundo quib; deti appetere illis pla
cere in statu pñie nite q̄⁹ coopē
tat in pria pñiam s̄ hō ad hor
tatus e ut p⁹ fine hui⁹ miserie
sit socius angelorum in celo ⁊ cōi
pctis omnibus utitur q̄ pctor ipē
pnitiat nō pt nec placere igit̄
agat pñiam ut gaudeat celesti
curia decenis ꝯpone ut dicit
Vigs dei ⁊ angelis occasione leticie
Damus cum ambulantes ꝯpu
tamus habem⁹ in celis vij dicit q̄
doctor q̄ pctor ꝯps e sicut fun
capta apri plurib; in suis
p gula ⁊ sicut de una fera capta
leticia est tota principis curia
⁊ gaudet sicut de pctore capto
⁊ ad pñiam ꝯps gaudet pinceps
celi in tota celestis curia iste tex
tum alit exponit ex I Beda e
pnoncata Iustis nō indige
tes pñia intelligit stos angelos
qui nunq̄ peccauunt quib; gaudium
e in celis s̄ maius sui vnius pctor
ꝯpone qua maius e in puim iu
tificatōe qua iustu creare ꝯsnare
et qualis in ea virtute veritate
sit equalis potentie in vlā e maior
gaudium ⁊ mie Sz d'gtra buz q̄s
e hō qui nō indiget pñia cū q̄o
nā e sine pctō ꝯcio nes s̄a
Jōh iiijᵒ Si dixerim⁹ q̄ pctm nō
habem⁹ ⁊ᶜ Rñ e q̄ intelligit̄ de
pñia ꝯm debita p pctis mortalib;
tali nō indiget iusti q̄uis indi
geant pñia p pctis venialib; sic
tamen iusti multum pniteāt de
leuissimis pctis quia d' Greg' q̄
multi aliorum malorum q̄ ꝯsti sunt
cum se ita ꝯcent in bonis opib;
⁊ intenti ardore affectue ac s̄
pctis omnib; seu multis ꝯquib;
subsiciēt multa licita respuunt
pp deū ⁊ mūd forat despiciunt
⁊ ardent ad supnorum desideriū s̄
accensi Et hō fuit dei⁹ in ambo
gaudium in celo qua sup aliis
ꝯps ad pñiam cum hoc nō obstante
licet sub pñia exponere vel Aut
que mulier habens dragmas decem si
pdiderit vna dragmam nonne
accendit lucernam ⁊ euertit domum
⁊ querit diligenter donec inueniat
Et cum inuenerit conuocat amicas
⁊ vicinas dicens ꝯgratulamini mi
q̄ inueni dragmam s̄ p⁹ ⁊ a
pabola ꝯ phōe qui v⁹ I ar
guebat de receptione pctorum
q̄ sicut nō minuat ꝯ mlier
quentes dragmam pditam Sic allo
ꝯnt minuare ꝯtra dñm querē
tem pctores s̄ pocius ꝯgaudē
inuentori ⁊ inuento Et p de
claracōe hui⁹ pabole nota q̄
mulier in pposito dicit̄ v' dei vbū
⁊ dei sapia deuo⁹ pu̅ xviij

Sapiens mulier edificat domum suam
vel ut dicit mulier que cum dolore nos
peperit et redemit amaritudine sue
passionis Dragma .x. Sicilia
e immo impressum habens ymaginem
regis xpi hoc est .x. dragmas .i.
nove ordines angelorum quibus ad
dictos ordines hominum tamquam dragma
decima que angelorum et hominum ad yma-
ginem dei creati sunt ut dicit Augustinus
ut omnis composuit unam dragmam
perdidit mulier cum ad peccatum assi-
tude sui creatoris recessit tamen
adhuc ista dragma perditur vel in
pulvere dicitatis vel in luto luxurie
vel in aliis quocumque aviis mobili
Sed dei sapiencia nolens hominem pere-
petue attendit lucernam quando humana
natura quam conos assumpsit virtute
miraculorum propria divinitate clarificavit
lucerna enim lumine et intesta .i. lum-
minarius seu ditatis in humanitate
Ista autem lucerna accensa lucebit quando
xpus in thonicus doctrinis et
miraculis claruit Collocaverunt eam
est homo in absconditum et in umbram
mortis cum lucerna illa debebat ac-
cendi ad quando homines in tenebris
collocatam Luc. xi Nemo accen-
dit lucernam et ponit sub modio
sed super candelabrum ut luceat omnibus
qui in domo sunt et ibi dicit glosa
quod sicut lucerna xpus ita candelabrum
est crux super quam erat levatus
accensa lucerna evertit domum quando
corda hominum peccatoris ruinanda
faciendo deponis sive turbavit
ita quod illa que prius erant de-
lectabilia postea erant amari-
tudines Sed adhuc xpus evertit
domum conscientiae cum conscientia vicia mortis
propter eius in luminis radiorum
spelamus diligenter quesivit xpus
dragmam .x. que usque ad genuclias
usque ad colaphos usque ad flagel-
la usque ad crucem usque ad mor-
tem diligenter eam quesivit quod intime
diligit sicut xpus ordinem dilectionis
sua ad nos ut dicit sua ponens
prima inventione non desiste-
bat querere donec inveniret Et
cum invenit non minus si libertatem
que ubique erat usque ad mensuram quam
sunt homines cum amicitia lucernam
ardere Convocat amicas et vicinas
.i. supernas seu angelicas potestates
que devicinus dei complent et
ad amabiliter famulantur quas ad
gaudendum super dragma inventa
convocat que de reparato homine ipsos
angelos letificat vii. ve. xlviii.
Jubilate omnis terra resonate mon-
tes laudacionem quia redemit dominus
Jacob .i. homines et Israel glorificabit .i.
angelis Zach. ii. Gaudete de gloria le-
tabuntur Ista dicta vobis gaudium
erit in celis angelis dei super uno
peccatore penitenciam agente Ignoratur
Aug. li. de mirabilibus sacre scripture
qui peccatum peccatorum diluit angelice
felicitatis consortes in celum erit hunc
quod de conversione peccatorum velud de
suo consorte in celis angeli gaude-
dicitur nam nos angelis in celis
occasionem gaudii prebemus cum
super terram ambulantes con-
versacionem in celis habeamus.
quam nos consequamur concedat dominus
Jhesus xpus etc. Dominica quarta post trinitatis

Estote misericordes

Luc. vi c. viii°. Si nulla esset indigencia nulla esset caritatis misericordia. Sed quia multis indigenciis involuimur oportet ut unus alterius misereatur. non tamen propter indigenciam tantum sed propter virtutem et meritum misericordiam faciunt. Unde inter ceteras virtutes quibus dominus ihesus christus celestem gloriam nos querere monuit precipue misericordiam commendavit dicens inter octo beatitudines beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur. Quicumque ergo ad hoc plenam beatitudinem pertingere desiderat virtutem misericordie studeat habere. Et ideo dominus ut ostenderet non solum gratis sed eciam inimicis misericordiam impendendam preceptum de diligendis inimicis suis similiter protulit. Adiunxit quod hic dicitur. Estote misericordes. Et non dicit estote potentes sicut pater cui potencia ascribitur. quia istam appetitam primus angelus appetendo de celo cecidit. Ysa. xiiii°. Quomodo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris. Nec dicit Estote sapientes sicut filius quia istam appetendo cecidit adam primus homo. Gen. iii°. Eritis sicut sapientes sicut dii. Sed monet ad appetitum misericordie dicens Estote misericordes ut spiritus sanctus vi c. xi°. Quia vas et non deficit quia istam semper multis fructus ut misericordia prebit. Sed quod est misericordia videamus. Aug. de civitate dei. quod est aliene miserie misericordie in nostro compassio quia cum est nomen compositum a corde et miseria et ideo dicitur misericors qui miserum cor habet quia alienam miseriam quasi suam reputat et de malo alterius quasi de suo dolet. Item nota quod duplex est misericordia una est corporalis altera est incorporalis seu spiritualis. Corporalis consistit in operibus corporalibus misericordie ut esurientem cibare sicientem potare nudum vestire hospitem suscipere visitare infirmum et incarceratum sepelire mortuum. Spiritualis est insipientem docere consolari lugentem fratri consilium indigenti corrigere negligentem et superbientem reducere ad humilitatem. Prima una est bona sed secunda melior et tanto quanto anima melior est corpore propter animus refertur corpus mortuum sed secunda anima sine fine mansura vivit sed quia utraque est prodesse proximo ~~non potest pulte non negligat~~ spiritualis est. Sed si spiritualem impendere non potest pulte non negligat corporalem. Item nota quod aliquem sunt misericordes ex quadam naturali dulcedine et sicut habet sed bonum tamen est simplex virtuosum quia sed commune bonis et malis fidelibus et infidelibus. Alii sunt misericordes non circa homines sed tamen illi adhibent misericordiam qui eis bene faciunt et quos carnaliter diligunt et istud eciam convenit malis quod est quedam recompensacio. Alii sunt qui ex caritatis amore diligunt et principaliter propter deum dolentes de eorum defectibus et ipsis subvenientes iuxta posse et hii sunt vere misericordes. Sed quod debet nos movere ad misericordiam. Dico primo magnitudo dei misericordie quia misericordia eius super omnia opera eius. Ex culpa enim primorum parentum eramus perditi et propria dei misericordia sumus liberati igitur si gaudemus quod misericordia facta est nobis dei fecit nobis misericordiam compatiamur. ergo proximo illi misericordiam

impedientes Aug. contra Faust. libro
x ca. xxxii^o. dicens Cum compassimus
alicuius miseriam nos de illi miseriam
impedimus. Cum sicut pius pater
illos inuto perdere nulla posteri
intende specialis animalis sed sola gratia
liberalitatis filios quos creauit in
cordibus fouet et immittit bonorum nostrorum
nos indigentes conferet cum deus
animalibus / cum iniquitate sed tendunt et a
virtute deficiunt quas expectat ad
primas cum irruunt / nisi deus dat
dulcedinem ... corporibus hominum quo
... alimenta pro sustentatione nature
instituit. Dic et nos eius non posse
proximis sitiamus. Beda quia apparet
mea alius impedire mea aliter ca
sequimur et pro ... eualit
sapientiam vi^c. v^o. xxv^o. Tales quod
opera mea sunt vel domine quos contendit
operantes ad vicem similes et perpe
tuas. Vn ambos inquit non sunt
homines opes quas scire sue non
potest sola enim mea omnes est defu
tores. Estote ergo misericordes. Sicut
pater vester misericors est. Luce vi. ... dicit
pater noster qui est in celis ... de vb...
xxvi^o. Denique non ipse est pater tuus
qui possedit et fecit creauit te. Si
igitur filii eius sumus ipsum in operibus
nos imitemur. vii ad Ephes. v^o. Imi
tatores estote sicut filii carissimi
Et dicit glossa ... quo ciuitas ...
Sicut pater vester misericors est cum mea
dei sit infinita et mea infinita vero
valde parua. Infiniti ad infinitum
nulla est comparatio. Ergo ... sicut hic
dicit similitudinem ingerit non ... ipse

Procedit enim de ... in ... perfectis
primo in liberalitate vii Aug. ...
inquit Domini infinitate compatimur
et commonemur ad subueniendum indigentibus
Sicut illius opitulatione quam admodum
nobis vellemus opere sunt ... eius
in digentes deus vos nostris bonorum
non indigentes liberos ... B...
dei in perpetuitate ... de nullus
ad ... est dolor nos vos dolemus
miserando vii de Aug. In deus
qui longe altius et primus amat
qua nos incorruptibiliter misere
quod nullo dolore sentiatur. Tuo in
tempore. Poterit quod ipse prodilexit
nos et eius mea sint saluos fecit
nos. Nolite iudicare et non iudi
cabimini. Luce vi. Dicit glossa. Nolite iudi
care temerarie de proximo et non iudi
cabimini ... potuit
ad ... precedentia quod vos iudicet
nec verbo nec facto ... nocere pro
ximo sed dolet pro quibus ... suppli
ter compatiatur. Nota quod iudicare
alterum aut ... alium ... officio
et talis pertinet iudicare et ... aperta
plus veritate et in dubiis attente time
sine personarum acceptione. Unde dicit
Ysidorus de summo bono li. iii^o. Quod
quatuor modis peruertitur iudicium
quando timore potestatis dominatorum
cupiditate amore alterius et odio
inimicorum. xi^a. q. iii^a. Quatuor modis
... pro vitiis occultatur vii
dicit ... Ysidorus. Cum metu potestatis
veritatem occultat ...
vocat quod plus timet homines quam deum
Et ... dicit Aug. li. iii^o. ca. xlvi^o.
Ad delictum pertinet principium que.

Ponsquem
179r

qui primo iudices contra voluntatem
dei apostolus fidelibus prestituit ita sicut
populi est delictum qui principes mali
sunt sic principis est peccatum cum iudices
iniquos constituit Et infra c. xxiiii°
verbosi iudices et elati ut sapientes
videantur et causas non discutiunt sed
loquuntur Quando dum iudicare debent
in iustitia praecipitantur iudicium suum
in insania convertunt / ratio preferuntur
suam quia regule causis convenientes
furor in iudice investigator veri
non valet agnoscere quia mens eius
turbata furore asperitatione alienatur
iustitie Iracundus iudex iudicii exa-
men plene conicere non valet quia
caligine furoris non videt quia aut
repulso furore destituit facilius
ad cernendam veritatem mentis serenitatem
constringit et sine ulla probatione ad equi-
tatis intelligentiam pervenit hec ille
Sed aut iudicare competit alicui
ex officio et tunc aut facta que vult iu-
dicare sunt manifeste mala ut homi-
cidium furtum adulterium etc. Et de talibus
est iudicare tollerabile Sed quamdiu est
homo in vita presenti non debet ab ecclesia
condempnari quia dubius est cuius homi-
nis sit an manebit eiusdem
vel an finaliter penitebit et salvabitur
aut sunt opera in differentia que non
possunt discerni quo animo fiant tum quia
bene possunt et male fieri ut dare elemo-
sinam vel cantare et de talibus non est
licitum iudicare unde Aug. nisi modo
in mente hoc loco [illegible] ad papam
[illegible] nisi ut ea faciat de quibus dubium
est quo animo fiunt in meliorem partem
interpretemur de hijs autem que non possunt
bono animo fieri / ut blasphemie for-
nicationes et adulteria / iudicare nobis
permittitur / de factis autem mediis que
possunt bono et malo animo fieri teme-
rarium est iudicare et maxime ut co-

deprehendes hec ille Et ponit exempla
primum. Vides hominem sepe ieiunare
et gaudere quod propter hoc propter deum facere
Sed noli iudicare ex eo quod hoc propter
humana gloria facit Aliud exemplum
vidisti aliquem in extremis [illegible]
velle prodere publice amorem tuum
et dixit pre debilitate se ieiunare
non posse crede et noli iudicare
iterum si vidisti aliquem [illegible] seu[illegible]
disciplinam imponere noli eum iudi-
care crudelem / quod forte hic non fecit
morbo iracundie / sed zelo discipline
et amore iustitie / Iterum si aliquis tuus
te non cito salutavit forte aliis
occupatus cogitationibus noli illum
iudicare malignum quod tibi hoc
sepe accidit et tamen tu non vis ex
hoc malignus vocari Aliter pre ea
ponit hec licet de superioribus non iudi-
camus ab inferioribus unde Ambrosius
Nolite iudicare prelatos vestros i.
si discipulus es noli iudicare magistrum
quod peccator es noli iudicare in-
nocentem / quos non oportet reprehendere
sermone [illegible] unde Chrysostomus in omelia
Corripe non sicut hostis querens
vindictam sed ut medicus instituens
medicinam Quando contra [illegible] vel
dicere / Superior est auctoritas [illegible]
sic iudicas omnia cognoscet [illegible]
iudicare unde homini [illegible] super
[illegible] unde sibi [illegible] [illegible]
tione Sed [illegible]
aut alii ad est [illegible] tuo [illegible]
dicere Sed ad est [illegible] tue quoque defi-
cit auctoritas Sed utrumque de est
relinque [illegible] domino suo unde
ad Ro. xiiii° Tu quis es qui
iudicas servum alienum / suo enim
domino suo aut stat aut cadit Omnes
enim stabimus ante tribunal Christi

ut quilibet recipiat secundum opera sua. Unde
nolite ante tempus iudicare / quousque
veniet dominus qui illuminabit abscon-
dita tenebrarum et manifestabit consilia
cordium. Corinth. Ex quo patet quod in semetipsis
et in suis conscienciis iudicare tenentur alios
iudicio divino relicto. Unde Ber. ad
Eugenium ... tua considerans inci-
piat ne sinistra contendatur ad d...
te neglecto. Unde idem in meditacionibus
multi multa sciunt se ipsos ...
nesciunt / alios inspiciunt se ipsos
deserunt deum querentes per exteriora
deserentes interiora. ... Unde Ambrosius
in ... dicens Cognosce te ipsum
se attende quid intus intrat in
cogitacione quid exit in ... at-
tende diligenter / quantum profeceras aut
quantum defeceras qualis sis in moribus
qualis in affectionibus quam similis deo
aut quam dissimilis quam longe quam
prope. Et sciens quod iudicium alienum
impedit proprium et impedire ... homi-
nem venia peccatorum delictorum et
hoc vicium minime est unde Crisostomus dicat
eis Nec sciebat reprehendere quemquam
neque ... neque clamitantes
aspiciens ... erroris. Sunt autem
hee dyabolice temptaciones ...
qui enim semper disputat aliena
numquam peccatorum ... venia meretur.
Nolite condempnare ut non condempnemini
q. d. Si forte cohabitans singulariter
contingat vos de dubiis iudicare
de vel etiam manifestis tamen nolite con-
dempnare i. nolite aliquem diffinire
i. nolite a condempnacione diffinire
Unde Beda ... ce ita iudicare
... manifesta mala
sunt ... non condempnat / quod de mani-
malis ita premissum est iudicare
quod mala sit / et quod mala agit ta...

... si tale ... omnis delictum
adeo temerarium est condempnare. Unde
... e qualis sit futurus qui nunc futurus
bonis vel malis apparet / quod magna
impietas est condempnare illum quem deus
misericordie / ad penitenciam expectat sicut
expectavit paulum et magdalenam. Et
nota quod non prohibemur hic simul iuste
condempnare quod malos puniunt
/ quod dicitur exo. maleficos ne
paciaris super terram. Sed hic prohibetur
ne illa condempnacio sit sine mansue-
tudine et ne ... nostro proximum im-
... indicatis ...
Eo quo non quod ... debet
homines retrahere. Primo consciencia
sui quia sibi est in eadem culpa vel pluri-
bus ... alterum iudicat se condempnat
ad Ro. ii°. in principio. Unde legitur quod quidam
... vidit latronem ... ad mor-
tem et risit ... quare
... dixit vides / quod ...
primum condempnat. Si autem non est in ea
culpa vel pluribus / nunc ... fuit recto-
... hoc ad memoriam et considerat quid
homines infirmitatis que est prona
ad malum. Si autem fuit nec est nunc
sunt cogitet quod eadem potest si deus
non impedimenti ... standi ...
... dicente apostolo: Qui se pu- stare
tat stare videat ne cadat. Dimittite
et dimittemini / Dimitte iniurias vobis
... illatas et dimittentur vobis
peccata vestra ... in multis
... Ecc. xxviii°. Relinque proximo
tuo nocenti te et tunc tibi deprecanti
peccata tua solventur. Item dimittite in
carceratos liberos et dimittentur vobis
peccata / pro quo ... est Luce
xviii°. Dimittite eos qui ...
estis liberos et omne opus disrumpe

Ceste dimittite temporalia quo ad superfluam
et nocivam sollicitudinem et dimittetur
vobis peccatum quod inde contraxistis. Secundo
quod aliquis tenetur dimittere
offensam sibi illatam. Unde beatus Thomas
super evangelium suum. Aut quilibet verum
tenetur dimittere iniuriam et persecutionem
aut satisfactionem. Si autem
dico tenetur dimittere ad .v. quintum. Si
offeres munus tuum etc. Vos male
quibus orat qui hoc dico non remittit
in orationis sentit illius profecto
meditantem voluerit sibi esse
sit delictum. Sed nec profecto oro
offensum genitus in peccatore. Secundo satis-
factionem non non tenetur ergo dimittere
vivo etiam volens emendare sicut
in iudicio agere per satisfactionem. Nota
quod haec sunt contra tam contra homines
Homines contra tenentes iniuste qui tunc
diabolum penitus tenent et a diabolo tenentur
tamquam suum eius oportet ergo tales
dimittere ~~vivo etiam volens emen-~~
~~dare sicut in iudicio agere per satisfac-~~
~~tione~~ iniuste sunt a diabolo dimitti voluit.
Secundo contra illos qui nimis amant
pecuniam et ipsam incarcerant in archis
suis contra quia est tota sollicitudo a-
narum. Unde dicitur Mathei vi°. Ubi est thesaurus
tuus ibi et cor tuum. Et quia ille ma-
le pecuniam acquirunt et sic sunt confessi
ut cum male acquisita teneant
a diabolo tenentur. Ecclesiastici ... ca-
quia vis capere in manipula et tenere
alienum retenere a diabolo. Tertio contra
volentes confiteri peccata sua qui diabo-
lo quasi inclusa tenent dum ea sua
aperire nolunt ad confitendum. Proverbiorum
xxviii°. Qui abscondit scelera
sua non dimittetur ergo scelera sua in
confitendo a diabolo dimittetur. Date
pauperibus temporalia date auxilia et

subsidia corporalia. Et dabitur vobis
adeo vita eterna in credulitate Ecclesiastici
xv. Facite vobis amicos de mam-
mona iniquitatis etc. Et Mathei v°. Beati
pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum
celorum. Bona est ista commutatio in
quantitatibus et vilibus temporalibus datur vita
eterna et quia cum vita eterna temporalium
habundantia cum videtur ad salutem in
expedire. Proverbiorum iii°. De primitiis fru-
gum tuarum da pauperibus et replebuntur
horrea tua saturitate. Et Proverbiorum xi°.
Unde fine. Alii dividunt propria et
ditiores fiunt alii non rapiunt non
sua et semper in egestate sunt. Unde
Ecclesiastes pastus avidua tempore fecilitatis
et spiritus tunc et demonstrata farina et
pauco oleo pro diebus vidue ut farina
et oleum non minuerentur usque diem dicit
pluviam super terram in iii Regum xviii°.
vii. Cancellarius hic recitat quod quidam
religiosi conquierebantur quod non dicerent
eis elemosinam ut prius consueverant
illis homines dare quibus unus de an-
tiquis fratribus ait duo fratres intulit
ista abbacia quorum unum eiecistis
et alterum noluit vobis remanere hii
duo fratres sunt date et dabitur que duo
hic fecerant in eternum. Et ex quo
non vult dare pauperibus iusto non
dabitur vobis. Et dando aliquem
conditiones sunt servande prima est ordo
ut det se ipsum prius deo Ecclesiastici xxx°.
Miserere anime tue placens
deo quia non est deo acceptum ut
tua deo offeras et te ei subtrahas et
des te diabolo ut Cayn fecit
Genesis iiii°. Secundo ut des de tua
substantia non de rapina. Proverbiorum iii°. Honora
dominum de tua substantia. Tertia est intentio

recta ut non propter humanam laudem dentur
Ma. vi°. Cum facis elemosinam noli tu-
ba canere | Larita est propter vacuitatem. ps.
cum datur, quia pauperi. Mane semina
vii. Ecclesiastes. Sudat elemosina
tua in manu tua donec invenias
dignum cui des | Larita est modo
ut detur secundum facultatem dantis et indi-
gentiam recipientis. Tho. iiii°. Si
multum tibi fuerit habundanter tribue
aliqua bona et confertam et coagita-
tam et superfluentem dabunt in sinum
vestrum bona .i. legittimam et magnam
Sunt enim quidam presertim mensure i tem-
pore aliqua que propter modicitatem
operis sunt illegittime. Item dicitur bona
quod de re bona et utili. ps. Qui
replet in bonis desiderium tuum | Et
confertam .i. plenam quia potest esse
mensura legittima et completa. Et Co-
agitatam .i. cumulatam sine congnassa-
tam quod solet fieri ... et inde cu-
mulus agitatur. Et superffluentem
.i. cumulatam non tamen et hec ubi
plenitudo eterne remunerationis
exprimitur. Dabunt pauperes quibus
vos dedistis elemosinam. vel dabunt
.i. erunt causa ut deus det quod ora-
tio promerendi sunt | Et dabunt
in sinum vestrum | non tunc sed anime
Sinus autem anime est intellectus
quem implebit gloria visionis clare
et aperte. Et affectus quem implebit
letitia exultationis dilectionis
perfecte. Et p... ... ...
... illius absconditum est ... ps.
Luc. ... propter principium oculus non
vidit deus absque te quod preparasti
expectantibus te. Iste ... de-
notatur ... quod ...

in sinum est secundum ... xxx°. ...
Et sedebit populus meus in pulchri-
tudine pacis et in tabernaculis fi-
ducie et requie opulenta | Ea
quippe mensura qua mensi fueritis
remetietur vobis | Istud generaliter
de omnibus potest dici, que in mente ma-
la vel bona agunt quia secundum operam
singulorum reddet deus sicut dicit
ad Ro. ii°. ... ... Et ...
tas ... ...
magnum ... ... magnus melius
et ... ... Ps. iii°. ... ...
Dicite iusto quoniam fructum adinven-
tionum suarum comedet. vii ...
iiii° ... que ... ...
vita est ... ...
vita ... ...
... ut quod ... alius aliud
... ... alius aliud in retributione
... ... non videtur quod
eadem mensura malum ... qua
peccaverit quia homo peccat temporaliter
et tamen non punitur eternaliter. ...
Greg. quod ... homo in ...
... in ipso est eternaliter peccaret
si eternaliter viveret. Ideo eternaliter
punitur. Item quia contra bonum eternum
et infinitum peccat a quo nos pro-
tegat qui sine fine ... ...

Cum turbe irruerent
in ihesum ut audirent verbum dei
Luc. v°. Dictum est supra luc. iiii°.
quo deus eiecit demonium ab homine
et quo sanavit Symonis ... a febre
et multos infirmos ... ...
sanavit et multa demonia eiecta
recedentia ab hominibus clamabant

et dicebant Tu es xpc filius dei
quoniam enim magna fecit intra tur-
siuit ad mare ut ibi maiorem
faceret et ut dns maris et terre ap-
pareret. Vn tunc factum est ut turbe
irruerent in eum. Sed non mi-
rum ut turbe irruerent in ihesum quis
dispersisset abeo quas induisset
innata sanctitatem eum Quis non
vellet sancte eius gloriam videre
et os loquens diuina. Attendebat
enim ihesus turba et ipsis quasi to-
tum se exhibebat quadimos magnifice
tribuit sanitatem cum non et non sol
summe per una persona se tur-
bat et intemperanter multum sicut
irruerent in eum Inuenire enim est
in aliud cadere ex impetu vn tunc
erat turbe desiderium audire ihesum
ut quasi caderent in ipsum et eum
comprimerent. Et de hoc quod turba est
deuotus maxime enim legitur tanto
curius stabat et ipse ... ad
ihesum sicut [illegible] simplicium quia
ipse dulcedinem sue uerborum ut
ipsorum intellectum abscondit a pru-
dentibus et sapientibus humilibus et re-
uelabat ea paruulis Math. xi. Et
irruerunt in eum ut audirent uerbum
dei quia eius uerba erant perfecte
sapientie gloriose eloquentie noue doc-
trine et suauitatis mire Joh. vii.
numquam sic locutus est homo. Nota
quod malicie contingit nimie dr.
Vnus [illegible] uel cui ipsum im-
petendo ad ledendum [illegible]
uel alias ei in iniurias et hoc
non reddit irruentem dispositum
ad quam illis accipiendis uel [illegible]
unus sic irruens in aliquem proxi-
mum ipsius indignatus alios.

panisse ut filius dilectus irruit
in inimicum currens ad ipsum bur-
chia et cadens in spiritum eius Vel
deuocione ut peregrini in locis
sanctis sanctorum reliquie vel desiderio
doctrine ut scolares attente currunt
ad locum magistralis kathedre Et
vel desiderio beneficii percipiendi
ut pauperes tempore famis irruunt
importune in eos qui eleemosinas
largiuntur. Ex quo enim dns ve-
niat ad euangelizandum pauperibus
ideo in iniunctam in eos quasi
desiderium seu questum auiditatem
aut fame ibi dei Amos viii.
mittam in terram famem et viii
Ecclesiastico li. c. xxi. quod illa caritate
delatos ut sic irruentes Sancte
dei in moribus [illegible] honorem
reuerentie censuam finaliter ad ca-
piendum diuinae theoriae rerum di-
uinarum sapientiam. Et ubi est tribunus
diuinorum iste urbanior est quam aucta
pat. Et desiderium nemini acceptum est
tribuenti cum iste auctor est quam maior
auiditate anticipat Quia estas
probatus est amare studium [illegible]
fieri ad doctorem qui illum apud
diligit quem videt propter appropinquare
auditus ut audienda percipiat
et inulte ergo auctor est qui nemini
defert ad astantes suo affectui
ut audienda ipsi prestat. Et ipse
stabat secus stagnum genesa-
reth. Et idem est mare galilee et
mare tyberiadis et stagnum gene-
zareth quod sonat tunc quod dotatis
aures amittere x. secus stagnum
genezareth stetit quia huius mundi
fluctuantes actiones i mobilis

pmanet Sic eni mutis vrs e et
cu hoinib gusatur ty in suis
opib nulla sunt instabilitas vicior
s immobilitas pfecte actionis.
aqua no declinavit Cui Gre.
Sonat sup luca dicens Stagnu c
pus plenu multis tempestatib q
de que stagno pp(ri)us flant
tres venti mali gcupia carnis
gcupia oclor r supbia vite. j
Job ii°. Ecce turb venti uehe
mens pcussit r omes mundu
in mare qm sibi navigantes
nimis patiunt ab eis Cui go
omis de actis mnt pt mstiro
io stenis ci ihu secue labilem
mun(dum) ipm affrictus r no in
tremis ipm pnocua delatacom
ppenetus in bono stabili ... ve
ti uoce no put Mt. vii°. descedit
pluuia r venit flumia r flamut
venti r irruent in domu illa ssp
viri sapientis r no cecidit fida
ta eni erat sup firma petram
Et vidit duas naves stantes sec
stagnu Ærum vna erat petri r
andree alia zebedei filior eius
Johannes r Jacobi pnaue petri
signicat etia impnti r infine
stricta r in medio lata Piscatores
aut descederant ssp desuatis in
litto petri vz r filii zebedei Et
lavabant retia sse r plicabat
quia ut infra dicit Tota nocte
occupati in ope piscatoris nich
apprehenderant in fatigati retia
lavabant ut ea gponerent Beda
Piscatores sunt ectie doctores q
nos rethe fidei gphensos a pro
fundo ad lume elevatos q pisces
ad litto trahunt cr eni quedam re

cia piscatum sunt applicae pre
dicacin dicuntur ad capiend aliqs
infide r no amittes cth retia
quia laxant in capcuia quis
loti plicant cr no ome tpus
e abile doctrine s nuc gtenda
e lingua doctor nunc sui met
cura gtenda vn Greg in pastorali
r sunt ubi xlvi d. Sic recor
distincte in silencio utilis in sbo
ne aut tacenda p fcat a pferenda
retinestat ha sicut in cauta lo
cutio in errore pertrahit ita in
districtu silenci hoc qui erudi
potuerit in errore delinqt S
hac lui no cr piscator spual
quaqs debet descendere de altitudie
pdicacionis ad gsideracom sue fra
gilitat r lavare retia sua i ma
culas peccator suor q multotiens
in piscacione i. in pdicacione co
trahunt aqua gtricionis dele d
Gvo v G Sepe gmissis animus
capiunt r in mundicie q gotte
gtinet in aquis fluxibilibus hg
sti Retia eni quos nutitu ci perus
sinn pter aque qne oportet ablui
quia nichil e inopib hom
inis r pnr ins q apla vtute
pcedit Sinq etia actg isti sunt
depinxite no gopte vtut s pte
agentis in illo ssp em e vtus
nunda q nune difficile sit agetes
omes hac mundicia et gonlla pte
depari Go hoc nota qq hgd re
tia lavanda sunt atrib Primo
aquestu tpali ut pdicator no
quaerat suppflua B. abmam gla
vn Gvino libro iii° c° ii° dicit
q opti e ad doctrina regnj p
spito aut sepe fit q ingentes
s ad docentes no quaestum

Cu doctor requirit audientes et
audientem Cu audientes querunt
presumptio est doctor et qui se volunt
docere se volunt ignorantes haberi
Et hoc est signum manus esse in
corpus relictis turbis aliquis
abire indesinenter et nunc ad mare
quia fuga et desiderium audie
ntium augebat Item Aliis nubis adu
lationis deo aput predicator se
cundum pauli de omnibus turbis potest
incubiter fieri dicentis i ad thessal. ii°
neque aliquando fuimus in sermone adulatio
nis sicut scitis neque in occasione
avaritie deus testis est neque quere
ntes ab hominibus gloriam neque a vobis
neque ab aliis Item Iste non solum quod
quis sequitur desertum locum quod
considerantes propter vilitatem vitam
petiit Job vi° visitans speciem tuam
non peccabis Et io dicit Jeronimus
facile contempnit omnia qui semper se
cogitat moriturum Item Ascendens autem
in unam navem que erat Symonis
rogavit eum a terra reducere pusillum
Symonis libro iiii° ca° xvi° inquit
arte excessit pervenire distantia
considerantes arte venerit caute atque
irreprehensibiliter super terram nobilissima
est Et pervenire ad portum hanc enim
optat qui navigat arte artium
est evadere evadere posse cum temone
atque temptationibus ventis incipit in
honeste ars artium est ministerium
spiritualibus nautis navem liberare de
pelago et apprimit visibilibus et
invisibilibus evadere Item Iste autem quod
navis Symonis id est dum est super est
ecclesia regimen petri commissa ca xvi°
tu es petrus et super hanc petram

tardat esse quod est in obitu tirenorum

edificabo ecclesiam meam et tibi dabo
claves regni celorum id est ecclesie gub
naculum que recte dicitur una quia
omnium qui vere sunt in ecclesia id est qui
in ea sunt re et nomine est cor unum
unum et una anima actuum iiii° enim eccle
cum erat cor unum et anima una id est
una voluntas seu unus spiritus dicitur iiii°
li. iio ca° xv° vult Christus a terra re
ducere per Symonem id est per obedientiam
fidei ut nulla tirena ratione arcta
in eum et utus offera seu aliqua
condicio actionis et status quantum terre
na in ecclesia katholica inquiratur
hac potius eligatur vexari ne debemus
procellis undis in mari et undique
agitari periculis in obedientia fi
dei quam nutriri seu terrenis sola
tiari ad tempus fidem amorum quod ipsius
abiectis vacuum una ista pulvis
elegit abiectus esse in domo dei magis
quam habitare in thabernaculis peccatorum
ut magister vexari potius undis hoc
seculi eligat vos Christi quam quiete
internis delectationibus in sortem
malorum Et sic forma omnibus sunt
sequacibus dedit ut potius eligant
agitari terminis seculi quam eius
fovere subsidium Et hoc qui ka
thedram tenent ad doctrinam ut
potius eligant de tribulationibus
quam et temptationibus tollerans ani
dictis instruere quam tirenarum
rerum sollicitatem assignare habe
tibus Item Nota quod ab amore tirenorum
reducenda est navis triplex ma
nus ecclesie quam navis primo navis
mentis humane deinde ecclesie pri
quod sicut amor temporalium et tirsorum
fideles dissipat Sic contemptus
tirenorum ipsos congregat dicitur iiii°

ipe fine act. q possessores agrorum a'
domorum erant inter eos afferentes precia
eorum que vendebant et ponebant
ante pedes apostolorum et io eodem cap.
inuenies supra dicta q multitudinis cre-
dentium erat cor unum et anima una
nec quisquam eorum que possidebat
suum esse dicebat. Sed cum illis ana-
nia de nam parte et uxore sua
patet q nichil ad hanc amor tem-
porum non est pura nec vere penitens
quia non est penitens quas ad hanc illi ad
cerant predelationem, secundum auaritie
dolere debet et fiunt sibi opponere ad
illius non redire. Unde nota q ampli-
ficanda redendum est nauis nostre sunt.
Primo aliam interiori que est quia vo-
luntas seu luxurie cum tunc multa q
inseparabiliter ad hanc et ad supplicatorem
saluatoris et ad clamorem predicatoris
naues suas noluit reducere abeas
ut saluent. Secundo aliam interiori
que est terrena cupiditas et vehemens
sollicitudo temporalia acquirendi et pos-
sidendi eas. Et de hijs tribus dicitur
dicit Apoc. ix. Ve ve ve habitan-
tibus in terra et Luc. xxi. ipe fine
tertia tum tum autem timor dei. Et ad
hunc q saluator rogauit petrum ut
nauem suam pusillum a terra reduceret
qui interna quistione magis tenens
est petrum et nauiculam spiritualem q
militat quibus sunt maiores procelle
et plus nocive quam in medio maris.
Et bene dicit pusillum quia in hac vi-
ta cor nostrum non potest totaliter redu-
ci a terra vel aternis quia oportet q
aliqua parte tangatur terra. Eccl.
ix. usque finem Corpus q corrumpitur
aggrauat animam. Et sedens doce-
bat in nauicula turbas. Sedens

Quia in nostris peccati non dicitur nisi illi
ad hanc. Tercio aliam exteriori que est
carnalis voluptas

q pertinet ad dispositionem magistri Job
viii. vocat me magister et domine et
bene dicitis. Docebit enim ipse vos
omnem scientiam quia omnis sapientia a domino
deo est. De nauicula recessitas istius
doctrina non erat non principes non
scribas non phariseos sed erat dispo-
sitionibus ad instabilitatibus mundi et eciam
dispositionibus turbatis. Solum non quia non
est doctrina saluatoris nisi procedat de
nauicula petri .i. de scientia ecclesia Unde
sedens docet per se et per spiritum se-
ueritatem necnon ad salutem de hac
nauicula docet circa conditiones mundi calendarum
quem philosophorum vanitatem beatitudines pro
in bona certa et homines perpetui
reparacionem. Job docet nos super
inuencta terre et super volutare ele-
enidit nos Ite de ipsa nauicula
docet nos temporalium contemptum. Mt. vi.
nolite thezaurizare thezauros in terra
unde id docet omnia querere regni
dei. Sed hoc quod quia in nauicula
petri non sedet ipse qui in eccia
per concordia et humilitatem vnitatem non
quesierit docere non debet Jaco. iii.
in principio. Nolite plures magistri fieri
plures ipsi ab eccia diuisi et disper-
si docentes non sequuntur doctrine Xi.
unde per hac repleuit nominatum
inuentores. Ut autem cessauit loqui
dixit ad symonem duc in altum et
laxate retia vestra in capturam. In
altum .i. in profundum. Quia dicit altum
mare .i. profundum. Unde Symo ubi b.
altitudo maris non montibus aut
collibus est sed comparatur profunditate
Sed cum petit altitudo maris tem-
pore apostoli venisset lameta. Se fingere
subinsit subinsit dicere verum mal-
titudinem maris et tempestas subinsit
me hac ecia ab apostolo prophete. alteri

supere dicens Noli altum sapere sed
time. Sz nec hoc altu petre spa
debat a xpo s; altu maris g(ue) s(ti)
tilo nustis Altu spe fidei certe
q(ue) venturi Altu spe q(ue) sus intel
ligencie scripturarum in quibus velud
in sictum profunda et revelanda
misteria latitabant Altu spe hunc
potentie na romanum imperium al
te premebat orbem terrarum quod petrus
divino mandato se transtulit piscaturus
ubi piscatio e annata vbi relin
quid summi pontificis sedem / vbi ad
capiendos homines semine laxata
sunt retia. sibi quousque tota ro
venient in capturam Et ut etiam ipsi
imperatores romani velud rethe
gravida in fide et amore mixta re
tia de venerint Et nota q(uod) bis
dicitur tria Primo quo rethe sit
tendendus quia in altum Secundo q(uod) sit
agendus / quia rethe e laxandum 3o
ad quid q(uod) ad capturam piscium Et
in hijs tangunt tria predicatori
utilia primo sublimis quo sit et
modo ut eius vivendi excellentia
ideo q(uod) dicatur duc in altum ysaye
xl Super montem excelsum ascende
tu qui evangelizas syon Secundo fa
cis et plana predicatio eum sequitur
laxate retia vim ... non in vol
unte uba sermonum s; impredicatoribus
vrie in sinus gdescendite Prov 2o
omnia. doctrina prudentis facilis e
Tercio retia mittens eum subiungitur
in capturam piscium ... pro
vana gloria non pro adulatorem / non
pro temporalem utilitatem sz pro bonum con
sumatorum et pro peccatorum ... natura
gsivenerint in subtilitate vite ablut
tus doctrinatorum Ex ista hoc laxant
retia in capturam ramarum et ministra
probatus spe ... quaentes

i. pro capturam piscium

plus placet potentibus scilicet quam deo
omnipotenti ¶ Et videtur simo dixit
illi preceptor per totam noctem labora
tes nichil cepimus in verbo autem
tuo laxabo rethe / ve preceptor
summus tuus ... sapere sed
ipse omnibus qui dedit precepta legis
servivit / ... teneri ...
precepta. / per totam noctem i. per totum
tempus legis veteris nichil cepimus
i. nullum ad fidem ...
ad ... nemines ad fidem
adduxit Vij Sermo ubi supra
recte loquitur cum nichil ... in
amissione cepissent ante adventum
nostri salvatoris omnium advenisset
Theotum enim nox fuit omne illud
medium tempus et in nocte peccati ac
ignorancie nichil boni capitur ...
ad ... signa ...
... flamme No(tandum) ...
quod predicatores laborantes toto tempore
noctis legalis nichil ceperunt quia
... nemini potuit sal
vare / ... aut dic ... i. verbo
& laxata sunt retia piscatum
et cum magna multitudine ...
ad salutem e adducta. Ite non quod
tempus nox illa non erat apta spirituali
piscationi discipulis xpi cum malis
hominibus aptior e nox piscationi
pro absolucionem Simili ...
ista enim homines ... voluntati
hijs duabus attentus piscantur tempore
tenebrarum et tempore ... aq
gsequentes sua desideria iniqua.
Sed ... libitum voluntatis ... ne
gligentie et inadvertentie prudenti
tum ... ut tempore discordie ...
faciat que ipsi volunt et nos que
deus vult ... iniquamus dei
piscantur ... nichil boni sed laborantes

cape dicitur vii subdit In ubo at
tuo laxabo rethe plus enim labo
rantes in ope licito quam fide debeo
in virtute v quia dextris apticul'
iii in dextr in dextra artis iuce ica
uit in omnib agendis dein beaius
poculus 2 omnia in noie di fiant
quia qui dedit vime doceti et
opari utili 2 uitare ?put ?
dixit enim docet manus meas ad
plin re. Nichil enim faciendo e in
nomine dyaboli nec fieri iubent
quia ex hoc recipit aliquos obsesso
dya. Ex hoc nota quod ii in ubo
i. intiori inspiratione supe gre
labata fuit recia i. eruditi instru
menta 2 uba predicator frustra
laborat spualis pistator quia
teste gregorius frustra laborat
exterius lingwa doctoris ii nictu
intus spat gra redemptoris Et
cu hoc fecissent cocluserunt pis
cium multitudinem copiosam. Sema eu
in ubo dni laxassent recia tunc
obedierunt ei pisces cum subiecta
sunt omnia volucres celi 2 pisces
maris ex hoc pz quod lo be dicta multo
fuit remunerata. Et ideo dicit Glo.
Q vacua presumpta quod nich ante
cepaunt de sua presumptes arte
uel industria ex humilitas fructus
sunt quia in ubo x magna colli
gunt piscium multitudinem Ex hoc
instruit mercatores 2 laborantes p
tpalib die ac nocte ut pulapa
lius in dunn ad mforin qua
sua sagacitate 2 industria sepat
Rumpebatur autem rethe eorum prae
prae multitudine 2 multitudine piscium
Nota quod rethe predicatoris mul
modis rumpitur Primo ione p
dicauit in malo exº dissipat

qui ubo edifficat 2º Greg. unde
beda sup codem Ia predicatorem
magistrum quod ipse sermone p
eius opa confusauit ut dn gte
quod fons pz omnib in expendet
patuerit integritas cordis i sinceri
tas fidei probet. Iste dr. Glo.
Rumpitur ille rumpit qui diuicias
2 paupertatem no sustinet vii
Greg. pusillanimitatis e no posse
sustinere diuicias Impaciens est
no posse sustinere paupertatem pu
xxº. Media 2 diuicias ne de
deris mihi s tantum victui meo tribue
necessaria vii predicator genens dix
Scio saciare 2 esurire habundare et
penuriam pati 2 omnia possum
in eo qui me confortat ad phi
lit. Et 3º cum scriptura sancta e
ronicis scriptum scindit prima
ad Cor. j° obsecro vos fratres ut id
ipsum dicatis omnes 2 no sint
in vobis scismata scismata. 3º
cum hy qui acceperunt fidem pau
dierunt ubi dei precepte dunis no
obedinit Et sicut maiores
pisces plus solent rumpere recia
ut magni rimili offi ibors
Sic maiores cetus dua spualia
2 sclares plus ceteris rumpunt
diuina precepta Et ideo dixit Jeremias
Ibo ad optimates 2 loquar eis
ipsi enim iam confregerunt viam
dni 2 iudicium dei simul Et statim
subdit recte magis hy simul confre
gerunt iugum 2 rumperunt vin
cla Esse ad litteram quod rethe dicitur rupitum
nullus tamen piscium dicitur cepisse vii
Ryma hoc ondit magnum x pi
custodiam suorum electorum ut etiam
inter eos persecutiones temptationes
2 scismata renisse elabi a fide.

deflue' caritate non sinat Et annue
runt socijs qui erant in alia naui
ut venirent et adiuuarent eos Ho
socij erant filij zebedei Jacobus
et Johannes quibus io annuerunt ut
dicit theophilus quia tanto inuaserat
eos stupor ut vix possent loqui
io signis eos vocabant Hoc docet
prelatis pastoribus et doctoribus ecclesie
ut alios utiles ad docendum et ad
confessiones audiendas aduocent
ad eorum subsidium quia pius pastor
qui gloriam suam non querit vel lucrum
temporale ab omnibus vult adiuuari
Et io dixit ihesus discipulis suis
Joh vlt caritate in dextera naui
gij rethe et inuenietis Rethe in
dextera nauigij mittit. cum ad ho
norem dei et ad utilitatem proximi
et spiritualis predicat Et ita debet
mitti tempore noue legis tempore veteri
legis patres prestabant ad sinistra
nauigij quia in ipsa temporalia pro
mittebant Sed timeo plures qui super
iure temporibus ad legem veterem qui pro
muneribus accipere ad placitum
vetularum valentibus sacerdotibus con
fessiones audiunt in dampnum ani
marum Et venerunt et impleuerunt
ambas nauiculas ita ut pene mergerentur
Et hoc io dicit quia ad impletionem
naue sancte ecclesie continet bonum et mali
etc. illud Mt xiij Simile est regnum
celorum sagene misse in mare etc.
maior est multitudo malorum pro
deautem in malicia quam bonorum
multi enim sunt vocati pauci vero
electi Mt xxi Mali enim subingunt
bonum non igitur dicit ut pene in
grauent quia pauca manet Quod
cum videret Symon petrus procidit ad
genua ihesu dicens exi a me quia

ego peccator sum q. d. non sum dignus
habitare in tua societate quia in
nullo tibi assimilare possum cum prop
ter fragilitatem quia ego purus
homo sum tu deus et homo Cum propter
culpe mee vilitatem quia peccator
sum culpabilis tu sine culpa
Cum propter potentie mee paruitatem
quia ego unus tu dominus uniuersorum
Sic dixit centurio Mt viij
domine non sum dignus ut intres sub
tectum meum Cum orat Cirillus d. e.
petrus rei diuine adspectu penitus
deleta tremuit et trepidat et ve
in mundo tamen credit se non posse
suscipere Et ex hoc capta multi
tudinem petrus procidit ad genua
Et datur predicatori doctrina quod
capta multitudine hominum in predicatione
siue alia bona operatione vel
inuentione aut exhortatione pre
dicator debet se humiliare et deo totum
attribuere non sibi Luc xvii Cum
feceritis omnia que precepta sunt
vobis dicite serui inutiles sumus
etc. quod debuimus facere non fecimus
Exo. abraham fidelis qui post diuinum
colloquium post angelorum familiaritatem
conuiuium post promissiones de filio
ad deum dixit Gen xviii Loquar
loquar ad dominum meum cum sim puluis inmu
et cinis Sic dixit petrus considerans
magnitudinem operis domini exi a me
etc. Sed dicere in fine non debet
dicere modo exi a me sed potius
veni ad me sed petrus cum pene
conspiceret christum esse medicum
debuit dicere veni ad me non exi
a me Cum concordat gregorius Rursum
dicere petre sed te peccatorem considera

operet ut dominum a te non repellas
dico quod hoc non dixit studio malitie
sed affectu magne humilitatis. Unde
dominus propter hoc ab eo non recessit sed
plus accessit ad ipsum quia ipse propter
gratiam consuevit in humilibus habitare
ut dicit Aug. libro confessionum Quia
excelsus es domine et humiles corde
sunt domus tue. Stupor enim cir-
cumdederat eum et omnes qui cum illo erant
in captura piscium quam ceperant
Similiter autem Jacobum et Johannem filios
Zebedei qui erant socii Simonis.
Dicit Damascenus libro ii° quod stupor est
passio timoris proveniens ex ymagi-
natione de inconsueta et magna quo-
tale et socii eius plus non erant
experti in inceptione stuporis invade-
runt. Et iste stupor erat presagium
et signum stuporis adhuc dimant(?)
in ecclesia et prelatis quia stupent
prelati ecclesie unde quo tanta multitudo
credentium sit in ecclesia aggregata
non quidem per mundi philosophos et pote-
ntes sed per simplices et pauperes pis-
catores non in magnorum predica-
tione sed in miraculis annunciatorum. Et ideo
dicit actuum iiii° quod principes Iudeo-
rum seniores Annas et Cayphas vi-
dentes Petri constantiam et Johannis et
comperto quod homines essent sine litteris
et ydiote admirabantur. Sed non
mirum quod hoc predictum erat ab Ysaia
lx° capitulo. Filii tui de lon-
ge venient et filie tue de latere
surgent. Tunc videbis et affluens
mirabitur et dilatabitur cor tuum quando
conversa fuerit ad te multitudo maris
fortitudo gentium venerit tibi. Unde

Symon vero et ceteri dicunt omnes homines
intelligere et ceteri: et certa mirua facta
salvatoris ut inde sit se pos-
sunt plus comprehendere quod minime.
Sed multo melius quam laudare est
gratias agere salvatori quia sic dignatus
est cum hominibus operari convenire et
opera sua in infinite virtutis ostendere.
Et ait ad Symonem Ihesus noli
timere ex hoc iam eris homines ca-
piens. Confortat Petrum dominus dicens
noli timere quod nullus propter formidinem
suorum peccatorum sed timere ad Christum
accedere et viam querere salutis
sed potius cum timore reverentie
sed ad Christum currere et viam salutis
intrare. Unde Ambrosius dicit Et tu qui
times domine quod peccator sum ut dic-
at tibi dominus noli timere et indul-
geat tibi peccata tua Et hoc est contra
presumptuosos quod in magnis peccatis
existentes ad corpus domini accedere non
verentur quibus dominus peccata non indul-
get sed ipsos plus inducit puniet
tunc. Et subdit Ex hoc iam eris homines
capiens id est post hoc tempus non ti-
meas vel alibi ex hoc id est commisso ob-
ediencie per quam ad primum verbum meum
rethe laxasti et te indignum ex humili-
tate mee presentie reputasti vel
ex hoc quod nunc factum est in captura
piscium significatur quod per rethe predica-
tionis homines qui nos de profundis pe- tapices
lago huius mundi ad lucem celestem
trahes id est ad predicationis officium
assumeris. Circa vero notandum quod principatus
ecclesie collatus fuit Petro triplica-
tione primo ratione sue humilitatis
ut hic dignum non enim est ut ille
alios precipiat qui nescit imperare
tolli. Unde primi Regum xv° dicit

Samuel ad Saul regem nonne cum
paruulus eẽs in oculis tuis caput in
isrl' effectus es. Sexto tue constantis
confessionis fidei vn cum dixisset xpo
tu es xpus filius dei viui Ret.
ei dns et ego dico tibi quia tu es
petrus etc. mt. xvi°. Tercio tue ardentis
dilectionis Joh xxi° post tria inter
rogaciones de dilectione et post post
ruscionem [illegible] dixit pasce oues me
as. Et subdicit interim nominibus
relicta omnibus secuti sunt eum Eo
dem volunt sequi xpm declinat
ad terram et operaciones [illegible] faciat
et acceptis non [illegible] non [illegible] non
fortia non [illegible] forte [illegible] e xpo
p electione ac eciam [illegible] tue
[illegible] imitabo et io subducte
sunt tue operaciones inte ad po
[illegible] terra et relinquere tue in
operaciones influendo Nota quod
omnia relinquenda sunt propter deum re
trahencia retardancia et retinencia
Retrahencia sunt diuicie temporales
delicie seculi dignitates et honores
que multos retrahunt a bonis propo
sitis ita ut tam presencia diligant
et futura non sperant Sap ii° dixerunt
impii non recte cogitantes apud se
exiguum et cum tedio est tempus vite
nostre et non est refrigerium in fine hominis et
non est qui agnitus sit reuersus ab in
feris quia ex nichilo nati sumus et
post hoc erimus tamquam non fuerimus venite
ergo fruamur bonis et utamur creatura
in iuuentute vino precioso et vnguentis
nos impleamus Retardancia sunt filii
parentes consanguinei et carnales ami
ci figurantur Gen xxiiii^a per
[illegible] de famulo abrahe qui mittitur
ad querendum uxorem filio domini sui [illegible]

6.

i fine

et post quam ei rebecca data fuit et pro
missum famulus mane surgens dixit
dimitte me ut vadam ad dominum
meum Responderunt ei mater et fratres puelle pr
maneat puella saltem decem dies
apud nos et post ea proficiscatur. Et ad
idem facit Judic xix°. Retinencia
sunt stulta securitas qua quibus credunt
se esse in securo statu et huiusmodi figuratur
ii. Reg. xix°. [illegible] et post debe
[illegible] tunc dixit rex pro [illegible] rege
[illegible] veni ut requiescas
securus mecum in ihrl'm ei allegauit
senectutem et petiuit ut permitteret
eum redire in ciuitatem suam ubi ore
ibi mori. Sic multi dicunt cum in
uitantur ad meliorem vitam sufficit
nobis status in [illegible] possumus [illegible] mori
Uerum non quod sequentes deum omnia reli
quit propter duo primo ut in ipso omnem
sufficienciam inveniant quia ipse est omnia
in omnibus unde aug. dives est vana
religiosus qui in omni possessione om
possidet Secundo ut ei vite rependat
qui relinquit omnia propter eos. Ier xii°
Reliqui domum meam dimisi here
ditatem dedi dilectam animam meam in
manu inimicorum eius tenemur ipse
de si volumus cum ipso regnare quod
nobis concedat etc.

Nisi habundauerit

iusticia vestra plusquam scribarum et pha
riseorum non intrabit in regnum celorum
mt. v°. Solent imperfecta [illegible]
[illegible] cedere [illegible] illud leuit.
xxvi° nouis superuenientibus vetera
[illegible] Sic superueniente lege noua
[illegible] lex vetus in multis diminuta
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xxiii° [illegible]

So quo salvator suum xc. legit non
venerat solvere sed implere ideo omnes
suos sequaces alloquitur quod regna
celorum capere contendunt quod iusticia
ampliorem possideant quam ipsi scribe
et pharisei qui de iusticia legali se ple
nificabant cum essent prevaricatores
potius quam factores credebant
enim multi iusticiam scribarum et phariseorum
sufficere ad salutem Sed xc. ondit quod
non sufficiat ad salutem dicens Nisi
habundaverit iusticia vestra i. insi-
iusticia vestra fuerit maior et habunda
cior possunt ita plusquam scribarum
legem docentium et phariseorum qui in singulari
observatione legali iusticie erant
distincti ab aliis non intrabitis in
regnum celorum quia per iusticiam legis
nullus potuit intrare regnum dei
Nota quod iusticia scribarum et pharisorum plurimis erat
diminuta primo in iudicio alieno.
Ipse relicto Math. vii. Quid vides
festucam in oculo fratris tui Sed de
minimis iudicabant alios cum tamen
ipsi in maioribus erant peiores Secundo
quantum ad affectum quia solum erat lex
apud eos in cognitione et non in affec
tione Luce xi. Ve vobis legisperitis
qui tulistis clavem scientie et sic et
ipsi non introistis q. d. vos tulli
stis clavem scientie et sic per cognitionem
et non intratis per amorem Tercio quia
iusticia solum erat apud eos in
locutione et non in opere Dicunt enim
et non faciunt Math. xxiii. Item dicta
erat lex scribarum propterea quia non
cohibebant animum sed tantum linguam
et non a simpliciter mendacio sed tantum
a periurio Item permittebant minus
malum quam mortale ad vitandum
maius sicut adulterium ad vitandum
homicidium ut patet in libello repu
dii Deuteronomii xxiiii. Item quia non
faciebant omnibus bonum sed tantum amicis
Levitici xix. Diliges amicum tuum et odio
habebis inimicum tuum Item iusticia
legis solum temporale premium promitte
bat pro diminuta Item non continua
phariseorum deficiebat in pluribus Primo
quia erat in presumptione cordis non autem
in humilitate orationis ut patet de illo qui
dixit non sum sicut ceteri et
Luce xviii. Secundo quia erat in ostenta
tione operis non in intentione inten
tionis querebant enim laudes hominum
Math. xxiii. Omnia opera sua faciunt
ut videantur ab hominibus Tercio quia
erant in observatione minorum et in ob
missione maiorum Math. xxiii. Ve
vobis pharisei qui decimatis anetum
mentam et ciminum et reliquistis
que graviora sunt legis Cum Cris-
ostomus ubi supra dicit Quartum iusticia scribarum
et phariseorum multum differebat a iusticia
discipulorum Christi quia illorum iusticia
erat in exteriori istorum in medulla
illorum in labiis discipulorum in intellectu
illorum in verbis discipulorum in sensu
illorum in pietate virtute fimo medul
lorum in virtute rationis illorum iusti
ficatio tribuitur peccatori istorum iusti
ficatio vero laudi Sicut scriptum Sacrificium
laudis honorificabit me
Illorum iustificatio et passione effusi
sanguinis istorum iustificatio contritione
cordis quia sacrificium deo spiritus tribula
tus cor contritum et Illorum circumcisio
carnis istorum in circumcisione cordis
Illorum iusticia in custodia sabbati tempora
lis discipulorum vero est in custodia sabbati
spiritualis ut quasi continuus illorum

iusticia edit in accionibus corporalibus
siue affirmatiue siue negatiue
mandata ponentur discipulorum
vel eorum vanorum iusticia est in
virtute atque recta in interioribus
virtutibus quotiens inbeant Iste
nota quod sicut diuisi sunt dona gra-
ciarum dei Ita diuisi sunt status et
diue condiciones hominum propter quod valeat
tem alii contingit quod quis in vno
statu saluatur qui si esset in alio
dampnaretur quia sufficit vni ad
salutem aliquid in vno statu quod
non sufficeret in alio hic qui sunt
in statu maiori quibus oportet ad
maiorem dei pertinere plus ibi Nisi
habundauerit iusticia vestra etc. Scrip-
turarum describis et phariseis qui sunt
altis legis accipimus comparacione de
hominibus subditis lege scilicet vana vi-
uentibus quorum quidam sunt sacerdotes
quidam laici Iste quidam doctores
quidam subditi et hoc primo oportet
habundare plus in iusticia quod scribe
vii Dicit nazarenus innubi pro
oportet enim alios mundare Sapie-
tem prius fieri et sic facere alios sa-
pientes lumine fieri et sic alios il-
luminare ad deum accedere et sic alios
ad deum sanctificari et sic alios sanctificare
manus habere rectas et sic alias manus
indigentibus porrige Iste non quod
iusticia prelatorum habundat de iustitia
subditorum per v. q. v. vilissimo vbi dicit
vilissimo computandus est nisi precellat
scientia et sanctitate qui est honore prestancior
Iste quidam sunt religiosi quidem
seculares Primi ad plura sunt obli-
gati quam secundi quia primi tenent
ad abdicationem proprietatis et abstinendum
renunciacionem proprie voluntatis et adp[1]
pecunia obseruata castitate ad quae
seculares non tenentur sed saluantur per
precepta dei vii si religiosi sic vi-
uentes ut ipsi et iusticia eorum non
habundaret plus quam scribarum et
non intrabunt regnum dei vnde
propter de vita contemplativa dicit hic vel d.
expositio quis qui expressione moribus
intus abierunt non mente innitatur
sed veste non actu sed habitu hii sunt
qui sunt tamen non ope renunc-
ciasse contentum secularem viuunt et vita
sua in anima professione vite me-
liorum abscondunt et religionis
ymaginarie nomine palliata operum
virtute quod veritate susceperunt portant
magna et non serunt accipiunt
vitam sed non deponunt publice sibi
displicere dissimulant quod occulte committunt
magni student videri non sunt Ta-
les vtique quod iusticia sua non habundat
plus quam secularium non intrabunt
in regnum celorum Iste quidem sunt
acti quidam contemplatiui et plura req-
uiruntur ad vitam actiuam pertinet illi
in multis inrogare sed ad contemplatiuam
inrogatas equanimiter sustinere
Audistis quia dictum est antiquis non oc-
cides qui autem occiderit reus erit
iudicio hoc est vnum de preceptis
quae scribe et pharisei sic exponebant
quod solum manum occidens alium et
mortificans peccat mortaliter quod vo-
luit i nunc aut iniuriam ei dicat
quoquo loco mori tales manifeste
non puniunt non peccat et non est eorum
Iudex potestat occidere i nunc sine
siue dei et legis offensione Sed ipsi
male intelligebant legem et docebant
quia in illo saluus i. per dilectionem
dei et proximi inmundiciam est quia dilectionem
propter quod odium est peccatum mortale

Nota quod hoc preceptum quidam extende
bant ad bruta quorum errorem re
probat Aug. primo de civitate dei. Dicendum
quod hic non prohibetur occisio irrationabili
um aut occisio irracionalium animalium quorum
vita et mors ordinacione creatoris
nostris usibus subditur. Et propterea pre
ceptum solum occisio hominis prohibetur.
Ab hoc precepto excipiuntur occisio
nes et homicidia que fiunt in bello
iusto et per personas publice pote
tatis quia tales non occidunt propria
auctoritate sed mandato legislatoris. dicitur
Exo. xxii°. maleficos ne patia
ris vivere / immo peccaret iudex
si malefactoribus vitam indulgeret.
contra Saul rex privatus fuit regno
suo eo quod non occidit peccatores s.
amalechitas. i. Reg. xv°. et iii
Reg. xx°. dixit quidam propheta
regi israel / quia dimisisti virum
morte dignum / erit anima tua pro
anima eius. Qui autem occiderit
sponte extra casum premissum actuali
ter iniuste / reus erit iudicio
i. dignus iudicari ad mortem. Levit.
xxiiii°. qui percusserit hominem et oc
ciderit morte moriatur. Nota quod quatuor
casus in quibus licet hominem occidere
absque eo quod occidens sit reus in
dicio temporali vel eterno. primi duo
tacti sunt supra. quia gentes iu
sta bella si homines interficiunt rei
iudicio non sunt. Secundo iudices pub
lica potestate malefactores punientes
crimen homicidii non incurrunt. unde
Aug. primo de civitate dei. Si miles
hominem confessum vel obviatum de aliquo
scelere interficit non ipse eum occidit
sed lex. Tertius est de precepto expresso
dei sicut [illegible] occideret in documentum
Abraham qui filium voluit interficere
innocentem nec fecit contra hoc pre
ceptum non occides. Ex quo preceptum ad
hoc fecit quia potest in omnibus man
datis 2e tabule dispensare. Quarto
si hoc fiat privato consilio et occulta [# inspiracione spiritus sancti]
spiritu occulto sicut Sampson qui se cum
tot hostibus interfecit et Iepthe qui
filiam sibi suam de victoria occurrentem
interfecit. Et hic casus exprimitur
xxiii. q. v. de occidendis. Exemplo
Dicitur non licet. Ego autem dico vobis
quod omnis qui irascitur fratri suo reus
erit iudicio. Dico vobis i. plus im
pono vel ultra legem ad Deuter.
dico quod omnis generaliter qui irascitur
motu ~~[struck]~~ interiori et rancore fratri
suo non vero reus erit iudicio. i.
dignus animadversione apud deum sicut
homicida. Nota pro intellectu huius
quod Moyses dando legem posuit
securim ad ramum arboris prohibens
homicidium actuale. Sed Christus in
ibus tamquam peritus agricola securim
suam posuit ad radicem arboris
prohibens iram ex qua sequitur
homicidium. Sunt autem tres gradus
culpe homicidio ancipitis. Primus est
cum animus iram movetur interius et ta
men non erumpit ad vocem indignationis
exterius. Secundus cum movetur interius
et tamen hoc erumpit in vocem indignationis
exterius. Tertius cum animus iram movetur
et erumpit in verba contumeliosa. Et
sicut sunt gradus in culpa sic erunt in
pena. quod patet ex textu sequenti. Secundo
nota quod quedam ira est commendabilis
que laudabilis que vituperabilis. Com
mendabilis est que causatur in bonis
prudentibus qui irascuntur viciis et pecca
tis proximorum desiderantes ipsorum correctionem

de qua dicit Aug. Irasci fratri ut cor-
rigatur nullus sane mente reprehen-
dit ut dicit Cris. Sine ista enim
nec doctrina proficit nec iudicia
stant nec crimina compescuntur. Ira vero
seminatur et nutritur tamen tollera-
bilis et minor que est repentina
et subdita ut cum homo secundum Ieronimum carne
irascitur non tamen vult facere illud
ad quod ira compellit et ideo dicitur tolle-
rabilis quia racionem non superat
de qua dicitur Iob xxxvi° non te
superet ira ut aliquem opprimes.
Ira vituperabilis est illa que racionem
superat. Et huius sunt quatuor genera
secundum Greg. in morali. Quidam enim
cito moventur ad iram et cito redeunt
ad tranquillitatem. Alii tarde irascuntur
et tarde redeunt ad tranquillitatem. Alii
cito irascuntur et tarde redeunt ad tran-
quillitatem et isti sunt peiores aliis.
Alii tarde irascuntur et cito iram dese-
runt qui meliores sunt. Minus mali-
ciam autem ire sit peccatum veniale
vel mortale. De hoc per Thomam secunda
secunde q. centesima lviii articulo 2° et 3°.
Primus ergo gradus motus animi est ira
in animo latens et non dum exterius
patefacta. Secundus gradus est cum mo-
tus animi interior prorumpit vocem
indignacionis exterius. Qui autem
dixerit fratri suo racha. Aug. in
sermone domini in monte. Interiectio est
signum motu animi indignantis ut
heu est interiectio dolentis. Et secundum
Cris. in omelia. Est verbum contemptus
et improperacionis ut cum volumus aliquem
in suo facto improperare dicimus tu es
bos sepius vel vade tu vel fili vin-
ticatus. Unde Syri pro tu dicunt
racha. Et secundum Ieronimum racha est
verbum hebreum et interpretatur leuis ac

reus erit [illegible] racha

vacuus quod nos possumus vulgato
modo despiciendi sine cerebro appel-
lare. Quasi tamen ergo exponatur uno
predicto modo quod importat debi-
tum vocis non tamen definitate
expressum. Racha igitur talis sonus
ita est indicium indignacionis interioris
contra proximum quod prius fuit abs-
condita indignacione contra ipsum quod
quidem periculosum est et offensivum
fratris amoris dicto aperitur ipsum
distracte per verba ostendendo ipsum esse
illicitum si sic dicitur. Iacob. Qui
racha dixit format vocem indigna-
cionis contra fratrem sine eo quod nomen sui
cordis ostendendo vel contemptum fratris
vel comminatorie vel fervorem quod fratrem
quasi iam videtur exterius extra omnis
contra eum reus erit consilio id est quoniam
peccavit quia per hoc sciunt quoniam est
qui congregatur consilium iudicis ad faciendam
suam comparacionem qua sit ipsa
accusatio in qua adhuc est locus
defensionis. Unde Aug. in iudicio
adhuc datur locus defensionis
sed ad consilium videtur pertinere sentencie
placitum qui iudices inter se conferunt
quo supplicio reum dampnari op-
porteat. Est ergo secundus gradus ad ve-
hementem iram in voce indignatoria
plena prorumpens. Tertius gradus
est contra fratrem per sacra verba contumelie
ut sequitur. Qui autem dixerit fa-
tue id est qui maiore prorumpit contra
fratrem in verba nimpheus quod sic hoc
nomine fatue omnis contumelia ma-
ledictio detractio informatio vi-
tuperacio intelligitur. Reus erit
gehenne ignis id est quoniam peccatum
quod primus vel secundus. Tertius est manifes-
tus sine palliis quod deliberatio ex

innligendi fine Et hoc no q sic
aggrauat culpa in noua lege sicut
i pena Et d. a. nouo aplus dicit
ad Gal. O insensati galathe Et
dns dixit ad discipulos suos O
stulti et tardi corde Sed q alicui
possumus dicere fatue aio corrigendi
no aut aio contumelie Ita pdca
aut nota. Rom cum sz q vne
iusta fit e pcm dicere ei racha
ul fatue Iniusta pt aliquis contra
aliq pp pcm ita q indignacoem
heat ad vicium opacom ad nam
et hoc modo illas hz iusta tollam
rom pcti vn Aug Iniusta fratri
ut corrigat et Iniusta aut nate
et indignacoi contra illu que caritate
tenere debes e fr'e contra precepti
dilectionis fine Et in hoc consistit
ro cuius in hoc pcto tn habent
anim motu et cum mag malu
qua quadam voce in a'cpacones
exprime Et ideo dicere fr racha i
dignans i. vacuu eu nominare
que tn spus sus impleuit gra
fidei ul gra caritat et ptrae contra
bonitatez sci spus dicere aut illi
fatue e illu vocare in fatuatu
que vpus sile sapie contrarium.
vn Glosa. No modicus furor e
que deus sile sapie contrarium in fa
tuatu dicere et silencii dd de raga
re Ex hoc sequitur q iusta pcto
fere pp pcm tn ul dicere ei ubu
indignacom anim contra pcm
ondens ul dicere ei fatue pp fa
tuitatez pcti no e frac q pdca perpta
q hac no e ppe iusta ul dicere
alicui fr suo ȝ mag iniusta ul
indignari pcto ut Iacob de alle
Si offeres munus tu ante altare
et recordatus fueris q fr tuus hz

aliq aduersu te relinque ibi munus
tuu et vade prius reconciliare fr
tuo et tunc veniens offeres munus
tuu Si offeres i. si offerre proponis
Offerre em pote dicere aliquis
dd vn oblacio no dz fi contristacia
aut contumacia munus boni opis
cuiuscumque em nomine munera no
solu temporalis sba intelligi ȝ eciam
quecumque pui opus ut orare et p
dicare corrige et sba Dim q
nulla oblacio fieri dz de alieno
pui Primo Honora dnm de tua sba
Omne em q inspectum offert
contemnere no placuit de muneribus
ȝ plus intuitur f. q. f. no e pu
tanda vn eciam Gen. xxxiiij° g.
Deum offert sacrificium de sba pau
pis ac si victimet filum coram pre
ad altare no solu e altare mate
templi ȝ eciam altare spuale. i.
mens templi in a que templu
dicitur de quo dicitur Ignis in altari
meo sp ardebit Item altare quoque
xpm significat Exodi xx° Altare
de terra facietis m. i. in xpm incar
natu credetis Et recordatus fueris
quia fr tuus hz aliq ad usum
te et hoc primo proponitur de leso
aute Aug de sermone dni i monte
dicit Tunc fr hz aliq aduersu nos
si eu in aliquo lesimus tunc corrigendum
a nob ut veniam a fr leso postulamus
Secundo proponitur de fr odiente uel
q ille hz aliq malignus pro viuide
adiungitur in et de hoc dicit Glosa
Si quid q mali in animo habuerimus
contra frem munus dd placitu offerre
no possumus Tercio a fr si q nos
hz aliqua causa odii ul rancoris
ul ptbacionis reconciliacom petere
~~no~~ debemus vn Cassianus i collacoib

pctm sit iniqt Item vult nos
dens fris lenire tristicia utiq
dum fr m aliquis aduersi nos
hab uit nec iniuria ima susti
neat .i. donec nuus he pmittat
offu donec de eius aio tristicia
sine iuste sine iniuste oceptam
celeri satisfactione tollamus no em
dus dicit si lz venia generaliter aduersa
te fr aliqd restituatur leue sciat
te offse pcm iniuria no debe
mus ipue sicut tristicia decorde
fris benigna .r. congrua satisfac
tione depellere Et ideo oponi
qi egris spa qn nos no hemus
adusu illu fr ille nos lesit rtc
no e opus p go ad reconciliacom
no em venia postulabis ab eo
qui tibi fecit iniuria fz tm di
mittas petit tibi adno adno ca
pcta dimitti desiderabis vn Aug
Si in aliqd peccauimus zelo corde
venia postulemus Si alieni in
nos peccauit venia illi peti dic
simus / r p iniurias iure oro / dem
gt Felicitz ibi munus tuu ante
altare Glo an altare munus reli
#no quit qui offert fz manent obla
tione / Et vade pmo reconciliari
ppositum fri tuo / Et hoc intelligendu est
si offensus sit no .fri. rtuc postu
landa e reconciliato Si aut e abs
condita no tenetur illi manifeste ne
gare adiutz Sz petenda e tm re
conciliato r venia adeo r a sacerdote
vn hugo de sto victore in poitone
tectule dicit Posuit deus cpta
sit apud deu nemus concordie sue
qua no placet deo una mastificia
una ieiunia r alia quibus delent
pcta Sz quali fr dtr reconciliato

Videt Crisi sup math de ope in
pfecto quale pcessit offsio talis
det sequi reconciliato Si cogitatu
offendisti cogitatu reconcilias eme
em pctm quo mo committit eo mo
r penitet / Vn si male cogitasti fri
tere alicui bano no potes inmi
tim offre an deu qui bces icorde
tuo nocere propter r cogitabis
cp cogitatioes male r penituisti
ua cogitaco pctm gra cogita
tione dissoluit. dicente apha cene
dicit in cordibus vris r cubilibus
vris compungimini. videt cp iniuste
ue / oce qui aut voluntat Sic et
ubis lesisti vade frem tuu vade
r ubis satisfaciat ei / Et tanto cor
de r penituisti / cp aut pcta
ubor et ubor satisfactione sol
uat testis e aaron qui cum
detraxisset moysi iuit ad eu
r ubis rogauit eu dicens Rogo
te due ne imponas in nos pctm
qr ignorauimus cp peccauimus inte Si
aut opibus alique offendisti puta
aliquis cuius fraude abstulisti
& rem aliqd p violencia redde
ei ablatu r penituisti exeplo
zachei qui dixit Si quem de
fraudaui reddo quadruplum
Si aut re aliquo no tulerit / fz for
te castigauis homine iniuste
dona ei aliqd p iniuria vn scptm
in lege Si pcusserit fim tuu
r fregerit illi dentez dimitte eu
libeiz aliogn inst cp fuit lesus
fuit placauis siue ca hoias
ad deu siue ca elemosina fiat de
rebus quibus alios spoliasti / quid
pdest tibi si alt orat pte ad
deu r si ad istud orom w t deo

iniuz fecit / illius interpellacio no
pmittit inelig e r si veniu p
ces / veniu noctas / qua alios.
spolias r alios vestias h ille dun
gentur. Crisos vb. d. no eat in
iusticia scribar r phariseor pui
reconciliare turbatu nu vo augt.
ut iust. pmo illi reconcilieg nob
oblacoes deo no offeramus / qr si
facis tamsi e oblacio p vndo
no placato Sine dileccoe pui
opa tuta frustraut / quo pui
diligit / qui cu ottbus mos om
q debent no resoluit / vn si cor
de tantu puisi / r odiosi q. p vi
aliquid. cogitatu e clar solo sed
oblacio emendacio fiet qr offesi
usqz ad pximu devenit Si no
eruttato vbis / q pximu aliq
dtu e ad ipis notica no pve
etia net ipi satisfacio fiet sz i
aspectu di r coram illis q hoc gni
ticia de pximis audientu Si
aut ad pxi notica pvet vbo
aut facto tua aut q pcepta
mala tue iuxta qlitatē offesio
qlitas emendacio existat put
ad eiut possibilitas r honestas
pmiserit / quid p reconciliacio reco
ciliatio sequit uet vult indul
ge ~~reconciliaci~~ postulat ut offe
sa dimitto deprecatu Aug Sermo
vbi sup. qr tunc inl eius pervt
coram supno iudice de sup corda
pspicit / si reconciliacom facere
disposuerit in virtute vadit si
cum psperat / vota sua no ma
le motu in aia sep quito cum
opus fuit placitu tantu impo
e p vi. / qr offendit eiud si fi
cum reconciliacio e facieda sit abpris
r multu distaus Aug cp tur
pgens e ad reconciliacoz no pe
dibus corpis sz affectibus met r hunil
iaute conspectu di venia postula
da qua nobis gdat r c. CCC

Cum turba multa eet
cu ihu nec herent qd manducarent Mar. viii. r c. xv. Dedicos
bom persolvitas e hospites sibi
advenietes ieiunos ase no dimitte
sz eis maxie tpe necitatis de cibo
pvide Sicut fecit salvator in qui
bus similiter ad se fluetz dot.
r pane corporali / ne in via defi
ceret / pant intocdit r mirabilit
saciavit Cum aut cepe tanta fa
cerit cu ihu aspexit Mathe cac
xv. r illaz hic pcontinuatoe scitoz
qr cu ihus sanasset filia chana
nee venit secus mare galilee
r ascedes in monte sedebat ibi r
accesserunt ad eu turbe multe hntes
secu mutos clandos debiles ce
cos r alios multos piecerut eos
ante pedes eius r cura eos ita
ut turbe mirarent vn cu turba
multa eet tuc cu ihu ut dicit hic
Marci nec herent qd manducaret
qr victualia q secu tulerant ia
erant consupta r locus erat desertus i
no herent vn victu acciperet Ex
quo colligit qr tota despcio xi ad
hebant audietes suaue doctrina
r gloriosa facie eius cteplantes
r videntes opa eius r mirabilia q
fecit intm ut qi de se erant inpta
r defectu cibi no erant solliciti r
dehot plus qz nos plus / certes sol
liciti laudant ex magna dileccoe
r fiducia Gita de ihu vn. i pte. va

omnem sollicitudinem proicientes in eum
quoniam ipsi cura est de vobis. unde Greg.
li. vi. ca. iiii. Turba facile contur-
bat et turbat impetu et clamoribus
sepe facit inutile. Item unde Ter. qui
stare dicit in illum origo enim et
fons indeficiens omnis consolationis
est pater. Set hec non nobis habeant qui
inadvertenter quod non corpus sed a vobis
defectu est et ita etiam quod bonorum nec
ex vobis habemus. unde Gregorius. unde mola
in a nobis est non habemus plenius deficere
ab uno fonte procedit set amabili
inicio. unde perpetuum in eo de veniens
trahatur est finale in eo quod facit
subsistere necesse nam non posse precedat
defectus pati enim est medici aut
curatoris. Sicut ille Advocat discip-
ulos illius misereor super turbam quia ecce iam
triduo sustinent me nec habent quod man-
ducent. Magna quidem etiam opi
quod voluit consule discipulos non pro
pria inscientie set pocius instructione
et quia pro pluribus causis sive voluit
loqui discipulis antequam faceret mira
culum. Prima est Iheronimus quia ut tenerent
a maioribus non spernere cum minoribus
consilium. Beda ut ostenderet magistri
sive mie late intuentes quod ubi et
tandem ope patefecerit dicens. Alia
ut dicitur sic insinuavit exemplo et disci
pulorum eorum animam inclinaret. unde
unde Remigius li. v. ca. iiii. exposito
audientes discipulis contineat videre
non velud indigens set ut magis
accenderent attenti ad eam facturus
erat dixit ergo illis misereor super
turbam. Olim mira dei tum erat in celo
... que in celo mira tua deinde
descendens de celo misertus est coram
angeli in exemplo Iudicum ... Iustus

in Iudea deus Laudes diffusa est mira
in humano mundo ... mira dum
plena est terra. unde Greg. v. Iudi
cat deus animi sui imaginem quam movere
ad turbam quia omnium misertus deus iudicib
eorum qui facit ab homine et nunc dum
est quod non sumus consumpti consumemur
omnino in nichilo redeuntes in ope
diuina tenemur que nemini de
ficit in homine sed primo deficiat
neminem deficit omnino in homini con
denti in se ipso nemini deficit quod
deficere nescit quod largitione divi
nis minuitur nec augetur nullum
novit habere defectum in constitut
inhabitabilis vino in evacuabilis
est diuine mie vena que nunquam in
copia vel involutate deficit plus
habundant quam prius omnes angeli
et homines indigent. Super habundat
etiam deinde voluntas ultra quam
velimus recipere ulla voluntas ad
velle potest quam ad ostendendam
diuinam. Set non omnibus in iustificat
seu prius patebit ... scripti
Nota 2m Remigium quod duplicat
misereri cum coadunat clemencia
condignitatem affectum sed diuine conspicit
diuinitatem clemencia ita misereri quod
non compatitur. unde Aug. li. confess.
Tu domine deus meus qui amas lon
ge plurimus quam nos incorruptibi
liter misereris cum nullo dolore sauciaris
Set fiet humanam nec ita misereri
quod compatitur. unde Ysa. vocant eum
virum dolorum et scientem infirmitatem
Ysa. liii. Item nota quod deus principalis
misereri turbis ... tribus ...
... homini ... est peniteritum
Cap. xii. misereris omnium quia omnia
potes et dissimulas peccata hominum

pro primi dilig[e]n[tem] omnia que fecisti
et nichil odisti eorum que fecisti. Quarta est
turba egenorum. Ps. Parcet pau
peri et inopi animas pauperum salvas
faciet. Talis in imaginem dei creatam
ps. Comparaverit animo inimica
ceciderit. Unde sequitur. Quia certe
iam tedio sustinet me. i. ia
pateris dies pervenerunt me tu me
sequendo ubia mea audiendo et mira
cula videndo. Sexto caritas omnia
sustinet propter deum sed paciencia suste
net ipsum sed nec confusi erunt qui
deum sustinent. Ps. Universi qui suste
nent te non confundentur. Et iterum expe
cta dominum viriliter age et conforte[tur]
cor tuum et sustine dominum. Expecta domi
num effeminate seu molliter ea que
ad salutem pertinent agendo sed viriliter
et conforte[tur] cor tuum ne efficiatur de
sidia neque informe[tur] magis nec
sustineat dominum qui non de est sus
tinentibus deum eum nam si ad tel col
lectionem passionum suarum ad acep
tacionem promissorum suorum libenter susti
nere referentur in id redit ut
sustineamus omnia propter deum et fideles
solutor suorum promissorum. Unde scriptum
est: Fili accedens ad servitutem dei sta
in iusticia et timore et prepara animam
tuam ad temptacionem deprime cor
tuum et sustine. Et iterum coniungere
deo et in dolore sustine ut crescat
in novissimo vita tua. Ad quod
ad hoc tota sustinet deum tedio
ut infirmos eorum sanaret. Unde si
vis infirmitates tuas sanari sus
tine dominum tedio ita ut primo
dies sit dolor contricionis secundus pudor
confessionis tercius labor satisfactionis
vel quod turba sustinuerat eum

pro doctrina. Sit dicta quod primo dies
cognitio vi[ta]e secundus detestatio mali
tertius amor boni. Tertio quarta bea
quod una cum compassionis te turbe
quod ipsi per tridium relictis domibus
suis et negociis et familiaribus eorum
tam reverenter et devocione ipsam fue
runt secuti quod multi de longe ve
nerant et quid comederent non
habebant quia alio tunc civitatuli
multi distabant. Et forte inter eos
multi erant iuvenes et infirmi. Unde
sequitur. Multi nec habebant quid
manducarent q. d. sed quod attulerant
totum consumptum est per tridium. Et hac
bea respecta duo nos instruit
de duobus. Primo ut compatiamur in
firmis tribulatis egenis quod sed com
patimur conregnabimus. Secundo ut tu si maneas
in hac peregrinacione respicias semper
animas mittens verbo divino nam anima cum
tibi est iste sed ex subtrahit cito de
ficit inibi. Ps. Esurientes et sitien
tes anima eorum in ipsis defecit.
Et si dimisero eos ieiunos in domum
suam deficient in via. Sed hoc propter
quod tanta est virtus caritatis quod si cari
tatem deserat omnino deficiet. Unde
Aug. libro soliloquiorum. Cum due
si deserit perit omne bonum sed non de
serit quod tu es summum bonum et bonus
in maiestate fiat ut caritatem tuam
non deseras. Unde ca. xv°. Si ipsos
et dimittere eos ieiunos nolo ne
deficiant in via. Unde Cris. Ieiunos
ad se dimittere qui spirituale non acce
pit alimentum sed non est pietatis dare
sed negligencia ut accipiet effundit libere
donum suum hic qui voluit accipe
pater sed denegat in pater illa vo
nobis ieiunia quod ab alimentum
et secum dimittitur ieiunium quod plurimi
redeuntes in domum suam tu unquam

Tercia cum pro de bea stan
tes pro q.

ipu placitu sequit' x'gin no re
fectus pulsu e ad gra redire
requie spualiu i ecia a pugit Et
eni deserto advenit cadendi
sine sistendi r q magis flendi
sepi9 obeundi no cogit xpus
ad gra corpis racionu tpaliu
nos redire Jeiuni9 s' pictuto
giu madatoru disciplinal v'. ee
desfectus refectos ut spiritual
sit vita homi sub regla mada
toru Et eni pt inedecto no de
ficiat i via no cadat qui reue
lent' no psistant qui gfitiaut
no obeirabut qu redeant dd'
vo tuctoru vinecin intlligo tire
mire; om nascetu ul celestez
pirez iniqua, deo oms homines
vult salvos fi' ad cui9 btitudi
om ve credencu intedit itetu
tio via qua gradiendu e x°. e
autq renitam' in tirq deq sup
fimis rsue qua ad celeste piru
veme no possi9 Cui9 via dese
ceruit el ciriuilit afide el de x°.
plus al mi9 debito credideruit
dmi desperaverit que ipe ele
git qui stepserut q ipe sust'.
qui se porina eius ewil9 no
subiecerit qui ea que desperant
here voluit qui retro gradere
preverut a' qui onegligenta
remaserut cr ulta vite pge
tes dum inspoiuit amena in
dr ulteri9 pgredi sut oblita.
Quis eni voce de lege venit
4 omnia fama e diffusa eat. Vie
mot' ptib' vii luc iiii°. divul
gabat fama de illo i oci locu
regionis illi9 Salom eni ulti
desiderabant vide pp ipius fama
r sapiaz ita cp regina austri cu
ulto comitatu venict afinib'

tir audie sapia salomis Sz certe
plus qp salom hic Quis delonge
ad xpm veniat qui maioribus
sut timib' irreta r i mudi viciis
atq delitys plus affecta quo e
celesti9 de dimo, edulio pvidere
ne renouanti afistimus i via sa
lut' desiderant Et iuderit ei
discipli sui vude illos poterit h'
quis saturare panib' i solitudie
Quis discipli hoc infima cogitade
duonuit cp adhuc no intelligebat
psitaz virtuti e ualib' gressib'
asweti Et io dicuit vii pp hebio
pen l emedi panes ac si diceat
dee e nob peu ad emedo copia
panu istos tante iulatibilis
sicp sinuelitos poret esse i. esse
eiret tante potetas a' virtut' sit i
solitudie vbi victualia ne habe
ueci dong nec prod repiu' Et
nota solu cibae tote rtales ri
tali loco sit etia saturae cp ut
saturati iniiuet' iulas cibis op
eiret panib' q. d. quis difficile.
eet de fructib' arboru satiae tatu
tiubaz r louge difficilio e panib'
illaz saturae i q9 no ty nata
s' ar' homi cu plurib' istruet
rigue articli opat' Sz quae
discipli qui videant a' miraclis
dequet panib' cu tpus pascha
le no pt ducebant d' fulgetu
i oie subtilitate carnis qua
ti apli no du pfecte duinitate
e intelligebat qu eo pute d' qui
eduxit pane datin r vinu cp
letificat cor homis ix panibus
panib' ulti homi posse sa
tiari dubitabat r sic ci oblita
erant imiacti prior' vii ifra cos

capl'o. Cu(m) discipuli obliti fuissent
secu(m) panes sumere, in navi(m) et nisi
unu(m) pane(m) habebant loquebantur
ad invice(m) panes non habe(mus) habe(n)s
aut(em) illis ih(esu)s quid cogitat(is) q(uia)
panes non habetis non du(m) cognoscitis
nec intelligitis adhuc cecatum
habetis cor v(est)ru(m). Oculos habentes
non videtis et aures habentes non au
ditis nec recordamini qu(ando) q(ui)nq(ue)
panes fregi in q(ui)nq(ue) milia et q(uo)t
cophinos plenos sustulistis di
cu(n)t ei xii. Et interrogabat eos
q(uo)t panes habetis. Non ignorans d(omi)n(u)s
discipulos interrogat, sed q(uo)d ipsa
interrogacio illorum a(n)i(m)os erudiat
et ut dictati [illegible] de paucis
panib(us) saciare posse i(n) solitudine
multas turbas ho(m)i(nu)m q(ui) p(er) xl annos
sine aratri labore multas [illegible]
Hebreorum cibo manne aluit et
dedit. Et iterum dicit d(omin)us cu(m) [illegible]
le [illegible] more humano loquitur [illegible]
re se suis discipulis mirat(ur) adhuc
[illegible] clarat q(uo)d erat ipse [illegible]
[illegible] nouerat eni(m) o(mn)ia q(uo)d panes
habebat. Cu(m) dixerunt septem
Dicit ad maiore(m) [illegible] discipulor(um)
[illegible] qualit(er) [illegible] supabat non [illegible]
tu [illegible] cum fracte / q(uo)d [illegible]
[illegible] et [illegible] ibi [illegible]
[illegible] septe(m) panes fuisse mediorem
p(er) septiformia g(rati)a(m) sp(iritu)s s(an)c(t)i
secu(m) panes habebant. Et d(icit) fulge(ntius)
q(uo)d in hac refectione septe(m) panes
fuisse mediorem p(er) septiforma(m)
g(rati)a(m) sp(iritu)s s(an)c(t)i q(ui)a illumat a
p(ro)ph(et)is [illegible] successione et fide [illegible]
[illegible] eiu(s) [illegible]
mundo [illegible]. Et precepit
turbe discumbere sup(er) terra(m). In priori
refectione sup(er) fenu(m) recubuisse
dicu(n)t(ur) / hic aut(em) sup(er) terra(m) q(ui)a

p(ri)ma refectio erat ut dixi in te(m)
p(or)e paschale q(uo)d fuit germina
[illegible] ista fuit p(ost) penthe(costen)
q(uan)do [illegible] illius terre germina
non sunt. Ho(m)i(n)ib(us) ut d(icit) fulgen
tius [illegible] sup(er) terra(m) distribuit cu(m) fide
liu(m) [illegible] sue singularitat(is) mediate
terre se ingerit et pulve(m) se [illegible]
runt dictis [illegible] p(ro)ph(et)a. Adhesit
pavimento a(n)i(m)a mea, vivifica
me etc. Ubi tu(n)c d(omin)us distri
buit turbe sup(er) terram ordinacio(n)e
fideliu(m) [illegible] ut unusquisq(ue) etc.
q(uo)d ordinatio e(st) p(re)ceptor(um) qui firmat.
Et ip(s)a humiliatio ad [illegible] et ad- 6
[illegible] que fuit [illegible] corrupta
et terrenis signati in distribuitur sup(er)
terram [illegible] enim in hoc no(n) sciat
humilitas ho(m)i(nu)m [illegible] se molliant
[illegible] fide ad suscipiendum alimenta
Et accipiens septe(m) panes gratias
agens fregit et dabat discipulis
suis ut apponerent et apposuerunt turbe.
Nu(n)c q(uo)d accepit panes o(ste)ndit se esse
et d(omi)n(u)m om(n)i(um) factore(m) q(uia) i(n) manu
eius sunt o(mn)es fines terre. Nu(n)c q(uo)d
benedixit [illegible] multo(rum) eis [illegible].
[illegible] benedixit eis et multiplicati sunt
nimis. Nu(n)c q(uo)d gr(ati)as egit d(e)o / ag(ere)
[illegible] miracl(orum) data fuit de
dit ho(m)i(n)ib(us) etc. / ut de o(mn)ib(us) [illegible]
datis illi gr(ati)as agam(us). I. ad thessal(onicenses) v.
In o(mn)ibus gr(ati)as agentes. Nu(n)c q(uo)d
fregit [illegible] in nova
lege de notat. Nu(n)c q(uo)d dedit dis
cipulis / ut turbe apponerent eos ho
norauit et signi(fi)cabat etc. Ubi q(uo)d
ap(osto)lor(um) ministris dona sp(irit)ualia s(an)c(t)e
ecc(lesi)e sue debent distribui. Et dis
cipuli apposuerunt turbe in q(uo) apponere(n)t
panes tenuit [illegible]
[illegible] no(n) enim intelligendu(m) e(st) q(uo)d illi
panes tunc multiplicati sunt sine.

cui expositione nove matie tactez
sunt quibus dicebat qr tut ista
multiplicacio / sed sensus / p reverentiam
qr e absconditus fulgencius septem panes
septem dona spus sti significant due
qr. septem panes accepit qr pomnibus
hominibus spali septem do spus sti
inscribuntur dicente ppha et requiescet
sup eum spus dni / spc sapie et in
tellectus spus consilii et fortitudinis
spc scie et pietatis et replebit eum
spus timoris dni significat aut panes
et dedit discipulis suis qr eis spc
sancti dona / unicuique statim put
vult distribuit alys largius / sermo
sapie / alys sermo scie alys genera
linguarum alys interptacoes sermonum
alys discretionem spiritum Hinc dedit
septem panes discipulis ut apponerent
turbe qu post resurrectionem apparens ill
in sufflavit et dixit eis accipite
spm sanctum quorum remiseritis peta
remittuntur eis et quorum retinueritis
retenta sunt / discipuli aut apposuerunt
tbe qr p eorum predicatoes noticiam
scie misteriorum mundo voluit i notesc
ere Et habebant pisciculos pau
cos / Eo quo colligit discipulorum
et paucitatem qr no utebantur carnibus
et no magnis sed parvis et paucis Et
ipos benedixit et iussit apponi Nota
qr ibis dedit panes tbe tamqm
cibum qr panis e cibus quo sustentatur
vita hominis pa Et panis cor ho
confirmet Pisces vero dedit i condimen
tum ad degustum qr pani spuali vi
dei ad dentem e condimentum boni exem
pli agit enim suadet opa qr ubi a
vn dicit Seneca longum iter per
cepta breve efficax e p exempla
fulgencius pisciculos quos dns be
nedixit et apposuit turbe statim imi
tabil quietos degustavit qui non

sed pisciculis

solu modo piscium salus sup aquas
dare consueverunt contemplacione firmi et
amatores celi sed eciam inter fluctus valales
persecutionum spuali exstant qr sicut
dicitur cum aplo qr cotidie qui ho ex
corrumpitur sed is qui intror e renovatur
nati Cum septem ergo panibus paucos
pisciculos iussit apponi qr sanctorum
do la cum predicatione ubi dei admi
tamus nob cottidie predicatores p
ferunt vn aut pauci pisciculi fuisse
se mediaverunt qr sanctorum consuetus suo
iudicio humilis e et despecta quos salvat
ait Nolite timere pusillus grex qr
complacuit patri dare vob regnum
Et manducaverunt et saturati sunt sepc.
panibus et piscibus Fulgencius no omnes
equaliter manducaverunt sed omnes ad
una sacietatem pervenit qr septe
simar intellectum no omnes equaliter ca
piunt sed tn omnes quomodo et p sona
sua spuales refectionem in eo i ve
niunt vn Seneca dicit qr nec
qui plus collegerat habuit amplius
nec qui minus paraverat reperit
minus sed singuli iuxta id qr ede
poterant congregaverunt Exo xvi.
Est enim sacra scriptura flumen quod
magnus et parvus operit et humilis i
quo elephas natat et agnus pe
dibus ambulat Arma spuales et
doctissimi vir quanto plenius eius
intellectum degustavit tanto amplius
e qr in ea esuriavit et humiles et
parvuli cum modulu sue capa
citatis vn sacreum in ea i venit
de quibus in psalmo edent pauperes
et saturabuntur et laudabunt dnm
Hymo vero Nemo ubi quam quod
aliter dicitur saturatus nobis sed per et
aia sacietatem accipiunt ab hys
que sunt in aaia opera saturitatis

gra que no sustidet aia; s apliois
i suauioib; desideris angit corpori
eni suetas gnat nausea ⁊ refec
tu languorib; viget. Ecclo. q;
ples sunt i homes qui no sacia
de mensa dni / Sunt sut qui ad illa
no accedut qui sut maledci pers
ayaledicti qui declinat amadatis
tuis. Bedi qui accedut ad mensa
dni no comedut q; audita sibi
no incorporant nec acciesut dne
cohortacom vn hos gens di. come
dite amici ⁊ inebriamini carissimi
Can. v.o Alij sut homes carnales
qui mensa dni utunt Ecci. vi.o q;
sapia e sapia m doct homib; ⁊
no pmanebit ea coram cordi
dicit qui h; cor suu abi. Ceclenarii
sut scelerati homes scelerib; saciati
pu. xxvii.o Aia saciata calcabit
savum Alij sut fastidiosi qui
tu; volunt audire noua. ⁊ q; q;
semel aliq; audierunt quis i.e.
nostraui tu; oetepnunt audire
vn seneca fastidientis ani e multa
gustare Boni sunt homes mali
noli ⁊ detractores. Ut sap. primo
In malivola; aia; no intrabit sa
pia / Et sustulerunt q; sup anelat
defingunt septe; sportas. Theo
phils. Turbe comedentes ⁊ saciate
no sau tollunt reliquias s; ipas
ami discipli s; ipos discipuli abstulerunt
sicut ⁊ in alia refectione coPhinos
Augo. 27 Ho stona disag qui op;
nos hyb que sufficiunt ce gectus
⁊ no querere ultra. Fulgencius
iusta mu; panu septe; sporte
replete sut ⁊ q; bba no capit
apli in sport sustollut q; absti
noes suas sancti spetue ge sun
pliceo cape nequunt mgri ⁊ doc
tores eccie in pp̄ris patribus

rccundes ut tpe ductus vnumq; p.
Debat ribu spitales turbus possunt q;
tpe e eo tpe distes qui quis d;
docet ut sunt dectis dequib; dus
aut fidelis fuio ⁊ prudens q; ysti
tuit dns sup familia; sua ut det
illis in tpe / tritici mensura; Et in
sra reete psepte; sportis peor
dia stor; despiciut qui sue sunt
gra illumati ⁊ vilitates fidei / mar
tirabiles fuaut ⁊ tella nequissimi
spitalib; armis confringere ad eo
phen pertue victoie tenduit Spor
ta eni commedo ⁊ palma gtexit
ut iustus / quibus iuxta fluore;
aque nasci osvevnt palma eni
dicta e q; pacie alma que victores
pollebat ornare manu. Ea go.
vi q; iustus iuxta aq; videsciut
qui meditacom sacre septue insp
stiut ne in fide ⁊ bonis actib; are
sce possent dequib; septu e bu
dictus vir qui osidit in dno ⁊ eit
dns fiducia eius. Et erit tamq;
lignu q; platatu e sup; decursus
aquar; q; ad humore; mittit
radices suas / ⁊ no timebit cum
venit estus / Sportua aut cu mito
palma in sporta co gtexit q; qs
sit viri / gtra carnis vicia ⁊ cogi
tacoim spitale bella suscipiunt
strictis q; cauo gcupiscit adusus
spm / spus aut ad usus carnes. Et
h; e invico adusunt ut no quicq;
volumus faciat / Sicut aut qui
manducaverat q; quatuor milia ⁊ di
misit eos accepta mercede ⁊ p̄mul-
ut dr. aij. xv.o / qui no mutau. i
lege ⁊ dimisit eos. i. licencia; eis
tribuit redeundi ad ppa q; dicit
quida; q; commag remittit ⁊ ad
mittacone diuit ⁊ itel detinebā
ut msi v. mbente no redirent

adp(ro)p(ri)a p(er)it discipli v(e)l diximus (et)
petrus v(er)o eor(um) dicens ad q(uem) ibimus
v(er)ba vite et(er)ne h(abe)s. Un(de) d(omi)n(u)s c(om)pleta
refectione dans eis sua b(e)n(e)dict(ion)em
ut p(re)dicarent eos licentiavit. Ful-
gentius in h(oc) q(uod) q(ua)tuor milia hom(inum)
ad eo refecti audivimus docemur q(uod)
p(er) sp(irit)uali refectione volumus q(ua)tuor
p(ri)ncipales v(ir)tutes p(re)dicare t(em)p(er)an-
tia(m) fortitudine(m) (et) iusticia(m) h(ab)eamus
c(on)tinuatiu(m) q(uo)d e(n)i(m) nu(mer)us q(ua)t(er)narius e(st)
(et) lapis quadratus n(on) fluctuat
s(ed) in q(uam)cumq(ue) p(ar)tem p(ro)iectus fuit
equali(ter) iacet. Et ideo vere p(er) nu(m)e(ru)m q(ua)-
ternariu(m) c(on)stancia s(an)c(t)or(um) designat(ur)
qui n(on) circu(m)fer(u)nt(ur) om(n)i vento doc-
trine. S(ed) ut fixi lapides tam i(n) p(ro)s-
p(er)is q(uam) in adv(er)sis in fide (et) bonis
op(er)ib(us) c(on)stantissi(m)e p(er)seuerant. Q(uo)s
demittes illos q(uo)d d(omi)n(u)s ait q(uod) p(er)seve-
raverit usq(ue) in fine(m) hic saluus erit.
Et quadrati lapides n(on) s(o)l(u)m fuit poi-
ti in fundamento templi salomonis q(ui)b(us)
cu(m) c(on)struit(ur) regnu(m) dei p(er)petu(m) alibi
legit(ur) (et) cantat(ur). C Vel p(er) q(ua)tuor mi-
lia manducantiu(m) designa(n)t(ur) om(ne)s
o(mn)i(u)m fidelium qui p(er) doctrina(m) q(ua)tuor
evangelistar(um) credunt (et) iusticia(m) recte
vivendi ... sustepnunt quib(us)
mediatib(us) d(i)mittu(n)tur ad pace(m)
p(er)petua(m) ad q(uam) nos etc. C C

Attendite a falsis p(ro)ph(et)is
qui veniunt ad vos in vestimentis
ovium intrinsecus aut(em) sunt lupi rapa-
ces M(athei) vii. D(omi)n(u)s n(oste)r p(ro)videns
doctrinas h(er)eticor(um) c(ontr)a electos futuras
in ecc(lesi)a [Et dei] (et) malicia(m) f(a)l(s)or(um) katholi-
cor(um) c(ontr)a eos s(er)vitura(m) p(er) q(ui)
c(om)minacionis eos p(re)monuit volunt
ut tanto facili(us) ab illis electi cave-
rent q(uan)to manifesti(us) illos c(o)gnosce-
rent. Et c(on)tinuat ad p(re)cedentia

q(uo)d d(omi)n(u)s n(oste)r sup(er) eod(em) c(apitul)o dixit de
porta angusta (et) arta via q(ue) ducit
ad vita(m) (et) de paucitate eor(um) qui ea(m)
inveniunt. Hic subdit p(er)icula [...]
p(er)iculosa que impediunt i(n)troitu(m)
vite et(er)ne p(er) hanc porta(m) q(ue) sunt
deceptiones p(h)ilosophor(um) v(e)l ypocris(is)
v(e)l p(er)secutiones corporales (et) afflictiones
penales corporal(es). C P(ro) quo nota
q(uod) duo sunt genera ho(m)i(nu)m in quib(us)
(con)sistit e(st) valde p(er)iculosu(m). P(ri)mu(m)
e(st) h(er)eticor(um) 2m e(st) ypocritar(um) quor(um)
tres sunt ~~...~~ sp(eci)es. P(ri)ma e(st) s(e)c(u)lor(um)
religiosor(um) ~~qui habitu honesto~~.
2a p(re)lator(um) qui habitu honesto (et)
tonsura decent(er) incedunt (et) offi-
ciis intenti sunt (et) t(ame)n in p(ec)c(at)is
carnalib(us) assidue vivunt. T(er)cia e(st)
laycor(um) qui faciunt op(er)a sua bona
ut ab ho(m)i(ni)b(us) videantur. De p(ri)mis
s(cilicet) h(er)eticis dicit Fulgenci(us) q(uod) isti
f(a)l(s)i p(ro)ph(et)e sunt d(omi)nu(m) deitate (et)
h(u)manitate v(e)l multa mencium s(e)p(ar)a-
c(i)o(n)es que d(omi)n(u)s impulite s(e)
ad su(m)m(um) s(e)p(tim)o tribe desiderat et ut
simplicium corda facili(us) possint [decipere]
q(ui)a o(mn)i(u)m vestimentis se induunt d(octo)r(u)m
katholicor(um) q(uia) p(ro)pt(er) similes sue doc-
trine inserunt. Sciunt e(ni)m q(uo)d si
sp(eci)e mala dicerent tociens c(on)temp-
nent(ur). Et ideo bona malis miscet
ut d(omi)n(u)s libent(er) audiat(ur) q(uo)d v(er)u(m) e(st) (et) id
n(on) facile distinguat(ur) id q(uo)d f(a)l(su)m e(st)
a iora bufonu(m). Sicut qui d(omi)n(u)m
alicui venenu(m) porrige(re) vult
o(mn)i calice(m) melle linivit ut
d(omi)n(u)s gustat(ur) id q(uo)d dulce e(st) absq(ue)
retractione p(er)veniat ad id q(uo)d
mortif(er)u(m) e(st). Ad similitudine(m) scor-
pionu(m) aculeos in cauda gestant
cu(m) quib(us) pungunt (et) dulcia v(er)ba

in ore quibus loquuntur Et hic super
ypan. ca. iii actis lingwa blan
diunt interius in deo sentiunt De
istis dicit Fulgencius quod lupi ra
Fri paces catholici sunt qui confitentur
se nosse deum factis tamen illum
negant Et ne aut sunt vestimenta
similia istorum Vide Crisostomum super Mathei
ster vestimenta sunt species prelate religionis et elemosina
prelata ieiunia simulata quibus vestiunt
se lupi rapaces quibus in hoc tempore
inde vestiti sunt plures religiosi
et prelati seculares Et presbiteri in
gentes se ad doctrinas populi ut tra
ha corpus habeant et ipsos ad penam
non inducant prout deplorat Jeremias
dicens prophete tui dixerunt tibi falsa
et stulta nec aperiebant iniquitatem
tuam ut te ad penitenciam provocarent
unde Bernardus li. vii. ca. xii. illa dap
nosior doctores et presidentium ipsorum
falsitas quia non aperire vel abscon
dere peccata populi delinquentis insuper
quam falsitas eundem qua se le
gatum dicit non mittere et illis prophetare
verba que penitus non accepit et in
virtute illius cuius que dicit non
traxerit precepta Hic hodie super
nimis multiplicati sunt qui palleant
se in domicilio virtutum et specie humilium
quorum intuitu est prius quod magistri
sunt lupi rapaces rapientes pecca
toribus temporalia Quarto non quod
tres sunt filii populi mundus caro et
dyabolus quod mors proveniet sufficien
tia etiam desperatorum et finalium pol
lut inopia ut patet Luce xv De
illo qui voluit ambulare am
pliare honorem suum et ipse turmas
vivens ad placitum suum Secundo permit
tit delectationem et polluit etiam
amaritudinem Proverbiorum v Favus dis

stillans labia meretricis Tercius quod
mittit exaltationem et polluit etiam
confusionem et abiectionem quia qui se ex
altat humiliabitur Et de hiis omnibus
dicit dominus Attendite a falsis id est atten
tacto a falsis prophetis id est a deceptoribus
hereticis falsis fratribus seu dominis
ypocritis sive sint religiosi sive
seculares prelati vel subditi Qui
veniunt ad vos sub specie voltis
inbestiunt omni id est sub specie reli
gionis et pietatis unde ii. ad Thymo
iii. De hiis dicit habentes speciem pie
tatis virtutem aut eius abnegan
tes et aut nigunt vestimenta ovium
sunt blanda verba exteriorque religio
sitas Intrinsecus aut sunt lupi
rapaces quia rapiunt veritatem ab
intellectu caritatem ab affectu sanitatem
ab effectu Et nota quod ypocrite co
pantur lupis propter implacabilitatem
nocendi odium omnium propter insaciabi-le
nocendi de fidelium et propter festinum
impetum Et hic dicitur veniunt in
vestimentis ovium quod pretendunt exterius
in operibus summis simulat mansue
tudinem ostentant humilitatem et hiis
omnibus querunt suam utilitatem Cavete
ergo dominus iubet tam caute caute
tamen istos falsos prophetas Vide
Crisostomum super Mathei quod nulla res sic co
tinuat bonum sicut bonum placitum
quod malitia malum cuius fugiunt
mala aut sub specie tellatum bonum Bon
non cognoscit non cavetur et per quam
bonum suscipitur unde servi dyaboli
mansione sanitatem tuam corrumpunt
qui se simulant sanos Tales ergo dominus
iubet cave quod sicut bonorum consor
tium multum iuvat sic malorum societas
frequens multum nocet unde Ps. Cum
sancto sanctus eris Item fructibus eorum cognoscetis

eos a fructib(us) i(d est) ab eo(rum) op(er)ib(us) aliq(uo)s
Et p(ri)mo sic cognoscu(n)t(ur). Cum vten-
dunt p(er) q(ue) p(ro)s(u)nt appar(er)e s(an)c(t)i ut
pluritatib(us) c(r)i(m)i(num). 2o q(uia) faciliter
rep(re)hendunt alios ut videant(ur)
h(abe)re zelu(m) bonu(m) (et) se collaudat
[illegible] ut ph(ari)se(us) Luc. xviii o
q(ui) dixit no(n) sum sicut ceteri ho(mi)-
nes raptores adult(er)i etc. Contra
[illegible] in ad(...) unde dicit
Aug(ustinus) q(uod) cu(m) talib(us) denegat(ur) id
q(uod) appetunt vel subtrahit(ur) q(uod) h(abe)nt
tu(n)c apparet vere sunt lupi i(n) pel-
lib(us) ovinis vel oves in pellib(us) p(ro)-
ph(et)e vii xii^a xv^a dicit(ur). Doctrina
vivi(?) p(re)dicat(ur) no(n) s(unt) quib(us) [illegible]
dat. Beneca dicit p(ro) [illegible]
[illegible] cito enim i(n) p(ro)p(r)iam
[illegible] natura(m) revertit(ur) cui vitas no(n)
subest. Te(r)tio aut(em) co(m)plicitos non
op(er)ant(ur) corde s(ed) in i(n)cl(us)is p(ro)f(er)unt
aliter illi cognoscunt(ur) a fructib(us) vel
op(er)ibus. vii Luc. De ope imp(er)fecto
fructus homi(ni)s est co(n)fessio fidei cu(m)
op(er)ib(us) subsequentib(us). Si ergo videris
d(a)mnu(m) [illegible] p(er) co(n)fessio(n)em cu(m) co(n)cor-
dat cum(?) [illegible] doctorib(us) s(an)c(t)e eccl(esi)e [illegible]
q(ui) no(n) sola nomi(n)e fuit d(a)mnu(m)
s(ed) vitas q(ui) in nomi(n)e [illegible] multa
ambulat in vitate [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] omnes lupinu(m)
[illegible] p(ro)sequat(ur) vel [illegible] sicut
Cayn ip(su)m Abel (et) [illegible] Et
[illegible] Judic. x [illegible]
eo(rum) fructib(us) cognoscunt(ur) [illegible]
lupu(m) op(er)ierat pelle ovili quo
illu(m) cognosceres [illegible] aut [illegible]
aut [illegible] omnes cu(m) deorsu(m)
inclinata balat lupus v(er)o [illegible]
[illegible] caput suu(m) [illegible] celu(m) (et) vlu-
lat [illegible] [illegible] seu voce humili
(et) [illegible] emittit o(mn)es [illegible]
ad [illegible] vitat(em) [illegible] blasphemi(is)

vlulat [illegible] seu lupus e(st) [illegible]
[illegible] iniquitat(em) in [illegible] lau-
ti sunt posu(er)unt in celu(m) os suu(m).
Omnes herbas [illegible] lupus
in [illegible] (et) sanguine delectat(ur) [illegible]
ergo videri [illegible] [illegible]
flo(re)s [illegible] colligere omnes
[illegible] que videt i(n) sanguine p(ro)p(r)iu(m)
[illegible] gaudere lupus e(st) [illegible]
[illegible] virtutes quas [illegible]
sunt valde q(uia) [illegible] sunt (et) ad
salute(m) p(ro)ximo(rum) [illegible] ut in
filios [illegible] (et) [illegible] que [illegible]
vel [illegible] (et) vacue ut q(uia) ad
[illegible] videntib(us) [illegible] nulla(m)
vtilitate(m) afferunt ut [illegible] p(er)
[illegible] ut p(atet) de Simone mago q(ui)
plena op(er)a [illegible] sunt q(uia) ip(s)e plenus
e(st) [illegible] aut [illegible] sicut [illegible]
vacuus e(st). Nu(n)q(uid) colligu(n)t de spi-
nis vuas a(ut) de tribul(is) ficus
q(uasi) d(icat) sicut de spinis (et) tribulis h(er)etici
no(n) colligu(n)t vuas (et) ficus s(ed) n(on)
bone doctrine (et) v(er)o colligunt(ur) ab
[illegible] [illegible] n(on) bo(na) op(er)a
[illegible] d(a)mnis. Nota q(uod) [illegible]
e(st) [illegible] [illegible] (et) [illegible]
[illegible] [illegible] dicunt(ur) [illegible]
[illegible] q(uia) faciliter [illegible] (et) diffi-
cult(er) [illegible] inde [illegible] Ite(m)
q(uia) pungit [illegible] (et) [illegible] i(n) morte
[illegible] [illegible] [illegible] intelli-
git [illegible] [illegible] [illegible] pungit
homines [illegible] Ite(m) [illegible]
[illegible] q(uia) pungit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] delectabilia [illegible]
ad amore(m) [illegible] Reg. xxiii dicit(ur)
[illegible] aut(em) [illegible] [illegible]
Ite(m) divitie dicunt(ur) [illegible] q(uia) pungunt
[illegible] adigent [illegible] p(er)
[illegible] augent [illegible] [illegible]
[illegible] Et hec [illegible] sufficiunt

ſcne inſpiratu .i. gratia et ſcne ciuilitati
ſpe recte lege et ſcne plati de
doctrina ſuſcepta q[uia] pſenti de hys
omnib[us] no[n] colligu[n]t vue bone .i.
opa iuſticie ſ[ed] labruſce .i. iniquitates
acerbe et venoſe. Et hys nota q[uod] ſ[enti]c[e]
ſpine tangentes ſe pungunt ſic mali
punientes contumelia et iniuria ali
os ledunt vii dist. Hi ſunt dyab[o]li. Aug.
tuncq[ue] pte eos apſdeniu[n]t iniquitatib[us]
pleni ſunt. Et talis loquuntur male
loquuntur et in dolo ſe tacent male co
gitant/ ſi iniſtare inſinuit/ ſi paret
agit ad tempus/ ipſe expectat noc
di oportunitatem/ ſi ſe malo agit no
erubeſcit/ ſi bn fecit hoc agit p[ro]p[ter]
homines ad vana gloriam quia ille
pfert bonu[m] fructu[m] cuius radix
ympſe e dyabolus hec ille Et vua/ contra
acinos colligit vinitates vitam
ſic concordia e v[ir]tutis/ p[er] vua de
ſignata que habitare facit duos
homines vnius moris in vna domo
ſicut vna pſſa dulcedinem et vis
punctionem reddit Sic de bonis
homine certa in adu[er]ſitate bona
opa colliguntur caritatis gaudium
patientie et pacis vii Ad gall v°
fructus aut[em] ſpus e caritas gau
dium pax patientia/ p tribulos et
auſteritas morum/ p ficus dulcedo
conpaſſionis intelligitur et d[ic]t[u]r h[ic] q[uod]
de ope mixſto Sub ſpecie nullius
mali ſic quieſce ii cum ſpinites
ſcriptura infideles et malos homines
nullo ſic hec pacem nec quietem
ſpinites et demones cordis poſſeſſ
qui ſunt cubilia in cordibus eorum
puſſorum Alia ſimilitudo e de tribul
et ficubus tribulus e genus herbe et
nſidie et dicitur atribulatio ficus

cum aſpitudinem dicit Et ſicut tribulus
no[n] producit ficum ſic nec ſtatus deſi
derius et vita voluptas producit
opus dulcedinis et pietatis Unde
nota q[uod] triplex e tribulus putatur
concupiſcencia mixta id e I Ioh ii° Omne
q[uod] e in mundo aut e concupiſcencia carnis
aut concupiſcencia oculorum aut ſupbia vite.
Primus no[n] colligitur ficus ſicut ficus q[uia]
nec de tribulo carnalis concupiſcentie col
ligitur ficus religionis quo ad ſe
ipſum/ nec de tribulo concupiſcentie oculorum
ficus ſubuencionis pro pauperibus q[uo]
ad proximum nec de tribulo ſupbie
humilis compunctiones quo ad deum q[ui]
contingat Fulgentius d[icit]. Sicut
et tribulus arbores herbe ſunt plene
aculeis ita q[uod] vix abſq[ue] leſione
tractari poſſunt/ q[uo]d contra ſunt vites
et ficus que flagrantiam ſuauiſſimi
odoris et fructum dulciſſimi ſaporis
reddunt per ſpinas ergo tribulos vi
cia et peccata deſignantur/ vo adulto
primo homini dicitur e/ ſpinas et tri
bulos germinabit tibi terra tua/ p
vua vero et ficum dulcedo et ſuauitas fructus
caritatis deſignatur. que pallato
mentis ſue ille ſenſerat qui dice
bat quam dulcia faucibus meis
eloquia tua dñe ſup mel et fauum
ori meo Sicut ergo ſpina et tribulus
intractabiles ſunt ita heretici et
falſi catholici amari et aculeati
proximis inueniuntur et falſa illorum
doctrina et ſtore prima exempla ſugerentia
ſunt. Teſte ſalomone dicente Qui
tetigerit picem inquinabitur ab ea. i°
ſequens no[n] colligitur vua nempe de
tribulis ficus/ q[uia] ſi concipitur in hereticis fructus
caritatis ſpine diſcerpentes inveniuntur
et ſi in falſis catholicis amor celeſtis
amor terrenus reperitur et ſi fructus

castitatis fructus libidinis in co
tinet. Sed dicitur scientia non cotin
guet una tamen sepe solet vites cu
bitus sustinere et cum ecclesie catholice
catholici in multis operibus eorum
sunt mala tamen cuiusque solet aliqua
bona docere et religiosa ostendere
nunc autem per scientia reliquiendum
bona e bonum et per mala fructus diminuere
da. Videtur Augustinus quod non sufficit car
pendus e bonum ut per scientiam rerum
vi sicut docet hereticorum asini
pernitus e fugienda sicut catholice
e distincta pauperibus et ceteris ut
mala vitant et bona in alterum
assimilatur et dehoc ponit fulgens
quedam cum figurata exponere ve
tur. Sic omnis arbor bona fructus
bonos facit mala autem arbor
malos fructus facit. Arbor bona
i. voluntas bona. fructus bonos i.
opera bona facit. Et illud non quod arbor
bona dicitur quod bonus vel voluntas
bona radices sunt cogitaciones
folia verba fructus opera. sic arbor
mala e malus homo vel mala vo
luntas unde Gregorius libro 4 vi° ca° viii°
qualis arbor talis e fructus qualis
unus quisque ecclesie opera eius fructus
arbor cohuore procedit radice
opus hominis et qualitate voluntatis
radix arbor abscondita manet
et voluntas hominis invisibilis quo
profundior radix tanto arbor solli
dior atque fecundior quanto voluntas
hominis humilior tanto ipsa mag
fiunt et vberior fit ad bonum opus
fructum. Et ut dicit Ambrosius affectus
tuus operi tuo nomen imponit. Et
quo concludit Januarius dicens. Augustinus
ieiunias et elemosinas das et perdis
si bona voluntatem non habes noli

* scientia non tu illa facis
glaris de illis operibus tamquam ate bu
facis sed deo propter utilitatem sciorum
illius facit sicut scientia scis tu
vitam tamen bonum non procedit an
dicit scientia sed vite. Non potest arbor
bona fructus malos facere neque arbor
mala fructus bonos facere. Et exponit
non potest arbor bona i. bona voluntas
unquam talis fructus malos facere
i. mala opera. quia fructus scientie e
caritas gaudium pax paciencia boni
tas benignitas mansuetudo fides
modestia continencia castitas ad
Gallatas v°. Et ideo dicit Fulgencius
noli quod noli quod querere in hereticis
pulchra folia arborum sed fidei pri
mum noli attendere tamen verbum
siue bone operationis sed magis fruc
tus rerum operacionis. Noli attendere
linguam sed manum quia sicut non lau
datur arbor copulentia foliorum vel
florum sed abundancia et bonitate.
fructum sic hereticus vel falsus catholicus
non sunt constitucione laudandi sed
fructu bonorum operis. neque arbor ma
la i. mala voluntas fructus bonos
facere i. opera bona. intelligitur quod talis
agere potest quia multa sunt opera eo
rum que sunt fornicatio et im
mundicia etc. Sed dicitur tamen Paulus erat ar
bor bona et tamen fecit malum fructum
quia persecutus e ecclesiam dei. et Iudas
erat arbor mala et tamen bonum fructum
fecit quia secutus e dominum cum ceteris
apostolis. Dicendum quod sic respondetur arbor
fructus procedit et non fructum arbor
cognoscitur ita cum ex corde opus
profertur et sicut dicit Augustinus qualis fuit
intentio talis erit opus cum ita
bonus homo tamen dum fructus bonos
facit non potest quod dum in radice male

intuicionis p̄sequeat nec malo bono
ta. Dum fructus facere pt q̄ dum i ma
la intencione p̄durat Cum concordat
Crisostomus sup a° dicens Sicut dicit no pt facere
malum inter q̄ talis c̄ pt videt
tibi aliq̄ q̄ facit malum ꝯsiderā cau
te ipm opus ⁊ inveniens id abun
tius ee bonum q̄ de opposito ꝯposito
factum q̄ bonum accusat malum op9
Et ita moyses accusat faciens
homicidium no ad vindictam sua
in iniurā s; p̄ fr̄is de vindicta
Similit malus no pt facere bonum
⁊ pt tibi videt ꝯsiderā caute ⁊ in
venies illud inius ee malum Et no
dicit q̄ arbor bona no pt fieri
mala q̄ qui q̄ talia put imi
tari ⁊ no dicit Aug q̄ si admittis
h pt ut ille qui erat arbor ma
la efficiat bona q̄mor auxiliis
irrigacione lacrima p̄uie ꝯspla
tacione de sordibus in celo abscisione
voluptat carnalis ⁊ cultura
solitudinis ⁊ tuc fructus p̄ducere
potiti ad de Saulo ⁊ maria magd
⁊ de alijs multis Omnis arbor
que no facit fructum bonum exci
detur ⁊ in ignem mittetur Arbor ro
malis e mala ex duabus causis
vel q̄ malum ꝯmittit Dicit go
omnis arbor s̄ mala que no
facit fructum bonum obmittendo q̄
facere dz ex precepto excidet i a
ꝯsorcio beatorum sepabit ⁊ in igne
s̄ Jehenne eternalit ibi puniendus
mittet Ecce go trina e pena
arbor s̄ sterilis que fructum no
p̄ducit ꝯpta ꝯ arbor male
fecunde malis fructibus Nota q̄ h
tangit dupliciter penam malorum
vna e excisio alia e missio i
igne Excisio e multiplex Prima

vel q̄ bonum obmittit ⁊c.

avita p̄nti ut no liceat ei diucius
vti mundi voluptatibus vt° xxxviii°
Psalmi ⁊ velut attonite vita mea
Alia excisio amarior ꝯsorcio beatorum
quamuis hic sunt sl iuxta Sap
v° Tercia e amarissima q̄ e exclu
sio agla dei de quibus dicit Crisostomus
duo sunt pene exclusi ⁊ i igne
mitti qui enim ꝯbinis ex Aug°
dei excidit ul ulti Jehenne
horret ego aut causa ab illa gla
maiorem penā Jehenna ee di
co Nec enim intollerabil e Jehenna
⁊ supplicium eius horribile Bz si
mille ceciti Jehenne nichil vi
excidi agla dei ⁊ audire abeo
no nom vos Bz d a q q̄ dicit
Crisostomus go pena dampni e grauissima
go pueri no baptizati pe grauis
sa puniunt q̄ e ꝯtra Aug de
q̄ pena dampni dupl pt ꝯsiderari
vno modo put e substractio tanti boni
cum sensu ⁊ miro substinencie ⁊ pt
e grauissima Alio° sine sensu ⁊ miro
⁊ pt e mitissima vn ex predictis
dicit ꝯcludit ut pt Igit ex fruc
tibus eorum ꝯgnoscetis eos Summa q̄
sicut bonum e ipm bonum e silit
q̄ sicut mala e ex quo ꝯgnoscunt
ypocrite q̄ ipi simplices opp̄imunt
minoribus detrahunt maiori redar
guunt correctiones impugnant ibi
incepta fastidiunt in adversitatibus
murmurant in dignitatibus se iactant
multa dicunt q̄ no faciunt No q̄
quid sit deceptione in hac vita atq
dubia aūa scelera maiora patebunt
iustis in futuro iudicio ⁊ finali q̄
tuc iusti videbunt reprobos S no
c° 2 Omnis No omnis qui dicit
m domine domine intrabit in regnum

celor̄. Sz qui facit voluntatem patris
mei qui e in celis ipse intrabit
in regnum celorum / Mt. vii. Cum e dns
rone dimitat. Iste dns rone
hmantat nō gra omis q̄ cōfite-
tur deu et hoīem. et pcius vanq̄
eius dilatōm corde et ore intrabit
regnum celor̄ qz ut sūt demones
cōfitent̄ xpm dei et hoīem credunt
et cōtremescunt. vii uō. qz aliqui tm
semel dicit dns dns qui ip solu
ore cōfitent̄ et honorant. Ys. xxix°.
Populus hic labiis me honorat cor
aut eorum longe est a me. Alibi
dicit dns dns qui credunt deu
corde et ore cōfitent̄ sz fiunt illi
cōtrariū. Ad Thyt. p° i. Sic Con-
fitent̄ se nosse deu sz actionib;
nubis facit aut negant et tales st
pparate et fatue virgines dicunt I.
Mt. xxv°. dne dne aperi nob
Aliter dicunt dne qui corde et
ore et opere deu cōfitent̄ qz non sit
nisi iussu mutto. vii Glo. veri
dicere dne dne est corde credere et
cōfiteri opib; attestari et non
sicut alteros negare. Sicut latro
nos dicit de alique suum rege cū
tūc spoliat. Ecclo. dt. Ong. 2a
hodier. Ne te vinat o homo
qz dicis dne dne nisi in timore
sinceri dicis nisi alacriter mādata
eius adimpleueris nisi omnes eius
feceris voluntatem nisi te ab omni
in iusticia abstinueris et oēs iniquitates
deposueris. Ista claudas dne
dne tester in obediencie tue vocas
eum domini nomine et nō times eum
nō sinceres ei intēcione. vn oīa pecca-
tum requirunt q̄ eum ter dicit
dne facit voluntatem patris celest
seq°. dicit Ergo vobis p̄fessio vo-

lutatem diuinam atque patiam hoc e
tota humane arbor bonum et tot'
et ullo aliquo timore melior fructus
tū hec solu sūc bone placentie
ad mam vtilitate in hac vita hec
solu pūs tn cōquint anob tui
effectum aperit regnum celor̄ qd
nuptas cepit claude in adam
unius humano generē qz cetera nunc
in singulis ipsa claudit a quo nos
auferat qui est et c.

Homo quidam erat

diues. Luce xvi°. Sic p̄ dnia
si dns alicui seruitori suo cōmittit
aliquē thesaurum magni valoris et i°
eū volūtarie dissipat tales p̄ fide-
les iustic eius dei iuste ac-
cusatur de dissipacione thezauri / ita
dns tengit / nobis corpus et animam
que multi dissipant igitur iuste
de hac dissipacione accusantur. et
ut dicit Fulgencius homo iste diues est
de quo scriptum e homo e quis
cōgnoscit eū qui bn diues ee
dicit qz apud illum sunt omnes the-
sauri sapie et scie absconditi cuius
diuitiarum magnitudinem nec paulus
raptus ad terciū celū cōprehendere
poterat qui post raptum dicebat
O altitudo diuiciarum sapie et scie
dei quam incōprehensibilia sunt iudi-
cia eius. Noto qz iste homo diues
e in thezauris spiritualibus. Ad Ephe. i°
Sed aut e in una diues scte in
thezauris celestibus. ps. Gla et diui-
cie in domo eius. Scte in thezauris
sapie et scie qui omes sunt in ipo
absconditi. Cap ii°. et plaga
ai bonis ita ut dicerem plenum
os accepi gem. pg. Iob primo

plar. tra/ nabia spualia et tpalia
Redde racionem villicacionis tue/ villicus ipe a
ville custos hic aut pro dispensatore
accipitur qui dispensat res alterius Quia
vero nos omnes sumus villici et racio
dicatur luce xvi. cum nobis puti col
locati sumus ejus in ipsa domo sed
tamquam hospites et ad venie quo
nolumus dicitur et quo tempore non
putamus et quin ante e locuples
mendicus efficitur quia cum domus de
sistens noverit te dispensatorem.
aliorum bonorum ideo abiecto nomine
superbi domini assumas nomen hum
ile villici et si tpalia non habes
adhuc es villicus/ quia tui ipsius cus
tos Eccli. xvii. Deus ab initio creavit
hominem et constituit eum in manu con
silii sui Et nota quod dicit hic tuae
villicacionis triplicem statum hominum
in spiritualibus prelatum hominum curatum
in temporalibus principem seculare/ in terris
quibus dominantur et de quibus eis credunt
ponitur quod hic dicitur. Secundo quod homo
indiget diligenti custodia/ quia adv
ersarius impugnatur per propria desideria
dicit Seneca de virtutibus cardinalibus
duas Aut tu ipse tempus ex pietate
velud inclusus retineas/ nec dabis
tibi libere impetum donec considere
res quo eundum sit/ et quousque a
sinistris ob diversas turmas apostatorum
persecutores persecutorum peccatorum
ab anteriori pius ipse laqueos
vii bo dicitur. forte castrum custodit
qui corpus suum custodit fortem
qua dicitur Et hic diffamatus e
apud illum/ i. accusatus vel ad nocentes
in summe operibus ab illo de debitis quia
nichil latet in eum Et ideo dicitur
aug. quod culpa publica scelus non
indiget strepitu sed accusatore

Secundo. peccator hic incipit accusari per
opera sua Gen. xviii. Clamor
sodomorum et gomorreorum multiplicatus
est et peccatum eorum aggravatum
est nimis Et ideo dixit dominus primo.
fratricide Cayn vox sanguinis fra
tris tui abel clamat ad me de terra.
Item ipsa consciencia remordens accusat
peccatorem ad Ro. ii. Testimonium
reddente illis consciencia eorum Item vox
mundi cottidie admonet peccatorem
in fine vite vel in inferno poterit
eum accusare dicens Omnia tibi que
facta sunt propter te ut serviant illi
qui me fecit et te fecit propter se et
spirituale sua bonitate qua aliis volunt
communicando Et sicut abeo et a me
beneficium reddere debitum ne cetera quia te
fecit et me permittat te per me Item ter
cio quod si peccator est publicus tunc opa
sunt. actu accusat eum deo et hominibus
et tunc est sicut cadaver in publico
iacenti et alios inficienti Sicut at
fetent cadaver multum fetere primo super
sit et alto posito sic peccatum publicum
prelatorum et clericorum de facili scanda
lizat subditos quia quod a prelato agitur
cito a subditis creditur ut dicitur
de nota magna vii superiorum et
seniorum Secundo bonum dare tenentur
viii q. i. qualis xvi. q. i. nolo
Secundo cultor solis i. humana prosperitas
et fortunis successus in tpalibus quia
unde venit superbia/ luxuria ac
cidet et multa mala que habundancia
panis et ocium occasionaliter fecerunt
civitate sodoma Item tercio i. ubi
superfluia et impudicia corpus malo cor
de experiencia quia illa sunt qui testes
incitat et iniusta fecerunt vii p ex
Sepulcrum patens est guttur eorum et
bonum homo de bono thesauro profert

bona et malus homo de malo the-
sauro profert mala Mt. xii°. Primo et
secundo dissipasset bona sua. Quibus
dissipat bona sua cum aliquis ma-
le congregat vel male tenet et male ex-
pendit. Dicuntur bona sua quia divi-
na dei miserie sive prestante. Jaco. primo
Omne datum optimum et omne donum
perfectum desursum est etc. Et nota di-
cunt utilitate, quia utilitatem ad vo-
luntatem dei et nostram spiritualem utili-
tatem sunt exponenda. Secundo quia sunt alia
bona deo tempore quibus tamen bona dispen-
sanda a deo accepit res temporales
corporis et animam. Ea debemus ut de tempora-
libus redderet deo oblationes et elee-
mosynas, de corpore ieiunia et castigationes,
de anima devotas orationes et me-
ditationes, que tria designantur Mt.
ii°. Petra oblata x°. Augustinus: In
auro temporalis substantia, thure intentione
oris, in mirra carnis mortificatio.
Sed dissipat peccator cum ea ad usum
illicitum vel tantum placitum et non deo
expendit. Dissipat corpus cum ipsum
voluptuose nutrit ad luxuriam
ad mollitiem. Dissipat animam cum deo ex
ipsa non solvit orationes et devotas
meditationes sed turpes cogitationes
et malas locutiones quibus concordat
Theophi. dicens: Cum non dissipamus
divitias deo ad ipsius placitum sed
ad nostra peccata dissipatores et mali
dispensatores sumus et non solum de ipsis
bonis sed de omnibus aliis loquitur. Eciam
de bonis nature nos sepe occidimus
pulchritudinem et bona dispensatione cor-
poris ad humana vanitate quam divina
laude [illegible] ornatus fortune et gratie omnia
enim dei sunt. i. ad Cor. iiii°. Quid
habes quod non accepisti? Si autem accepi-
sti quid gloriaris quasi non acceperis.
Clamavit eum dicit quod facit non congrui-
tum attribuens et alii distribuens quia de-
struit deus peccatores et peccatrices.
Et vocavit illum deus sicut vocavit
eum in inspirationibus interioribus, predicatio-
nibus exterioribus, eruditionibus scripture,
multiplicibus flagellis vel vocavit
eum id est Glosa: In extremo sibi tempore
et iure dampnationis qui citatur ipsum
ad iudicium suum sicut citatur ille
de quo Luc. xii°. Qui voluit am-
pliare horrea cui deus: Stulte
hac nocte animam tuam repetent a te.
Et hec citatio fiunt eodem in infirmi-
tate id est in infirmitate secundum in morte.
Qui in media nocte clamor est:
Ecce sponsus venit exite obviam
ei. Mt. xxv°. Et tunc non erit alia di-
latio sed oportet sic citatum comparere.
vii dist. Cottidie vocat nos deus
ostendens nobis fructus in medio
humilitatem aut vespas [illegible] alium
multipliciter conspirantes et sic dicimus de-
vocati ab hac villicatione recedimus.
Et ait illi: Quid hoc audio de te?
Audio a fide dignis acclamare
opera tuorum contra tua gesta et avari-
tiam dei sup. Dicte. predicta
to innumeris generationibus pueritie bene-
dictionibus constituto dispensatorem re-
rum. Audio de te quod tradita tibi
temporalia corporis et animam ita non dispen-
sasti sicut debuisti innocentiam bap-
tismalem maculasti et primam contempsi-
sti. Et dicit Gregorius li. vi° [illegible]
Quid hoc audio de te tuis accu-
satoribus plena non possum fidem
forte id est tua estimatione nobis
aut criminis sit ac falli potuit ac
falle voluit corruptionem et tue
[illegible] nunc dabo locum [illegible]
nunc vitas [illegible]
[illegible] non ut dissimulatis. Redde
de [illegible] villicationis tue. Et hec.

pmo opponit de quib3 bonis gratis
pc redde ronē .i. cogitate iō nec
reddetur iudice iudiciū vij. Eccs
tue singulo2 opa ledgt 2 com
tacebunt tue redendi erit racio
certi iudice infallibili 2 inflexibili
de tua corpe 2 de reb3 possessis.
Et qm homo debitor e occiunt opa
nue de sua opa virtutis de pec
catis opa scitate ymo de quib3
nbs ociosis tue redendu e Math
xii.º Et dicit dns redde roz
q.d. potuisti te qsumere nolo viole
tia no vtor / vitus sit in campi
tacio ficto 2 duricat a te ab pl
nat aut te qdepnabit. Et symo
bit Jam enim no potes villicare
Ja ffp^e ccre mort no poteris
bona dm tu ad placitu disspe
sare nec satisfacere ppetue pniem
tia dicones relaxsiuas Sz tue
pnienia sio qz spiritus dapti
pniemnabunt no tu ad initus
ad supplitiu qz corredat linguas
suas pangustia nec poterunt
pu^{2}. p^o. Tunc inbocabunt me
2 ego no exaudiam / ymo sic de
sic tue ouirent / no redimet
mortuos in morli pcta ab ipso
nec sancti tue orabunt p dapn
quia sunt volutate di qui deo
impsserit necesse cyb3 sic illud.
dicit Jere vii.^e Noli orare p pplo
isto qz no exaudiam te nec p
elecosinas a opa tue qz tue
nllum poterunt vestire exquo
tue erunt soli iudi Ezech. xvi.^e
Erit iudex 2 confusione pleniis
nec cibat vl potare quia nec
esurient 2 sicient nec hospitale
qz ppetue qsspiti 2 barmti deti
nebite sea dei illin Apocal. xxi.^o

Sone tamen venesta nec infirmos
visitare quia ligat manib3 et
pedib3 ppetuis dolorib3 iace
bunt citati / Ait aut villicus
intra se quid faciā / no dicit quid dica
qz apud districtu iudice dum
no excusabunt illa q facta sunt
tota q dicit quid facta sunt ut
nnm dm mei 2 penas evitem
Nota qd hoc docemur cogitare si
de de statu nro 2 mos au culpu
emendare vij Eccu. xviii.º dicit
Ante iudicium para iusticia tibi
2 anteq loquaris disce / an lan
guore adhibe medicinā 2 ante
iudicium interroga te ipsu 2 in qspectu
dei invenies ppiciatorē cito enim dis
cuciendi sunt facta qsite 2 cito co
fitendi e dei vicario qz si nos ipos
iudicarem9 no vtiq ad no iudicarem
p^a ad Cor. xi.^o Jn hoc iudicio vo
beatia tamen iudex dz homo
ad iudicium citare cogitatoes
debet ipsu accusare qscia testio
dare / timor ut carnifex verum
punire 2 apstinia quisitione ma
la eius occidere 2.^a Aug. de pe.
Prima due mea aufert aute vil
licatoz .i. omi villar qdictaz
custodia tam corporis qua die
qua vel per colliose / nra ablata
sit in morte tunc Et adulte q
ille malis villicus no timet in tu
dm citacem 2 apud eu distincta
com ronis reddicon 2 redat
gurtom sicut de poster que fit
in morte qz tue dne impont fiez
opi nutorio 2 io iste nos instruit
an p videndus / fodere no valeo
mendicare erubesco / nota qd ialia
vita alia nec pt operari opa qo
adimitur ad glam nec multa emē
dare nec ab alys mendicando eiubare

impetrare quia vita presens comparatur estati
et futura yemi in quo homo de
illo vivit quod in estate suis manibus
et in sudore sui vultus acquisivit unde
prover. vi°. Vade ad formicam o piger
et considera eius vias etc. Unde Greg.
vita presens est aditum mercatorum
futura non solatium sed mercedis operato-
res hic frustra in futura vita speratis
tibi quia anima nichil potest mereri
in futura vita sed in merendo acqui-
re unde fatue virgines petentes
oleum a prudentibus repulse sunt
Sed dives sepultus in inferno mendi-
cans guttam aque illam habere non
potuit. Et in contrario Jaco. de Lausanna
dicens fides sine operibus est mortua legitur
gestionis comitale ut comparare
cum mortuis peccatorum posset fieri
utiles fructus. Et quamvis dampnati
post hanc vitam dicuntur agere penitentiam
intra se gementes Sap. v°. tamen
illa non erit eis utilis ad mercandum
et tunc superbum querere de alienis
bonis operibus et hoc penitus erit in-
utile et confusione plenum contra dominum
et merita eius ut infra dixi
do. Unde peccator si nunc cogitat ad
opera nunc et conqueat dimittit dum ibi
nunc potest quia in vita presenti quod
fide non valet et post quod cum comparare
mortuus peccatorum nec mendicare ali-
qua bona opera et superbia sanctorum
nunc est reclusus. Secundum autem peccatori
utile licitum et promissum unde nullus
de se sperat presertim iste qui dum ~~dixit~~
vixit de bonis alienis desperare
videbat unde Ezechielis ubi scribitur Solito
ex alieno perierit nunc. Artes suo
desperent et amorem per quem nunc
mita cavillacionis sancta in veritate
artibus licitis valescit. Et hoc

debitaris +

Seu in cunctis omnibus sepe in veri-
tate per innetere deam quod pro aliis
et debilitate mittere laborare non
distincte. Et ideo quod facta ut cum
amotus fuerit a villicatione recipiat
me in domos suas scilicet pauperes
quibus beneficia quorum est regnum ce-
lorum Mt. v°. Beati pauperes spiritu etc.
Et dicitur pluraliter in domos propter
diversitates mansionum celestium Jo. xiiii°.
In domo patris mei multe mansiones
sunt. In has nullus ingreditur nisi
per opera nunc spiritualia vel corporalia
Juxta signum filiorum in ingressu
sancta sanctorum fecit duo hostia de ligno
olyve iii. Reg. vi°. ideo fuit. Nota
contra quo regnum celorum est pau-
perum ideo si divites illud habere
voluerit oportet eos emere a pauperibus
divites enim habent domos in terra sed
pauperes in celo et ideo divites libenter
recipere debent in domos suas pau-
peres ut ab ipsis recipiantur in celum
unde Aug. Habe tu accipe celum
Convocatis itaque singulis debitoribus
domini sui dicebat primo quantum
~~debebant~~ debes domino meo. At ille
dixit centum cados olei. Cadus
i. amphore vel lagenas cados
enim greci est amphora latine con-
tinens tres urnas et est mensura
liquidorum. Dixitque illi accipe
cautionem tuam. Cautio est instrumentum
quod fit ad cautelam de contractu atque
debiti propria manu scriptum quod alio
nomine dicitur cyrographus. Et
sede cito scilicet quia amotus fueris
a villicatione cito enim scilicet debent
opera nunc Luc. xiiii°. Exi cito
in plateas et vicos civitatis et
pauperes et debiles ac claudos

introducit vii aug' sermo p'dit et
multi qui pauperem molesta mod
suspendit Et scribe quinquaginta
diminuta parte dimittit ni's p'fec
to x'ana denotatur quia alii dat
decimas bonorum suorum s' tendentes
ad p'fectionem plus dicit zacheus luc
xix° Ecce dimidium bonorum meorum
do pauperibus Deinde alio dixit
tu vero quantum debes qui ait centum
choros tritici ait illi accipe litte
ras tuas et scribe octuaginta Fulgentius
q' de centum cados olei l'ra et de centum
choris tritici octuaginta a debitoribus
scribi fecit hoc insinuat q' omnis
qui de p'ctis penitet pauperum agit
non solum misericorditer peccantibus clementer
dimittere debet s' et d' a'stine iuste
acquisitis elemosinas erogare nec solum
decimas et primicias ut in lege precep
tum est dare s' et reliqua parte indi
gentibus ministrare vel etiam dimidium
rerum suarum tribuere sicut fecit zacheus
quando suscepisset dominum Ihesum in
domum suam ait dimidium bonorum
meorum do pauperibus et si quid aliquem
defraudavi reddo quadruplum
Et laudavit dominus villicum iniquitatis
quia prudenter egisset villicum iniquitatis
i. iniquum non de fraude s' de pruden
tia quia prudenter egisset i. quod s'
sibi providerat in posterum Ex quo
hic exprobatur amor indiuini q'
ma s' ille qui sibi providit de re
immunda commendatus est a domino suo lo
[illegible] ge plus commendabitur qui misere est
providit q' si fraudulenter commen
datur longe amplius commendabitur
qui sibi legittime et sine fraude
providet Laudavit ergo ipsum dominus
in mediando culpam p'cti vel intel
ligendo punitionem dominum iusticiam et im
providendo s' ne incideret penam

futuram de quibus dicitur de verbis xxx°
ii° verum sapiens et intelligens
ac nominis sua quid videtur Ex d' xx°
sunt nunquam laudari non debuit
dicendum quod dominus non laudavit eum
simpliciter s' sed quid Et io d' Glo.
non laudavit eum de fraude s' de
prudentia Exponens eum de suspicione
venenum est detestabilis s' prudentia
custodiendum caput est in mutabil.
vitis p'stitis vii d' x° Estote
ergo prudentes sicut serpentes Et
dicit aug' quod non omnia debemus
simiter ad imitandum quod duo modo
non est facienda in omnia in aliquo
sine fraude ita ut de ipsa fraude.
elemosinas faciamus Ex quo lau
davit eum dominus quod prudenter egisset
Ex quo prudentia est virtus cardinal.
s' iste non egit in hoc virtuose sed
astute Et ponitur contingens quod
dicit prudentia sicut licet in quibusdam
in scriptura ponitur accipitur in malo
[illegible] calliditate seu astucia vel p'dicta
quod dominus laudavit villicum absolute
s' in comparatione ad prudentiam
suorum quod iste prudentior fuit ad
fraudem quam multi ad iusticiam
Quia filii huius seculi prudentiores sunt
filiis lucis in generatione sua Filii
huius seculi i. amatores huius mundi
qui agunt eius opera Filiis lucis
i. iustis et spiritualibus quia mundanam ac
decentiam et politiam student ita pru'de
tiam secularem quam boni ita spiritualia
Et huius est duplex ratio prima est
sensus in obscuritate que contracta
est p'ctum originale Secunda est rerum
spiritualium subtilitas que p'pter ipsorum
subtilitatem et in die i. in luce gra'
vix cognoscuntur Videtur p'bus p'
oculis noctuarum s' ad lumen

quia solis et Secularia grossi sunt et
temporibus suis magistri igitur similiter
cognoscuntur Ecce in nocte petit
dominus et non dicit absolute prede
tiores sed in sua generatione id est in statu
negociis qui ad hoc sunt geniti in
denique enim seculares plus de sollicitu
dine sua pascunt mundo quam
spirituales qualiter carne nostro
mactant deo et quali favore
principum secularium attingunt quam spirituales
et iusti qualiter attingunt favorem
dei unde tempore passionis christi apostoli
dormiebant cum Iudas dormivit
sive unde ad accipiendum argentum
accepta sua mala voluntate
ut traderet christum Secundo dormien
tibus religiosis seculares et etiam mali
plures tirones multis periculis se
exponunt et milites seculares in
armis diu et magnis laboribus
plus sunt solliciti ad resistendum
et vincendum inimicos quam multi iusti
ad resistendum dyabolo Et tamen distinguuntur
secularia quam spiritualia tamen contra
rie quia bene considerat se mulier se
magis ornat ut placeat mundo
Exemplo quam multi iusti placeant deo unde
legitur de abbate machario cum videret
meretricem ornatam maxime lacrimabiliter
planxit quia magis ipsa studuit
placere mundo quam ipse deo Et hunc
genere Secundo vigilat ille usque
ad cum ducat in gaudium sua igitur
non nisi secularis prudentia Sane
prudentie pertulit non quia melior
et deo acceptior sed quia communior
tator et ipse saluti inimica qui
secularis prudentia inimica est deo quia
prudentia carnis mors est Item
Nota filios agarenos quia filii agar in
venerunt agarenorum requisierunt

prudentiam terrena non enim est comparata
terrene sed que cum prudentia cap
tare pertendit ad superna quia christo
tradente serpentina est columbine
societata socia prudentia etiam
filiorum lucis prudentiam secularium de
vorent quia et serpens moysi quos de
voravit serpentes magorum pharaonis
quia contrarie sunt et adverse Secularis
prudens cognovit dicitur spiritualis
contempnit spiritualis se ponderibus gra
vat per deum secularis pauperiem abi
cit que tamen magna pondera est spiritualis
etiam mihi frangit secularis se im
plicat aliis se complicatur considerat
secularis prudens timet se complicari
ista renuit implicari secularis odio
abhorret passionem et mortem
corporalem quamvis per ista vita
melior paratur Spiritualis cupit
dissolvi et esse cum christo secularis
mortem acceptatam omnino exponit
per ut vivat Ista vero ad adimaria
vitam et ipsam vitam propter christum simul
perpendit Et ideo christus vult ut
prudentes efficiat ad bona celestia
et eterna Ex quo videmus terrenos
peragunt eternis maxime prudentie
intendere ut desiderata valeant
adipisci Et ego dico vobis facite
vobis amicos de mammona iniquitatis
id est de divitiis que ut plurimum inique
acquiruntur inique possidentur
et inique distribuuntur Ex quo patet si
aliud de male acquisite cum scriptu
ra Eccli xxxiiii Qui offert sacri
ficium de substantia pauperis quasi qui victi
mat filium in conspectu patris unde
dicit augustinus de verbis domini quod hanc
litteram quidam male intelligendo
rapiunt aliena et inde aliqua
pauperibus largiuntur et credunt se

ficit. 2us hoc preceptu put novitur
audivi de quodam archiepiscopo qui
de raptis dat ipsis de quibus ipse me
lius in dividu in adiute. Et hec
mamona iniquitatis dicitur generalit
divicie secli in tantum sunt p verris
diviciis quando ille sunt vere quibus
Iob iuste habundaverunt ipse patientia
in adversis humilitas in prosperis et alie
virtutes. Et ideo iste temporales divicie di
cuntur iniquitatis et sunt nomen ab iniqui
tate quia non sunt vere sed fallaces et ob
noxie casibus. Unde contra. Aug. de
sermonibus domini dicit iniquitatis sunt quia
non sunt reputate divicie nisi ab ini
quis qui in eis spem et sua beatitudinem
constituunt. Set cum a iustis possidentur
est quidem eis pecunia sed non sunt eis
divicie nisi celestes et spirituales. Et go
dicit Gregorius Unde ut cum divicie
sine crimine acquirunt ideo sunt sic
vocant. Psalmus tamen ut terra tenent
dicitur cupiditas vii. f. ad Thymo. vi.
dicitur qui volunt divites fieri incu
dunt in temptationem et in laqueum dyaboli
Et in desideria multa et inutilia que
mergunt homines in peccatum. Que
aut maior iniquitas quam aufferre
deo et dare ad servicium dyaboli.
Deme maior iniquitas qua aufferre
ei qui eam nichilo creavit
et dedit ei qui in perpetuum restituit
melius. Et tamen illi quod ante cavetis
vel natus non fuisset vel per opera
dedimus rapinis et male consit
que ipse dicitur iniquitatis de quibus
debent fieri amici per restitutionem
ablatorum illis quibus ablata sunt
iniuste quia peccatum non dimittitur
nisi ablatum restituatur. 2us Aug
ut cum defecerit recipiat vos in

eterna tabernacula. Sic cum homo
morit deficit ei vita, indigens autem
divitie deficit possibilitas ad
bene agendum et ad supplendum ea
que neglexit. Unde legitur de quodam
divite qui iubemur multa bona possiderent
qui habebat tres amicos unum
dilexit plusquam se secundum modo primum
inimicum. 2us equaliter sicut filios
uxores et consanguineos. 3us sed pau
pes dilexit quia eis bene fecit se
minimum quam se. Primum illi morte
ei in tempore pensum vix dedit ut
ipsum in debitis tegeret. Alius vix
conduxit ipsum ad foveam. Sed tamen
iniit ante deum cum iudicio quia
opera eorum fecerunt illos. Apoc.
xiiii. Unde dicitur Ambr. Non sunt
hominis opes quas secum ferre non
potest. Sed sola misericordia comes est defun
torum. Et sic opus misericordie impensum
pauperibus est cuius causa ut alii
recipiantur in eterna tabernacula id est
in celum premia et suffragia pau
perum que nobis conceduntur etc.

Cum appropinquaret

Iesus Ierusalem videns civitatem flevit
super eam Luc. xix. Dicimus autem certa
opera que Christus fecit tamquam docuit ad
provocandum nos ad sui dilectionem
et ad compassionem. Unde desperationem
prius susceptos sunt fletus opprobria
vulnera alapa dolor cum fletu
et larga effusio sanguinis eius que
pro nobis salvandis ipse sustinuit
propterea legitur autem istud in quo
agitur de fletu ut precedente ex
magna dilectione et compassione ad
homines per ipsum creatos. Et in hac
de duo. Videntur unde dicit

et humanas hominibus manifestat vn
fulgencius humane nec pigium e quod
corpus futile in ruine ciuitatis
ierusalem nostris adflectum compati sine
tamen eius ciuitatis que vetera erant
ut deus deseruit qui hoc templum
ingressus est in quo deos vendentes
et ementes de illo eiecit dicens domus
mea domus orationis vocabitur. Sed
quare hoc adhuc legitur in augusto
dicitur quod ierusalem bis in augusto legitur
destructa primo a rege nabuchodonosor.
ut secundo quod habundancia temporalium
que in augusto consideratur in fructibus
et frugibus sepe est causa spiritualis
ruine et tam destructionis ciuitatis
nostre que cum alia corpore composita
est ut patet in sodomo et gomorra.
quarum saturitas panis et ocium
traxerunt ad inferos. Modo tria
mala erant hominibus inflicta propter
peccatum. primo mors corporis. nisi ex cor
poralis per quam trahitur ad multas
infirmitates corporales et tandem
ad mortem. Et hanc defleuit dominus
super lazarum Joh. xj°. Cum lacri
mas et cetera iudeus quod ad hanc
miseriam de nouo debet suscitare
Secundo inflicta fuit homini ignorancia
per quam amictorum vestre consideracionem
retinuit. Et tamen hanc hic fleuit
dominus Si cognouisses et tu quod homo
nesciens an amore uel odio sit
dignus non considerat fine suum
sed ignorat miseriam suam futuram et
utinam non merito mensuram. Tercio
inflicta fuit homini malicia per quam
deprauatur in affectu ita quod non de
lectatur agere bonum et hanc fle
uit christus temporibus omnibus dicit augustinus
super lazarum super ciuitatem super et
in cruce christum fleuisse legimus

rarissime vero nusquam vn id dicere potuit
Cantica iiij°. Absit reputaui eum
Et quod licet ut plurimum predicti de
fectus in tum his et plus in maioribus
visitantur ideo fleuit super ciuitatem
ita ut dicit apostolus ad hebreos. j°.
quomodo facta est meretrix ciuitas
fidelis plena iudicii iusticia habi
tauit in ea nunc autem homicide
argentum tuum versum est in scoriam
vinum tuum mixtum est aqua prin
cipes tui infideles socii furum.
Et hoc patet quod dominus pluribus vicibus
fleuit et dicunt alii quod fleuit in
natiuitate quod per naturam similem omnibus
hominibus emisit vocem plorans. Sapiencie vij°. et ita fleuit in principio
sue vite in medio et ultimo. Ad ostendendum
totam vitam hominis esse flebilem
quia tum homo nascitur laborem et mi
serie exponitur. cum inbitu procedit
penis et peccatis inuoluitur. cum
moritur corpus in cinerem et quo
anima vadat nescitur. Ad literam ergo
dicit videns ciuitatem ipsam in qua re
cipit passurus mortem famosa
laudibus potentissima ciuibus af
fluentem deliciis habundantem de
liciis diuiciis et edificiis pulcher
rima videns eam oculis cor
poralibus et eius interitus futurus nunc in
tus fleuit super illam Fulgencius
non fleuit pulcritudinem domorum
non altitudinem murorum sed homines intus
in animabus et corporibus perituros dicens
quia si cognouisses et tu. Fulgencius
si cognouisses mala tibi ventura
fleres mecum quod ierusalem tunc iucunda
solum prosperitatibus ex presentia que ei
affluebat exultabat et que futura
erant minime prouidebat Et quod
in hac die tua. que ad pacem tibi sunt

nunc autem abscondita sunt ab oculis
tuis Dies ipsius ciuitatis appellat
diem iudicium prosperitatis quam dies
bij ipsius dicit quia tempus visita-
cionis gressu adeo non videbat ad di-
cultatem sed tantum in suis voluptatibus
illius que pacebat In hac die scilicet que
spectat ad tuam pacem tibi sunt
quia dies prosperitatis nunc hec
ut in ipsis vacas liber tuis vo-
luptatibus Et hec est pax iudeorum
quam diligunt impii siue tiora[?]
peccantes Et de talibus potest illud
intelligi quod dicit phus ipollu-
tis que rubigine continent scilicet fic-
ticiam pacem ducentes vnde Ezech. x-
iii° dicitur prophete deceperunt populum
meum dicentes pax pax et non est
pax Glo. pax cum carne pax
cum mundo et non est pax cum deo Nunc
autem scilicet cum tempus leticie et pacis
Abscondita sunt ab oculis tuis
scilicet mala imminencia tibi quia prius
prosperitas impedit consideracionem future
adversitatis Et nesciunt homines
quid pariat futura dies vnde Eccli.
xli° memento que ante te fuerunt
scilicet peccata que fecisti et que vetita sunt
tibi scilicet supplicia etiam debita pro
peccatis sed impenitentes decessisti Quia
veniet dies in te scilicet contra te qui
dies venit ciuitati ierusalem anno
xl° post ascensionem domini Et circumda-
bunt te inimici tui scilicet romani
principes Tytus et vespesianus val-
lo scilicet katternatina facta de ligno
Et coangustiabunt te vndique ita
ut volentes exire ciuitatem irruerent
in gladium sed manentes inedia fame
perirent Et ad terram prosternent te
quia ad literam cuncta edificia fuerunt

rupta et deiecta intra Et filios
tuos qui in te sunt scilicet iudeos qui
in te sunt geniti siue una accidenti
et ita ad terram prosternent Et non re-
linquent in te lapidem super lapidem
quasi dicat funditus subuertent Nam prout
lectum legitur hystoria Iosephi quod
post domini ascensionem et necem Iacobi
qui dicebatur iustus iudeis perseue-
rantibus in malicia eorum suscitauit
deus aduersus eos duos principes
romanorum Tytum et vespesianum
patrem et filium qui cum devastarent
illarum regionem omnes cum iudeis
quodam tempore paschali ad templum
conuenerant quos ciuitas tunc adeo
ita obsessa fuit quod nullus
posset ingredi nec egredi et ita
diu iste omnia que secum ad edendum
detulerant consumpserunt ita quod
plures inedia fame quam aliqui
ab hostibus perimerentur et morerentur
in ciuitate iacentes multi per plateas et
ut matres filios proprios deuorarent
ita ut illud Deut. posset de eis
intelligi scilicet terra obsidebit in
portas et coedes Siquidem venient
tibi et carnes filiorum tuorum et filiarum
quas dederit tibi deus in angustia
et vastitate qua opprimat te hostis
tuus De destructione vero ciuitatis
dicitur in hystoria quod postquam Tytus
destruxisset ciuitatem iudei post
recessum eius ceperunt eam reedifi-
care et tunc romani miserunt illuc
Elyadem qui ita ciuitatem euertit
ut lapis super lapidem non maneret
Et tunc dispersi sunt iudei hic inde
per mundum prout adhuc stant in diuersis
partibus mundi Eo quod non cognouisti tempus
visitacionis tue scilicet visitacionem tuam

et receptione eius v. vii fulgentio
tempus visitacionis sue superba civi
tas non cognovit / quia quem homines
vidit deum ardere dispexit quia non
solum presenciam sue incarnacionis
sed post ascensionem suam / per discipulos
suos multa signa ut corum cor ad
penam emolliret de quibus dicit ubi
supra visitacionis potest intelligi
tempus gracie / et tempus ad ventus xpi
vii dec. viii. Milvus cognovit in
celo tempus suum turtur et yrundo
et ciconia custodierunt tempus ad
ventus sui populus autem meus non
cognovit iudicium domini / Et ingressus
in templum cepit eicere vendentes et
ementes in illo / quia erat desiderium
eius quod veniens in illud intraret
templum docens nos querere primum
regnum dei Mt. vi. Crisostomus non est
boni filii ut veniens primum ad
domum curreret patris nostri tu
eius imitator ut facias cum aliquis
ingressus fueris civitatem primus an
omnem actum ad ecclesiam curras item
Crisostomus bonus medicus ad originem
passionis / scilicet ad stomachum curam
dat / sic xpistus ad templum / quia sicut
de templo omne bonum egreditur
Sic de templo omne malum procedit
et unde cor et stomachus in corpore
ecclesie sacerdotes intelliguntur et sacerdotes
peccavit totus populus convertitur ad pec
candum / sed unusquisque racionem pro suo
peccato reddat deum / sed sacerdos non
tantum pro suis sed eciam pro peccatis omnium
subditorum quia adhuc eum si vi
derit arborem pallentibus foliis in
tueri intelligis / quia aliquam causam
de fructuositate habet cum radice ita cum
videris populum indisciplinatum cognosce
quia sacerdocium eius non est sanum

Predicacione vendencium et emencium
de in templo non quia alia vice eice
rat eos similiter post miraculum mutacionis
aque in vinum de quo solus
Johannes scribit ii° ca° Debat autem
ultra eieccione locum simul tante
Johannis ii° Mt. xxi° Lucas Marcus xi°
et Lucas hic ut dicit Jeronimus quia ut
ardore spiritus sui caritatis hoc fecit
unde ps. zelus domus mee comedit
me / id est dilectio habita ad domum tuam
propter me devenit ad mortem perduxit
xpistum Dicens illis scriptum est ys.
lvi° quia domus mea / id est ista edifi
cata in dedicata et mirae electa
et ab hac dicit sic ex dum quia
templum solus dei / et dicunt sancti
doctores quia quidam fulgor in
estabilis eius egrediebatur de oculis
eius ita ut nemo auderet eum in
tueri nec aliquis audeat ei re
sistere / et sic omnes eos eiceat in
vitos Domus oracionis vocabitur
non negociacionis non vanis locu
cionis non spectaculorum et dissolucionis
unde Crisostomus in ecclesia non debent esse
nisi numini spirituales / quia sunt dei
ymagine et non illi qui portant
ymaginem principis terreni Et io
dicit Augustinus Nemo in oratorio
aliquid agat nisi ad quod
factum est unde et nomen accepit ¶
Vos autem fecistis illam speluncam
latronum id est receptaculum mercatorum
et usuratorum / qui latentes et furtim
rapiunt bona proximorum / Ex hoc
patet iniquitas tenencium reverenciam sed
hunc eciam ad honorem dei est
circuita in qua deus honorat in
officiis invocatur in oracionibus pla
catur in confessionibus et blanditur in
canticis et predicacionibus in quibus corpus.

x9 sitq̄ 2 reliquie paucor co
fuaut. ¶ Et nota q̄ in ista scda
expulsione dns acius rephendt
eos qua in pma quia ibi appl
lat eos latrones q̄ no fecerunt
in pma micqua appellauerat eos
negociatores doceus platos e
cclie duro argue'. 2ᵒ petry q̄
pmu q̄ teter pnib9 ḡuiq9 e ibe
ingratitudie ¶ Et erat docens cot
tidie in templo Docebat eni eos
ut adiscent misias futas qs
flendo ciuitati pdixerat certe
q̄ illis q̄inqz dieb9 pxie pas
sioni ante palmar ad quita fia
in templo erat optiuj quiuitacoz
fecit ibus q̄ de domo negotia
conis fecit scola vitat templu
oracionis 2 locu devocois vnde
Greg redemptor in suba pdi
cacionis nec indignis uᶜ iestis
subtrauxit Et in pximia eiux
pupde eiecto coruxit domi
gre eis xobybuit ib sit dicta
desensu litili Et cu appinquaret
ihus ihim videns ciui. te.
mat. dᵗ ffulgen9 flevit dns
pscinctiprini. ptiua ciuitates
defflet ipe cottidie pdictores
pios eos qui de bono ope la
but in malu q̄ quos corr pe
no put amonedo qui letant
2 exultat cu s male fecerit in
reb9 pessimis ipis ḡdolentes
deflent Et sic aplus labuit
discipulor suor flebat dices
filioli mei quos itm pturio
donec formet in vobis xpc
vel ali ciuitas ihim anuaz
pssitat qua dns in pgnis
inhitare sz fuit ciuitas pac
2 tranquillitat put sonat voca
bulu ihim Sz dns appinquado

ei sepe videt ipaz extra pacem
sitz ḡstituta respiciat aie pca
tiic tuna 2 mala opa in quib9
ipa no est cu deo pacez sz gwer
ram no eni e pax impye 2 tunc
ḡpatit ei q̄ que redemit morte
sua no vult ee sub domio suo
sz dyaboli ut possit illud dice
ytheo. 1ᵒ Dns p haut plagam
2c. q̄ plaga eis desperata est
qua ppt illa tiune pt nisi ego
medicq celestis 2 io ḡpatiens pecoi
de pdicione sua sepe comunat
ei intuendo sibi tiorez penar
infin. q̄ d. adeo dicta sz cognuisses
2 tu .i. sz ḡsideraes mala penalia
pptis tuis tibi cito ventura ut
ego pmitte; mea illa ḡnoscs
2 tu fleres ve. bolys. lxj. xlyᵒ.
ayentote istud 2 q̄ tuciaui iredd
te praucatores ad cor vn dicit
ffulgen9 sz mala que reprbis
pata sit ḡgnosceret sz eciu suppli
cij penas aute metes oculos re
ducerent no sz fla serenitate despicet
ls pocy sz cu elcar plaumus de
fleut Sz dn exultat in pssarie
gaudent in honorib9 letant nsi
cultatib tue ipa xppitas tuscrut
vite aute metis oclos mala abs
condit future vite pene Ibi
q̄ delectacio pnis in tpalib9 tollit
ḡsideracoiy repentine mort tollit
timorez distracti iudicij tollit au
xietate penar infni in Tit. 2ᵒ 1ᵒ
tta medii Gordes eius pcoib9
eius q̄ no e recordati fis sui
in Bus immedicta. vitaz pspice
2 intelligere 2 nouissima puidere dic
m ubi sut amatores mundi qui aute
pauca tpa nobcu erant nichil
aliud nisi vinces 2 uuices

Attende diligenter quod sunt vel quod fuerunt utique carnales homines qui dum comederunt et biberunt et duxerunt dies suos in bonis et in puncto ad inferna descenderunt. Hic caro eorum data est vermibus et illuc anima eorum ignibus deputatur. Una pena eos implicat quos unus amor

fruit in crimine ligat. Vermis eorum leticia qua nunc secuta est sine fine miseria. Et quindam dies inbunt dies tua que ad pacem sunt tibi nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Beda super lucam. Sua dies hic anima prava que transitorio gaudio in tempore cum ea assunt ad pacem sunt. Quia dum in rebus temporalibus letatur dum honoribus extollitur dum in carnis voluptatibus dissolvitur dum nulla formidine venture pene terretur pacem habet. In die sua quam dies carnis supplicationis sue dispendium in die habebit aliena. Sed dei contra biti

omnes dies sunt dei quia ipse fabricavit amorem et solem. Scilicet illius est hominis. Ergo dies hominis et non dei est totum tempus quod homo voluptatibus

vivo fruitur quod concedaris quod in hoc deum offendit. Ut eum adducat ad supplicium. Unde Ieronimus xvii. Ita medium dixit Ieremias et ego non sum turbatus te pastorem sequens et diem hominis non desideravi. Tu scis. Sed dies domini non hominis est illa quam homo deputat divinis beneficiis et gratiositatibus divinis laudibus decantandis et dei servitiis exequendis. Sed eum dicitur que ad pacem sunt tibi quia dicitur Io. xvi. in fine. In mundo pressuram habebitis in me autem pacem dicens christus loquitur de pace secundum quid que vivit ex pace

sunt uno est temporali stabilis internis quod permittit futuras mansiones stabiles super plet et habet pacem cum autem prohibet plorat quomodo futuro illius sit causa maioris doloris. Nunc autem sunt tempore leticie mala futura abscondita sunt ab oculis tuis ita ante non conspiciantur. Unde Beda super lucam. Perversi anima presentibus rebus dedita in terrenis voluptatibus resoluta abscondit sibi mala sequentia quia providere futura fugit quod presentem conturbant leticiam et dum in presentis vite oblectatione se dedit quod ad illud quod clausis oculis ad ignem vadit. Et non quod non tamen post mortem anima cepit illa que nunc sunt abscondita sed quandoque tempus in

Gregorius iiiiº dyalogorum. Solet plerum-

que contingere ut anima egressura omnes hos recognoscat cum quibus perpetue habitationis vel interitorum in una est mansione deputanda et per aliquem penale previderet et presignificat. Sepe

etiam animabus electorum ante exitum dulcedo celestis solet erumpere ut dum illam libentius audivit dissolvatur anima corpore nimie prevenire sentire. Plerumque contingit iustos in morte ut scorum precedentium visionem aspiciunt ne ipsam mortis sue sententiam penalem pertimescant sed dum eorum mentem civium celestium societas ostenditur acternis sine culpa sine dolore solvitur. Contingit aliquis de malis. Et quod venient qui vocati tuis inimicis. Dicite, id est, quemadmodum sicut dies tui erant tibi placiti sic isti dies erunt tibi diri et penales. Et circumdabunt te inimici tui vallo, id est exercitu suo ad modum valli ordinato. Et hii nimirum sunt demones qui actibus se erripi·

desiderabat propheta dicens Eripe me
de inimicis meis etc. De quibus dicit
Gregorius Maligni spiritus animam a cor-
pore obsidentes quam in carne po-
sitam deceptorie delectationibus se-
duxerant quam demum vallo circumdant
et ante mentis oculos reducunt ini-
quitates quas perpetrarunt hanc
societatem suae damnationis contrahant
ut in ipsa consummatione vitae depre-
hensa et a quibus hostibus circumclusa se
videat cum evadendi aditum inveni-
re possit et non potest opera bona
que cum potuit agere contempsit
Et coangustabunt te undique i.
omnia peccata ante oculos tuos re-
plicabunt ad tuam confusionem et eternam
damnationem Et ad terram prosternent
te et cadaver in pulverem redigetur et
anima in infernum detrudetur in potestatem
demonum ut pariter cum eis dampnetur
Et filios tuos i. cogitationes pu-
ras et utilitates que in te libere con-
creantur et ad agenda opera
pura contra deum et salutem propriam
innituntur de quibus omnibus dicit Gregorius
maligni spiritus undique animam
angustiant cum non solum opera
sed etiam locutiones et cogitationes
iniquitates illi implicant ut que
prius perpetrata mala se delatabant
in scelere maxime de omnibus angu-
stie in retributione tunc anima aut
contra deum et propriam salutem anima predicte
sue reatus ad terram prostituunt cum
cadaver quamvis vitam suam et eternam perdi-
dit in pulverem redire urgetur tunc
in morte filii illius cadunt cogita-
tiones illicite que modo compella
premunt in anima ita ultione
dissipantur Et non relinquerunt in te
lapidem super lapidem Gregorius per lapi-

des etiam cogitationes significari possunt
posita enim mente cum prius cogita-
tioni prioris addiditur quasi lapis
Et ideo dicit Fulgentius qui destructe
civitati lapis super lapidem non re-
linquitur et in dispositiones prius
anime non solum de malis actionibus
operibus sed etiam de prius cogitationibus
ut colliget qui per lapides intel-
ligere possumus gratiae dei et dona
cuius largitate regnat anima donata
Et virtutes eius Unde circa hoc
apte principium dicitur de civitate in ultimis
precipitatur omnia menia eius dis-
sipantur in inimicos eius que illa tunc
ꝑ hugo tamen sup libro circa hoc dicit Alia
sunt menia anime a quo inimicos.
Menia ad decorem inimicos ad tu-
tamen pertinent Sic aliqua sunt
dona gratiae que ornant ut prophe-
tia gratia linguarum interpretatio ser-
monum Alia sunt que muniunt
ut fides spes et caritas illa dona
si assunt prebent virtutibus ornamentum
ista si desunt periclitatur illa si desit
salutem non impediunt Et non pre-
bet autem sine istis habere ad sa-
lutem pervenire non potest Hij autem
prius dicat precipitatur menia.
demum subiungit dissipantur muni-
tiones et tunc peccatis anima adeo re-
linquitur prius aufertur ab ea dona
que ad manifestationem ei data sunt
demum fidei spei caritatis fundamen-
tum evertitur Quod dicit precipitatur menia
quod enim sublime est precipitatur quod
solidum est dissipatur hec hugo.
Hec omnia salvator in solli-
citudinem nostra custodia et salutem
nobis ad cautelam insinuat dolores
et angustias quas et quos mali
in morte paciuntur Unde non prodit

Innocenti demencia conditionis huma-
ne. pilatis quod mali consuetus quatuor
dolores tunc patitur. Primus est
angustia corporea coniuncta in
dissolutione nexuum naturalissimorum
inter corpus et animam / tunc dolor
nullus sentitur sed inhabitat vita quod non
est articulus in humano corpore / quin tunc
non patiatur. Secundus quod anima
in corpore posita / videt malignos
spiritus paratos ad rapiendum ipsam
in introitu / et volens corpus
fugere valens tempus sue captivi-
tatis redimere relatis non potest.
Tercius quod anima coniuncta a corpore
videt omnia mala opera que
fecit unde psalmus. Torrentes iniquitatis
conturbaverunt me quia sicut torrentes
cum impetu venerunt / sic tunc ma-
la que fecit occurrunt. Quartus
quod anima / adeo iuste iudicatur ma-
net et pro singulas iniquitates /
videt sibi singularia in munere
supplicia et socios earum ... credit
in penis illis. subito quingenta
quibus concor. b. Aug. in sermone domi-
nice xvi dicit Augustinus tercio
o tunc fratres carissimi / quia anima
a corpore videtur separari in illa enim
hora nobis angustie detinetur. et
lingua coniuncta ibi non potest re-
volvit frequenter oculos hinc inde
et videt amicos assistentes filios
aut fratres agnoscit et loqui eis non
valet / lamentationes audit et ... [margin: habebit]
... non potest. dominum venit hora
qua non cogitatur filiorum nec amo-
ris venit in cogitatione delictorum
et quo vadat qualem remissionem
accipiat talis locus ipsum susci-
piet / statim aut ibi procedatur de-
beat ignorat. assunt subito
angeli tharthari adeo nimis:

tur si non est parata / maxime totum
et delectatione fugam capere non poterit
oculis nimis / et vultu lacrimabili
rogat dicens miseremini mei saltem
qui vos amici mei / et vos angeli missi
... mei / non me mundatis / sine
fructu deportet ad iudicium / non
me paratis / a corpore segregatum
rogo permittite me ad modicum
tempus / penitere suspirare lacrimari
elemosinas facere quia male vitam
meam expendi / Et audientes dicunt
O anima misera omnibus diebus tuis
in peccatis vixisti / et modo vis peni-
tere quod facere non potes / sol enim tuus
occubuit finis tuus advenit de-
inde nisi egredieris de corpore et
in eternum cum ... opera ... tua
et deceptis spe de tua salute pre-
[margin: # sed] stat ... dampnatio Ista fi-
ent ante illa hora ... ad
penam sustinebat enim nos / iuste
pii latrones theolonearii / adul-
terii magistri. Et quia ...
in omne / ... habet que super dicta
sunt / de prima ... anima / filii ...
[margin: 108] tu adhuc ~~...~~ / ... dechat vita ...
dicentes ... huius mundi ve-
nit aliquid / ... sunt est / illius re-
quirit ... aut ... omnes con-
tigit qui ... passionem sua libera
voce dixit / venit princeps mun-
di huius et in me non habet quicquam ...
Petrus dicit non presumpsit ...
dixit / ... ligatus super ter-
ram / ... Paulus / qui ad videndum
secreta celorum raptus ...
fuit / ut Jobes qui ... dum
supposito recubuit / quod post ... proba
dicit ... eum iniquitatibus
// in conceptus // patet quod ... in mundo

ee no potuit / qui i mib; ea eqa
venit Et infra q igr nos adiu
tro nro / r multa sua in nob inve
nenti diceimq nisi / q solu nob e
ctu refugiu r solida spes / Ideo
q vim cu illo facti sumq / nq q
pncepe huiq mudi / sun aliquid
esimili invenie no potuit quia
ipe plus e / int mortuos libe
Ideo hec p3 solus eome Aug q
pnceps mudi huiq ad omce
venit in morte ipi / quesivit sed
no in omib; invenit causa dap
nacoe digna Etio illos secu no
traxit Ex hys dicit Aug i me
ditacoib; / cu ego vita ista ta
to tpe / desideramq mg quato di
ucio vivimq / tanto plq peccamq
Et qu vita longior tato culpa
maior / cottidie crescut mala
r subtrahunt bona / vana hoc p
pspa r adusi r nescit / qu modo
sicut stella in celo chorusca ve
locit tnt r cito deficit / r mala
sup data eveniat tibi pcor
Ideo causa scripta / Eo q no cogno
vis tpus visitacois tue . i . ideo
q ingrata fuisti de oib; bnficijs
ancreatore r salutaru t ipenis
Nota q tripx e visitacio i que
pma e pterita / 2a pns / 3a futa
Pimo visitavit deus home cor
pali puta / sicut legatus de lat
ipe missq cu plenitudie ptat
qui in causis arduis dispensat
officiu pdicacois / ecer dis
cordias pacificat / absoluciones
r indulgencias dat Sic xpc quo
niam pmo dispusuit i i car
nacone ut scit ugo gaudia sine
semie r virgo manet an partu

in partu r pq partu ps visita
sti tram r inebriasti eam . i . virgi
nalem r stabilem r inebriasti eam
p donorp spus sci plenitudinem
multiplicasti locupletare eam p
secunditate aspu sci siriz pdicat
lumie fidei / ut homi ecto ho stu
padisi Luc . Primo visitavit nos
oriens exalto Illumiare hys qui
in tenebr r c pace ut mediator
int deu r homes fecit vn dens
pr pona in salutat tuo fiducia
r c Ite dedit absoluciones r indul
gencias q gemma luanu a
quione eam / r eam t supne
cientu / itu ad quo adiunsit
Et io inpp . q dixit Joseph
fribz suis Gen vlt Ipe sunes
pq morte mea deus visitabit
vos / r ascende vos faciat de tra
ista / sp egypti ad tra q Jurat
Abraha ysaac r Jacob Etiam
visitavit nos dus in puti r cot
tidie / spualit visitat nos dus
pcepto ut mgr discipulu ne
errat / s3 tunc visitacom eius
no cognostq qu ingrati sumq
r no obedumq Ite visitat nos
bnficio ad opus boni gratui
ut pr filialis visitat laborantes
Job xo vita r miaz tribuisti ii
r visitacio tua r c / Et tunc no co
gnostq / qu ingrati sumq no refere
tes grates datori Visitat nos
inspiracoe melior vite / q no
cognostq qu cadiq no ptini s3 ex
ctiradicq / Visitat flagellis in qb;
nos corripiunt s3 potiq idurami
r in Jacobu de allexan Ecia visi
tabit dus nos in finali iudicio

bonos et malos superbos specialiter
ut de spolio glorie depositum humiles
ut de statione eiciant / Et ingressus
in templum cepit eicere vendentes et
ementes in illo dicens domus mea
domus orationis vocabitur vos autem
fecistis illam speluncam latronum
Beda domus dei est conscientia fidelium
quam facit speluncam latronum qui
relicta simplicitate sectatur illud
meditatur agere. vii x vi in occulte
possit ledere de hac domo dum
vendentes et ementes eicit qui dum
intus hoc templum spirituale carnalia
desideria quibus homines nitantur
in finem et venduntur gratiam dei potius
expellit. Unde dicit Fulgencius qui
enim spiritualia dona que gratis ac-
ceperunt aut pro precio aut pro
temporalibus laudibus tribuunt venditores
sunt / Et erat cottidie docens
in templo. Fulgencius hoc christus agit
dum in ecclesia et in anima fidelis spiritua-
liter presumentium facit corpora-
liter ipse in templo docet cum doctrinis
predicatorum doctrina format et
intus eorum corda auditorum illustrat
quod nobis concedat etc. / ¶¶¶

Dixit ihesus ad quosdam

qui in se confidebant et asperna-
bantur ceteros parabolam istam. In
Luc. xviii. multis locis sacre scripture christus vir
similitudinem hominibus proposuit reprimen-
do morbum superbie nocere ostendit et hoc
ideo quia periculosior est inimicus
sub specie amici latens quam publicus
hostis. Sic vitium superbie sub specie
sanitatis se gerens periculosius est quam vitium
manifestum et de hoc dicit. Primus civium
et demum intrare petere / primo describuntur
ad illi ad quos parabola ista dirigitur.
Quarto ponitur parabola. In tertia parte
parabole intenduntur duo principia conclusio / 2a
duo homines / 3a autem dicens ¶
Circa primum sciendum quod nullus confidit in re
qua non reputat sufficientem ad id
ad quod refert sua confidentia ut
nemo confidit de adiutorio illius quem
non reputat sufficientem ut iste de
quibus hic dicitur quod de se ipsis confide-
bant ad auxilium et consequendum
qui in aliqua re confidit repu-
tat eam sufficientem ut isti de quibus
hic dicitur quod de se ipsis confidebant
quia se ipsos sibi met sufficientes
reputabant. Ex qua reputatione
superius colligitur ratio superbie
prima quia qui se sibi met sufficientem
reputat divino adiutorio non
tenuit et quasi despicit deum sine
quo nichil facere potest. Unde dicitur
Ier. xvii. Ipse propheta maledictus
homo qui confidit in homine et ponit
carnem brachium suum et a domino re-
cedit cor eius. Beda vitio super-
bie est quia qui reputat se aliquid
cum ipse nichil sit credit de se
quandam excellentiam sufficientem
et fingit in propria estimatione eam
se habere vel apprehendere / et hoc nesci-
ri non potest nisi a tali elatione super-
ba qua isti habebant qui in se con-
fidebant / tamquam iusti / cum tamen
pura vel ulla opera iustitie potest
per quod non quia quilibet homo debet
de suis iustitiis presumere pro plura
primo quia iustitie hominum sic iste
quod nullus potest certo scire an opera
sunt vere iusta et dominus placita sic
enim iustitia / multos decipit unde

dicitur Job xo. cum medium diei fuerit.
fuens hoc ipsum ignauit aia mea
Et paulus dixit desp nichil michi
conscius sum / sed non in hoc iustificatus
sum qui aut iudicat me dominus
est. Secundo pp instabilitatem et mutabilitatem
Job iiijo. Ecce qui seruiunt
ei non sunt stabiles / et in angelis suis
reperit prauitatem et hoc patet cotidie
sunt prius angeli prius parentes
prius apostoli. Et vij Job xvo. Ecce inter
sanctos eius nemo immutabilis
et celi non sunt mundi in conspectu
eius. Tercio quia iusticie nostre adhuc
non sunt approbate quia prius debent
ad examen iusti iudicis deduci
ps. Cum accepero iusticias tempus
ego iusticias iudicabo ubi multa
opera hominum nunc iusta / tunc repel
lentur vij exponere hinc. Ibi dicitur
Ad quosdam qui in se .i. in suis vi
ribus confidebant .i. presumebant tamquam
non vere iusti / cum nullam haberent insti
ciam quia non habebant humilitatem
sine qua placet deo nemo quantumcumque
iustus vij Gregorius Ea qui non i
venit humilioris vitas fugit vir
tutes qui enim virtutes sine humilitate
congregat quasi puluerem in ventum
deportat. Et aspernabantur ceteros
.i. vilde spernebant quia sicut superbia
qui duatur in mente dicit facit homi
reputare se primum et sua opera
maiore ponderare sic facit aliorum
dispicere despicere ceterorum opera pro
nichilo reputare. Notandum quod Gregorius
xxiiijo Moralium ponit quatuor
species superbie prima quia homo bonum
quod habet a se credit haberi. Secunda
qui credit bonum sibi datum de
super sed pro suis meritis. Tercia quando
iactitat se habere quod non habet. Quarta
quando ceteros despiciat solus vult

singularis apparere in habitu. Ecce non
quod valde temerarium est iudicare cor
da aliorum quia homo non videt riquibus
est plenus bonitatis vel malitie certo
certius enim anima situs dicatur pro vellis
iudicare de talibus / quia enim nunc
malus est et in peccato mortali forte est
quando latet nos quod erit occasio suo
salutis / ut pietatis in formis quod sit
qsolatione hominis / de defectibus priorum
et qui nunc est in statu gratie / forte est
quod latet / nos quod erit occasio sue
dapnationis / ut indignatio contra
peccatores. Proverbiorum xxiiijo. Ecce finem quia
ad indignationem facilius erit ad peccandum
pronior. Et qui est sine apparens
vel comparantur / seu puta iusticia
est dyabolus coram peccata / ratio ut patet de
Juda / qui erat apostolus / et coram deo pec
cator erat dyabolus ut xps dixit disci
pulis vos xij electi et unus
ex vobis dyabolus est Joh vjo. in fine
Et de magdalena que propter peccata
fuit et in presentia dei erat sancta
et electa. Parabola ista duo homines
ascenderunt in templum ut orarent
Beda per iniquam ponitur parabola
et dicit duo homines quantum ad vitalitatem
sed alter plusquam homo quantum ad suam conditionem
tem / quia deum vel quasi angelum se
estimabat / ex quo dixit non sum sicut
ceteri homines. Ascenderunt ad templum
ad literam in monte syon super septem
enim erant gradus / per quos ascende
batur in templum ut dicitur Ezechiel
xlo. / per quos significantur dona septem
spiritus sancti vel septem virtutes / tres
theologice et quatuor cardinales vel
septem opera misericordie / perque ascenditur
ad celeste templum. Notandum quod in hac
litera primo tangitur convenientia istorum
duorum quantum ad naturalem equalitatem ut

pateat superbia eius cum communia
voluntate processisse. quia ex quo non
facit homines pares, non communis vul
modi vnus non est plus, ita superbie
dicitur quia alter non ad hoc impellit
complexio carnis quibus inclinat ad
malum, que inclinatio est ad contrarium
ea ropaste pt dicitur convenit in
religione. Duo ascenderunt in
templum, et ibi convenerunt. Luc.
xviii. ca. xxvi laudat ascensus
si non agatur fumus superbie, si fiat
a bonus ad potentia, si ac cuius ad
spiritum, si aspiciunt, si de eiusdem
compunctione in orationibus contemplationis
latum est. beatus qui ascensiones
in corde suo disposuit in valle
lacrimarum, ut ascendat in altitudine
divinorum karismatum, et in hoc facto
suo phariseus iste, reprehendit plus
laude, qui de mane usque a
templo etiam diebus festivis decli
nant ad tabernas. Item convenit
in fine, quia ut audiant non ut fabu
lentur. Luc. ix. quia super opportu
nitatem et circa hunc ascensum et con
pedes morbus volentium capere
celestia, ut celestis fiat finis quia
primus defficiunt, non insistentes virtu
tes, et non habitare impossibiles non
venerunt absque alijs, non pellunt
molestia, nam prohibent ecce bel
la que pluit demons consurgere.
Unus phariseus, audite hoc dicitur
quia unus erat phariseus, et divisus
ab alijs, propter traditiones suas et propter
vitam arctiorem, et specialem religionem,
quam habebant gestabant enim in ma
nu et fronte membranas in quibus scriptus
erat decalogus, et habebant spinas
ligatas in fimbrijs palliorum
pungentes statim recordabatur legis.
Dicitur iste erat phariseus quia apparet
iustus, et veste religiosus, et moribus
non erat. Et alter publicanus
dicebatur publica officia qui vix
sunt sine peccato, quia forte erat theo
lonearius, vel campsor vel vsurator
indebite lucris temporalibus intentus
Denotatur quod iste phariseus
vitat ypocritas qui sunt contra
patriarum vitam quod significat in me
brum et dicitur videtur habere in ea
ea preceptorum adfinitatem tamen est.
in spiritus devotione qui cum ap
parent, contra sanctum inter sunt
fetidi, et in mundi. Math. xxiii. ve
vobis scribe et pharisei qui similes estis
sepulchris dealbatis. Item publicanus
significat manifeste malos et
fraudulentos et peccatores, conuertitur ad deum
quam fiunt boni quos reputat
pharisei. Phariseus autem stans hec
apud se orabat. hic ostenditur diu
stans morbus istorum orantium pro
statu pharisei, qui in portat ela
tionis, humiliter eum debemus nos
humiliare. Eccli. x. qui propter co
nibus orabat ad patrem, et nunquam
qui redderent adorabunt deum
Isa. lx. venient ad te curvi
filij eorum qui humiliaverunt te et
adorabunt vestigia pedum tuorum.
Et apud se orabat. quod dicitur non apud
deum quia ut dicit Aug. Dicitur
Ille orat apud deum affectum per
amorem conuertitur ad deum, usque
ad sui contemptum, et tales pertinent
ad dei filios, quia amor dei usque
ad contemptum sui facit homines ad ciues
dei pertinere. Ille vero orat apud se.

tum qui affirm est ad scripturam re
tinatu accepto deo et ille pertinet
ad ciuitatem illius qui per superbiam
noluit deo subesse ut Aug. sup.
illis ad dei contemptum fiunt ciues
dyaboli. Secundo non ne orat apud
se sicut orat ille de quo dauid dicit
quiescant cum deo apud me oracio
deo vite mee fundere ut apud
se omnes contingit dupliciter. vno modo
cogitantes intra se peccata sua
et eorum beneficia / et omnia hec referendo
in deum peccata ut deus indulgeat
beneficia gracias referendo ut deus
ipsa augeat / vel conseruat et sic
orauit apostolus apud se dicens
apud me oracio etc. non in me
persistendo / sed deo vite mee id est ipsi
et ad ipsum referendo. Alio modo orat
apud se / contingit se iactando
et in se gloriando et pungunt se
reputando meliores et superiores
aliis / oracionem non ad deum sed ad se
et reuocando. Tercio modo concludit hic
hic phariseus apud se orabat non
apud deum ut se ipsum redibat
propter peccatum superbie / et sic patet ex forma
oracionis sue que sequitur / Dicens
deus gracias ago tibi quod non sum
sicut ceteri homines. Crisostomus omelia
iiii. dicit difficile est ut elacio
que regnat in corde non erumpat
in verbo aut appareat in opere
vel gestu corporis. Unde volens
in summa elacionem et metalem
superbia / filiarum syon ipsa per
eleuacionem corporis manifestat
per ysayam iii^c. capitulo eleuate sunt
filie syon / et ambulauerunt extento
collo / et sic ex verbis / opere

et gestu corporis / ostendit hunc phariseum
mentalem elacionem qui se aliis hominibus
pretulit ut refert Aug. non dixit non
sum sicut multi homines sed sicut ceteri quod est ceteri
id est omnes / sic. Sed sic patet quod ergo resta
malum ordinem consuendi hoc phariseum
describit enim in capite alia accipitri
parabolarum xxviii^o Ipse finem iusto ipsi
accipiter est sum in medio supplicauit
in fine gracias ago etc. sic et
in nisi sed incepit a cauda et
hic ... superbia quod omnia destruit
vnde Gregorius super Johannem Superbia in
nobis existente tota vita nostra est
in munda / et sic constituitur tenebris
demonia solnas / quod enim ut dicit / sic
omnes porte ciuitatis clauduntur
et vna manet aperta per quam intra
intrant. Et mala pessima et super
bire de sibi datis preferre se aliis
propter hoc in Gregorius super Ezechielem
ponere x^a / electi hoc sunt in aliis
considerant / quod adeo melius accipit
quam ipsi ut ipsos sibi in
cogitacione preferunt et se tales esse
presumant. Sed reprobi dicunt non
quia alter plus bonum quod ipsa sed
quod bonum ipsa / amplius habet quod alter
necesse quere bona spiritualia
alter adeo incepit quod sibi desunt
sed que bona in sunt et que mala
aliis assunt et ex hoc fugit in
superbia. Et hec in tunc hic
superbus phariseus omnino dixit
gracias ago tibi Sed dicitur tu considerandum
do est vicium ut patet luce xviii^o. Dicit
lepsis quare ego iste reprobandus
gracias agens fundere quod refer
ed gratus / cum humiliter non preferendo
se aliis de sibi datis est lauda
bile quoniam autem faciendo non est

laudabile Raptores iniusti
adulteri Nota quod reprehendit alios
de tribus peccatis primo de peccato
impietatis dicens eos impiorum
Secundo de peccato iniusticie dicens eos iniu
stos De peccatis impie dicens eos adul
teros / quia qui fornicatur in corpus
suum peccat [illegible] tamen spiritualiter
intendit ut patet Quod videtur valeo
omne tempus et locum tempestat se
ipsum cum suis iniquitatibus statuens
ante deum non memores suas ius
ticias / quia si bonus fuit opera sua non
indiget commendare nec reducere
ad illius memoriam quod omnia novit
antequam fiant et infinita / quia hic male
orans / habebat intentionem de alius
nisi eos peccatis ad unam / non orat
sed iudicat / non laudat deum sed
blasphemat / non commendat deo
vota sua / sed vituperat alium quod
detrahit actionibus [illegible]
velud etiam hic publicanus / desce
dit ad spiritale iudicium singularem
personam / quia plus est temerarium quam
iudicare in [illegible] et maxime illum
qui templum dei ingreditur ad ora
dum et ad agendum opera bona
contra [illegible] de voto penitentie Ieiu
nio bis in sabbato / [illegible] non sufficit
ad salutem declinare malum / sed
etiam requiritur agere bonum / igitur
iste phariseus incepit narrare iusti
tiam suam dicens se bis ieiunare
bis in sabbato i. in septimana quia
pharisei ieiunabant / [illegible] et contra
[illegible] et hoc contra multos [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in qua [illegible] non ieiunat
[illegible] ieiunabat [illegible]
Glo. ieiunat [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] animalis operibus abstinendo
et non [illegible] / qui a vitiis absti
nent et male agunt [illegible]
[illegible] quibus cibis se abstinere [illegible]
[illegible] ad esse / [illegible] eum [illegible]
est abstinere a peccatis / Decimas do
omnium que possideo / non [illegible]
do sed potius debet dicere reddo
quia non deposito / sed quod debitum est
deo [illegible] preceptis in [illegible]
[illegible] / [illegible] / quia domini est terra et
plenitudo eius / et in hoc [illegible]
multis [illegible] ad decimam so
lutionem / obligavit / [illegible] fuit
sub pena peccati mortalis / [illegible]
[illegible] de [illegible] de decimis a
nobis Sed quare iste reprehenditur
recitans bona sua cum paulo
hoc fecit / ii. ad Cor. xii. et alibi
plures / dicendum quod recitare bona sua
contingit [illegible] / primo ad [illegible]
tentationis / et aliorum [illegible] / et ma
le ut hic phariseus qui [illegible]
fuit per inanem gloriam [illegible]
[illegible] Solet contingere ut [illegible]
[illegible] laqueus capitur / [illegible]
[illegible] / et [illegible] alius / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Sicut [illegible] quasi [illegible] adulteria [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] male [illegible] non
[illegible] per inanem gloriam decipere [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible]
suadet eis ut sibi placeat et [illegible]
[illegible] despiciat Secundo contingit
aliquis recitare bona sua ad aliorum
edificationem et dei laudem et bene
[illegible] Gregorius super Ezech. dicit quod iusti
[illegible] alii [illegible] sua [illegible]
et bona quod [illegible] [illegible] [illegible]
non ad ostentationem sicut [illegible]

proxios trahat ad meliores vitam
ad pauli / qui narrat in epistula sua
malum z suas passiones / naufra
gium lapidatos z quo ter virgis
cesus fuerat Et ut virtutes suas
per virtutem xpi suorum amitteret
ipse suo / quia per virtutes suas tacet
nullo eum cognosceret z per consequens
nullo ipsum amaret Et Job dicit
dicat oculus fui ceco / z pes clau
do pater eram pauperum / Et publi
canus a longe stans / reputans
se indignum / ipsius accedere / propter
vilitatem peccati redarguens presump
tuose accedentes ad diuina vnde
Greg. allocutus / quicumque vanam templum
dei ingredientes inquit / stetit a lon
ge considerans humili / z ingressus pro
pria reputacione vilescit quia longe
sumus adeo infinito spacio / inter
posito nam. Ille deus nos homines
ille immortalis nos mortales ille
iustus nos in iusti / quia peccata iam
discernit inter nos z deum Et humilis
consideracio nos appropinquare facit nos
ad deum que nobis est vtilior quam
appropinquatio ad illum corporalis ¶
Nolebat nec oculos leuare ad celum
timens illum respicere cuius se offen
disse recolebat / z indignum se in
dignum aspicere celum in quo se pecca
tis ad onerasse via iusta et
iniquis vnde Gregorius Docuit
nos peccatores humilitatem magna
habere / in oracione / velud illum pa
trem offenderit / z indignos respice
re maiestatem infinitorum spiritum cum ab
inicio sue creacionis / a celsissimo
mandato / supremitur. Et cum dis
crepauit a legibus celi inobediens
mandatis celestibus celum aspicit

Inquo veterem posita fuerat scilicet
legem illa sua inobediencia inui
tatus creatorem Gregorius Dixit vere quia nulle
fecit quod dauid ad te dixit / Ad te
leuaui oculos meos / Et ut Gregorius dicit
dicens quod oculi mentis spirituales intellectus
z affectus spiritus sunt / leuandi ad celum
sed oculi corporales / quamuis potest lauare
cum deuota affectione / z fidelis de
siderio / ad deum ut beati martini
z aliorum sanctorum / quamuis cum humilitate
de pluri inclinat ¶ Sed percuciebat
pectus suum / Gregorius Fulgencius Illi
enim tondunt pectus suum / quia de pec
cato erubescunt / intoxicos enim peccatoris
dolorem ostendunt interius / compertas
enim tamen dolorem / sub quo est pectus
cordis procedit bonum z malum / quia
ex corde exeunt / male cogitaciones
adulteria homicidia furta blas
phemie et que inquinant hominem
ait xv° Item compercussione pectoris
iste recognouit ipsa culpa .q. d. non
est alia causa peccati / nisi cor meum
prium sub hoc pectore quiescens
Item percutit ipsum tamquam rem durans
z rebellem / sine voluntate volens
illud mollificare / ac ad finaliter
recipiendum / z obediendum diuinis precepti
dum aut pectus suum percutit / z
seuo corrigit / nec vide z alius.
facere nisi peccata sua omnia con
fitere z deum subsumere Cum cor
Greg. d. percuciebat iste pectus suum
non ut aliqua dolorem petens cor
pus magis / delinquens / sed ut illam
partem subquam quiescit / inclinatum
cor hominis / ad malum peragendum
z tamquam malarum cogitacionum ho
stale principium / a quo exeunt illa

que homines inquinat / et suum peccatum
non alienum / non in alium / retorquens
culpa sua non causam / non occa-
sionem / non suggestionem / sathane
sed se ipsum cumulans / et accusans contra
pleros / qui assumentes sibi primos
parentes allegantes occasionem in
peccato / aut retorquentes peccatum in
deum / quia sic voluit / et permisit / vel
naturam humanam / singulares fecit aut
stellas / aut tempus nativitatis apud
[illegible] iudices / qui sepe dicunt
ab ignorantia / alii valet confessio
sed apud deum omnia infallibiliter
cognoscentem / illa est confessio op-
portuna apud quem se accusans
est peccatum petens ab eo / Dicens deus
propicius esto mihi peccatori / Non tunc
cum talium illum [illegible] / quia per prophetam
ait vivo ego dicit dominus nolo
mortem peccatoris / sed ut magis conver-
tatur et vivat. Primo confitetur
deum cum cantores / confitetur spi-
ritum / confitetur [illegible] sicut [illegible] / qua
ille fecit / dicens mihi / confitetur ma-
lum quod ipse apposuit peccatori quod
dicit te deum verum / et deum meum
confiteor / et petens ab eo propicium
propono quod fecisti / et quod fecit tu me
fecisti / ego peccatorem me feci ignos-
cere remitte quod feci / propter id quod
tu creando fecisti. Et peccatorem
solum aspicias / que ego feci / Sap
[illegible]. Si vero me que tu cau-
do fecisti / propicius esto
iniquitati mee / ne de rogacione ca-
tus tue / non solum alego quos
fecerit / quia illud infectus caret
quia nichil maculatum facere potu-
isti propiciatione non indiget quod
culpa caret / nec tamen allego quod

feci / quia indignum est propiciatorem re-
pelli / sed utrumque connecto petens et
dicens deus propicius esto mihi peccatori
Ecce hic concludit fulgencius dicens per
[illegible] quo nos qui peccare consue-
vimus / hunc publicanum et recole-
tes mala quod gessimus a longe stemus
i. confessi stemus non indignos inde
[illegible] respicere tamen i. timentes nos
fore / et in timore contendentes confessionem
Cordam peccata ut delicata celestis
misericordie [illegible] me mentis
non desperemus de venia / sed ad vere
largitorem humiliter accedamus dicentes
cum propheta ad nunc nos deus salu-
taris noster et propter gloriam nominis tui etc.
Amen amen dico vobis descendit
hic iustificatus ab illo in domum
suam / Tercia pars in qua ponit
intentum parabole huius et eius conclusionem
dicens Amen amen dico i. vere
vere [illegible] dubius [illegible] vitans dicit
deus dicit Iudex dicit. Amen desce-
dit hic humilis publicanus de quo
ultra dicitur est de templo mali / iusti-
ficatus i. de peccatore et impio iusti-
ficatus per gratiam dei qua adeo me-
ruit se humiliando / In domum sua
maiestate de domo dei / ab illo i. ab
isto pharisaeo / quia ille non fuit iustus
potius ille habebat per superbiam iustitiam
iste vero quia ipsius superbia [illegible]
eius iusticia corrumpebat Fecit
enim ut stultus nauta qui ianuam
cordis sui obstruxit forinsecus
avaricie et luxurie / sed non superbie
Et ut stultus portulanus [illegible]
cum omnes portas claudit sed
porticulos apertas dimittit hostibus
[illegible] Gregorius [illegible] plures [illegible]

sui insidiatib(us) hostib(us) excelsa appetu(n)t
qua frustra ponu(n)t retia penna(ru)m
clausi(s) / Quia o(mn)is qui se exal
tat humiliabit(ur) Et qui se humiliat
exaltabit(ur) / Et dicit Omnis qualit(er)
cu(m)q(ue) p(er)sone / sive clericus vel laycus
paruus vel magnus qui se exaltat
i(d est) sup(er) alios se multu(m) levat vo
luntaria et pomposa exaltatione
Et notanter dicit se et non d(icit) q(ui) exalta(tur)
passive q(uia) multi inviti dignius
exaltarentur religiosi ad aliquam
dignitate(m) spiritualem vel secularem possent
[illegible] reparare si no(n) acceptaret
iugum d(omi)ni Et dicit humiliabit(ur) i(d est)
deprimetur vel in p(rese)nti vita p(ro)missa
vel in futura p(er)petua eterna q(uia) sup(er)
bia sequit(ur) humilitas p(ro)v(erbiorum) xxix°.
[illegible] Et qui se humiliat p(ro)pter
non qui ab alio vel alys humiliat(ur)
contra sua(m) voluntate(m) q(uia) coacta
humiliatio que sepe fit p(ro) aliquo
delictu(m) non meret(ur) exaltatione(m) ex
altabit(ur) / Hic p(er)ficit(ur) et in futuro
p(er) gl(ori)am d(e)i [illegible] Omnis dicit ex
altatio a se ipso ad casum fit / Nam
p(ro) studio quo q(ui)sq(ue) e(st) affectata
sublimitas / nec a se ipso assumeus
honore dignus e(st) / illo magis
vo(cante) [illegible] Et bonus e(st) hic tu(m)
sublimia petit / si aut(em) malus tu(m)
deprimi et non exaltari meret(ur) Et
bonus e(st) tu(m) virtute bonus e(st) / virtus
aute(m) / nichil ad se q(ui)erit i(n)tu
tenens q(uod) vim potior(em) eius / et
retributore(m) infallibile(m) statim p(er)
eius / et non apud homines nichil
quesivit / quia ex virtutu(m) accionib(us)
nitiu(m) sp(re)vit ad eo / Unde glo(sa) de
Beda sup(er) luca(m) d(icit) / q(uia) ex nobis humilia
ti phariseo de se ipso possimus

forma(m) humilitatis / qua solevem(ur)
assumere vn(de) sicut ille q(ui) p(ro)deesse
aliorum virtus et suis virtutib(us) elat(us)
ad ruina(m) / ita nos non solu(m) nra
pigricia / sed etia(m) meliore(m) p(ro)sp(er)it(atem)
virtutib(us) humiliemur · / ad gl(ori)a(m) q(ua)lis
q(ua)n(do) apud se orare dicens / Deus
omnipotens misericors supplicia tua / ne
sim talis q(ua)les sunt innumerabiles
sui tui / contemptu seculi sublimes
[illegible] gl(ori)osi / castitat(is) lau
de angelici / velud et(iam) multi illor(um)
qui p(ost) multa p(e)cca(ta) penitendo me
ruerunt tibi esse devoti / Et p(ro) quid
boni tua gr(ati)a / largiente fecer(un)t
quo fineq(ue) s(unt) facta / et qua discretione
ante peruenit / ignoro tue nunc
me subicio · quis op(er)a · [illegible]
mere et ad vita(m) eterna(m) qua(m) nobis
concedat ihesus xp(istus) etc.

Exiens ihesus de finibus

tyri venit sydonem ad mare
galilee inter medios fines deca
paleos marci vii°. / Hec sup(er) eod(em)
textu marci narrat quo ihesus de
iudea venit in p(ar)tes tyri et sydonis
que erant civitates gentilium ubi
sanaverat filia(m) chananee ips(am)
a de(monio) liberando et q(uia) ut d(icit) theophi
lus d(omi)nus ihesus noluit intendere eos
gentilib(us) ne daret iudeis occasione(m)
estimandi ip(su)m transgressorem leg(is)
eo q(uod) se gentilib(us) [illegible] d(omi)n(u)s
q(uia) iudei non [illegible] cu(m) eis
voluit esse in quib(us) visitare ad
[illegible] q(uia) gentes receptiu(m) esse
[illegible] et in no(n) d(omi)n(u)s voluit cu(m) eis
remanere Et [illegible] hoc [illegible]
[illegible] p(ar)tes [illegible] pervenit p(er)am
bulans ad mutuum [illegible] Beda

incarcerem. Tercio subditur ibi prouinciam
subsecutam 2a ibi et adducunt etiam
ibi et perceperit. Nota quod tyrus erat
ciuitas metropolitica chananeorum
fundata in insula magni maris
ad quam multe naciones confluebant
in manibus multas merces propter
illius diuicias de quo legitur Ezech.
xxviii. Sed tamen propter peccata et superbiam
ciuium rex nabuchodonosor ipsam
tribus annis et tribus mensibus obsedit
et eam subito destruxit. Et sic factum
est ut ubi plus erat status honoris
et eminencie postea fieret siccacio sage-
narum. Et hoc dat doctrinam ciuitatibus
glos. et mansionibus se abstinendi a
peccatis et occasionibus peccatorum. Quod au-
tem tyrus augustia dicitur Ps. mundum
in quo multas patimur augustias
a diabolo / mundo / carne / et dya. de quibus
finibus exire debemus / per conpunctionem
et sydonis i. per commotionem ueritatis
quod sydon commotio interpretatur / venire
debemus ad mare galilee i. ad volu-
ntarie [illegible] dolendo quia
creatorem offendimus / qui nos creauit
et quod proximum offendimus / qui nos multum
conseruat et nutrit / et quod redemptorem
offendimus qui nos a morte eterna
liberauit. Et sic veniemus ad me-
dios fines decapoleos i. ad
regionem decem urbium / quod celestem
patriam significat aggregatam ex nouem
choris angelorum et diuina mansione.
Et adducunt ei surdum et mutum.
Ferte conuenit huius defectus si
uel alii de quibus non est cura conf.
tenetur non conpunxit. Nota secundum
quod dicit comphemio methaphorice 2o de
sensu et sensato / tunc inter omnes
sensus meliatibus quibus homo venit
in cognicionem vitalem auditus est

plus. quia est sensus ualde disciplinabilis.
Lo. Carere isto est magna imperfectio
hominis quod ea que ducunt ad
vitam eternam percipere non potest. Item
lingua data est homini ad diuine
laudis confessionem. Item ad ma-
nifestacionem proprii conceptus et ad auditum
illa ab alio que continet. Quando
igitur conpectio quo est hominis naturali-
ter aural cum lingue ex pollicitatione
magna est imperfectio carencia
auditus / et loquele igitur patet / quod
hunc et subuenire huic defectus
per subuenit hoc sensus restituendo
exaltat. nota. cum diabolus ab-
stulit peccatorum / tunc abstinuit id
locus per que finaliter potest compelli
et deus intruduci ut aures ab
finiens eos surdos et mutos
surdus ne de sua liberacione con-
silium audiant et mutos ne au-
xilium sue liberacionis petant.
Et ideo dicit aug. lib. iiiio confess.
Surdi sunt omnes peccatores qui
non audierunt nec audire vo-
lunt clamores. Si qui clamant
dicitur sunt / morte uitiis deste-
su / assensu ut ad eum veniant
tunc mortuum voce audiet ut
lazarus qui ad ipsius vocem sur-
rexit de sepulchro Joh. xio.
Et omnes mortuum audient ante
finale iudicium vocem filii dei.
Et ita qui conuertunt in passioni-
bus / et peccare quem cum scandala
et celum abstinuntur / Audierunt
vocem clamantem inter. Sed misi-
peccator ipsam non audit qui surdus
omnes ad eam. Quarto non quod peccatores
surdi sunt ad vocem predicatoris
velud aspis que non exaudit
vocem incantantis. Super quo ubi

dicit quis doctor sanctitatis eius sit
predicatoris qui clamat ut anima
exeat de carina dyaboli et venenum
abiciat et contineat se puniat
Sicut peccator carnalis petit ut sibi
restituatur abiciat venenum per con
fessionem et confessor continetur per satis
factorem quia alii facti obediens
adimplet / que tamen nolunt penitencie
audire / nec videre Isti surdi
sunt ad vocem septimam que est libera
scriptura dei / cum tamen ubi peccato
sunt sit / non posse audire verba
moysi / cum deus locutus est / contine
tia divina precepta peius non pos
se audire illa prophetica / per quos
deus locutus est / et que sunt illis
divinitus inspirata contra doctrina
luce xvi^e Si moysen et prophetas
audiant illos / pessimum est non posse
audire verba christi / per eos filii
dei prolata unde ipse dicit Joh xv^e
Si non venissem et locutus eis non
fuissem / peccatum non haberent / nunc
autem excusacionem non habent de peccato
suo / Si veniet dico infirmus huius sur
di audiat eum / invitat ad penam
qui hic noluit ipsum audire
ad vitam Isa^e xxix^o Audient
in die illa surdi verba libri et de
tenebris et caligine oculi cecorum
videbunt / et qui nunc volunt audire
breves missas / et longas assatu
ras / ibi audiunt breves et stricte
sunt Ite maledicti in ignem eternum
math xxv^o Et longas assaturas
sine fine habebunt ipsi in inferno / assatu
in inferno contra surdi sunt peccatores
ad vocem quartam que cottidie cla
mat / ope sunt defectu oculorum
et per hoc testatur et audit / nunc ipsa

simplex / sed deum creatorem omni creatu
re omni defectu suo ad se ligat
vii^o Boecius clamat mundus ego deficio
caro clamat ego inficio dyabolus
clamat ego decipio deus clamat
ego reficio math xi^o Insita ad me
omnes qui laboratis et onerati estis
et ego reficiam vos Isti surdi sunt
omnes peccatores ad vocem vocante
ad iudicium finale que erit sur
gite mortui venite ad iudicium
et ad vocem condempnacionis iniquorum
Ite maledicti / et glorificacionis iustorum
venite benedicti vii^o Boecius Sive
comedam sive bibam semper hec vox
sonat in auribus meis surgite
mortui venite ad iudicium Et
hii sunt dicti surdi et mali dicentes
Oz qui sunt muti Vide primo li^o
v^o ca^o xxvii^c ex maledictione
i. male sonantes mutus est qui
deum non laudat nec sibi gracias
agit nec proximum si potest ut deo
edificatur nec se ipsum per penitenciam accusat
acciusat Et deprecabatur eum ut
imponeret illi manum / contra deo ad
litteram / quia considerabat eius
pietatem ut curaret infirmitatem
eius in omnibus membris eius quia
convenit tetigerunt fimbriam
vestimenti eius salvificabantur
ab infirmitatibus suis ma^t xiiii^c
in fine Secundo ubi super peccatur
tur de convincto et ligatura tacebat
officio eius cum mutat vinagio
debent habere homines in via ut
non solum corpora spiritualia po
tius i. debonis temporalibus / quia de
mum dico nemini credit in ipsum
sed eciam in propriis corporibus / nunc tamen
aliquis membro / deficit ab altero.

sicute de membris patet ad invicem
ut cecus ductorem habeat, aut de-
fectu lingue lingua alterius loquatur
quod muto subveniat, aut de prava
manus defectus pedibus deferunt
invalidos / Et cum sunt corpora mas-
sa / continenti quamvis sit corpus pre-
imponens de una venit ita sit
valitudo nec / membrorum in unitate
continens et unum dicat ibi et qui eadem
sit manus plasmans / et liberans
Job x. Manus tue domine fece-
runt me et plasmaverunt me etc.
Et non solum contemplativa potuerat
id est nuda voluntate divina / sed sine
operibus que per manus designantur
ut predicationibus et conversionibus vos
non salvos fecit / et ipse operatus
est opera propria / et opus dedit ei
pater ut perficeret et voluntas eius hec
est / ut perficiat opus eius / et opera
nostra sunt operibus adiungentur
et manus assignanda cum / operetur
ad impositionem / quia prelia asseva
contra sunt prolixe ante pietates / et
ut dapicione chirographum est
solutum hic ille. Sicut debemus
simpliciter orare / ut imponat
nobis manum / sive gratiam a morbis
spiritualibus peccatorum liberando quia
non est abbreviata manus domini ut
salvare nequeat Isaie lix capitulo
Et supplicare ut nostras infirmita-
tes spirituales impediat / spiritualis
lingue / removeat quia hec est
manus / que plasmavit animam et
fecit os hominis et linguam unde
Exodi iiii. Quis fecit os hominis
aut quis fabricatus est mutum et
surdum nonne ego. Et apprehendes

Margin: Nota vera augustinus quod / baldi misterii et / moralis quod manus / competit in ponen- / da ad ostendendum / quia ...

Margin: nos

Margin: Nota

cum dextera sursum / Sic describitur sedo
cuiacionis huius infirmi et mens quod
dicit apprehendes / notat magna
lex ductorum / quia credibile est
Christum manum suam ipsum de tumba
duxisse. Et adiute quod propter tra-
spat ipsum de tumba / Primo regum
capitulo / ut divina miracula nos
facit miraculose instruens nos vi-
tare vanam gloriam / quia multum tum
promovet homines admiratorum
operatorum / sicut humilitas et mo-
destia. Secundo ad ostendendum
quod nemini suadere / mentis raro
est segregato a turbis malorum
cogitationum unde sicut Gregorius
Symo vi est pro diox / Seorsum
a turba duxit deus / Sicut sanat
non humana sed divina dantur
per sanitate medela / quia sepe
turbis morum / seculariter unctum et
malorum perciviatur et rerum labe-
tum / globari occurrunt / ac ad
dum redeunt / et prestrepant
valide / manibus cordis nos ut
non possim intelligere potiorum
ia tamen bonus medicus / pro sicut
sanando retribuit / apponentibus
sanitatem et purgat ipsum a malis
hominibus deinde offert remedia
dia recuperande sanitatis. Tertio
ideo ne surdus audire insipientes
permultum turbe impediatur ab
intimu / et divina speculatione et contem-
platione / magnum medium et
beneficium salvatoris vii Exodo salvator
sicut curandus / de turba ad secre-
tum / ut fateretur mutus et apperi-
at se per hac adiunctum in vita ret-
tractatore cuius ad eius imaginem
creati sumus / et ut considerare quod per

homines et desperatus erat / peccatoribus qui
per in humilitate / restituat corporis
puritatem / et sepe per doctrinam transit
amor / Et cognito beneficio largi-
tatis non diligebas / similiter repetat
amorem / et in aspectu faciei eius
qui illa concedit delectatur. In ad-
certaque dicat in canticis / Vide in
facie tua / quia decora dicitur facies eius
in mentem se cognitionis salvatoris
Et per prophetam de quo gestum cognitum
ipse dicens / vertit adhuc tergum
eius faciem / misit digitos in aur-
iculas eius primo ideo quod digiti per-
tinet ad operacionem et discrecionem ut
ergo per ea audiendo discernat / quod et
qualiter esset agendum / et aliquibus tamen
dum ideo posuit digitum in aures
eius dicendo ut anima legem in tabulis
cordis sui / probedat perfectam
scribere cui modo / que erat digito
dei scripta in tabulis lapideis
vel secundo quia concordat hic duas
manibus / dicit misit digitos in
auriculas eius / non omnes sed in modo
utriusque manus / velud obpungeret
aures ab auditu malo et ab obediencia
celestium preceptorum / quod sepe ipsam
scripturam pervertit obedienciam sen-
per obedienciam aurem postam
in benignum ut ipse. In auditu
auris obedivit michi. Et obpun-
gavit sinistram / ne audiret vocem
demonis / vocem mundi / vocem carnis
et ut audiret terribilem tonitruum
in iudicio / voces dampnacionis contra
male agentibus et inobedientibus
duo commina. / obpungat et dex-
teram / ut audiret audienda ypo-
crita telo divinis iussa scilicet Ideo io-
hannis / et ut audiret in membris cum
divinitatem ubertas / licet potest esse

pulo verbo similiter / et hic est digitus qui
magos compescuit / qui dixerunt di-
gitus dei est. Exo. viii. hic est digitus
qui tabulas descripsit legem de
veteri et novo / hic est digitus qui regi
baltazar timore mortis incussit
qui vidit impietate digitum scribentem
mane thechel phares Daniel v.
hic est digitus qui demones deob-
sesse expulsit Luc. xi. Si in
digito dei eicio demonia etc.
Et expuens tetigit linguam eius
Marci vii. / saliva est sicut
theophilus ut audiret anima
membrum sui corporis ex divina re-
spectu eius quod solvit vincula
respicere lingue / Secundo magnum
sacramentum / in spiritu quo et oculos
ceci nati aperuit quod propria de summo
capite defluens ad ductum lingue
ad eruditionem doctrine ad publi-
cacionem occultorum / malorum ad actus
contricionum actiones infundat ipse
nec homo tamen est mutus / sed cum
instrumento quo posset loqui distri-
buet voluit voce tamen sufficit ad doc-
trinam et contemplacionem sed posset supplere
corporis instrumentum in actione
bonorum operum et ipsum corporis or-
gana instrumentum utitur / ut ergo
de peccatum membrum a culpa neglectus
absolvit et penne bene subiacent
sine quo perficiunt opus dei nichil
ergo potest otiosum in corpore quod perfecte
virtus maximum aliquid contempti
meritum velud ille qui non fuit
cum talentis acceptis ad eos apatis
Et ad hoc patet quod saliva qui est
propria dei patris ihesum xpm qui
a patre descendit ut saliva a ca-
pite aperiret omnis lingua bal-
bucientium in divinis laudibus et
mutorum in confessionibus peccatorum

delictorum absque uiciis ad salutem
vii Sap x° dicitur qui sapientia
aperuit os ~~mutorum~~ mutorum
et linguas infancium fecit disertas
Et suspiciens in celum i. sursum
respiciens Beda ut ostendat inde
mutis loquelam surdis auditum
cunctis infirmis medelam esse querendam
Ps Auxilium meum a domino/ Quia
in arduis erat consuetudo xpi
oculos leuare in celum/ ut in sus
citacione lazari/ in confectione panis
in cena de celebracione cum marthe
ut hic Ingemuit Ioh x° 27
Beda ut nobis qui a celestibus
gaudiis per euam delapsi ueneramus
recessimus quia hec per genitiue
ad superiora reducamus/ nos solum
ab hac que accedimus agnus dei
gemere debemus/ sed eciam quare pietate
gemimus . et penis debitis eidem
obligamur Beda pro conpassione
affectu compaciens nos mitis de
fectibus in quos voluntate cadimus
sed pietati succedimus sed tristicie
peccatorum parentum quia ipse deus
clamauit homines suum et integrum
in omnibus membris suis/ cum spe
ccaderit in diuersis miserias ita tamen
puncte auditu visu loquela vi
dent deus/ Et Ioh fleuit x° super
lazarum ut quo ipse fecerat mor
tales cum deus . Bruno Ingemuit
xpus compuncta humane condicionis
quia in adam omnes sic multiplicati
simus ut diuersis penis et miserie
subiaceamus/ sed maioribus subiacebimus
penis quas que membris suis de
bitis mire non utimur sed in scientia
ad uirtutes data ad vicia conuertimus
Et ait effeta quod est adaperire i.

aperiare in parte et sic mandauit
auribus corporalibus ut aperientur quia
surditatem mentis spiritualis forte fran
git clamoris plus intrinseco quam
extrinseco fregit enim surditatem
pauli persecutoris dicens saule saule
quid me persequeris Et surditatem
beati Aug vii ipse dicit Aug de
confessione clamasti et uocasti
et surditatem meam rupisti corum
tristitiam et splenduisti et cecitatem
meam effugasti Et dicit Beda quia
quod ordine huius curacionis nos
inolevit esse ut sacerdotes illos
quos parauit ad suscipiendum
sacramentum baptismi imponit eciam
consecracione ex ordia prius depal
ma et sui naris tangunt et
aures dicentes effeta ut per gustum
sui gustauit saliua eciam sapie
et naris tangit ut abiecto nociuis
delectacionibus solum xpi amplexe
odorem/ de quo apostolus xpi bonus
odor sumus/ et ut meo tenus dicitur
beati Iob quia donec super est halitus
in eis et spiritus dei in naribus
eorum non loqui iniquitatem labia
nec lingua meditantur Et iterum
per tactum aurem mediante ut re
licto auditu lingue nequaquam
audiat uerba xpi et seruiant et ea
ut sint plus vis sapienti/ qui
edificauit domum suam super pe
tram vii nobis et auribus baptiza
to nunc est ut quia deus in nobis
rite ablue/ et sanctificatis condignacionem
iterum conteramus et sic per mobiles
prophanas timeamus et sic sicut
nequam mundi fecimus ~~eum~~
iterum lauare et prius fore lauare

renouemur autem aurium puritatem
qua nobis in auditu fidei confer-
tur collatam tamquam illud apostoli
[illegible] veritate auditum avertunt et ad
fabulas convertuntur [illegible] lingua
[illegible] que confessione fidei sancti-
ficata est. Hec ille. Et statim aperte
sunt aures eius et solutum est vinculum
lingue eius, id est remotum est impe-
dimentum et obstaculum impediens
et prohibens illum loqui. Et loque-
batur recte. Ad designandum quod perfecte
sanatus est, qui non loquebatur. Bal-
butiendo vel interprete titubare
vel succissime in sermone qualescumque
sicut in singulis partibus mediate pri-
vatus est divina potentia inpositum
[illegible] non novit. Et concordat hic
Albertus quod hic in lingua huiusmodi
tempus fuit factum in vinculum. Secundo
quod vinculum fuit solutum et accepit
loquendi facultatem. Tertio innuens
quod ipse qui numquam audiverat ali-
quem loquentem nec potest sonare aliter
nec aliqua verba noverat absque huma-
na instructione statim scivit nova
recte ordinate verba componere et dis-
tincte intelligere sicut homo a
pueritia instructus. Quarto quod recte
et distincte loquebatur ut supra Ysaie
xxxv°. Tunc aperientur oculi cecorum
et aures surdorum patebunt et lingua
mutorum erit aperta. Et vide quod
loquebatur recte. Nemo enim
recte loqui potest instrumento
lingue nisi dictante virtute sive
testimonium auditus restitutum prius
fuerit et lingue quod alium hominem
audiens non clamat nisi cum dictis
assentit vel dissentit vel ipse abne-
git vel denegat ad interrogata

[illegible] vel non audiens solet vocatus
presto te assentit vel in silencio
tacitus se prebet. Audit preterea in
regione virtutum omnis qui dicit
loquere domine quia audit filius tuus
restitutas sibi aures. Tunc vere potest
dicere Audiam quid loquatur in me
dominus. Cui concordat Beda in omelia
qui ergo in baptismate [illegible] re-
loqui dilectionis corde credendo ad
iustitiam ore confessionem faciendo
ad salutem. Et nunc debemus sinceriter
nec post baptismum ad iniusta et
noxia verba declinare. De eo dicitur
omni verbo otioso reddenda est ratio
in iudicio. Quid putas de illis
qui non solum otiosa sed criminosa loquuntur
verba impudicitie, iactantie, blasphe-
mie, mendacii, detractionis, discor-
diarum et non solum sed et a malis
aures nunc et lingua refrenare. Et non
[illegible] Ps. 14 Inclinemus autem
mea in verba oris mei. Deus. Et non
enim loquar perpetuum et meditationes
cordis mei prudentiam. Et [illegible]
omnes [illegible] ablutione et munda-
tione in baptismo et bonis operibus ornatos
conservare. Et precepit illis ne cui
dicerent. Illis scilicet coram quibus fa-
ciat miraculum et spiritualiter. Et concor-
dat Mathei v°. Sic luceat lux vestra
coram hominibus. Quare ergo precepit ab-
scondi? Beda. Quod hoc facit nobis
in exemplum ut opera virtutum facientes
iactantiam vitemus nec bona acta
vana pro in aura populi favoris simpli-
citer despiciatur in miraculis. Precepit. Et
[illegible] 27 [illegible] nec Iudei ante tempus
accenderentur in mortem Christi invidia
miraculi quamvis ista vice non fuit
multum efficax propter [illegible]
[illegible] 27 Augustinus ut sicut predicaret

glaz dei cuiq factu a xpo mandatu
habemus tu eos confitemur quib
tractum mitis erat precepta post
miracula predicasse q e contra pijs
dei laudatores / quanto aute eis
precipiebat tanto plus predicabant
et eos amplius admirabantur / pro
q isti attenderent magnitudinem
beneficij admirabantur et mox sunt
ad predicandum illud q humilitas facien
tis et profectio revelationis redde
bat occultos Et probat insuper
secundo / q tu aliorum beneficia lar
giri / laudes humanas appetere
non debemus de acceptis tamen beneficiis
tenemur benefactores glorificando lau
dare / quamvis hoc ipsi recusent
Sed dicens immo isti peccaverunt facien
tes contra dominum preceptum / Pro quo
ad ite q quedam sunt precepta co
minatoria / verba proprie / sunt servanda
ut precepta decalogi alia sunt co
minatorie proprie servanda et non
verba ut illud Mat v° Si quis per
cusserit te in una maxilla / prebe
ei alteram / hunc modo ut percussi
tur in verba tamen paratus sustinere
ut habeat patiam animi ad patientiam
Si percutiat ad aliam non tamen debet
aliam porrigere ad licentiam percuciendi
/ q sepe facit pro hoc illi pero
rem unde dixit christus Joh xviij°
Si male locutus sum testimonium
perhibe de malo Sic in proposito
monitio de sunt de laude vitanda
humana et hoc conservandum / verba aut
ipse non sunt obligatoria / ideo non
servantes non peccaverunt Dicentes
bene omnia fecit / non enim sufficit
facere bona nisi bene fiant / et dicit
omnia universaliter nichil excludendo
et sic isti predicabant in xpo dominum
per quem omnia facta sunt in principio / q
omnia per ipsum facta sunt Joh primo
Et dicit Summus bene omnia fecit quia
malum facere non potest / et facere creaturam
a bono / nequivit / bene omnia fecit / quia
primam creationem aspicere cuncta que
fecerat / et erant valde bona / nescit
ab ipsa divina potentia aliud quam
bonum egredi Sed ipsa creatura
se tincat inbitum exceptuata e
ista placo / q omnia bene fecit Ecce
verior est effectus / quia circa vitiata
bene redimit ad pristina / et solius
eius est illa mala expellere que
bona naturalia maculat volu
tate hominis consentiente et ipso in
sua providentia permittente Sur
dos fecit audire et mutos loqui
Ex hoc datur intelligi q non tantum
unum surdum et mutum curavit sed
plures et hoc videtur per illud textum
Mat xv° ubi patet q egressus dominus
de finibus tyri et sydonis venit
secus mare galilee / cum sedisset
in monte accesserunt ad eum turbe
habentes mutos et claudos et cecos
et curavit eos / et turbe hoc viden
tes magnificabant deum israel ut ibi
dicitur / Quem magnificemus et glorificemus
in omnium quia benedictus in secula
seculorum amen etc.

Beati oculi qui vident

que vos videtis Luc x°
Studium humani cordis se impendit
circa aliquam rem amandam / Ideo ho
mines debent considerare qualis sit
illa res transitoria vel eterna / Si
enim amat rem transitoriam in
veritate amat q cum illa peribit
Eccle primo / vanitas vanitatum

z oia vanitas. Si aut amat pcia
bonu diuinu z etiam pctr amat
illa z fructuose ad hoc aut ut
amet aliquid multu valet qui e
diuis illis vel amare. Et io pilo
pmittit hic etiam boni quietacio
dembe subiugit mens ad ipius
acquisitionem. vn dicit Bti oculi etc
scz interiores qui vident pfide
credendo ea que vos apli mei
credistis. illi eni non sunt bti qui
tantu oculis corporib9 xpm viderit
z in ipm crede noluerit ut iudei
Scriptura. Sz ipm contempserunt cola
phiz auerit z crucifixerunt. vn fulgecius
Nunquid oculi fuit bti pylati z cay
phe z ceteror qui xpm viderunt
z crucifixerunt. Inquit oculi inde bti
qui eu vident z crediderit. Fudet
q no aliqui oculi bestiar z vo
lucru bti esse possent. Sed
btos oculos dicit aplor quib9
se z prm reuelare dignatus
e. p quib9 supmus prm glificauit
nit dicens. Confitebor tibi pr
celi z terre qui abscondisti hec a
sapientib9 z prudentib9 z reuela
sti ea paruulis. Et p illor ocu
los btos oudit. qui videtis hoie
dei crederunt. z eu requisita
fuissent. que eu dicerit vnu9
vace ome iudeaui dicens. Tu
es xc filius dei viui etc. z requisi
talis visio spualis. interior oclor
talib3 confesso ~~btitudie~~ btitudie
meat. Sue stati oudit eu petr
iudic. Btus es Symo bariona
qr caro z sanguis etc. Nec eu
hac btitudie nos fundabim
qui eu corpa no vidimus z in
credimus put ipe dixit thome.

qr vidisti me credidisti. Bti qui
no viderunt z crediderunt. Dico
eni vobis q multi pphe z reges
voluerunt vide que vos videtis z
no viderunt. Et audire que vos au
ditis z no audierunt. pphe scz
qui pullulabant inuitat agstone
z reges qui excellebat alios in regali
dignitate. voluerut vide filiu dei
incarnatu. opa eius z miracula
que vos nu videtis z ea opa
z miracla corpor esse. Sz illis magis
regnantib9 pximus. hoc no fuit co
cessu ordina dispensacione. Sz vob
simplicib9 piscatorib9. qui plus
me diligis tenemini. Et dt. fulgec9
Sz reges intell lr3 accipiu agnosce
possimus ut sunt reges ut dauid
Iosias z ezechias voluit videre
q apli videbant. Sz no viderut
sz quia rex angelorum. nome accipit
spualiter eos reges accipimus. qui
quius sunt paupertate tenues. tn
actus suos z cogitaciones iuste re
gere z discrecione nouit. vn matheus
p regib9 iustos ponit dicens. Multi
iusti z pphe voluerunt vide etc. Sz
quare dns dicit q multi reges z
pphe voluerunt vide. que vos vi
detis z no viderunt cu Jacob pr
archa dicit Vidi dnm facie ad
faciem. Et ysayas vidi dnm se
dente sup soliu excelsu. Et xpc
de abraha dicit q abraha pr vr
exultauit ut videt die meu vi
dit z gauisus e. Fudet fulgeci9
q aliud e figura. aliud e ipa
res que figura. aliud speculu aliud
spes. Sed go pphe xpm scm

in carne / p viderunt deu filiu3 s
corpalit cu sctu q̄ipsitez colla
quierez / quesierunt sicut apli / vi
de desideavimi / sicut minime
viderunt Et io de spuali sua
corpali dixit multi reges et
q̄phe voluerunt vide q vos videt
z no viderunt. Vn iacob mori
turus videns filios suos / ait
salutare tuu dne expectabo Et
ysayas cor ardens desiderio
dixit Vtina disrumpes celos et
descenderes Et david dne iclina
celos tuos et descende Cris° q.
apli pla in xpo viderunt iq̄ius
q̄iectati delectabant² aliquos. Vn
dicunt² p̄mo corpales q̄uitas eius
in sua incarnacione / prima Joh 1°
q̄ vidimus z audivimus Iste scitatez
vite eius in sua q̄uersatione Iste
ptatez q̄p̄ms in miraculoz opacoe
Iste claritatez eius in trās figuracoe
Iste triumphu in resurrectoe Iste
reditu ad prez in eius ascensoe
Iste largitatez in spus sci missione
Et ecce quid legisperitus surrexit
temptas illu z dixit magr quid facie
do vita3 etna possidebo L° q°.
sup. xpus audierat loqui de
beatitudine huius occasione quart
temptatiue z dicit legisperitus Ille
eni peritus e in lege qui leges
q̄puali / vbi scit det intelligi in
telligit / z ea que leg sut facit
Sz iste no erat talis qz ut dicit
Glosa / q erat vba legis tenens
s vim legis ignorans sinrepu
clate / ut claus / interior interiorez
manifestaret. Temptans eu / ac si
q̄tra legem moysi aliq dicere.

vellet / z dixit magr quid faciendo
qz no in doce cui via vite / sed
in exercendo opa b q̄ssit beatudo
vitalis etna Augt quito / qui eni
fecerit z docuerit hic magnus vo
cabit² in regno dei / q qz no audi
tores legis s factores iustificabu²
Jacobi 1°. Vn dicit Aug de vita
xpiana / q doctores multi q sunt
dicendo que no faciunt s longe
plures q decesserunt / faciendo / que
dicunt male vite homines ipi
audientes sunt eis obice² desiccato
z dicit / quid in p̄pria / cur ipe
no facis / ita go fit ut pusillo
illu obediente no audiat qui
se ipm no audit / z dei vba q
eis no predicat² sil cu ipo predi
catore q̄temnunt / At ille dixit
ad eu in lege quid scptu est
hoc io querit ut ex suo ipso
iustificaret² vl disputet² Et quo
legere / i. quo docere discipulos
tuos / si adhuc nescis / quo tu
potes z tui discipuli ad vitaz
etnaz. Vn Aug in omel de pc.
Ad hoc lex data e / ut suplo
in firmitatez / sua nota faceret / z
in suo spua suadet. Ad hoc
data e lex ut diceremus in valle
lachrimaz / video alia legez in
membris meis / repugnante legi
mentis mee Ad Ro. vii°.
Ad hoc lex data e / ut dili
gat² deus / sup oia z proximus di
ligat² ab homine / sicut ho se
diligit seipm Et io bn dicit
huic temptatori quo leg. - pq°
nota q diuis sunt modi legendi

precepta dei / sunt enim alii qui in
illa ore legunt qui sunt similes a...
phetis q. xxviii. Super kathe
dram moysi etc. Alii legunt et docent
manu id est exemplo boni operis
ut multi simplices illiterati qui vita
bona / vite melioris doctores et alii
male vivunt et magni in verbo
efficaces et doctrina exempli quia
ubi tamen alii legunt et docent ore
et manu ut fuerunt boni operis
exemplaria / et cum hoc docentes alios
legendo et predicando prout xpc fecit
Act. i. Cepit ihesus facere et docere
Ille autem respondens dixit diliges
dominum deum tuum ex toto corde tuo
et ex tota anima tua / et ex omnibus
viribus tuis et ex omni mente tua.
Et de quolibet illorum membrorum sunt
texitur e secundum de primo dicit Crisostomus
super q. diliges deum ex toto corde
id est cor ipsum amare / ut cor tuum
non sit pronus / et ceteris ... tu clina
tum ad aliquam rei dilectionem / quod di
cit quod in nulla spe nimia delecto
res plus quam dei / non in blandis
non in auro vel argento / non in pos
sessionibus familia vel vestibus
propriis. Comparata enim parte cor
tuum sunt ad aliqua rem per dilectionem
inclinaturum / pro tanto minus incli
natur ad deum et sic non ex toto cor
de diligit illum. De secundo dicit Ier
Crisostomus tota anima diligit deum qui de
bonum credit et apud deum et omne
bonum credit et deum / et ex deo
nec credit et aliqua supra
nec pulcritudinem / nec virtutem in
nota quod anima mea est me vite prin
cipium aut mea et corporis vege
tatiue / et animalis / vult igitur deus
tota anima diligi / quod ipse eam totam
prodixit in se ita ut ipse omne
tempus vite tue sentiat intelligere
tentatum ad ipsius dilectionem. De tercio
et ex omnibus viribus tuis id est viribus tem
poris / non mollicies et remisse
ad Theophilum / quod non sufficit
diligere deum / toto corde et tota anima
et tota mente extensiue / nisi in te
siue viribus istis diligatur / vel ex
omnibus viribus sic quod virtutes corporales
plus expendatur ad diuinas laudes
in dei dilectione quam ad corporis
delectationem / tunc dimittis heu multos
videmus. De quarto dicit et ex omni
mente tua. Augustinus mens est illud
quo homo cetera excellit animalia
id est ratio et quia capax est ho
mo magne dei et potest fruitio
memoria intellectus et voluntas ut
ergo deus omni mente diligatur / sic quod
omne illud quod est in mente in eius
amorem referatur / ut memoria pre
teritorum beneficiorum dei sit in amore.
Intellectus in speculatione anima
voluntas in dilectione actu. Ex
toto corde id est ex toto intellectu sine
errore / quod est contra dilectionem here
ticorum. Ex tota anima id est ex tota vo
luntate / sine contradictione ... ex
tota mente id est ex tota memoria sine
oblivione. Ex omnibus viribus ...
ad operationes ... mente
quo intimus et extremus ... in
amore dei. Et proximum tuum sicut
teipsum id est ex quo diligere te ipsum
diligas et proximum tuum vel propter quod
te ipsum scilicet propter deum / vel ad quod teipsum
scilicet ad ... et ... in pena
eternam infinito vel quo ordine
te ipsum super omnia et infra deum

+ xx°.7

vel quia vene te ipm amata quia dei
ymago e capax dune bonitat
et libati diligendo e pximus
qui em diligit pximum lege
implevit ad Ro. xiii°. Dixitq
illi recte respondisti / no dicit recte
fecisti / quia 2° q glosa laudat eius
vnsum / sed no factum / hoc fac et
vives q. d. tu hoc dicis sed no
facis / io ad vitam etnam no ve
nies / si fac 2° dictum tuum et vi
ves vitam etnam. bti gbato em
dilectionis exhibitio e opis
Ille aut volens iustificare se di
xit ad ihm. i. iustu se ondere / ita
q nullus eet ei in iusticia cpa
dus vn dicit Cirillus legisptitus
laudatus aplicatus q recte vndisset
in supbia prrupit nullum putans
sibi pximum / qi nullus sit ei in
iusticia cparandus / requirit quis sit
suus pximus / putabat eius di
ceti / quis ms e tuus pximus / et tu
vndisset dnes iudeu diligo zc.
apparet iustus vn quit. Et quis
e meus pximus / nemo e prior
homi / quia deus / qui incipitus
et xtipatus nouit omnia et omnia
aiune sit. Sz omne morulus
ul tepitator ime deu / nec hoies
pximus / sz Nota q iudei pxi
e oims ho sz iudei nemo
reputabatur nisi iudeu Et de alys
nationib oines appelat alienos
Sicud illud deutr. xxiii°.
No fenerabis pximo tuo. i. iu
deo no alieno. i. gentili ul vel
due gg pmanserit inde potat
legisptitus pximus tuus e oio ho
Sz pelegit pquandis similitudine

et latent sibi illud insinuare
Sic a ppriis ondit illi homi
in imicu / ee pximum hoi i inimicu
ut sit quasi amator qvincat
eu ad qcedend dnes homine
pximum ee omi homi. Adducit
q ad hoc qdam similitudine
dicens ondendo pimum gestu
v. Suspiciens aut ihs dixit.
i. sursum incola aspiciens inspec
homie q notitia robsinato p
cepti dni adono celesti pced'.
Iste sursu respondit / ul quia
dcirbi magnus et altus cat la
titudo / Iste sursu respondit ut
acorpis signus ondet altitu
dines status a quo ho cecidit
Et dixit ho quidam / H q plitu
dine exponis lrlis plana e
dicit em ut itlm et iericho de
scu fdit alactionib frequentatu
qui ibi spoliabant homies et inf
ficiebant vn desertu illud ap
pellatu e dominyn / q inpretat
sanguinis et videt simile inpr
gnantis effusionem. Sz inistice
expone homo quida. i. pmus
adam / et in ipo totu genus humanu
tamq in primo pnte vne ppa
gationis descendebat. recedendo
astatu alto immortalis ad statu
decliuim peti / et miserie aut ihm
i. a paradiso terrestri / i statu feli
citat et immortalitat a visione
etne pacis seu etne quiete / In
iericho / i. in mltos et varios de
fecty qz iericho luna inpretat
que luna deficit a luce quia
solem no aspicit / sic adam quando

pole dum linte / non asspavit / sed p
inobedienciam / abeo recessit / venit
ad dulpe defectio spiritus et dulpis
misericordie / huius vite mundi / et ad
dnis gre carenciam. Lin q cor. Hug
li. o vi. ca. x. dicens quod destrep
auxilium a[n]i[m]o e aparte a civitate
a quiete a templo sanctimonior[um]
dei abeo quod auctis his civitate
[illegible] / quia ista civitas regia et
sphetalis est destructa adulterium
e delicto honestat / pcumulto sit
ab obediencia leg[is] etne mens stan
tes in pace sumus adeo cum aeo
rebellantes plurimi pax et
causit dapno sit dissordia michel
amarus / vel quia dapnosior / quia
sic pax que dissipat / omnem sensum
non custodit corda et intelligencias
hominum [illegible] / et alia glosa late
[illegible] [illegible] sensu et misericordia
li. viii. civitatum processu peccatorum
ca. x. Idem sic inquit / nonne
refectu scriptura quod seniores mortis
sententia accepit qui erant in [illegible]
bicom regis [illegible] Salomone [illegible]
e [illegible] / ut mites non evadat
gladium ultionis Sed quasi effuge
ret civitatem [illegible] misterium atque
pacem [illegible] subcati sibi nomine
[illegible] obsessum a Nabuchodonosor rege
Babilonis cuius manus volens
effugere rex [illegible] Zedechias
cum bellatoribus [illegible] fu
gerunt ad campestria [illegible]
e [illegible] Iericho
delictus ab omnibus suis bellato
ribus qui ad ducti ad regem Babi
lonicum / [illegible] missi cum
[illegible] duo filii Zedechie [illegible]

/ et deum sibi ante duos oculos et
vinctus kathenis ductus est in Babilo
nem qui recedit auxilium apprehen
dit in latitudine [illegible] defectus
mundi Sed [illegible] apprehendit / augus
[illegible] qui [illegible] omnibus
in [illegible] superiorem / derelinquunt ab an
gelis et [illegible] dei et [illegible] operibus
ut bona que [illegible] bona
in [illegible] non valeat
/ ante conspectum cuius duo filii eius
accidunt / intellectus verus / et [illegible]
[illegible] sustinuit
[illegible] contemplari ne bona
dum videant / vinclatur kathenis
[illegible] ambe kathene / quia est
male cogitacionis / ad [illegible] anulus
delectacionis / cui adiungitur anulus
consensus / cui iungitur anulus male
operacionis / et huic iungitur anulus
consuetudinis male. / quae sequitur anulus
[illegible] / et que anulus desperacionis
et obstinacionis / Et hic vincti du
cuntur in Babilone / in superiorem [illegible]
[illegible] / et [illegible] more ut ibi finiens
vita [illegible] delinquentium [illegible]
non [illegible] et destruendam [illegible]
[illegible] Sed fideles et [illegible] ab angelis
custoditi / Et incidit in latrones
i. in demonum [illegible] dicuntur la
trones quia clam impediunt [illegible]
[illegible] latrones in quos incidit in
mundo sunt [illegible] qui [illegible] in [illegible]
[illegible] ut interficiant innocentes ab
hiis orabat propheta se liberari dicens
Custodi me a laqueo quem [illegible] statuerunt
mihi / Et notanter dicit incidit
in latrones et non dicit quod latrones
[illegible] / quia hoc [illegible] voluntate
se [illegible] culpa [illegible] et [illegible].

mortis peccati voluntarie se sub
iecit vij Crisostomus in tractatu de
compunctione cordis ca° vj° multo ma
gis illationes qui non cogitat
ad futura pericula/ qui ab altitu
dine celesti peccando recessit
in qua nequeunt rapina inferre
latrones Ideo incidit in latro
nes/ qui templi symonia delinquit
et qui regales diminuit iusticiam
Et infra dicit Ieronimus ca° vij° In
spiritu divinam iusticiam subtilius et
rerum gestarum intelligere clarius
pertinet eum ad ordinem divine ius
ticie ut iniustus malis malos puni
at et similes complices malos/ torqueat
Nam latro incidit in latrones et la
tro aut ad latrones/ quis autem
latro est nisi quilibet latro ad malicie
latibulum querens Augustinus quod hic dicit
competit peccatori/ qui vellet periculo
dubio seu et homines sua mala
late/ latro est qui alienos la
bores et bona acquisita iustis
sudoribus aufert/ in bito duo
latro est qui suam verecundiam pro
posita decoribus aperte atque clam
destruit suis non sua facit Et sic
patet quod omnis peccator est latro et in-
omnis homo est creatura dei vij Salomon
Si peccavimus tui sumus scientes.
magnitudinem tuam/ et si non peccavimus
scimus quia apud te sumus computa
ti Et propter hoc omnibus modis
sumus sub virtute eius nunc de
lectionis et ad de dispositionis sue ex
debemus vij [illegible] peccatis compti
dei ingressos latrocinium et
sumus et tam peccando ab ipso
aliquid et quidem ad a [illegible] quod
at sumus quamquam subtiliores qui
dum vasi sumus sibi probari
lota per fidem et spiritualia salvatoris or-
namenta mox latronum rapinis
ipsos induit et alias qua velit ut ora
tur/ nos tamen per [illegible] multo
ego latro incidit in latrones ut
latro latrones/ puniat/ malus
malum ut eum puniat tortore in
pena cum ipse factus est in [illegible]
Nam certa dispoliaverunt eum/ dono
et gracias et vestibus gratuitis gra-
tis collatis quia indumenta v[illegible]
ri mortalitatis innocencie abstulerunt
Ideo Iob xix° Spoliavit me
gloria mea dominus i. spoliavit me per
iniquitatem et abstulit in corona decapi
te meo/ destruxit me undique et
perio Crisostomus in tractatu de compu
nctione cordis ca° viij° Expoliaverunt
eum tunica innocencie atque intemerata
puritatis indumento et honestatis pallium
sibi abstulerunt insidiantes mortis
incarnatam tunicam callidam
cum deprehendi subtraxerunt Et
zona castitatis asportaverunt a
lumbis ut constricta pulcritudine cor
poris agminibus vallata pudoris
in dispersione libidinis dissolvatur.
Et quid hec spoliatio significet
longe hic exponitur. Crisostomus in
peregrinis veteris testamenti et infra
Est quedam vestis gracie que dicitur
nominatur vite/ quod dicit Apostolus In
duite novum hominem etc. Et alibi
Induimini dominum Ihesum Christum
Et iterum quod estis baptizati Christum
induistis quam vestem spoliatus
ribus exponit qui ad vitam mala
veterem redeundo aspirant Ecce
in paradiso ierusalem et Iericho Ecce
in quolibet homine ierusalem Ecce ubique
in mundo ierusalem et Iericho Ecce ideo

home nlin z letho tyma usqz i
finez vita mea · ly homo / atque
defluet · z neqz deffluet Et plag
impositae · i · homines inalib vul
neratos z debilitates potius ut poss
dixe cu propheta no e sanitas in eo.
vi Primo ubi p · Sendatz ab in
initio natro suscipit plagae
no peccati armatura naturalis du
rior / z invisibilia vulnera probitos
penetrantia / cor inbra voluntate
ansionibz adeo accepit in armis
spualibz qui relinqz syon z intin
continuo e eorum perambulans
ubi sunt munimenta vestrorum ubi
contes / iniqz rempe p ps dede
adversus conflatu Et inqt eeas
qi rumphea bis acuta est sic
iniquitas / z plage illius no est
sanitas / sicut iniqtas duplicat
nocet aiam ledit z corp9 z in
futur z in psenti vno telo confrgit
Et hec e rumphea bis acuta · s
no e sanitas / s ultima sequat
insanitas Nam insanabilis plaga
illius curat qz in inferno nulla e
redemptio · In quintum plagarum
pctor insanus efficit / z quanto ma
gis invalescit insanitas tanto
maior sequit debilitas Et hec
tam insensi qua incorpe agit
ut pessima fiet plaga · pcti qz
consuetudie longa inficit · vnde
Jeremias insanabilis · fractura tua
pessima · plaga tua / quia insana
bilis fractura tua e pessima
plaga / qz pessima plaga / qz
longa consuetudinis indurauit · vnde
Sapiens languor plixior grauat
medicum / z insin in pcussionibus
solet euenire uti quiqz vulnus

quiqz livor quiqz plaga transeat
vulnus e cu lenit aut fortiter
cu vi aliqz corpi penaci confrgi
aut infiget ita ut fractura
incorpe pateat / livor vo e co
pcussionis / pua · vl magna palli
du aut nigru vestigiu ut vi
tamus fracturaz / aut scissurz ou
dat / plagam aut potius qua
copcussione / aut alio casu apta
lata z pvagata consistit incorpe
que aut condolore aut condespa
tone cruauda patent · plerumqz pla
ge vagat / hec go in vulne cap
pcatu aptu / hec in livore qd
malu occultu / hec inplaga p
tpus z iam z quatuor pvagat ipsilin
s ve s no colligant vinculis
legis ve si no tenent conpitentis
ve s no fouent oleo pietatis de
quo qs aqnit ysa · j° ca° Recens
vulnus z livor z plaga timens
no e colligata nec curata medi
camine neqz fota oleo Abierunt
latrones z inimici scz dyaboli
no acceptationib, z insidiis cessa
do s eas occultatos / qz in prima
temptatione / apparuit dya9 visibili
in spe serpentis Gen iij°. qua
completa e pacta abijt s pos ca
occulte z invisibiliter temptauit home
z nos temptant vn s pua petri · v°
dicit Sobrij estote z vigilate
qz adusarius vr dyabolus tamqz leo
rugiens circuit que devoret Et
propheta dicit In via hac qua ambu
labam absconderunt supbi · i · dyaboli
laqueu in Geminino relicto ·
· i · vita statui tui relicta vita gre
illi abstulerunt z ita cu eo p hus

vivet duplici vita / scilicet vita nature
et vita gratie nunc vero vivit tan-
tum quia amisit similitudinem ymaginem
retinuit immaculatam Unde psalmus vere
tamen in ymagine pertransit / homo
in fulgentius est semivivus est / qui
ex una parte est vivus et ex alia mortuus
Semivivum ergo relinquerunt quia
veste immortalitatis eum nudaverunt
sed spem veniam redemptionis / ad vitam
et ad gratiam et penitus auferre non
potuerunt Ysidorus ubi supra capitulo xv.
Dum quis peccatum mortale mor-
tuus est et adeo vita dimissus dicitur
Semivivus / Precise quia aut corporis
mortem aut mentis alienationem
liberum arbitrium sibi relinquatur
quo peccati gratiam admittere a peccato
quo tenebatur possit recedere et
reassumere virtutes / et ad deum quem
deseruerat redire et illum diligere
et ei ad herere et adoptionem re-
cipere filiorum / Accidit autem quod sacer-
dos quidam descendebat eadem
via et viso illo preterivit / sacerdos
id est lex moysi / seu sacerdotium veteris
legis quod incepit ab aaron non
potuit humano generi / subvenire
vidit enim humanum genus semi-
vivum quod peccatum reliquit eius ...
... / quia per legem cognitio peccati
ad Ro. iiiº. Sed tamen eum quem
vidit sanare non potuit / quia
genus sanans per propriam et penis pas-
sionem est introducta Et iste sacerdos
descendit eadem via id est probavit peccati
originalis / quia omnes ex semine
fedato concepti sunt ut tribus gesta-
tes in oculis pertransierunt et proximum
legem implere non potuerunt Similiter
levita / cum esset secus locum et
pertransiit / levita id est chorus prophetarum

qui venerunt post moysen et aaron et
eiusdem iuxta veritatem in lege scripta
pertransierunt / sine subsidio quia lex
prophetie velut languentes nimis
et patria quibus sanari / munierunt et
arguerunt / sed non curaverunt cum sa-
cerdotes qui quidem ea via transierunt
cum peccatore sunt et levita sunt quia
dei preceptis non curavit velud
peccatores Samaritanus autem id est
christus qui est verus custos sed eius
nisi dominus custodierit civitatem
etc. Amen / hoc dicitur propter singula-
ritatem Vere fatetur / Ipse in hunc
mundum per incarnationem Joh. xvi.
Exivi a patre meo etc. Et via illa
pervenit Joh. xiiiiº. Ego sum via.
Ibi via perfecta / clamans et clau-
sa nisi vitalis approbata operibus
et miraculis vita desiderata hominibus
et angelis Et quamvis sit facta
tamen non eadem via / ut alii descenderunt
quia omnes alii per viam peccati originalis
descenderunt ipse solus deus
sine omni peccato in mundum venit
Iste venit secus eum / secus via venit
per viam similitudinis carnis nostre
sed contra via sunt peccata de-
lictorum Ysidorus tractatu quo supra
capitulo xiiiiº. dicitur Samaritanus est
custos omnium eorum qui abrahe
dixit eris custos tuus quoscumque
pervenerit qui custodit introitum
tuum et exitum tuum Sed dominus per custos
quare non preservavit et custodivit
hominem creatum a peccato Respondet
Ego custodivi sed non assensit
quod ... et ubi non custodivit aliter
liberum arbitrium in vanum dedisset
Sed custodit deus omnes diligentes

ſe et miſeri Sed quo venit ſancte iter
Judeę Symo ſe iniciat ſaluator
et in peregrinacionibus et penitenciis ppla
ciate et vicos et pvidas et ſepes et
platibula et patula grandi ut
veniat qui eum inbenire non pnt
Sue bonitate ex tp nos i venit
in me vtutis Sed ubi inbeniunt
peccatores Judee Symo in terra
deſerta. autem in loco horrore
ap diuante iniquitate et vaſte ſolitu
dinis anime agendi libertate
Sed quo venit Judee ſecundum eum
quia iuxta e dns hys qui tribu
lato ſunt corde et humiles ſpu
ſaluabit / non veniet ſine ius ſe
cus eet ſpus gtus / et ipſe eſt
dns invocantibus eum in veritate
non venit ſecus ius ſecundum veritatem
invocantes Et ipſe e timentes ſa
lutare ipius no venit ſecus
cui non e timor eius Et vides
eum ma meto e / vidit ſiuita
tu oculo meo / et non nunc quia ipe
e pr mia et deus totius ꝯſola
cionis / qui ꝯſolat nos in omni tri
bulacione nr̄a / ut poſſimus ꝯſolari
eos / qui in preſſura ſunt / in ad co
rinthios ſecundo ibidem ca° xiii°. In
omni loco oculi dni contemplantur
bonos et malos ꝯſiderat ſaluator
multitudinem peccatorum et pravo affectu
in ipa dilapſi ſunt / ꝯſiderat
magnitudinem ſcelerum et tempus diu
turnitatem ſcelerum novitatem ad
invenciones in malis / a ſue factorum
et occaſionem ſingularitatem / et poten
ciam ... et ſcienciam re
ſiſtendi oculos ... ...
malicia ponderavit cadendi

et mala et ꝯpetitudinem innotuit ſe
dolet / ſe penitenc e miſereri / ſe pe
nitet / ſe proponit rebellare pctō
ſe placet ei credulitatis magis
Sed vult alligari ne ultra ſpi
ritale pergere / ſe inſpira / ſe ignes
/ ſe deciſiones putredo / ſe ampla
ſtra / ſe cathaplaſmata / et cetera
ſe oia inſtrumenta / ſe omnes artes
ſpiritualis medicine / patiet ſuſtipe
patiens e / et hoc e / Videns eum
novit eum infallibiliter ſaluator
om̄ deus diſpoſicionem velle pa
ciencia / apter contricionem doloris
primas omi petrum / et melius nota
ipe oculta mea quia nos ma
nia Et bn dicat mea mocius
quia ꝯpona culpa a ho incidi in
latrones / ... in homine nullum in
venit ... / quo cum dignus
eet / ſibi ꝯpona culpa ho iacuit
pecram / Et appiano / ſſp. pvenientes
humane carne nl pinſtitucionem
ſaluiuctor / In Aug' ... c ita
remotu homib, ut deus no loco
ſed diſſimilitudine / quia ipi mortales
et peccatores / deus vo immortalis et
iuſtus volens ergo deus / nobis ꝯ
ppinquus / non aſſumpſit utriusque mor
tes et pecca / quia iure ſedi liberacione
indiguiſſet / qui non poterat re
pini / Sed ꝯpaſſe nos eet mortalitatem
nram aſſumpſit / ſuſtinere capts paſ
ſiones voluntarie quas nos ꝯpacie
nte ſuſtinem / Alligavit vulnera
eius / Jubap ... pcta remittendo
originale et actualia / pius eum ante
ad venitu ... pinguis petrum
receſſerunt fluxit / ... ...

sanguinem tetigit .i. unum peccatum quod
requirebatur sine tali remissione
qualiter nunc est in ecclesia primam. Secundo
custos veniens alligavit vulnera
ligaminibus gratie quia hospes antequam alligare[t]
vias tepescit abstulit et remedia
contra peccatum adinvenit / Vel alligat
septem vulnera peccatorum vel penarum
secutarum septem remediis septem
sacramentorum vulnus fomitis baptismo
vulnus timoris confirmatione / vulnus
odii eukaristia et vulnus culpe peccati
actualis penitentia / vulnus concupiscentie
matrimonio / vulnus ignorantie ordine
vulnus reliquiarum peccati extrema
unctione. Secundo in visibilis est
manus que peccatorem auxiliatur tangit
sicut manus vulnera tangentis
medici manus / sic tangit abstergendo
vult et medicinas adhibet consolatur
consolidat vulnus medici manus
et abstergit deus sua invisibili
manu vitiorum malorum sordes consolatur
et sit operibus peccatis vinctis / quia ipse
deus deus in ... [illegible]
[illegible]
confractudinem anathema sathagit
alligare legibus moribus dissoluta
quia peccatores a lege male cessit
in pergere / et infra capitulo xvi alli-
gavit eum ne iterum dissolvatur.
alligavit non fasciolis et institis
a quibus ... dominus resuscitatum
lazarum solvit. Secundo divinis legibus
et mandatis a quibus peccator erat
... in malum / sed quia purgebat
in precepis alligavit eum legibus
amoris et collatore bonorum quorum
in morum factis non repetebant
vicem. Infundens oleum et vinum oleum
levitatis infudit committendo misericordiam
primam remissionem peccati dimittendo. Primam
agite appropinquabit Mathei iii. Vinum
mordax infudit timorem eterne
dampnationis intuitendo dicens per Iob
Mathei iii. Iam enim securis ad radi-
cem arboris posita est / Omnis ergo
arbor que non facit fructum bonum
exciditur. Psalmus Potasti nos vino
compunctionis etc. Et hoc pretendit
Beda xx ... Inbuimus morsu
districtionis adhibet in oleo mol-
liciem pietatis / per vinum mundatur
putrida per oleum sananda / Secundo
eque duo sunt ingredienda sunt. Secundo
ubi est capitulo xvii unguit oleum leti-
tiae. Psalmus unxit te deus tuus oleo
letitie / et vinum letitia est. Psalmus
vinum letificat cor hominis / Et per
hoc duplici letitia respersus peccator
perfunditur / quia evasit infernum et regnum
eternum accepit per immissionem / et quia
peccatorum evasit tenebras / et videt
iustitie lumen / oleum contemplationem
significat supernorum supernatat
enim omnibus liquoribus / vinum vero
actionem regendo bonorum morum quibus
quibus opus in ... / [illegible] oleum
... / vinum iustitia dicitur. Hic sit
pauper merdat liberatus a malo
oleum vitat lumen / Secundo est
lumen oleum vinum vis fervens ebrie-
tatem atque fervorem sicut / Apocalypsis ... cum
inclinis ambulare et nos tepidos
... [illegible] Amavi
... non erat amicum ab
... Et imponens illum in
iumentum suum .i. super carnem ...
... Gloza Iumentum eius caro
... est equus albus Apocalypsis
vi in principio. Et ecce equus albus

r qui perdebat in eo / debebat curari r sa-
ta e(st) ei tonica / r induit vincens
ut vinceret / Induit / album sine im-
dissie carnis / vel vulneratum post
qui peccata n(ost)ra sup(er) lignum crucis
in p(ro)prio corpore portavit. vnde beatus
r p(ri)ma pet. ii°. vel secundum Aug. In-
mentum v(er)o e(st) caro eius cui imposuit r
iumentum e(st) fides credere misterium
incarnacionis eius / Et duxit in
stabulum .i. in s(an)c(t)am ecclesiam / in q(ua) sta-
bulariis / fideles v(er)o mixta p(ro)pe
divino cibo panis doctrine r pabu-
lo corporis v(e)l cibo gr(ati)e dei reficiuntur
qz non in solo pane vivit homo
rc mat. iiii°. Nota qz v(er)o non vocat
hic eccl(es)iam stam domum / sz stabulum
qz in ea sunt plures fetentes p(e)cc(at)ores
r ut p(ro) hoc ho(mo) in hac ecclesia non
gaudeat simpliciter p(er)manere / sed
tendat ad patriam ubi nullus e(st) fetor
peccati / Item in stabulo e(st) status bestiarum
Sic in eccl(es)ia doctorum / Item in sta-
bulo viatores deponunt onera ut
sint leviores r refectantur sic in eccl(es)ia
deponuntur onera peccatorum / Item in sta-
bulo reficiuntur iumenta sic in
eccl(es)ia ut sup(ra) dixi / Et curam illius
...tone in hoc stabulo intravit / i(d est) x°.
ducere / qui e(st) pastor bonus r ani-
mam suam posuit p(ro) ovibus suis
Ioh. x°. Sz qz v(er)o non competebat
sine divina exercitu / vo quo ipsum
ad patrem ascendere voluit / Ideo
bis p(re)cepit illum / Et altera die
.i. p(ost) resurrectionem suam ut unum diem
intelligas t(em)p(u)s conversationis xpi
nature r aliud tempus passibilitatis
a die nativitatis eius e(st) dies p(ri)ma
sz tempus glorificationis r impassibilitatis

e(st) dies altera / p(ro)tulit duos denarios
.i. duo testamenta quorum unum ab altero
declarant apponens apostolis r suis suc-
cessoribus sensum ut intelligerent scrip-
turas Luc. ult. / Et vult ambo duo
duo denarii sunt duo testamenta
que inscribuntur etiam regis ymaginem
expressam / r nomine qz ipse dedit v-
trumque homini ad suam ymitationem i(n) quo
tota summa scriptura dependet / Et
dedit stabulario .i. beato petro ipse
primo r p(ri)mitus sive successoribus
deinde patriarche alii inferioribus
platis episcopis r ceteris rectoribus
quos voluit habere notitiam utriusque
testamenti r hoc in duobus cornibus
mitre pontificalis designatur. Sed
in multis sunt cornua sine hastra-
no vera qz nullius testamenti habent
scientiam quos / r ... istorum dicitur Osee
iiii°. qz tu scientiam repulisti r repel-
lam te ne sacerdocio fungaris mi(hi) / Et curam
illius habe .i. a(n)i(m)e eius p(ro)curator
ut ita innocens in(venia)tur p(ro)ut ei
r tibi tradidi / custodiendam t(em)p(o)re bap(tismi)
qu(ando) recepit vestem albam insignum
innocentie / Et q(uo)dcumque supererogaveris
preceptis addendo consilia ut paulus
p(ri)ma ad Cor. vii°. de virginibus precep-
tum r(el) / vel sumptibus / aliorum predican-
ne aliquem gravaret / non tamen quasi ut
quererent qz doctores aliunde debent
pasci ut paulus / qui predicans ma-
nibus quesivit victum / Vel supererro-
gando scripturas exponendo ut sancti
r multi doctores / fecerunt cui multi
fecerunt contra illud Ezech. xxxiiii°.
lac comedebatis r lanis operiebamini
qz crassum erat occidebatis gregem
autem meum non pascebatis / Ego cum
rediero reddam tibi sup(ra) i(n) compromisso

dic Ad primo quadrantem etc. vi-
distis etc. Tunc enim reddit novissimum
iniusta opera sua. Illi qui talenta
absconderunt et non erogaverunt, et ei qui
erogavit et illi qui super erogavit
Et hoc pertendit Ambrosius dicens Duc
qui reddibis nisi in novissimo die
iudicii, quia licet ubique sis sanus in
medio inimicorum videre an obli-
ti veniat tempus quo unusquisque ca-
te respiciat reddentem tunc reddas
quod debes bonis quibus es debitor
ultima eorum ex omni creditoribus
ut accepta res commendata et con-
tracta possessio persolvas. Unde quibus
iustum est dicere cum apostolo ii ad Thy.
quarta Reposita est in corona iusti-
cia quam reddet mihi dominus iudex illa
iustus in die. Quis horum trium vi-
detur tibi proximus fuisse illi qui incidit
in latrones. Adducit pluralitatem
ad suum propositum et dicit quis horum
trium scilicet sacerdos magis intelligitur sta-
tus legis, vel tempus primus aaron
vel levita i. status tempore prophetarum
samaritanus i. Christus magis status novi
legis designatur. At ille dixit qui
fecit misericordiam in illum. Ille qui fuit
iniustus vulneratus, rarissima patet
et glosa quod aliquando impendentes
misericordiam, samaritanus nostri fuit et proximior
quam sacerdos et levita propinquiores con-
iunctione. Unde Criolus neque sacerdos neque
levita, factus fuit proximus patet
quod ille qui est eius iustus. Ivitalitas
est eius sacerdotium dignitas et legis scientia
nisi papa nune et alia bona opera
fuerint. Sed dicit Augustinus quod omnis
homo est cuilibet homini proximus, secundum
alterum dicitur equivalenti proximus. Potest
carnali propinquitate unde pro impo-
tentia nulli et proximum nisi secundo
religione ut omnes vani etc. xvi.

Exaltabitur apud proximos suos Tam
pietate ut soli boni proximi proximi
impendentes Certe non conformitate
ut omnes homines ita notat gorra
super lucam. Et ait illi Ihesus vade
et tu fac similiter. Vade de veniente in vitam
facere similiter omnes homines proximum tuum
reputando et omni indigenti subve-
niendo, impende misericordiam affectu et effectu
ut samaritanus. Iudei qui erant in inimi-
citia ut semper indignabant inadu-
tabant quod Christus dixit pharisaeo
tu quaesivisti a me quis est tuus
proximus, et ego vindeo tibi quod quicumque
indiget misericordia, et subsidio tuo, et hanc
fuit omnibus notitia igitur omnis homo est
tuus proximus ut dicit Ambrosius, quod non
tum cognatio facit proximum sed misericordia
quod nos sine fine etc.

Cum iret Ihesus in Ierusalem

transibat per media Samariam et
Galileam Luce xvii. Sicut dicit Augustinus
de Gedeone venit magnus medicus quia per
totum mundum magnus iacebat egrotus
magnus. Egritudo est lesio corporis sed
maior lesio mentis quod est peccatum mortale.
Utrumque autem voluit in istis decem leprosis
de quibus loquitur preceptum ewangelium curat
dominus ipsos corporali ac spirituali
sanavit. Et ewangelium ad propositum
potest sic exponi. Cum dominus docuit a me
peccatum infidelitatis quia cum discipuli
dixissent domino, domine adauge nobis
fidem, dixit eis si haberetis fidem ut granum
sinapis diceretis huic moro, eradi-
care et transplantare in mare et obediret
vobis. Post statim postquam docuit vitare
peccatum elationis cum dixit esto vir
bonus fuum arcuntes etc. Et cum impleve-
ritis fecerit omnia que precepta sunt vobis
dicite servi inutiles sumus et quod debui-

facti non sunt. In hoc loco docet
vitare peccati multitudinem et sic salva-
re plangimus. Unde quo dicitur. Tyrus que
ex quo Samaria erat provincia gen-
tilium Galilea iudeorum et erat discor-
dia. Nunc eos in fide in principium
eorum duxit, ut eos tamquam mediator
proximitatis fidei et sua passione
futura reducat ad pacem concordie.
2 Reg. Si volumus cum Christo
venire in celestem ierusalem retine pacem
mos visionem, tunc apte nec per medium
Samarie et Galilee. Galilea trans-
migratio, Samaria custodia dicitur.
Unde debet per transmigrationem de specia per
penitentiam ad virtutes que sita trans-
migratione debet habere sui custodiam
cordis, oris et operis et ideo semper
ne in malum pristinum relabatur.
Per hoc apparet magna iustitia
dei in peccatore. Quando liberatus a peccato
quo non adhibet custodiam ingre-
ditur recidivat, cum in scriptura sit peius
tunc adveniunt sed peior redditus
ad peccatum. Et cum ingrederetur quoddam
viii castellum occurrerunt ei decem leprosi.
Lepra iste expulsi erat lege Moysi
a civitate sua ut dicitur Levitici
xiii. Hii audierunt quod Ihesus
novus propheta veniret qui leprosos
non vitaret, sed benigne reciperet
et mundaret. Audito quod Ihesus intraret
castellum quod non erat licitum leprosis
illuc ingredi occurrerunt ei procul
quia prius audierant, ex quo eos
faceret et corde vera passio concordat.
Gregorius li. v. ca. xxxviii. Intrat
Ihesus castellum ut sibi leprosi occur-
rerent. Intuitus Ihesus in hunc mun-
dum et vidit eos lesos et ulceribus plenos
in anima primo lepre spiritualis ob-

viaret. Nota quod peccator mortalis
leprosus per plura comparatur. Primo quia
sicut lepra successive corrumpit
carnem et mortem tandem inducit,
sic peccatum mortale animam et vitam spiritua-
lem successive corrumpit et mortem
inducit eternam. Per 9 Corrupti
sunt et abhominabiles facti sunt et cetera. Secundo
quia lepra, ut habetur, et eos leprosos
fetidos reddit et aerem inficit. Unde
morbus contagiosus dicitur. Unde per de lepro-
patris e gutt. et cetera. Quod peccatores
fetidos coram infirmos egredi sic
odore et fetido mortali peccatores publica
oriuntur scandala. Tercio quia lepram [illegible]
separat. Sicut aspectu hominum
separat, sic lepra peccati separat ab ag-
gregatione mundorum et iustorum. Ipsos
peccatores aspectu dei et angelorum. Ibi
cum lepram eiciat angelos de celo
Adam de terrestri paradiso. Ultimo eiciet
peccatores per mortem temporalem de isto
mundo et recludet eos in domo
leprosorum in inferno Math. xiii. Exibunt
angeli et separabunt malos a bonis
de medio iustorum et mittent eos in
caminum ignis. Hii omnes debent
Christo primum eius vim et dicere
dixi confitebor adversum me et cetera.
Qui steterunt a longe. Quia quod lepra
lepram in mundam et non tangendam
indicabat eis dicit. Theophilus
quod non a longe steterunt quia verecunda-
tur de immunditia quam eis imputa-
batur putabant enim quod Christus propter
immunditiam ipsorum eos horreret. Gregorius
ubi supra. Stando e longe, ipsa pondera
malorum quia ungentur in immunditia
inter trepidat approximare. Unde autem
hominibus nec approximans digna
presumentibus ad divina nuntiari non longe.

sit plus approximat et in digni-
te irreputabilis sensus velocius et ad
deum / quamvis peccatum conversacionis miseria
quam dignum spacium inter deum et peccatorem
amorem appropinquacionis est inicium
Et leuauimus vocem nostram / pulsat ergo
desideriorum. Secundo alcius clamat in
auribus domini sabaoth / voce cordis
quam oris et hic verus est clamor quem
fecit dauid dicens Clamaui in toto
corde meo etc. ac si dicat merito sit ex-
auditus qui ad deum toto exclamat
corde. hunc clamorem deus
exaudit et respicit. Unde cum populus
israhel educeretur in manu moysi
de egipto pauescentes maxime turbati
et insequentem servitutem tumultua-
bat ore atque clamabat moyses
vero tacebat ore / sed tamen corde cla-
mans cum populo ad eum dictum est quid
clamas ad me / Non ullas aliorum
voces audiuit deus nisi eius qui valde
clamabat in corde. Unde Aug. de
salutaribus documentis dicit. Dominus ipse est
pastor noster / Ecce nos est quod ergo me-
tuimus / et si metuimus clamemus
ad pastorem nostrum / ut nos exaudiat
clamorem importunitatis cordis / pastor
enim noster / bonus est qui animam suam
posuit pro ovibus suis. Si autem
ad ipsum non clamauerimus dimittet
nos eternaliter damnari / ad aferire et
bestie / Clamaui ergo summi / clamorem
ergo dicens Ihesu preceptor miserere
mei / Tercio quia bene orant ut conferantur
nos bone orantis applicantes
Primo enim oro quod est dulce in
exprimit dulce nomen dicens
Ihesu Bernardus. Ihesus est mel in ore
in aure / mel in ore iubilus in corde
Et Aug. libro meditacionum capitulo xvi.
Ihesu propter nomen tuum fac michi secundum nomen
tuum Ihesu obliviscere superbum pro-
vocantem respice miserum invocantem
Ihesus est enim nomen dulce nomen
delectabile nomen confortans peccatorem
bono spei / quid enim est Ihesus nisi
salvator / ergo propter te ipsum esto
michi Ihesus / noli domine noli sic atten-
dere malum meum / ut obliviscaris
bonum tuum ... bone domine
si ego admisi unde me dampnare
potes / tu non amisisti unde salvare
potes. Sed ne sit tantum meam adeun-
sionem tuam misericordia tua ... / unde
est quod contra mea merita dampnacione
et pena mea non sufficit ad satisfac-
tionem. Sed tu es cuius misericordia tua superat
omnes essencias (?) et ille unde dulcius
dicit ex ore meo. Secundo dicit ex humilis
quia iste oracionis / coniungit propter
eam tamquam peccatoris se submittit
cum humilitate et languore et non est
subiecta unde propheta Respexit ad
deus in oracione illius. Luce xviii. oracio
humiliantis se nubes penetrat
unde Aug. libro de verbis apostoli. Quid
dicis / adorare fratres considera illud quod
fecit te qui nos recreat et quod creat
nos restituit non ille qui fecit / considerandum
a deo te habere quicquid bonum habes
et a te quicquid mali / ne inflatus tumes
illum contempnere et te laudes / ne
in malis tuis illum accuses et te ex-
cuses. Tercio dicit ex spiritualis quia
petit maxime / rem spiritualem dicens
miserere non petit temporalia / ut pe-
cuniam que pluribus est in dampnacionem
unde non decet deum in vocacione generaliter
aliquid petere / sed quod prodest. unde Aug.
super psalmos. libro deum invocantes / deus

Vis ut divinia veniat ad te quod vis ut veniat ad te hoc

ginte vult celi gtes diligi hr e
caste caire no ppea illu caire qz
dat aliqs / pp se s qz dat se pri
go invocat deu ut dives fiat hr
invocat qz vult ad se venire / ipe
invocare / i vocare mse vocare hr e
invocare / Ita cu divites et divitias dey
da in divitias / no vis ut ipe deus
veniat ad te / sz in vocas / si autem
deu invocaveris ipe ad te veniet
ipe est divite tue / Nunc aut vis
here archa plenas zaia manes
z in aial qstra dey no implet
domu s peta / quid e g sunt
auriorie dimiae si te peniit qo
tior egestas vn In boca. dura
zora ds ee spualis / alias divis
no cupes deu invocaveris Secto
det ee qive / qz ora / qnto qmor
tanto melior vn dicit in rz.
docuit nos qint orare in orone
dnica. Et Jacobi. v°. dr. Orate
pmvice ut salvemni Sexies ipe
lepsos ut videt / xpus oculis
corpalib zoculis sue mie nocu
horrent pius due macula ine
lepre etia oculis corpalib in
spirito qui pnob rnire mq
qi lepsus visu ey z reputaty
in passos qz dr. ysa. liii°. Et
nos reputavim eu qi leprosum
videns qui eos dixit Ite ostendite
vos sacerdotib. Ex pluib causis
misit eos ad sacerdotes. Prima
z.i Lyra / qz lex impellebat
mundatos a lepra se ostende sa
cerdotib / et offerre deo sacrificiu ea
purgationis levit. xiii°. z xiiii°.
ut Ideo ne videre z legis transgressor hoc
fecit Secdo ut ostendet sacerdotib
singularem reverentiam eshibendam

Prima ad q°. aplg dr. subditi estote
oim catue pp deu tenem illis
subiici quib se ille pre sbiat et plg
subdit in altari / qui supr om poal
tates illi de iure e subiectus Ite
tio ut ostdat lepr aime no
curari nisi p eccat qfessio que fit
in ostensione lepsoru demotatur
requirit ore qfessio salte ipsoru
Nota nobis plus qditiones qfessio
puitenciales / pma det ee voluntaria
no dicat Ite no ducti no coacti
ut illi qui intrant qfitent peta
sua / et illi qui in lecto copectat
qfessores pluib aime no qfessi
sum ps. dixi a voluntate mea qfi
tebor illi. Secda det ee nuda
z aperta / no palliata vn dr. ostendi
te s. sine colore patefaciate q
egistis ope quid cogitastis cor
de qz locuti estis ore z sine di
minutione cu omnib circumstantiis decus
4 sit vide pateri si vis Tercio co
de fessio ee ppa / sin accusatoria de
culpa ppa / no aliena Io dr. vos
Contra qz aliqui qfitentur facta
quando aliorum facta recitant / aly
revelant eos cu quib pecaverunt
quid sua peta negant z multi
se excusant Aly no se ostendunt
s volunt interrogari / qi qfessorem
melius sciat eoru peta qz ipi
qfessor em no tenetur interrogare
quid ho fecerit in dectu fateri
si homo eas no exprimit Quarto
det ee ord ordinata / qz no cuilibet
facienda e qfessio Sz sacerdotibus
habentib claves sciae z auctoritate
qz ipi sut qstituti iudices a deo
sup peccatores z no cuilib sacerdoti s
pp curato / vel privilegiato aucte.

vel absolucionis. Et factum est dum
irent mundati sunt. Symbolice
quod dum irent declaratur quod non
sacerdos vinctus in manibus peccatoris
sed qui totus est vinctus corpus non
dat amicicie peccatori sed qui totus
est vinctus verbum. Et nisi peccator ve-
peniteat suorum omnium delictorum
corpore liber / frustratur in illo absolu-
tus sacerdotis cum ipsum autem
nequiuis amplius quod vos concedi
cum occultorum est conuiter sine re-
latione videntes absolucionis / et contra
contricione detentum / quia quando sacerdos
ignorat cum absoluitur super omne
confessum / et forte non corde contricionem
induceret / non tamen illud per occulte diuina
ante mundatum fuerit corde contricione
mundare hoc cum sacerdote de vocali
confessione tamen distinctus mundatur vos ta-
men solum novit deus sed ille
Vnus autem ex illis ut vidit quia
mundatus est regressus est cum magna
voce magnificans deum. Symon
Cassianus de isto vno dignus est am-
plioris gratie qui cognovit ac-
cepta. Alii vero solum gaudent
de acceptatione non solum ulterius a-
micicie / et ideo facti sunt ad beneficium
gratie sibi clauserunt aditum plus
petendi et quanti dignus est accepit.
Et iste vnus qui reuersus est ad gratiarum
actionibus gratiarum ab ipso non a sacer-
dotibus cognovit se recepisse sa-
nitatem / Alii vero non ab ipso sed a
sacerdotibus se mundatos credebant
Et iste vnus ad verbum mundatorum
reuersus est / cum collectis laudibus mul-
tum rependens valens in voce mag-
nificare deum. Magna quidem vox
in conspectu dei non est corporalibus

instinctus sed cordis affectus magis cordis
magnificare ante deum est sibi cauere
sunt magna attribuere / quia aliter quam
deum per se fieri nequeunt. Hic gra-
tiarum et nisi ceteros beneficium ap-
plicatoris receptum recognoscere debi-
tus beneficia personaliter recepta
prima ab eo venisse cognoscere
quam predicatoribus suos electos
non nunquam decreuit seruientes et eos
primum omnium largitori / tamen illi
pro quo bene nobis factum est gratias
referre actiones. Et cecidit in
faciem suam ante pedes eius gratias
agens. Symbolice casus in faciem
ad humilitatem pertinet et ad oram
eius / qui tamen dignus est adiuuari
ante pedes cadit quod designat
eius humilitatem per humanitatem
qua novit eius humanitatem venerari
mundatus gratias agebat / quia gratis
acceperat sanitatem corporis et anime
quia nos tenemur ad gratiarum actiones
nisi qui gratis accepit beneficium
quod si accepit debitum de iure vel
ex obligatione non obligatur ad-
minus gratiarum. Et bene dicit gratias
agens non tamen dicens ore sed agens
opere / multi enim sanati a peste et
animis infirmitatibus dicunt ore deo
gratias sed non agunt opere scilicet illi qui
non deo sed sibi attribuunt bona sua
quibus gratias dicunt quia utique multa
beneficia a deo recepimus ad gratias
obligamur. Actiones ore et opere
in corpore dicere et quibus illud.
Augustinus in soliloquiis / gratias ago
liberaliter / et inparabiles
tunc beneficiis tamen tales quales in
singulis et officiis / confiteor beneficia

tua magna qui eripuisti me
de inferno semel, secundo, tertio, ymo
milesies ego ad infernum tendebam
et tu semper me reducebas, et tu me
milesies iuste dampnasses, si vo-
luisses, sed noluisti, quia tu amas
animas et displicent tibi peccata, quia peccata
quotiens me absorbuerunt, id est, dignos
inferni fecerunt, et tu me ab ore eorum
extraxisti me; quotiens peccare
volui, et ipse paratus erat deglutire
me, et tu misericorditer defendisti me
pessimo [illegible] et innumerabilibus modis
impedisti et vindicaris ipsa [illegible]
cause. Et hic erat samaritanus.
Et hoc per 2m theophilum quia multi
impedit omnes homines placere deo
et de quo apostolus comprobat dicens
bonum gratiam apostoli illo cum natus
ex similiter superbiat quia isti novem
ingrati erant, id est, videntes deum
post tot miracula erant. Item hic erat
samaritanus alienus a parte [illegible]
gente segregatus a iudeis, vocatio-
nem gentium ad virtutem fidei i-
luminaris, quia cum tu alii comparatione
remanserunt ad [illegible], qui omnes
iudaicos reprobavit a deo. Item
pauci deo merentes beneficiorum inter
eos in medicis extiterunt. Notat
gorram super lucam quod duo tam lau-
dantur in samaritano pro fide
fidelibus. Job viii. Videte regiones
que albe sunt ad messem. Secundo
in pietate, luce x. Samaritanus
quidam iter faciens venit secus
eum etc. Tertio beneficiorum re-
cognitione, ut hic samaritanus custos
dicitur. Felix ergo dum custos qui
hec tria laudat a deo custoditur.

Nonne decem mundati
sunt et novem ubi sunt. Ideo interrogat
dominus quasi nesciens, sed ad ostendendum se
ignorare ingratos et dolere de perditione eorum
quia vitium ingratitudinis constat satis
pietatis ut dicit Bernardus. Bernardus: Ymo
moneat beneficiis beneficiatos quod
ipsi nosse amplius debuissent.
Et de ingratitudine vero de qua quosque
non dignus interrogat nam de vero
ingratitudine exclamavit ita quod ille
qui non rependit gratias debu-
ficiis velud deo iniquitatem reprehendit.
Non est inventus qui rediret et
daret gloriam deo nisi hic alienigena.
Alius semper gentiles omnes quia non erant
de [illegible] et hoc est dominus vel appo-
nitur illa: quasi laudatur que sequentur
sunt vel abierunt. Et tunc dominus est
infusionem illorum novem iudeorum pri-
natorum qui non sunt reversi ad deum.
Et forte omnes quia putabant se mun-
datos virtute legis, vel credebant se
factos mundatos, et ideo quod se mundare
debebant eum odissent, vel forte pre
nimio congaudio obliti sunt dominum qui
eos sanaverat. Et per iudeos multos
tempore insinuatur quia in deum compilatis
tempus et capere proprietatem [illegible]
vite et ablata restitue; qui sanati
nichil sunt, vel peiores sunt
quam iam exasperaverunt magis dominum et
per redditum istius alienigene figurata
sunt vocatio gentium et per neglectum
iudeorum repudiatio synagoge. Et
ait illi Surge et vade quia fides
tua te salvum fecit. Surge animo
a peccatis resurgendo ad Ephesios v. Sur-
ge qui dormis et vade de bono
in melius proficiendo per quod sunt deo

vetere in veritatem / quia fides tua que
initium iustificationis ad Ro. v.
Iustificati ergo ex fide te salvum fecit
scilicet in anima et corpore. Beda super hoc quod
alii novem mundati in corpore sola
tamen anime intus non erant quia fuerunt
pro fidei defectu quia maculas lepre
infidelitatis et ingratitudinis habebant
in anima quia ea aqua mundati erant
in corpore. Sed contra hoc / nota quod
quedam glosa super actus que vult
quod omnes quos Christus sanat in corpore
etiam sanavit in anima. Solucio: hoc
est verum de hiis quorum infirmitas
anime / fuit causa infirmitatis corporis
ut patet de paralitico Iob v°. Sed isti
erant leprosi effecti causa naturali non ex
peccato vel melius Christus sanat omnes
istos in corpore et iustificati in anima
convenerunt agere et facere per ingrati
et mali a quo nos custodiat Christus
benedictus in secula benedictus etc.

Nemo potest duobus dominis

servire Mt. vi. Luc. xvi°. Quia
hoc est non sufficiat ad vitam feliciter ia
quia hoc alteri servitum / se submittet
Deus pro quia solus / Ier°. qui solus est felicitatis
et dator felicitatis Io. hic est solus
in dominum eligendus et omnibus aliis que
sub sole famulentur. Huic debemus
pro illo quod dicit Sed unus vivus est dominus
creator omnium largitor et conservator
suorum donorum et punitor et remunerator
fidator pro iustitia solus bonus fa
ciens solus prestans beatitudinem. Bonus
qui angelos et homines propter se ipsum fecit
velut propter omnium bonorum finem qui
unum habet filium coeternum est quem pro nobis

tradidit ad mortem. unam animam
singulariter singulis dedit unum cor
cuiuslibet membri unum cor / unam vi-
tam visum / in duobus oculis unum
auditum in duabus auribus unum odoratum
in duobus naribus unum gustum in lingua
et pallato unum tactum in omnibus
membris / unum mundum fecit / ex tot
diversis unam fidem ex multis credentibus
ad unam gloriam suos electos predesti
navit. Ab uno se aversos per mandati
sui transgressionem per unum virum re
stituit / ergo per omnes modos prohibet
dividi unitatem et docet suam doc
trinam ne ad divisionem daret / quem
ad unum reportet. Hic sunt ordina
ta contrarie per similitudinem / quod nemo
deo et dyabolo / nec deo et mundo et
dyabolo / potest eodem tempore et simul servire
vel placere / Nota. Nemo potest duobus
dominis servire / propter diversitatem et contrarie-
tates ut deo et dyabolo / virtuti et
vicio / humilitati et superbie. Dicitur duos
duos dominos quia contraria in ingenit et
volunt nec duo [illegible] si pares
in [illegible] se vellent unum concordia con
iunctione unum facere unum corpus concor
dia illos qui erant unum [illegible]
tat. Deus enim et dyabolus qui sunt
in effectibus et voluntatibus [illegible]
luce / quia amat quod ipse est lux
et iubet [illegible] plus vult
[illegible] ad Thimo. vi°.
lucem inhabitat inaccessibilem / dyabolus
autem princeps tenebrarum odit
lucem et diligit tenebras Io. iii.
ut sunt suis sibi in tenebris similes
ipse enim dicit [illegible] ut
[illegible] / in hoc [illegible]

vobcu sedeub / in terra y oi' / vim
oculos dextros / ponatque vos ab
phem vmmps ipsi primi reg. 2° capitulo
Sici dyabolo non valens nos abs
cindere oculos diue cognitionis
intendit nobis eruere quos po
nit mabybern deos zesie enis
Iste deus vult ut b' vna i pui
tate / z iusticia / h eiu e valitas
dei sanctitas vin .j. ad thessa. iiij°.
ipse puri ... Dyab' qui diligit
iniusticiam similem sibi quia pe
tit similita in porcos vin decones
de duobus obsessis vnde dno cla
mabat s[ed] eiece nos huic mit
te nos in porcos m'. vnj°. prefica
Iste deus vult h're similes sui
tores / quos respexaltat dya'
superbos / quia ipse e rex sup om
filios superbie Job xli°. Beatus
g° qui deum xpo dno elegit pro
Beatus simplus cui deus dey ems
ipso zc Et ve beatus qui sine
subditus pcipit vtilia z hones
ta. m'. xi°. Iugum meum suave
z onus meum leue vnde e mitis
preceptor Iste est fortis ptector
suorum D ps dne ptector vite
mee Et liberalissimo liberator
z remunerator / quia dat se regnum
celum Secundus dominus refutandus
e dyabolus primo quia ipse est
crudelis homine inimicus vnde occini
Bus impssua ... hoies allocepto
que e causa q' inimicos meos z tuos
carne vis ponere / qui in nocem
illeste erunt / non nutriri / non ie
s ego te redemi non amo non
adfirmatio / non pole aut, lima / non
aucto s pungnar spo Iste quia

dyabolus non e mitis s iracundus
iniustus vn Greg' stultum e offerre
sine dyabolo qui nullus placari
obsequio Iste grauia onera
sinis imponit Sap. v°. an' me'
lassati sumus in via iniquitatis
z perditionis z ambulauimus vias
difficiles Iste nichil h' p'sinis
suis dare de suo ad remunerandum
quia omnia sunt dei. ps dni est
terra z plenitudo eius Sz eterna
mortem quam acceperit a pecto
zsilitos dyaboli / quia stipendium
peccati more e ad Ro. vi° in fine
Dom ondit hg dicti roma dicto
Aut enim vnum odio habebit scilicet
mundi carnales appetitus z dya'.
Et alterum diliget celum iste romis
institutum dei super om'a aabilia
diligendo / Aut vnum sustinebit
scilicet dya' quia ho peccando sus
tinet / z par' non diligit / Et alter
contempnet / scilicet deum cum mandata
post ponit Et hec verba pertinent ad
implecionem z refutationem preceptorum
duorum dominorum / ut vnus
duorum odio habeat / z suo cum suo
preceptis diligat'. Aut alterum susti
neat in pa. ad p'sinies preceptum
eius / aut alterum contempnat' in se et
mandatis ipsius quantum vult Cyrillus
libro x. c°. xxx ij°. Nota quod nemo
dya' diligit / quia hostem generis humani
non potest humana natura diligere
s[ed] multa mala videntur / similiter de
tis occulte similiter dyabolo h'y sus
tinet dya' z deum in vitate contempnit
Et quamuis non dicat ... hoc
dne dyabolo ... et

Et alt' papiens
in suo et tamen
suo precepto

corpus meum / quia tu per adulteria
et fornicaciones et contemptum divinorum pre-
ceptorum, templum dei a se expel-
lunt. Sed quando [illegible] hospites et divi-
num deum introducunt et sustinent
ut dicitur Luce xi° capitulo / Qui
non est mecum contra me est, et qui
non colligit mecum dispergit. Sed
nota quod in hac littera ewangelista tangit
duo servientium genera / quidam enim
serviunt liberaliter ex amore / alii
serviliter ex timore. Si ergo aliquis ex amore
serviat uni dominorum / necesse est ut al-
terum odio habeat. Si vero ex timore
serviat / necesse est ut dum uni sus-
tinet alterum contempnat. Non potes-
tis deo servire et mammone, id est divi-
ciis et diabolo. Qui dicitur [illegible] 22
[illegible] non dicit potestis in potes-
tate deo servire et divicias habere / sed di-
cit non potestis deo servire et diviciis
quia licet divicias iuste acquirere
iuste possidere et bene dispensare
ut dicitur super Lucam sicut divicie
sunt impedimenta improbis sic probis
sunt adiutoria virtutis / Sed diviciis
non licet servire, id est toto affectu illis
inherere / quia dominus diviciarum servus est qui eas
custodit / ut servus. Qui autem servi-
tutis excussit iugum / divicias dis-
tribuit ut dominus. Nota quod avarus
non est proprie pecuniarum possessor, quia
pecunia ipsum possidet, quia semper
pro pecunie placencia non audet
complere sua bona voluntatem
ut dicitur Ecclesiastici vi° capitulo. Est et aliud
malum quod vidi sub sole et quod est
frequens apud homines: vir cui
deus dedit divicias substanciam et honorem

et nichil deest anime eius ex omnibus
que desiderat, nec tribuit ei potestatem
ut comedat ex eo / sed homo extraneus vorabit
illud. Cum glosa Augustini. Si queritur
ab avaro quid sentit de illis
qui temporalia sua pauperibus donant
emere regnum celorum / Respondebit
[illegible] in hoc sapienter agunt
videt verum. Sed quare quod
approbant non faciunt? Respondebit
non possumus quia dura mea ava-
ricia nos non permittit. Unde avari-
talis non videt aliter possidere
pecuniam nisi sicut [illegible]
[illegible] qui plus est dives et ipsum
plus impedit quam serviat. Unde
dicitur Ecclesiastici x°: pecunie obediunt
omnia. Avaricia dicit Boecius: avare
tu servas te pecunie tue non domi-
nus sed custodiens non possessor
[illegible] conformans [illegible] tue
ut servus domine sue qui congaudet
ei congaudenti et condolet dolenti.
Sed tu crescente bursa tua crescis
in ira tua / et decrescente eadem
decrescis. Sed ad ultra plura dicen-
da / huius domine primo quod gravia
precepit requeste non faciunt. Proverbiorum xxx°
[illegible] medium sanguisuge due [illegible]
qui non [illegible]
ac nocte. Secundo quod precepit [illegible]
[illegible] homicidia [illegible]
data / ut patet per iudeorum precepit
interficere ipsum filium dei propter avari-
ciam / cum vendiderunt [illegible]
[illegible] Tercio quod male
[illegible] suos remunerat / quia
non sinit eos comedere ad saturitatem

nec bibo / et post hoc mortes in pena
tela mittit / quia indutus extitit
sim / vt Job. 1° Sicut dicit vobis
ne solliciti sitis anime vite que
maduretis / i. vite vite animalis seu
corporalis sensitiue vel anime vite i.
spiritualis anime vivere que non potest vivi
ficare corpus nec manere in corpore
nisi manducetis / Neque corpori vestro
quo induamini / Primo racio dei
primos duos homines / ad paradysum
statuisse / an peccavissent / non ves
tivisse / et postquam eos vestivit
post peccatum noluit eos magna
sollicitudine debere in volumine pro ve
stimentis quos vestit agrestes et
etiam grata vestitura et infir.
Nos mortem vivos excitatione nobi
lior Ade cum sponse sue post peccatum
deus insuit tunicas pellicias et
quales vestes / tunc dedit in re
medium / post peccatum / talium solli
citudines non removit cum ipse am
plius potest non esset datiuus forma
pragata Secundo dico quod contra prohibi
tam sollicitudinis tibi cum Joseph
in egypto non solum fuit sollicita
tus de ex visione tibi et sumere
ti ad vim sed ad septem annos
Gen. xli°. Rudenti quod illud fuit
speciale / quod infallibiliter / sterilitas
septem annorum illi fuit ostensa
et voluit deus ut sine sine
Joseph abiectis aliis et vestitu
in spatiando sompnium pharaonis et
providendo terre cuisitatem ipsius egip
to vbi ista sollicitudo non repro
batur nec aliorum sanctorum licita
vbi dixit deus Ade in sudore
vultus tui vesceris pane tuo
Panem dicit non patrum / non fratris
et cetera ista non fuit sine hoc
in dicta et visum hominum / tunc sollici
tudo superflua prohibetur sine quibus
homo bene vivere potest et cetera quemque
solum ad delectationem queritur et
prohibita Et dicit tuo pane non
alieno quod est contra omnes pessima
sollicitudine plus de alienis quam
suis laboribus viventes qui in su
dore sui vultus sed alieni pane
alieno vescuntur Secundo quod prohibetur
sollicitudinis vestimentorum opponitur
quia plures dei amicos et sanctos
legimus duplicia habuisse vesti
menta ~~domi retenta quibus Jacob
erat indutus~~ quia Ezau venda
tum perpetuis alia vestimenta domi
relinquens / quibus Jacob erat indutus 2. a patre suo benedictus
Gen. xxvii. Ista Jacob fecit
Joseph filio suo tunicam polimitam
et talarem Gen. xxxviii. Preterea
Et Joseph fratribus suis quum
visitatis in egypto / dedit sta
las binas singulis vlcam ves
timenta pro bita Gen. xlv°.
Preterea et magna cum fuit
de licita vestimentis lenitorum et
reges Juda in vltimum induti sunt
regie vestimentis / et sacerdotes
et prophetas legimus vestes de aliis
habuisse distinctas / et tamen legimus
pharisyeos magis fuisse vestitum
phano distinctione primo videndum
est quid sit sollicitudo dicta que est
studiosa mentis intentio procurans
aliis rebus et actionibus id ad quod
inclinatur affectus quique si fuerit
ita viria damnata adeo et
etiam est pessima ut tamen luxuriosis

fornicatorum et plendum vel adulterium
perciuntis / neque tota maxime sunt
solliciti in tantum quod vitiis quoque pro-
ximis solliciti sunt. De huiusmodi incep-
ta in capitolio. ibidem consumenda.
Sed et circa bona temporalia alia est
tollerabilis / et in casibus aliquibus et
quibus temporibus non est tollerandam ut
infra patebit. Sed est circa bona
spiritualia recta et optata ut de
primo vera agenda et ut qui pec-
catis deo displicuit per ea placere
magis et omnes studeat placere
deo / ita ut quod temporalium obliviscatur.
Propterea quod est ad alterum quod est solli-
citudo laudabilis quedam tollera-
bilis / quedam vituperabilis / lau-
dabilis est in casibus sub precepto
et est multiplex / est enim quedam
sollicitudo regendi quoad prela-
tos spirituales / et seculares papam
episcopos reges et consules ad Ro. xii.
Item est sollicitudo obediendi quoad
ad subditos. unde Iosue moriturus
vocavit filios Israel et seniores
duces eius estote solliciti ut custo-
diatis que scripta sunt cuncta in
volumine legis moysi et non de-
clinetis ab eis nec ad dexteram
nec ad sinistram Iosue xxiii
capitulo primo. Item est laudabilis sol-
licitudo / pacis conservandi quoad
ad pacem unde Paulus ad ephe.
iiii. capitulo primo. Solliciti
servare unitatem spiritus in vinculo
+ Hic supple pacis unum corpus et spiritus unus et unus
spiritus / unus dominus una fides unum
baptisma. Circa tollerabilem
sollicitudinem scilicet quod non voluit
providere homini de tali tegumento

et calceis in deserto hec ut innuitur
quibus providit de lana et unguli-
bus et cornibus pecoris / quod non prepara-
tur septem / tamen est ad unum dictata
ut homo peccavit illius per ironiam
pertinet ad opposita / pinge et exco-
gitare diversas artes et modos
sibi faciendi / vestes calceos et
arma et aliqua victualia ideo
oportet hominem de talibus sollici-
tari. Et ideo est venialis de
talibus sollicitari in xl. Dicitur
recte tamen / non contra rationem
rectam / ut ita sit sollicitus circa tempora-
lia certus / per sollicitudinem istam
non negligat eterna quia ista est
periculosa et est unus quod et sicut
quod sollicitudo circa temporalia nichil
sit illicita / primo contra recte
modum / ut temporalia querere quarerit
ut finem unde dicit Augustinus de operibus
monachorum cum dominus dicit Nolite
solliciti esse hoc dicit ut non
intueantur homines / ista tamen sic
et maxime viri spirituales non faciant
propter temporalia illa que impedirent
eternum faciendum inveniatur. Secundo propter
nimium studium / ita quod homo
per studium / temporalium retrahitur
a spiritualibus unde ad. xiii. Ambrosius
Illud enim dicitur semine seminatum
in spinis quod seminatum est in corde
audientis verbum dei ubi sollicitudo
de seculo isto / et fallacia divitiarum
suffocavit verbum ita quod non fert
fructum / et non solum sollicitudo
sit illicita propter corrupte sollicitatis
per se sed etiam propter filios quia dicit

pie thezauisit, ruesat cui cong
gabit ea. Cui gcor. Aug. de lap
su mundi alloquens hunc uestros
pro sendentes dicit iii vi. e mag
pietate / quia pr thezauisit filijs
non ite s̄ e magna vanitas / q
putresitur sunt / non pmansiui / videat
quos filijs thezauisit ne forte
illis quod thezauisunt anaitia p
dat luxuria / aly cum bedes ma
le gaudeo / totis illa gsumunt
que pr sudante resi flendo
ggregaunt. Solliatude vitupa-
e inexplecione libidis reprehendit p
ut dicitur de duabus senibus necep
tum arcup erant malo amore
ad susannam erubescebant enim
indicare gcupiam suam valen
tes gcube cum ea et obsuabant
solliate cottidie vide eam
Daniel xiij° tercia pincipali pncipalit
hodie multi sollicios queriunt tria
qua pilum vtilia et magnis
sollicitudibus tria quentes pl9
cogitant tamen displicentur sa
qua dei / Primo aia viri pl9
e qua esca . et corpus quam vestitu
. i. ratione intrinseca nature nobilior
res e aia sollicitudines de tanta
qua esca / p qua corpus nutritur
et sustentatur / et corpus pl9 . i. nobi
lius / qua vestimentum quo corpus
tegitur q. d. vtraque nobiliora sunt
/ quia finis nobilior e / ordinat
in finem primo Ethicorum / A unat
inferiora tanta sunt pro homi ps
Omnia subiecisti & et Ethico dicit
Deomo / Aum maio apparet et

minora ordinabit. vii. Ergo pr. ad
Nisi aut voluisset gsumare quod
factum erat ipsum non creasset / quia
aut pr tamen ut pessim gsuncti
natur e nec deest ei esca tamen dum
quam dum vult esse quod facit / Respicite
volatilia celi que non serunt neque
metunt neque gigregant in horrea
et pr vr celeste pascit illa non
ne vos magis pluris estis illis
vult ista vii / ro recta dictat
quod pr sit maior cura de filijs
quam de omnibus / s̄ deus pr viri cum
e de omnibus quorum non dicit pr
ut de auibus quas pascit sine ipsarum
solliatudine quod non serunt / Dem
alia ro recta / ro dictat ut rex
magnus plus de nobilioribus et
dignioribus sui regni / quia de minus
nobilibus et minus dignis. Sed cura
est de minoribus scilicet de auibus i. de sibi
bus irrationalibus et electis in filijs
regni celestum vii. Ergo super Matheum
Omnia alia dei fecit propter homines
s̄ homines propter se / ergo quanto propter
e homines tanto tanto maiore
deus sollicitudo. Si ergo aues non
laborantes inueniunt escam cui
non ille homo / inueniret cui deus
dedit laborandi scientiam et fructi
candi spem vii. Crysostomus. Eccequam
diuites sunt aues celi quia inmensa
superfluum deprecant / nec diuise
runt fines arbores et cuncta Et quia
ipsi eis non vendiderunt / s̄ omnes suas
diuitias habent in qua qui repbe
dere homines in istis fact / Cum
homines tantum sollicitudine magis
pelo / et tanta sollicitudine quantum

xpiu / cu more solu / r petat sum
pt hic cie xpiu / cu homes
tanta sollicitudie q situ sunt
cu fre sepe more ipse aute
tp ns puisu capiat / Jo multo
acue timori e hoc sollicitu
do q quo due pparat cibu
r nutia vide vite intpe oportuo
dicte p .9. / Veh om inte r y
Quid aliud qris det ho nisi
vite sustetatoz intpe oportuo
Jdeo vetudroce sut aues celi
quas homib, que i opportu te
r sustetatoe n / igte tpe de
bito opar comedut reiesunt
hec ille Justina / Primo aute
viri cogitas pt addere ad
statura sua cubitu vnu / Istud
est ad replicand / sollicitudine
sup sflui dicas / Illi e corpus
qfuase pal imetu / cuius e ipius
ad debita quatitate pducere / s.
hoc e dei / r no huane sollicitu
dinis ygr pparas e / q deus qui
dat in aumetu homi et dabit
nutrimetu inior pbat p Crisost
sup mattheu dicetez dm e qui
p singlas dies incuta tu cor
pis facit / te no intelligere
Et de vestimetis quid sollicit
estis Considerate lilia agri quo
crescit r no laborant neqz nent
Repbat pmo sollicitudinem de
vestimetis / qr q ipse p vndi
floribz r campis de ornatu plus
puidebit de homib, / q no la
borant ut vi / neqz nent ut mulies
Et ab vtroqz ppo removet sol
licitudines quo ad vestimetu
Crisost sup mattheu omne vestimetu

ad tria ptinet / q' ad ppez visionis
q' ad delectatom corpis / q' ad te
gumeta nuditatis / prima duo
huis dei no queniunt s tercium
Dico aute vobis qm nec salomon
in omni gla sua coopertus e sicut
vnum istorum / Nota salomon fuit
ad ditati Pimo pp ipius diuicias
pquas melius potuit pparare
Scd pp eius sapiam qua alios
precellebat / Jo talia melius po
tuit s excogitare Tercio pp ma
iores ipius delitias r viuositates
in apparatib, / Undecim pro et
sua familia de quib, oib, pt hec.
Tercio regum .x. cap. / vbi dixit
salomon sup gressus sum oes opib,
qui aute me fuerut in ihrlm sapia
q perseuerauit mecu r oia q
desiderauerut oculi mei / no negaui
eis / Si em fenum agri q hodie
e r cras in clibanu mittitur deus
sic vestit quato magis vos mo
dice fidei / lilium r fenum r flores
vocat fenu / q purpendens
illa respectu homis / r q tu
feno colligitur r secatur ut p
dut tm colorez r speciem uide.
sic vestit / sic pulchre / sic op
portune / sic sine sollicitudine
/ quato magis vos qui ceteris
creauit / corpus plasmauit
phas misit / filium tradidit
vos modice fidei q de dei
puidetia dubitatis r c / Idem
Crisost / Nolite ergo solliciti esse dicetes
Quid manducabimus aut q bibemus
aut quo operiemur. dicetes nolite
phibere voluntatem affectu dicetes

sollicitudinem · prohibet opus actiue
et studium superfluum / cum dicitur dicentes
prohibet sermonem de temporalibus assiduum
vnde nec debemus sollicitari nos
opere vel sermone Hec omnia
gentes inquirunt / id est infideles pa
gani negantes diuinam prouidentiam
circa actus humanos Licet enim ipsi nisi
humanos credunt tantum de for
tuna non prouidentiam neque nutu
dei / suas vitas estimant guber
nari / sed motu dum euentu / deum
timent et despiciunt / quem illius sicut
gubernatorem nec habent spem de vita
eterna / quia non credunt futuram
vos autem non sic Scit enim pater
vester / quia omnibus hiis indigetis
quod dicit scit ut non dubitetis de
effectu / vel ipsius cognoscentia quia
ipse omni bono / est maior vir et
plus quam vos eius / pater vester / ut
non dubitetis de ipsius voluntate
quia quomodo prouidit irrationalibus
et non filiis quos plus prestitit / spiritu
magis filiis vult prouidere Nota
quod deus est pater noster tripliciter scilicet
quia ab ipso accepimus esse gratie et
glorie scilicet dedit nobis incarnationem
de gratia / dedit nobis incarnationem
seu redemptionem de glorie / id est regni
sui glorificatione vnde deuteronomii xxxii°
Nunquid non ipse est pater tuus qui pos
sedit fecit et creauit te / ut ibi ipsum
Querite ergo primum regnum dei et
iusticiam eius / et hec omnia adicientur
vobis / docet conclusiue sollicitudinem
de eternis non debemus / et ut dicit Glo.
quomodo regnum dei est summum bonum
ita querendum est / fide spe caritate.

Iusticia regni dei consistit in credendo
articulos fidei / in diligendo deum tota
anima / et toto corde / proximum sicut
te ipsum Et quia vero iusticia dei regni
consistit in omnibus / quibus vere docuit ob
seruare iuste et sancte / quibus sicut
iustus sic dicens sine vult dare regnum
dei Crysostomus est enim iusticia regni
dei / neglecto et abrenunciatio regni
mundi / et ut Iohannis xviii° dixit christus pilato
interrogatus an esset rex / vnde dicit
Regnum meum non est de hoc mundo
Iusticia regni dei / est omnia prohibita
abicere / contempnere / et precepta adim
plere Iusticia regni dei / est conuersatio
in terris / scilicet celestis ut dicit apostolus
ad Philippenses iii° Nostra conuersatio / in celis
[illegible] est ipse vero est pater ius
ticia regni dei / ut ait apostolus.
Ipse factus est nobis iusticia quia
nos iustificauit / redemptionis
eius ingreditur / regnum dei Et dicit
Crysostomus libro v° capitulo xxxiiii°
Petimus sicut initio regnum dei / et
iusticiam regni eius oportune
pit [illegible] non iusticia eius
perdit vnde Sapiens iustum dedu
xit dominus / per vias rectas et ostendit
illi regnum dei Iusticia regni
dei est ipsa fides stipata virtutibus
et sanctis / atque mandatis et bonis
operibus sine quibus impossibile est placere
deo ad Hebreos xi° Et qui placere
deo ignorat qui non placet / non pos
sidebit / regnum dei / sed placens
ingreditur regnum dei eius / Et
hec omnia adicientur vobis / non
dicit dabuntur sed adicientur / quia querenti
bus regnum dei / ut supra dabitur
et dabuntur etiam temporalia adicientur

Dicis tibi per peccata hominum / et iniusti-
ciam deum conuersi / sunt in plura
tacionibus maledicta / et nunc male-
dicatur / ut non conueniet in te illud.
Deu. maledicta tibi in opere tuo
primas etc. / Vbi dicitur autem per
iusticiam / cum bona fecerit quis / que
per iusticiam / et non de cetero [?] parte
quod nobis concedat etc.

Ibat ihesus in ciuitatem

que vocatur naym. luce vii°
Cirillus super eodem capitulo: Quia rogari
voluit / et illuc venire promisit sed
ad suscitandum filium vidue / quod fuit
inpassibile / propria. rogatus non venit
et sic fecit quasi inopinatum mira-
culum et miracula inopinata / maiorem
stuporem generant / et amplificant
diuinam magnificenciam / in sermonibus in
Dymo li° v° ca° xvi°. Intrat fontalis
vita xpc / apud quem est fons vite
[illegible] quod vita omnium ab eterno ma-
net / nichil sibi moritur sibi omnia
viuunt / ablaturus etiam mortem.
Daturusque vitam etiam mortalem mor-
talem assumpta / mundo subuenit et [illegible]
se hec / super mortem imperium / quod non
corpore / sed [illegible] [illegible] par-
tione [?] / morbos [illegible] [illegible]
ac [illegible] indefectibilis vite vim se-
se dator / mortuos in hac vita
reuocauit [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] actuatione [illegible] con-
tinuationis. Ibat in ciuitatem que vocatur
naym / Et ut dicit [illegible] ad litteram beda
naym est ciuitas galilee distans
a monte thabor duobus miliaribus. Quod
naym fluctus siue commotio inter-
pretatur ut dicit fulgencius per hanc mundus qui

amissa tranquillitate / in continuis fluc-
tuacionibus et commocionibus est [illegible] pro-
[illegible] tum et conturbatur [illegible] dominus
autem qui naym appropinquauit [illegible]
quantitate [illegible] assumpta visibili
mundo apparuit / vel per ciuitatem
naym. potest intelligi homo qui est
minor mundus / qui certa quo ad se-
ipsum fluctuat / et commouetur et insta-
bilis est / quod nunquam in eodem statu per-
manet ut dicitur Job xiiii°. Et
ibant cum eo discipuli eius et turba
copiosa. Autem cum sequebatur pro
nouitate operum / et frequentius doctrine
et ad deuocionem bona ad eius [illegible]
Suscitaturus dominus mortuum non
solum discipulos / sed etiam turbam copio-
sam / secum voluit comitari ut ex
visione miraculi / non pauci sed plures
ad credulitatem et fidem eius et laudes
vacarent. Quidam discipuli [illegible] sunt
[illegible] et iusticia / qui [illegible] per [illegible]
quod viuunt vie [illegible] [illegible] et vitas
Turba copiosa est multitudo gracia
et multe virtutes quia ipse est plenus
gratia et veritate. Cum autem appro-
pinquaret porte ciuitatis ecce defunc-
tus efferebatur filius vnicus matris
sue et hec vidua erat / Consuetu-
do erat iudeis mortuos suos
extra ciuitatem sepelire quod dicit
efferebatur / et [illegible] quod filius vnicus fuit
matris sue / que vidua dicitur [illegible]
[illegible] [illegible] molestia [illegible] [illegible]
[illegible] / quod ulterius filios parere
non sperabat non erat in quem
aspectum dirigeret / quod vnicus erat
qui solus [illegible] / qui solus
erat [illegible] [illegible] in domo
et ea dulcedine et consolacione [illegible] sue.

cordalis porte civitatis est contra quod secundum
doctores per quam peccatum ingreditur
et egreditur ut per visum homo concupiscat
mulierem vel rem alienam Ier. ix. Ascen-
dit mors per fenestras huius porte
dum appropinquat / quod genus de per
venire prohibet ne temptatio in
aliquo sensum contra se adspirat de-
ducta / imperfecte veniat et scan-
dalorum tinnus fetoribus alios corrum-
pat unde petit propheta Auerte oculos
meos ne videant vanitatem. Sed
quod defunctus efferebatur / Secundum quod mortuus
spiritualiter / peccato mortali actuali non
tamen visitato / sive divine notitie
cui nichil est occultum patuit et
sic patet / Quod erat unicus matris filius
sue / id est singularis erat vocatus in peccato
anime sue. sed etiam / vel quod unicus
[illegible] / propria matris ille erat genitus
ad fidem et renatus Et hec sic erat vi-
dua / quod sicut vidua plorat pro mari-
to mortuo Sic etiam et boni homines
dolent [illegible] in peccato mortali ia-
cente Et hec etiam bene dicitur vidua
quod privata sui sponsi / et dei in ipsius
ascensione / Fuit orbata aspectus
eius rediturum ad iudicium Ro. quod
peccator mortalis / comparatur mortuo
quod sicut mors separat animam a corpore que
est principium vite corporalis sic peccatum
separat a deo qui est principium totius
vite corporalis et spiritualis / quia per eius
peccatum illum qui [illegible] est peccator in-
[illegible] Ier. lxx. Ingreditur [illegible]
[illegible] nos [illegible] Sed sicut
aufert sensum corporis Sic peccatum sensum
[illegible] talis fit [illegible]
que agunt in [illegible] Sed sicut fe-
tor [illegible] mortuum et [illegible] corpus /

sic peccatores [illegible] et sta-
[illegible] que dicat [illegible] Sed
nota sicut dicit Aug. de [illegible]
ii. Sicut tribus gradibus ad peccatum
pervenitur suggestione delectatione
consensu / ita et ipsius peccati tres sunt
differentie / mortuus in facto in [illegible]
tamquam tres mortuos una quasi
in domo id est in corde consentiendo. Ubi
dominus / alteram [illegible] prolata [illegible]
porta cum in facto procedit [illegible]
Tertia cum in consuetudine male [illegible]
mole [illegible] premitur tamquam quasi
in sepulcro iam fetens / quos tria
genera mortuorum dominum resuscitasse
[illegible] legitur agnoscitur
[illegible] duos suscitavit tres
mortuos / filia archisynagogi
qui erat synagoge doctor quam
suscitavit in domo [illegible]
et iste unicus Sed suscitavit iuvenem
filium matris sue extra portam civitatis
ut hic [illegible] lazarum fetentem
Ioh. xi. / [illegible] peccatores
[illegible] / [illegible] quod in
domo suscitatur Sed [illegible]
[illegible] / quod extra portam
delatus [illegible] consuetudinarium
[illegible] iam erat fetens Et
turba civitatis multa cum illa / [illegible]
Aug. [illegible] pro mortuis quod [illegible]
[illegible] / et pompa funeris
funeris magis sunt solatia vivorum
quam mortuorum remedia [illegible]
[illegible] quod [illegible] flebat cum
vidua [illegible] / sepe peccatum [illegible]
[illegible] electis dei [illegible]
[illegible] cum matre vidua sancta
ecclesia / dolent deplangunt mortem
peccatoris / et dicit [illegible] quod hec vidua.

rat duo dapna tollerabat mar
ti et filii mortem quare typus pec
catrix aīa / duob spualib mat
addicat ut regentem intellectum
amittat et amorem ad pphibita
sequatur ipa defuncta ¶ Cum ad
ciret copia ciuitat cum seque
bat vidua / no ut dolet im
mercit / sed ut augeret / Quam cum
vidisset dns mia motus sup
eam dixit illi noli fle / Non
enim mirari e adolescenti mor
tuo / sed mag plangere mrē / quia
abisso mise hy mundi. ¶ Abissus
dne mo inuocabat ubi eo
solatore eā alloquebatur. vide
¶ Dns ubi ē / mia motus sup
ea / no noua mia / nomi ma
tus e motus quis abetius
fuit misericorde / quia abetius dō
sed motus mē ad actionem oueres
refert / quia vidit ut hō qui
ad illam corde affectu moue
batur et omnib miseri oupene
quebat sup illa quos illa poss
effunde ¶ Dne cum indiget mia
no tamen omes se ppant ad
illa suscipienda; oportet autem
miseros / se ad miam ppare / omne
aut qui mia indiget / mise e
igitur omne miseri sunt / sed no ob
mia; consequet nisi dne hunc in
dne misertus dixit Noli fle beda
.q. d. noli flere mortuum quia mox
videbis viuum ¶ Et hoc ut dr. ouf
dne in quam nubet / hanc tulit
cessare alacrius mouet nos pau
bus defunctis consolari et rape
rerum pacantes / vix valencia tunc
cio nunciari sibi mortem filii sui
dixit nichil nouum nunciaue

quia cum ipsum natum sciebam
mortem et statim nemini contingit
mori nisi qui vixerit ¶ Ite nec
viuit aliquis qui no sit moriturus
vix de hac materia hēt. xiii.
.q. ultra quam prosterq̄ cum his
cum sequentib. ¶ Sz dicere quod ad
spiritum moralem quo hec vidua
reputat aīam peccatricem / cur re
uocatur a fletu quia nichil tam
flendum e / quam mors spualis et
peccatum ¶ Cum vii° luctus mortui
septem dice / fatum / aut impii
oīmb dieb vite eorum ¶ Rubet
¶ Dns decasse quia mundo reuocat
a fletu / quod puram sit. qui eet
aptius cuiub fundere lacrimas
phibet et pie abstergere illas / ab
oculis homi / cum in eo sit tota
ouisio / cum ipse wlt ad eē pgens
cum ad eius respectum / incessanter
accedit. / cum omni peccatori e in
dulgencia irrogata ¶ Et sepe phi
bet nimium dolore lacrimas cum
peccator e remissio / omni fracta
amor / cum lacrimas no restringit.
fit ergo in vidua illic vo° inbete
felicitatis. ¶ Et accessit et teti
git loculum / loculus dicitur: dicitur
locus mortui / in quo iacet cum
enim viuerit magna pallacia
et magne domus et ample no
sufficiebat ploro eo mortuo
paruus locus sufficit in de al
lexandro mortuo / dixit quidam
que totus mundus eū no ca
piebat hoc capit loculus. vn°
pectu ¶ Jo. moralit / loculus
e conscientia peccatori / quam dō° tangit
turpi° flagello adiuuit ubi

pdicacionis / regem in spiracionis
Accessus v° / approximacio ē infirmitat
ivus maioris cum impetu interimi
mortui et ad eum accedo non valet
nisi ipse prius accedat ad nos
tangit loculum / cum affectum carnale
vel carnales modicis prodit vel
aliquo corpore tactus fuerit ¶ Hy
autem qui portabant steterunt / unde
Symo stato fit portarum qui
operantur opo / sistunt plumbum um
et ea que portat homines / ad
hinnies / ut humus tenuor portatur
aut ho aliquor elementa
ad mortem et ara oo4°. affectio
nib male ordinat mort² in
notat Jacob de allosa. quod ho
atin portat² ad mortem qui pe
la tienda cogitat et in ipsis co
gitat² occupat². ¶ Ab aqua por
tat² ad mortem / qui de lascivia
carnalia / cogitas tota ē infliyon
carnalitat / et ideo mundus per las
civia diluvii deletus fuit Gen
vi°. ¶ Ab aere portat² qui omnia
de gnē bonorum facit per laude
hom. ¶ Ab igne portat² qui ho
avaritia ductus / et de victa i hac
seculo pphas et ineptias thesa
urisat vel alit quatuor porta
tores sunt hy / primus ē fiducia
diu vivendi ¶ Secundus impunitas
peccatorum Ecci. viii°. quia non fert a
to contra malos sma / tunc absque
timore filii hominum perpetrant mala.
¶ Tercius stulta spes in magna
dei mia / sine ad futura; quoniam
propositum emendandi vitam Eccl.
cio. Ne dicas miseratio dei
magna ē ¶ Quartus ē consuetudo
aliene culpe Eccli xxxiii°. ho
ad sua voluntatem inveniat opera
sua in facilitate ¶ Hos portatores dimisit
tunc / cum predicta ab aiō pecc
repellit / Et ait adolescens
dico tibi surge / Ubi hoc illus
trum ē dicē qui tam facile ptest
vocare mortuos sicut vivos
Et non dicit senex / sed adolescens
quia ut d². Aug² vix aptus surgit
qui iacet sub mala consuetudine
senuerit prov. xxii°. ado
lescens iuxta via sua gradiet
cum autem senuerit non recedit ab
ea. Jere° xiii°. Numquid potest ethiope
imitare pellem suam vii nota
quod grauissime suscitatur consue
tudinarii peccatores / quod psignatum
fuit in suscitacione lazari Job xi°.
Circa quem suscitando lazarum in
fremuit spiritu / et ipsum turbavit
ondendo et lacrimatus ē / et voce ma
gna clamavit. Primo quod hy quam
in sepulcro / peccati male consue
lapide sunt oppressi fremitu co
tricionis / lacrimis satisfactionis
et clamore devote oronis susci
tandi sunt / Hic autem iuxta hoc
fecisse legit² de hac materia he.
de pe. dis. 1ª. que penitet inspice
capi ¶ Nota quod ad spiritualem
suscitacionem tria disponunt primum
ē vilitatem sue originis adute
Et in suscitacione puelle / sic.
assumpsit patrem et matrem cum Luc
viii. Hy sunt putredo et vermes
Job xvii°. putredini dixi. pr
meus es et cetera ¶ Secundum ē gaudium mundi
excludere quia ibidem iussit tybicines
exire ¶ Tercium ē turbarum multitudinis

fugere quia ibi terram tumultuantem
et nocivam erant vel ponere in ipsis
Sic peccator debet fugere fallaces peccatores
qui ad Christum impedientes ipsum
illuc pervenire. In loco suo esse.
Et resedit qui erat mortuus
Hic ponuntur septem signa suscitationis
literaliter et plana. Sed quo ad moralem
sensum. Primo enim resedit qui prius
mortuus erat in peccato et hoc pertinet
pertinet ad compunctionem seu contritionem
cordis. Secundo dicitur resedit
quia ad pristinum rediit et ad modicum eius
rediit et iustus qui obruta vel
infidelium acta obruendo velud
insensibilis fiebat. Prior enim actio
suscitata est ut reddatur ad sese
de morte et admodicum rediit
ad illam partem quam contritis ....
confessor sicut effectus et mediate
qua per illum quem cum per illum
teneretur. Et reduxit in cum ad quod veritatis
rediit dimittendo recessit
sicut hunc peccatum. Tercio sedit
et paulatim ad terram virginea a
quo recedentes homines plurima
et de via exigit. Regredita gradu
qui fuit mortuus in sede ....
iam veniat quo pergebat et
tenuerit ab actionibus. Primo in
tribus audire vocem divinam contestante
agere quasi ... Boletti
libro unde est eorum. Quia prius
fiebat ad male agentis et fiebat
imperpetuis ad vocem divinam reste
dit quietus mente deuinctaus.
Et tamen dicitur dixit purge non surrexit
toto corpore sed resedit ad
illam vitam rediit reuersus resedit
ubi est primo lapsus ubi primo est

[r]

iterum celebranda ubi primus est male
agentis quies cum enim inmaior
homo persistit ad virtute ne ex philosophia
gustat dolor prius declinat
ab actu. Et cepit loqui. Hoc pertinet
ad oris confessor et ad declarandum
in Symo cryse cepit loqui post
erant die dimo ad corpus secundus
Sic cum peccator revocatur ad vitam
incipit loqui confiteri per mala
que fecerat agere regime agere quod
contra dominum perficit rebellis vel
lectatis est competentis et requesitis
ad veniam non delictis in malis
non illico fecerat eo in multis dei
quia pertulit ... magis nec
erumpat ... quod relaxatis
avaricie suorum bonorum polli
citatorum accipit. Et dedit illum
matri sue id est sancte matri ecclesie vel misericordie
restituit dato enim filio de
functi matri sue et regaliacio pe
nitentis facta ecclesie. Unde dicit Fulgencius
cum pontificale ministerium peccatorum
recipiantur ecclesie aqua responde peccatoribus
recesserat. Tunc matri sue resti
tuitur. Secundo nota quod redditus est
que dum peccatorum remissio recte
agentium cum et que peccatoribus cominatur
ut redeant et deplorant
a ... quia incipit et digne
recte agentes sive quod in melius recte
agere. Per. Nota quod peccator per
nitens et spiritualiter resuscitatus
sancte matri ecclesie ut propterea per eius
membrorum recreans et vivificans et
... spiritualia accipite tunc bona
facta in ecclesia sibi subvenirent.
qui prius erat mortuus estimabilis
bus factorum eius. Et quod ...

vtrū cogitacō vl' pctō morta
liū ꝯsuīt diuicīs ⁊ alia bo-
nitate ectie Dicendū ꝙ aut cūe
ī cogitacōꝫ ꝑuū īusta ca ꝯ tuc
nō excludit tam̄ dō amicīcīs
ectie / aut ꝯiuncta causa / ⁊ tc
aut ꝯuitit ⁊ diligent petit
absolucōꝫ ⁊ e pctō suo sat' aīa
ꝙ dēt ꝗntū ī eo ē / ⁊ tūc ꝓsūt
illi mīta ectie qr tūc pctm̄
ꝑ quo cogitacōis erat est illi
dimissū. Aut ī sua obstinacōe
ꝑsistit tūc etiā ꝑpā opa e'
nō ꝓsunt / nisi ad hoc ꝙ deꝰ
illumīat tūc cor suū ⁊ ad gra
ciā / ⁊ ad penaꝫ dimīnuēdā
Sedꝫ° dicendū ē de eo qui ꝑ
tinacit' ꝑsistit ī pctō morta
līue nō ꝑt cogitacōis abs'ectia
Accepit aut ōmes tīor. i. ꝗdā
admiracō / ⁊ timor reuerencialis
vīuis cognoscentes hoc miraclm̄
ī vasit vel morat'. i. sꝫꝰ miroꝝ
pctorie sustitati / timor apphē
dit ut doleāt de pctīs ꝯmīs
erit de futuī Ex nō. ꝙ tīoꝝ
dīn hō nisi audit tīplicitē
Primo pctā ꝑtita nisi deflendo
ut sur timoꝫ mortis abicit
sur tu et castor abicit genita
lia / timet ne ꝯphenda' a
tu venatoꝫ vū Etī. p° timor
dūn ꝯpellit pctm̄ Sꝫ° pctā
futurā prudent' caūedo / ut
leo timet acciū de litte nigri
catulū, ubere Eir puer ti
moꝫ vgē vīta cauet pu²
xvi° Qui timoꝫ dūn declinat
a malo Tcio ad ipi. placet
sustinendo / ut Sumus dūm poteris

ꝑpe intendis dūā sustinet. pu²
xiiij° Qui timoꝫ dūn fiducia
fortitudīs vii pe Displacēti
ē dūs sup timētes ⁊ ī eis ꝗ cu
sꝑāt sup mīa eius Nō eīn
placet dūo timor sine spe / nc
spes sine timoꝫ / ꝗ pmū cau
sat desꝑacōꝫ 2m̄ ꝑsūpcōꝫ Et
magnificabat deū dicentes qua
ꝑpha magnus surrexit ī nob
magnificabant. i. ipm̄ magnū
ꝑdicabant' magnifice laudabat
virtutes ⁊ pcōnia sua extolle
tes / dicentes ꝙ ꝑpha magnus
surrexit ī nob / magnꝰ sapīa
ꝓuidencia ⁊ potencia Job ix°
Sapiēs corde ē ⁊ fortis robore
magnꝰ clemēcia vii pe pa
ciens ⁊ multū misericors Sꝫ ī hoc
minꝰ credebant hīc ꝙ debebat
dicentes ipm̄ magnū ꝑpham
ꝙ ipe erat dūs ꝑpharꝫ sꝫ
veritatē credidisset / ꝯ ex cordibus
dixissent ve' filiꝰ dī' surrexit
ī nob. / natꝰ de vgīe maria Et
Symo magnꝰ ꝑpha xp̄. aēba
dicebat' sꝫ erat maior qua dicē²
ymo maximꝰ omīū / ꝗm oīa vide
bat / oīa nouerat nichil eū late
fugit sapīa eius cū nō ē nūs
aēp ꝗ conspectu / ullꝰ petat nisi
sꝫ veru / hoc mortales hōies
ꝓpaucescunt / ⁊ ire dīcīunt² cū
delibent ꝑpctōꝫ agē ꝙ sꝫ hūa
nos de vitet celos istꝰ aspctm̄
de vitaē / nō ꝑt qui ī omi
loco / oculi dūn ꝯtēplan² bōs
⁊ malos / ⁊ ꝑ gyezey ⁊ elizey ꝑphe
nō potuit celos effuge' dū ꝯ.

acūꝫ

timoꝫ

voluntatē eius / motu agcupia
indebita plꝫ hinc nadman
vestes quā induerā / ex corꝑe sset
quāto nos inīq subterfugē ꝑsāt
male agentes ꝑt obitū desꝑ
erata ruentes tunc qui alius ꝑ
pheta ꝑstat ipse ꝓpheta ꝑua
bit / aut qui sinit actū tunc
ꝯsideat / nec ꝑtm̄ ꝓphē dauid.
ꝓphā potuit latē nathan qui
ꝑsilitudinē ad eū reprehensūꝰ
aduenit / et ꝑtū saulis ꝯtin
e samuel / Tirau gō hoīum
corda / qui ꝓpha magnus sur
rexit in nobis quē nichil late
ꝑt / qui omnia ꝑterita ꝑntia et
futura nouit et ꝓuidet bō et
mala sedula actiones bonorū
et malorū de vitiis ꝑdicando
susꝑt / Amus cōcupiscencie iuste
hic ꝑt humani generis / qui temꝑe
ad aliū appellans ignotus s
dei filius incarne ꝓphetat / Si
euangelizat sup̄ua / et ad inferos
retrudendꝰ demittat timore
Ex quo sciebant illū ꝓphā
magnum esse ꝑ illa tota turba
non credidit / Tunc eum non est
secuta / Si timor eos apprehendit
tunc non imitauit vitā / tunc non
sunt ad meliora ꝯūsi / Sunt Ergo
Cognosce quam deꝓpha precat
ipsorum ꝯdempnatos / Quare fit ut
quem nouit esse ꝑsit adhuc
ꝑdicare vitiis et negligit
quod ipse fruatur ab eo / qui nouit
et ꝑpe agit magnus cognoscens
dicentes ut solū hibis / non imitatis
velint laudare deum vere doctores
Et quod visitauit deus plebem suam

ꝑꝑ mittendo filiū suū vel tamen
ingenium ad erudiendū medicū
ad sanandū amicum ad ꝯsolandū
vel hamus visitatio ꝓpē ad me
dicū ꝑtinet / instat enim medicus
infirmum suum alloquitur et interrogat
quis valeat ad habet potam
ut sanitatem pristinam restituat
sancti fecit deus / qui dignatus
est ꝑ filiū suū visitare genus
humanū / tunc ꝑ xpm ad habund
potum .i. verbum sermonem corrigen
tem et restaurantem eternam dicens
Penitenciam agite appropinquabit regnum
celorum / Et qui tunc nos visitat.
corporali semel non cessat coti
die / nos visitare spiritualiter / ꝑ se
cundam inspirationem consolatoriam
de remissione peccatorum vnde Zacharias.
Hymnus dicens Et nos in hunc
vite tenebris / ambulantes vsque
pirites / in supernas eduxit ad
quas nisi ipse obuiat / non ꝑt
esse accessus / neque a tumulo prime
consuetudinis et obduratis malicie
surgere non possumus ad eternam
iam venit / a quibus / primaria
sensum obiecta dispositiones in
to lati / nisi illius leue puti
lacrimis occurrit quod nos ꝯce
dat illius etc.

Cum intrasset ihesus

in domum cuiusdam principis phari
seorum sabbato manducare panem
et ipsi obseruabant eum luce xiiii.
Infra. In principio huius
euangelii nota quod multa mala facta
in stirpe et ꝯsiderat et obseruat

nis ut ad distat cogitat bn / uel
v'tuose viuere s; ut in aliquibus
leuibus defectibus valeat eis detra
here 7 mala inferre vn Gregorius in mo.
ueue sua sp inlaboribus / ex a.
togitat mala / que inferat uel
timet ne sibi ab alijs inferatur.
7 ex quod mali 9tra proxime cogi
tat / hoc 9tra se a pxio cogitare
timet / 7 ex ista pha / iuncta ma
la pusille intuitos debant t.
xpm obseruabat · i insidiabant
illi / 7 obseruabant si posset eu
in aliquo reprehendere et detrahere
Et hinc 9tra Aug in omelia dicit
In hac domo principis phariseorum
in salutatore erat temptatio In
accubacione · i in sessione laqueus
In hac dolus In pane gladius
In calice venenum In sermone
pharisei 9 in sibulator captura
Ibi ardebat rocina malicie
flamabat invidia / turba in
ferebat simulatio simulacionis
fraula parabant / tu iste agnus
dei xpus in pascendis / s; com
dendis quasi nescius manducabat
cu eis / ut ipsius scilicet 9uersatione
7 sua inuitate illorum frangeret
feritatem sedaret in 9tigueret
invidia Et hoc wlt Crisostomus
vo ca. xxvo dicens Sicut vnigenitus dei filius / assumpsit carnem
carnis / peccati similem non tamen
peccatricem / ita se 9formabat / scilicet
hominum moribus absque peccato ex cer
tiret ad dapes hominum peccatorum
in dolore 9uiuii / s; non docendi
et pauperes et egenos 9uiuere videbat
moribus vite / paupertatis virtutum
capiens apud alienas epulas in
vitatus / aut seipm apte coe in
ditauit / ut zacheus puenit qd
in domo sua epulabat ipm manere
cogitat / ex in domibus phariseorum
7 aliorum inuitatorum suorum et credit
pro ipsorum edificatione / sc' morem
9uiuendi formam E te pp cau
sa ipsius ostensionis que diligit in
mundo Luce xiv. hac intuitione
sua intrat domum huius principis
phariseorum ad manducandum / pane in
sua voluptate / s; panem utilitatis
Et ipsi obseruabant eu pp ea in
tutone ut viderent si sabbatum viola
ret / Et ecce homo ydropicus
erat an illu / ex iste ydropicus
papice salvatoris est in domo
phariseorum / intrauit domum statuens
se an eum nichil petens s; salu
sua infirmitate illi ostendens Et
dicit ydropicus ab ydor ex e aqua
unde ydropisis 7 e morbus aqu
subcutaneus oriens phisice ratio
cu in flatione vigente 7 anhela
tu fetente hoc hoc xpm / qd
quanto plus bibit tanto plus sitit
Et sic ut dicit Gregorius o prurit
omne vicium / ex multiplicatur o visu
9spectu vitatur / 7 postea auaricia
quanto plus augent pecunia
tanto plus augentur desiderium plus
habent / Et videns ihus dixit ad
legisperitos 7 phariseos si licet sabbato
curare / S; ad aliquid videbat
dicit Beda ex qt refertur ad id.
ex supra dicit e / ipsi obseruabant eu /

Vnde dns videbat ipsorum cogi
tacionibus / et non ibis per hec ostendit
se verum deum qui solus novit
corda hominum Videns ergo dixit
ad legisperitos tamquam ad peri
netes iusticia et superbia et ad pha
riseos tamquam ad collectionem
iniusta ad designandum quod illi sunt
digni iudicare de divinis rebus
et statuere nisi qui sunt superba
clari / et moribus precipui Si licet
abere sabbato curare .i. si
licet opera caritatis exercere in sab
bato sine sabbati violatione ut
est curare infirmum / et homines a peccato
liberare unde dicit Theophilus quod
dns iusticia interrogare dicendo
eos tamquam amentes Sed cum bn
dicere sabbatum / ipsi prohibent
in eo opera bona et inane opera
dicere aut que bona opera non ad
mittit / sed otiosa vel mala, male
dicta etc. Quare ut plurimum
xpus in sabbato curabat lan
guidos et docebat turbas dicit
quod primo omnes ut plures liberi fa
ceret quod tunc plures conveniebant
Secundo per spirituale sabbatum designat
quod in sabbato celeste quiete .i. in
eterna beatitudine / omnes nostras infirmi
tates curandas fore ostendit Ter
tio ad nostram doctrinam ut intendi
amus et contemplationi quod per sabbatum
designatur / ad vitam activam pro
salute proximorum non recedere do
cet At illi tacuerunt unde Beda
super lucam merito tacent quia contra
se dicere / quidquid dixerint videbunt

quia si dicerent quod licet ergo quare non
propter hoc observabant / illi dolose
insidiabantur / si non licet quare ipsi
sabbato pecora curant / tacuerunt
ergo nescientes quid dicerent Cri
sostomus Sed tacens non huius sunt
loquele Quidam non superbe homines
mentes vere confiteri erubescunt
sed silentio pretussent ne improbi
respondendo confusi videantur
Non tacent ex humilitate superbi
et dicata loquuntur modesta vani
gloriosi et imbibere silentium non im
ponit sed virtutem habemus mala
aliena fateri nolunt quod dicta
non presumunt veritatem convinci
ne detegis / erubescentie dampna
patientur Et hic dixi et scripsi de
materia tacendi precepti ut memento
ut dicte sabbati festivitas in aliquibus
postillis mee ubi videre poteris
si hec Ipse vero apprehensum sa
navit eum ac dimisit / apprehensum
per tangendo ipsum non causa necessitatis
sed ex humilitate / quia plures amague
infirmus curaverat quos tamen
non tetigit Sed queret aliquis
utrum ad hoc homo teneatur maxime
in morbis contagiosis sed ad tan
tandi morbidos / et tungendos / ergo
non credo quod teneatur / quamvis de
quibusdam perfectis / hoc legitur de sancta
elyzabeth / et de pluribus aliis sanctis
Et cum hoc fecit alii ad ostendendum
quod per virtutem divinam / fore non
ne sua ex ipso ad tactum fimbrie
cuius mulier patiens fluxum san
guinis sanata fuit Sanavit /

pp cum pheis qui accedebant ppt
sabbatu violatu / Sz quare xc scan
dalizando iudeos eiciunt ipsos
cu sepitu sit velli pp scan
dali venit / ar xviijo / ffudit
Theophilus cp xc no cciamus s
xristo ope sua scandalizaent
s attendebant veritatem i sum
iusticia / docet em nos cu mag
resultat veritas p xiij cosita
mo no cciare si stulti scandalize
Et dimisit eu / pp abire corpa
priuatu volens sic tisse ad pi
latum plmare ara / ubi tu as
sistentib predicando / exhortare
gfessor ut no dimittat asc g
sitentes nisi de omnib peccatis
mortalib sit gfessus quia ille
integritatem salutis spualem acape
meat / Anu em aliq pcta de
plorat r vnu morale voluntarie
dissilat nullus venia gseqtur
ad salutem / vij Aliq inquiudu
simone qui incipit ante ple
mos dicit qui pla pecca het
r si omnia pt vnu dicat / silic
illi qui multis ligat kathenis
omis pt vna rupit / q sola
ad retinendu ipm sufficit / silic
ecia e nauigati / qui videns
multa foramina in naui omnia
pt vnu obstruit / p q d aq
ingreditur r naue submigit / Et
Judeus ad illos dixit / Cuius
vrm asinus aut bos in puteu
cadet r no gtinuo extrahit
illu die sabbati / Judeus no
ad voces illoz q mch dicebat

/s ad corda eoz mius innuabat
et dixit ad illos insidiatores
qui sibi violacoem sabbati impinge
bant cuius vrm / omis voluit
q omis viro auaricie labebat
put vult Beda / no cupiditas
eos monebat ad extrahendu
aialia de puteis die sabbati xpi
aut caritas ipm monebat ad
sanandu homines infirmos i sabbato
qui meliores sunt iumentis r qui
dicit xc. istis legisperitis i pheis
magna cura e vobis de corpalibus
s parva de spualib / ut nulla multu
ponderat s part bestias s pa?
s perit aia ut ho pp que bestie
sut cate / r que deus suo sanguine
redemit / Sic heu hodie multi plati
r multi rectores aiaz / s p dimit
aliqua iura tpalia omnes modos
litigando r rehabendi illa exco
gitant / Sz modica curam habent
ut aie pdite reducant ad deu
Et no poterant ad hec rndere illi
ppe tamq culpabiles gvicti
Dicebant aut r ad inuitatos / p
abolam intendens quo pmus accu
bitus eligeret dicens ad illos / No
cp inuitat ad istud gvium aiut
legisperiti r phei pmi ut supie
riores videntur in lege desiderabat
loca honorabilia in gvivio phei
ut seniores habentur in mlta pte
honorari cupiebant / vij p9 cp.
xc illos gvincit de auaricia r de
violacione sabbati gvitat eos ad
humilitatem quam ppt superbiam
r ma dicit Cirillus gpellit pumpte
ad honores / qui nob no gveniunt

invitat nos temerarios et
nun facta vituperio replet Sed
hodie multi apperiunt primatum
in ecclesia non attendentes id gregorii
decepto quod dicis alter detractus
dexterior vii Sermo / letarum ad
ascensum timeas lapsum / non enim
est tanti gaudii excelsa tenuisse
quanti moeroris est / de excelso ceci
disse Si enim aliquis ad primum
locum in ecclesia dei elegit tollerandum
est licet periculosum Sed quod se ingerit
procurando se eligi / dampnabile est et
presumptuosum quia spiritu sancto non imitatur
cum opus sibi usurpat deus
enim scit quis est dignus regere
gregem suum et quis eligi debet
Cum invitatus fueris ad nuptias
non discumbas in primo loco ne for
te honoratior te sit invitatus ab eo
et veniens is qui te et illum invi
tavit dicat tibi da huic lo
cum / et tunc incipies cum rubore
novissimum locum tenere / hec pla(ne)
est christi nuptie scilicet christi et sponse iste
ecclesie sue sponse iuncte dicitur
Apocalypsis xix venerunt nuptie a
gni / et uxor eius preparavit se byssino
splendente candido / et byssinum sunt
iustificationes sanctorum et has nup
tias celebravit deus pater quando
filio suo humanam naturam copulavit
quarum nuptiarum thalamus fuit
virginalis uterus de quo ipse in sole
posuit thabernaculum suum sicut
dicit David / Ad has nuptias
convivium est doctrina instare dicunt
quia multas proprietates habet sermo divinus
ad escam / sicut enim esca non masticata

Dempois

cibus non sentit eius saporem / sic
verbum auditum et non masticatum per
meditationes non sentitur / Nec audiens
capit sapit eius virtutem / et non ma
net quod vitat verbum dei impetratur
quod est hoc ut quotiescumque id
audiamus quamvis tunc est hoc / Item
cibus masticatus mittitur ad stoma
chum et ad nutriendum totum corpus
Sic verbum dei dat cognitionem medicine
alii non prodest Levitici xi Animal
quod non ruminat est immundum quia
homo in mundo est apud deum qui
non recordatur nec retractat
quod audit de deo / Et pro salute
ad has nuptias deus vellet
omnes venire / et omnes invitat
Et ad eas omnes invitati sunt
per apostolos / et predicatores ut sunt
viri in fide et doctrine Matthei xxii
misit servos suos vocare invi
tatos ad nuptias Iste non quod
hee nuptie ad similitudinem aliarum
nuptiarum habent prandium / et cenam
prandium celebratur per fidem unionem
in presenti ecclesia militante atque pran
dio / alii autem excluduntur qui non
habent vestes nuptiales. i. caritatem
Matthei xxii Cena autem celebratur
: Bt in fine seculi in ecclesia triumphante
in visione dei / a qua illi qui
intrare expellitur / quia ad cenam
nuptiarum corporalium cum convenit
vocantur consanguinei et amici electi
vii Apocalypsis xix Beati qui ad cenam nuptiarum
agni vocati sunt / De prandio hic
loquitur sicut in quo tunc permixti
est paleis / boni et mali convivia
sunt in quo ecclesia multi pacientur confu
sionem et ex relatione excessu et humilitatem

defectu dextrinis impcie et de quo
pudio expone hunc passu pt cu
ubitatus fuis adimpleas .i. ad
unitatem fidelium seu ad ecciam
militantem pmitiuam inspiratoz vel
potiorum ptinam fuis societatem
unitatem ecclie / Non disturbas ipso
loco / .i. non te extollas pctis de
tua scia / vel dextrine natae glia
de ecca vi° Non te extollas in co
gitatione aie tue / vel quomodo cecidisti
lucifer et cecidit ut fulmen
ysa° xiiij° Quomodo cecidit lucifer
qui mane oriebaris ne forte cum
sit pt cetinge quod honorat te
.i. deus ubitatis tempore / acceperis
vel honore dignitatis / cime sit ac
cidens vi ad ro xii° honore in
vicem preuenientes / sed cum aliquis
uideas genie / quas tu nescio seu
ulteris defectus quos tu ignoras
et illud quod est delicta quis intelligit
Sit ubitatus ab illo .i. ad fidem
vocatus a deo qui omnes vocat
aut per inspiratorem aliorum aut per pdi
cationem / aut per flagellorum visitationem
aut per beneficiorum collationem / et hoc
facit deus quod vult omnes homines
saluos fieri / ipse enim sicut in virtute
sic deus et omnium bonorum distribu
tor / et salus peccatorum saluator
Et ideo dicit basilius ad quod qui
facientem quinque accubitus dicens
quod ad expectandum est mandatum hospi
tum actum in locatione / et tunc .i.
cum te sit extollere et melior ceteris
reputaberis / veniens le qui te
et illum vocauit .i. deus qui corda
singulorum et mira intelligit ps°
xii° Omnium prouidentor est deus
tunc veniens ad homines non est

pmonitum motu / sed pmonitum effectum
dicat tibi / Iudicius stulte vel extollis
maius saepe cum deus / videas aliquos
de se presumentes et se aliis pferentes
miserendo alium insinuat quod ille
cum se pfert et pferendus est / ut re
uocet cum alienum sue / Da huic
locum / .i. intellige te minorem esse
ni° Arctos magnus es humilia
te in omnibus et tunc .i. quam meliora
cognoueris / de aliis quibus te pius
meliorem putabas Incipias cum
rubore nouissimum locum tenere
.i. tunc confitens / quod te aliis ptuli
sti et dicit nicolaus de gorran / qui in
cipias humiliari cum delectus est te de
mandam presumpsisti / aut ab officio
tuo amotus fuis / aut post mortem
in infimum detrusus / et tunc incipies
cum rubore tenere nouissimum locum
quod verecundum erit tibi in die iudicii
coram deo et sanctis omnibus / de hoc quod te
aliis superbe ptulisti vi° ca° co
hoc pz quod ambitiosus concupiuit hon
locum nequaquam obtinuit / sed passus
est repulsam / et sicut hagar equaliter
humiliter honoribus non honorantur / et
quod mihi est que pollens modestie
que auditorem ad oppositum ducit
non enim solum phibet ambire pri
matum sed contra ducit / veneretur ulterius
Nota quod turpis malum est seqm
indignum pmoueri alios ad aliquam
dignitatem spiritualem vel secularem sine pre
cedentia meriti ipsius ut locus eius
euacuatus et alter dignus subrogetur
quod licet deus tollat aliquem hominem
superbiam / et oppressionem suorum plura
loca homines tamen similiter sunt et
remedium / Nam cum dormitabit

nec dormiet qui custodit isrl
Et iō hic dicat͛ · Et · humiliaui
Scdō magitudo 9fusionis deiec
ta enim serpius sublimator plē
e 9fusione qm quis aloco alto
7glōso cadit ad locum ymū 7
ad sterq̄ qz quis dc̄ bn̄ plus q̄
cecidit / a quo voluit aut q̄ pt
volare · Et tunc plq 9funditur q̄
s̄ mansisset / in statu suo ptito.
Et iō dicat hic 7ce · Incipies cū
Tcio magitudo tormentorum q̄ma
indignitatib9 / nunc 9stitutis / i digne
ridentes / s; nouissime flebunt vnde
Apok xviijo · Quantum glificauit
se in delicijs tantum date ei tor
mentis / 7hac e tene / nouissimum
locum putt dc̄ bn̄ · Et no · q̄ in
hibitatos ad 9uiuium multi multam
9fusionem paciunt͛ / ꝓ defectu pur
Alij ꝓ defectu pietatis de quib9
mt̄ xxvo · de fatuis virginib9 / q̄
acceptis lampadib9 no sumpserunt
oleum secum / p oleum q̄ lucet 7 e
suaue intelligitur puritas 9scīe q̄
lz insequitur spualis suauitatis
Vte oleum a quo supnatat aliis
liquorib9 / designatur pietas et
pia ad p̄ximum hic 9fundentur
audientes Amen amen dico vobis
nescio vos Alij ꝓ defectu caritatis
mt̄ xxijo Amice quomodo huc intra
sti no habens vestem nupcialem 7 ...
ligati manib9 7pedib9 7c · Alij ꝓ
defectu humilitatis ut hic dc̄ bn̄.
Sz tu vocatus fueris vade recumbe
in nouissimo loco / Cum vocatus fueris
ad fidem incarnacois vl ad 9uiuium
pnīe lacrimis vl ad doctrinam iusticie

vbi panis vite ꝓmitt͛ 7aq̄ sapie
ꝓpinat͛ · potauit illum Eccī xvo
Cibauit illum pane vite 7int...
7 aq̄ sapie potat͛ · i · vade / ꝑ
te 9tempnendo sicut illi de quib9 dic͛
in sca eadem tuo · Et cepunt se ex
cusare / Vel tu spēs te 9fusi
onis / vade spando de virtute
in virtutem · Et recumbe in nouissimo
loco / te inferiorem oib9 reputando
ut fecit paulus pma ad Cor xvo
dicens ego sum minimus aplorum
Vulgariter / nouissimo loco ad mea
humilitatem ptinet / Ille ergo
spualiter in nouissimo loco discum
bit / qui se oib9 inferiorem 7 mi
norem in mente iudicat 9siderans
nos solum pnitentes / s; etiam multo
se ex suspicione / Vt cum venit
qui te inuitauit dicat tibi
amice ascende superius Cum venit
deus inspirando mentes aliorum
tua sublimatur / vl cum xc̄ venit
ad iudicium in tua dissoluendo sine
dicat tibi / amice q̄z in pnte ꝑhu
militatem / q̄z me humiliaui ꝓ te usq;
ad mortem crucis / ut te humiliares
ꝓ me · deus enim superbis resistit
humilib9 aut dat gram / ascende
superius / in pnta pgnam 7 futuro
pglam / vel impnt ad maius
minus 7 in futuro ad maius pmiu
pma ad Thy · iijo · Qui enim bn̄ mi
nistrauit gradum bonum s acquiret
Tunc erit tibi gla coram siml discum
bentib9 · i · in eadem fide manentib9
vl eadem doctrinam audientib9 / vel
in eadem beatitudine 9sedentib9 qui
omes cum ad inuicem glificabunt
te ꝓ pfectione tua humilitatis

vij q̄ui^o ꝓue^o. humiles spu suscipiet gl̄ia. Et ideo d^r luc. Omnis
q̄ e^r vbu sutu tpis / ꝓq^o. humiles
r q̄ꝺ vtuosꝯ iusti^z ne quecat
bit incedo in p̄nti tpe, s; ꝓ oportat
incedo futuras reg̃ dei / ꝙ
hoc nō. q̄ dus hic nō incedit
nos doce' / quo debeas acqre
huanā gl̄iā / s; docet nos acq̄re
gl̄iā celestē / ꝯtā q̄ scut humili
tas uitia e ei / q̄ui cupit ꝓ
altari / honore^e tērra^e / sic tēra ei
q̄ui cupit ꝓaltari honoē celest̄
glie. S; dñi e / q̄ quicunq; se
humiliat / ut hic ꝓalte^z humo mito
ri / plena sunt dolo / q̄ in hac
humilitate latet sup̄bia / s; q̄ui se
humiliat ꝓ pue ꝑ deu / r ut ꝓal
te^r dom̄e gn̄is illo; v̄ittuꝝ
intucoꝝ ꝯtez uo^r. q̄ ꝑ tīce tāe
debemꝯ quere in fimū locu
ꝓius ꝑ securitatē; vij. Aug^r
Humilitas in ymo e / īo uō hēt
locu quo cadat. Gr^o. ꝑ paceꝝ
q̄ altissia loca veut ꝓflaut
r ꝯtrbaut ut sup̄mos arbore
frondes. Istos ꝑ futuras ꝓal
tacō; / q̄ humiliatꝯ ꝓaltabit^r. ut
infra seq^r. S; q̄re d^r luc. deno
missio loco / q̄re uō d^r meditu
locu q̄uerit r ꝓquo in meo.
ꝯsistit vtus r q̄re d^r meditu
teneūs bt̄i. Dicitꝰ q̄ hostum ech
q̄ e x^o. c multu humile Job x^o.
Ego sum hostu. Et a^s. xi^o. distate
aīe / q̄ mite su r humilis corde
ꝯnglutie aut ꝑ humile hostu
ꝓpuliꝝ ꝯtinuaruꝑ se ꝓculnault / s;
sꝑ plus debuꝯ tāe eleuauerit

ipm allidet r impedie^z ab igsstu
Dic ꝯtinuauꝑ te humilians nō e
ꝓpulsꝰ / s; nō ꝑ sup̄bia aliqualit
te ꝓaltauare poterit ingressu
tuus ꝑ hostiu im ꝓcedi^r. vij
m^t. xviij^o. Nisi ꝯu^s suit r effi
ciamini sicut puuli / nō intrabit
in regnu celoꝝ / ꝯtinuꝑ ꝯ se
humiliauit sicut puulꝰ iste ⁊c.
[illegible] qui sꝑ ꝓaltat humiliabit^r ꝓ[illegible]
Et d^r. aie / q̄ d. ꝯuali-ꝯcunꝑ
statꝯ fuit / sive clicus ul laycus
q̄ui se ꝓaltat iusce sup̄biendo
humiliabit^r / ꝑ nitro r infinitꝰ
Et qui humiliat ꝓaltabit^r. ꝓ
de dauid. q̄ui erat minimꝰ intra
fres r f̄ue e ꝓ̄o missꝰ. q^r. Reg
xvi^o. vij d^r. fulgēci^r alij in hoc
sc̄lo r infuto / ꝓaltaūt / quales
fuit dauid. Ezechias r Josias et
ceti q̄ui in p̄nti sc̄lo glosi fuiūt
r infuto^z gliosiores sūt. alij ifuto^z
humiliau^r / q̄les sunt sup̄bi pau
pes r illi qui ꝑ ꝓptere in p̄nti vita
vindictaꝝ recipiūt / r infutꝰ ad
ꝑpetuā pena tiuscūt / q̄les fuūt
herodes r anthiocꝰ r ci plꝰs dey
spū duplici ꝯtrone ꝯtē eos
dus. Aliqui hic ꝓalte^z r ifuto^z
humiliant^z. quales sunt sup̄bi
dites qui hic in bonis durūt
dies suos r in pūcto ad infia des
cendūt. Alij hic humiliant^z. s; in
futo^z ꝓaltent^z sicut sūt sc̄i pau
pes r papue illi qui ꝑ deu oīa
sua dēliquit, spōtanea paup̄tate
dīueniꝝ ꝯo vitate humilitat i vita
p̄nti / ut, adūs in vita futa ꝓal
tari mcam^z. de vtute ista r de aꝯ

ſpectatib; vide in ſumma veritt
et alibi de hoc ſcripſi q̄d nobis
concedat qui 2c.

Acceſſerunt ad iheſum

phei et interrogauit eu vnus
ex eis legis doctor temptans eu
Mt. xxij°. Fulgencius predicante
x̄ diue pſpue heſte cau; iuſ
iudeos vna ſaduceor; et altera phariſ
Saducei aut dicunt qui ſaduceu
quedam magis legis ſequentes
neq; reſurrectionem mortuor; cre
debant neq; angelos neq; ſpus
ee et hij tm quinq; libros moyſi
recipiebant auctoritate ꝓphar reſpue
bant. Ceteri phei qui diuiſi
interpretantur eo q̄ dimiſſi magis debant
ab ſuauitatib; ꝯam actis ſu
dicis ſeparati reſurrectionem credebant et
angelos et ſpus ee ſatebantur et
no ſolu quinq; libros moyſi ſ;
etiam ꝓphas recipiebat eu vero
x. hunt diſtemptatores Et ut dicitur
luc xx°. Audientes phei qui ihc
impoſuiſſet ſilencium ſaduceis quo
niam inuicem inde. Sicud omnes
conuenit phei in vnum vincerent
quos vnus ſuperare no potuerunt
auctoritate ſaduceos ſunt ꝑfeſſi ſunt
qui multitudine ſe armauerunt ita
ut eis poſſet dici id quod ꝑ ꝓph
pes conuenit in vnum aduſus
dominum et ad uſus x̄m eius Et fecerunt
phariſei ut vinces papiliones
qui ſunt multu timidi circuientes
lucem candele qua volentes mit
extinguere denum ſe comburunt et
ſuis mortis ea conſtruunt ſit iſta
ntp ꝯtra magis videbant ſequuus.

et doctrinis lumine ſiruitatem in ipo
tanto plus nitebatur ipm extingue
re ſe comburebat et morti ſutabant
Sic quidam hodie inuidi ſanuum et
bonis inuident et ꝯtra bonis operib;
et ſe ꝯburet ꝯdepnat Et de contra
rigatores vnius dicitur dicitur bn no
ꝯ phei ꝯmiſſ erant multi ordina
uerit ꝯ vnus ꝑ omnib; ꝓpaneret
Do q. d. 2c. Sicud vnus loquebatur
ꝑ omnib; et omnes loquantur ꝑ vnum
et ſi ille vinceret omnes viderentur
viciſſe Si vero victus fuit ſolus
confuſus videatur ſi vincit ſi iſte victus
fuit conſtie vir omni ſcientie ſe
ea confuſus. q. d. vtrq; vn lenis
e conſolaus ꝯ qui in ſe ipo confus
e et illud ab alijs ꝯtinetur.
Exemplu in hoc ſiles ſunt ſiles
iſtis phariſeis qui quoq; eligunt
vnum loquacem ex eis qui predica
tori difficilia ꝓponit vel alicui
doctis ꝯ inuenires plus eo ſciu
por qui doctrina vn dicitur conglt
Omnes qui no diſtemd ſ; temptandi
cauſa interrogat aliquid doctorum
eſtiare debemus hunc phariſey ſic;
dicit illud. ar. xxv°. ꝯ vni ex
minimis meis ſeciſti 2c. Sz d a
ty Marci xij°. dicitur iſtum legiſdoc
torem ſapienter reſpondiſſe et
dominum dixiſſe illi no longe es aug.
dei Videtur aug de concordancia
ewangeliſtarum ꝑ fieri ut iſte tep
tans acceſſit ſ; ex reſponſo dni
correctus fuit 2c. initio ꝑbat.
Augr ꝯ e mandatu magnum
in lege Sicud magis appellat
cum no velit ex diſtabilia et forte
ad cautelam zophiſtica ut ſualig

decipiat de magno mandato inter
rogat / quia nec minimum observa
bat / Ille enim sed interrogavit de ma
iori mandato / quia illa ad minus
adimpleverat. Unde Beda li. 5 ca.
l°. Sic multi vocant eum dominum
cui subdi nolunt / multi vocant
eum magistrum cuius doctrinam respuunt
doctorem cui contradicunt / alii eum
vocant patrem / et filiacionem eius verbis
non consequuntur / multi autem / quos
odiunt / multi extollunt virtutes eius
verbis / et actis moribus adversantur / et
sicut nos clunicatum altas columpnis
grandibus constructas conspicere in castris
videmus / summum possunt conscendere
gradum nisi ad primum in primo po
situm pedem amoveant / Ait illi
Ihesus diligere dominum deum tuum ex
toto corde tuo / et ex tota anima tua
et ex tota mente tua / Et notanter
dicit diligere quod dicit non timere consistere
quia secundum Augustinum cognoscere deum primum
spiritum est humane mentis / diligere vero re
ligiosi cordis et recti est / et diligere
non timere tenebre / quia diligere maius
est quam timere / innovatio est cultus
dei / sed timere a principio non dilectio /
Et ideo dicit Augustinus timere servorum est
diligere filiorum / Timor servitutem
et dilectio sublimitatem / quia timore
servi fiunt / penam quidem evadunt
meritum vero iusticie non / sed dicit Gregorius
Diligere dominum / propter omnipotenciam tuum
timorem / deum / ad operacionem tuum
honorem tuum / totum sit tibi dantem
tuum amorem / dominum / quia propter te servus est
sumus / dominum / quia propter te sumus omnino.

tuum / quia propter totum compassus est in
cruce. Sed quid volunt ista verba.
ex toto corde et ex tota anima tua
et ex tota mente tua / primo Augustinus sic
exponit verba predicta diligere deum
ex toto corde est / ut cor tuum non
sit inclinatum ad alios vel dilectionem
magis quam dei / vel equaliter cum
deo / ut non delecteris ex ipso magis
quam in deo / vel equaliter in
auro vel in argento non in possessionibus
aut in cumulis non in filiis / aut in ma
tribus / non in ornamentis vel vestibus
Tota anima diligere deum / est firmissimum
animum habere in veritate divinorum et
firmum esse in fide / Tota mente dili
gere deum / est ut omnes sensus hominis deo
vacent / cuius enim mens deo innititur
omnia superiora citra deum est / cuius cogi
taciones que dei sunt / tractat et
memoria que bona sunt recordatur.
Tota mente diligit deum / Sed Augustinus
sic exponit / ex toto corde id est ex toto
intellectu sine errore / ex tota anima
id est ex tota voluntate sine contradiccione
ex tota mente id est memoria sine ob
livione. Ergo anima que est una
in tribus potenciis ymago dei trinitatis
diligat dominum trinitatem unum in tribus
personis / ut mens referatur ad patrem
intellectus ad filium voluntas ad spiritum
sanctum / Item Bernardus sic exponit / ex
toto corde id est prudenter contra sugges
tiones dyaboli ne seducatur / tota
anima / dulciter contra delectaciones carnis
ne peccata ad mala alliciant / Ex
tota mente / fortiter contra persuasiones
mundi ne pillas operaciones crimina.

hec tria scilicet caro / mundus / principaliter
retinent hominem ab amore dei et
ab impletione huius precepti. Sed utrum
aliquis potest in hac vita adimplere
hoc preceptum et perfecte diligere deum.
Et dicendum quod non / quia si in hac vita
esset perfecta caritas / tunc maxime
fuit in apostolis / sed in eis non fuit
quia paulus dicit de se ad philippenses iii°
non quod iam acceperim vel perfectus sim.
Videtur Augustinus / quod in hac vita deum
perfecte diligere non possumus quia
quamdiu habet fomes aliquid carnalis
concupiscentie in nobis est / quod oportet refre-
nari / cum quibus laboribus refrena-
tionis homo impeditur ne deum perfecte
diligat. Sed thomas distinguit
et vult quod preceptum dicitur adimpleri
quandoque perfecte quandoque imperfecte etc.
Si dux exercitus precipiet militibus
suis ut pugnent iste perfecte
implet pugnando preceptum qui
pugnando hostes interficit quod hoc
dux intendebat / iste autem implevit
illud / sed minus perfecte cuius pugna
ad victoriam non pertingit / sed tamen
non fugit de bello nec contra disciplinam
militarem agit. Sed licet cor
ad deum non applicamus nec eum ac-
tualiter semper diligamus / quod hoc est perfecto
patrie tamen quod semper pugnamus / et a fine
quem precipiens intendit peccatum
mortale / non recedimus nec disciplinam
religionis militarem / quod in nobis
est sufficienter preceptum istud ad-
implere. Sed dicendum quod perfectio
hic in hac vita adimpleri non
possit. Videtur Augustinus libro de perfectione
iustitie / cum non prohibetur homini ista
perfectio / quod licet eam in hac vita non

habeat non enim recte curritur si quo currendum
sit / nescitur quo autem sciretur si nullo
precepto ostenderetur. Secundo hoc dicitur quod deus
quod quibus impossibile est dedit preceptum
tum in hac vita perfecte implere
tamen transgressionem eius evadimus si in-
fimum gradum caritatis attingimus.
Est autem infimus gradus caritatis
ut nullo superius deum vel equaliter nisi deo
diligamus aliquem gradum / qui deficit
deficit absolute / quia non manet
in caritate. Unde sicut nullus in hac
caritate vita perfectum mandatum po-
terit adimplere / sic nullus infra hunc
gradum / poterit remanere. Sed si in
isto gradu morte preoccupati re-
perti fuimus cum conatu amplius
sitiendi in resurrectione eius dicens
quod deo nolli me compensare feci quod
potui si non totum quod debui im-
plevi. Cum huius mandati quo
ad primum ubi non est de necessitate
salutis sed consilium ad perfectionem illud
quod in eo precipitur. Notanda tamen
sunt aliqua signa caritatis probabilia
et coniecturalia / quia nulla certa de hoc
habentur quia nescit homo utrum sit di-
gnus odio vel amore / primum est peccati
declinatio et ratio huius est quod dili-
gentes deum cavent omnem dilecti
offensam. Sed deus maxime offenditur
peccatis igitur vere diligens deum de-
clinat peccata. Unde prima Iohannis iii°
Omnis qui natus est ex deo non peccat. Contra
ad conservationem caritatis sunt pugnatores
alique dispositiones in subiecto que
sunt peccata quia sicut aqua extinguit ignem
sic peccatum extinguit caritatem.
Nec solum mortale [illegible] / quod venialia disponunt
sed etiam quod aliqua caritatis corrumpunt
Secundum quod enim legitur diligere caritatis

quius hic e mita/ e aia humana
sine cor humanum/ qd quicquid illud
alieno amore repleuerit tanquam
adulterium puniet/ qr figuratum est
leuit. x°. De nadab et abyud
filiis aaron/ qui offerentes iacen
sunt igne alieno/ igne consumpti
sunt. Ho. e bonorum operum
Job xiiii°. Si quis credit in me
ad perfectiorem operantes opera que
ego facio ipse faciet. vn. Greg.
probacio dilectionis exhibicio est
operis. Et ideo nunquam amor dei e
ociosus operatur enim magna si e
verus. Si aut operari renuit non
e verus. Item e probacio dilectionis
qr diliges debite probat dili
git deum. Ap°. xxv°. Sed vincimus
minime nisi fratres et carita
e paciens, aduersitatum tollerans
qr hoc caritatiuus cogitans qr
deus ipsum caritate [illegible] castigat
labitur omnia pro deo sustinet ita
ut dicere possit cum apostolo ad Ro.
viii°. Quis nos separabit a caritate
&c. Et Caritas enim paciens e et
benigna. i. ad Cor. xiii°. Hoc
e maximum et primum mandatum. Et
Nota qr hoc preceptum de caritate dicitur
maximum propter plura. Primo qr eius
maximum obiectum scilicet deum cum
maiori affectu diligi precipit qz
ex toto corde ex tota aia et ex to-
ta mente. Secundo qr maximam vtilitatem
nobis confert qr vnit nos maximo
scilicet deo. Dilectio enim e amantis
et amati vnio. Item qr nihil nos
maxime sanctificat/ et malo nos ma
xime remouet. Tercio qr omnes
virtutes in se continet. vn. Aug. Sicut
deus omne bonum in se continet/ sic
caritas/ que e deus omnes virtutes
perfectissime in se habet. Quarto re
tinendo quia hoc preceptum alia
omnia continet/ qr iudicis/ et ideo
habens caritatem/ omnia seruat que per
tinent ad deum et nihil negligit eorum
que spectant ad salutem. vn. Greg.
Omnia precepta multa sunt/ et unum
multa per diuersitatem operis/ vnum in
radice dilectionis. Et dicitur primum
sunt dicit Orig. in ordine spirituali
secundum dignitatem virtutis/ qr caritas e prima
et precipua virtutum/ sine qua nulla
virtus e virtus in totum. Hec dicitur
primum/ qr ipso scriptum est preceptum
prime tabule scriptum. Et hoc enim
qr diligis deum ex toto corde i. ex to
to spiritu/ non adoramus deos alienos
sed verum deum qui inspirat nos ad
viuere. Job iii°. Et hoc qr
diligimus ipsum ex tota aia que e
ad ymaginem dei creata [illegible] nomen
dei non in vanum assumimus nec
alium creature attribuimus. Et hoc qr
ipsum tota mente diligimus/ tunc quie
dicimus et in se quietum preceptum de
sanctificacione sabbati implemus. Secun
dum aut simile e huic/ non dicit par.
Sed simile quia de [illegible] primum de homine
qui ad similitudinem dei factus est. Gen. i°.
creauit deus ad hominem ad ymaginem
et similitudinem suam. Item qr de [illegible]
[illegible] quia de dilectione vn
Greg. sup. Ap°./ qui hominem amat
simile est illi/ qui deum amat qr yma
go dei homo e in quo deus diligi
tur [illegible]/ in similitudinem ymaginem honoratur
Item dicitur simile secundum hylarium qr [illegible]

cōpeciat retribucōis merces
Diliges proximum tuum sicut te ipsum
Nota quod nomine proximi dicitur homo
intelligitur quadrupliciter. Primo racione
quia omnes sunt eiusdem nature / propter qua
differunt accidentaliter tantum. Secundo racione
originis / quia ab uno parente omnes
venimus / propter hoc homo differt ab alijs
animalibus, que non omnia ab uno
descenderunt. Tercio racione hereditatis
quia omnibus una hereditas eterna pro-
mittitur / propter hoc differt ab hominibus
a demonibus / quia ab ista hereditate sunt
exclusi. Quarto racione debiti vel
obligacionis quia omnes homo obligatur
deo / propter beneficium incarnacionis et pas-
sionis specialiter / et propter hoc homo
differt ab angelis propter quibus christus
non est incarnatus. Item nota quod hoc
preceptum nullus nisi viciosus frangat
quia nemo alterum vere diligit / si quis se
ipsum non diligit / racio sua ad-
vitam eternam Ecclesiastici xiiij°. Cui enim alter
nequam cui bonus erit. Augustinus. Si-
cut enim ille qui diligit iniquitatem
odit animam suam / manifestum est quod non
diligit proximum suum / quia qui se
non diligit. Ecclesiastici dicitur Ecclesiastici xxx°.
miserere anime tue placens deo quia
enim propter nos cogitat plus de
passione sua quam alienam, quia quis
sibi ipsum mortuum considerat
in domo propria / quam alienam vadit
ad deplorandum alienum. Sed dicitur
nemo quibus amat se ipsum nec
istud indiget precepto / nec hoc est
nisi dubium / quia non quis ad hoc
inclinat / dicendum quod multi amant
se ipsos 2° modo principales et racionales
spirituales / qui non est verus amor
quia vituperabilis / sed amare se 2°
modo principales et racionales ut ve-
lit sibi ea bona / que pertinet
ad perfectionem racionis / talis est verus amor
et laudabilis vnde Augustinus li. xl°.
omnes omne xxxviij°. Est
amor utilis / et est amor nocivus.
Amor amorem impedit / sed amor noxius
precedat et amor utilis succedat.
Sed quia homines carnales nolunt
illum recedere ideo in illos non potest
alius intrare / ut non capiant
plenum sunt enim amore volup-
carnalium / plenum sunt amore pecu-
nie plenum sunt amore auri et
argenti et possessionum huius seculi
Anima ergo plena sit / quomodo
vis ut illa vasa intret mel ex
quibus accetum non diu fundisti / funde
ergo quod habes / ut sis vas eleccionis
et predestinacionis ut paulus Actus ix°.
vas eleccionis est mihi iste / vas mise-
ricordie ad Romanos ix°. ut ostendet di-
vicias glorie sue in vas misericordie / vas
honoris prophetat. i. ad Timotheum ij°.
Si quis emundaverit se ab istis erit
vas in honorem sanctificatum et utile
domino ad omne opus bonum para-
tum est ergo amor utilis et bonus
quo quis diligit se in bonis spiritua-
libus ad eternam beatitudinem ordinatis
Sed dicitur quomodo talis dileccio spiritualis
est naturalis quia deus preposuit se di-
ligi / et proximum non precepit homini
diligere se ipsum. Dicendum quod hoc includitur
in dileccione dei / quia deum diligere est
diligere se ipsum. Vnde Augustinus de moribus
ecclesie / non potest fieri nisi ipsum non

diligat / qui deum diligit / non quod si-
ste sanctus diligit se quin quantum in se
tendit ordinate ad ultimum finem
ut summo bono fruatur / quod de se
quis dubitat / quod iste se verius amat
qui est vero dei amator. Unde dicitur
de trinitate [illegible]
[illegible]
ab homine alia / De primo Levitici x-
ix°. Diliges proximum tuum sicut te
ipsum. Item Ioh. xv°. Hoc est precep-
tum meum ut diligatis invicem. Item
prima Iohannis iiii°. Qui non di-
ligit fratrem suum quem videt quomodo
potest diligere deum quem non videt.
De secundo videlicet de natura patet quod ad na-
turam [illegible] ut nos mutuo diligamus
unde dicit Aug. Voluit deus unum
hominem formare in principio a quo
omnes procederent / tamquam fratres
omnes homines se amarent / nec per
solum legibus humanis vel [illegible] animali-
bus brutis / et ultra istam fraternitatem
habemus aliam spiritualem unde Aug.
omnes fratres sumus / ut homines corpo-
raliter ut [illegible] quod unus est deus
pater in [illegible]
tas tanto fortius stringit ad dili-
gendum proximum fratrem meum quam
fraternitas nature / quanto reuerendior
pater est deus quam primus homo / quanto
reuerendior ecclesia / est mater quam ma-
terialis / quanto melior hereditas
celestis / quam temporalis. De tertio [illegible]
[illegible] patet huius precepti utilitas
quod omnes [illegible] / cuius spem
mutuo se diligunt. Aues enim
congregati volant de uno spe / et
[illegible] applaudat [illegible] Eccl.

xiii°. Nunc veniamus ad propositum
et ad intellectum huius precepti / quod dicit
aliquis / quibus tenetur se plus aliis di-
ligere ex quo ordinata caritas incipit
a se ipsa. Ex quo dicitur quod iste
modus diligendi proximum attendi-
tur penes quatuor causas. Primo / ex
causa finali ut diligatur proximus
propter deum / propter gratiam dei et virtutes quas
recipit / et propter patriam etiam beatitudinis
finalis / propter quam omnes creati / non
autem oportet quod tu causa diligeris
sed sollicitus de salute proximi ut
de sua. Secundo [illegible] materialem
ut diligatur eius non malum / et
letetur de eius bono et tristetur de
malo. Vel quod diligatur in proximo
quod ipso diligit deus / recto ordine
[illegible] / [illegible] ut in [illegible]
[illegible] temporalem non vicia et errores
unde dicit Aug. [illegible] diligendi sunt
homines / ut eorum non diligantur vicia
et errores. Tertio iuxta causam formalem
[illegible] ordo diligatur proximus quo
homo diligit se ipsum / puta / in
deum / et super temporalia / quod non faciunt
avari / qui plus diligunt temporalia
unde prima Ioh. iii°. Qui habuerit
substantiam mundi huius et viderit fratrem
suum necessitatem habere et clauserit
viscera sua ab eo / quomodo caritas dei
manet in eo. Quarto iuxta causam
efficientem sive mouentem / ut quia
homo non quod pater tuus / vel filius vel amicus
vel domesticus [illegible] nos ha-
bet diligere se ipsum. Iubet dominus
[illegible]
[illegible] ad ista tamquam ad finem
referuntur ut dicit Aug. de [illegible]

civitatis quia ad montes et commu
tones ibi sunt fines / consequenter
omnia intendunt ut caritas introdu
catur. Ideo Urbanus. Ideo due ta
bule legis date sunt / in quibus erant
scripta decem precepta. In prima ordi
ta ad dilectionem dei, in secunda ad dilectionem
proximi ut in dilectione tamquam radice
omnia fundentur. Ex hoc patet quod prima
duo precepta / maiore sunt attende
da / et suadenda propter plura. Primo quia
in hys est abreviatio totius le
gis. vii. Aug. Si non vacat tibi
omnes paginas perscrutari omnia
volumina sermonum revolvere omnia
secreta scripturarum penetrare / tene
caritatem in qua pendent omnia
Et idem Aug. de doctrina christiana ut
nemo habeat excusationem in die iu
dicii / voluit deus quod scriptum est con
summare verbis brevibus sed tamen
quod voluit esse apertum non absconditum
breve esse voluit ne homines propter
alias occupationes non vacarent
legere et attendere. Ideo apertum ne
quis diceret propter obscuritatem non
potui intelligere. Augustinus. De[?]
li. xi. ca. 1. Excusationem illam
[?] sicut scriptum est mandatum quod
ego precipio tibi hodie non est sup
te neque procul positum / neque positum
in celo / ne possis dicere quis nostrum
ad celum valet ascendere / ut defe
rat illud ad nos / ut audiamus
atque opere compleamus / ne transmare
potius ut causeris et dicas / quis ex
vobis potest transfretare mare et illud
ad nos deferre ut possimus audire
et facere quod precipit. Sed prope te est
sermo valde in ore tuo et in corde tuo

ut facias illud. Et infra unusquisque
locus et prophetie in nobis / ista tamen
docent / ut amor dei et proximi age
re vite proxima teneat. Et omnes
sanctarum scripturarum interpretes ad cau
tiones conciliavit aut aliquid despectum
descripsit. Si hec duo non fuerint
sive simul docens / sive parabolice
locutionibus / vel allegorice. Unde
ut ad posse ad ipsum perveniet
quis deus super omnia / et proximus ad
mensuram sui posuit diligat / a
se ipsum ornat et imprimet / loquitur
aut ignoravit que loquitur et est
in iniquis / vitabit aut scripturas ma
liciose putabit errari aut hec duo
interpretando et dissentiendo astruit
intentionem sequitur. Omnibus scriptum
virtute atque affatu omnis sacri
scriptura condita est. Gregorius. Propter facultatem
ad implendum que consistit in duobus
Primo in hoc quod illa que sunt ab
eorum implere excusat propter
paupertatem vel infirmitatem / sicut
posset in dando elemosinas vel ieiunando
mandata enim dei gravia non sunt
Gregorius. Quia quod facit super pondus
amor leve efficit. Math. xi. c.
Iugum meum suave. Tertio propter
certitudinem dilectionis quod dilectio
est deo gratissima / tamquam gratia aliarum
gratiarum et sine caritate alie gratie
non sunt deo grate. Prov. viii.
Ego diligentes me diligo. Unde
Aug. Attende quanta est caritas
que si desit frustra habentur
cetera / si autem adsit habentur omnia
vel in se vel in aliis. i. ad Cor. xiii.
Si distribuero in cibos pauperum

oms facultates meas / Congregatis
autem phariseis interrogavit eos ihesus
dicens / Quid vobis videtur de christo cuius
filius sit / Secunda pars huius evangelii
in qua christus sit de iudeis fit quedam
peticio / Et proponit ipsis phariseis que-
stionem dictis 2d. Congregatis phariseis
sunt qui ad temptandum ipsum vene-
runt / Interrogat eos / sunt respondendo
quorum peticio / non occulte sed publice
coram omnibus / Quid vobis videtur de christo.
i. de messia in lege promisso / Cuius
filius sit / Secundo loco christus causa huius
dicit / Expectabant Iudei messiam
non credentes ipsum esse christum in
lege promissum / contrahendo ipsorum
de proximo ea affigentes / conquirunt
ihesus ab eis / quid ipsi sentiunt
de messia / et cuius filius sit non quasi
ignorans / interrogat / sed ut omnes fa-
teantur / quid de illo sentiunt / sicut
crediderunt per in illius cognicione de
scientia / Dicunt ei David / Iuxta
id psalmi. De fructu ventris tui po-
nam super sedem tuam / respondit quia quod
credebant eum esse puram hominem
de genere David. Secundo ubi super-
latur quod bonum sentiunt / de messia
precessit quod omnis in lege sunt promissionis
peruntur sententiis / male autem sen-
serunt quod eum esse purum hominem
opinantur / dum dicunt esse eum filium
duntaxat / David / cum vere filius
dei erat / Iubet alte sibi atque
singulariter proponere / Et ipsi pharisei
intelligi ipsorum messiam credebant
esse verum dei filium patre unigenitum
ipse sibi in distinctione prosequi per
petri clarius confitebatur dicens.
Tu es christus filius dei vivi / Ideo
tempus conspiciens / sic hanc questionem illos
erudiens dicens / Quomodo ergo David
in spiritu vocat eum dominum. Dixit
dominus domino meo sede a dextris meis
Donec ponam inimicos tuos scabel-
lum pedum tuorum. Si ergo David
vocat eum dominum quomodo filius eius est
Quasi per quod per inspiracionem spiritus sancti
locuti sunt prophete testante dei. ii. petri i.
in fine / vocat eum dominum / quod non
licet sed esset filius eius / quod filius
comparacionis subiectus est patri
dicens dixit dominus / i. pater creator
celi et terre / domino meo / i. filio suo
unigenito qui est vero messias
qui venit in mundum pro redempcione
generis humani / Sede a dextris
meis / deus non habet brachia / ut
dextrum nec sinistrum / nec est in me-
surabilis tempore / nec circumscriptibilis loco
Sed dexteram sunt potenciam dei patris
in qua filius sedere dicitur / et sedet
quod equalis est deo patri et eternaliter
ab eo non distinctus / Donec ponam
Istud donec hic ponitur non conclusive
sed inclusive / non enim intelligendum
est / quod postea non sedebit / quod semper
sedebat / sedet et sedebit in eternitate
et ante saecula / Simile habetur
supra mathei i. Primo ubi dicitur
de Ioseph / quod non cognoscebat
eam / donec peperit filium suum
unigenitum et eius intellectus cognoverat
postmodum sed nec ante nec post
Inimicos tuos / i. donec omnes

rebelles tibi subiugabo vel bo.
2 voluntaria subiectione / scilicet ut ac-
cidit te viii dm (?) ʒ homines spo
te vel coacta subiectione / ut idre
inde[illegible] pumne ardent inbite
cp pue nobebant voluntue
vii p. ad co[illegible] xvi / dt oportet ac
illi regnare donec ponat inimicos
subpedibus eius. Sm vi gtor-
dae. Qui modo vero dicte apparuit
david de viro messia. respondit scd
spi[ri]ti inspirante / quibus et agunt
que non inficiaris regis / vestri
apostoli fuisse atque prophetas / qui deo
devoti spi[ri]ti iubilantes gaudio
in ore / ut apostola veri capesci
pro acceptat / ad positione dinal
inquiens / dixit deus dixit dominus
dixit // sino ineffabili modo locu[tus] di
dno meo / messie vero dictio ipse
ppl[?]mitabat / ut sedet ad dex-
teram eius / cp davidus prividit
illum esse incarnatus futurus / de qua
acceptat carnem misteriorum / passurum
atque maiorem mortem / resurrec-
turus a mortuis / et ascensurus i
celum / sessurus ad dexteram patris et
donec ponat suos inimicos / genti-
les ydolatras / et scabellum stra-
ens terram per eos faciat in fide
atque in omni virtute suppositum pedi-
bus sanctis eius / qui celum est sedes
eius / sed terra militans / et in scabel
lum pedum eius. Secundo. consilium
hic obiicendo contra iusiorum phariseo-
rum intendit concludere in ipsa forte ve
rum dicere ratione dixit nec est qui se arguendo
illos per filium suum est tribut
nas sua abipso testatur illum dominum
suum / quod non solum sed nam qua
traxit abipso / sed divinitatem alt
orem / secundo quia dicatur dominus eius
per divinitatem Secundo dicitur hic de ioma et
splendoribus / sp iudei hunc p[?]
de pso. abinthe non oppugnant qui
ille tres reuisa atede quos regu
tur quodam eleazar prior cum
insignem tiphi abinthe ut ipsi
dicunt Secundo quem decantant Secundo
intelligentius esse quo abinthe quest.
ep p[?] in ore pe. / ex utero
ante luciferum genuit te / cum abinthe
ortu et nativitatis legaum / ei quo
convenit ei illud / tu es sacerdos i[n] e-
ternum secundum ordinem melchisedech / ex
quo ipse abintha illi panem ob-
tulit / et ab eo benedictionem postulat.
concludit ergo xps phariseos sic Secundo david
vocat eum dominum / teste scriptura
iam allegata / quo filius eius est
Quomodo vos michi videtis / quomodo
si dio se separati non videm igitur
oportet vos credere / xpm esse deum
et sicut filius david. sed vos
credentes et dicat / non tantum purum
hominem / sed etiam deum / quod alias non
vocaret eum dominum suum vii Secundo
ubi supra igitur et david rex
eminens / et propheta virum messiam
maiori altitudine refert quam
vos ardentes / et se in ad veniret eius
patris dep dulia eius libertatem
et dispersionem restaurationem quo eum
pumpedit / tam modice virtutis
estimantes ut david et dabo
esse minorem / qui tempore suo ut se
vos tueri potuit ab a[illegible]

hostib(us) qui semper vos in sustinet
infestarent dapia vobis etiam ab
iecto populo philisteorum qui etiam
ipso nec iam tutum fuit / quam personis
tam patre / a filio et maledictum
tum ictibus lapidum audiuit absconditus
nec regnum sibi impacte possedit
nec quillo fluens redolens non co
ipsius fluxus de torrente / cum de vero
messia tam yme sentit / ut eum
non credat plurib(us) homines sed per
ipsum spiritus vos asperget libertate,
Cum eum inscidunt nec filiacionis
David regi tum sit vere filius dei no
tatus tum sit aperte due sine ab
ipso David que messie proferti
mere primitus ad virum vili(ssimum)
atque deviatum tradit cephy et dat
maledictum hec / sed verum messia
primum homines ata animat
sed in illo post(ea) e spece viri sine
ad deum e vin fiducia / cum male
dictus ho qui confidit in homine
et ponit carnem brachium suum / et
omnis ho mendax / et tito deficit
quam eum mendate sed proteget / sus
tollite ialterez inertes de vero
messia / maxie cogitate sed spirat
credite quis sit ille / Bo(nus) e qui
spirat malum e qui dat / redite
ad cor vestrum et ardat plus quam
homines / et dicit omnis i(n) cordibus suis
pro cupita vos confitentur credent li
beratem spiritus salutem / intellig(entes)
spirauit non e David filius / non mino
ratus ab illo / que ipse dominum suum
vocat velamie adhuc est i cor
dib(us) infidorum quod ut auferatur non cum
plebat ad xpo(m) nec credebat quod ca

venisse quod probauit tam venturo
ee / Illud in hac disceptacione inte
debat ihesus ut ipsi desperatum
quendam palmarum cristum et de
messia a sancte debita veritate ita
quam fallebant / minus debito depo
nentes ut ipse illos erudiret in fide
docet atque diceret / sed messiam primus
sum ee vere filium dei / Et nemo po
terat ei respondere verbum neque amplius
fuit quisquam ex illa die ausus eum
interrogare / Quod primum quare non po
terant ei respondere quod irrefragibile
erat argumentum ad hoc enim non
potest respondere nisi ponendo dicendo
xpm ee deum et hominem quod ho est
filius abrahe et pono filius David
Sequitur non dixi e due eius Et aquo
mediam ho distinctionem iudei non cre
dunt / nec cognoscunt ideo hinc argu
mentacioni respondere hodie non possunt / Et
scdo dicitur quare non erant ausi amplius
interrogare eum / quia pridentib(us) plures
plenam imposuerant / per ea prudencia
iuit aut per hec e Tertio quia ipsi non
interrogabant / neque confitebant cum
xpo propter veritatem cognoscendam aliis
quam videtur eum pridentes in solucionib(us)
quoniam / et subtiles in verbis amplius
animati fuissent eum interrogare sed
quia cum eo disputabant / ut eum supa
rent et caperent / et videtur sed non
posse proficere eis vi compulsi supra
de tacuerunt / a fine et per modum
tempus / nunc forte ipsum tempus
et ita affixerunt quod e buccis ipsa
slor(um) amen etc.

Ascendens ihesus in naui

in naviculam transfretavit. Mt. ix°. Mar ii° Luc v°. Communis est carnalibus salutem corporum preponere saluti animarum / sed contrarium hic docet Christus in primis curans / quia prius sanat languorem anime quam per delictum incidit restituit illi corporis sanitatem et continuam. Et cap. viii° dicitur quia postquam Christus commisisset [illegible] capharnaum et navigando venisset in terram Gerazenorum ibi demonio obsessos expulit demones et misit eos in gregem porcorum qui submersi sunt / quia propter istud civitates de revelatione pastorum commoti rogaverunt Christum ut ab eis recederet / ne maiora dampna eis temporalibus inferret. Christus autem abiit cum mansuetudine consueta rebus quibus se indignos fecerant eius doctrinam declinans volens quod inde recedere ascendit naviculam / Licet navigium minime necessarium fuisset / quia pede potuit pertransisse / quia hanc potestatem dederat hominibus et silvestris et petro. Sed prius scilicet non semper miracula faciebat / ne non crederetur veri incarnationem quia semper plura miracula ab eo fierent aliquem heretici dixerunt ipsum esse hominem fantasticum et non verum. Et venit in civitatem suam id est Capharnaum et Marcus ii° Sed dicitur ... Christus nichil appetebat sicut quem de se dixit vulpes foveas habent et volucres celi nidos filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet. Mt. viii°. Dicimus non quia alia civitas suscepit eum nascentem / alia

ipsum nutriebant in iuventute sed Nazareth / Alia post mortem ipsum habuit quia continue inhabitavit scilicet Capharnaum. Et de ista civitate dicit Aug. quia dubitat Capharnaum fuisse civitatem Christi / quia non nascendo sed miracula operans illustravit suam fecit. Et dicitur Licet post quia tres ... dicitur / sed mira angustia cuius cepit habere humanam parem, cepit indicare civitatem et cuius parentes habere cepit / cum puer pareret / ut attingeret calamitas esse dissipavit. Metaphorice Civitas omnium civium unitas / et ipse venit in mundum ad congregandum dispersos et ad vincendum disiunctos in amore et fide. Christus Raymundus navicula est crux Christi / quia convenit in quantum materiali / quia materia navis fuit ligna et clavi / sic materia crucis fuerunt cetera / dulce lignum dulces clavos / etiam convenit in quantum formali / quia navis sic disponitur ut ipse cum prora sit stricta et in medio lata. Sic crux Christi / quia in summo non habuit ubi caput declinaret. Sed in imo pedes super pedes posuit in medio brachia / et toto corpore expandit. Etiam convenit in quantum finali / finis enim navis est transire Quia Capharnaum sic enim dicitur Cap. xxiii° in principio. De arte navigandi quod ibi cupiditas acquirendi excogitavit. Sed etiam sapientia forma eius excogitavit ut acquirerent divinam gratiam ad plebem dampnis dicitur. Sapiens acquisierunt .i. pet. ii°. Item sicut navis solet fieri de dulcibus

Sic crux x̄ dei legis et caritatis
que sola fuisti digna ferre talen
tum mundi. Ite namque libeat hai
nos apiculis mar. et precantem
libenter omnes salvator aman
tissimus eterne mortis vii di. Aug.
Nos pt cussire navis huius sta
nisi attinet x̄ porte. Et navis
ducat ad portum salutis et docere
x̄ dicatur sola digna tu fuisti ferre
precium seculi atque portum pparare
navicula mundo naufrago. Dicitur
autem x̄ crux navicula quia pau
ca recipit quia pauci sunt
qui volunt carnem crucifigere cum x̄o.
assignata eius portis, et navi
nos arctha enim tm̄ sunt actu
alis salvatoris huius naviculam
x̄ ascendit in passione pro nostra
salute ut malus in navi stans
circa vela extendit, sic manus
in cruce extendit cum corpore suo
mundissimo, de qua ad suum aste
rio clamavit dicens: Si quis vult
venire ad me abneget se ipsum
et tollat crucem suam etc. Ego quoque
ergo in illa ascendit, ideo et
nos secundum illam et nos ascendere
possimus, spectantes eciam ipsam
finaliter et velociter et tuto vectum
ad litus eterne vite, de quo latro
bacchus, et de miseria vite presentis
non signum latroni secum eo fixo
dixit: hodie mecum eris in paradiso.
Ideo dixit enim Sic ergo x̄ aste
dens crucis naviculam, sufficientem
se in die resurreccionis a mortuis
ad immortalitatem. Ad Ro. vi. x̄ ps
resurgens a mortuis iam non
moritur et ita tales vere veritatis

sua . i . ad gloriam patris celesti in
die ascensionis sue, quia appetebat
esse in patre et ita intrare in gloriam
suam. Luce ult. Et ecce offerebant
ei paraliticum iacentem in lecto qui ser
viebat quia aliquando portabatur. Lucas
dicit et querebant eum inferre et ponere an
te eum et non invenientes qua parte illum
inferrent pre turba ascenderunt sup
tectum et per tegulas submiserunt
illum cum lecto in medium ante Ihesum.
Consideremus paralisis est morbus quidam
ex inordinato cibo et potu et significat
peccatorem voluptuosum et vicijs assue
tum et dissolutum. Jer. xxxi. Usque
quo deliciis dissolueris filia vaga.
Et sicut paralisis corporalis ita
spiritualis aliquando mala consecuntur primo
extremiorum membrorum, sic omnes
consueti deliciis turpiter peccant
qui modico tempore debent assuete
abstinere, ut filius prodigus, pro
quod recessit a deliciis prius
dixit quanti mercenarii in domo
patris mei habundant panibus
ego autem hic fame pereo. Secundo
est insensibilitas in paralisi cum cor
poralis ex frigiditate et humiditate
oppilentur nervi et retinentur impedi
tus spiritus ad nervos ad mo
bilitatem et ad instincta sensuum. Sic
per ipsum voluptas et luxurie clau
ditur via spiritui sancto et redditur in
sensibilis, ut non senciat vulnera
spiritualia et dampna pro sollicitudine
terra excercitum. In Ruth. hoc insi
tatus pergens in hoc que fortis
fuit iterum est inimicorum suorum cohortes
cum suspiciens intuens eum salva.

fore suspirat / ut pennace vinez
atrulitu qui interiorem corrodit
Tinea enim sine strepitu vestem
corrodit. Sic spiritualis infirmitas
vitam spiritualem consumit. Tercia in-
firmitas e[st] invisitata p[ro]di[tur]. ¶ Sic
corpus e[st] inexpiabilitas pura c
spectorum defectum / qua fiat superbia
sicut econtra humilitas fiat secre-
torum defectus / quia per humilitatem se
apprimendo deus qui in humanitate
maior humiliatus e[st] per ipsum et
asserunt se luce inimici / appiices
aut luci plus maculas et subti-
liores inspexerant / quasi se re-
nuntiare aliter / ut implere vide[ntu]r
pulices qui alias incomodo no[n]
comparant. Sic contingit quod latere
impetus et circumstantia peccatum superbia contra
deum / credit se confessione non indi-
gere / quia confitendo peccata satisfacerit
nobis / adeo peccatum illustrat
Vn[de] Cicero s[ic]ut vir cecato apud deum
alienus perficit tanto subtilius in-
dignos se esse cognoscunt quod dum
lucta proxima fiunt que [tunc] in eis
latebant inveniunt. Quarta e[st] in-
scibilitas aliene miserie / quod fiat
avaricia / sicut econtra pietas fit secre-
miseriis alienis de apostolo pauli qui
dixit ii. ad cor. xi. Quis infirma-
tur et ego non infirmor / scilicet per compassionem
quasi diceret nullus. ¶ Quinta e[st] insensibi-
lis suavitas / et hec fiat in munditia
carnis / luxuria vel carnali
voluptate / que facit ita homines
porcum ut ei plus placeant
sterco / quam aromata. Sic econtra
munditia cordis parit habitum ad
sentiendum suavitates dei et videndum deum

mat. v. Beati mundo corde quoniam ipsi
deum videbunt. Et ut dixi supra
quatuor sunt portatores qui in fine
proximos adiuvant / quod primus portator
spiritualis paralitici et peccatoris ad ihesum
est auditus ubi dicitur. Unde petrus flevit
amare audiens galli cantum re-
cordatus verbi ihesu. Sic quamplures
confitentes et proximi de fide cognoscentes
ad vocem galli spiritualis .i. predicatoris
sepe peccatum compungitur redeunt. Actus
lectionis illius / cum periculose fui-
mus et venimus ad deum. Sic est assidua
et devota oratio / unde petrus liberatus
fuit a carcere / per angelum missum a deo
proximos fideles sine intermissione
orabant. Act. xii. Unde si quis
est in carcere dyaboli proprium morale
non potest inde exire propriis viribus
nisi auxilio dei / et mult[orum] meritorum
deo placentium / quod dicit Aug[ustinus] quod homo
per se cadit non autem per se resurgit
nisi concurrit multa aliena oratio
fidelium ut prestantes suffragantur.
Tercius portans infirmum ad ihesum
est elemosinarum largitio. Daniel iiii.
peccata tua elemosinis redime
quod elemosine habilitant cor peccatoris
ad redditum. Quartus est tribula-
tionum multiplicatio. Gen. vii. Cum
crevissent aque elevaverunt archam
in sublime aëris. Sic aquam tribula-
tionum multiplicitate elevat mentem
ad deum. Hii ergo portatores quod
sepe portant peccatores ad deum ut
quando vero dicere. Sic contingit quoque
quod multi impediunt alia ut patet
hic et mat. xx. Insuper ubi turba ce-
cos clamantes ad ihesum increpabat
ut tacerent. Et zacheum ne aspiceret ihesum

intercludebatur impedire. luce v°. Et
turba facit dilationem suscitationis
puelle. marci v°. Sic turba carna
lium cogitationum generaliter in corde
hominis premit ubi deum impedit
primarius spiritualis. Item turba solici
tudinum et sollicitudo cum terrenis fructibus
quocumque sit sollicitate regnum dei
marci xvi°. Item turba temptationum
animorum. marci viii°. Sic omnino
turbas stabilizat te cruce cum 2°.
Sed ad euadendum has turbas aste
dam tectum. Fulgentius tectum aste
dit qui terrena concupiscens celestia
concupiscit. per tegulas autem peccata
torum ad deum infirmum ponit.
cum diuina singulariter per quod peccata
tres monuerit ut peniteatur co
paratur. Ipsius intercedat semper p
tibus ad deum. Ut dicit Gys. l. vi°.
ca°. xvi°. Super tectum ascendunt
sublimius vt. auditoribus dogmatizat
Christum facti corpore superiores qui
ipse omnibus fratres infideles. portas
super se omnem mundum sarcinam peccatorum
deus posuit in eo iniquitates omnium
et vere languores et dolores nostros
portauit. tectum detegere omnes
enim mirabiles peccati quibus detecti
inueniuntur. tamquam velud sufficere
in sanioribus operibus ipse melius. igitur.
de coactis. et soluto fratres. remouere
tegulas ut ipse remouet de se fa
miliare. ineis dissolutis autem
compressus sil. Postea compositi sunt
tegule aliquando deus de celis sup
positis sedibus dicitur tectum inferiore
atque interius post domus tegens
decorum. igitur nunc ymbribus celi

delapsis in lectum resolvatur. tegule
quidem tegentes. vt igitur detecte
doctus sunt et frangere et exhiberi de
ipso ab igne sepius se solidauit. qui
detecte deveniunt ad Christum. nam et
apostolus dixit. cum tu sufficere ad vt
auferetur velamen. ut sit regnum la
tius. cum aufertur velamen tunc sit
ad Christum. Et cum sit submissus est
paraliticus a delatoribus ante Ihesum. videns
autem Ihesus fidem illorum. Ergo dicitur si
non propter se remittatur si prauitate
corporis paraliticus infirmabatur. sed vt
sic bonus et super bonus melior
adhibet peccatoribus. qua peccatur
confide in se tenuit. prius sanat animam
huius paralitici quam donasset corporis
perfectam sanitatem. ut ostendit quod
tunc illa tempore infirmitas. proxime
ac primus. et ut ostenderet prius animam
quam corporis curandam esse salu
tem. Sed oppressum sepe incepit te
nere hominem prius. ut cum confitebatur
obtulit sibi quam ad quietem ad ce
medelam. Sed aliter homini vt pro
confessionem dicit. quod in domo p°
ab ipso sit peccatorum cum sanitate
corporis. sanitatem anime per salutem
remissionem peccatorum. nisi caritate
sua adhibet ostendere voluit propheta
et illis fratribus. et qui adicerent prophete
videns ergo Ihesus fidem illorum. propheta
offerentium in oblatione et 7. dicit vt his
Christus. vult quod cum sunt fidei proprias
alias non permisisset se mitti p
tectum. Iste paraliticus non credens
et 2. et hunc intellectum exponi debet
lectum videns fidem illorum. i. quod prodeat
dum virtute fides offerentium et oblati

z sic iste paliticus / tunc fuit
fide aliena. z ipa sz ipa uxor eius
qua aliena / Dixit paliticus q
fide fili / dat fiducia in filio
tunc de salute / z vita sicut
bonus medicus Mat. ix. 8. / tu
qui fuisti filius david propicia
re deus de filio meo
Et nota quod peccator venie desiderans
z veniens ad deum / pro salute spiritua
li ante omnia debet habere fidem
quia sine fide impossibile est placere
deo ad Hebr. xi°. / z non solum fide
sed cum fide / z fortem fiduciam ad re
cuperandam spirituales sanitates vo
lunt habere verum fide debet enim
opa fidei ex quibus requiritur fidu
cia. Et nota quod multiplex est fiducia
prima est maledicta quam quis peccator
confidit nimis in mia dei Eccl. v°.
Noli esse sine metu / neque adde
tias peccatum peccato z ne dicas mi
seracio dei magna est multitudine
peccatorum meorum miserebitur / de qua etiam
dicit Aug. Non est infidelis fiducia
divinus conceptus indicatur solius
maledictionis capax cum spem
inspe / talis est fiducia divini conceptus
indicatur z hec tunc est in presumpcio
qui homo facit se futurus illud.
quod in solo dei / est potestate / ut cum
quis peccat securus speciens
se statuto tempore penitere / quod in ul
timis vite de qua Aug. dicit In
omni scriptura vix tamen invenies
illa prima anima salvati / scilicet
latronis tempore passionis christi
est fiducia vana quia in aliquo mun
dissipatore ponitur z non modo quia
omnia sub sole sunt / vanitas z de

divicie / potencie z species huius mun
di telis aranearum comparantur ys. lix°.
telas aranee texuerunt / talis
est eciam fiducia in iuventute vel re
centi complexione promittens sibi vitam
longam dicens psalmus [illegible] illud.
Sap. ii°. venite utamur vino preci
oso z unguentis nos impleamus [illegible]
Sz dicit Greg. Deum penitenti veniam
spopondit diem crastinum non promisit
Tercia est fiducia bona z ista quam ip
se deus ponit in cordibus timentium
z ipso ista est fiducia tanto facilius
impetrat / ad quam [illegible] tria
incitant / ita in nobis sunt considerandi
z despicienda dicit Bern. Tria considero
in deo in quibus tota mea fiducia
consistit caritatem adopcionis / per
quam nos alienos in filios adop
tavit Gal. iiii°. veritatem
promissionis dilexit [illegible]
Hebr. x°. fidelis est qui repromisit
Mat. xxiiii°. promissit quicumque
dimittit peccata / credite quia acci
pietis / celum enim et terra transibunt
verba mea autem non transibunt
Luc. xxi°. Tercium est potestas redimendi
quia non est sicut promittens z non
potens solvere quia dicit ps. Omnia
quecumque voluit dominus fecit in
celo z in terra. Item ad hanc tria
sunt in nobis consideranda / primum
est libertas spiritus que ex divina gracia
peccatorem z puritas anime sanctum
reddit / quia ubi spiritus domini ibi
libertas ii. ad Cor. iii°. Unde
Aug. Quid audet cor tuum
z prima confidat Secundum est sinceritas
caritatis de qua dicit Greg. quia

plus diligit, plus remittit. Ubi ergo
caritas reuenitur nescit claudit
oculos maiestati dissilat nulla
vigete virtute audet magna
petere / et ad deum sua fiducia le
uas. Item magna fiducia in
nobis generans sunt multa simula
ta pro. Septimo iudeus / et sic bonitas
Remittuntur tibi peccata tua / Octa
vo nec illi qui portabatur / licet in
firmus petiuerit remissionem peccatorum
quare dixit vel remittuntur tibi peccata
Decimo quod tanta infirmitas eius fuit
peccata / ideo dicit. Remittuntur tibi peccata
tua / quia super sunt tanta infirmitatis
ut per proprios pedes ire uaca et
corpore anime medico celesti qui opus
imperfectionis non noui. Decimo quod
similis causam infligitur corporalis
infirmitas primo propter peccati puni
tionem non tamen purgationem et ista
autem tedere pene eterne et sunt in
flicta sunt Herodi Actuum xii° ubi sie
ubi dicitur quod angelus domini percussit
Herodem eo quod nollet dare gloriam
deo / et consumptus est a vermibus. Sicut et
Pharao per flagella fuit induratus
non emendatus. Secundo ad peccati commis
si punitionem et purgationem ut ille
qui habuit xxxviii° annos in in
firmitate sua cui dominus dixit va
de et amplius noli peccare ne de
terius tibi contingat. Tertio licet inflicta
propter dei gloriam manifestandam non propter
peccatum Johannis ix°. neque hic peccauit
neque parentes eius ut cecus nas
ceretur / sed ut manifestentur opera
dei in illo. Quarto propter cautelam
humiliationem ne quis eius [illegible] in

superbia erigatur / ij. ad Cor. xii°.
ne magnitudo reuelacionum extol
lat datus est mihi stimulus carnis mee
angelus sathane. Quinto propter pacientie
probacionem et custodiam ut patet de Job
erat vir rectus et timens deum Job i°.
tamen diuina permissione fuit percussus
ulcere pessimo a planta ad verticem
Job ii°. Et Christus statuit conue-
tum medicum sed primo infirmum mo
net ad primas de penitentie remissionem x²
cum infirmitas. Et ad [illegible] quod peccatum
non solum est tanta carnalis infirmitas
sed etiam multarum temptacionum videlicet
albas. Quartum quod monachus non fuerit
deo debite / nec studiose laborauit
pro salute anime sed neglexit agenda
permittitur inualescere temptaciones in
fide nec prima [illegible] ad
peccatorum labatur / Et ecce quidam de
scribis dixerunt intra se hic blas
phemat / Blasphemia est deo in
iuriam inrogare et hoc fit pluribus
modis. Primo cum deo attribuitur
quod ei non conuenit / ut cum dicitur eo
corporeus membra quae ut deus pro
ut [illegible]. Secundo cum ab eo remo
uetur illud quod ei conuenit ut quia
iustus est. Tertio cum homini attribuitur
quod est proprium dei / sic intelligitur hic
pharisei / sciunt enim solum deum peccata
posse dimittere et non credunt Christum
blasphemant quod peccata dimittit
sed forte hic non dicunt zelo dei sed
odio et inuidia. Et vii [illegible] multa
cogitationes deum [illegible]
passiones [illegible] quod isti non errant
in hoc quod credunt solum peccata deum
dimittere quod solus deus auctorizate

dimittit culpam et penam ysaie xliii°
Ego sum qui ~~peccata~~ deleo iniqui
tates tuas propter me. Et sicut gloss.
dicens in s. dicto de hys phariseis
aperte indicat quod nemo nisi deus
Glos. peccata dimittit / sed aud cecidit
in hoc desipiunt quod xpm deum
esse non credunt / et non credentes iniuste
dicunt ipsum blasphemum esse cum
blasphemus / si peccata se dimittere
auctoritate dicit si non esset deus
quod maxima blasphemia est idem
si aliquis homo primo dei sibi arrogat
vel ascribit potestatem / et quamvis peccata
in diversis locis dimissa dicuntur loquatur
deinceps moc peccatorum / quod alii dicuntur
deum remittere peccatum alii sacerdotes
alii confessores tamen nulla est adversitas quia
hoc indicetis doctorum constitute
Propter quod ~~nulla~~ ad nobis quod d[icit] gorram.
simpliciter / quod deus remittit aucto
ritate et peccatum et penam. Ho[mo] sed
sacerdotes administratio / distinctam
quantum qualitatem et formaliter dem
dicens nostrorum cordis eorum qui audit
se deum esse / ex duobus ex primo quod
cogitationes eorum cognoscit quod solius
dei est / vel quod per signum potuit se
paraliticos quod fuit ea infirmitate
sua dimissa sunt dicit 2do. Et cum
vidisset cogitationes eorum dixit ut
ut quid cogitatis mala in cordibus
vestris / q. d. ea potestate qua cogitationes
vestras cognosco eadem peccata dimit
to quorumcumque quibus hominum facere non
potest / quod istud est solius dei. ii. pa
ralipomenon vi°. Tu enim solus no
sti corda filiorum hominum q. d. ulte
ria cognosco potestate cognoscere me non

esse purum hominem quod cognosco iudicio co
gitationibus vestris igitur male sentitis
vel blasphemiam ascribendo / et quamvis
regulariter tamen deus cognoscat co
gitationes / tamen potest illud impartiri
cui vult ut legitur de quibusdam sanc
tis in vitas patrum quod in futurum ei
cetiam ingrederet novit cogitationes
eius bonas vel malas. Sed aliqui
g° quod non est in hoc solo gressu scd.
in prima ut dicit apostolus i. ad cor
iiii°. Nolite ante tempus iudicare quo
usque veniat dominus qui illuminabit abs
condita tenebrarum et manifestabit
consilia cordium. Sed heu multi blas
phemi utriusque sexus nunc in
pietate per que dei sunt secreta
cordium / se agnoscere arbitrantur
vetetes ex hoc verba sua semper
in detractiones et iniuriales que vertunt
et mala iudicare presumunt veri similit
er presumunt / ut hic ut Greg in
moralibus multa prava per malabus
et quia aut cogitat mala / que
inferat vel metuit ne sibi ha
ab aliis inferantur et quod mali q.
per omnes cogitat hoc quam se
apud se cogitare timet. Non d
sed multi preventi spectat ad regnum
celorum ut dicitur ac. xviii°. Nisi
conversi fuerit et efficiamini sicut parvuli
etc. Sed est multis atque mane prop
tatum / et malitiarum quod sunt sibi
placitum ex altare et alium quod sunt
ta adest de se / Quid est faci
lius dicere / dimittuntur tibi peccata tua
aut dicere surge et ambula dicit id est
solo verbo efficere ut peccata dimittantur
vel solo verbo efficere ut paraliticus

stata surgat / et ambulat et lectum
portat / quamuis prius hoc facere non po-
terat. quia d. corporalis potestas est vo-
luntas et diuina virtutis non huiuscemodi.
quam sicut dicit Augustinus maius est peccatores
iustificare / quam celum et terram insti-
tuere creare quia vide maius
dominum nisi contra curam et corpus
dicere quia corporis passio vide maius
quam impius resistit voluntati
diuine sed corpore agentis / non quia deus
omnipotens ita facilius facit vnum sicut
aliud. quia illi nichil est difficile
cum nichil est impossibile. vel
exponere maius id est miraculosius. vnde
vt autem sciatis quia filius hominis
habet potestatem in terra dimittendi pecca-
ta / dixit paralitico surge tolle
lectum tuum / et vade in domum tuam.
primum intellectu dicat philosophus sicut
oculus noctue contra lumen solis
sic et intellectus noster habet se ad ea
que sunt manifestissima in natura
sed ad deum primam causam et ad eius
opera. Cum intellectus eius alias ista non
cognoscit nisi per sensibilia dicit apostolus
ad Romanos i: Inuisibilia enim
eius a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur. Dicit
enim quia restitutio corporalis tante.
pecuniam dimittere est maius quam corporis
sanitatem. Et quia istud non est manifestum
hoc autem manifestum est. facit minus
quod est manifestum ut demonstret maius
quod non est manifestum. Et ideo vt Christus
ostendat sensibile per signum corporale
in noticiam rei spiritualis dicit. vt autem
sciatis / Apostolus vos scribe quia dubitastis
me peccata posse dimittere / quia filius
hominis / Apostolus mane quam sum ego

hic petitur / parentes / et auctorizatur
ad dominum ministrorum ecclesie / et confessionis.
Quantum / quia prius corpus et vita clara est
dimissione peccatorum / et nunc sed
facta non quia omnia hic non soluta
ibi ad vltimum persoluantur. Ciri-
llus. Dicit Dominus filius
mundi pecata nemo dele possimus
per quam vos autem tollimini. non va-
lebimus quippe fateri nec primam agere
sunctuosum quia anima tua clauderet
dimittendi peccata / quoniam enim incor-
data potentia deus non possit re-
mittere peccata in futuro seculo quia hoc
est contra deum et reliqua Christi
sed absoluta dubito / Tunc dixit
paralitico surge / quia paraliticus fuit
portatus / iussus ad domum et inde
missus et ibi iacuit et non dixit
surge / et quia in lecto iacebat non
dixit / tolle lectum tuum / Ideo ut dicit
Crisostomus / ut quod est testimonium sanitatis
sunt per probacionem sanitatis / et quia est
in mobilis corporis infirmitas non dixit
vade in domum tuam / Theophilus
iubet quod Christus iubet tolle lectum / per
quod non solum hunc ab infirmitate
curauit / sed etiam ei fortitudinem dedit
per quam sanatus / non solum a peccato
liberat / sed etiam gratiam et fortitudinem
tribuit ad bene operandum / et ad ex-
equendum mandata dei / Ex hac lectura
et precedenti colliguntur quatuor necessaria
penitenti primo debet esse confidens
per spem veniam quia super deum est
confide deinde ex quo dicitur surge
dicit surge per delectationem culpe
tolle lectum tuum / per meditacionem

vite et non in domum suam id est istam
ecclesiam propriam in statu vel domum
tue proprie conscientie, non in aliam
alienam. Et ideo notanter dicit in domum
tuam, quia primo peccator debet propriam
conscientiam diligenter intueri et illam dis-
cutere et non curiose reprehendere alie-
nam. Sap. viii. Intrans in domum
meam conquiescam in illa. Et dicitur
non curiositatibus aliorum conscientias
considerando illius curiose sed propriae
quibus melius est in domibus alienis
quam propriae hospitari. In Greg. viii.
mo. ca. xiiii. Solet etiam domus
cordis habitatio intelligi et ideo huic
sanato dicitur Vade in domum tuam
quia nimirum dignum est ut peccator
post veniam ad mentem suam redeat
ne iterum quod iuste feriatur admittat.
Remigius ubi supra. Paraliticus iste sanus
tamen valde astabit ut in me deum
et hominem per eo credatis gestum
in spiritum operatus ut ad credendum
rem vel credibilem res incredibi-
lium conjungeret. Et ad credendum id
quod divina virtute invisibiliter agitur
miraculum et supra naturam factum visibiliter
accedat invitatoria quodammodo
ad virtutem invisibilem credendam
miracula que foris aguntur. Sed non
minus est quia maior fuit cura in corpore
quia ipsa corpore est melior nichilominus
magno miraculo inductus est ad potestatem
filii hominis credendam ad dimit-
tenda peccata hominibus super terram id
quod in paralitico erectum est quia id plenius
dei est; tamen virtute sua mentales
homines etiam dimittere peccata videtur.
Remigius vel plenius homines videbat
abiit cum tamen homines [illegible]

Et ista paralitico in hominibus veniebant
ut deus et homo invisibilibus et visibi-
liter crederetur. Ac probat invisibilem
sue potestatis effectum in anima remit-
tendo peccata et sue virtutis visibilem
visibilem effectum imponit in corpore.
Sed non immerito homini dum vacat in isto
quod paraliticum iubetur surgere et grabatum
suum tollere et in domum suam ire.
Male iacebat in [illegible] carnalibus
temporalibus et terrenis eum a divinis eternis
et celestibus iubetur surgere et grabatum
tollere ut scilicet sentit memoriam
eorum in quibus eger delectatus contra
dei legem contempta. In domum suam
ire iubetur ut precepto parentalibus
legibus celestium mandatorum fundatur
in fidei fundamento, desuper tecto
caritate imposito fiat por-
tam [illegible] ne ingrediatur hostis
et ne foris [illegible] quin dilecti
et [illegible] consistat et amplius non va-
getur in latitudine [illegible] pla-
tearum. Et surrexit ille statim
ad iubendum domini dicentis surge in-
patrie ad ostendendam suam divinam
potestatem cui nullus [illegible] in-
diget. Et ideo dicit glossa cum magna
virtus ubi sine mora salus in-
perium comitatur. Et abiit in
domum suam ut hic miraculum est
[illegible] apparet et non videretur
fantasticum sanitatem quia isti non
remote ambulant et [illegible] tulerat
lectum ut dicunt Marcus et
Lucas. Vel in domum suam corporis
sui vilitatem considerando quia hoc
multum valet ad humilitatem. In
[illegible] cum [illegible] domum hec facto [illegible]

Videntes autem turbe timuerunt / quippe
factum mirum et insolitum vnde presentes viden-
tes admirati sunt et commoti fuerunt.
Quibus si credidissent presentes intelli-
go fide formati non utique timuis-
sent / sed magis dilexissent quia perfecta
dilectio foras mittit timorem / vel
ex opere timuerunt timore reuerenciali
Et glorificaverunt deum qui dedit talem
potestatem hominibus .i. in isto homine tam
potentem inter homines specialiter ad
eorum salutem / vel talem potestatem #
Dyme (?) et admirati glorificabant
turbe nullatenus substantia / quia
super usum eorum et nichil autem
videbant hominem tantam potestatem
dimittere ex donatum / homo enim
duntaxat / estimabatur ab hiis quem
ultra hominem et hominis naturam cogi-
tare non noverant et dicit fulgencius
quod in hoc loco declaratur quantum
inter doctrinam / maliciam et sanctam
simplicitatem distat. scribe enim
christum blasphemantes turbe quem
minime erudita erant / eius opera
videntes cum timore et admiratione
glorificaverunt deum. Sed hoc cottidie
fit in ecclesia in remissione peccatorum
quia dum confessus sacerdoti vos publice
a deo conuertitur et permanet cauteque (?)
vita in eius conversione i(n) mestis
et pietate glorificant. Et nunc nobis
concedat ihesus etc.

Simile factum est regnum
celorum homini regi qui fecit
nupcias filio suo matthei xxii. Cum
dominus multociens predicasset iudeis
nec ex hoc conuersi fuissent per para-

potestatem suam dimittendi peccata et commune
in filios suo filio suo

eius vel primitiua ad fidem suam quedam
vite signauit eius / quia multi peccatores
conuertentur / ad penitentiam / per primos predi-
catores / et ipsi nullum signum conversionis
ostenderunt / ideo dixit eis auferetur a vobis
regnum .i. fides spiritualis et absconditum
diuine legis / quia peccata vestra et dabitur
genti facienti fructum .i. perficienti
voluntatem dei. Et ideo nunc addit
parabolam de nupciis et de vocatis
dicens. Simile est regnum celorum
.i. opus factum in ecclesia militante
ubi est christus / quia factum est ut sit potestas
homines regem. Et sumitur quod ecclesia
militans seu fidelium congregacio dicitur
regnum celorum vel celi / quia multa
Primo quia deus ipsam singulariter inhabi-
tat matthei ultimo / Ecce ego vobiscum sum
usque ad consummacionem seculi. Secundo quia
luminositatem / quia in ipsa sicut vnum (?) sunt
qui illuminati / de quibus matthei v°. Vos
estis lux mundi. Et enim sunt iuxta
dictum aliquem enim sunt soli siue ut
papa. episcopi et doctores / qui alios
illuminant et non decent indigent aliorum
illuminatorem quia sunt perfectorum / Alii
sunt similes lune / qui illuminant
inferiores / et hii etiam stelle comparantur
Danielis xii°. qui alios ad iusticiam
erudiunt / quasi stelle in perpetuas et-
ernitates fulgebunt. Alii in firmamento
qui illuminantur et non illuminant ut
boni subditi quibus ex officio non
competit docere / sed doctrinam illuminantes
ab aliis suscipere / vel homini regi
ex parte .i. deo patri qui fecit
nupcias filio suo .i. christo primo
in conjunctione diuine et humane nature
in thalamo virginis gloriose eius.

fuit ab antiquis patribus initiate
qui eas preceperunt spiritu sancto in-
spirante et ipsis desiderantibus christum
ita incarnari probabiliter ratifica-
tum cum deus misso ad virginem dixit.
ecce concipies in utero etc. Et tandem
iubetur virginis consummate cum inquit
Ecce ancilla domini etc. Secundo nup-
tias fecit pater filio in ingressione [illegible]
et certis [illegible] qua etiam elegit sibi
in sponsam. Osee ii°. Sponsabo te
mihi in iusticia et in iudicio et misericordia et
sponsabo te mihi in fide. Et hec.
fuit inchoate in christi passione
qui dormiente novo ade dormiente
in cruce formata est nova eva sponsa
sua ut dicit Augustinus. Ratifica-
te sunt in christi resurrectione quando
fregit vincula mortis ut miles
fortis qui sponsam de potestate mer-
here quam redemit a vinculis per-
petuis. Zacharie ix°. Tu quoque
in sanguine testamenti tui emisisti
vinctos tuos de lacu etc. Con-
summate sunt in christi ascensione qui in
propria sede [illegible] ascendens
introduxit eam in domum celestem
sempiternam. Sed perfecte consummabuntur
in futura resurrectione quando exhibebit
sibi sponsam non habentem maculam
neque rugam. Ephesios v°.
De hiis nuptiis in hoc evangelio
principaliter dicitur non de primis
istis neque de tertiis que consistunt
in [illegible] et fidelis anime.
Et misit servos suos vocare ad
nuptias. Servos id est prophetas misit
vocare primo Iudeos ad nuptias
id est ad fidem incarnationis christi promisse

predicatione prefiguratam in lege prophetatam
in prophetis ut ipsi crederent christum
venturum incarnandum moriturum passurum
resurrecturum et ascensurum. Et nota quod
primi vocati ad fidem futuri christi sunt
[illegible] Iob v°. Scrutamini scripturas
in quibus vos putatis vitam eternam
habere ille sunt que testimonium
perhibent de me. Secundo vocati seu
invitati sunt per prophetas. Ieremie vii°.
Misi ad vos servos meos prophetas
et de hiis loquitur hic. Tertio per apostolos
de quibus infra. Iterum misit alios servos qui
misit servos suos qui prius erant
invitati primo a tempore abrahe cui
de incarnatione promissum fuerat. Luce
I°. Iusiurandum quod iuravit ad ab-
raham patrem nostrum etc. Ad hec
hodie vocavit per scripturas ad fidem
christi per prophetas doctores et apostolos
Et nolebant venire credendo
spiritualibus invitationibus obediendo
sive vocationibus consentiendo imp-
eriis regalibus et hoc ex propria vo-
luntate quia per incredulos habuerunt
fidem desiderabilem unde dixit dominus
Ezechielis. Domus israel noluerunt
audire te quia noluerunt audire
me quia [illegible]
eius [illegible] qui misit. Et iste
Iudei et mali christiani vocati sepe
fuerunt ut [illegible]
non venerunt. Sicut [illegible]
[illegible] sepe fuit [illegible] spiritualia
vel timor de defectu fuit in
gressu [illegible] vel [illegible] in
[illegible] Secundo de causis. Ad hec.

nuptias homines invitat et in
vitati vocantur / ut veniant sed pl(ur)i
mi venire nolebant assuescentes
morte assuetati et mundi vilitate
impositi super sponsum non considerantes
tes quod dona vocantis sunt inesti
mabilia probant / presentibus vix desperan
tes animo desiderium nolle venire
vocati non est vitium ignorantie
vel fragilitatis sed pravitatis sed ob
stinate malicie et voluntatis rebel
lis. unde Job dicit ipsi rebelles
fuerunt lumini. Sed ille Iterum misit
alios servos / quia plures sunt vi
vocationis / non contentus eis dicat
se vocasse eos / sed non audivisse pri
mos iam misit alios servos i. ap
los et evangelistas. Matheus hos misit
cum dixit Luc. xiv. Exi cito in
ne abiectis / sed etc pauperes ad-
duces quia periit domus israel
iterum post primum servum misit eos
dicens Exite in fines viarum
Dicite Invitatis. i. Iudeis
ad festum nuptiarum vocatis / utpote Abrahe
promissis electis et suis dilectis
quia cum eis fecit multa signa
cum ipsa docuit / spiritualibus
et corporalibus refecit quibus inde
colo Job i. Et tamen sic pro eis non
recepimus si deus cum eis convertit
confiderent. Et ideo nam non
venientes / sed impietate percunctantes
ad bonis desiderunt. Quod iudei et diversi
e duo peccatores tamen ad sustinendum
quod deus quedam passione com illa
voluntate concordia et caritate
sustinent et portant. Ipsi non sic Ecce
prandium meum paravi tauri mei

et altilia mea / prandium i. misterium
incarnationis mee iam impletum
est 2 Reg. et dicitur prandium primo
ab eo quod mane patri lapso noc
te umbre relaxarentur. dicitur Ad
Ro. xiii. nox precessit dies autem
etc. Item dicitur prandium respectu cene
eterne que habebitur in celesti patria
ad quam tamen electi vocantur in
ad cenam nuptiarum / vocantur sponsi
sponse / specialiter anima contingunt
Apoc. xix. Beati qui ad cenam
nuptiarum agni vocati sunt / Et non
quod in nuptiis mundi matutinale
convivium / scilicet prandium est maius
vespertino convivio. ut dicit b. Aug.
quia gula sic hic prandium suum volu
ptatibus / illa cena etiam non
gustabit. Tauri mei et altilia
mea occisa sunt / Greg. in omelia
Tauri sunt patres veteris testamenti
quia sicut taurus portat iugum
ad aratrum sic patres veteris
testamenti erant sub iugo legis
que tamen temporalia promittebat et
tamen in inimicos suos utroque cornu
spirituali scilicet et temporali ventilabat et
turbabat et horum plurimi et iusti / ad
bonum fuerunt per iudeos occisi / ut
Zacharias Ieremias et Ysayas Eze
chiel / Altilia sunt aves domestice
ab alendo dicitur apostolos quia dicuntur
cives et domestici dei et alios patres
novi testamenti pinguedine caritatis
pinguatos pennis virtutum ad superiora
elevatos divinorum contemplatione
quorum dicit propheta paulus ad philippenses
iam (?) ... Sicut sanctus
Laurentius et Bartholomeus erant
aves domestice quia fuerunt deplumati

.i. vestib(us) 2ute p(ro)nati vni(us) assu(m)pti
s(ed) lamentis tamen pigwis am
tula. alt(er) decoriat(us) (ut) xp(ist)o et ast(ra)
(et) p(ro)pulit(ur) in(de) Dymo altilia s(unt)
vini (con)templati / atq(ue) sagi(n)ati vitu
lis (et) arietib(us) eleuati amo(r)e supno(rum)
inalta subnecti / Et omnia parata
sunt / Sibus (quod) dulcis pasti i(n) dulce
dine pa(n)pi dei / (et) itin(ere) pasti in
(con)spectu tuo me(n)se / iniqua terr(en)is
tibus fidelib(us) (com)posuit / sede tam
ub(i) satis (et) ardere 2 sitimentu (et)
corpus / cum b(e)atis parat(ur) / Nos
(pe)ri(m)us in pac(e) / vados pan(e) vob
letum vestris parata (est) ad nuptias
q(uia) p(ro) vobis opa(ta) sum(us) caritate i(n)dutti
(et) inflamati (quia) ipse venit mitte(re)
ignem i(n) t(er)ram Luc(e) xii° vn(de) ip(s)e
dicit discipulis suis Luc(e) vltimo
vos aut(em) sedete hic i(n) ciuitate do(nec)
induamini virtute ex alto .i. sp(iritu)
s(an)c(t)o / (et) veste caritatis Et ut d(icit) Cris(ostomus)
omnia parata sunt .i. quibus ad sa
lutem requirit(ur) / id est i(n)sp(ir)atio i(m)pleta
est / quia ignoranti a inueniri ibi quod
distat qui (con)tinuat ibi inueniet quod
timeat / Si piger est inueniet p(ro)missi
o(n)es quibus excitetur ad op(er)a / Ergo omnia
parata sunt / ut nich(il) desit appo
nendo mense dei stabili michil
est quod no(n) est p(ur)gatum atq(ue) paratum
qui salute mortalium nuncq(ue) est sen
ptem in desertis quod (com)pendi fuimus
p(er)ennis / no(n) adcedere repetitis
viribus no(n) vocati ad nos ad nuptias
etuales / Venite ad nuptias Cris(ostomus)
no(n) pedib(us) s(ed) fide (et) morib(us) / venite
ergo credendo / diligendo op(er)ando / q(uia)
fides sine op(er)ibus mortua est venite
igitur / quod vocatum quod tito ex(s)pectat

vos vocatum ad nuptias / Venite /
intrate quia ianua celi est ap(er)ta / quia
clausa no(n) patebit introitus / Venite
intrate quia a(n)i(m)a est in corpore / quia separata
s(i) hic venire neglexerit / tunc venire
no(n) poterit / Illi aut(em) neglexerunt
.i. ea que salutis e(st)is erant tep(or)e
egerunt / (et) hoc ideo quia deum no(n) timuerunt
Q(ui) eni(m) deum v(er)e timet nich(il) ne
gligit / Nota quod ista neglige(n)cia
est rep(re)hensibilis / p(ro)pter plura p(rim)o q(uia) d(eu)s
quod tauri (et) altilia d(ic)u(n)t(ur) occisa.
caris eni(m) valde est qui nich(il) vel
modicum facere vult / p(ro)pter a(n)i(m)e salutem p(ro)
qua d(eu)s tot (et) tanta fecit vnde
s(e) no(n) p(re)parauit s(e) (et) venit ad nup
tias rep(re)hendit(ur) ab eis multe ex
pensis / p(ro)p(ter) ip(s)os facte / quia deus reg(e)s
morte sua / (et) s(an)c(t)or(um) martir(um)
q(ui) p(ro) ap(er)tione regni dei / (et) p(ro)pter i(n)itu(m)
ad (con)uiuiu(m) eternu(m) / xp(istu)s (et) s(an)c(t)i
occisi sunt / Sc(d)o ex eo / quod omnia
parata d(ic)u(n)t(ur) ita quod no(n) restat nisi
ablutio manuu(m) .i. purificatio op(er)u(m)
manus eni(m) nr(a)e sordibus plene
sunt / quia in iniquitatib(us) (et) p(ec)c(at)is nos
(con)cepit mater nr(a) ve illis / qui
p(ro)pter pigricia(m) abluere manus hoc
(con)uiuiu(m) negligunt / Tercio huius ne
gligencia est maior rep(re)hensibil
ex ca(usa) sua / quia causa huius neglig(en)
cie / maxima est amor inordinatus
boni t(em)p(or)alis vn(de) Ergo decausa
audi dicere m(u)l(tu)s i(n) tua d(om)i(ni)ca(li) ex
(con)tentis venire (con)tempsunt (et) ne
glig(u)nt / q(uia) qui volunt diuites
fieri incidunt in temptacio(n)em (et) in
laqueu(m) dyaboli .i. ad Thimo vi°
Et abierunt alius in villam sua(m)

auar' tpalia possidendo. Alius ad negocianzi sua auar' illa acq'rit. do vij Circa sicp dr'. In labore manuu mar' aliq' suo putat colentes agru vel vineas. aut op' ne ligni d' sir villa tollere vi dendi. Cu aut no labor manuu magis lucra opt'm'. ut p'qnu tacem'. tur negociato vocat. qui sepe inh'endo negligu'. ei di sut dumi. in'ib' z q' dum qui tpm secuti. mis'r' eni ap mu'da nea sp'a. homes occlusent a vita dni ycor. Aug'. Sicut ergo dni acq' uitendo labori t'reno vel mundi actoiib' dedit' nuster' merita dimite p'eo's'e 22. 7 illud vnere dissilat qui ad villa vel negociao' p'genes venire ad cen'. impta re recusset. Reliqui vo tenuerut suos suos z cytumelys affecs occiderut. Reliqui sz sebe z p'ha et pontifices xpm, vii messias co sep'tius cognosce' vo te tes z qgste tes hi z cor sequaces tenuerut suos eius .i. p'ij astenso'z b' aptos z discipulos. quia stephanu lapida bant. Jacobu alpbei de pinacio templi p'cipitabat vii c' xxiij. Ecce ego mitto ad vos p'phas z sapientes z scribas. Et hoc vitiu hodie manet in hiis qui salut' ad intrare z vitiu' doctores reputat. hostes z p'ra hostib' hostialit' p'sequit. Et hoc e p'g magne puit' vii Circa Sicut igitur cpto amplius ligna suste pit tanto in flama maior' erigit' Sic dia mala cmutt. plus vitate audierit tato aplius

in malicia excitat'. Et ipse mit eo peccatores c infelicissi. Infelix eni e qui no credit s negligit. Infe licior qui contempnit z abicit. Infeli cissimus. qui p'dicatores opprimit z occidit. Dni cor. Fulgen' d'cs. Sunt no nulli qui nec ul'u au dire volunt. Sut z alij qui illud audiut s ope imple' contempnut Sunt alij qui no solum ul'u dei despiciut s cia p'dicatores ul'us odio z gladijs p'secut'. Primi dis tricti dapnati sunt. Scdi distrinc qui ul'u auditu imple' negligut dicente dno. Serui sciens voluntate dni sui z no faciens plag' va pulabit'. Tercii vero illi adhuc iudicati sunt q' manus approcueanis p'dicatoz cotinere no p'nt vij Circa de ea sp'a ubi sup'. Sicut videliat in d'. hug'. sanctu o abstiacis sicut abstinens sicut ap'us z ab alijs quibus qui p' no cor ~~pe tenue mete~~ pore tenue mete. Sic nunc d'a tori'b' qui p'no corpe ey mete adeo contemptu displicetas misfiaut suos dei p'dicatoz uba confudit subitu' e' vitat' z celeste voca tionis doctrina que spualis inf' fecta dne vocatois. Rex aut cu audisset iratus e. Rex .i. pr ce lestis cu audisset voce sanguinis, ut dicit'. Gen iiij. vox sanguinis fris tui abel clamat ad me de t'ra. J cainu qui inhabita bat ad impetrae z opus clemencie agebat nome hominu apposu erit. Nune a quo ad illas venit nome homine plectu' z xx tantu dicit' ut qui eius benignitate no lu

ad vitē eius pertinent ad vitē quā pcel-
lant vn dicit / rex iniq̄s .i. ad mores
instruit & vindicat se habuit
Et iussis exercitib; pdidit homicidas
illos & ciuitatē eoꝝ succendit.
Iussis exercitib; ad litē .i. romanis
pncipib; tyto & vespesiano / q̄m
venientes subuerterunt ierlm p° x
ascensionē passionē anno xlij°.
perdiderunt homicidas illos q̄ in
vltionē sanguinis x̄ & suoꝝ discipuloꝝ
plura mala ōtiderunt & eius. ulm
combusserunt. Aug' expo.' iussitē
dicens q̄ angeloꝝ agmina s'rop'
exercitus; iussis igit' exercitib; homicidas
perdidisse dicit / quia persecutores
x̄ & suoꝝ etiā dampnatos penit
in anima .i. puniendo et dampnando
consimiles malis opib; ondit / pta
ciuitates succendit / tu corpa eoꝝ
igni ppetuo putabunt / q' i colib;
omīs indicau paruglas excertum.
Cui concor fulgencius dicens Ciuitas
reprobor sunt ipa eoꝝ corpa.
Anima sicut homo ad tempus manet
inani / ita aīa in corpe nō solū
go homicida pdunt s; eciā ciuitas
succendit / q' aīa indicau reprobi
in aīab; & p' in corpib; dampnabu'.
Sic aut finesime / sp / de apls
suis discipulis doctorib; / q' mlti
sunt miraculi dei quib; deus ipsa
do e locutus vocatus gentium p'
qua Iudei repulerunt a se. libri de
deuote recepimus. Act' xiij°. ubi
paulus iudeis inquit dixit vob
oportebat primo loqui vbu dei / sed
q̄m repulistis & indignos vos fe
cistis vita eterna & ecce gentium ad
gentes sc̄. preceptit nob deus in-

Dimpere quida pater emit .i. omē
p̄nicōm in incarnacione x̄ patu
e in natitate x̄ / cuj pdicacō fuit
passio / qm̄ ad voluntate x̄ loquitur
tur / Sz qui inuitati erant / ut In
dei plages & pphas & pmo ipm
Ioh. xv°. Si nō venissem & locutus
eis fuissem pctm nō / nō fuit digni
.i. deum nō reddebant se dignos.
pp̄t & opa sc̄a / qua illi di' ...
ignorantes & sua querentes volentes
indignos se fecerunt / vita eterna
& imperpe x̄. Ite go ad exitus viaꝝ
.i. ad gentiles eunites / q' hij similes
ge tunc vniuersos / nō erant inhu
vitati / s; cōtra ptinpatz errori
ut possent dici i°. Sap. v°. erra
uim? aīa a vitate / & lumen justi
cie nō illuxit nobis / & sol intel
ligencie nō e ortus nob ¶ Creatura
itaq; e via ducens ad creatorem
na sc̄ptura / creatā / na psentem
... / e hic e liber interior scri
tura, pnadnta leg / & hic e lib
exterior creatura p vestigiu creatoris
& hic e liber inferior vn Aug'
Omnia clamat deus me fecit / q'
oia ab ipo facta sunt / ipa eciā
sunt vestigia dei & qui vie ad deum
Gentiles aut nō erant in hijs
vijs s; ex? ens errabat cō dicit
hic cite ad exitus viaꝝ .i. ad
gentiles errantes qui ...
debant lege ne nesciunt lege
scriptio quod nullus loquebat / s; cū
studuerunt inspe exterior creature
nimis delectati circa nō curauit
eam creatoris. vn Aug' de doc
trina xpiana gentiles disputantes
...is dei ex plaudat s; m
+ nō attenderunt lege creature q̄

teplo ydola adoraunt Symon
decessit / mittuntur sui dei ad con-
vias sed ad eos qui a deo instructi
conuenerunt / et auitate sua insallibili
ausi sunt regni ymaginem dei desperant
et fugiunt et veritatem dei in ymaginem
corruptibilis transtulerunt / seu ad
eos qui unam in scriptura et vie
non conuenit auitate alienam / per-
fidiam et falsitatem unum quemque confundit
sunt hii qui in exitu sunt viarum qui
vniuerse vie domini / mia et veritas / accusat
multiplicati homines / circuunt et con-
tinuit et inveniunt ut quoscumque inve-
nerint ad nuptias introducant
duntaxat vouis valentes / in
vie velit due / omnes homines sal-
uos fieri et ad agnitionem veritatis ve-
nire hoc tamen vult hac condicione
si vocacioni assenserint illius.
enim ad non saluat nisi velit insi-
propria fide / aut aliena / voluntas
veniat / ut etiam hys qui aliena
veniunt / cum ad discretionem peruenit
veritati propria aliena aliter non sal-
uantur / Et quoscumque inveneritis
vocate ad nuptias .i. cuiuscumque sexus
vel condicionis ligwe vel etatis.
cuiuscumque status vel dignitatis sine accep-
tione personarum vocate ad nuptias
.i. ad fidem incarnationis Act vii
Act x. In veritate comperi quia
non est personarum acceptor deus Et
mali enim veniunt noletes cum
effectu ad opera iusticie admittun-
tur vocantur et vocabuntur quia hys
coloniate et sub ypocrisi tamen preceptor
viam dei dicit pro animo dicto vas
quia predicent vos in doctrine et pub-
licani ingredientur Et cessit sim-
onis mbulus / .i. discipuli de iudea

in bivas .i. ad festa gencium / non ut
prius appellauerunt / sed ut homines abire
revocauerunt / et hunc illis predicient
qui erant in exitibus viarum tamen ipsi
in aperiunt inbra precepto domini mandatorum
Congregauerunt omnes quos invenerunt
bonos et malos / Glosa quia pro ecclesia
est in celo / quod est locus bonorum / et
in infernum quia locus malorum / ita
indiscrete bonos et malos continet
Et in proposito pro bonos intelligitur illos
gentiles / qui erant in propria virtutibus
politi / et pro malos illos qui alias
erant viciosi vii Gregorii bonos propterea
illos debemus intelligere / qui erant
humiles et innocentes coluerunt qui be-
nedixerunt ad cultum dei vn apostolus ad
Ro. ii. / cum gentes que legem non habent
ea que legis sunt faciunt / ipsi sibi
lex sunt / eos inter gentiles est inta
diuersitas / cum aliquos sicut ex pecu-
liorum ad vicia alios ad honestatem
morum virtutibus deditos Et quia ecclesia
collecta est ex bonis et malis Nam
prima est sub posita quia ecclesia est in
terris celum / ubi sunt tamen boni / et infernus
ubi sunt tamen mali Et secunda in proposito continet
bonorum Gregorius boni non sunt / qui
malos tollerare recusauerunt Et ecclesia
per signum completum / quia post cataclys-
mos sunt dimisit alaba / munda et in-
munda / mansueta et feroccia / per ecclesiam
figurata per archam vn dicit Et quia
tempus inmixtum est cum corpus quam
me ipse velit exhibere ea gloriosam
non habentem maculam neque rugam
Et in aera negocium agitur ubi pa-
lee sunt / et triticum non enim ventilabrum ... fit
vim concussit abalteras / sed boni et
mali distribuuntur simul in nupcijs eius

invitati discipant vitam celestem inolib
atque mali convivium deturbat super
utrumque rex qui invenit non ppatos
s. subitate psens iudicium ianua con-
cludat iustis concludendo absque et
iniuste absque macula super mensam
eterne epulantes in pace committat.
Et implete sunt nuptie discumbentium.
Aug. i. coruscantium quos caritas
perordinat, ad ardentius et ad suscipie-
dum sanctitatem et meritum vite. Et dicit
boni ergo implete sunt nuptie quantum
ad me et quantum ad meritum, et quantum
ad perordinationem diuinam ergo erit in
fine mundi qui complebitur numerus
electorum. In psal. viiº. Iudicie ple-
bium i. electe que recipit illuminatos
apostolos xº. recumbet in domum
meam ipso ipso. de iudicio tunc electa
in regnum suum. Intrauit autem rex
ut videret discumbentes. Ipse deus
ad iudicium veniens intrauit non quia
prius ibi non fuisset, quia ubique est
ubi vult prouisum effectum aspicere
ibi dicitur prius esse. Ut videret
discumbentes i. videre faceret in fide
quiescentes, manifestans singulorum
ta. qualia sunt. In prima ad Co-
rinth. iiiiº. Illuminabit abscondita tenebrarum.
Discumbens enim in nuptiis est qui manu
mente eterne participacionis fidei ipsi
habens deum concupiscientie consignatione perfruitur
intraturus dominus spiritualiter in morte
cuiusque hominis intrabit generaliter in
futuro iudicio, et ipso cottidie in-
trat, quia diligit per omnibus consi-
derat qualiter viuimus in cena coram
illo, qui est ubique prius videre veniet
discumbimus super mensam fidei eterne
pertinenciam dignius summum atque
albis inuestitus ut dicit Aug.

Intrauit rex ut videat discumbentes
antequam cene incipiant, ut recipiat
habentes nuptiales vestes in nuptiis
et alios repellant. In psal. Et
vidit hominem i. pactum pondens
constituunt totum cetum malorum qui
in malicia cauit perseuerant inuenient
et ipse qui ad nuptias portabat
se et detentos abinuitos ut apparerent
pressim. In psal. Non habentem vestem
nuptialem i. fides habentem sine caritate
et sine operibus. In Greg. in omelia
Recte tribulationis vestes nuptial.
dicuntur quia habent ipse genitor ut ha-
buit deus ad assumendam ecclesiam
ad nuptias veniens sola enim dilec-
tione actum est ut eius unigenitum
mentes electorum hominum vniret. et ipsi
sibi iuncti, quia mundus reguardare
caritate figure e passus et nun-
ciaue plebis, per nos afflictos tales
uiuere animas sua posuit pauci
et in minus communis magna sua caritate.
Job xvº. maiorem caritatem nemo
habet nisi etc. Iterum sedo caritas dicitur
vestis nuptialis, quia operit
turpitudinem et multitudinem peccatorum
Iacobi iiiº. Item quia pergit a
figure temptationum quia perfecta
caritas omnem timorem foras
mittit. Johannis iiiiº. Item quia
ornat omnia opera et facit ipsa
deo accepta. Prima ad Corinth. xiiiº.
Si distribuero in cibos pauperum
omnes facultates meas etc. quibus
concordat Hymo ubi est dicens
omnes nuptie eo nobiliores et
digniores sunt honore quo persone
construunt in quibus non corporis sed
mentis, et morum ornatus acquiritur.

ubi nuptialis vestis est innocentia
et si non custodita saltem recuperata
illa nituntur vinerdi qua nec se
ipsum turpitudine peccatorum maculare
velit nec proximum iniuste iactura
sed ille illa prima stola quam prodigo
filio redeunti contubernii iubet pro-
ferri et illa tunica inconsutilis que
indivisibilem unitatem fidei et cari-
tatem et iuste vivo mens [illegible] qua qui
caret a nuptiis inclusus etiam
si non corpore tamen spiritu repellitur
non admittendo ad superiores in si
per debitum primum ad istas [illegible] sunt
renovato quia quamvis indutus pro-
mittitur in istis nuptiis residere
tu sedentibus primus in eternas Amice
illius propter nebita eius vel in sic vite
vel in mundo illum abinquirendo
amicos propter fidei participationem non
opere Amice inquit non tamen Secundo
est amicus solo nomine Amice debite
obligationis sed non solutionis Et hoc
nota quod licet deus peccatorum increpet
de sine peccatis tamen eum amicum vo-
cat propter naturam que est bona quia ad ymagi-
nem dei facta est homo Tertio propter
fidem informam que est quedam no-
titia dominorum licet non sufficiat
ad salutem Unde Jeronimus amicum
vocat anima inbitatus fuit unde
Christus dixit ad iudam Amice ad quid
venisti amicum eum vocat aliquis
se ondit qui participat bonorum
Christi sed non est verus amicus qui non
permanet opere permanet in opere
Et illi sunt veri amici dei [illegible] Christus
dicit Vos amici mei estis si feceritis
que precipio vobis vel per hoc

nomine Amice dominus movet peccatorem
ad bonum contribuita sed recorda-
da quod dicit Amice quo tanta feci
tanta dedi tanta sustinui feci
tantus pes omnia subiecisti sub
pedibus eius Dixi septuas labora-
vi clamans raucie facte sunt fauces
mee Sustinui penas Ecclesiastici 1o
O vos omnes qui transitis per viam
feci mirabilia dixi verba susti-
nui verbera Quomodo huc intrasti
non habens vestem nuptialem Et hec
quo pater si tuum dabo quo intra-
sti per ianuam baptismi et iniuria-
tis inter ydones et non servasti eam quam
quem primitiu promisisti servare
dyabolo renunciatorum promisse eius
fidei confessionem et fidem operam opera-
rum intrasti ad tempus credendo
et ad tempus operando non habens vestem
nuptialem perseverando lectum pre
legere admirationis quod dominus dicit imor
quomodo huc intrasti id est quomodo nomen
vanum tibi usurpasti cuius tamen res
non habuisti quo locum in ecclesia ma-
tuissime inbilis et sine fructu i
digne et diu occupasti quomodo sacra-
menta mea suscepisti et ... tractasti
fugiens te heire caritatem quam non
habuisti Et huius admirationis
domini possunt assignari alique cause
prima quod quomodo dominus ihesus xpi
sponsus ecclesie multa et valde preciosa
compendit in quibus decetica heret
haberet vestem tamen multi vocati
preperdiderunt et compensis et opa-
tionis cum eius aliis vestes fiaunt
de pilis aliqui vel de visceribus
virum ut ferme tamen dominus hanc vestem

cauterat desinens pilis desuo cor-
rosus visceribus fidelibus texuit
lateris sui apertione pedum et
manuum perforatione ¶ Beda no-
tat quod perdaunt vestem suam etiam sub-
plante sponso suo Iudei scissam
vestem inconsutilem dividere domini
noluerunt Iohannes xix. licet corpus
suum paterentur perforari vii Augus-
tinus homines iam mutati iterum
pendentis carnifices pilati non
sunt ausi scindere / et tu inter cari-
tatem dei / unus caritatis quam deus
esse separare Tunica unius quod tunicam
habet veste destitutum turpitudo eius
toti mundo apparebit apostolus ii ad corinthios x.
vinculum dilecta operit caritas
Apocalypsis xvi. Beatus qui vigilat
et custodit vestimenta sua ne nudus
ambulat Et hinc figura hester
hester iiii. Erant non licebat au-
lam regis intrare sacco indutum
¶ Per quod non quod demus conventum in
nuptiis domini / plures sunt induti
sacco qualitatis / aliquis purpura super-
bie / Alii auro et auro glorie / Aliqui
vestimento sordido luxurie Sophonias
primo visitabo super omnes qui induti
sunt veste peregrina / Et ille obmu-
tuit / propter timorem accusationis propter
erubescentiam iniquitatis / propter ignorantiam
excusationis / Psalmus Erubescant im-
pii et deducantur in infernum mu-
ta fiant labia dolosa vii Ieronimus
In quo illo non erit negandi facultas
cum omnes angeli et mundus erunt tes-
tes peccatorum Et dicit Gregorius Tunc
obmutescemus quod nunc mali operis
excusatio precludit / nec dubitatur
locus audacie / ubi nos arguet
testis ipse conscientie / cessabitur omnis
excusatio / quia ille foris increpat
qui intus testis conscientie intus accusat
accusat vii decretales xlvi. Ergo su-
testis et iudex dicat deus Et dicit
Ieronimus quod iste obmutuit cum
arguitur / qui non habet vestem
nuptialem velud excusatorem non
habens de foris factum cum intus conscientia
morderetur quod habent vestem habere
potuisset ad clamaret foris fuita
conscientia quam en Et infra
Sunt plures qui arguti non eru-
bescunt / sed semet excusant / et
superbitate tuentur / ut cayn quod ostenditur
suo / innocentem fratrem occidit / quod
ante et post parricidium fratricidum
vocatus a deo non erubuit / sed
potius conabatur scelus excusatorem
sinus sibi et primi putes Sunt
alii qui arguti ad peyorem
labuntur / ut herodes et herodia-
des cum arguerentur a Iohanne
post incestum homicidium commiserunt
et ipsum qui ipsos debant eius
dampnationis eripere conabatur.
Sunt et multi qui arguti / plerum-
que irreverentes / quod obturant
veritati / velud hic qui obmu-
tuit / redarguentes / non tamen in aia
correcte et morte vera penitentia ut
veniam postularet / Tunc dixit
rex ministris / ligatis manibus
et pedibus mittite eum in tenebras
exteriores / hic post omnia peccata
semini dimissa et deputato et
dictum tunc post in morte singulari
tunc tempore vel inquali iudicia
quo ad potentiam et punitionem

corpis r anime dixit i. dicet / qz h
desuctus e ita cca sicut ista deptio
qua celu rtin tussibut r/ Rex
deus pr ut ordinarius iudex om
Sz filius ut delegatus cu pr dedit
oe iudiciu / iniustos suis / i. au
gelis suis dire iusticie coertoib
ligatis manib ut no possit re
luctando penis resiste / r ase re
pelle penas sibi debitas qptis
pedibus / ut no possit effugere
et in hac pene eutabiles desi
gnant ¶ Et no. qz pedes af
fectus designat pmani opa
cionis / que ligabut in inferno / qz
ibi no erit facultas bn opandi
quo ad manus / nec bn volendi
quo ad pedes / Gymo inbent
ligari manus r pedes / ne b' affectus
boni / et intellectus veri ultra sub
veniat sibi r manus ne opatio
bonoru sibi sinceat futuro / aut
pedib opeditus ne penas possit
effuge / r manib ligatis ne vale
at compedes apedib remoue
ut eodem pte / deficiet copia e
vadendi / r omo alibitate possibi
litas appellat Greg ligant tunc
manus r pedes / p destitucom sine
que modo actus opib / ligari
noluit pmclucitacom / vite pq
cu que pctat in hos pmmet
eius vo. Et id d. Greg / pedes
qui visitare egros neglicunt ¶
manus / que nichil indigentib
tribuit abono ope / nu ligate
sunt / que go nuc sponte ligant
inbito / tuc ligant inbite i supp
lico / r ligabunt manus r pedes
que in opib nuc deserenit / quo
no ligabut / q aliena dedi rapuerit

Et ad malu psitiens velociter
curierunt / ut pb. pedes eor ad
malu curut r c. / Mittite eu pt li
gatu in tenebras exteriores / i. pe
nas infernu ut habeat penam
dapni / r excludat ab ete glie
qui du vixit inim / ipaz querere
potuit / r inbene r noluit / ymo
contempsit / qz tenebras pctor plg
qua lume virtutu dilexit / Et d.
Nicolaus ¶ contra liui / qz tenebre
interiores / sunt tenebe mentales
mortaliu pctor / quas h' mali
hut / Sz tenebre exteriores / sunt tenebe
infernales / quas pp pctus / qz eas
dilexunt / r cu ipis p mortem
corpales hebut in inferno vn d.
Greg / dapnatos quib illic iuste
punit / in nocte dapnacois / qui
hic sponte cecidit in dapnacom
mentis ¶ Dicunt ricardo pi ma
smaro / an in inferno sunt tenebre
corpales vbi notat / qz lumen
in p'. i e de p se e delectabile pat
tideus aute pt ee tristabile p
ut ondit aliquid displicens / r qz
in fine / e locus / oms tristicie
igit e locus simpliciter tenebrosus
sit qz ulli e ibi pur lumez / de
lectans visum / tn ibi e aliquod
lume / obscuritate pmixtu p q d
dapnati vide valeant vn paulo
dolent qz mch vide / sine lume
nec dcaia / Sz dapnati vtiq alia
videbut / alit visus in ipis esset
supfluus / Ibi erit fletus r stridor
dentiu / fletus ex vehementia ar
doris / r stridor dentiu / ex vehem
cia frigoris Job xxiiii. ad nimi
calorem transeat ab aquis nium
r iustp ad inferos pctm illius /

ysi non solum habebunt penam dampni
sed multiplicem penam sensus in suis
exterioribus et interioribus. Ys. lxvi. Iste
vermis eorum non morietur et ignis eorum
non extinguetur. Et dicit Cris. Ibi
erit fletus pro vano mundi gau
dio. Stridor dentium pro vario cor
poris cultu. Fletus ad calorem
nimium refertur. Stridor dentium
ad nimium frigus. Fletus torquet
quod bibimus. Stridor dentium cruciat
quod comedimus. Fletus erit pro bonis
[illegible] perditis etiam. Stridor
dentium pro inflictis etiam. Sine
intabilis penis flebit ibi qui non
flevit hic. Stridebit ibi qui hic
ad deum corde valido non clamavit.
Flebit ibi oculis qui hic sensum
concupiscentie oculorum. Stridebit den
tibus qui cibum prohibitum corpore prohibi
to dentibus contrivit. Et dicit Richar
dus super Math. fine. Quia in inferno
non erit corporalis fletus qui est
resolutio lacrimarum, quia talis reso
lutio pertinet ad hunc statum cor
ruptibilem. Et ideo dicit vel lacri
marum. Et quia ibi erit maximus
dolor, tunc interius et exterius ap
parebunt huius doloris signa, ca
pitis turbatio et inclinatio et [illegible]
[illegible] ut sapiunt non hi
[illegible] que turbatio et combu
latio metaphorice dicitur lacrimarum
[illegible] Richardus. Quia post re
solutionem corporum erit stridor den
tium in dampnatis pro angustia etiam
corporalis. Multi enim sunt vocati,
pauci vero electi. Vocati per ad-
inventiones presentes, pauci electi ad

beatitudinem gratie et respectu voca
torum, quia homines plures male vivunt
quam bene. Eccl. primo. Stultorum in
finitus est numerus. Vide supra. Aliqui
namque bene agere incipiunt, alii bene
vivere incipiunt sed in inceptis non
persistunt, qui non sunt apti reg
no dei. Nemo mittens manum ad
aratrum et respiciens retro etc. Tales
quibus sollicitudine metuant [illegible] igna
rum quid restat. Hec vocatio mul
torum et paucorum electorum figura Num.
xxi. In filiis Israel egredientibus de
Egypto, quorum pauci intraverunt
terram promissionis, quia in deserto
murmuraverunt contra deum. [illegible]
[illegible] Similiter
sicut tamen duo [illegible] quibus ignorat
an amore vel odio dignus sit.
Eccl. ix. Et [illegible] Greg. [illegible]
superatur [illegible]. Volui et revolui
sacre scripture volumina et super [illegible]
malorum in infinitum numerum [illegible]
[illegible] numerum bonorum. Et hoc propo
sitionis [illegible] dixit: Sicut lilium
inter spinas, sic amica mea inter
filias. Quo lilium [illegible]
pro spinas [illegible] pluraliter [illegible]
guantur. De hac materia loquitur
Crisostomus in parabola de vocatis ad
cenam dicens nimis [illegible] ista
sententia: Multi vocati, pauci electi.
Si hec in nobis [illegible]
sed in eos qui [illegible]
[illegible]
[illegible]
venit [illegible] ambulaverunt digne
ad vocationem celestem. [illegible]
[illegible]

que sua sunt querentes / non que ihesu
xpi / non renouantes in spiritu mentis
sue. plene veterem hominem expo
liantes / et induentes novum qui
secundum deum creatus est / Quia in iusticia vite et
sanctitate / intrant ianue sua cum virginibus
et concupiscentias transponunt Sequentes
prime fructus faciunt. Isti sunt pau
ci electi / et insuper quorum soli deo
cognitus est / et inter mortales / nemo
possit dicere iste ad electionem / et iste
pertinet ad reprobationem. Quia sepe agi
tur quod apud vulgare fallibile
est iudicium habetur / electus in spiritu
dei / factus est reprobus / Et sepe
electus est apud deum / que humana
opinio comperiat reprobum. electi
dei / quasi stelle vniuersales cum cele
stibus sicut regiam gradiuntur / non
orbitates in altum preter / naturalibus
est quedam condicio nata / predestinacio
et plurima auxilia / sunt preceps man
datorum dei observancie precipue.
Dicit enim ille ad intrare vngue nitetur.
serua mandata / et peragantes inicio
nec post lapsus / Dicit enim scriptura
de / lauit amalicia cor tuum ierusalem
ut salua fias / et operantes per
uenient ad vitam dicit xpus. Operamini
operam cibum qui non perit / sed
qui permanet in vita eternum et ha
bundancia iusticie Dicit enim xpus.
Dixit iudeis quia si habundauerit
iusticia vestra plus quam phariseorum
et scribarum non intrabit in regnum
celorum / Et impleta fructus diuine
voluntatis dicit dicit xpus. Qui facit
voluntatem patris mei qui in celis
est ipse intrabit in regnum celorum

Et cordialis remissio / ad delin
quentes et ledentes dimittere.
dicit ihesus / et dimittetur vobis / et
prima humilitas vnde dicit saluator
discipulis mathei xviii^o. Nisi conuersi fueritis
et efficiamini sicut paruuli non intra
bitis in regnum celorum / et similiter ceterorum
ablutiones / et decantaciones vir
tutum / et neminem xpo in amore pre
ferre dominorum aut hoc presenti
cia. / Quia non qui inceperit sed qui
usque ad finem perseuerauerit saluus
erit / ut nobis concedat etc.

Erat quidam regulus

cuius filius infirmabatur capharnaum. Johannis iiii^o. Ewangelio dicto scriptum
est. v^o. capitulo xviii^o / dicit Seneca recef
gerium xpus est in quem qui sperauit
nunquam confusus est / ad quem qui refu
gium fecit / iuxta alias iusta pe
tita pro voto et vtilitate reportauit.
Cum ob hanc causam in mundum venit
ut augustinus dicit quere / amare / et ut ad
regnum celeste deduceret / Et accessit
omnibus / omnia factus ut omnes lucri
faceret / ipse vero magnus subditos et
reges neminem volens sue inne
fieri expertem / nisi quem non videt pre
cedentem / ad quem cum venisset ad cha
na galilee vbi fecerat vinum ex aqua.
indigens regulus sui filii sanitatem
ab ipso accessit / Et ut dicit theophilus
tunc iste regulus inter fuit in pace
in chana galilee / et stabat in ma
censione atque in bonum ibi fixum
erat capharnaum / prima dictam
distabat a chana galilee / et ita ex
miraculo precedenti notus fuit.

adimtrescunt p filio infirmo ap[d] x°
viij dicit sic / Erat quidam regulus
Luce xvi[t] q[ui] erat de genere rega
li aut q[ui] dignitatem aliquam prin[cipatus]
vel officiis habebat / Mora tunc
reges / quia nec non dni post[ea] corant
pilato clamabat regem non habe[mus]
nisi cezarem / Erat ergo iste officialis
imperator deputatus ad custodiam
galilee et ideo manebat in caphar
naum / que erat metropolis illius
tre / de quo regulo dicit Crisostomus de
talibus ubi e / q[uod] iste regulus non
erat primus confirmatione / s[ed] regem
alterum primus ponit / cum accessit
ad xpm nulla enim superba potest
qua ad xpm accede / non primus
fide s[ed] minus subiectorum / fidei enim
qui non erant anime / ut veniret ad
xpm / quoniam non erat cognitum primis
perfecta / Cuius filius infirmabatur
Febrili spiritu infirmitas intus in fin
modo quibus vanus dicit p[ro]t q[uo]d [ca]tus
e rex inadaz / cum omnia animancia
subiecta erant tamquam regi magno
pe[cc]at[u]s omnia subiecisti sub pedibus et c[etera]
Sed nisi per peccatum / suus e regulus
q[uo]d diminutum e eius dominium / a
quo fit respectus illi sepe nocent
primo tum in productio fructus ciderum
resistit Genesis m° Maledicta tra
in opere tuo tribulos et spinas
germinet tibi / Ite ex alio dicit regulus
reges enim duo fuerunt unctus et dya
dema seu regalis corona / quibus enim
Adam e unctus ibi apd. qui sp[iritu]s s[anc]tus et
i eodem recepit coronam innocencie
et primitate Psalmus Posuisti dominus super et c[etera]
Sed q[uia] unctionem suam perdidit propter ad
locum blasphemum qui sunt ponendo.

et coronam innocencie amisit / ig[itur] non
rex s[ed] diminutus regulus dicitur. vel dicitur
regulus respectu regis eterni quia e
rex regum et dominus dominantium. Cuius
regulus filius infirmabatur in ca
pharnaum / qui au[tem] p[er] habundanciam
carnis et temporalium spiritum debilitatur
Capharnaum enim villa consolacionis
vel pinguedinis interpretatur / vij Heb.
xvij Hec fuit iniquitas sodome
sororis tue / superbia saturitas pa
nis habundancia rerum per pinguet
eius ex adipe iniquitas eorum Sicut
enim pinguedo superflua occultat
homines in oculis corporalibus / pro
dicte occultant oculos mentis affin[em]
s[cilicet] et intellectum. Et sicut corporalis
pinguedo aggravat homines pro
dicte luc xvi°. q[ui] difficile qui
pecunias habent in regnum dei intra
bunt / et quem deus dat talibus ad sus
tentacionem et gratiam actionum ipsi utuntur
ad spiritualem corruptionem. Et ideo psalm
dicitur d. divicias et prosperitates
ne dederis mihi / et c[etera]. Sum gregorius Ergo
ubi e d. Amor hominis regni cogitauit
in pinguedine mundi / Ager quippe
pinguedinis capharnaum dicitur id est mun
dana temporalium rerum habita vel quo
sita / Infirmatur homo ad quod du
lex cum inde q[uia] habunda e temporalia ipsa
in temporalia e egritudo / s[ed] aut nobilis
hec consilius debito ex optatis af
fligitur et anxiatur ipsa vero tempora
lia in bono vel usu sanitas e
affectus Iu modestia Amor [sp]i
laboribus / e et laudibus creatur crassi
tudo corporis plus ipsum cognat
qua allevat. Sic rerum habundancia

anī cruat ⁊ inceter sepe custat a
dd vij diuit in anglie Deut. xxxij°.
Incrassatus e dilectus ⁊ recalcitrauit
incrassatus impinguatus dilatatus
dereliquit deum factorem suum ⁊ rec-
cessit qius pinguedo non solum in rerum
opulentia / sed in habundantia superbia
consistit qua sequitur peccatis con-
cupiscit / ⁊ tenet multum peccatum
ut sim proximum / ut nullum videatur
esse peccatum. Sepe enim pinguedo
recipitur / contra tenorem alta pro-
phetia. vij pē. Adhuc pingues
obsiderunt me. vbi inquit pro v.
Apm prophetico loquebatur dauid.
Adhuc scribe ⁊ pharisei ⁊ in carne
alta superbia crudelitate deruit xpm
dnm / quia ⁊ sepe nunc impinguis ho-
dibus agitur ut terrena superbia
inflati / que xpi sunt doctrina mo-
ribus consimulat magis pinguibus
temeritatem sed dominus missus per
prophetas comminatur dicens / mittam
in pinguibus temeritatem ut consummari
ad destitu virtutis / ⁊ rehabere fracti-
vitiorum multaque diuine iusticie
pamplius infinitur mala oie
obhesitas .i. pinguedo adeo in-
finitas oritur. Et hoc de omnibus
pinguibus sed male dicitur / prodiit
ad adipe iniquitas eorum transierit
in affectu cordis. Sicut audisset
quod ihesus adveniret a iudea in gali-
leam / abiit ad eum et rogabat
eum ut descenderet ⁊ sanaret filium
eius. Abiit enim ad eum quod personaliter.
ut regali prudentia inclinaretur
⁊ rogauit eum ut descenderet in
chana galilee vbi erat factum

miraculum conversione aque in vinum
/ erat sita malo loco ⁊ caphar-
naum inibaz / hoc petiuit dominum
ut ibi descenderet / ⁊ per impositionem
manus / uel alium modum corporalem
siue presentie sanaret filium eius
quia non posset sanare illum / ut ex
xpus putat / ⁊ in hoc diminute ac-
cedit. Moraliter .i. homo a perfectione regulus
sui status spiritualis / ad habundantiam
temporalium / uel alia cetera diminutus
cuius voluntas seu actio / iam proponit
propter peccata accepta consentire ipse done
iam prope mortem temporalem spiritualem
Audiuit ad diuina sepetur aut a
monitionibus ad eius spero / uel inspirat
quia ihesus saluator .i. tota salus venit
a iudea .i. a vera confessione quod per
iudea interpretatur ad galileam .i. trans-
migrationem seu mutationem status vitiosi
in virtuosum / quod confessione accepta
apparuit / ⁊ sumitur composita pro sup-
posita contentione / mutatur status
peccatorie / ita quod omnino sit iustus
accedat dicit illi / ⁊ pamplius desi-
deria / eum ut accedat ut descen-
dat per gratiam suam de alto dimittat
iustis / Et sanat filium eius filium
eius .i. affectum dissipatum reformat
Symo decessus regulus intellectus
rationalis est / cuius bone vetu-
tum / qui rego dicit amorem tamquam
filium inquit / ⁊ ab eo remouens
ledentia ⁊ sibi vtilia prouidet / na
philia grece latine amor .i. filius
dicitur pro amor. Intellectus quidem
amorem generat / nichil enim amatur
nisi cognitum ⁊ ab intellectu procedit
in aliquod diffusus / amor quoque amatiua.

vtus eius cum intellectus inspexit lan-
bus / quia quinde ista infirmitas
corripit / cum amor in aliud non fe-
rit. Et quia intellectus quo ei
superior intellectus / velud bonum
viderit / inquit erunt amor hunc
infirmat nisi ab intellectu deceptus
cum esse non quod / sed tamen diligere
nouit / cum multa non diligenda
sed ad diligendum erroneus aut per-
uersus intellectus ondit. Sed intellectus
ad bona seu meliora / quibus quiuit
a superiore sanitatem parmde / quia
amatur cum ipse in languorem / tam
deductus potuit non sanare. Sicut
quibus expedit sanare erroneum
intellectum ut recte intelligat / et cum
velud regulo a Christo rege pro suo
filio / sanitatem acquirit / abeo quia
qualibet per sanare preciosum et petit
regulus iste ab descensum ut sanat
filium suum forte corporaliter ibi
erat / a quo descensus erat in Caphar-
naum. Sed sensus alius plus elicitur
pt non / nobis est sanitas nisi ad nos
verbum ab descendat / cum adipam in
sua celsitudine consisteret non possumus
ascendere / Comes regulus accessit
quo filius in filius nequiuit / sic
optimus quia intellectus in sublime vt
et recto diuino / a iuitate intellige-
tie / atque fidei velud quedam pe-
nis attollitur atque amor homi-
nis visibilium pinguedine delecta-
tus sua mollitie / leuare opera
uitia [illegible] / precium descendat / sicut
ibus / quo in summi [illegible] descen-
dat / non inutilitate videbis a inimor
abhibendi effectus [illegible] sic [illegible]
sed in opportunitate medendi / cum

vbique absque ~~corporali~~ quia corporaliter presencia
prestare cum voluit sua effectiva
virtus infundere. Imperator tamen
fidei arguebat in regulo / sed ar-
debat Christum plus presencia quam
in absencia / posse conferre salutem
instabat audacter et supplex ut
descenderet et sanaret. Unde recte ea
ewangelista subinfert dicens Incipie-
bat enim mori / qui. d. nullum enim
erat iam remedium corpore medicine
corporalis quia necessitas compulit eum
ad rogandum ihesum pro filii sanitate
[illegible] Sicut affectus donum per
dissipauit impura cogitacione per
ea infirmatur in delectacione tandem
moritur in consensu. Cum ergo [illegible]
est mori incipit. Sed ymmo non [illegible]
infirmari / quia abeo quo inuidia
dyaboli mors intrauit in orbem terrarum
eo ipso / quo quis / incipit viuere
incipit et mori / quia mens non vi-
uens / tendit ad mortem / sed quod
viuere potest et mori dicitur cum viuere
cepit / et mori penitus incipit.
Sed affectus rationis in quo sic
situs est ut mors eius iam non
posset / cum agens vita exhalat
mortem / cum ab ipsa diuisus / sed ad
eterna conuertit / tanto quasi mortem
incipit per superbiam atque culpam
quanto se ab ipsa summa vita ~~conuertit~~
diuertit / Dixit ergo ihesus ad eum
nisi signa et prodigia videritis non
creditis / Sed quo [illegible] dicit. Ipsum non
credo nisi visis signis / quia sed non
credidisset nequaquam pro filii sanitate
sanatione supplicasset vt Gregorius
[illegible] dubitauit quia licet
crederet Christum / presencia potestatem posse

sanare filium tamen non credebat Christum
ipsum efficere absentem / Ideo quod petiit
ut descenderet et sanaret filium eius
vel minus credidit / scilicet quod ad subito
aliquo mediante sanare potuit
sed non credidit illud fieri posse
sola voluntate imperio. Unde quod sunt
et prodigium dicitur et magis et minus
prodigium enim est signum aliquid magis
rari / et mirum ad imitationem. Signum
autem minus est illa. Secundum dicit Fulgentius
quod signa dicuntur in actu ipsius pro
digna / non illa dicuntur quae tunc
putantur miranda sunt tamen in futurum
aliquid portendunt. Dicit ad eum regulus
domine descende priusquam moriatur
filius meus / Forte regulus primo
nimio dolore constrictus se potius verba
dixit non intellexit id verba haec
protulit. Et vide verbis prioribus
debilitatem fidei huius reguli qui
petiit ut Christus descenderet antequam
filius moreretur / quasi circa mortuum
rogare debebat Christum ut descen
deret et illum a morte suscitaret / quod
facere poterat / qui mortis et vitae
potestatem habebat. Et nota quod supplica
verit duo / hoc quod dominus requireret
eum praesentem ubique non credidit
nec mirum quod hoc multum impe
dit humanam salutem multas enim
in invidias / et multa peccata homines
caverent / si dei praesentiam perverti
sed ubique agnoscerent. Unde dicit Boetius
de consolatione magna nobis / si dis
simulare nolumus / indicta
est bonitatis necessitas / cum omnia agamus
ante oculos iudicis cuncta cernentis
Dicit ei Ihesus vade filius tuus
vivit / Sequitur enim [illegible] infirmitatem

erat ad mortem inclusive / scilicet usque ad
mortem. Unde ut dicit hic Symon
quod fuisset mortuus filius huius
reguli / invalescente langwore
nisi Ihesus retinuisset illum. Quod
notat id est cum necessitate. Unde dominus dicit
filius tuus vivit / dicit Plato
verbo sanavit filium eius et fortiter vixit
vita corporali perfecta sicut prius.
Secundum Crisostomum dominus in virtutem ad domum
istius reguli non descendit tamen ad
domum centurionis adiuvandum servum
eius non rogatus venit. Ruberte
Ergo quod illius superbia retunderet
quia non novit in hominibus / qui ad
imaginem dei facti sunt / sed honores
vere et divitias veneramur / et in hoc
ostendit / quod ea quae alta sunt hominibus
mundanis / despicienda sunt ad Christum
et quae despecta sunt hominibus carna
libus a Christo despicienda non sunt
cum ergo Seneca dicit quod ad nimias
stultus est qui equum non emptivus
non ipsum respicit / sed stratum et frenum
vel alia Item secundum Crisostomum quod centurio
erat confirmatus fidei / sed huius re
guli non / et ideo ut infidelitatem reguli
sanaret / qui non credidit Christum
absentem posse sanare filium ad domum
eius ire voluit / sed absens filium
eius sanavit / Ideo scilicet quod dominus non
exaudivit regulum in faciendo quod
ille volebat / exaudivit tamen eum in
faciendo / quod quod illi magis expedie
bat. In hoc enim absens curavit
fides eius confirmata erat invalidat
Unde Augustinus non est magnum a deo ex
audiri ad voluntatem / sed ad utilitatem
Et dicit glossa super epistolam ad Hebraeos.

Sed stultissimus est qui non de veste hominem sed de veste cogitat homines
considerat

Exauditur dyabolus petens Job ad temp-
tandum, et non exauditur apostolus pe-
tens stimulum amoveri. Exauditur
dampnatus et eternaliter dampnandus
et non exauditur salvandus. Cre-
didit homo sermoni quem dixit ei
Ihesus et ibat. Ecce ad aucta
est huius fides in verbo domini ut suffi-
ceret non amplius quod peteret
presentiam corporalem salvatoris. Nam
nemo sibi fidem ad plenum ven-
dicare potest nisi deus dederit
et auxerit illam. Nec solum sermoni
credidit quia sic palam erat per
virtutem divinam in eo qui dixerat
et ibat plene fidelis gaudebat
de fide qua de liberatione prolis.
Iam autem eo descendente servi
occurrerunt ei et nunciaverunt ei dicentes
quia filius eius viveret. Sic s[ermo]
confirmavit sibi duo non annunciantes
solum illi filii sanitatem sed quasi
estimantes superfluum esse Christi presentiam
quem credebant venire. Et forte
dixerunt reguli quod non fatigaret
Christum quia filius sanatus esset sanus
perfectissime ita quod non expediret
aliquem medicum venire pro hoc
ad ipsum. Unde Crisostomus: sicut sollicitat
ita filii languorem patris que do-
lorem mutavit filii convalescentia
ut patris mesticia mitigaretur. Opera
suorum contra eum [illegible] satagunt
removere dolores. Interrogabat
ergo horam ab eis in qua melius ha-
buerit. Volebat enim scire utrum casu
vel precepto Christi sanatus esset. Et dicunt.
Crisostomus: De hora interrogat ut cogno-
sceret horam liberationis et placati-
onem sermonis ad cognoscendum conpl-
mento sanitatis fides accederet. An tan-

divina virtute an natura seu medicine
artis peritia filio subvenisset.
Et dixerunt ei quia heri hora septima
reliquit eum febris. Reliquit eum
repente et simul non successive ut
appareat sanitas restituta mira-
culose filio. Addatque et non
a natura vel arte. Fulgencius: Pulcre
hora septima filius reguli sanatur
quia septem sunt hore dona spiritus
sancti cum quo gratia et virtute non solum
fit remissio peccatorum sed etiam virtus
et sanitas tribuitur, apostolo testante
qui ait caritas dei diffusa est
in cordibus vestris per spiritum sanctum
qui datus est vobis. Beda: Hora
septima filius reguli sanatus est
ut intelligamus quod in spiritu vitali
quem dicebat voluit salutem me-
ruit habere operando querere debemus.
Crisostomus: liberatus a febre filius septima
hora dici liberatorum signum affectus
in similitudinem abinequitate rerum
temporalium estuatus et infrigidatus
cupiditatis timore propter cuncta cal-
litatis febricitatis sequitur aut
nimis calore aut afrigore
corripte vocatur. Septima hora
hic relictus filius a febre in potestate
dominus ibi non intimatore sudore
aut argumento neque seu medi-
cinalis expeltrie facit salvator
inefabilis et artificator super-
cu hora labentis quibus sum-
me virtute ut etiam in vigens
illius opus cognosceret et agnitum
faceret nec tunc alligatum potentiam
divinam hore septime an timemus ac
si alie potuerit non efficit et
eius primo manet tota. vi. et vos ipsi

hora fuit conducti vniuersi operarii in
vineam ad salutem / et hora diluculi
venit in templum / et mane sedens predicabat
et prandium sextam etiam condempnatus / et nona
crucifixus est / et nona expirauit / circa
et vesperas depositus inde et vltima sepul-
tus / et matutinali hora resurrexit.
Primo apparuit marie magdalene.
Et hora etiam missus est spiritus sanctus
ex alto / et nec vna dicitur hora nec
momentum preterit qui aliquid
saluator pro nobis boni fecerit / ideo
non est condempnatus cum pugnat desperati-
one vii Gregorius Regulus quod pre-
ter illa hora erat in qua dixit ei
ihesus filius tuus viuit / et per virtu-
tem liberatum filium attribuit non
nec alteri quam sue subuencioni
Et credidit ipse et domus eius tota
i. omnis eius familia credendo tamen
ad christum / etiam liberatum a febre cum
ipse cognouisset dominum esse operatum
Et dicit Beda quod ex hoc datur intel-
ligi in fide esse gradus sicut in aliis
virtutibus / et initium incrementum atque
perfectionem huius quod reguli fides habuit
quando cum filio sanitatem / a christo
peciit incrementum habuit cum cre-
didit sermoni domini dicentis / filius
tuus viuit de merito perfectam obti-
nuit tunc habito nunciis de filii sani-
tate. Et dicit fulgencius quod sobrie
loco cuius in euangelio dicitur de sa-
maritana et de multis aliis locis
apparet quod imperator fides gentium
quam Iudeorum / quia samaritana cum
tate mulier et dicente ei locutus fuisse
pro eis / commouit samaritanum
rogantes eum / ut ibi maneret
et mansit ibi duos dies / et ibi tota
ciuitas sine conuersione miraculi

credidit in ihesum Et hic regulus
tantum / et domus eius qui credidit
fuisse iudeus tamen similia sua ter-
re duo laudabat centurionem
gentilem et prouisum est / et magna
fidei illum iudeos dicens amen
amen dico vobis / non inueni
tantam fidem in israel. quam nobis
concedat ihesus etc.

Simile est regnum celorum

homini regi qui voluit ponere
rationem cum seruis Mt. xviii°. / pro
introductione et continuacione huius
euangelii dicit Crisostomus li. vi°. ca°. xviii°
quod misericordiam dei et indulgentie
liberius datam / filium suum in similitudine
inducit / in humano qui monet quod
antiquis dimittebat offensam quam
nullus homo precedentibus meritis
nulla datis satisfactionum obsequiis
qui prius fecit nobis / facit nos
ad inuicem docentes / atque inuitat si
remitte in iniuriam / et tale prestet
tibi veniam Nec aliud voluit hoc
nos inducere vnus in retenta in
fratre iniuria / in certa iusticia / quam
ut ipse factus est / qui dimittit iniuria
et precedentibus veniam prestat / et ymo
prius in iniuratis preclose dominum
dicens pater dimitte illis et / ut in
eodem ca°. dicens petrus querit quotiens
dimittet / si in me peccauit / nisi
non solum septies septuagesies
septies / et in cuius responsione quam
ne vilipendere subiunxit hanc pa-
rabolam in qua ostendit periculosum
sit non dimittere si ipse peccauit
et dicit Simile est regnum celorum i. ecclesia

nulitas in aliquo facto / hoc regi
i. xpo regi regum ita ut sit ppa
to negocii ad negocium ut ppe
ad ppna. Dum voluit incone
pone cum finibus suis Reingtius
ꝑ fines huius regis omnes homines
intelliguntur. quos ad laudem
et honorem nominis sui intercordit
creauit / ut nota faceret filijs
hominum potenciam suam et gloriam
magnificencie regni sui. Cingitor-
simo v b. dicens. Omnis homo
finibus dei e / velit nolit subiectus
dictus e aut in lege iustificacionis
aut in lege iuste punicionis. Et
fines habet / in quibus ipse indi
geat / sed qui indigent eo / ea indi
gencia qua nichil sine ipso sub
sistit / sicut nichil sine ipso produc
tum e / ea indigencia qua nichil
potest sine ipso bene subsistere. Et
nota quod homo triplici racione finis
dei e. Primo racione creacionis ad
hoc enim creatus e ut creatori
seruiat et obediat. Patet quia ipse e dominus
deus m~ / nos autem populus eius
et oues pascue eius. Secundo racione
gressus sue dominacionis / super alias
creaturas obedientibus creatori. Ps.
Omnia subiecisti etc. Tercio racione
libere redempcionis et quasi ad hoc fin
sunt empcionis / ihesu xpi / qui nos re
demit a seruitute dyaboli cui eramus
venditi per peccatum. Prima pet. i°. Non
corruptibilibus auro vel argento empti
estis sed precioso sanguine agni im
maculati ihesu xpi. Cum hec sine racione
nobis deus hic incipit terminum po
nere. Sed inuita auget et animat
perpetuus paucitatibus possessore
pullulacione ipse conspice / dispensator

Sed quia quociens confitemur audimus
et legimus ut peccata dimittas / et ea
que debemus satiare sufficiencia
eius dispensacionis. Dominus ponit
terminum nobis quociescumque tibi offen
dit illud dicit dominus peccatum non
dimittitur nisi ablatum restituatur. Nota
/ totiens dominus tecum ponit terminum
penitentibus dominus ponit tecum terminum
quociens tu concedas corporis superiora
obedient creatori / sol luna stelle
quo ita ordinate currunt et tendunt
quia leges eis posita creatore numquam
transgrediunt. Et quociens confiteris
omnia tibi subiecta adeo quod gube
rnant tue humane sustentacioni
sicut dicit dauid. Omnia subie
cisti etc. totiens dominus ponit tecum
terminum / quociens tu concedis sanguinem
xpi et mortem eius effusum pro te / et ad
melioracionem tue vite deus ponit
tecum terminum / quia si non feceris quod
debes / si non gratus fueris de accepto
si non venias diligendo deum et
proximum ad nupcias omnia ista con te
requirent cum dicit dominus ap. xvij° dicit.
Thau mei et altilia mea occisa
sunt / et omnia parata sunt venite
ad nupcias. Nunc denique et multo
plurit genera / qui nullam lex vere
di ad deum conuersionem. Sed plu
rimum ponit per confessores et illima
ipse conspice / qui illimata plures
quam plures vix tribus vices petunt
Sepe ego tenemur conciliare multas
gracias / et cum peccatore dum di
b vicens ponere deum terminum
Sicuti quod ut dicit Augustinus oppor
tunitas dilata sunt ablimi si multa
sed non fuit hic reddita infinita

scīssime solvet' viii d'. ong
Omnes vite nr̄e ro ponēda e
coram xp̄o rege / qui nos puniē
oportet ante tribunal x̄ ii ad Cor
v°. Omnes nos manifestari op3
ante tribunal x̄ ut referat unus
quisque propria corporis prout gessit
sive bonum sive malum Un ꝑ
nos hec iudicaverit i° ad Cor xi°.
Nec illa nos dilacōm capiat
qz omnia nuda et aperta s' omnia
qui nubem tunc fuerit quia omnia
omnibus apparebunt / non erit ibi
occursio de absencia scripturis
quia omnes legent quibus si aliis
conscia / nec delibet absentire
ad amissa quia libri ad duas' ad in
dicium / omnes apparent' Apok.
xx°. vidi mortuos magnos
et pusillos stantes in conspectu
throni et libri aperti sunt et iudi
cati sunt mortui / ex hys que scrip
ta erant in libris secundum opera ipsorum
Super quo d'. haymo libri sunt
conscientie singulorum de quibus singuli
iudicabuntur. Et nota quod quilibet
singulorum tenetur coram deo hic aut
in futura vita de tribus reddere
racionem de cogitacionibus verbis et
operibus. De primo dicit Ps. xiii°.
Pone me dñi unusquisque pro se red
dat racionem d'. Eccl'a ... que
sibi sunt propria / reque deus et ipse solo
novit de verbis ociosis Mt°. xii°.
quod locuti fuerint homines reddant
racionem in die iudicii Et quid est verbum
ociosum Dicit Jeronimus super
leviticum / quod sine utilitate loquitur
aut audientis profert' verbum enim
quod non edificat audientes ...

natur' loquentium / illa aut scurrilia
et turpia non sunt ociosa sed criminosa
computantur' vii Jeronimo / qui
scurrilitatem replicat ... sacer
mis omni dissolvit et aliquid spiritu
dis profert / ociosi sermonis tantum
sed criminosi reus est Iste nota quod
plura decent hominem audire ociosa
prohibet primo dignitas iusti hominis
cum enim homo iustus sit celum dei
in quo deus habitat prius os eius
est porta celi que sine causa aperi
non debet / quia quotiens celum apertum le
gitur totiens aliquid magnum inde
secutum invenitur audiatur' Ps.
Januas celi aperuit et pluit et
pluit illis manna ad manducandum
Item luce iii°. dicitur quod xp̄o baptizato
celi aperti sunt et subditur quod spi
ritus corporali specie descendit sic
xp̄m Et vox patris audita est hic
est filius meus dilectus Et cum lapi
daretur stephanus celi aperti sunt
et sequitur video ihm stantem ad
dextram virtutis dei Act. vii°. / Se
cundo ita utilitatis vel edificacionis se
quitur verbum iusti hominis Ex°. audi
ociosis debet nos prohibere ...
denda et quia sunt levia et ve
nalia ... e ne incole
se ministrat quia dyab e astutus
Et tunc debilitat hoc ne per venialia
continuata debilitet ita ut fa
cilius cadat in mortale / quia venia
le peccatum minuit fervorem caritatis
et spiritualem fortitudinem resistendi
malo et agendi bonum De te ...
cionibus reddenda est ... xi°.
tanta que sunt subpole ad ...

reus in iudicium Et dicit Bonaventura de
tempus requiritur ante qualiter con
pesu fuit Et cum cepisset ponere
rationem oblatus est ei vnus qui de
bebat x. milia talenta per hunc
vnum transgressor legis diuine intel
ligitur Sicut enim vniuersus iudici
putatur sic quilibet peccator qui adhuc
ligatus est adhuc raptus in opere
bonum Et hoc vult Augustinus de verbis
domini dicens Sed quia lex in decem
preceptis continetur ille decem
milia debebat qui contra legem
peccat et delinque in vno factus
est omnium reus vel 2o Remigius
decem milia talenta debebat qui
in innumerabilibus peccatis reus erat.
Nota ad propositum vlterius peccatum per
arena maris et non tantum propter
quantum multitudo debitorum vel peccatorum sed magnitudo
magnitudo diuine dei peccatum mortale
offensi cuius magnitudo eius infinita fuerit
nobis et magnitudo peccati dicitur
sequitur peccatum qui separat a deo
et ab omnibus sanctis eius et tradit
non ponderat ad infirmum Et hoc te
tur Fulgentius dicens Talentum est
tum aliquando est peccatum significat
vel pondus sine multitudinem peccatorum
vnde dicitur Zacharias vidi recte
talentum plumbi portabatur et proi
iecit illud in medium amphore
et dixit Hec est impietas Sic enim
talentum diuisae modicum pondus
sic peccatorum species diuise sunt
Item enim hominum adultum sunt
legum recta hec filia peccatum qui
decem milia talenta tenet Sed cum
non haberet vnde redderet. i. cum sine
vibus satisfacere non posset quia homo
per se cadere potest sed per se sine adiu
torio dei non potest resurgere
Ad quod nota quod ad iustificationem im
pii quatuor requiruntur Prima
duo ex parte dei que sunt infusio
gratie et dimissio culpe Alia duo
ex parte hominis motus liberi ar
bitrii in deum qui est fides quo
creditur deum peccatum posse dimit
tere et motus liberi arbitrii in
peccatum qui est contritio et peccati detes
tatio Si enim aliquis posset cum
suis naturalibus satisfacere pro pecca
tis cum suis naturalibus posset mereri
regnum dei quod est inconueniens Et
dicit Ysidorus Cum omnia sint eius
nichil preter peccatum nostrum proprium
consistit. Cum ergo bono vnde
mus debita euacuentur. Et quia corpus
abmigrat cum ipse gratie confes
serit vult ergo peccatis libere gratias
actiones in manibus suis me
ditatores et custodias dilectus sum
et pauperum et diuinum virorum Iuste
enim dominus reuelabit. i. permittet
eum iusto iudicio in manibus tam
tum suum fieri quia peccatum morta
le tulisset de dominio dei in potestatem
dyaboli vt pro venditionibus ven
dita transfert in aliud dominium quia
nemo potest duobus dominis seruire ut dicitur
vjo. Sit enim peccatum hoc seruus
dyaboli sic quod non potest per se resur
gere adhuc cathenatus et interim
tum facit illa que dyabolus vult non
que deus vult Sicut dicitur ponitur
in alio loco Sicut Penantia teneret

remu ribe ducete naue rde
remo amisso qua tut no quo
nauta vult s quo vento in
pellit nauis mouet. Et vxore
eius et filios eius / vxorem .i.
prima gtupia sibi ia quadam
gsuetudie coplata / et quia ga
piunt mali fily .i. mala opera
Jacobi primo gtupia gparit
parit pctm vn vxore et filiu
vende e potupue intorib et
malis opib actionib penaz
solue / qr pctm vendit e sup
plicium i dapnati quit vult
aliqt qpquo nd. qr in home
ppus e vir sensualitas mulier
p quoz gnacom fily et opera
gnant / aia vo que ppus e
sunt vires corpis et aie retraz
actiom que oima obligant ad
penaz nl ad pene augmentacoe
vn sequit. Et oia q habebat
et redde / qr ho au pctm e dus
aie sue et suimet et sensualitatis
sue / que e vxor eorpm suoz
seu filioz interi / qr e ecitate
subiectus deo oimb hys dnat
pcto aut g misso p q cuncta
amittit hoz dominiu transferit
ad demones / q sut dure iusti
executores ut torqant illum
etna ~~Et nota dat~~ oia qui
hic noluit satisfacere tpali. Et
nota dicit oia / qua oia sunt
pene etne obligata p pctm
mortale p q ille offendit qui e
~~diuite~~ infinite bonitat et qui
multa sine ineis mit et punire
culpas voluit tollere Ergo.

haue venditor et traditor i mano
i inimicoz volumus emtare nos
met vedamus et plena sati sfac
com vz aiaz inuz p dicta
omnem i corpus et sensualitatez p
corpis afflicom et mutacom
filius .i. opa p debita et iusta
tuz ad hybitom i opm iuie a
ctuatez 2m illud ad. e. vi. Sicut
psitus es vade et vende oia q
hes / et. c. q. d. sic sec in habitus
q. ea no heres / voluntatez tua
deo subiciendo / tota opa tua i sp
ordinando. Et qr dns sepe mala
continuat mala inferendo q ty
no infert qua ille penitet qui
e reus io sequit Procidens aut
suus ille rogabat illu dicens
pator videns vinclum obligacois
qr tenebat quib em obligatr
do. Et em dyuerg pcm no bea
nos quetipsos seducy et vitas in
nobis no e prima. Job. primo.
Et si meam sciens hanc pcm
ad huc quibusq dnis do ob
ligamr / qui se restinguet suu a
posuit p nobis. Ite videt dcam
restitucoms qua vn reddere
no habebat Iste videns misim
punicoms qr dns suus ip
~~misit~~ vendi iussit / ut amo no
eet suus pciu illius mundissi
illius mittissi / nec pter habeat
in hereditate ipo nec cosorcium fcr
suoz s fiet subiugalis diaboli
in imundissi et mibedissiui et illius
hereditas etne s igitur pricepe
qui sibi paty e et angelis eius
h oia gsiderans quitit ad humilitate

facti et ad humilem statum qui dicit michi
es domine in rectum iudicium tuum fac
tum seruo tuo etc. Et primo humiliat
se factis in tres reges | ait secundo
qui persequuntur addiciunt dimi
Tercio illos dicens suis viribus meritis
iribus et oracionibus vocari se congruit.
litati ex suis operibus suis volte
adocius respirantes ad deum
etc. Quinto decasses magnis sub
leuacionis et michi perdere ad dm
ante quem racione omnibus superbe
ericto despicit. postimo volun
tate in alta sustollitur dilatio.
petita in meliorem partem commutatur.
patiam habe in me et omnia reddam tibi.
habe domine patiam misericordie | parcens
pena eciam temporali commutando
penitenciam dimittendo supplicium re
laxando | Et in hoc desiderium paten
postenit tempus viuendi et penite
di et se corrigendi. 2us nota d. Job xo. Di
mitte domine ut plangam paulu
lum dolorem meum et addit omnia
reddam tibi i. ea que neglexi ad
implere | Continue mandatis perfi
ciam et quos fecit genti tua dilatum
in proximi annos non facias Et ea
que tepide feci ferueter et fortiter
agere incipiam | tempus male expensum sup
tum orationibus elemosinis et ieiuniis
redimam ad Ephes. vo. Redimentes
tempus quia dies mali sunt | Quomodo peregrinus
qui vno die aplurima impeditus
ut continuus supplent | post ea for
ciue ambulando maturius ad via
surgente Sed dicit quo permittit se
redditurum omnia cum mors habeat vn
reddat. ut dicit Augustinus Fideo que
sitam culpe non habet vnde reddat
satisfaciat | scilicet in statu gratie et pene

pro vt Richardus super iiijo sententiarum
dicit quod pro mortali peccato per opera
mortua facta decet satisfieri non per
tinet quia quoniam deus bonorum operum mor
tuis indiget tum opera hominis non
acceptat ut satisfactoria et remu
neratione digna nisi prius accep
tat personam operantem vnde Genesis iiiio.
prius dicitur respexit dominus ad abel
et tunc subditur et ad munera eius
quia per hominem et ipsius bonitatem
acceptat eius munera et non econtra.
Sed deus non acceptat hominem in
mortali peccato existentem | Ideo nec opera
in mortali facta ut satisfacto
ria tamen ad alia sunt vtilia vt y
acne cum mortali etc. | Misertus autem
dominus serui illius dimisit eum et et
debitum dimisit ei | non enim quia
misertus est dominus | quia miseraciones
eius super omnia opera eius simi
liter ut per pacienciam in ytimone per
directus in confessione | per permittet
de satisfactione | quia omnia ista re
quirunt in actu vel in proposito.
Dimisit illum a captivitate liberans quia
peccato suo ligatur peccator ut non
posse se in bonum opus mittere
vite eterne et ceteris dominis macu
in peccato tanto fortius detinetur
et trahitur in longum funes peccatorum
ut habetur in quo manus et pedes
eius ligantur vt dicit Augustinus super
illo illo Et funes extenderunt
in laqueum hec ligamina soluit
gratia superueniens ut prius expedi
tus liberius incedat Et debitum
dimisit ei i. penitenciam quod caritas tamen.

ligacionis 2 vendicionis Eius fide
dum amor super habundancius pe
tit sive solum tempus dilacionis ipse
aut plus dne in maius dedit scilicet
debiti dimissionem / nolebat autem
sim in minime apertis confinare
eo quod post vnum solum dare se oste
dere voluit sed aperte confinaret
dic ad alterum peccata sed remissionem
/ eo autem iram ponet ipsi debitum
non dimisit / quia voluit hunc dudum
ac tibi debitis ipsum liberauit ut
ad diligendum dominum creditorem suum
ipsum plus artaret / 2 ad primos
confines mansuetior fieret et tantum
ipsum liberauit / omne debitum di
mittendo non retinendo sibi unum
talentum de decem milibus absoluit
quod opus impossibile non nouit
2 vim mobile sine absoluto non dimit
tit / quoniam nemo potest peccare in
gratiam 2 in caritate 2 dei sine de
diabolo 2 non facit ut multi qui
dimittunt in iniuria ut non verba
sed ipsam peccata sepe in inimicis
dicunt alii placent de in iniuria
inimicorum cum retinent in corde / sed
perquirat xpistum qui totaliter dimit
tit 2 peccata post hoc in bono perseuera
uit dilatat ipsum quod primum 2 amet
quod plus ipsum / quia ille qui post
in noticiam recumut sicut ipsa paulo
persecutores suo 2 priorum melior
ouxit qui post culpe dimissorum
mittens telum rapuit anathema
publicanum apostolum 2 a viii...[illegible] fecit
petro post trina negacionem simul
pontifice constituit 2 maius magis
p...mo vidit ipsum resurgentem
disposuit vi ipse dixit quod vide
diligite in inuicem vive cum fratre

hye qui aderunt vos date per
persecutoribus vos ut sitis filii pri
vir qui in celis est / egressus
autem seruus ille inuenit vnum de
conseruis qui debebat ei centum
denarios 2 tenens suffocabat eum
dicens redde quod debes / hic ponit
uirtutem humane maligtatis publi
vine ... in misericordia qui omnis isto
debitoris dum sui noluit misere
conseruo suo / 2 dicit egressus autem seruus
ille scilicet angelus egressus aspectu divino
2 oblitus hanc inuentus 2 liberatus
est ... / abutens 2 humana
malignitate / se inducens / inuenit
vnum de conseruis suis / omnes enim
conserui sumus / quia vnus deus seruj sumus
nos 2 angeli apocalypsis xxii conseruus
tuus sum 2 fratrum tuorum / qui debebat
ei centum denarios / in modico
sibi tenebatur respectu summe
sibi dimisse / uel qui eum leserat
in modico / uel quod ille peccauerat
contra dominum / sed iste contra hominem / 2
per hoc datur intelligi / quod longe ma
ior est culpa commissa contra deum quam
contra hominem / 2 tenens / ille tenet
debitorem / qui offensum tenet in me
moria 2 quam ... 2 odium fouet in
corde / suffocabat eum / dei inimicus
suffocare est misere persequi
... / 2 verba iuste correptio
illius non audire / dicens redde quod
debes / sed tormenta ... iniuria pubis
... opus 2 tunc ...
... / petentibus veniam melior
adhibet quia rogatus amplius
misericors quia velut hoc misericor
amicia liberari / Sed ingratus seruus

nec cōa sui dni gd'at nec recordatus aut dissimulans / quoque accepit crudelitatem contra conservum communem tracto effatos sibi remissoe conservi / quique ipse remissonem a dno susceperat in dnitatis debiti consimilitas / exigendo modo inclinabilitatis ad ipso. Et intrusio itaztem / inadvertite accusavit eum qui a magne debiti sola ma liberatus erat / sicut adiutant abstracte in proxios quibus misericordiam expresse in magnis / obnoxii dno voluerunt dimittere parva proximis omnes delictant qui a virtute atque ab omni pene deffitiant / que eum est qui proximo suo parva non dimittit / quam maxima sibi concedi nobis dimitti a dno postulamus confidenter. nam quod dico inter deum et nos apposita est / ut qui pleno animo non dimittit proximo / nec ei dimittatur ab illo in iudicio sine misericordia / fiat ei qui non facit misericordiam. Et procidens servus ille rogavit eum dicens patientiam habe in me / et omnia reddam tibi. procidens / ymo tangit conservi humilitatem / quia humiliter cecidit ad pedes eius. Rogabat eum / hic tangitur conservi supplicacio quia admisit sine supplicatione quam ipse veniam a dno suo obtinuit. Iste conservus supplicacionem suam formavit dicens patientiam habe in me i. parce mihi inter dum indutias sustine me dicens et omnia reddam tibi / Remigius i. emendabo [illegible] consilio [illegible] [illegible] delicti mei / [illegible] / hic conservi promissio quia omnia reddere promisit [illegible] humilitatis exhibita hoc abhorre quod tamen Augustinus noluit sustinere [illegible] ante pedes eius procidenti / sed ait illi / vide ne feceris conservus

eum tuus sum / et sum tuus. Ille autem noluit. Aug. i. tenuit graviter eum hic ait / ut illi supplicia inferre vellet / et per noluit mitte iram sive vindictam [illegible] / noluit intelligere ut bene ageret. Sed abiit. Remig. i. magis in iram exarsit / ut ab eo vindictam exigeret. abiit enim in [illegible] cayn a nabi pietate / recedendo et crudelitatem iusticie / amplectando. Et misit eum in carcerem. Inhumane crudelitatis astigendo. Aug. vide dni caritatem et servi crudelitatem / hic proderat nullius talenti / hic autem centum denariis hic conservi ille autem dnum rogabat Ille totaliter absolutum accepit iste autem solam dilacionem petivit quam per crudelitatem conservi non obtinuit / donec redderet universum debitum plenarie et admirum patis faciendo / [illegible] in [illegible] usque ad ultra [illegible] Videntes autem conservi eius que fiebat contristati sunt valde et venerunt et narraverunt dno suo omnia que facta fuerant. Remig. conservi angeli dei intelligendi sunt vel predicatores sancte ecclesie sive fideles quidam / qui videntes aliquem fratrem remissionem peccatorum adeptum non velle misereri conservi sui contristantur de eius perdicione. hic venit non corde et corpore / et dno narrant facta mala / quorum dolores et contriciones cordis ipsius affectu demonstrant. Cum [illegible] Crisostomus non tum iram [illegible] / quia homines qui non sunt humanitate destituti abhorrent iniustitudinem damnant crudelitatem / [illegible] ymmo iniquitas / et quod in [illegible] bestias [illegible]. ci

humilitas sancte / hominum conspectui
ostendit in una minuti dente detrectatores
in displicabile cor cum non videat
impedire que susceperit / si potius de
privatu tenens inconti formidabile
vinis e constituit se debeat propriis vinis
cohibere contra elatione peragit / Et
hic eum hec faciunt cohortantes
venit et nunciant domino omnia que
facta fuerant / non indicat eum
properantes agentes eum non unquam
deo suo stat aut cadit nec
constituit propter quod iudice iudicat
dens e cuius neguit agentes se
commonendo / et si patiens desinet
utique prohibendo et instruit / Iuste
accusat in iuste et pie impius ad
iudicium sistitur non peccati delator
odii / felle carens amans sincere
publica iustitie honestate et ha
bundo misericordia / relevat et oppressos
ad iudicium trahit potius nimis
valentibus insurgit / cum proprius peccati accu
sat contra malos zelator est iustitie
amator est iustitie divine / et tutor
innocentie / cum opprimentes pauperes
iusta delatione prosequitur / Nam
plurimis cum iudicibus inrogatur op
presso malignitas arguit a fallacibus
Et nec infallibili domino desunt ora
videntia opus est delatoribus nisi
velimus credere ut ad coaggrega
tum coaggeritur tum et detes
tacionem malorum / angelos fore
delatores aut istorum inimicorum
de oppressione iniqua / in clamores
et dolores ~~eorum~~ intuitu eorum et inimici
diligunt ut ferventius diu compassione
bonorum inerces quod dolent cum in
miserentes / vident fieri accusa
et quod timent oppressos nequeunt cla
mant ad dominum ut tueantur iniustos

ut reprimat ipse sevos habent
hoc ipsum zelatores virtutis ut propter
deo / cum amabile male agendo con
tempnunt / et per calamitate pauperum
contristantur dicit quod / Ps. iustitia pro
defectu tenuit me pro peccatoribus dere
linquentibus legem tuam / et vidi prevaricantes
tes / et tabescebam quia eloquia tua
non custodierunt / Et Iob letatur
se defensionem impotentium oppressorum
detinuisse quia potens erat dicens
Auris audiens beatificat me et
oculus videns testimonium reddi
bat mihi eo quod liberassem pauperem
vociferantem / et pupillum cui non erat
adiutor / conterebam molas iniqui
et de dentibus illius auferebam predam
Ecce Iob fatetur quod potuit in ele
vatione oppressorum / fuerit utique
quod iuste per ubi nec amplius ex
amore iustitie ad liberacionem satiga
te vetuit / ad iudices velut iste
contra maleacta contra istos domino re
tulerunt Et primum intelligimus non quod
angeli dicunt contra ipsum pro plurima pe
pro fortitudine subiectionis quod eius
dum sunt summus ad Philip. 2o In nomine
Ihesu omne genu flectatur Item pro
fortitudine creationis quod in voluntate
creata non communis summus est potentes
ut dii et angeli Item pro fortitudine
ad ministerium quod eius domino ministre
debemus ps. Qui facit angelos
suos spiritus et ministros suos etc. / Item
non quod angeli contristantur ad nostram
culpam ut habetur ... letantur ad nostram
penitentiam Luc. xvo gaudium est angelis
dei etc. Item ferunt animas ad gloriam
Luc. xvjo Factum est ut moreretur
mendicus et portaretur ab angelis in sinum
Abrahe Item nota angeli narrant

iuris culpas ut h' Item nimis ius-
titias Thob. iiii°. Cum abbas cu-
latius Item nimis iustas Job
xxxiii°. Si fuit pro eo angelus
loquens etc. Tunc vocavit eum domi-
nus suus Vergil. hec vocatio fit modo
mitis iustitia sed tamen fiet cotid'
in morte unde iustus Ma. xx°. vo-
ca operarios et redde illis mercedem
suam Et ait illi serve nequam omne de-
bitum dimisi tibi quia rogasti me
nonne ergo oportuit et te misereri conser-
vi tui sicut et ego misertus sum tui Be-
dicit serve nequam non enim excepto pe-
nitens qui recipit iniuriam et ama-
ritudinem Aug. hic patet quod magnum pec-
catum ingratitudinis quia ut dicit Bern.
Cum iste puer esset debitor decem
milia talentorum domino suo non enim
nequam appellavit nec sibi insultavit
neque illi quod ingratus ille sed iniustus
qui aut quantum servum ingratus efficitur
et tunc dixit illi serve nequam
quia peior efficitur quam prius ingrat-
titudo bonis conferre efficitur per
quod ex hoc debuisset efficitur peior
omne debitum quia totum non
petiit vel omne debitum tam iniquum
quam prodebui sum dimisi tibi quia ro-
gasti me quia pro eius ... in
tribulatione et hoc sola et modica
petitione impetrasti per clamati-
onem ergo oportuit et te misereri
conservi tui q. d. utique sic quia omnia
tibi facta debuisti intelligere mi-
sericordiam conservo tuo Eccli. xxviii.
Intellige que sunt proximi tui ex te
ipso Et ideo dicit Aug. Si grave
videtur dampnum attendat proprium.
Si grave videtur preceptum cogitat proximi
Si grave sit remittere ei qui offensus est.

cogitat quam male in gehenna
Vergil. et iratus quam servus iste nullo
nisi legit dominus dedisse ei quod
demiserat quia inde merito et sta-
tim conversus ante omne argumentum
corruptionis respondit Et iratus
dominus eius tradidit eum tortoribus
quoadusque redderet universum de-
bitum Sequitur enim ut dicit Aug. iste
debuisset sibi facto non est factus
melior sed ingratus et peior quod
est ut pena corrigatur ut dicit dominus
iratus non propter effectum irae sed propter pec-
cata effectus hominis iusti iram vin-
dicans Tunc enim deus dicitur iustus
quia ad usque peccatores vindicat
tortores aut dicuntur demones
qui propter ad hoc parati sunt ut anime
peccatoris suscipiant et imperpetuum eternis
damnationibus eas torqueant de
hac tortura dicitur Eccli. xl. iiii°.
Animo malivolo et compescere donec
redderet universum debitum i. imperpe-
tuum quia ibi non est locus redemptionis
vel satisfactionis sed condempnationis
Et ideo ... hic Vergil. propter inde
quousque nunc peccator aliquis
demissus sunt in eterna damnatio-
ne potuit invenire spatium corri-
gendi vel modo veniendi seu
satisfaciendi Videt quod non ideo
hoc quod est quousque post per finito
tempore dicit quod solvat et numquam per
solvat sed propter penam habeat Aug. d.
in mundo vi. quod quis peccato actu
cum sententia et vitali punivit dicit
quod obiecto locum sed ubi iudi-
cium factum et non corda perspicit sed
enim numquam finem habent intelligendo
per finem vite corporalis sed quia puer
voluntas eorum depravata fuit ...

vite ut possent sine fine peccare
Et quia numquam voluit esse sine peccato
sunt dignum est ut numquam sine pena sup-
plicio. Demum quod ita tantum
vero peccata sua non dimissa propria
per ea reddeant. quod ingratitudinem
dicit quod peccata reddire propter ingratitudinem
dimissi. Potest intelligi primo quantum
ad pene actus cessacionem / secundo quantum
ad pene agravacionem. Primo non dicit
quod peccata sua dimissa per manum
reddeant / quia si ille fuit vere pe-
nitens vere liberatus est a pena eterna
ergo pro illis amplius penam non debet
debetur. Sed bene reddeunt quantum
ad dicte pene agravacionem ingratitu-
do enim est maximum peccatorum re-
cepit enim magnum hoc beneficium
a deo qui in baptismo consequitur omnium
peccatorum originalium et actualium
remissionem virtute passionis christi
deinde post mortem propriam tamquam post secundam
tabulam post naufragium iterum consequitur
indulgentiam peccatorum suorum ex dei
operacione et malitia peccatorum
Si ergo talia beneficia non cognoscit
iterum recidivans in peccatum mortale
per quod debetur sibi eterna pena
iustum est quod talis pena sibi augmentetur
propter eius ingratitudinem / et sic
peccata dicuntur reddire quantum ad
agravacionem pene non quantum ad eternitatem
pene. Et sic intelligitur auctoritas
quintadecima inducta de hac materia
de pe. dis. iiii. Sic et pater meus
celestis faciet vobis si non re-
miseritis unusquisque fratri suo de cor-
dibus vestris. Sic faciet vobis / op-
tinendo vos tortoribus ...
si non remiseritis. Et non solum ore

sed etiam de cordibus vestris. Unde sunt
quidam ut dicit Petrus ... loquuntur
pacem cum proximis suis mala autem
in cordibus eorum. Et quia deus non solum
ad verba sed magis ad cor respicit
et non concorde mandat dimittere
Unde Crisostomus melius est quod clamas ore
et dimittas in corde / quam pro blandus
ore et crudelis in corde. Et ideo dicit
dicit Crisostomus de cordibus vestris
ut si pravitatem imponit dis-
ciplinam de corde lenitas non
recedit / quid enim tam pium quam
medicus ferens ferramentum sevit
in vulnus / ut homo sanetur quia si
vulnus palpatur homo perit. Et
sunt Ieronimus. Ezechiel ... quia non suffi-
cit proximo aut ore ... illa-
tas iniurias sibi dimisisse nisi
plenam intima remissio sibi sequatur
quod est si mente osculum pacis non de-
simulata verba proferet sed odium regit
in corde sed compassione sequatur ad
proximum sed ad ruinam eius quasi
letatur. Si congaudet lesionibus / si
tacet in commotione proximi proxi-
mi et si non prohibet a proximo nullum
potest. Si non inimicum valens cum ille
consistit in necessitatis articulo. Si congruit
de illo / si non indulsit / si facina
non consolatus / semper eum inducit. Si
non dat illum consilium si non gaudet
quod sibi deus indulget / ubi ... ad deo
nostri ... corde iniuriam est sibi
remissio eius sed amor suavitatis et
dulcedo exterior non assunt. Sed
quod cum aliquis tenetur dimittere
iniuriam fratri non roganti et videtur
sic quia non cum dicatur omne debitum
dimisi tibi quia rogasti me. Sed

in gram videtur pro quo dicitur ideo e
dimitte et dimitte nobis debita nostra
sicut et nos etc. Ideo non rogatus
tenetur dimittere / ad hoc dicendum
est secundum intentionem augustini quod homo debet
etiam non rogatus dimittere ex corde
in animo proximo et in ore pati
ce ad dimittendum illi et ore et facto
quandocumque rogatus fuerit et hoc sufficit
ad puritatem divine dilectionis et non
oportet eum apud inimicum reconci
liationem querere ex debito necessitatis
Sed si hoc faciat complet debitum per
fectionis quod nobis concedat etc.

Abeuntes pharisei con
silium inierunt ut caperent
ihesum in sermone / Mt. xxij°. Crisosto
h. xl° ca°. xlviij°. sic continuat dicens
quos dyabolus instigat sibi comparat ut
etiam eos vellet ita desipere sicut
ipse desipatus est suo demerito ad
cui mala patienda proterve et
impudentes vel cum vere aggredi
Cum viri affirmi eius resingit /
non quiescit nisi fo placet quod etiam
agunt quos scit plerumque facit ita pha
risei et scribe a christo sepe convicti non
potuerunt eum capere in delicto facti
vel errore sive verbi / repulsam passi
confusi parabola et doctrina eius aplicat
convenit et eum desistunt reddiunt
faciunt quoniam / et nondum invenire
ad pagentes mala principalis v[illegible]
via eius pelusi / ut prestat ma
lis / quam imo intercipiunt / alia resurgunt
iniquitatem committunt / nec cessabunt donec
exceptus malo devenit impetu
deletatum. Qui enim concipit dolorem
peperit iniquitatem / sicut pharisei perf

prius non valentes ihesum convincere
per scribas / ad eum ad illos / qui non
sunt de populo dei / ut scilicet ponat in
petras aut invocanti / continuant
in malum in advenientes et in illam
austuram / quam illi tacebant in instituta
tes nimium honorem an proclamando po
teres ut essent audientes ad eius
id intendentes ut si detraxisset per
cesare ad in iurie legis / hoc aspe
rerent omni populi iudeorum et eius non
verecundia / sicut putando fore ini
quitas etiam ad invicem contradicto
rum illico capere. Si vero contra
cesarem / protulisset complurimum ablatos
dicamus quorum [space] tunc erant
in illa regione / iuxta cesar sancte
et defendere ex templo captus pu
niretur / iudicando proditor per
hec ille. Et hinc cetera. Sicut dicit
quod scribe fecerunt ac si aliquis clau
dere voluerit aquae currentis
meatum / qua si obstruxerit vio
lenter in una parte / aliunde querit
sibi aditum. Sic iudeorum malig
nitas in multis confabulis a christo
confusi querebat vel confusionem re
rebant quidam si in sermone posset
eum capere et confundere unde dicitur.
Abeuntes a. quo enim centum et alius
abire / sic enim dicitur ad aliquem
accessum ut. Sed abire dicitur recessio
et elongatio. alia / iste aut abierit
agni dei / ut civitate et ab eius unio
etiam a se ipsis recesserint ut illi
de quibus dicitur Job xviij°. quod
abierint retrorsum et ceciderunt
interim / Abierint quoque a christo ad hos
duas / quia completum est complacatores

Et qui sic abierunt videtur littera quod pharisei
qui dicuntur divisi, eo abierunt
ab unitate pacis et concordie. Sed
in animo erant dolosi et divisi. Ita
ad invicem in discordes se gerebant
actiones. Et ad quem finem videtur
littera: ut caperent ihesum in sermone.
Sed stulticia nescia. Sapientia
deceptabilis: quia non potest errare sapientia
presumptuose incapabilis, quia non potest er-
rare sapientia in sermone nec ubi
in verbo. Et mittunt ei discipulos
suos cum herodianis dicentes. Pro
cuius intellectu dicit Fulgencius quod ab eo
tempore quo totius mundi monarchiam
sub unius hominis principatu redac-
ta est, propter pacem et concordiam firmandam
in republica statutum erat, ut quilibet
homo censum suum capitis redderet,
ut patet luc. ii°. ibi exiit edictum a
cesare augusto etc. Herodes sub cesar-
augusto herodes filius antipatri
iudeis prefectus, ut et tributa ab
eis exigeret et romano imperio
[illegible] predicante autem xpo magis
[illegible] Iudeos orta erat questio apud
doctores [illegible] quidam dicentibus
[illegible] quod romani
principes pro pace [illegible] debent
tributa solui, contra phariseis
dicentibus non debere populum dei humanis
legibus esse subiectum, maxime cum
decimas et primicias et spontaneas
oblaciones deo offerrent. Et ideo
mittunt pharisei discipulos suos et
ipsi non accesserunt, ad vitandum quia
manifesti inimici erant sibi et probi
noti. Et ut cautius insurgerent ap-
pererent [illegible] laudandum videtur
ad respondendum sibi homines [illegible]

Sed qui dicit etiam mittunt discipulos
suos etate minores malicia pares
[illegible] pulli serpentum [illegible] statim
sunt veneno equales et catuli
luporum [illegible] venationi [illegible] non
sunt et in sanguine gaudent et morsi
bus ludunt. Et quare mittunt suos
discipulos cum herodianis [illegible]
Sed in omni [illegible] ut quidam dixit re
[illegible] decimam [illegible]
litibus [illegible] qui cum tempore erant
volunt et sibi [illegible] dicentes
Magister scimus quia verax es et viam
dei in veritate doces et non est tibi cura
de aliquo. non enim respicis personam
hominum. Hec est ypocritarum prima simu
lacio quod laudant quos perdere volunt.
Et eo laudant xpm et vocant ipsum
magistrum et quem honorant et laudant
[illegible] corde suo [illegible] ap-
pareret [illegible] volentes eos habere
discipulos et [illegible] simulate laudant
in xpo triplicem veritatem. primo
veritatem vite dicentes scimus quia
verax es. [illegible] xxv [illegible]
[illegible] in veritate. Secundo veritatem doctrine
dicentes et viam dei i. preceptum et mandata
dei que sunt via veniendi ad deum
in veritate doces. [illegible]
[illegible] vitae. Tertio veritatem iusticie
dicentes et non est tibi cura de aliquo
i. non times aliquem ut propter metum vel
favorem persone aliquem [illegible] vel
agas contra iusticiam [illegible]
non est personarum acceptor apud deum
[illegible] personam hominis accipe
[illegible] alicuius [illegible]
[illegible] in iudicio [illegible] dicit
[illegible] blandicia quedam et [illegible]
[illegible] interrogacio [illegible] quod illum

provocabat videntes ut magistrum
quid Cezari tribuendo diceret
contra Cezarem illi tributum non debere
solvi. Et quod sciret Herodiani hoc
audientes, tamquam reum seditionis eum
tenerent, sicut dicit Crisostomus super Matheum omelia xlii.
[illegible] dicentes. Sciunt fuit illum
decipere aut inflectere falsa laude
aut suavitate verborum intendere
neque verbo composito vel [illegible] gestu
quod erat verissimum de Christo protulerunt.
Sicut pro modo id est aliis etiam verum est
vix ut filium dicere in tuto fallere
[illegible] qui ubi veritas moritur decipit
frequenter falsum profert. Falsitas et
dolus in corde, ibi si falsitas in ore
sit [illegible] fraude in corde, non tamen ore
decipit, sed frequenter falsum profert. Et
de primo dicit: Simulator ore decipit
amicum suum, tunc profert verbum
ut mittat laqueum. Et hec que isti
de Christo perverso intentu fatentur, ad
laudem verissima de eo sunt. Est enim
magister verus solus unus. Scriptum est
de eo: Unus est magister vester Christus. Et
alibi: Vos vocatis me magister et domine
et bene dicitis. Et quod verax erat patet,
quia veritas in illo verior; omnes autem
si qua veritate pollent, ipsam ab
eo acceperunt. Et ipse dicit de se:
Ego sum via, veritas. Viamque dei in veritate
atque in veritate docet, ut ipse in veritate
natus est. Quod noluit illam magistri quasi
blande decipere illum intenderunt et loquendo
laqueum ei parant, quin commendant
quem honorant, laudant quasi fatentur quod
ferunt quod non curant; via dei est, quam
ducit ad deum, et totam vitam doctrina
hoc compellebat in principio medio hominum
deum sequentem [illegible] ut de [illegible]

mundo homines deum sequentur, quia
in illo sunt pace; in mundo autem
pressuram. Unde Baruch: Si in via dei
ambulasses, habitasses utique in pace
super terram. Et quod Christus acceptor
personarum non erat attestatur scriptura,
ut patet supra per apostolum dicentem: non est
acceptor personarum apud deum.
Item nec erat acceptator munerum;
aspiciebant enim isti [illegible]
iudicii receptores, nec ipsum [illegible]
age [illegible] vellet
alterius hominis verbat ut [illegible] non
proferret ad inquisita sua [illegible]
dixerunt. Et non est tibi cura de aliquo.
Dic ergo nobis quid tibi videtur:
licet censum dare Cezari an non?
nobis discipulis tuis qui te magistrum
vocamus, amicis tuis qui pro te
contendamus contra adversarios qui debent
dubitare quid tibi videtur. Ac si dicerent:
nos possumus te aliud non dicere
quam credis; non enim aliud credere [illegible]
doceas. Licet censum dare Cezari. Putant
aliquibus videtur eo quod dei populus
sit populus, an non, quia ut plurimi
alii dicunt asserentes deum loco
[illegible] eo perceptoris, cum decimas,
primitias, decimas, oblationes et sacrificia
ex lege io ipsi soli et non alteri
homini tributa sint solvenda. Cognita
autem Ihesus nequitia eorum ait:
Quid me temptatis ypocrite. Hic
[illegible] vicium istorum quod
ipsis [illegible] et prius ostendit se
cognoscere eorum astutiam quam proferat
suam responsionem. Et dicit Ieronimus quod
prima virtus [illegible] est interrogantium
mentes cognoscere. Et dicit [illegible]
ypocrita dicitur qui aliud est [illegible]

simulat aliud ope agit / ad vocē
ptendit . vij ypocrita . grece simulator
latine illusitur dicitur . latine Et ut
dicit Bysmo ubi s . qz vicium ypocris
non solum in gestu corporis consistit
sed etiam in colore sermonis latet
enim multa deceptoria mala sub
laude ficta iborum vij pu° xxv°
labys suis intelligi : iniquitas
cum corde tractauit dolo quando
submiserit vocem suam / ne credas
ei / qm septem nequicie sunt
in corde illius qui sublimatores
iborum nequiciam habebat et doli
nequicia est cum quis conspecta
iniquitate mentis / plus appetit
male agere / quam possit efficere
Dolus non est in corde excogitata
fraus nocendi / dolus mors est
fictum ibum ad decipiendum emissum
Deceptio est velle capere dicta quo
quis possit aut sapiat / a velit
non aio distendi / vel agendum vel
diligendum / sed fingit sciendum agendum
vel diligendum Bz intuitione implicandi
sive canendi aut eius parandi
xx . quo habet omnia genera status ie
dicit Fundendo corpus voluntatibus
plus asse non labiis corporis pa
cificus blande / Quid me temptatis
ypocrite / quia d . non quaerit veritatem
addiscere / sed me in verbis capere
in sermone . qz sicut qz x' gt vicium
ypocritale reprehendit in istis phari
seis / qz in se reprehensibile est / et
omni virtute veritatis carens / ideo
quibus iuit sub simulacione hominibus
vnde vij Blio ypocrite volunt
ce similes / si de spectu / paupertas
pue defectu / bis vestiti simplicia :

delicate pasci / sui labore / adulantes
alios detrahentes / mordaces ut
canes / dolosi ut vulpes / superbi
ut leones / rapaces ut ursi / sine
aucte iudicii inuoce / sine visu
testes / et postremo accusatores
falsi . / Omni virtute carentes / audite
iniquitatem immissima census / i . de
narium consuetum dari cesari per censum
qui valebat decem denarios / et habebat
in se ymaginem cesaris / ut nomen
subscriptum et in hoc qz deus voluit
viderem immissima / ipsius materiam
et formam / instruxit nos / ut non
simus veloces / in sentenciando / sed cum
maturitate et deliberacione de facto
proposito inquiramus / et tamen sententiam
proferimus / Et sic vult Bysmo ubi
dicens / quem tibus inimici cesu
les inspire / nec feriunt incaute in
dictum / ne viui pa° dicat / sed du
taxat ad propositum / sive altercacionibus
quorum sup quam melius / h' in sciens
non potuit dicere tui / qz ipso
qz ipse generabat sculptum et cesual
At illi obtulerunt ei denarium
valentem decem usuales denarios
et quem dabatur cesari pro tributo ut
dictum est / Et ait illis cuius est ymago
hec / et super scripto eius / non intro
gabat quasi ignorans / qz videt
ymaginem cesaris impressum
et nomen eius intus scriptum Bz ut vt .
Jeronimus / interrogabat ut ipsi respon
derent / quid conveniret ad corpus
videret . Cum cesar . Bysmo dicens
eis id quod / ut cesare viso / ipsos
sua proferendo / confunderet / et ut eciam
certa patent . invite qz sponte
machinati sunt / illi malum . 21 illam

ſonea incidant / qua alti pandit
Sepe em contingit ut ille ſuſtine
at malu illud · qd ipe alti cona
bat inferre / Dicit ei cezaris.
ſpp Tyberius qui erat nepos uel p
nepos octauiani ſub quo paſſus
e xpus a Julio em cezare omes
Imperatores dicti ſunt cezares et
ab octauiano auguſti / Tunc ait
illis reddite ergo que ſunt cezaris
cezari / et que ſunt dei deo / q · d · de
quo vos confitemini ſuperſcriptio huius
numiſmatis / et eius ymaginem
ſiue cezaris id cezari ius ſuum
tribuite / cenſum ſuum et ſua pecuniam
Et que ſunt dei deo / ſcilicet primicias
decimas / et oblaciones et hoſtias
quia alterum altri non preiudicat
Ambo cum alia ſit ymago dei / alia
mundi / ſi non vis eſſe obnoxius
cezari noli habere ea / que ſunt mundi
Si hec diuicias obnoxius es ce
zari Si ut tireno regi nichil
debere omnia tua relinque xpm
ſequere Et hic prius ea que cezari
reddenda dicit / non enim que
diſcipulus pt eſſe dei / niſi deſinat
eſſe diſcipulus / mundi / et mundo re
nunciauit Et id ponit ſecundum gorum
Hoc per ps / quod ille qui regna con
tinet cuncta nunc regnorum detinuit.
Que in Reg xviii° / Iſte ipe dns
tributum cezari / pro ſe et pro petro dedit
dicens petro ut dictum non ſcandali
zemus eos / vade ad mare / et piſcem
qui primo aſcenderit / tolle / et apto
ore eius inuenies ſtaterem / illum
ſumens da eis pro me et te ut xviii°
ergo dicit reddite que ſunt cezaris
cezari et ſubiungit / que ſunt dei deo

Iohannis vi° / Deſcendi de celo non
ut faciam voluntatem meam ſed volu
tatem eius / qui miſit me Sup
plus qua interrogata viſio xpi
ſe oſtenderit / nichil in racione de
deo propoſitum erat / et tamen dum votu
primus oracionem cezaris ſuſcepit eo
primitiuum / quod Iudei ſcilicet vnum ſunt
ut ſi cezari tributa perſoluerent
deo non poſſent ſuas oracioes
perſoluere / etiam deceras diffinitas
in lege Et in ad vtrumque ptem
rendit primo ad illa cezaris pro
qua dolo interrogatus erat Secundo
ad illam dei / deo ipe in homine
aſſumpto curabat homines / non
pro commodo / ſed vtilitate Iudeorum
reddentium Et hoc clare eſt omes
principatum a deo non deo eſſe / apud
que ſuper omnia nunc regnorum
et ſiui placitum / pro corrupta nam
quod mundi eius in hominibus perduraret
et ſubiecti digatur / ergo dicit perdita
tuta inter homines vita / cum et vite
temporales / tuta eſſe non poſſet Si
tutelam imperator / ſi in naturis Si
incommutabile / ſi incumbit quaque
poſſeſſionibus / inuentus perdendi / quis
optat habere / cum et improbitas hominum
creſſit per vim / non poſſet ar
cere opus · Iſte cezar principis
contra iuſticiam / auctoritate et principes
penis et ſuppliciis debuit conſ
pirantes / et infeſtius hic qui par
ſcam voluit tueſſire vitam / qui
nec volunt aliena arripe ſua
conſiſtunt intacta ſeruare / In iniuriarum
et leſionum inferre non ſatiſfaciunt
ſatiſfacere hec vellent metu

iusticie terrore supplicij prohibere
cezare abstinent. Verum dubium si tan
ta iniquitas cogit cezarem pertinet
non tibi fastidio sit / quia iniusticias
adversum eum / si pre timore suadens
cogit censum. Et hic dicit cezar
rem sanctio intelligi rex iusticia
ordinata aliter dicitur / sine terrore
per quam malorum audacia imprebitur
/ agitur quieta vita mortalium
de qua conceditur / multo censuo
eius cezari / peritus opus habet
Nemo igitur querulus sit ex positi
cione iusticie / qua stante omnia
sunt quieta / qua sublata tuta or
dine turbato / deperiunt census
cogitur / Et patria sua pal or
de auctoritate per regum / et usum
pila sufficit / ut prestetur de actu
censu ut cezar possit tueri
ab improbis / mortalium corpori
cuncta / que quibus vita caduca
peragitur / Et quod interpreti pluribus
in multos / Verum de acto in unum con
vento censu simpite data istit
bonum corporibus / sibique applicatas
iniquitates possit rumpere / gub
natores iniusticia censuatos
bonum vero sua additis apostoli per
amplius claret inquit enim / non enim
est potestas nisi a deo / que autem sunt
a deo / ordinata sunt / itaque qui
resistit potestati dei / ordinacioni
resistit / qui autem resistit ipsis
dampnacionem acquirit. Nam princi
pes non est timori boni operis
sed mali / et post / non enim sine causa
gladium portat / sed ad vindictam
pacificatorum et timorem sine suppli
cium malorum / et post dei enim minister

est / et vindex in iram ei qui malum
agit / Ideoque necessitate subditi es
tote / Et post / ideo enim et tributa
prestatis ministri enim dei sunt in
hoc ipsum servientes. Reddite ergo
omnibus debita cui tributum
tributum / cui vectigal / vectigal
cui timorem / timorem / cui honorem
honorem. hec apostolus ibi / ex hoc sic
ergo dominus dixit Reddite que sunt
cezaris cezari / ut terrenum regimen
continens et expediens comodum
mortali firmum maneat / cetera
posset exactione censuum / nec ob
hoc quisque censeret / deo non posse
reddere vota sua / quia censum de
dit ministro cezaris / qui deo talia
exigit / que non possent impedire
censores / propter ea dicitur est / Et reddi
te que sunt dei deo / unusquisque
apud se hoc quod ex mandato sed
arbitrio faciendum accepit / vel quod
consiliorum / magis placendi atque
obsequendi proposito voto ad man
datum observaturus apposuit. Red
dant igitur cezari que cezaris / pro ducenda
in pace ista transitoria vita et
divina deo quilla / ad qua multis
doloribus suspiriisque plurimisque pe
riculis militamus = cominus sic
ut sicut dicit volunt / ut ipsi tem
ptantes attenderent / cuius esset ima
go denarii / sic ipse vult quod nos at
tendamus / cuius est ymago / que est
in nobis / Et ideo hec questio cuius est
ymago potest intelligi tripliciter. Primo
de ymagine increata naturali. Secundo de
ymagine inferiori acquisita.
Tercio de creatione / De prima patet / quod
ipsa indubitanter est dei / quia deus

detia canit homi͂ꝫ ꝯsꝫ yma
gine sua fecit illu͂ Gen͂ xviij°.
Et hac ymaginē vult dn͂s ut
attendam͂ ꝑ plꝰ cās / pⁱma
ut intelligeret͂ dꝰ ꝑsit plitudīs
nr̄e ad ꝑrē celestē / ip̄m tene
ri͂ amēs / licet em̄ nālis dilʒ
pt̄ int̄ ꝑrē ꝯ filiu͂ tn̄ tenerioꝛ
ee solet / in filiis valde plꝰ
ꝙ pr̄ / vij angl̄ amans ꝛ gn͂a
toꝛ / ꝟ ꝑnens ꝛ creatoꝛ Sc̄°
ut agnito tanto dei bn̄fic̄o p̄
eo͂ grās agam͂ Et ut eē in
qui no͂ intelligeret̄ magnitudīꝫ
bn̄ficij q̄m m̄bānu vir᷒ accepis
se / aīas suas ꝙ plꝰ bestijs
effecti dequib͂ ꝑs ho cū in ho
nore eēt no͂ intellexit Tercio ꝯt
Dn͂s ꝯtingit ut ho ꝑse no͂ ꝯgs͂
cens egregie regionis / inme
arat̄ʒ in m͂obiliu͂ gregib͂ ma
ꝑiat aggregari Ad hac ymaginē
ꝑtinet capacitas / eni͂ beatu
dis / q̄ e plꝰ rōnalis cāturꝛ ꝙ
totꝰ mūdꝰ ꝑualet / Sꝫ ymago
ꝙ linus illud dicit͂ inꝑe Signatu
e sup nos lum͂e vult͂ tui dn͂e
Quarta ut ymaginē dei in nob͂ debi
tā reueren͂ciā exhibeam͂ ꝙꝛ idi
gnū e ut cāturā rōnalis ing̃
dēn inhonorat ing̃ dei ca pec
cato cātur hūiā Si em̄ ne
phas e ymaginē bte v̄ginis
nł crucifixi inluti ꝑiic / ꝙnto
nequius est ymaginē tinitat͂
pctā in inmūdicia inqnaē vnde
augꝰ sup io. pe ymaginē ipoꝝ
ad nichil ꝛ redigēs / inquit dei nitē
ymaginē ipoꝝ ad nichilū redigēt

/ incelesti ciuitate / ꝙꝛ ipi in t̄re
stri ciuitate ymaginē ip̄ius
ad nichilū redigerūt / Deyᵍⁱᵉ
acquisita ꝛ sup inducta q̄i de
ygie dyaboli / in teplo dei poⁿᵗ.
dn͂s ꝙre pt / Dicitᵉ enim ꝯ ygᵒ
h. ꝙ em̄ ho / ꝗ vīta mortalia
in corde suo / tot ꝗ ibi deonꝯ
pictas / ꝛ qⁱa depīgit demonꝯ
incorde suo vidē᷒ velle hic
effigiaē in fini ꝛ ij ymaginē
ꝑfiguare / sua sutaꝫ dampnatoꝝ
decepti hec / dicit dn͂s mdie
indicij / Reddite q̄ sc̄ cezaris
·i· dyaᵈ· dyaᵒ. Qᵗ eꝫ no͂ ꝙ h pt
dici ymago plitudīs / sint enī
tres m͂hoīe / tres potn͂ae iqᵒ
reputat᷒ ymago sc̄e tinitatis
que dent doīꝛ in actib͂ suos
ut induant sīlitudīꝫ tinitat͂
describe ne frustra videan᷒· tāte
ꝙꝛ quelz res / frustra e / q no͂
ait infua debitā opacoēꝫ
vij aīa hōīs ꝑ m̄moriā plis
ꝛ ꝑr / ꝑintelligenciā filio / ꝑ
dilectōꝫ sp̄m sc̄m ꝯtē nota
ꝙ inꝑsona plitudo / sꝫ ꝗ ad y.
ginē / sicut ꝑfcō ad ꝑfectibi
le Similitudo eīn e ꝑfectio
ymaginis / ut si in aliq̄. tabula
depingit᷒ ymago hoīs cū
pⁱus lineamētis / ygo quidē
e Si si sup add᷒ color plis
ac plān / tūc ista plitudo erit
ꝑfectoꝛ / ꝙꝛ color plis ꝑadditꝰ
ꝑficit illa lineamēta / pⁱus ꝯ
pleta inquib͂ ꝯ ꝑsistebat ratio
ymaginis Sic ꝛ in aīa q̄n po
tencijs aie / inquꝰ ꝯsistit ymago

dei / sup adduci accipi vel habitus / et
ista dicatur ymago similitudinis per-
fecto perquirito potentie virginis
non fuit ociosa / nec vacue / nec
in vanum / nec ingrata sed fuit in forte
habitibus et actibus tam infusis quam
etiam acquisitis quibus necesse tendit
in diuinam similitudinem Et quibus ha-
bitibus vel actibus potentie huius virginis
perfecit dei Dicitur quod perfecto memo-
rie attenditur in continua dei memo-
riatione vnde propheta Lamentationum iii. memo-
ria memor ero / et tabescet
in me anima / sed predictorum comperui
multis sed tamen qualescit in me vox
gratie vnde Bernardus in meditationibus
sicut nullum est momentum / quo ho-
mo fruitur deo ipsius bonitate
et misericordia / sic nullum debet esse momentum
quo ipsum non habeat presentem / in memo-
ria omne quod tempus in quo de deo
non cogitasti cogita perdidisse
Perfecto intelligentie dependit in
diuinorum scrutatione / continuatione vel
contemplatione / non illa tamen quam habebit
patria / et propria / sed illa que
habetur per reuelationes intimas vnde
Bernardus super cantica inquit non est
contenta anima / ista continuatione deo
quam a multis habetur / per ea que facta sunt
nisi corporali prorogatam in intima
illum ab affectibus atque ipsis inc-
gulis cordis celitus illapsum
suscipiat Perfecto voluntatis attenditur
in diuini amoris inhesione anima
enim quam diuinus amor afficit
est perfecto quod voluntas desiderans
potentis vnde Augustinus in libro de
contemplatione magna res est amor

quo anima fiducialiter pro se ipsam accedit
ad deum deo constanter inheret deum
familiariter perinde consulendo de
omni re anima quam deum amat nichil
aliud potest cogitare nichil loqui vel
desiderare cetera contempnit omnia
fastidit / quecumque meditatur quidquid
loquitur / amorem sapit amorem
redolet Et de hac virgine de hoc
quemadmodum est vocatur videtur
dici / tamen pretiosa qua pretiosa
sine passionum / et mercatorum pretium
rhetorum inde tendentium pro scriptorum
Sed hec ymago non relinquitur ociosis
sed implicitus etiam acquisita continua-
tis vitiorum sed depictis ad ro. primo
mutauerunt gloriam incorruptibilis dei et
similitudinem ymaginis corruptibilis hominis
volucrum quadrupedum / et serpentum
propter que intelligitur vniuersi genera-
tionem / Tertio patet hec quod fit de virgine
operation / quod sit virgo quam quibus ignis
pretiositatis sua operationi imputatur / quod non
sufficit bona vita habere iactatio
nisi etiam habeo / se studeat continuo
contemplationi se exhibere Vnde Mathei v.
Sic luceat lux vestra coram hominibus
ut videant opera vestra bona et
Super quo dicit hugo de claustro
anime hoc fit cum apparet / vna / in
affectu / benignitas in vultu hilari-
tas in habitu / modestia in hilaritate
patientia in tribulatione Tales ymagines
gessit Johannes baptista cum perhibuit
cum tegumine camelorum etc. / Et
de talibus virgine congruit dicitur / quod ille dei
ut ymago reficiatur ad sanitatem vite
iusti et super spiritu ad contemplationem
operationem Sed hec non omnis portat

tales ymagines et superstitiones vult
ti portant ymagines ydolo-
rum que fiunt per ut dicit Amos
v° ut vin et mulieres cultu de-
tiori superfluo se induunt decipien-
tes Apocalipsis ij°. Erat illi decet
illi ornatu inclito parati ad
aiae capiendas Et si de tali queri-
tur cuius est hec ymago referetur
ad difformitatem et superstitionem eius
quere ut xxiij° Ezechielis .i. dyabolo / ut
ymago referatur ad difformitatem
peccatorum in tristitiorum et superstitionem ad
ornatum male docti pictores Et
nota quod plura requiruntur in bono
denario et hec sibi / requiritur de
in homine forma est ut ymago que
spiritualiter potest intelligi caritas sive
ordinatus amor omnis boni quia deus
caritas est prima Iohannis iiij°. Secundo
requiritur superscriptio / ut quia ibi sunt
scripta precepta / in naturalibus / quod tu
non fieri alteri fecerit quod non etc.
Et precepta legalia de articulis
fidei Tertio requiritur grauitas / ille
enim est bonus denarius qui statera
descendit Sic ille bonus est qui
in pretia stelle se humiliat iuxta
illud Luce xiiij° sive ad inip-
tias. vade et recumbe in nouissimo
loco Quarto inflexibilitas quia
ille est bonus denarius qui in fine
flectitur ad recedendum precepta
Unde de iusto dicitur Firmabitur illo
et non flectetur Eccli. xvi°. Et ideo
dixit paulus Nolite locum dare
dyabolo Ad Eph. iiij°. Quinto
dulcedo soni prima Petri iiij°. Si
quis loquitur quasi sermones dei ille
est bonus denarius spiritualis qui
Mt. vij°. omnia quecumque vultis ut faciant vobis
homines etc.

male sonat in mbis strumentalibus
et tempus cum dicat pueri dixit eius
sine te medio neque Sexto inte-
gritas quia non placet deo qui fidei
diminuta in aliquo articulo fidei
vel vite mobis naturale aliquo pre-
cepti Jacobi ij°. quicumque totam
legem seruauerit offendit autem uno
factus est omnium reus / quia ad salutem
nimis requiritur omnium fidelium
obseruantia et nullius apparet / Prima
salutem nobis etc. /

Requiescit ihesus adorabat

Erat princeps unus accessit ad
eum et adorabat eum dicens Matt. ix°.
Luce ix Marci quinto Beda de tr.
libro quinto ca°. xiij°. / Vita unicus
inspirata / nec ab alio vita infe-
cta. vita / in mortalis omnis vita
fuit in tribus fuit vitam / et unde
hominibus perpetuare condit / et
statim est mortem quam non fecit
amplius custodiret / et amaret
vita / paululum durauit eius
imperium / fraude in mortalis
maligni mortis imperium sub in-
trauit Regnauit a Adam usque
ad xpm et a xpo usque ad finem
illa que corporalis est / nec destru-
cta est / paliter autem mediam
Romane aut vnica more de-
struxit vita morte dedit more
infinitam fecit / Sinistri operuerunt
spiritualis accedit terrentatur quo
cordia insurgat solum alterum
completa quesiuit / non habebat
tanta / et infra vita / unde posset
illa perfugare de finibus a a sine
de lectoribus contra se depulit peller

nisi summa vita calamitose vite
prestaret auxilium / quod fecit / actus
mortalis carnis / vestita et prescriba
omnis morte que sum regnans
pertinacia firmiter invasit inte-
muraliu iam morte perpetrata re-
vocabat ad vitam / ut regnaret
quod fecit / destruens quod ipse non fecit.
Et idem xpo loquente turbis et
discipulis Johannis de jeiunio
venit vir iste cui nomen Jayrus
princeps synagoge puit dicunt
marcus et lucas. Et genuit hoc
autem duo miracula scilicet mulieris
emoroisse sanatam a fluxu
sanguinis / et filie archisynagoge
suscitatam. Hic accessit non palam
sed privatim / Et adorabat eum
humiliter / vel in marco et luca dicitur
quod cecidit ad pedes eius / et phi-
losophi requirunt eum deum videntes
dominum deum tuum adorabis et illi soli
servies / dicens / confidenter et dicere
potuit i. Cap. xvi. In eo duc-
tum vite et mortis habes potestatem
Domine filia mea defuncta est sed
veni impone manum tuam / super
eam et vivet / Et dicit filia non an-
cilla non vernula mea / non alius
sed de meo sanguine genita non non
in senio inbecillitata / et non recens
est dolor / et plus viget / defuncta
est / non carnis consuetudine infirmata
Sed contra marcus dicit eum dixisse
filia mea in extremis est. lucas dicit
quod moriebatur quod videtur contraria
mattheo qui dicit iam defuncta est
dicendum secundum Aug. de concordancia
evangelistarum quod omnia vera sunt predi-
cta ipse tribus / quod cum iayrus recessit

a domo / filia eius laborabat in
extremis / sed venit ad ihesum quia putabat
eam esse mortuam / ideo dixit iam
defuncta est / qui dicit Ego dimisi
eam / in extremis laborantem / sed credo
eam esse mortuam / Ideo matheus
attendit / potius voluntatem patris
de filia et non verba eius vel cetera.
Glossa. Hoc quod princeps dicit de
morte puelle / dicit ad augendum
sua calamitatem / quia consuetudo est
rogantium / sermonem extollere sua
mala / et plusquam est dicere / ut magis
attrahant eos quibus supplicant
Sed veni impone manum tuam super
eam et vivet / Et quamvis hic dixit
bona fide tamen fides eius caret dimi-
nucione quia petijt quod dominus veniret per-
sonaliter ad locum ubi filia mortua iace-
bat / et / quia petijt / ut manum
illi imponeret / quam solo sermone
restitueret / vivam sibi / Et ideo dixit
Centurio domine non sum dignus ut
intres sub tectum meum / sed tantum dic
verbo et cetera. Notandum tamen quod presencia
domini corporalis / multum conferebat quia
corpus xpi fuit organum divinitatis
Et ideo dixit martha / domine si fuisses
hic frater meus non fuisset mortuus
Et ideo manus eius fuit applicata
in mundacione leprosi / quem ihesus te-
tigit extendens manum suam ait
volo mundare / et in suscitacione mortui / quem
accessit ihesus et tetigit loculum luc
vii. Sed dices quare iste non arguitur
de modicitate fidei sicut regulus
cui dixit ihesus nisi signa et prodi-
gia videritis non creditis. Joh. iiii.
dicendum secundum Aug. / quod licet utrique fidem
habuerunt diminutam tamen fides istius.

maior erat fide illius qui ille pe
tiuit dominum / ut veniret antequam
moreretur filius eius / ista non cre
didit / illum mortuum suscitare / iste
vero ihesum ad filiam iam mortuam ea
inuitabat / confidens quod dixit et vi
uet ¶ Primo decessi vt Jayrus
cuius filia infirmabatur et moriebatur
illuminatus sequitur inspiratus et officio
insignis erat / quia princeps synago
gae / ex quo timor nobis incutitur
ut neque lumine scientie / neque dignitatis
sufficiunt / ad vitandum animae infirmitates
neque peccatorum prolapsum declinandum
virtute opus est / ut non peccemus
abhenatis graciae / sicut non debeam
in mortem / Secundo illuminatus quali
tercumque insanabilis cum non est illuminatus
diuinus ¶ Sed quia vero illuminatus erat di
cebat diue illuminato mea / nulli con
sciis simonie illuminantur / post simoniacis
diuinum / insunt enim scriptura declaratione
simonium tuorum / illuminat et intellectum
dat paruulis / non enim declarant diuinum
simoniaci in animo erant / dicto in
firmitatis et morte in domum eius intra
uerat / quid aliud vnquam profuit il
luminatos / pugna intestina / ut enim
diuinorum scientia / profuit salomoni qui incur
pulsu virtute vera inertes illuminatos
pretinus o virtute / non solum agnitione
si astante illuminat sol eius presentia
inuisam diuini spacium suam agit superficie
recent illuminatio tenebris cum fiat ce
tasinus lumine orta notitia rema
nente / quae omnino tenebras non de
pellit si non nec virtus illuminat / ta
men astat in anima et in ipsa videt
debitas actiones / cum vero in via vo
luntate illam appellantes de finibus

velud ex aliis occasu tenebris sub
seruiunt / et certe lumine et non lumine
lumine cognoscimus non lumine ac
cepti decoris ¶ Sed tenebre peccato
que nimium infirmant animam cum non
densiunt / operantur ad mortem
porro quanto illuminatos / alii luminibus
quam diuinis / quia virtutibus vero lucifer
et similes maxima hic in exordio
tenebre. Si subsequens hic diu
piste ille non fuit / principatus
in hominibus istos quod obstat ut
peccata non fiunt / non me fallit
scriptura gentilium / nunquam reperitur quod
princeps gentium / publice atque occulte
tempore peruenit / et quos humanos
effecit / et rumor rei publice
audiit autem clandestina plus in
fuit ¶ Sed quid in dorsum lege da
turentibus / disputacionem adloquitiones
remitant principe salius adeo
sanus adeoque ostensus in regem
tirphano deluxit ut optato ob
sua inuita repletur hic haberetur
¶ Danieli cum tirphano est de
lectus / nec ex eo quod ab ordinatis
est peccata plus ¶ Salomon rex multi
phariis peccatis expatrus est omnesque
reges ¶ Justa et similia in scriptura
voluminibus inveniuntur exemplis magis
obuiorum ¶ Nec principatum ab
henati sunt / qui virtus non re
tinebant habendos / ac plus prius
contra desolata virtute apparent.
homines autem ¶ Infirmatus est
filia yayri archisynagogi / di
lecta illa vero quae generat ex fide humi
litas deplorat ¶ Infirmatus est in
paupertate virtus mea / virgo sicut
in firmitate languescit / cum dilecto.

bonorum operum obsequio talentum de
ficit / Et quousque facta sit impetus
finalis intrinsecus / non deest continuatis
retrusus ad auxilia omnia ubi
quando defficiunt ⁊ inde hic au
dita fama xpi / accessit ad xpm
procedit ante illum fecit ⁊ fluctuans
⁊ infirmitate filie sue vincti est cit
/ quod factum est nobis xpc humiles
preces porrigens tum vincti ma de
leto infirma / et rapere manum
potuit / sine supponi nobis
Aliter enim liberari non potuit / sed spiri
mentis egrotat / haec filia in omni
erat / ut nichil de eo ad mortem
ad omnes iniquitates nisi se di
lecto pristi et pretendit Et sunt
omnia vitiorum sunt et virtutum et utraque
periculosi sed vitiorum omnitas omnino
incorruptibilis / omnino dampnabilis
est virtus vero omnia omnino se nisi
construccione tue omnium omnium
redeunt ubi nichil amplius est
deceptio vivi omnium est / ultra quod
nichil est ad quod referatur / Et inde
omnia vitiorum / primo sunt progres
siones / ad ultimum ultra quod com
dunata voluntate non possit in
vito ultius progredi / quoniam possit
vitium inlatum est itaque Sunt plurique
cum voluntate / concordiata / ratione
pristini / usque ad omnia peccata de
veniat / ut nichil obmittet sualis
concupiscentiis / nichil in odio nichil in
vanitate / nichil in superbia / nichil
in avaritia / et tum de se finaliter
actione consummat / omnia vero virtutum
a reputatione sunt noxia cum eis
oppinatur illarum capite attingere

aut actione prudissimi ad actus
omnes / bedeutete omne natum
devenit. Et filia hominis dilecto
sine voluntatis / a quo laboret
ut plurimum in omnibus / sicut in
firmitate fuit sitiens / cum est in omnibus
viribus est morte / ad qua omnia
vite timantur Et timet deum by
erit in omnibus / cum per nihil omnis
dei timor generatur / quoniam nec des
pauit est de omnitatibus / per divinus
timor oritur / ubi vero dei timor
non fuit periculosi sunt omnia / sunt
prospera dicitur / omnia / gaudij luctus
occupat / et qua quod hic intelligatur
omnia tempora nichilominus intelligitur
omnitas vitiorum / ut cum usque ad com
tempus sine dei timore in gaudiis
temporalibus fuit aliciunt inestimabili
tenetur. quoniam quos / hinc per Ieremiam
dicitur omnia gladius domini devora
bit ab omni extremo usque ad omnium ex
alia et translato animo usque ad
etiam et quod sunt hij / qui teruerunt omni
vitiorum / omni omnis vite / temporales
penarum desperant / Et nec illis prophe
regalis voluntatem / quibus omni dicitur
preceptum a medio defectu / sed quia
in medio aliquid convenit Et quod contin
uat medium suscipiunt / sed omnia enim
nomissima / sunt corum quod ad deum per
tinent ad virtutes et ad defectus et ad
nobiles actiones Et in ista puel
la primo vite / sunt in male
agentibus malorum ultimitas mole
batur ista. duodecimus puella vero
xpc ante mortem voluit sed venire
ut preveniret a morte attolleretur
in actum / fides sciencium / pamplo
finaliter igitur a xpi superna potuerat.

no retenta puella mortua fuit
occasio. Et surgens ihesus sequeba-
tur eum et discipuli eius cum eo. Surgens
a loco predicationis qui alibi prius
vacabat, proximi et ad subveniendum
illi / pretermittens est. Et sequeba-
tur / precium puelle / quod procedebat
amore parentis filie / et discipuli eius
sicut discipuli mediatoris illos sem-
per. Dicit Remigius. Miranda est atque
imitanda dei humilitas et mansue-
tudo / quia mox ut rogatus fuit
rogantem sequi cepit / Hinc
subditos et prelatos pariter instruit
subditis quidem obediencie relinquit
prelatis vero instanciam et sollicitu-
dinem demonstravit / ut quotienscumque au-
dierint / aliquem subditorum suorum in
anima mortuum statim ad eum festin-
ent. Et ecce mulier que fluxu
sanguinis paciebatur xii annis
accessit retro et tetigit fimbriam
vestimenti eius / dicebat enim intra
se / si tetigero tantum vestimentum eius
salva ero. Hic subditur eodem
mulier a fluxu sanguinis in bra-
sinato. Et addit marcus / quod ipsa
multa perpessa fuerat / a pluribus me-
dicis / et erogaverat omnia sua ut
quod ipsa perfuerat / Sed magis deteri-
us habebat et dicit Marcus. Ecce mul-
ier egrota figurat primo pec-
catoris singularitatem. Secundo pro passo-
qualitatem quia sedit / que sanguinis
fluxu paciebatur / Tercio propter
passionis diuturnitatem quia longiter
duodecim annis / accessit confidenter
non obstante quod esset immunda ex
lege et per hoc a consorcio hominum re-
pellenda. Et ideo dicit Crisostomus. Ecce
mulier sanguine fluens / non in domo

non in urbe / accessit ad dominum / quia
iuxta legem ab urbibus concludi-
batur / sed in itinere ambulante domi-
no ut dum pergit ad unam aliam via
currens retro / quia verecundabatur
sive inficiens eius sicut maria
magdalena / stans retro cepit ri-
gare pedes ihesu. Et ideo dicit Remigius
quod in hoc laudanda est eius humilitas.
Et tetigit fimbriam et cetera. Reputavit
enim se indignam tangere pedes
vel plenitudinem vestimenti eius
sed tantum tetigit fimbriam .i. [illegible]
Iudei autem habebant fim-
brias in vestibus suis / quibus discer-
nuntur ab aliis nationibus ex lege
numeri xv. Loquere filiis israel et dices
ad eos / ut faciant sibi fimbrias in
quatuor angulis palliorum. Et dicuntur
fimbrie quedam filorum aggregaciones
pendentes in vestibus sicut in fine
stolarum / et manipulorum ad ipsorum or-
natum ut dicit Isidorus et has fim-
brias dum in pallio portaverunt
rabi iudei. Dicebat enim intra se
.i. in corde suo sive in secreta medi-
tacione / corde enim creditur ad iusti-
ciam ad Ro. x. Si tetigero tantum
fimbriam vestimenti eius salva ero.
Et in hoc ut dicit Remigius fides
eius admiranda est quia desperans
de salute medicorum / cum quibus
omnia sua consumpserat venit ad
ihesum quem celestem intellexit esse
medicum / et in eo tota intencione
sua posuit / et ideo salus sanari
meruit. Sed que fuit hec mulier
dicitur. Quidam quod erat Martha soror
magdalene. Sed quibus Ambrosius
hic habetur / quod martha fuit nata

asanguinis fluxu a Christo Et est
martha fuit hec mulier decem hic
dicatur non hec sororis ibris/ plee
enim mulieres tunc passe erant
nunc sanguinis fluxum Et hoc dicit
Eusebius in historia scolastica dicit hanc
mulierem fuisse gentilem et civitatis ce
sarie philippi Et dicit quod hec
ymaginem eius fecit fieri et posuit
eam ad ianuam suam/ tunc culta vestitu
et fimbriata/ put christum hic vi
derat/ subqua quedam herbe cre
verunt quorum cum aliquis virtutem sentit
eadem altitudine tangentes ymaginem et
vestimentum eius/ potuit multis lan
guoribus subvenire in futurum et ut
dicit Ieronimus quod tunc Iulianus apo
stata cognovisset illam ymaginem
deposuit et suam ymaginem in loco
eius collocavit/ quod ictu fulminis
in pulverem est redacta Et ihesus
conversus et videns eam dixit confide
filia fides tua te salvam fecit
Rabanus quod est quod ea confide inquit
per eam fides non haberet/ ab eo salu
tem non quereret Fides quod robur
et perseverantia fidei ab ea expos
tulavit/ ut ad veram et verum perveniret
salutem vel 2m Crisostomum/ formidulosa
seu timida erat hec mulier et ideo
ait illi/ confide/ et vocat eam filiam
quod fides eam filiam fecerat/ et non dicit
deus ego sanavi te/ sed fides ut
virtutibus ostentationem devitet et mi
tum fidei extollat quod omnia possi
bilia sunt credenti Et statim ihesus
cognoscens in seipso virtutem que
exierat de eo conversus ad turbam ageb...

quis tetigit vestimenta mea/ et
dicebant ei discipuli sui Lucas.
negantibus autem omnibus dixit petrus
et qui cum illo erant preceptor tur
be comprimunt et affligunt et dicis quis
me tetigit Et dixit ihesus teti
git me aliquis nam ego novi
virtutem de me exisse videns autem
mulier quod non latuit eum tremens
venit et procidit ante pedes eius
ob quam causam tetigerit eum indi
cavit coram omni populo et quomodo admodum
confestim sanata sit/ At ipse dixit
illi filia fides tua te salvam fecit
vade in pace/ Crisostomus super mattheum
inquit virtutes quidem salvatoris
exierant ab eo/ non localiter a corpore
ipsum aliquo relinquentes incorpora
les enim cum sint/ ad alios exeunt
aliquas donantur. nec tamen exeunt
sunt a quo ire dicuntur/ sicut sic quod
a doctore distribuitur dicitur. quod ergo cognos
cens in semetipso virtutem que exierat
de eo ut intelligere eos faceret et non
ignorante mulier salutem recepit
interrogabat non quis me tetigit
licet sciret tangentem ut mulierem
venientem manifestet et eius publicet
fidem et ne virtus miraculorum opera ob
livioni tradantur Et hinc concordat
Theophilus dicens volebat enim deus
mulierem manifestare/ primo ut fidem
approbaret/ deinde ut archisynagogi
ad confidentiam provocaret/ cuius filia
lia eius curaretur/ Item ut mulierem
solveret a timore/ et enim timebat
mulier quod furata fuerit sanitatem et dicat
deus mulieri vade in pace id est in requie

q. d. vade / requiesce quia hucusque
usque fuisti in angustiis et tribulacionibus,
vel dicit vade in pace et cetera. Carissimi
mittes eam in finem bonorum in
pace. Cum deo habitat ut augustinus dicit
quia non solum corpore, sanata est, set
a cunctis corporalis passione, id est a
peccatis invitata comitum. Probavit
iudicium et morti vestri / de qua passione pater
vicio carnali dedito / iuxta illud primo
machabeorum vi. id est opera sanguine plene
ne sunt. Talis .xvi. annis huic
vicio subiacet / qui super habundat
potor / inanitis luxuriosis / quia aut
multi expensi fuerant apsinibus me
dicis significat quia multa sufficit
hunc vicio dedite ti quia dulcia et
amara verba / ab hiis eam quos
amat et malorum facta sunt moles
tias corporis tecitatem mentis dap
norum / odium hominum dispendium fac
ultatis. Tales erogaverunt omnia pro
voluptate carnis explenda et
tale vigorem / decorem famam virtutem
propriam. Sed tales quanto querunt re
media / super vacua contra illam
passionem sed nichil proficiunt quia dicit
Ieronimus super osee: luxuria in
saciabilis est bestia et voluptas
quanto magis appetendo tanto
plus sitit / vires deficiunt et for
micandi desiderium non quiescit.
Nec igitur ab hoc vicio potuit
mundari / nisi tangat fimbriam
vestimenti christi / vestimentum christi humanita
tas eius est / habitu enim inventus
est ut homo. Fimbria que est extremitas
vestimenti passio christi est / ideo humanitatem
tamquam vitio consummatam eius fimbriam
tangit meditando credendo compa
ciendo imitando / ea que sunt passione

et morte christi. Ad phylippenses 11o: hoc senti
te in vobis / quod et in christo ihesu et
lo sequitur in matheo: Et salva
facta est mulier ex illa hora / per
qua tetigit fimbriam, non ex illa
hora qua ihesus conversus est ad eam
iam enim salva facta fuerat ut
patet ex aliis evangelistis. Coadiutor ideo dicit
quia plures enim duo ipsi sanati, quia
filia archisynagogi suscitari
significatur quia fuerunt hii sanati
quo ad vitam carnalem quia quo
ad spiritualia / sicut ambrosius enim
factum est in itinere per sequentia
id est actione inchoanda est sanato
[illegible] glosa super augustinum in 11o dicit quia
inpugnat est prius contra gulam
agitur / quia nisi hec prius refrenetur
frustra contra alia vicia laboratur.
Adhuc eo loquente
veniunt ad archisynagogum di
centes quia filia tua mortua est
quid ultra vexas magistrum. Et quidem
dicit lucas et ex hoc patet solutio
contrarietatis apparentis evangeliorum.
Ihesus autem audito hoc verbo respondit
patri puelle: noli timere crede tantum
et salva erit / et cum venisset domum
non permisit intrare secum quemquam
nisi petrum et iohannem et iacobum et patrem
et matrem puelle. Athanasius
fides duo exigit ab invocantibus eum
non / quia indigent adminiculo
aliorum ipse nam deus et largitor
est fidei / sed ne videatur propter personae
personarum sua dona conferre omnibus
qui credentibus favet et ne sine fide
accipiant beneficia et ea prius
delictorum aboleant / voluit enim
beneficiis divinis / cum genus

ingenuissimu pmane remediu bz
que due q hoc tres discipulos
cum parentes puelle secu supsit
illa suscitatur / Videt theophil(us)
q discipulos hos assupsit tantu
tamq discipulos veritatis et poti
tes miraculi hoc occultare no
eni volebat ipm aute tempus pu
blice revelari forte pp invidia
Judeorum / Item q hoc nos docuit
uerum qui nob invidet no debem(us)
misterias nostras ei revelare / ne
eis maioris invidie occasio tribuatur.
Item ut dicit Crisostomus ceteros discipulos
no assumpsit pp provocare eos
ad appetitum maiorem / obid q
no dum erant plene dispositi
Et ut alii istos imitarentur assumpsit
eciam parentes in testes ne quis
dicere posset / fallax esse visione
miraculum / Commentator p hoc tres
discipulos tria necessaria ad primam
et ad spiritualem suscitationem significat
p Johannem gratia que sit interpretatur
p quam monet / liberum arbitrium
ad gratiam et sine ipsa non ad bonum
velle nec adiuvat / bonum autem
perficere non invenimus / p petrum con
fessione agnitio / qr petrus agnoscens
interpretatur p quem innuitur mag
ego ergo nosco et p Jacobum labor
penitencie / qr Jacobus luctator
interpretatur et in fine vide Symonis
p medium sepulture voluptas / et
preterea in terram induxit ad eo
ad fetidum vilitatem humane condicionis
vii memoriam de misera condicione
formatus e homo / de luto pulue
rum et q vilius e / de sporcissimo
spermate / concept(us) in pruritu car
nis in fervore libidinis et quod

deterius e / impura labe natus ad
laborem timorem et dolorem et quod
miserabilius e ad mortem / vii Job
xvii^o. putredini dixi pater meus es vero
gitat ergo penitens q vilius cum
presumpserit offendere tm dominum
et omnium creatorem / Matheus / Et cum
venisset ihesus in domum principis
et vidisset tibicines i. illos qui
tibiis canunt / quo instituto au
tiqui utebantur in plangendis
funeribus / et canebat carmen
lugubre / q provocabat parentes
ad luctum / Jeremie xviii^o. vocate la
mentatrices / introducebat cum mulieres
cantatrices que 2^a i. more / Judeorum
cantabat in exequiis mortuorum
commendantes eos et eorum condiciones
quibus assistentes provocaret ad
fletum / Baruch autem non convenit
tales habere / qr non dum in consolabilis
fletus. Et turbam tumultuantem
in fletu et ululatu et in preparatione
funeralium / Dicebat non e recedi
te non e mortua puella sed dormit
recedite .q. d. nolite lugere / non
e mortua puella .i. in morte
mansura / Sed dormit / m .i. ita de
facili / possum eam suscitare ut de
sompno / Jm Augustinus nemo tam facile
excitat de sompno dormientem / sicut
quam facile Christus mortuum de sepul
chro / Et deridebant eum / qr pu
tabat eum loqui de dormicione sompni
et tum propter eorum derisiones / non posset mi
raculum opus dare / nos exemplum
ut bona opera non dimittamus et alie
irrisiones / et insultacionibus nobis / Et cum
eiecta esset turba intravit et tenuit manum

eius / tota turba lamentantium tumul
tuantium et deridentium p(ro)verbiorum
xxvi^o. Erat de ista forte q(ui) non
fuit dignum videre vobis puel
le qui plangebant eam tamquam
irrevocabiliter mortuam et ihesum
qui est resurrectio et vita irri
debant ut dicit glosa. Leo(n)ius hic autem
cum tribus discipulis / et cum patre et ma
tre / puelle / quos quasi voluit
habere testes miraculi ut in ore
duorum / putatur vel trium apostolorum stet
omne verbum / unde dicitur Mathei v^o capitulo
xvii^o. tribus apostolis duobus parentibus
stantibus cum christo / mortuam puel
lam ipse revocavit ad vitam
hi sunt testes miraculi / hos puel
le revocata a morte / aperiens
oculos primum debebat respicere
nec alia obiecta / prius opponen
da erant / videlicet considerationem auctorum
vite destructorumque mortis / bona
nature in parentibus / bona gratie / in
apostolis revisum / ut facta bona
operatorum / cognosceret qualis vivendo
foret / et quibus amplius deflendo
at sic ad puellam suscitatam exhor
tationes / et excitatives forme dicte
Isti sunt ostia parentes tui / per
quos intrasti in istam vitam presen
tem / qui te genuerunt mortalem
ipsi mortales / peccato obnoxiam
ipsi peccatores volentes / nisi ordo
infuso / corruptibili semine te
gignere potuerunt / sed te in baptismo
infunderem alteram / per hunc nec re
nunt neque subponunt mortem pel
lere cum iacuisti exanimis luto

erat nisi ipse innuerit. Cuius vite fac
tor et dator vocatus advenit tibi
data manu / in manum solo verbo
te revocavit ad vitam / conspice igi
tur / qui sic amator est vite / dator
vite subdat / Ipse solus vite atque
mortis habet imperium in hoc ergo
prius parentes ad habendum mortem
et revocare vitam / conspice filia com
pulsi sunt tam nature terminis con
sortes qui te mortuam lamenta
bantur / secunde consortes gratie tibi
cum a morte revocaris assistunt
vide petrum respice iacobum et con
templare iohannem hi assumpsit
gratie hi vitam obmittentes in novis
quos felices / sit tua vita deinceps
tempus / Oblivisci te praesentem cum iure
carnis nullo pacto sequaris / sicut
iam suscitata / superna vivere te
compellit / vide in petro cognitorem
veritatis / in iacobo carnis agonem
et luctam agnosce / in iohanne
coadunatam gratie imbibitam / Ista
quibus animo te oportet inserere
Isti sunt quos salvator secum dux
tus vocat cognita parentibus tecum vel
ut sociaret ad veritatis ad vitam
denuo revocatam / proprius
ea que tibi ad vitam prodesse
nequibant / Ita nostro factum est
hic qui peccatorum revocat a morte
invitat in melius vitam / et abiectam
aspice / qui non est / nam sic secundum
gratiam vivere statuerunt et te
innituntur in memoriam / Insuper simul et
contrarius et contrariatum cum ut con
deret principis humanitas erat in
structum divinitatis miracula faciat

2 dixit / clamando ut d[icit] lucas.
puella surge / scilicet de lecto mort[is]
clamat[ur] aut ad audiendum aiam
a corpore elongatam / quia corpus erat
in lecto / anima in limbo. Et d[icit]
Cris[ostomus] Non quidam alia suspendun
tur Cristus in q[uan]tum · Ymmo ubi prius
audiunt illico ubi spiritus / qui
corpus relinqueat / ubi autem quam
longe ille spiritus abierat i[d est] plu
nonnit qui ipsum renouaruit qui
clamauit ad eorum qui fortunt
esse fictam quoque ad deriuindum
eorum / qui eum deriserunt falsum
opinionem quoque ut ostendet se ipsa vite
mortua suscitare non occulto
maleficio / Et surrexit puella.
scilicet statim / quia illa mea inter
ubi erant et factum / et nobis ostendi
quod prompta in nobis debet esse obedientia
ad implendum voluntatem dei unde
enim deus in nobis ponit nisi obedientia
nichil remanebit non obedientes. Et
io dicit Gregorius quod obedientia est virtus
sine qua infideles esse convincitur
quamuis fideles esse videatur. Lucas
ewu[ange]lista / Et iussit illi dari manducare
/ primo ut probaret puel
la vere et non fantastice suscita
ta / corpus enim fantastice susci
tatum / licet possit loqui ambulare
et hoc huiusmodi opera facere tamen non potest
comedere Secundo ut nos doceret
quod suscitatus spiritualiter indiget cibo
spirituali / quo anima nutritur et quo sine
ipsa moritur Ergo decerissi potest
venia peccatorum post primam iuram
post venit consilium iubet ut sic
mecta corporis sui et sanguinis ap
ponentur ipse qui iussit aliter
dixit Ego sum panis vivus qui

de celo descendi / per quem manducauit
ex hoc pane vivet in eternum / panis
autem corpus est Christi / tribuens illa
vitam · Unde providentiam consilia
iubet apponi / ut manducent
aia incipiens atque post sequaci la
boribus et vivet in eternum Rabanus
mortua puella in domo mortua
est aia mortua in cogitatione / dicit
autem quod puella dormit / quia que potest
impuri adhuc pert suscitare per
primam Tribunus sive adulatores
qui faciunt mortuam Gregorius xviii
mo · Forte autem turba cuncta
ut puella suscitetur / quia nisi prius
a secreto cordis expellatur multi tu
dinis secularium / anima que intus
iacet mortua non resurget. Et
exiit fama hec in universam terram
illam / scilicet prouincie galilee / fama
scilicet tante clemencie / qui afflictorum
precibus condescendit tante superbie
que sit omnia disposuit / tante
potencie / que talia et tanta mira
cula facit In universam terram / non enim
potest ciuitas abscondi posita supra
montem Ut v[ide]t[ur] v[er]o adhuc noua
istum passum exponendo puella
mortua in domo est aia mortua
in cogitacione ut supra et Rabanus
vagans significat platea extra quod
inspecta illumanis non illuminatus quod
ipse alios debet illuminare verbo
et exemplo / et sic subditur spirituale
auxilium ad opera nostra · Sed et esto
fidelium in verbo in q[ua]n[tum] sic incurtate
infidelitate resuscitate Sic enim plato
accedit deo ad deum et de morte post
mortem omnis post pauli ad Ro[manos]
dicente consortes est in deo cum filio

in sp̄u meo / c̄psi intuiss̄ hoc
medita3 / vir suo / Sic platus
p filia sua / aīa s' cui in spū / dēt
cīne / que mortua iacet ī ptīs
Sz q̄md dēt orando desiderare
z petere / Unde̅ crisostomus ut ihc
saluator om̄ pctor̄ / veniam
tribuat / z sup ea manu pi3m
imponat / p manu gr̄a dei
intelligit̄ / que eīā de p fundo
pctor̄ extrahit pctorē / a mor-
tuis ad vitam pducit. / Si descēdēnt
iust ad infim / inde maug in ce
educet eos / Sꝫ quia ut dicit Bern
quēs e pctor gr̄a dare / quā
noē eam suscipe / io singit supe
hic platu / cu discipulis eiecisse
z tubicines et pbi conuctis / et ipsū
mīrq deseruerit / z ingredies
domū cp̄icipis / iubet exire
tybicēs carie tenentes / p tybi-
cines possū intellige maliteē
psuasores z adulatores mortuū
in pctō fouentes / puo dulcibus
adulacoibus z malis eplatoibus
eplates pctorē3 de vite plixi-
tate z diuturn̄ multitudie z mbye
voluptate talis tybicen fuit
ille qui dixit / Aīā mea habes
multa bona zc / Sz q ħ eplato
fuit vana pꝫ p hoc q sequit̄ Stulte
at nocte repetet ate aīā tua
luc xii. / ite turba tumultuante
recede iubet / z ipa eīt / tumulto
enim turba cogitacionū suaz sur-
git in corde pctor̄ / et ppt̄ plura
inclinatōēs q̄ vnū pctm̄ relinquit
ad aliud z plura ad vocat vnde
Greg / pctm̄ q p penitū deluit̄ mox
suo pondere trahit ad aliud / vel
hec sunt turbe z pullulaciones scla
res ut dicit Greg / fores turba eiciat̄
ut puella surgat / q̄ nisi prius
a secreto cordis zc / Et dicit Rich
te no eicit cu flagello pdit ven
dentes z ementes ꝫ sim pl̄a nos dicit
recedite ad signisicandū q̄ eiecto
ħ q̄ fit decorde pctoris q̄ meus
intus in vtu / pt tale voluntā
q̄ gaudius ad insistentiā impii
procedit gr̄a dei / puenies vo
quit / ut in voto liberi arbitrii
pctor / indeu ut credat deū
posse remitte pctm̄ / z in pctm̄
pilius detestacōm / Unde dicit
Aug / Qui creauit te sine te no
iustificabit te sine te / z in tali
ereccione semp dat̄ spes vinccēdi
q̄ detestacōm pctī cōmittit̄
spes venie / io p9 quā dns dix
recedite subiūxit / no e mortua
puella ꝫ dormit / deo nō est
homo mortuus nisi q̄m vite
bn̄ficiū recipit / eo ipo ergo
quo p deu eicit̄ / / a corde recedit
spes / vite / Et io eplaty e dns
pīrēm puelle dicēs illi / Noli
timere crede tm̄ / z salua erit / de
inde intuit ibus / intret dns
domū aīe / p gr̄ām penetrat
intima / z distruit immunda p
quit abscondita illustrat obscura
vnificat mortua / z bn̄ disponit
omia / p9 inordinata corrupsit
scīu q̄ illos ppnas daīu sup
in symone / / Tenuit manū
puelle / manū pctor̄ dns
tenet / cu filius dei adiutorio

no e violuta z iboluntaria / ꝫ pt̄i vo
luntaria ppter pctor̄ q̄ms

medietate bn̄ ꝓponit cōparat̄ ꝛ
aīalibꝰ abstine/ut cū ꝓponit
manū suaȝ extendere ad pan
pes pelo ~~ cū ꝓponit paucē
ꝛ caste viue/cū ꝓponit esse
aquila/auaricia inȝbidia ꝛ sēlib
deride dix it/ puelle surge.
In hoc eīn ūbo surge cōphendit̄
omia neccīa ad salutē/ cum
eīn aīa surgit/ cū corpe ne
gligere ac cōtēnere/ cū ad ce
lestia se erigit/ ad colosꝰ iii.
Surge qui dormis ꝛ ex surge
a mortuis/ Et bene surgꝰ puel
la/ surgit petōr cū pctā dimittit
cū terrena despicit/ ꝛ cū celestia
desiderat/ que tria importet ūbū
surgendi/ aliqui eīn quibꝰ sur
gunt a morte/ pctī ꝛ a sopno cuij
Eȝ ad dīi Jacent in sopno fasti
dij/ vocat̄ aut̄ fastidiū morbꝰ
ille/ quo tollit̄ comedendi ap
petitꝰ ꝛ p q̄ intelligi̅ fastidiū
ūbi dei/ qꝛ e cibus aīe/ qꝛ no
in solo pane viuit ho ꝛc. Jn
iussit dn̄s illi dare manducare
qꝛ ꝯfortat̄ homo spūal. ꝯ ad
instruccōne ūbi dei ꝛ ex sūp oc
sitiūti corpis x̄ ut ꝺ. i. Hoc
vel manducare ē tīp ꝺ pīmū
ē manducare panē doctrīe q̄
paīe reffirat intellcm̄ Ecc xv.
Cibauit eū pane vite ꝛ intellcū
Scd̄s panē eukaristie q̄ pascit
affectū/ pcō pane cor hoīs
ꝯfirmet. Tciū panē glīe qui
vinificat ymo btificat vtrūq̄
intellcm̄ ꝛ affectū/ luc xiiii.

Beatus qui manducat ꝑua panē
in regno dei ꝛ ꝑus ꝛc.

ꝑambulabat Jericho.
luc xix. In hoc ꝺ ev. ondit̄
q̄ camelū transire ꝑ foramē
acus .i. diuitē diuiciis intrare
in regnū celoꝝ sit possibile apud deū
licet impossibile sit apud hoīes.
Et hoc ondit̄ ꝑ a ~ zachei
recepto dn̄o in domo sua diuiciis
male acq̄sitas restituit ꝺ diuī
diū bonoꝝ suoꝝ pauꝑib; dedit.
Et sic camelꝰ gibbū gīa dei
hoc agente deposuit vn̄ beda
Ecce camelꝰ deposita gibbi
sarcina/ ꝑ foramē acꝰ transijt
hoc ē diues ꝛ publicanꝰ relic
to amore diuiciaꝝ/ ꝯtēpto ce
su fraudū/ bñdiccōm̄ dn̄ice
susceptōis accepit. Et legit̄
hoc ev̄n̄ in dedicaccōib; eccīaꝝ
ꝓpt ūbū illud q̄ in fine cius ꝑonit̄
ibi qꝛ hodie huic domui salus
facta ē/ vn̄ salon in dedicaccōe
templi dixit. Si quis ꝯgnouit
plagā cordis sui ꝛ expanderit
manꝰ suas in domo hac tu
exaudies in celo dn̄e iij Reg
viij. Et ꝑ intellcū quo hec nota
q̄ ꝛc ea que dicta sunt i fine p c
capli ista hystoria zachei
no sequit̄ in mediate p ultima
cōi/ que no fuit facta i ingressu
Jericho. Sȝ p9 egressū ihu a Jeri
cho ꝛ ꝑgressū ꝑabula bona ꝛc
sunt ibidem sicut ꝛ in multis aliis

loci eiusdem dicatur plures uenisse
adeundo locum et in isto regressu
accidit hystoria istius zachei
Dyonisius li. iiii° ca. xliiii dicit quod
ierico lune impressionem habet luna
quidem ast ipsa lune non habet
sed a sole recipit Item inpietate est
iericho est lune eius impietate
dei obiectu sepe facit ne in
ea nubes superioris eminencius plene
refulgeat cuius sine lune pul-
mpedire non possit Inferior
planeta est et ad subiecta uicissi-
tudines lune patitur Ita ut alter-
nis splendeat et quasi defectum
portat Sic luna eciam peregrina
uel nimis defectuosi in multis
que dum assumens aliquis def-
fectus in humanitate ipsius defectum
cumuit et subuenit patrebus
defectuose et miseriis quia paribus
latur illis tamen non adhesit parmodi
ad instruendum nos ad eos faciendum
ysaie lii° recedite recedite exite
hinc pollutum nolite tangere exite
de medio eius et per ita omnes
peccatores faciunt id est prelati et prela-
tatores qui mundi dimittes eos
sequentur Vnde ysaie xlv° uiri
sublimes ad te transibunt tuique
erunt et post te ambulabunt Et
ecce uir nomine zacheus et hic
erat princeps publicanorum et ipse
diues Exponitur hic nomen eius
dignus eum erat nouum per sue
conuersionis facilitatem et propter conuersionem eius
eius perfectionem et erat princeps pub-
licanorum id est erat primus inter illos

qui uacabat publicis officiis
scilicet exactionibus et uectigalibus leuan-
dis et defendis que communiter absque peccatis
implicant quia hec prophanas et
nephas conueniunt penitus ab
hominibus extorquere Et sic patet
in ipsius uocacione maior dei
misericordia et datur fiducia peccatoribus
de consequenda uenia et quasi minimi
peccatorum remouetur desperacio quia
cum dicit desperat qui iste salu-
te consecutus est qui uitam suam de-
duxit et sustentatur de censu
fiscus Et diues Diues enim
auarus fuerat in acquirendo sed post
conuersionem non fuit auarus in re-
tinendo sed paratus erat reddere
quadruplum defraudatis ab eo Et
ex quo diues quamuis iniustus erat
vii di augustini omnis diues uel iniquus
est uel iniqui heres vii ca. xi° Si
fuit diues non erat in numine
aperto peccata eum omnes diues
uel male acquirendo uel male
retinendo uel male erogando
Et querebat uidere ihesum quis esset
Tenebat ex deuocione Cuius
pullulaueat in eo semen salutis
quia cupiebat uidere ihesum ut
pro certo quia nunquam eum uiderat quia
si uidisset diu non recepisset a
negocia publicana Si quis
eum uix uidet non potest dominum nunc
querens in maiori desiderans
eum uidere peccatores proximum
est saluti Et non poterat pre tur-
ba quia statura pusillus erat Et pa-
tiebat duo impedimenta turbe et
stature Nota primo quia turba
uiciosa legitur infecundisse uel

retardasse aliquem ad tempus sanctitatem contra
et spiritualem impedivit eum turba
languidorum iacentium circa piscinam
multos annos expectantium aque
motum ne sanitatem reciperet / Johannis
capitulo / Item increpabat eum
ut taceret supra xviii / Item pallia
cum contexissent a domino ne ante
ipsum veniret / cum sicut legitur
submissus est ante pedes eius propter
tu / Item retardavit puelle
mortue suscitationem Marci v / Item
ipsum affligit et respicit Luce xix
Item zacheum hic impedivit ne
ipsum videret Sed impedimentum
erat quia statura pusillus erat / Et
glossa Suo defectu erat statura pusil
lus / sed animo magnus eum affec
tabat videre ipsum argumentum
nactus ex arte atque studio quod
sibi natura negaverat arborem
ascendendo cuius magnum de
siderium dominus attendens cum non
ad persone quantitatem sed ad deside
rium respicit convenit illum
puro corde quod desiderium pau
perum exaudivit dominus / Et pre
[illegible] ascendit in arborem
sicomorum ut videret illum quia inde
erat transiturus / Sicomorus est
alique e urbibus assyrie magna
quam pastores folia depascunt
et folia eiusdem porcorum et ficui
similis in fructu et in nomine et in folijs
excepto foliis minoribus et fici
dissimiles et moro similes / unde Sicomo
rus dicitur quasi ficus morus
Alij dicunt quod sit moro similis in
folijs sed altitudine sit prestantior

et inepta [illegible] eos sicut fatua
ad omnia / Theophilus dicit quod iterum
pluribus in malicia pre primo
est statura spirituali et non potest videre
ipsum pre turba nam implicatus pas
sionibus et secularibus rebus non aspicit
ipsum ambulantem in nobis operationibus
qui nullam operis eius cognoscens
ascendit autem super sicomorum id est
super voluptatem dulcedinem que
significatur per ficum / de primo et sup
peditus et sic humilior factus videt
v et vi ab eo Vel secundum Gregorium
xxvii moralium / Sicomorus
ficus fatua dicitur / pusillus zacheus
sicomorum subiit et dominum vidit
quia qui mundi stultitiam humiliter
eligunt ipsi dei sapientiam subtiliter
contemplantur / Mundus enim nobis modo
stultus quasi amissa non querere
et possessa rapientibus relaxare
nullam pro acceptis iniuriis in
iuriam reddere / Prebent autem
sapientem stultitiam et si non omnino
solide ut [illegible] tamen per contemplationis
lumine dei sapientia videre / Omnibus
quoque Cum modo dicens impedit turba
hominum magis autem malarum cogi
tationum atque pravorum motuum [illegible]
visionum et pusillitas intellectus
humani non sufficit ad intuitum
divinorum eterna semper non confunditur
nisi celestium delectatione super
[illegible] supra [illegible] ut animus insipiens
[illegible] perversus est quod transitus [illegible]
invisibilis est / Unde in eadem est
[illegible] arbor magna alta fuit
ascensus et quia transitus celebre
non omnis arbor est ad ascensum

apta neque commoda. Huic visioni
nec domum arbore ihesus vicinius
spectabilis conspectui fuit. Et sic cum
precibus suffragiis ascensurus elegit
sibi arborem sicomorum que a latinis
celsa nuncupatur et certe que signea
reputatur in qua pro sic celebrato
ascensu invenit quem quesivit. Iste ihesus
quem ambulans intra turbam tole-
rare conspexit in medio turbarum
apparuit cognitus enim quod ille deus
est et homo verus deus qui superat
mortem homo qui patitur mortem
deus pendens in latronum turbine
homo sustinens senas penas.
Homo quod moritur deus obstinens
per legem nature solem / continens
tamen propria sanguinis velud divi-
dens pater fratres tumulus inter-
dum mortuos / Homo crucifixus deus
liberans humanum genus a perenne
mortis perpetuis doloribus carceri.
Et cum venisset ad locum / suspiciens
ihesus vidit illum et dixit ad illum
zachee cito festinans descende
quia hodie in domo tua oportet
me manere. Cirillus vidit quidem
hominis animam perpetuo iter
ad se venientem / vidit illum a terris
elevatum / et ad celestia suspensum
approbavit devotionem eius et conversa-
tionem fuit cum quamvis dederit illi
ultra id quod desiderabat / quia tamen ihesum
videre voluit / sed ihesus ultra hec
in domo illius manere desiderabat
et domus quidem illius mali pro refec-
torum ut et discipulorum eius et ad-
ostendens benignitatem peccatori pe-
nitenti et in domo spirituali conscientie
perpetue mansionem. Theophilus dicit

ante eum dicens festinans descende
quod est ascendisti per primam ad altiorem
locum descende per humilitatem ne
te supplantet elatio. Descende
ergo ad considerandum timorem ad compescen-
tum. Jeremie xviii°. Surge descende
in domum figuli et ibi audies verba
mea. Descende enim in domum fi-
guli est ad considerationem fragilitatis
humilitatis moneri. Et dicit in domo
tua corporali scilicet et spirituali conscien-
tie quia domus mala luteas non
est propter me et cetera. Id est ambo non sunt
homines opes quas scitur fore non
petit. Et dicit oportet quia dominus in
datus est a patre meo per desiderium
non te prodere sustinere nolo quia
domum meam reliqui propter te.
Jeremie xii°. Reliqui domum meam
scilicet celestem dimisi hereditatem
meam / scilicet angelicam. Dedi dilectam
animam meam in manus inimicorum
et addixit me sibi illuminatorem tene-
brarum me datorem gratiarum / me
deletorem nequitiarum et reparatorem
quibus nox tue mentis recedat
et lumine divino mens repleri
decat. Et subiungit manere. In
perpetuum inhabitare maxime non
sufficit. Johannis xiiii°. Si quis
diligit me sermonem meum servabit
et ad eum veniemus et mansionem apud
eum faciemus. Et dicit ambo sancte
dies nunc in habitatio zachei
se ipsum inhabitat / quia ihesus non
tantum audiebat vocem zachei in
vitantis audiebat tamen illius magis
desiderium et affectum. Et non quod
tamen oportet domum illam ornare

reparare mun[dum] det civitate cum gloria
quia nec celum nec terra plene cape
piunt xviii p[salmus] domum tuam domine decet
sanctitudo .i. sanctitatis assuetudo etc.
Glosa sic continuatur Et festinans
descendit sic continuatur zachei
prompta obedientia / quia festinans
non / procrastinans / non retardans
non se occupans dormiendo vel d[iu]t[ius]. Filius
vero obediens nomine nescit
mandatum non procrastinet oculis
paret / visum antecedit auditum in ma
nus opere pedes intendit rursus se cita
tu recolligit intentus ut nunc
potius impleat monitum Iuste
ergo nomen eius vocatur zacheus
.i. iustificatus vel festinans et des
cendit non tam descensu locali
sed etiam intellectuali per humilitatem
Homo zachei quod docemur quia quod
omni loco et omni hora semper in
pitulo / nescientes quia nostre accidere
poterit / in nunc retardans con
tinuo non delectat nos magis
in arbore peccati et certo casura
semper nimis / quia in secretum ad ar
borem nunc evacuatur potius quod
omni die et omni hora tendimus
ad casum et ad mortem non delectat
nos eius transitoria pure de
lectatio / quia non semper hic tuti
manere non obaudiamus nec in
quam audire possimus committere nos
vacatur ad vitam meliorem ubi
non ullis infirmitatibus angustiabis
fortius ¶ Et excepit illum gau
dens / Quia excellenter decantet
hospites adventu christi quod etiam
nimium subiungitur iure bonum est in
seme cum pueris conversari. Fons

iustitie cui avaritia que est materia
peccatorum ingressus domum publi
cani illas circa avaritie nebulam inmu
tat[ur] si fulgore iustitie sue
avaritie delet ¶ Prophetarum decimo
gaudet homo iustus / propter desimilitudine
pro spiritualia quia sapientia et fore
sine peccato mortali / speciat se ce
rta primi actione de primi vita
Deut. xxxiii° letare zabulon
in exitu tuo zabulon interpretatur
habitaculum pulchritudinis et homo iustus
est pulcherrimum habitaculum dei ¶ Secundo co
quia de daemonis potestate liberatus est
fugiendo sicut ille qui liberatur a faucibus
leonis / vel de captivitate. Tertio. Nunc
fugit ille qui erat avarus vel dece
natur / de faucibus leonis fugit ille
qui erat superbus / quia ipse leo .i. dyabolus
est rex super omnes filios superbie.
Job xli° de captivitate nunc fugit
ille qui erat avarus prima ad Timo.
vi° Qui volunt divites fieri
incidunt in temptationem et in laqueum dyaboli.
Denique fugit qui erat luxuriosus
et nunc est castus luxuria enim ligat
et trahit ipsos ad similitudinem demonis
Job xxxvi° ¶ Tertio gaudet eo.
quia gratiam amissam recuperavit quia quan
diu in peccato mortali fuit gaudere
non potuit quia tunc fuit in peccato. Sunt
Proverbiorum xv° Omnes dies pauperis
.i. gratia dei carentis vel de paupertate
paupertati agitur mali .i. afflictivi
et penosi si perenna mea que iuge con
vivium / ¶ Et cum viderent omnes murmura
bant dicentes quia hic ad hominem peccatorem
divertisset / ¶ Cum viderent omnes pharisei
et alii malefactores murmurabant propter nos.
quia ubi murmur est pertinent iudicabuntur dolor.

quod medicus visitat egrotos ad ip
sanandum / Mt. c. ix. propter dice
bat discipulis Quare cum publi
canis manducat magister vester. Greg.
mordaces et ruminationis auctores
redarguunt Christum / in hiis quod ab ipso
pro fiebant ipse non inscientes
ut cum illos et publicanos amicos
habet. sperabat ut suum propositum
adimpleret. quia nisi medicus patiatur
primam egritudinem non liberet a morbo.
quod et tunc contingit quando quoque proxime
primum egroti passus est et paciens
sustinuit. quod iste est publicanus et
fictus est melior. Nota quod iste pro
bant dupliciter. scilicet inbricando de christo
et zacheo ambobus detrahendo
de christo quod admisit quod ipse iustifi
timeat. se diutebat tot enim pe
tierunt ex dimissum esse domus
vidue inopia helyas comedit pa
nem substancium. iij Reg. xvij.
r proprie intelligitur domus apprehensum
lis prime tempore resistitur. Due ideo
ac viduatio inordinato amore
Stans autem zacheus dixit ad dominum
stans autem ad obediendum domino
promptus / stans sine impio proposito
non titubans propter aliorum iniuria
et detractionem per ut multi faciunt
qui propter modicum verbum detractionis
boni inceptum deserunt hec enim
est plaga locustarum quia vineam de
novo natam mortificant. Exo. x.
Sic quibus vere penitentes non audit
sed stat ad contumelias sibi illatas
unus gaudet dispicis. Act. quinto
ibant apostoli gaudentes a conspectu con
silii quoniam digni habiti sunt pro nomine
ihesu contumeliam pati. Et david ste
tit non tenebit ut titubaret ad verba.

semeloy semei male dicentis sibi
et mitteret lapides contra ipsum et dicenti
egredere egredere vir sanguinum et vir
belial. Et cum abezay assistens
regi dixisset quare hic canis mo
riturus domino meo regi maledicit
vadam et amputabo caput eius
ait illi rex dimittite eum ut male
dicat. nam dominus enim precepit ut ei
maledicet etc. hoc historia habetur
ij. Reg. xvj. Ecce dimidium bonorum
meorum / Talem libri hic habent
Domine do pauperibus / non dicit dabo
de futuro quia peccatum erat sicut dicit
xbot etc. pro quod non omnia bo
na erant male acquisita quia de ill
non posset facere misericordiam elemosinam
Et dicit hic Greg. Audi mirabile
de zacheo non dum didicit preceptum
a christo ubi domini dedit elemosinam
et obedivit sicut sol prius diu in fusco
nubium non illustrat illam in bo
sed ope ita salvator indigens misericordie
respicit fugat caliginem et ipse
est lux in tenebris lucens. Ideo quibus
unita est validum dimissum aut
debile. / Ecce zacheus bypertit substan
ciam neque sibi viuta volunt
dimidium impertire ipsa dimisit et de
bilitata sibi non dicitur. Et hunc
denique videmus in anni tempore tunc
tes fructus cumulum peccatorum
seorsum posita et ipsum minimi
multa mala acquirit sed anno
superato / et cumulo fructo largius
exponunt. Nota quolibet septem
verba ex quibus colligitur quod dictus
septem elemosinam contulit. Prima
est velocitas prompta in dando
Et ideo dicit ecce quod illos est volunt

dare eleosinaz filii mortuu vel
p9 mortez Secda e cptitas mag
undonis ibi dnnidin facit eni
zacheus luc xix. qsilm thobie q
docet filiu suu dixit Si multu
tibi fuit abundant tribue cita
exiguu libent impticir stude.
q. illos qui dic quo dat vnu
grossu pp defraudat xx vnu
pxsimu vl alios in vna matei
Tcia e qua fructuosa qz bonoz
no maloz qtra illos q pessia
dat / paupibz z vnde pmi debi
litaut unde volunt refice de
biles rforte ipos mortificaut
Qrta e va ppetas qz meoz
depp'o ein z no alieno. vl male
acqsito facienda e eleosina Qm
eni offert do de sba paupis
q qui victimat filiu in cspectu
patris Et io dicit Job Si vellebz
oni 7 meaz talefacto e pauper
Job xxxi. Quinta e munda pta
qz aleosina facienda e / pp deu
puta z ad sustitucom idiget
no dicat duc tiurn uitutu hoc
facio Qu'e iii. Quomo dum de
tua sba qtra eos qui hi ituitos
dant vt videaut in fucordes
ab homib z vt iusti appareat
z ne credaut eos defraudare
z vt videtes cogitaut quo iste
rapeat aliena eo quo sua tam
large distribuit nescietes q
forte omnia ppia occupata sut
aliena / z p debet oia male q
ta restitue forte vix ammista
retinet Sexta e liberalitas g
tuita / qz dicit do no vendo piu
laude sbla pretbitacos tepali

qz debye diat Amen dico vobis
recepunt mercede sua Ch vi.
Septia e pietas debita luc xiiii.
cu facis quiuin voca paupes
debiles cecos claudos z no fing
paupibz qtra eos habetes qui
impiguat z paupes fame pire
pmittut Et p quid aliquem
defraudaui reddo quadruplu
Quadruplu aut se redde pmit
tit pones infinitu pro finito
i. multoplo vn Jacobi ii. ma
sup altet iudiciu inq. notatu
zacheus pla possidebat iuste
acquisita / qua in iuste Et io d.
Cris hic q dimic zachei no p
emunt in iuste f ex pmonio
qgregante ale no potuiss male
extorta / iniqdruplu restitueret
sciebat eni lege iubetez male
extortu siue ablatu iqdruplu
restitue / ut p la no tirat dap
mittaget vl tiraut / f ipe no
expectaus madatu homie vl leg
f sibi ipe iud unde facty z iu hi.
q dicat f quid aliq / ondit se
no multos fraudasse eo q sub
dubio dicat z qditoual Et dicit
reddo iupute no redda qz male
possides tenet stati re restitue
dita opportunitate e eni semp
in mora nocua detinee re alien
iubitu dni / qtra multos vsurarios
z alios multos acqsitos tpalia
qui magnas z in testa iubent
restitui male qsita qui euade
no put vt iubz restitue xxx
denarios z laqueo se suspendes
Alii thus adeu qz hoc filo bnit
domni sita e Theophili ipm
zacheu dne designat affectu fuisse

salutem per domum habitatorem eius
significatus. Nota tenebrosa
fuit domus sua fuisse illuminata
presidente que non ibi habere i. hac
die qua fecit sol iusticie illumina
do tenebras mentis huius publi-
cani ut zacheus posset dicere i[d est]
per hec dies quam fecit dominus Et
inhabitans peruersitatem ibi huius
domus i. consciencie zachei que facta est
domus dei propter inhabitantem
deum est saluatus propterea ubi subditur
eo quod ipse sit filius abrahe ipse
ipse dominus demum qui fuerat peccator
probat per hoc quod non soli peccauit
in iusticia sed etiam retinet iustifi
cati quod peccantes sunt filii promisso
nis. dicitur filius abrahe etc. Beda
non quod decimus stirpe genitus sed quod
fides illius est imitatus ut sicut ille
tam domum quam patriam deseruit
ad diuinum mandatum. Sic iste bona
sua dimidendo pauperibus reliquit
de. Sicut abraham hospitalis erat
hospitando angelos et homines. Sic
et iste hospitando deum angelorum
et hominum etc. Theophilus in antea
dixit deus quod filius erit abrahe
sed nunc est via, Prius qui publica
norum erat princeps illam similitudinem
de ad abraham iustum non erat ab
rahe filius. Venit enim filius
hominis querere et saluum facere quod
perierat. Venit deus in mundum
per humanitatem assumptam. Joh. xvi.
Exiui a patre meo et veni in mundum
venit querere per doctrinam et saluum
facere per gratiam quod periat penitus. Sicut
de quo alius intimabat gen. vi.
eo quod moriuntur cum viro petere lo
ad operis et illos dixit qui dicit

quod me tangunt. Si rectificatis peccato
rum enim paulus de anno eiusdem
peccatorum quod eorum causa ad veneri
ua medicus venit non indigent ab[?]
quo vixit s[?] languentium peccatorum
ipsorum factores ut prestat. Et in e
dem. Sed dicet quis: tu dicis paulus
si quis fuit peccator de auarus
tu huius dicis nec tibi summis licet
dicendum quod paulo loquitur de peccato
ribus in malicia sed hic loquitur
de mutata animali voluntate ad
bonam. Nota quod deus quesiuit pec-
catores trip[liciter]: corporaliter visitando
doctrinaliter informando letaliter
parando ut illi fuerint fructum
conferre. Ideo quod ipsi se quesiti se abs
conderunt et noluerunt inueniri de
quibus conqueritur saluator in para
bola Luc. xiiij. dicens: Ecce an-
ni sunt ex quo venio querens
fructum in ficulnea hac et non inue
nio. Succide ergo illa ut quid terram
occupat. Si ergo succide ad suppli
cium nolimus inter quod lanina
diuine gratie omnibus bene agere valeatis
forte apta [illegible] isto publicano
zacheo quietam ad domum a quo
multiplex peccatum recessimus quia
cum eodem ineamus audire salutem
domui me factam et non solum inter
filios abrahe sed inter filios dei
possimus sublimari atque eternaliter
computari quod concedat omnibus etc.

Cum videntis abhominacionem
desolationis que dicta est a daniele propheta

stante in loco puncto ap. xxiiij
Et legit hoc adūn aurea ecclia
dicta ultra an adventu quod tractat
de hiis que in fine seculi sunt ve
tura rotunda adpte dicta pro
eo. ca. in pri / ostense edificare
templi salomonis xpo adscript
ripis admiratibus de ipso sunt
constructa Respondit eis ihūs Amen
dico vobis non relinquetur lapis super
lapidem Vnde xpi dixit mat. xo. dic
nobis quando hec erunt sed / et quod signum
adventus tui / consummacionis seculi
ideo submisit / Cum videritis abhomina
tionem etc. / Et ut dicit Greg. hic intro
ducit quando ipse se quod immediate fi
nali apti xo singulare honorem
et premium spirituale concedet quod secuti
sunt ipsum / sedebunt super se
des xij. iudicantes xij. tribus
israel. Vnde Greg. omnibus laboran
tibus dulce est finem / viator in pere
grino / libenter interrogat ubi sit ma
so eius / et finem peregrinacionis sue
mercenarius frequenter computat quando
annus impletur. Agricola sibi tempus
messis expectat / Et nunc perpende
quod debetis in esse cogitatis sit sum
dei / quod de consummacione seculi reputat
quod ubi thesaurus ibi et cor tuum est
mt. vo. Et notate hunc diem quod deo
sancte laudabilem et dulcem ap
petunt electorum / hunc forte
pravi / de largitate dei / et largo
primo Et hunc diaboli / fine huius
seculi / et fine vite sue abhorrent
quod autem petunt in moribus viij.
Job. ijo. Nunc autem tunc in latere
Semper quod dicit Greg. 6 vo. moralium

Quinquam ira omnes eius menbra sunt
/ quod punire vivendo assequi sunt per
venirent Et quia nemo itaque illa
persecucionis tempore tunc perverteat
apud mundus eum vos antixpi sint
tidie agit Quanto interius cordibus
sunt iniustum consultius opatur quod
qui nos quod multa iniur persequemur
intra ecclam constituti / placent se ee
quod non sunt / inadvertum tunc indicas
prodeunt esse quod sunt Sed sunt aliqui
qui etiam que audiunt vanitatis ac
dunt / tunc fidei / quod tenent male
vivendo contradicunt vides ac nonnullos
iam prima potentia atque / ut prin
cipes eius / non dubitet unum in grates
omnes aut e vitus nisi xo. quod de se
dixit Ego sum vitis Ergo hic
an ardet [struck] homo vanus est
Et si cum que destruat iudicat non
nescit Sunt nonnulli quando in terra
dicit / pr alios redarguere q
iussisti / quam videt multa illicita
committi / tunc dum quosdam potentum
offendere gravissime metuunt / arguere
non presumit omne quod hic autem sunt
quod abhominabiliter contra xo. et superbiendo
se extollit ideo abhominacionis talem
exponendo dico / Cum videritis abhomina
i. autem et abhominabilem qui se extol
let super omne quod est deus ij. ad
thessal. ij. in primo. Rogamus vos fratres
per adventum domini nostri ihu xpi ut
non cito moveamini neque terreamini
neque per spiritum / neque per sermonem / neque
per epistolam / tamquam per nos missam / quod in
stet dies domini ne quis vos seducat
ullo modo / quod nisi venerit discessio
primum et revelatus fuerit homo peccati filius
perdicionis / qui adversatur / et extollitur
super omne quod dicitur deus aut colitur ita

ita ut in templo dei sedeat ostendens
se tanquam sit deus vij b. Greg. In
moralibus scribit de antixpo quod in fine
mundi sathan antixristum ingrediens
et ipsum extollat tanta potentia
tantis signis et miraculis ut argui
ab homine non valeat. Et huius ratio
quia ipse erit caput omnium ypocri
tarum qui nolunt argui sed quando
arguuntur stringuntur et ammonentur
ipse argui non vult sed palliabit
falsitatem ut tegat iniquitatem qui
nascetur de malo tribu dan secundum
[illegible] interpretantur et ypocrisi
de babilonia veniet et reges egip
ti primo superabit lybios et ethyo
pes et tunc veniet in iudeam et
ierusalem dicens christum non fuisse xpm
sed seductorem et apostolos eius pseudo
prophetas prout dicit glosa super dan.
Et in illa regione ubi christus natus est
dns noster amplius vocabit iustos
quam in aliis locis. Et sic abhomina
cio erit desolationis quia tunc de
solabitur ecclesia devastabitur cultus
divine religionis et sic erit in
gentilitatem iezabel p^o prout presti
tum libacio in domo dni et lu
xerunt sacerdotes et ministri dni. Et c.
ffr desolacio. Dan e ad danielem
propheta daniel ix et xij^o. Stantem
in loco sancto id est in ecclesia templi
dei antixpm sicut sedentem. Qui subi
tur aquas omnes apti mortui
sunt quos xpus dixit eis. Cum
videritis etc. dicit quod hec abiit
non solum alloquebatur xpus apostolos
tunc presentes sed omnes fideles pro illo
tempore futuros. Qui legit s. danielem
intelligat mundi consummationem et ideo dicit
dan xij^o. Ego audivi et non intel
lexi et dixi dne mi quid erit post hec.

Et ait vade daniel quia clausi sunt
signatique sermones usque ad tempus
prefinitum. Et ideo obscuritas pro
phetie demonstratur vel qui legit
prophetas consideret quia sunt intelligentie sed
tempora ex implenda quia istas prophetias
cohibitos e futuros plures. Tunc
qui in iudea sunt fugiant ad mon
tes. tempore persecutionis antixpi quia tunc
maior ibi quam alibi sit maior
[illegible] in iudea [illegible]
[illegible] predicatio et miracula et
[illegible] [illegible] [illegible]
iudea e confessio tunc ergo tempore per
secutionis illi qui erunt in iudea
id est in ista ecclesia ubi e confessio fi
dei et virtutis. Fugiant ad montes
id est ad altitudinem pacis et fortitudinis
ad resistendum malis futuris. Et
altitudinem aliorum virtutum ut ibi
salventur. Bile [illegible] Genesis xix^o. Cum
angeli eduxissent loth
uxorem eius et duas filias de
sodoma precepit dicens ad eum
noli respicere post tergum nec stes
in omni circa regione sed in monte
salvum te fac ne et tu simul pereas.
Et qui in tecto non descendat
aliquid tollere de domo sua. Per tectum
tectum que tegit [illegible] intelligitur
super tectum e ubi [illegible] qui
carnis [illegible] subitur. Et in hoc [illegible]
dat consilium perficientibus ut qui
in tecto est id est in parte superiori [illegible]
[illegible] corporis non descendat
ad domum id est non inclinet se ad
[illegible] carnis et carnalia desi
deria nec redeat ad actum mun
dane sollicitudinis. Ad Ro. xiii.
Curam carnis ne feceritis. Unde
quia [illegible] descendere de tecto noluit, pro

xpm cum inde ei dicerent Si filius
dei es descendat de cruce et credimus ei
Et nota quod virgines ponentes sup
tectum perfectos designat primo
quod vincunt carnem suam potentiam
que est domus anime Secunda vincunt
mundi potestatem mundanorum et mo
natorum usum quia mundus est domus
omnium hominum in quo tota fami
lia intelligitur ecclesie Tercio venit
et nocte ascendunt Tercia ascen
derunt tectum tercium scilicet autem phumili
tatem quam est domus superborum de
monum unde ipsi dicunt pariter illi pe
ctus sit superba m. t. Et qui in agro
non reuertatur tollere tunicam suam
hic autem dat consilium nisi quod
cum alios conantur perfici sit
dicat illud Cantica vi Egrediamur
in agrum commoremur in villis mane
surgamus ad vineas videamus
si floruit et flores fructus parturiunt
Debent enim doctores primitus tribus
intendere ad custodiendum agrum primo
exiri in agrum ad operationes exer
cendas et scirpant et seminando Secundo
primo ad custodiendum agrum et per ea
ne volucres celi ea asportent
et ne iterum mala herba agrum
cultum occupet Unde in vitis debet
commoueri que sunt secte agro
Tertio debet intendere ut in operibus
fiant perfectiones et perfectiones perfecti
unde mane surge ad vineas et
vide si floruit in affectibus et bonis
intentionibus et si fructus perfectiunt
in operationibus Et illud monemus
tu labore omnia referre ad deum
unde ibi sequitur in mente inferius omnia
poma noua que et vetera custodiui
bonorum et vetera quo ad futuram
sponsam dilecte mi seruaui tibi Con
sumere pro ponentes in agro perfecti
viri alios docentes intelligunt
Consilium autem hic dat in Abacuc
Mattheo et cetera in uita xxiii^o capitulo
ut laborante magister dum ut hoc
qui se committunt temporalibus pro deo et
hunt dimittendo uel pro multa
appetendo ut non valeat tollere
tunicam suam id est rem aliquam temporalem
pluuiem que se committunt pro deum
ut unde ipse xpm nudus sequitur
ut dicat cum sponsa 1° Cantica v^o
Despoliaui me tunica mea quomodo
induar illa lauaui pedes meos id est
affectus quomodo inquinabo eos Item Luc.
ix^o in fine Nemo mittens manum
ad aratrum et respiciens retro aptus
est regno dei Et nota quod per ea sup
dicta autem omnes nos vult mouere
ad perseuerantiam quia sine qua
sit incipientes siue perfecti sunt perfectio
consumatio et tunc et plato ab omni
incepto nil dimittit consummato istius
statum desistere non debet Et ad hoc
quod perseuerantia oportet habere
singularis ad omni impetrationem
Luce xi^o Et ille si perseuerauerit
pulsans Item ad tribulationes desiderio
publicationem et persecutione inducens
ad iii^o v^o mysterium sup tempus quia
omnes perseuerant metu et non
habent quod manducet Item ad victoriam
temptationum quas vincis quos opta
non confundant Item ad salutem eterne
adeptionem b. c. x. qui autem perseue
rauerit sit in fide in caritate usque
in finem quotienscumque tempore incipiat
hic salutis erit Et apostolus ii^o Esto
fidelis usque ad mortem et dabo tibi

tōnaz vite Ad pseuerantia debet
nos plurimi inducere Primo xpi
qui deitate voluntate suscepta
descende Jo. xxviii° et ad heb. vii°
Recogitate eum qui talia sustinuit
a peccatoribus ad usque se etc. Et scorum
martirum laurencii et aliorum Item
recognitio pctorum preteritorum et neglig-
debet nos inducere ad pseueranciam
vel ad sustinendas patienter tribula-
tiones premissas adeo Exemplum gen
xlii° dixerunt fratres Joseph ab
inuicem merito hec patimur quia
peccauimus in fratrem nostrum Item
deo quia pseuerantia est illa virtus
que bona acquisita custodit
sed desistentia eorum destruit unde
ii pet ii° Melius erat illis non
cognoscere viam iusticie quam post
agnitam retrorsum conuerti unde Bernardus
non bonum cepisse sed in bono perstitisse
virtus est id est pseuerantia fi-
nalis est unde Ezech xviii° Si a-
uerterit se iustus a iusticia sua et
fecerit iniquitatem omnes iusticie eius
quas fecerat non recordabuntur
Magnum enim donum dei est pseue-
rantia quia illis dei dat suis
dilectoribus sed non pseuerantiam de
pe. di. ii. § contendens in fine quia
hoc est multum utile quia sine ea veloci-
ter quis currens qua ad metam
venit deficiat de pe. di. iii. § fi.
Nota tria impediunt pseue-
rantiam Primo demon Gen iii°
Ipse insidiabitur calcaneo eius
Secundo negligentia sine remissio peccati. Et xv°
Egestatem operata est manus re-
missa Tercio pusillanimitas i. a[...]
peccati xviii° piger deicit timor
ve aut peregrinationibus remittentibus
in illis duobus pedes ad linguam ve erit
peregrinationibus tuis quia sunt grauate fi-
liorum sarcina, fugere non potuerunt
ve etiam intendentibus quia ave plus
decrete capient et sic peribunt, unde
Cynica avium filiorum capitur et ca-
tu eius ligatur Moraliter peregrinantes
et intendentes sunt auari in acquirendo
temporalia per phas et nephas plus
peregrinantibus in acquirendo et intendentibus
impossibiles quia custodiunt et au-
get acquisita magna et nocturna
sollicitudo Illis erit tunc duplex
ve, ve culpe et ve pene Anima
autem ut cetera tunc lugebit temporalia ad
multum male voluntati quibus male
acquisiuit et possessit possessores
ad ve peruenit scriptum Unde
Cecor. Aug. de ubis diu dicens
Qui quis concupiscit rem alienam
aliam suam quam accepisse videtur quam
te, sed per aliquam iniuriam, potuit
obtinere et obtineat quia natura fi-
lium confitetur et minime cognoscitur.
i. delectatur in illis confirmatione et
custodia et male quia peccatum dimit-
titur nisi ablatum restituatur Illa
enim non valet ve destinatur sita
pro vero qui ablatum illi non resti-
tuit nec venia ab illo petit
vel peregrinantes sunt qui incipiunt
bonum propositum ad emendationem
vite sed timent parare quia non de-
minuunt inope quod inceperunt in
mente Intendentes qui bonum opus
inceperunt sed non perfecerunt Istis
erit ve tempore anime unde luc ix°
Qui mittit manum ad aratrum
et respicit retro non est aptus regno
dei Dimitte autem ut non fiat

fiat fuga vra in yeme vel in sabbo
hic iubet orare p duplici remouere
duplex impedimentum / t'pe tribula
tionis futuro q' possunt impedire
fugam scilicet yempore / t'p tunc
impedit tepenies aer / ut non
pt homi fugere / 2m e impedimentu
p'hybitionis / ut tansgressio legis
t'p in sabbo non licebat nec iudeis
vltra mille passus / tr. d. ciuitate
Expedit tunc fugere / s3 orate ut
beatus apostolus t'mus vorat orandus
e diligenter ne fuga seu transitus
ab hac instabili vita fiat in
yeme / i. in defectu fidei spei et caritatis
Primo orandum e ne fiat in defectu
fidei / seu recta cognitione veritatis
ad salutem / sicut oculus sine luce
errat in tenebris celorum / vn xpc
dixit petro Ego pro te rogaui
petre / ut non deficiat fides tua
Scd'o dicat p'pha Saluum me
fac deus / qui defecit sanctus i. sanc
titatis in bap'mo / vl sanguine tinc
tus / a xpo p passionem suam in las
sanguinis effusus e / redempcio
tua dimitte virtutes plurales / ut
reprehendat / triplicem vanitatem vite
que deficit p'lurimum / doctrine /
q' p'ficit p'dicatum / Et iusticie
que p'ficit / p'iudicium p'ositate
et tunc magis defficiunt hec.
virtutes vn Machee iiii. / de hye
pl dicitur / principes eius i. iuue
nibus iudicabat / et hoc q virtutem
iusticie / et sacerdotes eius i. in mede
docebant / t'p e contra virtutem doct'.
Et p'phe in pecunia diuinabant
hoc e contra virtutem vite / Tercio orandum
e ne ho deficiat in spe et diffidat
de mercede Ad gall. vi. et bonum

aut fracteas / non deficiamus / spe enim
suo metemus / non deficientes / Spes
enim e sicut columpna domum sus
tentans Columpna debet ee fortis
et solida lapidea / vel de forti ligno
non fragilis et vacua / Tercio oranda
e pro omnibus / ne fuga sit in defectu
caritatis / Que enim e ignis calidissimus
dequo luc. xii. Ignem veni mit
tere in terram / caritas enim in hoc ex
cellit ignem materialem / t'p aqua ignem
materialem extinguit / S3 multe aque
non possunt extinguere caritatem / Cant
viii. caritatis / Et sicut ignis ar
det et lucet / sic caritas in homine
ardet p' affectum / et lucet p' bono
p'bonum a° / vn dicitur de Johanne
baptista Jo. v. Ille erat lucerna
ardens et lucens q' e illa vestis
nuptialis / qua carens frigescit
et reiicitur de nuptiis eciam ad ignem
eternum Mt. xxii. Quin enim caritatem
non h3 / iste e in bruo . peccatorum mor
talium / vn nota q' yempore septem
mortalibus comparatur / p'p eius septem
p'prietates / t'p in primis yeme
flant venti / iuxta superbia. intelligitur
t'p superbia. e inicium omnis mali
In yeme e aer obscuritas / et
dense / iux° inuidia / Approximato
corpori ad ignem iux° ira / que e
ebullicio sanguinis / circa cor / frigus
inquo accidia / t'p frigus frigus
reddit hominem accidiosum / homines
ad laborem / Glaciem multiplicatio
in quo auaricia / congregatio diuiciarum
que cito transeunt / ut glacies ap
le cito dissoluitur / Calor tibi super
co / in quo gula et gula vastat
luxuria Singor. glo. dicit q' ep.

ꝯsulit nobis / ꝗ no surgescat fi
des caritatis / nec ociosi inope
torpeamus. Vn Luc. xxi° dicit
Attendite vobis ne grauentur cor
da vra inꝯcupula et ebrietate et
cur hui9 vite / et sup veniat in
vos repentina dies illa / tamq̃
laqueus em supveniet / in omnes
qui sedent sup faciem omnis terre
vigilate itaq̃ / omni tpe orantes
ut digni habeamini fugere ista omnia
que futura sunt / et stare an filium
hominis / sup indicatis / qui terribil
apparebat malis / ita ut potius
vellent pati qualibꝫ penam / quam
ipm vide. Apok. vi° in fine abs
condet se insp̃ciunt / et petre
montium dicent cadite sup nos
et abscondite nos / a facie sedentis
sup thronum et ab ira agni. Vel
2us ideo ne fuga vra fiat in
yeme / vel sabbato ne fructu opm
vidorum tu tpe vro quo bnıe
ꝯsumaui / ve illi qui tunc fi° fue
qui tunc primo fuerit lux ıuē h
quī et vite / ne dicatur / vob tunc ipse
vite recepimus mercedem suam. Erit
eni tunc tribulacio magna qualis
no fuit ab inicio mundi usq nu
nc nec fiet / hui9 rō ē quia tunc 4
pesecuciones in unam tribulacionem ꝯgre
gabuntur que in primitiua eccia et
p9ea fuere segregate. De quo aduerte
quod prima psecutio eccie fuit vio
lenta cu tyrani aplos et alios
martires occiderunt / hanc p̃dixit
suis discipulis sicut h. co. ca.
Cum tradent vos in tribulacionem
et occident vos et eritis odio omnibus
hominibus / pp nomen meum. Quia tunc
prima eciam fideles h9. psecutio
fuit fraudulenta / que p hereticos
agebatur. vn mat. vii. dns p̃dixe
rat suis discipulis dicens Atten
dite a falsis ꝓphetis qui ueniunt
ad vos in vestimentis ouium / intrinsecus
autem sunt lupi rapaces. Tercia fuit frau
dulenta / a falsis fratribus que est
mixta / quia partim ē violenta et
quedam fraudulenta / ut in manifest
tirannis et in iniustis et nocumentis
corporalibus in fluct. Et partim fraudulenta
ut in dolosis deceptionibus
et insidiis. Quarta erit tpe antixi
qua illa erit periculosior / que
simul erit fraudulenta et violenta
quia antixpus dolum habebit i malicie
et violenciam i impio / et pp cumulum
om̄i / erit periculosior cunctis aliis
Et hoc pretendit ympte dng
sup ps. x°. insidiatur in absco
ndito / quasi leo in spelunca sua / nimi
am habebit / in affligendo / leo dicit
leo / et dolum in malicie leo dicit
in spelunca / vbi dolosi latitant.
latitant. Hee quatuor psecuciones
sunt quatuor venti / quos vidit
Ezechiel in visione noctis Ecce
vii°. Vidi quatuor ventos celi
qui pugnabant in mari magno
Et quatuor bestie grandes ascen
dant / de mari. prima quasi lea
leena / 2a ursus / 3a pardus / 4a.
terribilis et mirabilis / et fortis ni
mis / dentes ferreos habebat
et c. hec ē antixpus qui ꝯsumacionem
diabolicam qui ipm reget et occupa
bit / cordium plurimos / plurimos
interficiet et lacerabit. Et hui9
iram / quia ad diuinam accionem tunc

tunc invalescet · Affligit b. Greg
in mor. dicens / quod se inmine hostes
eo magis contra invadunt / et minus
insurgunt / quo mundi finem impetit
approximare / sicut lectura tempta
di et nocendi hominibus / tunc plures ab
undabit / et pena sua angustia
dat. Et certo diabolus dicit non est
potestatem temptandi et nocendi
hominibus / sed solum ea data promissione
temporis isto tempore / eo plus permittet
quia alias dicitur quod propter tales
quod circa finem mundi erit habundancia
nequitie / quod certo superhabundabit
iniquitas / tunc refrigescet caritas
multorum · B · c · t · Iniquitas enim
parata dat potestatem diabolo inhonore
ut qui prius erat liber et habilis
ad bonum / iam non sit talis. Et de
hoc ponit Greg exemplum de navi amis
so gubernaculo / que procella movetur
ad ventum quo vento ipsa pellitur
Sic iusti propter caritatem infidelium
tunc ...dentibus dignum est enim / ut
propter immediatum dei tempora ... qui
veritatem contempserunt ... ut dis
tinguantur electi / propter amore tribula
tionis / ab reprobis qui sanitatem
...bant / et orbati eorum prudentia
...a cum pervenerunt cum xpo in
tribulationibus. Et illorum inspui
tum ipsum temptum deserverunt
et priorum et dignum ... et mul
torum pena vero adultere quod me
tu mortis vel alterius tribulationis
deum deserit valde insipiens valde
in pluribus causis agit. Primo / quia
reges in porta regni sui deserit

porta enim regni dei est tribulatio
Act. xiiii°. Per multas tribulationes
oportet nos intrare regnum celorum.
Et Luc. vlt. Dicitur. Nonne oportuit xpm
pati / et ita intrare in gloriam suam. Secundo
quia cum celeste gaudium mittit in
tribulationibus constitutis / tunc fugit
de bello hoc autem admittendum est
tribulatio / que quibus et ... consolacio
est mediata / contra peccatum primo mil
to. Iterum unus cogitat complere voluntatem
suam in luxuria vel homicidio / et dein
de .... in mittit, aliquando vocatur alia in
cordis / sic quod voluntas peccandi
non perficitur. Et in hac tribulatione
auxiliatorem relinquit diabolo fuga
ab ea non est sapiens / sed insipiens
non est prius sed impius. Unde pro.
xxviii°. Fugit impius persequente
nemine; Tercio qui vitam ... perhenne
qua amittit / quia repudians tribu
lacionem / ad utilitatem dictam repu
diat xpm qui dixit Ioh. xiiii°.
Ego sum via veritas et vita. Et
Et nisi abreviati fuissent dies
eius non fieret salva omnis caro
hic cum ... cum debilitate carnis
qua tueatur acerbitate tribulacionis
omnis caro. i. nullus homo salvaretur
propter magnitudinem tribulacionis. Et dicitur.
Glosa non brevitabit dies mensura
intelligendum est / quod dies breves pau
corum hominis qua iam sunt / quia tot
homines erunt dies tunc / sicut nunc. Secundo
...quod paucis diebus regnabit
/ quod per primus et per / et dimidium tempus
i. tribus annis cum dimidio Dan. xii°.
quod tot annos predicavit xpc. Singulari.
Apoc. xiii°. locus decimo sexto. Que
datum est ei locus / magis et blas
phemias / et data est illi potestas facere

inesce. xlvi^o. Et asstbunt plenque
bta Jesrno quod post mortem antix
addent xlv^o. dies post pma
malor persnor / et refrigio bon
Et post illud tpus inici est qu
dus qn dns veniet ad iudicium
Et in danieli qrit dns nu
quando erit post hoc visionem cum ite be
vel probat abiremacos dicens inte
rcstco potuac preceptum ne
noceant tpu velint / confortan
tes tribulatos / et impetrantes docu
tonis prise volutat ne timeat
adopus vii. Job xxx iiii^o. Qui
dedi mare tuis suis / et posui
vectem et hostia et dixi usque huc
venies et non procedes amplius
Enimquia dicit Aug. delicto qz
adm tepetat antye et tu facere
mala suggesta no pmittit qui
mare clausa tene / quod est nos
tumultuosos cogitacionum fluctibus
in mente sentit statuta tu bn
vincendi / volutate libera no dec
dit qntc dns dicit bina et ins
tos demendo tulit Exp. iiii^o
in in^o placeus deo factus dilectus
et vivens int pctores / translatus e
raptus / ne malicia mutaret
intellectum illius et ne fictio decipet
aiam illius Et 2°. hec biu pndo
debet ele / no enim / sed ppter hunc
intellectum no recedit ab eo vnu tn
bn / Ez. ppter electos breuiabuntur dies
illi. glo. que ergo spes ele nisi
gn dei que dat spacium post hec
et ppter eos deniat ptiter, impye
Attento enim tribulacio est tribula
guor / tanto erit breuitate mo
deratior Et de magnitudine huius tribula
tionis loquitur. Qui habuit. Tale tri
bulacio erit tunc i caruit ante.

dm / ut omnibus paleis pacbus
tepetacionibus / agune sepcat / plu
tuta inhorrent dm colligend
remaneat vii ar^c. in^e dia. Cuius
ventilabrum in manu sua / et pga
bit area sua Enimquia dicit Grego
decass. li. iii^o. ca^o. xvii^o. Ad fine
tibus e messoribus / ut in messe
data in area fuit yaris tonsoribus
ipam cede et tulac demmqz ac
tpe ventilabitur / et qua tu pa
leis in acrem eleuare / et pice asc
et venti paleas ad. area desce
rit ppter ipsorum leuitatem / et ele
dispergunt / et qua rone grauitat
in aream iam cadant / et innac
at Sicut tpo xpi sua munda
bit ecclam / nisi apside pp leni
graui tribues / prima mitorum o
gregac insimul fere iam hou tu
/ et qua vacuus ab eterne dispsis
tribuens tormenta penarum / et i
Et mito pncta sollicitudine acta
pena / qm inimq palee. paleis
turbulati sunt omni vento doc
tuna sua / que stabilitatem
docet aio et moribus ccepunt eos
/ et nec unbcta sunt insde stabiles
nec in ope efficaces / sed auari
tatibus / et cupiditatibus mundi ve
palee ardet / avent valide
agitati / has paleas gburet
dns igni inextinguibili / quia ipse
vincentibus in hoc mundo / ignis ma
le concupisce no deffecit Et in hoc
increpat illi / qui conulta campi
quasi serunt modum a... / et quep
iunt abicie ista audire / sed re
tipe que ipsis sunt utilia ad
salutem credentes se bn agere et
male faciunt. Sm no. quod n adm
iniquorum contitate pcedit no e.

no e rectus zelus vnde Richardus
de prima arche li. v. c. xvii.° Multi absque
dubio aliquid agunt in spiritu furoris quod cre
dunt se agere spiritu rectitudinis Sed qui
tales sunt se ipsos mirantur/ & in
mobilitate illos diligunt/ quos in
pugnante zelo/ tam acerbe casti
gant Quemue adhuc que sunt
vel cantate motus corporis e rec
titudinis norma/ & zelo suo finale
minime potest/ Caritas quoque docet
quo caritas oportet/ quos zelo
castigat Et io dicit ibi/ quod zelo
e motus/ qua que non solum semper
contra vitia inuenit/ sed etiam alios
apertis laqueis corripere contendunt Sunt
preterea qui dicunt esse hoc & ecce hic in
illic nolite credere Sunt enim ipsi apud
istos heretici vel illic i. apud
alios/ qui dicunt neminem posse
saluari in fide christi nisi in secta
eorum quod omnes preter se estimant ar
guit Et io sequitur infra/ Surgent
enim pseudo christi i. filii xpam/ et
heretici qui se esse xpianos mentiuntur
Et pseudo prophete i. filii prophetie/ vel
scismatici/ qui sunt mala dicalie
prophetantes/ & mali homini/ quorum heu
nunc multi sunt in mundo & in hoc
loco/ qui ipsi dividunt fidei unita
tem/ tum tamen infidelibus sit vnus deus
/ vna fides & vnum baptismum Ad Ephe
sios iiii.° Heretici diuidunt tantum vni
tatem vnde psalmus vi.° ita michi/ quo
sunt qui odit deus/ recepit in se
testatur eme ea/ oculos sublimes
linguam mendacem/ manus effu
dentes sanguinem innoxium/ & ma
chinas cogitationes pessimas/ pedes
veloces ad currendum in malum tes
tem fallacem/ & eum qui seminat inter

fres discordias vel pseudo xpi
sunt filii & iniqui prelati/ qui crismate
sunt vere vncti/ tamen vnctione sancta
abutuntur pseudo prophete filii predi
catores/ de quibus propheta nolite
tangere xpos meos & in prophetis
meis nolite malignari Et de prophetis
dicitur Jere. v.° prophete sine prophetie prophe
tauerunt mendacium/ & sacerdotes ap
plaudebant manibus suis & populus
meus dilexit talia Et dabunt signa
magna i. facient opera miracula
ad mouendum intellectum/ & admonendum
homines credentes a stabilitate fidei
que secundum pugna aliquis facit impius
Et prodigia i. opera mirabilia/ ad
mouendum affectum seu voluntatem hominum
a stabilitate bone operationis que apparent
produnt i. manifestaunt de futuro
quod per potentiam demonum multa miracula
fieri possunt/ deo permittente vnde Greg.
in mor. In autem eorum carna
lia oculos miracula prodigia fecerit
tunc multos homines qui se tumet
Et qui in bone puerib delectatur
peccati illius se absque retractione
subiciet Sed quia iniquitatem
humana mentem pullulat hec se fin
Crisostomus super Mattheum quod videmus/ qui demoni
mundus constituit latrones scriptum
& firmant homines ita aliis occupat
Sic tunc diabolus fatigat homines
pro diuersis tribulationes/ pseudo
ministros heretici/ occulte seminant
zizania infidelitatis in cordibus
hominum vt fundamento destructo
spirituale edificium ruat quod possum
se tenebrae & facta est nox in ipsa
pertransibunt omnes bestie silue Ita
ut in eorum dicatur clerici si fuit
Greg. super Ezechielem io hic dicit
si fuit/ ad demonum clerici tu corde

ſuis temptabuntur/ tam diu/ et quasi
inclinabuntur ad casum/ non tamen
cadent. Trepidabunt enim tunc p
ſiſtentes dubitatio itaque ſ nouinus
diu in electis co ſpiunt incipi trepi
dationem metis vel 2°. Ambro. et
Augustinus exponunt pt de apparentibus
electis/ iter quod tunc multi cadent
qui humano iudicio videbantur ele
cti eius tribulationis ondat
quales sint/ qui tempore tranquillitatis
boni apparebant/ cum non essent.
Ecce predixi vobis/ ut admoniti
caueat/ et cauta sitis pro illo tempore
quia in tanta pressura minus ferunt.
Si ergo dixerint vobis/ predicatores
pseudo vel pseudo prophete/ Ecce
in deserto est/ scilicet vel tamquam religiosus
contemplatiuus in deserto deus/ ibi
volentes vos ducere per ſpem reli
gionis Nolite exire/ pedibus
vel operis imitatione. Ecce. ſ. vel
in penetrabilibus est/ i. in locis abſco
ditis/ docens in penetrabilibus archanorum
ſe ducentes vos/ per ſpem cognitionis
et intelligentie profundorum ſpiritualium
et ſingularum misteriorum Nolite credere
quia omnia talia sunt insidie et
qui in decipule ad capiendos. Sicut
enim fulgur exit ab oriente et paret
in occidente ita erit aduentus
filij hominis. q. d. fidelibus nolite
credere hereticis sine aliis de christo
mentientibus quia eius aduentus sic
erit manifestus/ itaque in omnibus partibus
mundi apparebit/ in [illegible]
nomine oriens et occidens totum
orbem voluit assignans/ quia ad
ventus eius ad iudicium erit ita ma
nifestus quod omnibus innotescet per totum
orbis. per deus nunc manifeste ve
niet. Super quo dicit Augustinus sermone

venit occulto iudicandus veniet ma
nifeste iudicaturus/ venit occulto
ut ante iudices staret et silentio
veniet etiam ut iudices iudicet
et non silebit. Nota dicens diu ful
guri comparat² propter plures proprietates
primo propter celeritatem. ſ. ad Thessa. v°.
Cum dixerint pax et securitas/ tunc
repentinus eis superueniet interitus
Secundo propter claritatem. ſ. ad Cor. iiii°.
tunc veniet dominus et illuminabit abs
condita tenebrarum. Item propter pene
trationem quia ut dicit Augustinus In momento
in thalamis et in domibus per vniuer
sum orbem reperietur quod mortuus tunc
audiet vocem filij dei. Item
[illegible] aps^c. xxv°. [illegible]
[illegible]
eius [illegible]. Vbicunque fuerit
corpus ibi congregabuntur et aquile
corpus. i. verus christus homo et deus
qui [illegible] iudicabit/ in humanitate
glosa. aquile. i. sancti/ quod [illegible]
electi obuiam christo in aera. ſ. ad
Thess. iiii°. Et nota quod sancti dicuntur
aquile propter plures proprietates/ quia
aquila vltra omnes aues alte
leuatur volando/ sic sancti terrena
despiciendo et celestia meditando
Ys. xl°. dicuntur aquile dei/ Ecce
nos reliquimus omnia ad phil. iii°.
Item conspecto [illegible]
[illegible]. Sic [illegible] in passione christi
et eius sanguine delectatur sicut dixit
paulus Corinthiis prima ad Cor. ii°.
proprie puta Non enim iudicaui
me scire aliquid inter vos nisi ihesum
christum crucifixum. Item renouatur in se
nectute/ sic sancti per. Renouabitur
ut aquile iuuentus tua. Haurit

renouatz / ꝯsulit nos paulus
ad Ephe. iiiiᵒ. ubi sic dicens Re
nouamini spiritu mentis vestre et indui
te nouum hominem / qui secundum deum
creatus est in iusticia / restitute vitate
/ ꝓpter quod deponentes mendatium loquimini
vitatem vnusquisque cum proximo suo
Dehinc duabus similitudinibus tractat
primo de iis duobus ultimis ca. li. viiiᵒ.
de prima dicit nec nempe vel qui
nunquam aliqui ꝑtinens / dixit autem sicut
fulgur similitudinem sumpsit omnis
in oriente vn amotum / deinde
polare lumine in uno emisperio
nascitur. Primum ipse ꝑsonis venit
in nos qui lumen est clarorum Subito
irradiat fulgur secundum curvum xpus
illuminat in ꝑmisse fulguratur Et
qui xpus adveniet / nec sicut
inopinatum durat actio. fulgurare
et illico ꝯpeditur mittat adven
tus / qui quemus sit in ꝑmisso Actu
enim actio in motestit / sic et xpi
actiones precessitatibus et recedentibus
note sunt Secundus modi anoti
cia mortalium sunt remote neo
sit ꝑhybe impetu fulgoris / Et
ad xpi maiori adventu / illius
e obex / ꝑ quam ad inuisibilem
inmanes hominum cui sepe obstat /
depravata voluntas non ꝑtate sua
secundum illam reprobante diuina iusticia
ut nec adeam vel ꝑgitum / fiat ad
ventus / fulgur quoniam aborrente
quoniam oritur apparet vn parte occidente
/ quoniam in occiduo mundo / quispiam est
/ oritur aboriente / quoniam oriens est nomen
eius / parti in occidente ad iudi
cium peccatorum Sed et aboriente lux
splendidissima / fulgere patens in
occidente / ut in omnibus illi plag
eius refulgeat adventus Et / idem

Cum vningenitus dei filius voluntarie
corpus assumpsit / et omnia que ad
nostram spectant salutem gessit in
corpore in quo conversabatur mortuus
est et resurrexit / et in corpore celos
ad patrem aquo divisione non discessit
penetrat regrediens penetravit / et
in corpore visibile nobis indicatum
adveniet / Secundo cadaveris simili
dicens ipso posuit quia cadendo per
mortem / ꝑuitam nobis stare fecit
Et quia neque mundus est in se
moriendo cadit Sic cadaver illius
memoria iuste imitatoris omnibus
vox erit Et ꝑillud cadaver
quoniam inter se recidit / in sepulchro
sit latuit / erit iusta reprobatorum
dampnatio / pia salvato electorum
reproborum quidem quoniam cadaver xpi
tamquam peccatoris reprobaverunt / vn
reprobi merito dicti sunt / quoniam dampnati
electorum autem quoniam cadaver dilexerunt
et altitudinem intellexerunt / quoniam ad quod
casum nunquam factus est / ab impiis / pie
quoniam tollebatur aiusto / velut aves
alte volantes / recedendo humiliter
descenderunt Sicut etsi quoniam sic
crediderunt Sicut crediderunt ita
dilexerunt atque ibi iudicati sunt in iudicio
non ad cadaver / Sed quoniam ad cadaver ad ip
sum xpi glorificatum / diuina maiestate ful
gentem congregabuntur electi Tertio fulgur
similitudine reprobis relatis / corpus / et
aquile tamen est adiecta / quoniam non
sunt congregati ꝑ sibi virtutes ad
cadaver Sic ꝑ hominibus passim
in iudicio non congregabuntur ad xpm
in sua potentia gloriosa etc. Deo gratias

laus tibi xpe quoniam finitus est liber iste.
Anno domini Millessimo qua
dringentessimo decimo sexto

11

Johann G Bandthe

isto g(e)n(er)ac(i)o(n)is adu(er)sario tito tito / Sic est de illo in via / vita ... [illegible]
[illegible] est q(uia) via qua ad patriam tendimus [illegible] deus [illegible]
[illegible] in hac vita mea adu(er)sarius me [illegible] suo [illegible]
[illegible] vel nil [illegible] p(ro)ficit [illegible] dicit [illegible]
[illegible] inundatio [illegible] dicit [illegible]
[illegible] in [illegible] mala [illegible]
in [illegible] // Ergo [illegible] debemus [illegible] adu(er)sar(ium) [illegible]
[illegible] in bona [illegible] // [illegible] adu(er)sario [illegible] tito / ne forte
adu(er)sarius tradat nos iudici .i. Xp(ist)o iudex vero ministro .i. diabolo q(ui) mittat nos
in carcerem .i. in infernum [illegible] non exibimus donec nouissimum
quadrantem reddimus .i. pro minimo penam recipiamus // [illegible] qua(n)tum [illegible]
et [illegible] deo [illegible] debemus [illegible] karitatis [illegible]
ex [illegible] in [illegible] // Et aq(ua) baptismi [illegible]
Et [illegible] debite [illegible] debemus reddere devocione [illegible]
[illegible] ad [illegible] appetitus [illegible]
actus et [illegible] // [illegible] elationem // [illegible] libidinis [illegible]
[illegible] appetitus // [illegible] in [illegible]
[illegible] opera in [illegible] // [illegible] docet nos [illegible]
[illegible] monita [illegible] in [illegible]
nobis [illegible] omne [illegible]
[illegible] in [illegible] reddere [illegible] in
die iudicii [illegible] a malo [illegible]

die celebrẽt pa missa de
suplico ꝑ vna saluacõe